

**T.C.
SAKARYA ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ**

**MECMÛ‘A-İ EŞ‘ÂR, İSTANBUL ÜNİVERSİTESİ
NADİR ESERLER KÜTÜPHANESİ, NUMARA: NEKTY03473 (1b-36a)
(İNCELEME-MESTAP TABLOSU-KARŞILAŞTIRMALI METİN)**

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Büşra ÇETİNKAYA

**Enstitü Anabilim Dalı : Türk Dili ve Edebiyatı
Enstitü Bilim Dalı : Eski Türk Edebiyatı**

Tez Danışmanı: Dr. Öğr. Üyesi Orhan KAPLAN

AĞUSTOS-2020

T.C.
SAKARYA ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ

MECMÛ‘A-İ EŞ‘ÂR, İSTANBUL ÜNİVERSİTESİ
NADİR ESERLER KÜTÜPHANESİ, NUMARA: NEKTY03473 (1b-36a)
(İNCELEME-MESTAP TABLOSU-KARŞILAŞTIRMALI METİN)

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Büşra ÇETİNKAYA

Enstitü Anabilim Dalı : Türk Dili ve Edebiyatı
Enstitü Bilim Dalı : Eski Türk Edebiyatı

“Bu tez sınavı 19/08/2020 tarihinde online olarak yapılmış olup aşağıda isimleri bulunan jüri üyeleri tarafından oybirliği / oyçokluğu ile kabul edilmiştir.”

JÜRİ ÜYESİ	KANAATİ
Prof. Dr. Ozan YILMAZ	Başarılı
Dr. Öğr. Üyesi Orhan KAPLAN	Başarılı
Dr. Öğr. Üyesi Özgür KIYÇAK	Başarılı

T.C.
SAKARYA ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
TEZ SAVUNULABİLİRLİK VE ORJİNALLIK BEYAN FORMU

Sayfa : 1/1

Öğrencinin

Adı Soyadı	:	BÜŞRA ÇETİNKAYA
Öğrenci Numarası	:	Y176011006
Enstitü Anabilim Dalı	:	TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI
Enstitü Bilim Dalı	:	ESKİ TÜRK EDEBİYATI
Programı	:	☒ YÜKSEK LİSANS ☐ DOKTORA
Tezin Başlığı	:	Mecmuâ-i Eş'âr, İstanbul Üniversitesi Nadir Eserler Kütüphanesi, Numara: NEKTY03473 (1b-36a) (İnceleme-MESTAP Tablosu-Karşılaştırmalı Metin)
Benzerlik Oranı	:	%22

SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ MÜDÜRLÜĞÜNE,

Sakarya Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Lisansüstü Tez Çalışması Benzerlik Raporu Uygulama Esaslarını inceledim. Enstitünüz tarafından Uygulama Esasları çerçevesinde alınan Benzerlik Raporuna göre yukarıda bilgileri verilen tez çalışmasının benzerlik oranının herhangi bir intihal içermediğini; aksinin tespit edileceği muhtemel durumda doğabilecek her türlü hukuki sorumluluğu kabul ettiğimi beyan ederim.

19/08/2020
İmza

Sakarya Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Lisansüstü Tez Çalışması Benzerlik Raporu Uygulama Esaslarını inceledim. Enstitünüz tarafından Uygulama Esasları çerçevesinde alınan Benzerlik Raporuna göre yukarıda bilgileri verilen öğrenciye ait tez çalışması ile ilgili gerekli düzenleme tarafımda yapılmış olup, yeniden değerlendirilmek üzere@sakarya.edu.tr adresine yüklenmiştir.

Bilgilerinize arz ederim.

...../...../20.....
İmza

Uygundur

Danışman
Unvanı / Adı-Soyadı: Dr. Öğr. Üyesi Orhan KAPLAN

Tarih: 19.08.2020

İmza:

KABUL EDİLMİŞTİR

REDDEDİLMİŞTİR

EYK Tarih ve No:

Enstitü Birim Sorumlusu Onayı

ÖNSÖZ

Edebiyat tarihimizin tam anlamıyla ortaya koyulabilmesi için dîvân, mesnevî, tezkire ve mecmua gibi değerlerimizi neşretmek Sayın Prof. Dr. M. Fatih Köksal'ın ifade ettiği gibi ilmi ve milli bir ödevdir. Biz de bu ödev bilinciyle İstanbul Üniversitesi Nadir Eserler Kütüphanesi NEKTY03473 numarada kayıtlı Mecmû'a-i Eş'âr isimli şiir mecmuasının 1b-36a varakları arasında yer alan şiirlerinin karşılaştırmalı metnini oluşturup incelemesini yapmaya çalıştık. Çalışmamızın amacı dîvânı bulunmayan ve çeşitli nedenlerle tezkirelerde yer almayan şairlerin şiirlerini ve edebi kişilikleri hakkındaki bilgileri gün yüzüne çıkarmak, dîvânı bulunan şairlerin şiirlerindeki eksiklikleri ortaya koymak ve şairini tespit edemediğimiz şiirleri araştırmacıların dikkatine sunmaktır.

Lisans ve yüksek lisans eğitimim boyunca üzerimde emeği olan, bu çalışmanın hazırlanmasındaki bütün aşamalarda tecrübesiyle bana yol gösteren, sorularımı sabırla yanıtlayan değerli danışman hocam Dr. Öğr. Üyesi Orhan KAPLAN'a sonsuz teşekkür ederim.

Bilgileri ve karakterleriyle bana her zaman rehber olan saygıdeğer hocalarım Prof. Dr. Bayram Ali KAYA, Prof. Dr. Ozan YILMAZ, Doç. Dr. Vildan COŞKUN ve Arş. Gör. Dr. Bedriye Gülay AÇAR'a gönülden teşekkürlerimi sunarım.

Son olarak her zorluğu ve güzelliği benimle birlikte yaşayan, çalışmam boyunca desteklerinden güç aldığım kıymetli aileme minnettar olduğumu belirtmek isterim.

Büşra ÇETİNKAYA

19.08.2020

İÇİNDEKİLER

KISALTMALAR	ii
TABLO LİSTESİ	xi
ŞEKİL LİSTESİ	xii
ÖZET	xiii
SUMMARY	xiv
GİRİŞ	1
BÖLÜM 1: MECMÛ‘A-İ EŞ‘ÂR’IN TANITIMI VE İNCELENMESİ	4
1.1. Mecmuanın Dış Özellikleri	4
1.2. Mecmuanın Muhteva, Dil ve Yazım Özellikleri	5
1.3. Mecmuada Yer Alan Şiirlerde Kullanılan Vezinler ve Sayısı.....	18
1.4. Mecmuada Yer Alan Şairlerin Biyografileri	19
1.5. Mecmuanın (1b-36a) MESTAP’a Göre Muhteva Tablosu	50
BÖLÜM 2: MECMÛ‘A-İ EŞ‘ÂR’IN KARŞILAŞTIRMALI METNİ	117
2.1. Metnin Kuruluşunda İzlenen Yol.	106
2.2. Metnin Transkripsiyon ve İmlâsında İzlenen Yol.	110
2.3. Metnin İşaretler Sistemi	112
2.4. Karşılaştırmalı Metin.....	113
SONUÇ	324
KAYNAKÇA	327
TIPKIBASIM	352
ÖZGEÇMİŞ	388

KISALTMALAR

1. Karşılaştırmada Kullanılan Eserlere Ait Kısaltmalar

- ‘Abdülbâkî ‘Arif D.** : Abdülbâkî ‘Arif Efendi (Hayatı, Eserleri, Edebi Kişiliği ve Divanının Tenkidli Metni), Ali Şahin, Konya 2002.
- ADŞ.** : Antepli Divan Şairleri, Halil İbrahim Yakar, Gaziantep 2013.
- Ahmedî D.** : Ahmedî Dîvân, Yaşar Akdoğan, Ankara 2017.
- Ahmed Paşa D.** : Ahmed Paşa Divanı, Ali Nihad Tarlan, İstanbul 1966.
- Arpaemîni-zâde Sâmî D.** : Arpaemîni-zâde Mustafâ Sâmî Dîvân, Fatma Sabiha Kutlar Oğuz, Ankara 2017.
- AZ.** : Râmiz ve Âdâb-ı Zurafâ’sı, Sadık Erdem, Ankara 1994.
- Azmi-zâde Hâletî D.** : Azmi-zâde Hâletî Dîvânı, Bayram Ali Kaya, Sakarya 2017.
- Bağdatlı Rûhî D.** : Bağdatlı Rûhî Dîvânı (Karşılaştırmalı Metin), Coşkun Ak, Bursa 2001.
- Bâkî D.** : Bâkî Dîvânı, Sabahattin Küçük, Ankara 2015.
- Behiştî D.** : Behiştî Dîvânı (Behiştî, Hayatı, Şahsiyeti, Eserleri ve Divanının Tenkidli Metni), Yaşar Aydemir, Ankara 2000.
- Bosnalı Sâbit D.** : Bosnalı Alaeddin Sabit Dîvân, Turgut Karacan, Sivas 1991.
- Bursalı Tâlib D.** : Bursalı Tâlib ve Dîvânı, Melike Erdem, İstanbul 1991.
- Derzi-zâde ‘Ulvî D.** : Derzi-zâde ‘Ulvî (Hayatı, Edebi Şahsiyeti ve Divanının Tenkidli Metni), İsmail Çetin, Elazığ 1993.
- Dürrî D.** : Dîvân-ı Dürrî, Süleymaniye Ktp. Esad Efendi, Nr. 3409.

- Emrî D.** : Emrî Dîvânı, M. A. Yekta Saraç, İstanbul 2002.
- Enverî D.** : Enverî: Hayatı, Divanı, Zeynep Sabuncu, İstanbul 2000.
- Fâ'ik D.** : Fâik Mahmud ve Dîvânı, Fatma Koçak, Ankara 2006.
- Fâ'iz D.** : Edirneli Fâiz Divanı İnceleme-Metin-Dizin, Tarık Demir, Ankara 2006.
- Fasîh D.** : Fasîh Divanı (İnceleme-Tenkidli Metin), Mustafa Çıpan, İstanbul 2003.
- FDM.** : Fahrî Dede ve Mecmuası (İnceleme ve Seçme Metinler), Hakan Türkben, Konya 2008.
- Fevrî D.** : Dîvân-ı Fevrî, Süleymaniye Ktp. Lala İsmail, Nr. 474.
- Feyzî (Topkapılı) D.** : Topkapılı Feyzî Dîvânı, Nazmi Özerol, Elazığ 1996.
- Figânî D.** : Kanunî Sultan Süleyman Çağı Şairlerinden Figanî ve Divançesi, Abdülkadir Karahan, İstanbul 1966.
- Fuzûlî D.** : Fuzûlî Divanı, Kenan Akyüz-Süheyl Beken Sedit Yüksel-Müjgan Cumbur, Ankara 2000.
- GB.** : Gaziantep Büyükleri ve Gaziantep Meşahirine Ek, Cemil Cahit Güzelbey, Ankara 1988.
- Gelibolulu 'Âlî D.** : Gelibolulu Mustafa Âlî Dîvânı, İ. Hakkı Aksoyak, Ankara 2018.
- GŞ.** : Ahdî ve Gülşen-i Şu'arâsı (İnceleme-Metin), Süleyman Solmaz, Ankara 2018.
- Hayâlî Beg D.** : Hayâlî Divanı, Ali Nihat Tarlan, Ankara 1992.
- Hâşimî D.** : Hâşimî, Hayatı, Edebî Kişiliği ve Dîvânı'nın Tenkidli Metni, Ayşe Bulan, Konya 1993.
- HMN.** : Hisâlî, Hayatı-Eserleri ve Metâliü'n-Nezâir Adlı Eserinin Birinci Cildi (İnceleme, Metin), Bilge Kaya, Ankara 2003.

- Hüdâyî-i Kadîm D.** : Hüdâyî-i Kadîm (16. yy.) ve Dîvânı İnceleme Tenkidli Metin, Mehmet Demiralay, Isparta 2007.
- İBB.-M.** : İstanbul Büyükşehir Belediyesi Atatürk Kitaplığı Bel_Yz_O0043 Numarada Kayıtlı Şiir Mecmuası'nın (1b-75a) Transkripsiyonlu Metni ve Şiir Mecmualarının Sistemik Tasnifi Projesi'ne (MESTAP) Göre Tasnifi, Ekim Ortaç Uludüz, Zonguldak 2018.
- İbn Kemâl D.** : İbn-i Kemâl Dîvân, Mustafa Demirel, İstanbul 1995.
- İsmetî D.** : İsmetî Dîvânı (Edisyon Kritik), Haluk İpekten, Ankara 1974.
- KA.** : Künhü'l-Ahbâr'ın Tezkire Kısmı Gelibolulu Mustafa Âlî, Mustafa İsen, Ankara 2017.
- Kabûlî D.** : Kabûlî İbrahim Efendi Hayatı, Edebî Kişiliği ve Divanı (İnceleme-Tenkitli Metin-Dizin), Mustafa Erdoğan, Ankara 2008.
- Kadrî D.** : Kadrî Hayatı, Edebî Kişiliği ve Divanı'nın Transkripsiyonlu Metni, Mehmet Külahlıoğlu, Konya 1997.
- Kâmî D.** : Kâmî Hayatı, Eserleri, Edebî Kişiliği ve Dîvânı'nın Tenkidli Metni, Kezban Özyılmaz, Konya 1994.
- KSM.** : Kemiksiz-zâde Safvet Mustafa Ve "Nuhbetü'l-Âsâr Min Ferâidi'l-Eş'âr" İsimli Şair Tezkiresi, Bilal Güzel, Ankara 2012.
- Kâşif D.** : Kâşif Divanı'nın Tenkitli Metni ve Tahlili, Ayşe Büyükyıldırım, Elazığ 1998.
- KŞ.** : Kâfile-i Şu'arâ Mehmed Tevfik, Fatma Sabiha Kutlar Oğuz-Hanife Koncu-Müjgan Çakır, Ankara 2017.

- LT.** : Tezkiretü’ş-Şu‘arâ ve Tabsıratü’n-Nuzamâ Latîfî, Rıdvan Canım, Ankara 2018.
- Mânî D.** : 16. Yüzyıl Dîvân Şâirlerinden Mânî Dîvân ve Şehr-engîz-i Bursa (İnceleme-Metin), Şener Demirel, Ankara 2011.
- Mantikî D.** : XVII. Yüzyıl Divan Şairi Mantikî Ahmet Efendi ve Divançesi, Bilge Kaya, Ankara 1991.
- MC.** : Defterdâr-zâde Ahmed Cemâlî’nin Metâlî’-i Cemâlî ve Şehr-engîz -i İstanbul Adlı Eserleri (İnceleme-Metin), Aysun Eren, Konya 2012.
- M.Ebyât** : Milli Kütüphane 06 Mil Yz FB 402 Numarada Kayıtlı Mecmû‘â-i Ebyât’ın Mecmuaların Sistematik Tasnifi Projesi’ne (MESTAP) Göre Tasnifi (Vr. 1b-113b), Mustafa Kaplan, Konya 2019.
- ME-1** : Milli Kütüphane Ötüken Koleksiyonu: 06 HK 984’te Kayıtlı Mecmû‘a-i Eş‘âr (Vr. 1-135) (İnceleme-Metin), Beytullah Yavuz, Antalya 2018.
- ME-2** : Mecmu‘a-i Eş‘âr [AEMnz 635] (Metin İnceleme, İlker Hayat, İstanbul, 2016.
- MN.** : Edirneli Nazmî Mecma’un-Nezâ’ir, M. Fatih Köksal, Ankara 2017.
- MŞ.** : Âşık Çelebi Meşâ‘irü’ş-Şu‘arâ, Filiz Kılıç, Ankara 2018.
- MŞTÜ.** : Mecma’-i Şu‘arâ ve Tezkire-i Üdebâ Mehmed Sirâceddîn, Mehmet Arslan, Ankara 2018.
- Mezâkî D.** : Mezâkî Hayatı, Edebî Kişiliği ve Divanı’nın Tenkidli Metni, Ahmet Mermer, Ankara 1991.
- Milli-M.** : Mecmû‘a-i Eş‘âr (Milli Kütüphane Fb533) İnceleme-Metin, Yücel Ünlü Aydın,

- Gaziantep 2018.
- NA.** : İsmail Belig Nuhbetü'l-Âsâr Li-Zeyli Zübdeti'l-Eş'âr, Abdulkerim Abdulkadiroğlu, Ankara 1999.
- Nâbî D.** : Nâbî Dîvânı, Ali Fuat Bilkan, Ankara 2011.
- Nâdirî D.** : Ganî-zâde Nâdirî Hayâtı, Edebî Kişiliği, Eserleri, Dîvânı ve Şeh-nâmesi'nin Tenkidli Metni, Numan Külekçi, Erzurum 1985.
- Nahîfî D.** : Nahîfî Süleyman Efendi (Hayatı, Eserleri, Edebî Kişiliği ve Divanı'nın Tenkitli Metni), A. İrfan Aypay, Konya 1992.
- Nâ'ilî D.** : Nâ'ilî Divânı, Haluk İpekten, Ankara 1990.
- Nâlî D.** : Nâlî ve Dîvânı, Bahattin Kahraman, Konya 2010.
- Nâzım (İstanbul) D.** : Nâzım (İstanbul) Hayatı, Eserleri, Edebî Kişiliği ve Divanının Tenkidli Metni, Vesile Sak, Konya 1994.
- Nazîm D.** : Yahya Nazîm Dîvânı I (İnceleme-Metin), Nevin Gümüş, Kayseri 1992.
- Nazmî (Şeyh Mehmed) D.** : Şeyh Mehmed Nazmî Dîvânı (Edisyon Kritik, İnceleme), Halime Bektaş, Sivas 2005.
- Necâtî Beg D.** : Necatî Beg Dîvânı, Ozan Yılmaz, Ankara 2015.
- Nedîm D.** : Nedîm Dîvânı, Muhsin Macit, Ankara 2017.
- Nedîm-i Kadîm D.** : Nedîm-i Kadîm Dîvânçesi, Osman Horata, Ankara 1987.
- Nef'î D.** : Nefî Divanı, Metin Akkuş, Ankara 2018.
- Nesîb D.** : Nesîb Dede, Hayâtı, Eserleri ve Dîvânı'nın Tenkidli Metni, Ahmet Selahattin Hidayetoğlu, Konya 1996.
- Neşâtî Kadîm D.** : Neşâtî Hayatı ve Eserleri, Sadettin Nüzhet Ergun, İstanbul 1933.
- Nev'î D.** : Nev'î Dîvânı, Mertol Tulum, M. Ali Tanyeri, İstanbul 1977.

- Nev‘î-zâde ‘Atâyî D.** : Nev‘î-zade Atayı Divanı (Kısmi Tahlil-Metin), Saadet Karaköse, Malatya 1994.
- OM.** : Osmanlı Müellifleri Bursalı Mehmed Tâhir Efendi, A. Fikri Yavuz, İsmail Özen, İstanbul 1972-75.
- Râgıb Paşa D.** : Koca Râgıb Paşa ve Dîvân-ı Râgıb, Ömer Demirbağ, Van 1999.
- Rahmî D.** : Bursalı Rahmî Çelebi ve Dîvânı, Fatih Tıgılı, İstanbul 2006.
- Râmî D.** : Râmî Dîvânı, Fatma Zehra Kavukçu, Bursa 2000.
- Râmî Mehmed Paşa D.** : Rami Paşa (Hayatı ve Eserleri), Sadettin Nüzhet Ergun, İstanbul 1933.
- Râsîh D.** : Râsîh Dîvânı (İnceleme-Tenkitli Metin-Özel Adlar Dizini), Özge Öztekin, Ankara 1997.
- Râşid D.** : Râşid (Vak‘anüvis) Hayatı, Edebî Kişiliği, Divanının Tenkitli Metni ve İncelemesi, Fatih Günay, Edirne 2001.
- Riyâzî D.** : Riyâzî Divanı’ndan Seçmeler, Namık Açıkgöz, Ankara 1990.
- RT.** : Riyâzü’ş-Şu‘arâ Riyâzî Muhammed Efendi, Namık Açıkgöz, Ankara 2017.
- Rüşdî D.** : Edirneli Ahmed Rüşdî Divanı, Melike Tunadurur, Edirne 2012.
- RZT.** : Rızâ Tezkiresi Zehr-i Mâr-zâde Seyyid Mehmed Rızâ, Gencay Zavotçu, Ankara 2017.
- Sabrî-i Şâkir D.** : Sabrî-i Şâkir Dîvânı, Müslim Câhid Yılmaz, Kütahya 2010.
- Sâkîb D.** : Kâtip-zâde Sâkîb Dîvânı, Mehmet Kırbıyık, Ankara 2017.
- Seyyid Vehbî D.** : Seyyid Vehbî ve Divanının Karşılaştırmalı

- Metni, Hamit Dikmen, Ankara 1991.
- SHME.** : Sultân-ı Hûbâna Münâsib Eş‘âr Kâbilî,
Mehmet Gürbüz, Ankara 2018.
- Sırrî D.** : Üsküdarlı Sırrî Hayatı, Eserleri, Edebî
Kişiliği, Divan’ı (Tenkitli Metin-İnceleme
ve Şerhu Medhi’n-Nebî), Şevkiye Kazan,
Ankara 2003.
- ST-1** : Mustafa Safâyî Efendi Tezkire-i Safâyî
(Nuhbetü’l-Âsâr min Fevâ’idi’l-Eş‘âr)
İnceleme-Metin-İndeks, Pervin Çapan,
Ankara 2005.
- ST-2** : Tezkiretü’ş-Şu‘arâ Mirzâ-zâde Mehmed Sâlim
Efendi, Adnan İnce, Ankara 2018.
- Şâkir D.** : XVIII. Yüzyıl Divan Şairi Şâkir Hayatı,
Eseri, Edebî Kişiliği ve Dîvânının Tenkidli
Metni, Seyhan Yıldız, Ankara 2002.
- Şehrî D.** : Şehri (Malatyalı Ali Çelebi) Dîvânı, Şenel
Demirel, Ankara 2017.
- ŞM.** : Şem‘î Mecmu‘ası (Çeviriyazılı Metin
İnceleme), Neslihan Yorulmaz, Gaziantep
2011.
- Şeyhülislâm Bahâyî D.** : Şeyhülislâm Bahayî Divânı (İnceleme
Karşılaştırmalı Metin), Erdoğan Uludağ,
Erzurum 1992.
- Şeyhülislâm Yahyâ D.** : Yahyâ Divanı, Rekin Ertem, Ankara 1995.
- Tarlan-M.** : Süleymaniye Kütüphanesi, 34-Sü-Tarlan 67/1
Numaralı Şiir Mecmuası (1a-54a Varak)
(İnceleme-Metin), Mustafa Uğur Karedeniz,
Kocaeli, 2014.
- Taybî D.** : Taybî Mehmed Çelebi Hayatı- Eserleri- Edebî
Kişiliği, Dîvânı’nın Tenkidli Metni, Halil
İbrahim Bulan, Konya 1995.

- TN-1** : Tuhfe-i Nâilî Metin ve Muhteva 1. Cilt s. 234-467, Mihrican Odabaşı, Sivas 2009.
- TN-2** : Tuhfe-i Nâilî Metin ve Muhteva (II. Cilt s. 735-999), Bünyamin Yuvacı, Sivas 2014.
- TN-3** : Tuhfe-i Nâilî Metin ve Muhteva (II. Cilt, s. 1000-1263), Osman Zahit Şener, Sivas 2013.
- TN-4** : Mehmet Nâil Tuman ve Tuhfe-i Nâilî'si (s. 301-400), Resul Kaya, Balıkesir 2008.
- Topkapı-M.** : Topkapı Sarayı Kütüphanesi Revan No: 1972'de Kayıtlı Mecmû'a-i Eş'âr (Vr. 280b-360a) (İnceleme-Metin), Esra Bozyiğit, İstanbul 2015.
- TŞ.** : Kınalızâde Hasan Çelebi Tezkiretü'ş-Şu'arâ, Aysun Sungurhan, Ankara 2017.
- TŞM.** : Esrar Dede Tezkire-i Şu'arâ-yı Mevleviyye, İlhan Genç, Ankara 2018.
- 'Ubeydî D.** : 'Ubeydî Dîvânı (Metin ve İnceleme), Ömer Arslan, İstanbul 2013.
- Vecdî D.** : Vecdî (Hayatı, Edebî Kişiliği ve Divânı'nın Karşılaştırmalı Metni), Eşref Yanmaz, Erzurum 1995.
- Vechî D.** : Vechî, Dîvân-ı Vechî, Veli Atalay, Erzurum 2017.
- Vesîm D.** : Abbas Vesîm Efendi, Hayatı, Eserleri, Edebî Kişiliği, Divânı'nın Tenkitli Metni ve İncelemesi, İbrahim Halil Tuğluk, Ankara 2007.
- Veysî D.** : Veysî Divânı Tahlili, Fadıl Hoca, İstanbul 2002.
- Zâtî D.-1** : Zâtî Dîvânı-Gazeller Dışındaki Şiirler-, Orhan Kurtoğlu, Ankara 2017.
- Zâtî D.-2** : Zâtî Divanı (Edisyon Kritik ve Transkripsiyon) Gazeller Kısmı, Mehmed Çavuşoğlu-M. Ali Tanyeri, İstanbul 1987.

ZE.

: Kâf-zâde Fâ'izî'in Zübdetü'l-Eş'âr'ı, Bekir
Kayabaşı, Malatya 1997.

2. Diğer Kısaltmalar

AKMB	: Atatürk Kültür Merkezi Başkanlığı
B.	: Beyit
Bkz.	: Bakınız
C.	: Cilt
D.	: Dvn/Dvanęe
DA	: Türkiye Diyanet Vakfı İslm Ansiklopedisi
DT.	: Doktora Tezi
ET	: Erişim Tarihi
G.	: Gazel
Haz.	: Hazırlayan
A	: İslm Ansiklopedisi
K.	: Kaside
KB	: Kültür Bakanlığı / Kültür ve Turizm Bakanlığı
Kt.	: Kıt'a
L.	: Lugaz
M.	: Mecmua
Mat.	: Matla'
MEB	: Milli Eğitim Bakanlığı
Mf.	: Müfred
N.	: Nazm
Nr./Nu.	: Numara
.	: Ölüm Tarihi
R.	: Rub'
s.	: Sayfa
S.	: Sayı
Sal.	: Saltanatı
SA	: Sakarya Üniversitesi
SBE	: Sosyal Bilimler Enstitüsü
Tb.	: Tpkıbasım
TDK	: Türk Dil Kurumu
TEİS	: Türk Edebiyatı İsimler Sözlüğü

vr. : Varak
Yay. : Yayınevi / Yayınları
yk. : Yaprak
YLT : Yüksek Lisans Tezi

TABLO LİSTESİ

Tablo 1: Mecmuada Yer Alan Şairler ile Kullandıkları Nazım Şekilleri ve Sayısı.....	13
Tablo 2: Mecmuada Yer Alan Şiirlerde Kullanılan Vezinler ve Sayısı	18
Tablo 3: Mecmuanın (1b-36a) MESTAP'a Göre Muhteva Tablosu	50
Tablo 4: Transkripsiyon Tablosu.....	123

ŞEKİL LİSTESİ

Şekil 1: Nazım Şekilleri ve Sayısı.....	11
Şekil 2: En Fazla Şiiri Bulunan Şairler ve Şiir Sayıları.....	12
Şekil 3: Mecmuada Yer Alan Şairlerin Yaşadığı Yüzyıllar.....	12
Şekil 4: Mecmuada Yer Alan Şiirlerin Yüzyıllara Göre Dağılımı.....	12

Sakarya Üniversitesi
Sosyal Bilimler Enstitüsü Tez Özeti

Yüksek Lisans	X	Doktora	
Tezin Başlığı: Mecmû'a-i Eş'âr, İstanbul Üniversitesi Nadir Eserler Kütüphanesi, Numara: NEKTY03473 (1b-36a) (İnceleme-MESTAP Tablosu-Karşılaştırmalı Metin)			
Tezin Yazarı: Büşra ÇETİNKAYA		Danışman: Dr. Öğr. Üyesi Orhan KAPLAN	
Kabul Tarihi: 19.08.2020		Sayfa Sayısı: xiv (ön kısım)+362+35(ek)	
Anabilim Dalı: Türk Dili ve Edebiyatı		Bilim Dalı: Eski Türk Edebiyatı	
<p>Bu çalışma, İstanbul Üniversitesi Nadir Eserler Kütüphanesi NEKTY03473 numarada kayıtlı olan Mecmû'a-i Eş'âr isimli şiir mecmuasının 1b-36a varaklı arasında yer alan şiirlerin transkripsiyonu yapılmış karşılaştırmalı metni ve incelemesinden oluşmaktadır.</p> <p>Çalışmanın amacına, önemine, yöntemine ve konusuna değinildikten sonra ilgili mecmua tanıtılmış, mecmuada yer alan şiirler ve şairlerle ilgili çeşitli bilgiler verilmiş, sayısal veriler tablolar ve grafiklerle gösterilmiştir. Ardından mecmuanın ilgili kaynaklarla karşılaştırması yapılarak transkripsiyonlu metni oluşturulmuştur. Karşılaştırma yapılan eser ile mecmua arasındaki farklar dipnotlar ile gösterilmiştir. Mecmuadan elde edilen bilgiler ve veriler sonuç kısmında belirtilmiştir.</p> <p>Mecmuanın 1b-36a varakları arasında 46'sı Farsça, 362'si Türkçe olmak üzere toplam 408 şiir yer almaktadır. Bu şiirler 15. yüzyıl ile 19. yüzyıl arasında yaşamış mahlasını tespit edebildiğimiz 133 şair tarafından 8 farklı nazım şekliyle kaleme alınmıştır. Şiirler 22 farklı aruz kalıbıyla yazılmıştır. Farsça şiirler inceleme kısmına dahil edilmemiştir. Çalışmamızda yer alan muhteva tablosu ise <i>Mecmuaların Sistematik Tasnifi Projesi (MESTAP)</i>'ne uygun olarak hazırlanmıştır.</p> <p>Çalışmamızın amacı dîvânı bulunmayan ve çeşitli nedenlerle tezkire gibi kaynaklarda yer almayan şairlerin şiirlerini gün yüzüne çıkarmak, dîvânı bulunan ya da hakkındaki bilgilere muhtelif kaynaklardan ulaşabildiğimiz şairlerin yeni şiirlerini ortaya koymak, varsa şiirlerindeki eksiklikleri tamamlamak, dîvân nüshalarında şiirleri okumaya engel olan yıpranmalar bulunuyorsa bu şiirlerin doğru okunmasına katkı sağlamaktır. Şairini tespit edemediğimiz şiirleri araştırmacıların dikkatine sunmak da bir diğer amacımızdır.</p>			
Anahtar Kelimeler: Mecmua, şiir mecmuası, Klasik Türk Edebiyatı, MESTAP.			

Sakarya University
Institute of Social Sciences Abstract of Thesis

Master Degree	X	Ph.D.	
Title of Thesis: Mecmû'a-i Eş'âr, Istanbul University Rare Books Library, Number: NEKTY03473 (1b-36a) (Examination-Comparative Text-MESTAP Table)			
Author of Thesis: Büşra ÇETİNKAYA Supervisor: Assist. Prof. Orhan KAPLAN			
Accepted Date: 19.08.2020		Number of Pages: xiv (Description Page)+362 (main body)+35 (App.)	
Department: Turkish Language And Literature		Subfield: Classical Turkish Literature	
<p>This study consists of the analysis and transcribed comparative study of the poems between the pages 1b-36a in the poetry journal Mecmû'a-i Eş'âr that is registered in number NEKTY03473 in Istanbul University Library of Rare Books.</p> <p>After explaining the goal, importance, method and the subject of this study, the journal has been introduced, various informations regarding the poems and poets in the journal has been shared, and showed with numeric datas, tables and graphics. Following that is journals comparison with related academic sources and transcription. Differences between compared works and the journal has been showed in footnotes. The information and data from the journal has been shared in the conclusion.</p> <p>Between the pages 1b-36a of the journal there is 408 total poems with 46 Persian, 362 Turkish poems. These poems have been written in 8 different poetry styles by 133 poets with pseudonyms that could be confirmed that lived between the 15th and 19th century. Poems have been written with 22 different prosodies. Persian poems have not been included in the review. The content table of this work has been prepared in accordance to Systematic Classification Project of Journals (MESTAP).</p> <p>The goal of our study is to unearth the poems of the poets without diwans, presenting the newer poems of the poets with diwans and that you can reach informations regarding them via various resources, completing the missing parts of the poems if such exist and contributing the correct reading of these poems if there are wears and ageing that would prevent them to be read correctly in diwan copies. Another of ours is to present the works of the poems that we could not confirm the poets of.</p>			
Keywords: Journal, poetry journal, Classical Turkish Literature, MESTAP.			

GİRİŞ

Çalışmanın Amacı

Bu çalışmayı hazırlamaktaki amacımız, İstanbul Üniversitesi Nadir Eserler Kütüphanesi NEKTY03473 numarada kayıtlı *Mecmû'a-i Eş'âr* isimli şiir mecmuasının 1b-36a varakları arasında yer alan şiirleri transkripsiyon alfabesiyle yazıya geçirmek, ilgili şiirleri varsa yayımlanmış dîvânlarla, yoksa dîvânın yazma nüshası, tezkire ve mecmua gibi diğer eserlerle karşılaştırıp mevcut farkları ortaya koymaktır. Böylece dîvânı bulunmayan ve çeşitli sebeplerle tezkire gibi kaynaklarda yer almayan şairleri ve şiirlerini gün yüzüne çıkarma imkanı sağlanacaktır. Dîvânları bulunan ya da hakkındaki bilgilere tezkire gibi kaynaklardan ulaşabildiğimiz şairlerin yeni şiirlerini ortaya koymak, mevcut şiirlerindeki eksiklikleri tamamlamak, dîvân nüshalarında şiirleri okumaya engel teşkil edecek yıpranmalar varsa bu şiirlerin doğru okunmasına katkı sağlamak çalışmamızın amaçlarından biridir. Bir diğer gayemiz de şairlerini tespit edemediğimiz şiirleri saha araştırmacılarının ilgisine sunmaktır.

Çalışmanın Önemi

Edebiyatımızın bütün değerlerini gün yüzüne çıkarmak ilmî ve millî bir ödevdir (Köksal, 2012a: 181). Şiir mecmuaları da kültür tarihimizin değerlerindedir. Bu eserler üzerine araştırmalar yapılması edebiyat tarihimizin eksik yönlerini tamamlayacak, tarihî hafızanın canlı tutulmasına katkı sağlayacaktır (Kaplan, 2018: 326). 15-19. yüzyıl arasında yaşamış 133 şairin 8 farklı nazım şekliyle kaleme aldığı 408 şiiri ihtiva eden mecmuamız, yukarıda belirttiğimiz amaç ve ödevler doğrultusunda önemli bir yere sahiptir.

Çalışmanın Yöntemi

İstanbul Üniversitesi Nadir Eserler Kütüphanesi NEKTY03473 numarada kayıtlı *Mecmû'a-i Eş'âr* isimli şiir mecmuasının karşılaştırmalı metnini ve inceleme kısmını oluştururken bizden önce yapılmış tez çalışmalarından da faydalanıp kendi yöntemimizi belirlemeye gayret ettik. Şiirler üzerine yaptığımız sistematik tasnifi *Mecmuaların*

*Sistematiik Tasnifi Projesi (MESTAP)*¹ çerçevesinde hazırladık.

Çalışmamızda ilk olarak karşılaştırma yaptığımız eserlerin kısaltmalarını *Karşılaştırmada Kullanılan Eserlere Âit Kısaltmalar* başlığı altında verdik. Bu kısa künyelere eser için uygun gördüğümüz kısaltmayla birlikte eserin ismini, yazarını, yayımlandığı şehri ve tarihi kaydettik. Detaylı künyeleri ise çalışmamızın sonunda yer alan *Kaynakça* kısmında gösterdik.

Çalışmamızı *Giriş*, *Bölüm-1* ve *Bölüm-2* şeklinde üç ayrı kısımda inceledik. *Giriş* başlığı altında çalışmamızın amacına, önemine, yöntemine ve konusuna değindik.

Çalışmamızın *Bölüm 1* isimli kısmında mecmuamızı dış özellikleri, içeriği, dil ve yazım özellikleri yönünden tanıttık. Bu bölümde nazım şekilleri, mahlaslar, kafiye ve redif gibi hususlarda yapılan hataları verdik. Ayrıca harflerin, eklerin ve kelimelerin yazımıyla ilgili hataları maddeler halinde anlattık. Mecmuada yer alan şiiirlerin nazım şekilleriyle ilgili sayısal verileri grafikte gösterdik. Aynı yöntemi mecmuada yer alan şair sayısını, şiiirlerin yaşadıkları yüzyılları, şiiirlerin yazıldıkları yüzyılları gösterirken de uyguladık. Ayrıca şiiirleri ve şiiir sayılarını alfabetik sırayla bir tabloda gösterdik. Kimliğini tespit edebildiğimiz şiiirlerin kısa biyografilerini verdikten sonra *MESTAP* tablosunu hazırladık. Bu tabloda şiiirlere ait bilgileri varak numarasına göre sıraladık.

Bölüm 2 isimli kısımda karşılaştırmalı metin oluştururken izlediğimiz yol ile metnin çeviri yazısı ve imlasında dikkat ettiğimiz hususları maddeler halinde verdikten sonra metnin işaretler sistemini tablo ile gösterdik. Çalışmamızın ikinci bölümünün sonunda mecmuamızın 1b-36a varakları arasında yer alan şiiirlerinin transkripsiyonlu metnini verdik. Mecmuada bulunan şiiirleri dîvân, tezkire, mecmua vb. kaynaklarla karşılaştırıp mevcut farkları dipnotlar ile gösterdik.

Çalışmamızı *Sonuç*, *Kaynakça*, *Tıpkıbasım* (1b-36a) ve *Özgeçmiş* kısımlarını vererek tamamladık.

¹ Prof. Dr. M. Fatih KÖKSAL'ın başlattığı bu proje çeşitli üniversitelerden araştırmacıların katılımıyla devam etmektedir. Ayrıntılı bilgi için bkz: <https://mecmualar.tr.gg/MESTAP-Projesi-Hakk%26%23305%3Bnda.htm> (ET: 05.02.2020).

Çalışmanın Konusu

Sözlük anlamı “dağınık şeyleri bir araya getirmek, toplamak” olan mecmua, terim olarak “Bir veya birden fazla yazarın ya da şairin çeşitli şekillerde ve hacimde kaleme aldığı nesir ya da şiirlerden meydana gelen derleme kitaplar” anlamına gelmektedir. Bu eserlere muhtevaları dikkate alınarak “mecmûatü'l-eş'âr, mecmûa-i ed'ıye, mecmûatü'l-münşeât” gibi isimler verilmiştir (Uzun, 2003: 265-266).

Mecmualar, içerik ve şekil yönünden bir tertip gözetilmeksizin mürettibinin kişisel zevkine göre düzenlenmiştir. Böyle serbest bir formun bulunması okur-yazar olan herkese eser ortaya koyma imkânı tanımıştır (Gürbüz, 2013: 316). Bu durum mecmuaların sayısını arttırmıştır.

Mecmualar, edebiyat tarihimizin tam manası ile ortaya koyulabilmesi için bazen asıl kaynağa yardımcı olan ikinci kaynak konumundadırlar, bazen de yegâne kaynak olma misyonunu üstlenirler. Muhtevaları ile dönemlerinin okuyucu zevkini ve şairlerin popülerliğini yansıtırlar. Başka kaynaklarda yer almayan şairlerin hayatları, edebî kişilikleri ve şiirleri konusunda önemli bir kaynak durumundadırlar. Dîvânı bulunan şairlerin eksik şiirlerine mecmualar vasıtasıyla ulaşılabilir (Aydemir, 2007: 127-132). Ayrıca mecmualarda çeşitli türlerde yazılmış, varlığı bilinen ancak nüshasına ulaşılammış eserlere de rastlamak mümkündür. Bilinmeyen veya kullanılmayan nazım şekillerini, bilinen nazım şekillerinin örneğine rastlanmayan kafiye tiplerini, edebiyatımızda kullanımına rastlanmayan aruz kalıplarını ve yeni türleri içermesi bakımından da mecmuaların önemi büyüktür. Bunun yanında şairlerin hayatları hakkında bilinmeyen noktalara da mecmualar sayesinde ulaşılabilir. Örneğin ölüm tarihi bilinmeyen bir şairin ölümüne düşürülen bir tarih manzumesinden ya da der-kenâr olarak kaydedilmiş bir bilgidен hareketle ölüm tarihi belirlenebilir (Köksal 2012b: 409-431).

Çalışmamızın konusunu yukarıdaki amaçlar doğrultusunda hazırlamaya gayret ettiğimiz İstanbul Üniversitesi Nadir Eserler Kütüphanesi NEKTY03473 numarada kayıtlı *Mecmû'a-i Eş'âr* adlı şiir mecmuasının 1b-36a varakları arasında yer alan şiirlerin karşılaştırmalı metni ve incelemesi oluşturmaktadır.

BÖLÜM 1: MECMÛ‘A-İ EŞ‘ÂR’IN TANITIMI VE İNCELENMESİ

1.1. Mecmuanın Dış Özellikleri

Çalıştığımız şiir mecmuası, İstanbul Üniversitesi Nadir Eserler Kütüphanesi’nde NEKTY03473 numarada *Mecmû‘a-i Eş‘âr* ismiyle kayıtlıdır. 215x149 mm ölçülerine sahip olan eserin tamamı 86 varaktır. Bizim çalışmamız, ilgili eserin 1b-36a varakları arasını kapsamaktadır.

Mecmuanın 1b numaralı sayfasına şiir kaydedilmemiştir. İlgili sayfada İstanbul Üniversitesi’ne ait bir mühür ve çiçek desenleri bulunmaktadır. 2a-36a arasında yer alan bölümde boş sayfa yoktur. Mecmuada şiirlerin okunmasına engel olacak bir yıpranma veya yırtılma oluşmamıştır. Az sayıda bulunan mürekkep izleri de okumaya mâni olacak boyutta değildir.

Ta‘lik yazı türüyle kaleme alınan mecmua harekesizdir. Ancak aynı harflerle yazılan, okunuşları ve anlamları farklı olan kelimelerin birbiriyle karıştırılmaması için zaman zaman hareke kullanılmıştır. Örneğin 275 (22a) numaralı şiirin 47. beytinin ilk mısrasında yer alan “mühr” kelimesi “ötre (.)” ile “مهر” şeklinde yazılırken, ikinci mısradaki bulunan mihr kelimesi “esre (.)” ile “مهر” şeklinde kaydedilmiştir. Mecmuada yer alan bazı tamlamalar “esre (.)” ile işaretlenmiştir.

Mecmua harf, redif, şair ve nazım şekli yönünden bir tertip ile oluşturulmamıştır. Satır sayısı 4-22 arasında değişmektedir. Mecmuanın her sayfasında 2-4 sütun bulunmaktadır. Bazı durumlarda şiirlerin son beyitleri, şiirin yer aldığı sütunun sol kenarına aşağıdan yukarıya doğru yazılarak kaydedilmiştir. Aynı şiirin devam ettiği iki sütun arasına farklı şiirlerin yazıldığı örnekler de mevcuttur.

Mecmuada 46’sı Farsça, 362’si Türkçe olmak üzere 408 şiir yer almaktadır. 362 Türkçe şiirin 239’u başlıksız olarak kaydedilmiştir. 100 şiire şairinin mahlası, 16 şiire yazıldığı nazım şeklinin ismi, 4 şiire hem şairinin mahlası hem nazım şeklinin ismi, 1 şiire tür adı (Lugaz) başlık olarak verilmiştir. Ayrıca 1 şiir “Lâ-Edrî”, 1 şiir de “Nazîre-i Hazret-i İmâm-ı Evvel” başlığı ile kaydedilmiştir. Başlıklar şiirler ile aynı renkte, yani siyah mürekkeple yazılmıştır. Mahlas beyti bulunan şiirlerde mahlasların üzeri kırmızı mürekkep ile işaretlenmiştir. Başlık ile kaydedilen bazı şiirlerde ayrıyeten mahlasın üzerinin çizilmediği örnekler bulunmaktadır.

Şiirlerin çoğu eğik olarak yazılmıştır. Bazı sayfalarda sütunların sonunda yer alan beyitler düz olarak verilmiştir. Birkaç sayfanın kenarına ya da altına mecmuanın kaleme alındığı yazı türünden farklı bir hatla şiirler kaydedilmiştir.

Gazellerin beyitleri mecmuanın tamamında bir sayfa içerisinde verilmiş, başka bir sayfada devam ettirilmemiştir. Gazeller çoğunlukla bir sütun içerisine kaydedilmiştir. Ancak aynı sayfadaki başka bir sütunda devam eden gazeller de bulunmaktadır. Bir sütun içerisine birden fazla gazelin yazıldığı sayfalar da mevcuttur.

Bir önceki sütunda yer alan gazelin devam ettiğini göstermek için yeni sütunun başına yazılmıştır. Mecmuanın en hacimli şiiri olan Nâbî'ye ait 275 numaralı kaside 21a ile 23a arasında yer alan 5 sayfaya kaydedilmiştir. Bu sayfalara bir önceki şiirin devam ettiğini belirten bir işaret konulmamıştır. Mecmuada birbirini takip eden şiirler aynı şaire aitse aralarına bazen yazılmıştır. Farklı bir şairin şiirine geçildiğinde , veya işaretinin kullanıldığı örnekler vardır.

1.2.Mecmuanın Muhteva, Dil ve Yazım Özellikleri

Mecmû'a-i Eş'âr'ın çalışmamızın konusu olan sayfalarında (1b-36a) 15-19. yüzyıl arasında yaşayan şairlerin şiirlerine yer verilmiştir. Şair sayısı dikkate alındığında mecmuada en az 19., en çok 17. yüzyıl şairi bulunmaktadır. Şiir sayısına baktığımızda ise yine en az şiirin 19. yüzyıla, en çok şiirin 17. yüzyıla ait olduğu görülmektedir (bkz. Tablo 1).

Mecmuanın tertibinde herhangi bir harf, redif ya da nazım şekli sıralaması gözetilmemiştir. Mecmuada birbirine nazîre olarak yazıldığı düşünülen şiirler mevcuttur. Ancak bu şiirler bir düzen içerisinde sıralanmamış, bazen aynı sayfada, bazen birbirini takip eden sayfalarda, bazen de araya başka bir şiirin eklenmesi suretiyle kaydedilmiştir. Mecmuanın 4b numaralı sayfasında yer alan şiirlerin tamamında “hatt” kelimesi geçmektedir. Diğer sayfalarda ise böyle bir derlemeye rastlanmamıştır.

Mecmuada yer alan 362 Türkçe şiirden 130 tanesinin şairi hakkında ipucu verebilecek bir başlık ya da mahlas beyti bulunmamaktadır. Dîvân, tezkire ve mecmua gibi eserlerin taranması sonucu bu şiirlerden 103 tanesinin şairi tespit edilmiştir. 27 şiirin şairi ise belirlenememiştir.

Mecmuada Necâtî, Zâtî, Bâkî ve Nâbî gibi tanınmış şairlerin yanında Emînî, Firâkî, Kadîmî, Meşkî, Semâ'î ve Tîgî gibi yukarıdaki şairlere nazaran daha az bilinen, kaynaklarda hayatları hakkında sınırlı bilgiye ulaşılan şairler de bulunmaktadır. Şiirlerine yalnızca Erzurum Atatürk Üniversitesi'nde yer alan Seyfettin Özege Yazma Eser Kütüphanesi Koleksiyonu'nda "ASL 568, Mec 26" numara ile kayıtlı eserde rastlanan Zülfî'nin bir şiiri de (182/13b) mecmuada yer almaktadır.

Mecmuada 408 şiir bulunmaktadır. Şiirler kaside, gazel, kıt'a, rubâ'î, matla', müfred, nazm ve mesnevî olmak üzere 8 farklı nazım şekliyle yazılmıştır. Eserde, bu nazım şekilleriyle yazılan şiirlerin tamamının verilmediği, içinden bir ya da birkaç beytin seçildiği örnekler de mevcuttur. Bazı şiirlerde mahlas beyti bulunmamaktadır. Tür olarak baktığımızda ise eserde 1 lugaz ve 1 tevhid örneğinin yer aldığı görülmektedir. Bu şiirlerden yalnızca birine "Lugaz" başlığı verilmiştir. Diğerinin türü başlıkta belirtilmemiştir.

Mecmuada 46 tane Farsça şiir bulunmaktadır. Bu şiirlerin bazıları başlıksız olarak verilmiştir. Başlıklı olarak verilen şiirler, nazım şekli veya şairinin mahlasıyla kaydedilmiştir. Farsça şiirler mecmuada genellikle birbirini takip eder şekilde toplu olarak yer almaktadır. Örneğin 19b, 20a ve 20b numaralı sayfaların tamamı Farsça şiirlerden oluşmaktadır. Bunun yanında 4b numaralı sayfaya kaydedilen 4 Farsça şiir, Türkçe şiirlerin arasına yazılmıştır. Çalışmamızın inceleme bölümünde sadece Türkçe şiirlere yer verilmiştir. Farsça şiirler nazım şekli, vezin, yazıldığı yüzyıl vb. özellikler bakımından tablolara ve sayısal verilere dahil edilmemiştir.

Mecmuada Râmî Paşa'ya ait olan bir şiir hem 6b, hem 17a numaralı sayfalara yazılmıştır. Şiirin tekrar yazıldığını belirten bir açıklama bulunmamaktadır. Ayrıca 46 (3a) numaralı şiir hem Şehrî hem de Nâbî dîvânında yer almaktadır. Kaynaklarda Şehrî'nin ölüm tarihi 1660 olarak kayıtlıdır. Nâbî'nin doğum tarihini ise 1642'dir. Yani Şehrî'nin vefat ettiği dönemde Nâbî henüz 18 yaşındadır ve İstanbul'a gelmemiştir. Nâbî, İstanbul'a gelerek himaye kazandığında ve şiirleri tanınmaya başladığında (1665 ve sonrası) Şehrî vefat edeli en az 5 yıl olmuştur. Bu sebeple şiirin Şehrî'ye ait olma olasılığı daha yüksek görülmüştür. Aynı durum 68. (3b) şiirde de mevcuttur. Bu şiir muhtelif tezkirelerde Hâtemî'ye ait olarak gösterilmiştir. Aynı şiir Bosnalı Sâbit Dîvânı'nda da yer almaktadır. Ancak Hâtemî'nin 16. yüzyılda, Bosnalı Sâbit'in ise 17. yüzyılda yaşaması göz önünde

bulundurulduğu zaman şiirin Hâtemî'ye ait olduğu düşünülmüştür.

Eserde aynı mahlası kullanan şairler bulunmaktadır. Mecmuada yer alan birden fazla şairin kullandığı 7 mahlas bulunmaktadır:

- ‘Âlî mahlasını kullanan şairler: Damat Şehid ‘Âlî Paşa, Gelibolulu Mustafâ ‘Âlî ve Kınalı-zâde ‘Âlî Çelebi.
- Kelîm mahlasını kullanan şairler: Mehmed Kelîm, Mûsâ Kelîm.
- Nâzım mahlasını kullanan şairler: İstanbullu Nâzım, Ördek-zâde Nâzım.
- Nedîm mahlasını kullanan şairler: Nedîm Ahmed, Nedîm-i Kadîm.
- Râgıb mahlasını kullanan şairler: Bursalı Râgıb, Koca Râgıb Paşa.
- Râmî mahlasını kullanan şairler: Abdurrahmân Râmî, Râmî Mehmed Paşa.
- Sabrî mahlasını kullanan şairler: Galatalı Sabrî, Sabrî-i Şâkir.

Mürettip, bu mahlasların birbiriyle karışmaması için bir önlem almamıştır. Örneğin Galatalı Sabrî'nin de Sabrî-i Şâkir'in de mahlası “Sabrî” olarak kaydedilmiştir. Hatta Abdurrahmân Râmî'nin bir şiirine “Râmî Paşa” başlığı verilirken Râmî Mehmed Paşa'nın şiirlerine “Râmî” başlığının verilmesi kafa karışıklığına yol açabilecek bir durumdur. Bazen de bir şairin mahlası iki farklı şekilde kaydedilmiştir. Örneğin Abbas Vesîm'e ait şiirler bazen “Vesîm” başlığıyla kaydedilirken bazen de “Seyyid Vesîm” başlığı ile verilmiştir. Şeyhülislâm Yahyâ'ya ait şiirler bazen “Yahyâ” bazen de “Yahyâ Efendi” başlığı ile yazılmıştır. Başlıklarda bazen mahlasın yanına şairin doğduğu şehir, lakabı veya “Efendi”, “Çelebi”, “Paşa” gibi eklemeler de yapılmıştır: Hâdî-i Bursevî, Ârif-zâde Âsım, Nedîm Efendi, Nazîm Çelebi vb.

Mecmuanın bazı bölümlerinde yapılan hatalar ve mecmuanın genel yazım özellikleri ise şu şekildedir:

1. Bazı harflerin yazılmaması:

- Bulunma hâli ekinde yer alan “he (ه)” harfinin yazılmaması: elünde الكد (11/2a), gamda غمد (186/14a), devrde دورد (204/16a), ğınâda غناد (212/16b).
- Bildirme ekinde yer alan “ra (ر)” harfinin yazılmaması: meşeldür مثلد (123/6a), sükündür سکوند (178/13a).
- Kelimenin kökünde yer alan harflerden birinin yazılmaması: tezerv تذر (376/31b), sāye ساي (405/36a).

2. Bazı kelimelerde yer alan noktalı harflerin noktasız yazılması:

- “be (ب)” harfinin noktasız yazılması: bāba باه (10/2a), āb آن (210/16b), hep هس (328/27a), qābil قائل (344/28a).
- “cim (ج)” harfinin noktasız yazılması: cezbe حدبه (373/31b).
- “çim (چ)” harfinin noktasız yazılması: çeşm حشم (285/24b).
- “hı (خ)” harfinin noktasız yazılması: hırāma حرامه (184/14a).
- “ze (ز)” harfinin noktasız yazılması: müzdaḥim مردحم (155/9a), mezāyāsun مرایاسن (275/22a).
- “zel (ذ)” harfinin noktasız yazılması: cezbe حدبه (373/31b).
- “dad (ض)” harfinin noktasız yazılması: qabza قبصه (210/16b), ‘arza عرصه (275/22a), naqīza نقیصه (405/36a).
- “zı (ظ)” harfinin noktasız yazılması: zāhir ظاهر (288/24b).
- “ğayın (غ)” harfinin noktasız yazılması: ğamda عمد (30/2b).
- “nûn (ن)” harfinin noktasız yazılması: nāz ناز (178/13a).
- “ye (ی)” harfinin noktasız yazılması: Hāqānīdūr خاقاندر (157/9b), öyle الله (168/11b), kemīn کمین (188/14b), sāye سانه (387/33b), ider ادر (395/34b).

3. Bazı kelimelerde yer alan noktasız harflerin noktalı yazılması:

- “ḥa (ح)” harfinin noktalı yazılması: mecrūḥuma مجروخمه (165/10b), maḥall محل (381/32a), şūrāḥī صراحی (376/31a).
- “ra (ر)” harfinin noktalı yazılması: bārī بازی (168/11a), şerer-bār شررباز (168/11a), recā زجا (403/35a).
- “şad (ص)” harfinin noktalı yazılması: naqş نقض (184/13b).
- “tı (ط)” harfinin noktalı yazılması: ṭannāz طنناز (26/2a).

4. Bazı kelimelerde yer alan harflerdeki nokta sayılarının yanlış yazılması: naḥçīr نخچیر (80/4a), bālā پالا (159/9b), berler برلر (325/27a), cirm چرم (395/34b).

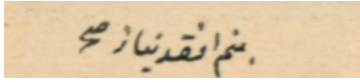
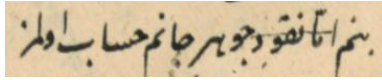
5. Bazı kelimelerin yanlış yazılması: tū-ber-tū ته برته (79/4a), bī-hūde بیهده (132/7a), şūḥdur شولقدر (279/23b), kām-yāb کسمیاب (383/32b) vb.

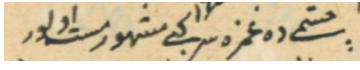
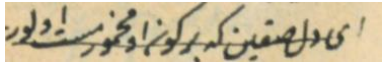
6. Akuzatif ekinin bazen hemze ile gösterilmesi: āyīneyi آیینه (79/4a), neş’eyi نشئه (208/16a), dīdeyi دیده (391/34a) vb.

7. “İle” kelimesinde yer alan “elif (l)” harfinin bazen uzun (l̄) yazılması: luṭf ile لطف آيله (113/5a), bī-ḥad ile ببحد آيله (151/8b), ḳalb ile قلب آيله (151/8b), zāt ile ذات آيله (169/12a) vb.

8. “İt-, et-” fiilinde yer alan “elif (l)” harfinin bazı kelimelerde uzun (l̄) yazılması: mekān itdi مکان آیتدی (225/18b), azm itdi عزم آیتدی (227/18b), kerem it کرم آیت (275/21b), men‘ itme منع آیتمه (331/27b), fehm iden فهم آیدن (342/28a) vb.

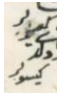
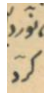
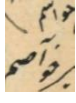

9. Mecmuanın bazı bölümlerinde yapılan yanlışların üstünün çizilmesi ve doğrularının tekrar yazılması:

•   (405/36a)

•   (354/29a)

• (396/35a)

10. Yapılan bazı yazım yanlışlarının doğru şekillerinin yanlış yapılan kelimenin üstü çizilmeden altına ya da üstüne tekrar yazılması:

• (128/6b), (191/14b), (228/18b), ‘ahdinde (275/22a), (395/34b), (405/36a) vb.

11. Bazı kelime gruplarının arasına yazılması gereken atıf vavlarının kullanılmaması: Rūm [u] ‘Acem (275/21a), berḳ [ü] tāb (231/19a), ‘izz [ü] ḳanā‘at (170/12a) vb. (Verilen örneklerde rūm, berḳ ve ‘izz heceleri bir buçuk hece değerindedir. Atıf vavı olmadan da beyitte vezin ve anlam uygunluğu vardır. Ancak şairlerin yayımlanan dîvânlarıyla yapılan karşılaştırmada ilgili yerlerde atıf vavlarının kullanılması sebebiyle bu örneklerde atıf vavlarının eksik olduğu düşünülmektedir).

12. Çift ünsüzle biten kelimelerin vezne göre bazı yerlerde şeddeli (◌̣) bazı yerlerde şeddesiz yazılması: ḥaṭuṅ خطک (314/26a), ḥaṭṭını خطنی (320/26b) vb.

13. Tamlamaların bazı yerlerde esre (◌̣) ile gösterilmesi: limān-ı dil لیمان دل (121/6a), çeh-

i zeḳān چه ذقن (129/6b), cāy-ı tebessüm جای تبسم (137/7b), dil-i şīşe دل شیشه (181/13b), ḳadem-i mesned-i Cem قدم مسند جم (275/21a) vb.

14. Bazı kelimelerde hareke kullanılması: gird کرد (153/8b), birdür بردُر (162/10a), nūr نُور (162/10a), gürbe كُرْبِه (222/18a), düzd دُزْد (224/18a), timşāl تِمْشَال (225/18b) vb.

15. Kafiye ve redif konusunda yapılan hatalar:

- “ne disün (نه دیسون)” redifiyle yazılan şiirin (155/9a) 2. beytinde redif “ne disün” yerine “disün (دیسون)” olarak kaydedilmiştir.
- “+āna hep (انه هب)” kafiye ve redifiyle yazılan şiirin (328/27a) 3. beytinde kafiye ve redifi içeren kelimeler “giryāna hep (گریانه هب)” şeklinde kaydedilmesi gerekirken “giryānuma (گریانمه)” olarak yazılmıştır.

16. Mecmuada mahlaslar konusunda iki tür hata yapılmıştır:

- 6 şiirde şairin mahlası yanlış başlık ile verilmiştir:

Şiirin Ait Olduğu Şair	Mecmuada Kaydedilen Başlık	Şiir Numarası/ Varak Numarası
Tâlib	Şehrî	16/2b
Dürrî	Makâlî	49/3a
Zâtî	Ganî-zâde	51/3a
Emînî	Nâbî	56/3a
Belîğî	Kâmî	150/8b
Ahmed Paşa	Sâbirî	406/36a

- 4 yerde mahlas beytinde bulunan yanlış kelimenin üzeri çizilmiştir:

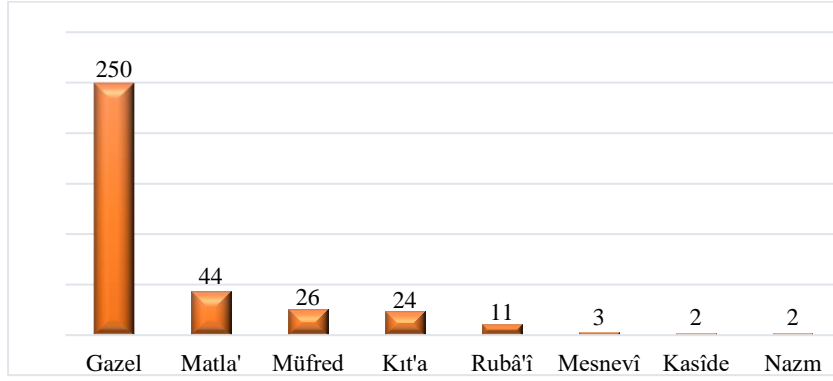
Şiirin Ait Olduğu Şair	Üzeri Çizilen Kelime	Şiir Numarası/ Varak Numarası
Nâbî	münîf	275/21a
Nâbî	ahdi	275/23a
Fâ'ik	emîn	373/31b
Vassâf	dâniş	382/32b

17. Nazım şekli konusunda yapılan hatalar: 13 (2a) numaralı şiir “Ḳıṭ‘a-Güne” başlığı ile kayıtlıdır. Fakat şiirin mesnevîden alındığı tespit edilmiştir. 352 (28b) numaralı şiir “Ḳıṭ‘a” başlığı ile kaydedilmiştir. Ancak şiirin nazım şeklinin kıṭ‘a değil, kasîde olduğu belirlenmiştir.

1.3. Mecmuada Yer Alan Şairler ile Kullandıkları Nazım Şekilleri ve Sayısı

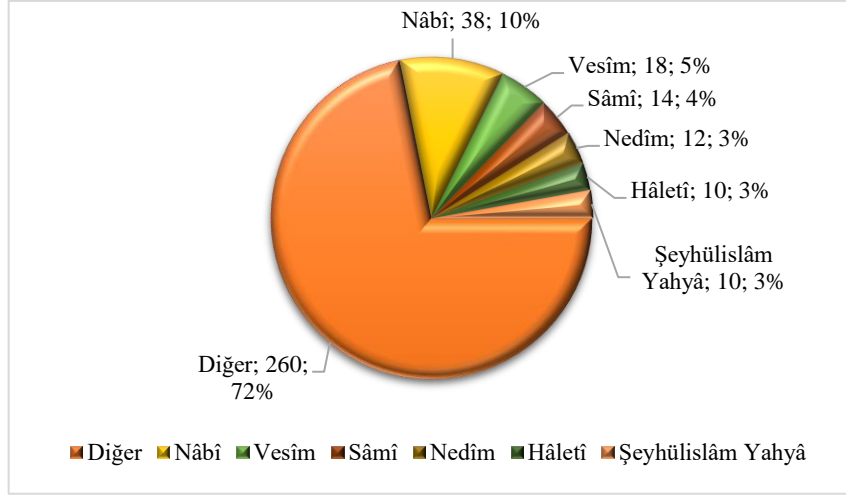
Mecmû‘a-i Eş‘âr‘da bulunan 362 Türkçe şiirden 27 tanesinin şairi tespit edilememiştir. 335 şiiri kaleme alan 133 şairin mahlası, bu şairlerden 112’sinin ise kimliği belirlenmiştir. Aynı mahlasla yazılan şiirlerden bazılarının şairleri tespit edilebilmiş, bazıları belirlenememiştir. Örneğin Nedîm mahlaslı 15 şiirden 12’sinin 18. yüzyıl şairi Nedîm’e, 1’inin 17. yüzyıl şairi Nedîm-i Kadîm’e ait olduğu tespit edilmiştir. Ancak 2 şiirin Nedîm mahlasını kullanan şairlerden hangisine ait olduğu belirlenememiştir.

Mecmuada kaside, gazel, kıt‘a, rubâ‘î, matla‘, müfred, nazm ve mesnevî olmak üzere 8 farklı nazım şekliyle yazılmış 362 Türkçe şiir bulunmaktadır. Mecmuada 250 gazel, 44 matla‘, 26 müfred, 24 kıt‘a, 11 rubâ‘î, 3 mesnevî, 2 kaside ve 2 nazm yer almaktadır.

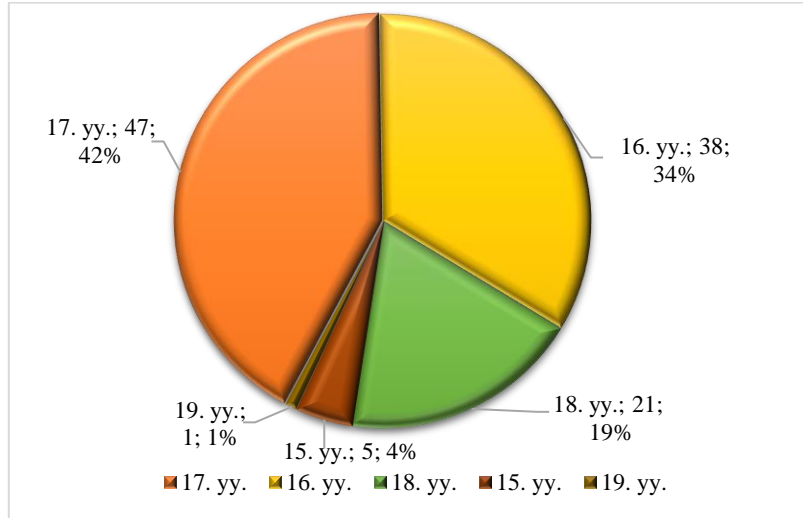
Şekil 1: Nazım Şekilleri ve Sayısı

Mecmû‘a-i Eş‘âr‘da en çok şiiri bulunan şairler; Nâbî (38), Vesîm (18) ve Sâmi (14)’dir. Bu şairleri Nedîm (12), Hâletî (10) ve Şeyhülislâm Yahyâ (10) takip etmektedir. Emrî, Fuzûlî, Nâilî, Sabrî-i Şâkir, Rüşdî gibi şairler de mecmuada birden fazla şiirle yer almışlardır. Bununla birlikte Cemâlî, Emîn, Fennî, Keşfi ve Meşkî gibi 81 şairin mecmuada 1 şiiri bulunmaktadır.

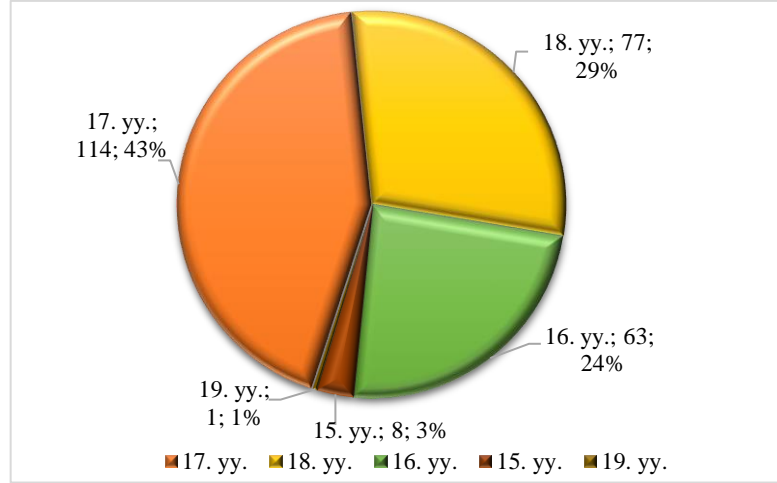
Şekil 2: En Fazla Şiiri Bulunan Şairler ve Şiir Sayıları

Mecnû'a-i Eş'âr'da 15-19. yüzyıl arasında eser veren 112 şairin kimliği tespit edilmiştir. Yaşadıkları yüzyıl dikkate alındığında mecmuada en az 19. yüzyıl (1), en fazla 17. yüzyıl (47) şairinin bulunduğu görülmektedir.

Şekil 3: Mecnuada Yer Alan Şairlerin Yaşadığı Yüzyıllar

Mecnû'a-i Eş'âr'da yazıldığı yüzyılı tespit edebildiğimiz 263 şiir bulunmaktadır. Bu şiirler en az 19. yüzyıla (1), en fazla 17. yüzyıla (114) aittir.

Şekil 4: Mecmuada Yer Alan Şiirlerin Yüzyllara Göre Dağılımı

Kimliğini tespit edemediğimiz şairler şunlardır: ‘Abdûlbâkî, ‘Abdî, ‘Abdülhâlîm, ‘Âzim, Bezmî, Ehlî, Hâdî, Lebîb, Makâlî, Nevres, Rızâ, Salâhî, Sâbirî, Sâlim, Selmân, Şerîf, Tarzî, Vâkî, Vâsîf, Yümnî, Zihnî.

Tablo 1: Mecmuada Yer Alan Şairler ile Kullandıkları Nazım Şekilleri ve Sayısı

Sıra Nr.	Şairin Mahlası	Nazım Şekli ve Sayısı
1	‘Abdî	1 gazel
2	‘Abdurrahmân Efendi	1 gazel
3	‘Abdûlbâkî	1 müfred
4	‘Abdülhalîm	1 kıt’a
5	Ahmedî	1 kaside
6	Ahmed Paşa	1 kıt’a
7	‘Âlî (Damad Şehîd)	1 müfred
8	‘Âlî (Gelibolulu)	2 gazel, 1 kıt’a
9	‘Âlî (Kınalı-zâde)	1 matla’
10	‘Ârif (‘Abdûlbâkî)	1 gazel
11	‘Ârifî*	2 matla’
12	‘Âsım (‘Ârif-zâde)	1 matla’
13	‘Âzim	1 rubâ’î
14	‘Azîzî	1 matla’
15	Bahâyî	3 gazel

* ‘Ârifî mahlaslı iki matla’dan birinin şairinin kimliği tespit edilmiş, diğerinin tespit edilememiştir.

16	Bâhir	1 kıt'a
17	Bâkî	2 gazel
18	Behiştî	1 gazel, 1 nazm
19	Belîğî	2 gazel
20	Bezmî	2 gazel
21	Cemâlî	1 matla'
22	Dürrî	3 gazel, 1 müfred
23	Ehlî	1 müfred
24	Emin	1 rubâ'î
25	Emînî	1 müfred
26	Emrî	6 gazel, 3 kıt'a
27	Enverî	1 gazel
28	Fâ'ik	3 gazel
29	Fâ'iz	2 gazel
30	Fasîh*	1 gazel, 1 matla', 1 rubâ'î
31	Fennî	1 müfred
32	Fevrî	3 gazel
33	Feyzî	1 gazel
34	Figânî	1 gazel
35	Firâkî	1 matla'
36	Fuzûlî	4 gazel
37	Gavsî	1 gazel, 1 müfred
38	Hâdî	1 gazel
39	Hâletî	7 gazel, 2 kıt'a, 1 matla'
40	Hâtemî (Mâtemî)	1 matla'
41	Hâşimî	1 matla'
42	Hayâlî	1 gazel
43	Hüdâyî*	2 gazel
44	İbn Kemâl*	2 gazel, 2 mesnevî
45	'İsmetî	3 gazel
46	Kabûlî	1 gazel
47	Kadîmî	1 müfred
48	Kadrî	1 gazel
49	Kâmî*	1 kıt'a, 1 matla'

* Fasîh mahlaslı gazelin ve matla'nın şairinin kimliği tespit edilmiş, rubâ'înin tespit edilememiştir.

* Hüdâyî mahlaslı iki gazelden birinin şairinin kimliği tespit edilmiş, diğer gazelin tespit edilememiştir.

* İbn Kemâl mahlaslı 2 gazelin şairinin kimliği tespit edilmiştir. Ancak 2 mesnevî, şairin eserlerinde bulunamamıştır.

* Kâmî mahlaslı matla'nın şairinin kimliği tespit edilmiş, kıt'anın tespit edilememiştir.

50	Kâşif	1 gazel
51	Kelîm (Mehmed)	1 gazel
52	Kelîm (Seyyid Mûsâ)	1 gazel
53	Keşfî	1 matla‘
54	Kurbî	1 matla‘
55	Lebîb	2 matla‘
56	Makâlî	2 gazel
57	Mânî	1 matla‘
58	Mantıkî	2 gazel
59	Meşâmî	1 gazel, 1 matla‘
60	Meşki	1 kıt‘a
61	Mezâkî	1 gazel
62	Nâbî	29 gazel, 5 rubâ‘î, 1 kasîde, 1 matla‘, 1 müfred, 1 mesnevî
63	Nâdirî (Ganî-zâde)	3 gazel
64	Nahîfî	3 gazel, 1 matla‘
65	Nâ‘ilî	5 gazel
66	Nâlî	1 gazel
67	Nâzım (İstanbulu)	1 gazel
68	Nâzım (Ördek-zâde)	1 gazel
69	Nazîm (Yahyâ)	2 gazel
70	Nazmî (Şeyh Mehmed)	1 gazel
71	Necâtî Beg	2 gazel, 2 kıt‘a
72	Nedîm*	11 gazel, 2 matla‘, 1 nazm
73	Nedîm-i Kadîm	1 gazel
74	Nef‘î	1 gazel
75	Nesîb	1 gazel
76	Neşâtî	1 gazel
77	Nev‘î	2 gazel
78	Nev‘î-zâde ‘Atâyî	1 matla‘
79	Nevres	1 gazel
80	Ni‘metî	1 müfred
81	Râgıb (Bursalı)	1 gazel
82	Râgıb Paşa	1 gazel
83	Rahmî	3 gazel
84	Râmî (‘Abdurrahmân)	1 gazel
85	Râmî Mehmed Paşa	3 gazel, 1 müfred

* Nedîm mahlaslı gazellerin ve nazmın şairinin kimliği tespit edilmiş, 2 matla‘nın tespit edilememiştir.

86	Râsîh (Sofyalı)	3 gazel
87	Râşid	4 gazel
88	Ref'etî	1 gazel
89	Ref'î	1 kıt'a
90	Reşîd	1 gazel
91	Rezmî	1 gazel
92	Rızâ	1 gazel
93	Riyâzî	1 gazel
94	Rûhî (Bağdatlı)	1 kıt'a
95	Rüşdî*	6 gazel
96	Sabrî (Galatalı)	2 kıt'a
97	Sabrî-i Şâkir	6 gazel
98	Sâbirî	1 kıt'a
99	Sâbit (Bosnalı)	4 matla', 3 gazel
100	Sâkıb	2 gazel
101	Salâhî	1 matla'
102	Sâlim	2 gazel
103	Sâni'î	1 matla'
104	Sâmî (Arpaemîni-zâde)	14 gazel
105	Selîm (Kavsara-zâde)	1 gazel
106	Selmân	1 matla'
107	Semâ'î	1 matla'
108	Sırrî	2 gazel
109	Şâkir	2 gazel
110	Şehrî	4 gazel
111	Şemsî	1 matla'
112	Şerîf	1 gazel
113	Tâlib*	3 gazel
114	Tâli'î	1 müfred
115	Tarzî	1 gazel
116	Taybî	1 gazel
117	Tîğî	1 matla'
118	'Ubeydî	1 gazel
119	'Ulvî	1 gazel
120	Vâki'	1 müfred
121	Vânî	1 kıt'a

* Rüşdî mahlaslı gazellerden 5 tanesinin şairinin kimliği tespit edilmiş, 1 gazelin tespit edilememiştir.

* Tâlib mahlaslı gazellerden 2 tanesinin şairinin kimliği tespit edilmiş, 1 gazelin tespit edilememiştir.

122	Vâsıf	1 gazel
123	Vassâf	1 gazel
124	Vecdî	2 gazel
125	Vechî	1 gazel
126	Vehbî*	4 gazel, 2 kıt'a, 1 müfred
127	Vesîm*	19 gazel, 1 matla'
128	Veysî	1 gazel
129	Yahyâ (Şeyhülislâm)	10 gazel
130	Yümnî	1 gazel
131	Zâtî	2 gazel, 2 müfred
132	Zihnî	1 gazel
133	Zülfî	1 gazel
	Lâ-Edrî	10 müfred, 10 matla', 3 kıt'a, 3 rubâ'î, 1 gazel
	Farsça Şiir	46
	Toplam	408 (362 Türkçe, 46 Farsça) Gazel-250, Matla-44, Müfred-26, Kıt'a-24, Ruba'î-11, Mesnevî-3, Kasîde-2, Nazm-2

* Vehbî mahlaslı 2 gazel ve 1 kıt'anın şairinin kimliği tespit edilmiş, 2 gazel, 1 kıt'a ve 1 müfredin tespit edilememiştir.

* Vesîm mahlaslı 18 gazelin şairinin kimliği tespit edilmiş, 1 gazel ve 1 matla'nın tespit edilememiştir.

1.4. Mecmuada Yer Alan Şiirlerde Kullanılan Vezinler ve Sayısı

Mecmû'a-i Eş'âr'da 408 şiir yer almaktadır. Bu şiirlerden 362'si Türkçe, 46'sı ise Farsçadır. Farsça şiirler vezin bakımından değerlendirmeye alınmamıştır. 362 Türkçe şiir ahreb, remel, hezec, muzâri', müctes, cedîd, recez ve serî' olmak üzere 8 farklı bahirle kaleme alınmıştır. Mecmuada en fazla remel bahri kalıpları kullanılmıştır. 122 şiir bu bahrin kalıplarıyla kaleme alınmıştır. 1 şiirin yazıldığı serî' ise en az kullanılan bahirdir. Şiirlerde toplam 22 aruz kalıbı kullanılmıştır.

Tablo 2: Mecmuada Yer Alan Şiirlerde Kullanılan Vezinler ve Sayısı

Sıra Nr.	Kullanılan Vezin	Sayı
1	fe' ilâtün fe' ilâtün fe' ilâtün fe' ilün (Remel)	73
2	mefâ' ilün mefâ' ilün mefâ' ilün mefâ' ilün (Hezec)	70
3	mef' ülü fâ' ilâtü mefâ' ilü fâ' ilün (Muzâri')	71
4	fâ' ilâtün fâ' ilâtün fâ' ilâtün fâ' ilün (Remel)	44
5	mefâ' ilün fe' ilâtün mefâ' ilün fe' ilün (Müctes)	40
6	mef' ülü mefâ' ilü mefâ' ilü fe' ülün (Hezec)	20
7	fe' ilâtün mefâ' ilün fe' ilün (Cedîd)	13
8	mef' ülü fâ' ilâtün mef' ülü fâ' ilâtün (Muzâri')	6
9	mefâ' ilün mefâ' ilün fe' ülün (Hezec)	3
10	mef' ülü mefâ' ilü mefâ' ilün fâ' (Ahreb)	3
11	mef' ülü mefâ' ilün mefâ' ilü fa' ül (Ahreb)	3
12	müstef' ilün müstef' ilün müstef' ilün müstef' ilün (Recez)	2
13	fe' ilâtün fe' ilâtün fe' ilün (Remel)	2
14	mefâ' ilün fe' ilâtün mefâ' ilün fe' ilâtün (Müctes)	2
15	mef' ülü mefâ' ilün mef' ülün fâ' (Ahreb)	2
16	fâ' ilâtün fâ' ilâtün fâ' ilâtün fâ' ilâtün (Remel)	2
17	fâ' ilâtün fâ' ilâtün fâ' ilün (Remel)	1
18	mef' ülü mefâ' ilü mefâ' ilü fa' ül (Ahreb)	1
19	mef' ülü mefâ' ilün mefâ' ilü fâ' (Ahreb)	1
20	mef' ülü mefâ' ilün mef' ülü fa' ül (Ahreb)	1
21	müfte' ilün mefâ' ilün müfte' ilün mefâ' ilün (Recez)	1
22	müfte' ilün müfte' ilün fâ' ilün (Serî')	1

1.5. Mecmuada Yer Alan Şairlerin Biyografileri

‘**Abdurrahmân Efendi (?/?)**: Doğum tarihi bilinmeyen şair, İstanbul’un Şehzâde semtinde dünyaya gelmiştir. 1710 yılında Fatih Camii’nde ikinci imamlık vazifesine getirilmiştir. Daha sonra muhtelif medreselerde müderrislik yapmıştır. 1717’de Şehzâde Süleymân’ın hocalığı görevine atanmıştır. İmam-ı evvel olmasının ardından kendisine Afyonkarahisar ve Servi kazaları arpalık olarak verilmiştir. 1720’de Yenişehir Fenar kadılığı görevine getirilen Abdurrahmân Efendi, aynı sene Mekke payesiyle ödüllendirilmiştir. 1727-28’den sonra öldüğü düşünülmektedir. Kaynaklarda şairin eserleri hakkında bilgi bulunmamaktadır (Kesik, 2014).

Ahmedî (1334-35?/1410’dan sonra)²: Asıl adı İbrâhîm olan şair, Tâceddîn lakabıyla da anılmıştır. Germiyanlı, Sivaslı veya Amasyalı olduğuna dair rivayetler bulunmaktadır. Şairin ilköğrenimini nerede tamamladığı bilinmemektedir. Ancak kaynaklarda Mısır’a gittiği ve Şeyh Ekmeleddîn’den dersler aldığı bilgisi kayıtlıdır. Şair, tasavvufî ve dinî ilimlerle beraber astroloji, astronomi, belagat, dil bilgisi, felsefe, geometri, mitoloji ve tıp alanındaki ilimlere de hâkimdir. Aydınoğulları’ndan Ayas Bey’e intisap eden Ahmedî, daha sonra Germiyan Beyi Süleymân Şâh’ın hocalığını ve müşavirliğini yapmıştır. Osmanlı hükümdarı Yıldırım Bâyezîd (Sal. 1389-1403)’in hizmetinde bulunduktan sonra, hükümdarın aldığı yenilginin üzerine Timur’un yanında kalmıştır. Şehzâde Emîr Süleymân ile Edirne’de bulunan şair, son olarak Sultân Çelebi Mehmed (Sal. 1413-1421)’in hizmetine girmiştir. Tahminen 1410 yılında Amasya’da vefat etmiştir. Şairin *Dîvân*’ının yanında *İskender-nâme* ve *Cemşîd u Hurşîd* isimli mesnevîleri, *Tervîhu’l-Ervâh* isimli tıp kitabı, *Mirkatü’l-Edeb* isimli manzum lugatı, Arapça sarf ve nahiv kurallarının anlatıldığı *Mizânu’l-Edeb* ve *Mi’yârü’l-Edeb* isimli kasideleri ile *Bedâyi’u’s-Sihr fî-Sanâyi’i’ş-Şî’r* isimli bir risalesi bulunmaktadır (Kartal, 2015).

Ahmed Paşa (1426?/1496-97)³: Sultan II. Murad (Sal. 1421-1444, 1446-1451)’in kazaskerlerinden Veliyüddîn Efendi’nin oğludur. Tahsilini Edirne’de tamamlamıştır. Daha sonra Murâdiye Medresesi’nde müderris olarak görev yapmıştır. Ardından Edirne’ye kadı tayin edilmiştir. Fâtih Sultân Mehmed (Sal. 1444-1446, 1451-1481)’in

² Detaylı bilgi için bkz. Günay Kut, “Ahmedî”, **DİA**, C. 2, İstanbul 1989, s. 165-167.

³ Şair hakkında ayrıntılı bilgi için bkz. Günay Kut, “Ahmed Paşa, Bursalı”, **DİA**, C. 2, İstanbul 1989, s. 111-112.

tahta geçtiği dönemde padişahın beğenisini kazanmıştır. Ahmed Paşa, Fâtih döneminde önce kazaskerlik görevine getirilmiş, sonra da sultana musahip ve hoca olmuştur. Vezirlik rütbesine kadar ulaşan paşanın padişaha olan yakınlığı kıskançlıklara yol açmıştır. Ahmed Paşa, hakkında çıkan bazı dedikodular sebebiyle hapsedilmiştir. Padişaha hitaben yazdığı “Kerem Kasidesi” ile kendini affettirmiştir. Daha sonra Bursa’ya gönderilen şair, burada çeşitli görevlerde bulunmuştur. Düzenlediği edebî sohbetlerle pek çok şairin yetişmesine de katkı sağlamıştır. Devrinde “Şu‘arâ-yı Rûm” olarak anılan şairin dikkat çeken yönlerinden biri de nazirecilik anlayışıdır. Ayrıca tarih düşürmedeki başarısıyla da meşhur olmuştur. Bursa’da vefat eden şairin elde bulunan tek eseri ise *Divân*’ıdır (Karabey, 2014).

‘Âlî [Damad Şehîd] (?/1716)⁴: İznik Gölü sahilinde bulunan Selöz köyünde dünyaya gelmiştir. Babası vezir kethüdâlığından emekli olan Hacı Hüseyin Ağa’dır. II. Ahmed (Sal. 1691-1695) döneminde Enderun’a alınmış ve kilerhânedede hizmet etmiştir. Burada iyi bir eğitim alan şair, III. Ahmed (Sal. 1703-1730) döneminde sırasıyla rikâbdârlık, çukadârlık ve silâhdârlık görevinde bulunmuştur. 27 Nisan 1713’te sadrazamlık görevine getirilmiştir. Aynı yıl III. Ahmed’in kızı Fâtıma Sultan ile evlenmiştir. 1716 yılında serdâr-ı ekrem unvanıyla Nemçe Seferi sırasında şehit olmuştur. Mezarı, Belgrad Kalesi’nde bulunan Sultan Süleymân Han Câmii hazîresindedir. Kaynaklarda bir divânçe oluşturacak kadar şiire sahip olduğu kayıtlıdır. Ancak bu manzumelerini kayıt altına almadığı için günümüze kadar ulaşmamışlardır. Günümüze ulaşan eseri ise *Ta’lîmât-ı Hikmet-Âyât-ı Şehîd ‘Âlî Paşa* isimli risâlesidir (Yekbaş, 2014).

‘Âlî [Gelibolulu] (1541/1600)⁵: Gelibolu’da doğmuştur. Şair, beş yaşındayken okula başlamıştır. Habib-i Hamidî ve Sürurî’den dersler almıştır. On altı yaşında İstanbul’a gelerek medrese eğitimine burada devam etmiştir. Sonraki yıllarda bürokrasiye yönelen şair, Manisa ve Kütahya’da Şehzâde Selim’in maiyetinde bulunmuştur. 1563’te Şam’a giden ‘Âlî burada 6 yıl çalışmıştır. Daha sonra Şam Beylerbeyi Lala Mustafa Paşa’yla beraber Mısır’a gitmiştir. Bu şekilde çeşitli memuriyetlerde bulunan; tayin ve aziller yaşayan şair, 1585-1591 yılları arasında bir göreve getirilmemiştir. Eserlerinde bu yıllar

⁴ Şair hakkında ayrıntılı bilgi için bkz. Abdülkadir Özcan, “Şehid Ali Paşa”, *DİA*, C. 38, İstanbul 2010, s. 433-434.

⁵ Şair hakkında ayrıntılı bilgi için bkz. Bekir Kütükoğlu, “Âlî Mustafa Efendi”, *DİA*, C. 2, İstanbul 1989, s. 414-416.

arasında yaşadığı zorlukları görmek mümkündür. Son görevi olan Cidde Sancakbeyliği sırasında vefat etmiştir. Dördü *Türkçe*, biri *Farsça* olmak üzere beş tane *Dîvân*'ı bulunmaktadır. Ayrıca *Künhü'l-Ahbâr*, *Mihr ü Mâh*, *Mihr ü Vefâ*, *Gül-i Sad-Berg*, *Riyâzü's-Sâlikîn*, *Tuhfetü'l-Uşşâk*, *Enîsü'l-Kulûb*, *Ravzatü'l-Letâif*, *Sadef-i Sad-Güher*, *Subhatü'l-Abdâl*, *Kırk Hadis Tercümesi*, *Mecmau'l-Bahreyn*, *Bedî'u'r-Rukûm*, *Câmiu'l-Buhûr der Mecâlis-i Sûr*, *Menşeu'l-İnşâ* gibi eserleri bulunmaktadır (İsen-Aksoyak, 2013).

‘Âlî [Kınâlî-zâde] (1550/1576)⁶: Isparta’da doğan şair, dedesi Abdülkadir Hamîdî’nin kına kullanması sebebiyle Kınalı-zâde olarak tanınmıştır. Babası ise Mîrî mahlaslı Emrullah Efendi’dir. Kınalı-zâde ‘Âlî, ilk öğrenimini Isparta’da tamamladıktan sonra İstanbul’a gelerek devrin tanınmış müderrislerinden dersler almıştır. Çeşitli medreselerde müderrislik yaptıktan sonra Anadolu kazaskerliği görevine getirilmiştir. Arapça ve Farsçaya hâkim olan şair, muamma türünün edebiyatımıza girmesine ve yayılmasına da katkı sağlamıştır. II. Selim (Sal. 1566-1574)’in maiyetinde bir sefer hazırlığı sırasında nikris hastalığının nüksetmesi sebebiyle vefat etmiştir. Çeşitli kaynaklarda mürettep bir *Dîvân*’ının olduğu kayıtlıysa da bu eserin bir nüshası henüz ele geçmemiştir. Şairin *Ahlâk-ı Alâî* ve *Münşeât-ı Kınâ-lîzâde* isimli Türkçe eserlerinin yanında çok sayıda Arapça eseri de bulunmaktadır (Tuğluk, 2014).

‘Ârif [Abdülbâkî] (1642/1713)⁷: İsmi Abdülbâkî’dir. İstanbul Kasımpaşa’da dünyaya gelmiştir. Babası Tersâne-i Âmîre’de mahzen kâtibi olarak görev yapan Ammîzâde Mehmed bin Mustafa Efendi’dir. Öğrenimini mülâzım olarak tamamladıktan sonra çeşitli medreselerde müderrislik yapmıştır. Selanik, Bursa ve İstanbul kadılığı görevlerinin ardından Anadolu ve Rumeli kazaskerliği vazifelerinde bulunmuştur. 1713 yılında vefat etmiştir. Şairliğin yanında iyi bir hattat olarak tanınmıştır. Ayrıca musiki alanında da bilgi sahibidir ve yaptığı bestelerle zamanının üstatlarından biri olarak kabul edilmiştir. *Dîvân*’ı bulunan şairin bilinen diğer eserleri *Minhâcü'l-Usûl*, *Mirâciyye* ve *Siyer-i Şerîf* tir (Aksoyak, 2014).

⁶ Şair hakkında ayrıntılı bilgi için bkz. Hasan Aksoy, “Kınalîzâde Ali Efendi”, *DİA*, C. 25, Ankara 2002, s. 416-417.

⁷ Şair hakkında ayrıntılı bilgi için bkz. Mustafa Uzun, “Abdülbâkî Ârif Efendi”, *DİA*, C. 1, İstanbul 1988, s. 195-198.

‘**Ârifî (?/1552)**⁸: Asıl adı Hüseyin olan şair, İstanbul doğumludur. Bir süre eğitim gördükten sonra kâtip olmuş, bu süreçte şiir ve hat sanatı üzerine çalışmalar yapmıştır. Mısır’a giderek burada Gülşenî tarikatine intisap etmiştir. İstanbul’a döndükten sonra yaklaşık on sene insanlardan uzak bir hayat tercih etmiştir. Yaşamını yardımsever kimselerin desteği ile sürdürmüştür. 1540-41 yılında silahdâr olarak görev yapmıştır. 1552 tarihinde İstanbul’da vefat etmiştir. Şairin şiirlerine nazîre mecmûalarında rastlanmaktadır (Köksal, 2013).

‘**Ârif-zâde ‘Âsım (?/1737)**: İsmi Mehmed ya da Mahmud olduğu düşünülmektedir. Babası Rumeli kadılarında ‘Ârif Efendi’dir. Bu sebeple ‘Ârif-zâde lakabıyla anılmıştır. Devrin önemli âlimlerine bağlanmış ve onların meclislerinde yer almıştır. Ancak keyif verici maddelere olan düşkünlüğü nedeniyle gözden düşmüştür. Hayatının son dönemlerinde maddî ve manevî sıkıntılar çeken şair, 1737 tarihinde vefat etmiştir. *Dîvânçe*’si bulunmaktadır (Çınar, 2013).

‘**Azîzî (?/1585)**: İstanbul Yedikule’de dünyaya gelmiştir. Asıl ismi kaynaklarda Mehmed veya Mustafa olarak kayıtlıdır. Kethüdâlık görevinde bulunan şair aynı zamanda iyi bir mücellittir. 1585 yılında vefat etmiştir. Şiirlerinde işret ve musiki öğeleri dikkat çekmektedir. Çeşitli kaynaklarda *Dîvân* sahibi olduğu kayıtlı ise de henüz bu eserin bir nüshasına ulaşılamamıştır. Ayrıca *Şehr-Engîz-i İstanbul Der-Hûbân-ı Zenân yahut Nigâr-nâme-i Zevk-Âmîz Der-Üslûb-ı Şehr-Engîz* isimli bir eseri de bulunmaktadır (Tuğluk, 2014).

Bahâyî [Şeyhülislâm] (1601/1654): Asıl adı Mehmed olan Bahâyî Efendi, İstanbul’da doğmuştur. Osmanlı Devleti’nin 32. şeyhülislâmıdır. İlmî ve kültürel mevki bakımından yüksek bir aileye mensuptur. Genç yaşta müderris olmuş ve muhtelif medreselerde görev yapmıştır. Halep ve İstanbul kadılığının ardından Anadolu, daha sonra da Rumeli kazaskerliğine getirilmiştir. 1649’da şeyhülislâmlık vazifesine yükselmiştir. Boğmaca sebebiyle 1654’te vefat etmiştir. Âlim ve şairliğinin yanında bestekârlığı ve hattatlığı ile de tanınmıştır. *Dîvân*’ı bulunmaktadır (Uludağ, 2013).

⁸ Şair hakkında ayrıntılı bilgi için bkz. Mustafa İsen, “Ârifî Hüseyin Çelebi”, **DİA**, C. 3, İstanbul 1991, s. 373.

Bâhir (1688-89/1746-47)⁹: Asıl adı ‘Abdurrahmân’dır. İstanbul’da dünyaya gelmiştir. Arap-zâde olarak bilinen sülâleye mensuptur. Medrese eğitimi almıştır. Sesinin güzelliği ve musiki ilmine vâkıf olması sebebiyle III. Ahmed (Sal. 1703-1730) tarafından imam-ı sultânîlik görevine getirilmiştir. Şehzade hocalığı da yapan şair, müderrislik ve kadılık vazifelerinin ardından önce Anadolu, sonra Rumeli kazaskerliği görevinde bulunmuştur. 1746-47’de İstanbul’da vefat etmiştir. Türkçe, Arapça ve Farsça şiirler yazan şairin dîvânına rastlanmamıştır. Kendisinin Arapça tarihler düşürdüğü ve çok sayıda şarkı bestelediği bilinmektedir (Kesik, 2014).

Bâkî (1526/1600)¹⁰: İstanbul’da dünyaya gelen şairin gerçek ismi Mahmud Abdülbâkî’dir. Gençliğinde saraç çıraklığı yapan şair, bir yandan medrese eğitimine de devam etmiştir. Devrin tanınmış müderrislerinden dersler almıştır. Ayrıca Zâtî’nin remilci dükkanına giderek şiirlerini usta şaire sunmuş ve onun beğenisini kazanmıştır. Bâkî, yaşadığı dört padişah döneminde de devrinin en büyük şairi olarak anılmış ve “sultânü’ş-şu‘arâ” unvanına layık görülmüştür. Çeşitli medreselerde müderrislik yaptıktan sonra kadılık vazifesine getirilmiştir. Anadolu ve Rumeli kazaskerliği görevlerinin ardından çok istediği şeyhülislâmlık makamına gelemeden emekliye sevk edilmiştir. 1600 yılında vefat etmiştir. *Dîvân*’ının yanında *Me‘âlimü’l-Yakîn Fî-Sîreti Seyyidi’l-Mürselîn*, *Fezâ‘ilü’l-Cihâd*, *Fezâ‘il-i Mekke* isimli eserleri ve *Kırk Hadis Tercümesi* bulunmaktadır (Macit-Kaplan, 2014).

Behiştî (?/1571-72)¹¹: Vize’de dünyaya gelen Behiştî’nin asıl adı Ramazan’dır. İlk eğitimini nerede aldığı bilinmemektedir. Medrese eğitimini ise İstanbul’da tamamlamıştır. Merkez Efendi’ye intisap ederek tasavvuf yoluna girmiştir. Hayatının sonuna kadar Çorlu’da imamlık ve vâizlik yapmıştır. Ayrıca burada çok sayıda talebe yetiştirmiştir. 1571-72’de vefat eden şairin *Dîvân*’ı bulunmaktadır. Diğer eserleri *Hâşiye Âdâb-ı Mes‘ûdî*, *Heşt Behişt*, *Şerh-i Manzûme-i Muammâ*, *Cemşâh u Alemşâh*, *Şehr-engîz*, *Ta‘likât ‘Alâ Şerhi’l-Miftâh*, *Ta‘likât ‘ala’l-Câmî*, *Mevlid*, *Hindî’nin Kafiye*

⁹ Şair hakkında ayrıntılı bilgi için bkz. Nuri Özcan, “Abdurrahman Bâhir Efendi”, **DİA**, C. 1, İstanbul 1988, s. 158.

¹⁰ Şair hakkında ayrıntılı bilgi için bkz. Mehmet Çavuşoğlu, “Bâkî”, **DİA**, C. 4, İstanbul 1991, s. 537-540.

¹¹ Şair hakkında ayrıntılı bilgi için bkz. Mustafa Uzun, “Behiştî Ramazan Efendi”, **DİA**, C. 6, İstanbul 1992, s. 145-146.

Şerhine Ta'lika, Tefsîru Âyeti "yevme ye'ti ba'u âyâti rabbike" (En'âm, 6/158)'dir (Aydemir, 2013).

Belîğî (?/1562): Kaynaklarda İstanbul doğumlu olduğu kayıtlı olan şairin gerçek ismi ve doğum tarihi bilinmemektedir. Belîğî, bir yeniçeri ve kuloğludur. Sekerân Bâlî Efendi'ye intisap etmiştir. Daha sonra Şeyh Ramazan'dan el alarak Kurşunlu Tekkesi'ne şeyh olmuştur. 1562 yılında vefat etmiştir. Mürettep bir dîvânı bulunmamaktadır. Şiirlerine mecmualarda rastlanmakta olup özellikle kahve ile ilgili söylediği şiiri meşhurdur (Pektaş, 2013).

Cemâlî (?/1583): İstanbul'da doğan şair, babasının defterdâr olması sebebiyle Defterdâr-zâde olarak tanınmıştır. Kardeşi Kemâlî de onun gibi şairdir. Kaynaklarda yer alan bilgilerden hareketle öğrenim gördüğü söylenebilir. Ayrıca devlet vazifelerinde bulunduğu düşünülmektedir. 1583'te İstanbul'da vefat eden şair, İstinye mezarlığına defnedilmiştir. *Metâli'-i Cemâlî, Risâle-i Durûb-ı Emsâl, Şehr-engîz-i İstanbul, Şehr-engîz-i Siroz, Denâ'et-nâme-i Cemâlî, Berâ-yı Kimyâ* isimli eserleri bulunmaktadır (Kaplan, 2014).

Dürrî (?/1722-23)¹²: Vâfî mahlasını da kullanan şairin asıl adı Ahmed'dir. Van'da dünyaya gelmiştir. Bir gözünü kaybetmesi sebebiyle "Yek-çeşm" olarak anılmıştır. Genç yaşta İstanbul'a gelerek devlet adamlarının dikkatini çekmiştir. Kâtiplik, elçilik ve muhasebecilik gibi çeşitli görevlerde bulunmuştur. 1722-23'te İstanbul'da vefat etmiştir. Tarih düşürme sanatındaki yeteneğiyle tanınmıştır. *Dîvân*'ı da bulunan şairin en ünlü eseri *Sefâret-nâme*'sidir. Bu eserde İran'daki elçilik görevi sırasında yaşadığı hadiseleri kaleme almıştır (Öztürk, 2014).

Emîn (?/1744-45): Bursalıdır. Asıl adı Mehmed Emin'dir. Babası Abdülhâdî Efendi de onun gibi şairdir. Babasının mahlasından dolayı Hâdî-zâde olarak anılmıştır. Devrin âlimlerinden dersler alarak mülâzım olmuştur. Daha sonra muhtelif medreselerde müderris olarak görev yapmıştır. Trablus-Şam, Kütahya, Kayseri, Belgrad ve Filibe kadılığı yapan şair, son görev yeri olan Filibe'de vefat etmiştir. Kaynaklarda bir *Dîvân*'ı olduğu söylene de esere ulaşamamıştır (Ekinci, 2014).

¹² Şair hakkında ayrıntılı bilgi için bkz. Aydın Talay, "Dürrî Ahmed Efendi", **DİA**, C. 10, İstanbul 1994, s. 34-35.

Emînî (?/1663-64): Asıl ismi Mehmed olan şair Bursa'da dünyaya gelmiştir. Eğitimini İstanbul'da tamamladıktan sonra Karaçelebi-zâde Mehmed Efendi'den mülâzım olmuştur. Muhtelif şehirlerde kadılık görevinde bulunmuştur. Son olarak Üsküdar kadılığı vazifesini yerine getirmiştir. 1663-64'te vefat eden şairin mezarı Kanlıca'daki İskender Paşa Camii hazîresindedir. Bayramiyye tarikatine mensup olduğu bilinmektedir. Kaynaklarda eserleri hakkında bilgi bulunmamaktadır (Aksoyak, 2014).

Emrî (?/1525)¹³: Edirne'de dünyaya gelen şair, hayatını burada ve İstanbul'da geçirmiştir. Muhtelif devlet memuriyetlerinde bulunan Emrî, devletin ileri gelenlerini öven şiirler yazmadığı için bir hâmîye sahip olamamıştır. Bu durum hayatının yoksulluk içinde geçmesine sebep olmuştur. Ömrünün son yıllarında şuurunu kaybetmiş ve 1525 tarihinde Edirne'de vefat etmiştir. Muammaları ve tarih düşürmedeki yeteneği ile dikkat çekmiştir. Günümüze ulaşan eserleri muammaları ve *Dîvân*'ıdır. *Dîvân*'ı ölümünün ardından çeşitli nüshaların bir araya getirilmesiyle tertip edilmiştir (Saraç, 2014) .

Enverî (?/?): Hayatı hakkındaki bilgiler sınırlıdır. I. Ahmed (Sal. 1603-1617), I. Mustafa (Sal. 1617-1618, 1622-1623) ve II. Osman (Sal. 1618-1622) dönemlerini gördüğünü söylemek mümkündür. Bilinen tek eseri *Dîvân*'ında yer alan manzumelerden hareketle vatan hasreti çektiği düşünülmektedir. Şiirlerinde sade ve akıcı bir dil kullanan şairin en çok işlediği tema aşk ve rintliliktir. Bunun yanında bazı şiirlerinde tasavvufi öğelere de yer verdiği görülmektedir (Savran, 2014).

Fâik (?/1715): Fiziksel özelliği sebebiyle Fâik-i Leng olarak tanınan şairin asıl adı Mahmud'dur. Urfa'da dünyaya gelmiştir. Medrese eğitiminin ardından müderrislik görevinde bulunmuştur. Antalya ve İznik kadılığı vazifelerinin ardından 1715'te vefat etmiştir. Akrabası olan şair Nâbî ile karşılıklı şiirler söylemiştir. Hoş sohbet oluşu ve rintliliği ile tanınan Fâik Mahmud'un bilinen tek eseri *Dîvân*'ıdır (Üstüner, 2014).

Fâiz (?/1717): Asıl adı Mustafa olan şair, Börekçi-zâde ve Müderris Mustafa Efendi olarak tanınmıştır. Edirnelidir. Müderris Hasan Efendi'nin oğludur. İyi bir eğitim aldığı bilinen Fâiz, Abdülvasî Medresesi'nin ilk müderrisidir. Bu görevinin ardından muhtelif medreselerde müderrislik vazifesine devam etmiştir. 1717'de vefat eden şair, Edirne-

¹³ Şair hakkında ayrıntılı bilgi için bkz. M. A. Yekta Saraç, "Emrî, Emrullah", *DİA*, C. 11, İstanbul 1995, s. 164.

İstanbul yolu üzerindeki bir mezarlığa defnedilmiştir. Bilinen tek eseri *Dîvân*'ıdır (Aksoyak, 2014).

Fasîh (?/1699)¹⁴: Doğum tarihi bilinmeyen şair, İstanbul'da dünyaya gelmiştir. Asıl adı Ahmed'dir. Mevlevîliği ve mutasavvıflığı ile tanınan Fasîh Ahmed Dede'nin Dukakin-zâde sülalesine mensup olduğu düşünülmektedir. Devrin hangi âlimlerinden eğitim aldığı bilinmemektedir. Ancak Türkçe, Arapça ve Farsçaya olan hâkimiyeti, hat ve resimdeki başarısı, şiir ve inşadaki kabiliyeti göz önünde bulundurulduğu zaman iyi bir eğitim aldığı söylenebilir. Hayatının son yıllarını Galata Mevlevîhânesi'ndeki hücrelerinde geçirmiştir. 1699 tarihinde vefat etmiş ve oldukça kalabalık bir cenaze töreniyle defnedilmiştir. *Türkçe Dîvân*'ı ve *Farsça Dîvânçesi*'nin yanında *Münşeât*'ı, *Kalem Makalesi*, *Münâzara-i Gül ü Mül*, *Münâzara-i Rûz u Şeb*, *Hüsrev ü Şîrîn*, *Mahmûd u Ayâs* isimli mesnevîleri ve *Behişt-Âbâd* isimli nasihat-nâme özelliği gösteren bir eseri mevcuttur (Ünal, 2014).

Fennî (?/1715): İstanbul doğumlu olan şairin asıl adı Mehmed'dir. Dedesi Avlonyalı Ayas Paşa'dır. Fennî, önce Halvetî sonra da Mevlevî tarikatine intisap etmiştir. Köprülü Fazıl Ahmet Paşa için kaleme aldığı kasidenin ilgi görmesi üzerine Cizye kitâbeti verilmiştir. IV. Mehmed (Sal. 1648-1687)'in musahipliğini de yapan şair, sultanın çeşitli iltifatlarına ve lütuflarına nail olmuştur. Planını kendisinin çizdiği, Rumeli Hisarı İskeleyi'nin yakınlarında bulunan yalısı, devrinde çok meşhur olmuştur. Hatta yalının bulunduğu yer "Fennî Burnu" olarak adlandırılmıştır. Şair, 1715 tarihinde vefat etmiştir. Kaynaklarda bir *Dîvân*'ı olduğu kayıtlıysa da bu eserin nüshasına rastlanmamıştır (Aksoyak, 2015).

Fevrî (?/1571)¹⁵: Arnavutluk'ta dünyaya gelmiştir. Ailesi Hırvat asıllı ve Hıristiyan'dır. Kendisi çocukken Muhyiddin Arabî'yi rüyasında görüp Müslüman olmuştur. Asıl adı Ahmed'dir. Küçük yaşlarda İstanbul'a gelen Fevrî, pek çok devlet adamının himayesinde bulunmuştur. Devrin tanınmış âlimlerinden eğitim aldıktan sonra muhtelif medreselerde müderrislik yapmıştır. Şam kadılığı vazifesini de yerine getiren şair, 1571'de vefat etmiştir. *Dîvân*'ı bulunan Fevrî'nin diğer Türkçe eserleri *Kühl-i Dîde-i A'yân*, *Ahlâk-ı*

¹⁴ Şair hakkında ayrıntılı bilgi için bkz. Mustafa Çıpan, "Fasîh Ahmed Dede", *DİA*, C. 12, İstanbul 1995, s. 213-214.

¹⁵ Şair hakkında ayrıntılı bilgi için bkz. Mehmet Kalpaklı, "Fevrî", *DİA*, C. 12, İstanbul 1995, s. 505-506.

Süleymânî ve *Risâle fî ilmi'l-Hutût*'tur. Şairin Arapça eserleri de bulunmaktadır (Kalpaklı, 2014).

Feyzî [Topkapılı] (?/?): Asıl adı Mustafa'dır. İstanbul Topkapı'da dünyaya gelmiştir. Bu sebeple Topkapılı-zâde olarak tanınmıştır. Cevrî'nin öğrencisidir. Şiirlerinde tasavvuf etkisi yoğun bir şekilde görülmektedir. Ölüm tarihi hakkında çeşitli rivayetler bulunmaktadır. Kaynaklarda bilinen tek eserinin *Dîvân*'ı olduğu kayıtlıdır. *Dîvân*'ının metnine rastlanmamıştır. Ancak çeşitli mecmualarda yer alan nüshalardan bir *dîvân* metni meydana getirilmiştir (Özerol, 1996).

Figânî (?/1531-32)¹⁶: Trabzonludur. Asıl ismi Ramazan olan şair, ilk şiirlerini Hüseyinî mahlasıyla kaleme almıştır. Kısa süren medrese eğitiminin ardından mukâta'a kâtipliği görevinde bulunmuştur. Bu görevi sırasında şiir yazmaya yönelmiştir. Devrin ileri gelen tabiplerinden tıp ilmi tahsil etmiştir. İbrahim Paşa'nın isteğiyle Budin'den getirilen heykellerin İstanbul'a diktirilmesi üzerine söylediği Farsça beyit nedeniyle idam ettirilmiştir. Şairin bir *Dîvânçe*'si bulunmaktadır (Köksal, 2014).

Firâkî (?/?): Kânûnî devri şairlerinden olan Firâkî'nin Asıl adı Abdurrahmân, doğum yeri ise Kütahya'dır. Babasının isteğiyle medrese eğitimini tamamlamadan memleketine dönüp vâizliğe başlamıştır. Sultan Bâyezîd kendisinin vaazlarını dinleyerek onu caize ile ödüllendirmiştir. Firâkî, Abdülmümin Zaviyesi'nde çile çıkarmıştır. Ölüm tarihi hakkında çeşitli rivayetler bulunmaktadır. Hüseyin b. Ali Vâiz Kâşifi'nin *Ahlâk-ı Muhsinî* adlı eserini Türkçe'ye çevirmiştir. Kaynaklarda *Kırk Sual* isimli bir eserinin olduğu bilgisi de kayıtlıdır (Köksal, 2013).

Fuzûlî (1483/1556)¹⁷: Asıl adı Mehmed'dir. Kerkük ve Bağdat çevresindeki bölgeye yerleşen Türkmenlerin Bayat boyuna mensuptur. Fuzûlî-i Bağdâdî olarak da anılması sebebiyle Bağdatlı olduğu düşünülmektedir. Necef, Hille veya Kerbelalı olduğunu söyleyen kaynaklar da bulunmaktadır. Devrindeki padişahlara ve beylere yazdığı şiirler sebebiyle iltifat görmüştür. Ancak hayatı boyunca bir hâmî sahibi olamamıştır. Necef'te bulunan Hz. Ali Türbesi'nde türbedârlık yaptığı düşünülmektedir. Vefat ettiğinde Kerbela'daki Hz. Hüseyin'in kabrinin yanına defnedildiği söylenmektedir. *Türkçe*,

¹⁶ Şair hakkında ayrıntılı bilgi için bkz. Abdülkadir Karahan, "Figânî", *DİA*, C. 13, İstanbul 1996, s. 57-58.

¹⁷ Şair hakkında ayrıntılı bilgi için bkz. Abdülkadir Karahan, "Fuzûlî", *DİA*, C. 13, İstanbul 1996, s. 240-246.

Farsça ve Arapça Dîvân'ı bulunmaktadır. Türkçe yazdığı eserlerinden olan *Leylâ vü Mecnûn* adlı mesnevîsi Türk edebiyatında türünün en başarılı örneği olarak görülür. Türkçe kaleme alınan diğer eserleri *Sohbetü'l-Esmâr*, *Heft-Câm*, *Beng ü Bâde* isimli mesnevîleriyle beraber *Hadîs-i Erbaîn Tercümesi*, *Hadîkatü's-Suadâ* ve *Mektuplar*'dır. *Enîsü'l-Kalb*, *Risâle-i Mu'ammeyât*, *Rind ü Zâhid* ve *Hüsn ü 'Aşk* ise Farsça eserleridir. *Matla 'u'l- İ'tikâd* ise Arapça eserdir (Macit, 2013).

Gavsî (?/1697): İstanbul'da dünyaya gelmiştir. İsmi Ahmed'dir. Yazıcı-zâde Mehmed Efendi'nin kardeşi, Ahmed-i Bîcân'ın oğlu, Nâyî Osman Dede'nin kayınpederi olduğu rivayet edilir. Devrinin önemli âlimlerinden ders alan Gavsî, Bursa Mevlevîhânesi şeyhi Sâlih Dede'ye intisap etmiştir. Konya'daki Mevlânâ Dergâhı'na giderek dervişlik hırkası giymiştir. Burada geçirdiği 16 yılın ardından İstanbul'a dönerek Galata Mevlevîhânesi'ne intisap etmiştir. Daha sonra bu mevlevîhânenin postnişini olmuştur. Vefat ettiğinde buraya defnedilmiştir. Kaynaklarda bir *Dîvân*'ı olduğu kayıtlıdır (Karavelioğlu, 2014).

Hâletî [Azmi-zâde] (1570/1631)¹⁸: Asıl adı Mustafa'dır. İstanbul'da doğmuştur. Eğitimini tamamladıktan sonra muhtelif medreselerde müderrislik yapmıştır. Müderrisliğin ardından kadılık mesleğini geçiş yapan Hâletî; sırasıyla Şam, Kahire, Bursa, Edirne, Şam, İstanbul, Kahire ve Uzunca Ova kadılığı görevlerinde bulunmuştur. Anadolu ve Rumeli kazaskerliği de yapan şair, 1631 yılında vefat etmiş ve Fatih'teki evinin karşısında bulunan okul sahasına defnedilmiştir. *Dîvân*'ı bulunan Hâletî'nin diğer eserleri *Rubâiyyât*, *Sâki-nâme*, *Münşeât*, *Hidâye* ve *Miftah Şerhleri'ne Ta'likat*, *Mihr ü Müşterî Hâşiyesi*, *Muğni'l-Lebîb Şerhi Dürer* ve *Gurer Hâşiyeleri*, *Menar Şerhi Hâşiyesi* ve *Kelimât*'tır (Kaya, 2013).

Hâşimî (?/1641'den sonra): Asıl adı Mehmed olan şair, Bursa'da dünyaya gelmiştir. Babası Bakkâl-zâde 'Âlî Edîbî Efendi'dir. Hâşimî, ticaretle uğraşmış ve saraçlık yapmıştır. Bazı kaynaklar saraçlığın yanında tahsiline devam ettiğini söylerken, bazı kaynaklar kadılık da yaptığını belirtir. Bayramiyye tarikatine mensup olduğu bilinmektedir. Ölüm tarihi hakkında çeşitli rivayetler mevcuttur. Şairin *Dîvân*'ından başka *Mihr ü Mâh* isimli bir mesnevîsi ve kendi muammalarını çözümlediği *Şerh-i Mu'ammât* isimli bir eseri de bulunmaktadır (Yıldız, 2014).

¹⁸ Şair hakkında ayrıntılı bilgi için bkz. Haluk İpekten, "Azmi-zâde Mustafa Hâletî", *DİA*, C. 4, İstanbul 1991, s. 348-349.

Hâtemî/Mâtemî (?/1595): Edirnelidir. Asıl adı İbrahim olan şair, aynı zamanda sipahi zümresindedir. Sipahilikten ayrıldıktan sonra yaya olarak hacca gitmiş, ardından Şam, Mısır ve Halep’i seyahat etmiştir. Döndüğünde Konya’da Şehzâde Selim’e kasideler sunmuştur. Padişahın isteğiyle “Mâtemî” olan mahlasını “Hâtemî” olarak değiştirmiştir. II. Selim (Sal. 1566-1574) tahta çıkınca onun müteferrikası olmuştur. Önce Gülşenî, ardından Hayderî ve Kalenderî tarikatlerine intisap etmiştir. Mürettep bir *Dîvân* tertip ettiği bilinen Hâtemî’nin bu eserine ulaşılammıştır (Kaplan, 2013).

Hayâlî (1497-99?/1557)¹⁹: Asıl ismi Mehmed’dir. Bekâr Memî olarak tanınmıştır. Vardar Yenicesi’nde dünyaya gelmiştir. Küçük yaşlardan itibaren Bostân ve Gülistân gibi klasik eserleri okumuş ve şiirler yazmaya başlamıştır. Tasavvuf kültürünü Kalenderî şeyhi Baba ‘Âlî’den öğrenmiştir. İstanbul Kadısı Sarı Gürz Nureddin onun Kalenderîler arasında yaşamasını uygun bulmamıştır. Hayâlî’yi Uzun ‘Âlî’ye emanet etmiştir. İstanbul’a döndüğünde eğitimine devam eden şair, bir yandan şiirler yazarak devlet erkânının dikkatini çekmiştir. Daha sonra padişah muhasipliğine kadar yükselmiştir. Kanûnî’yle beraber fetihlere katılmıştır. Saraydan düzenli olarak câize almıştır. 1557 tarihinde Edirne’de vefat etmiştir. *Dîvân*’ı bulunmaktadır (Karagözlü, 2014).

Hüdâyî (?/1584): Gerçek ismi Mustafa Hüdâyî’dir. Dönemin ünlü mutasavvıfı olan Aziz Mahmud Hüdâyî ile karıştırılmaması için Hüdâyî-i Kadîm olarak anılmıştır. Ayrıca Müezzin Hüdâyî, Muslı Şâh, Salâ Muslusu olarak da tanınmıştır. İstanbul doğumludur. Kaynaklarda iyi bir eğitim aldığı ve musiki konusunda da şöhret sahibi olduğu bilgisi kayıtlıdır. Sesinin güzelliğinden dolayı Haseki Hürrem Sultan Camii’nde müezzin olarak görev yapmıştır. 1584 yılında vefat etmiş ve Edirnekapısı Mezarlığına defnedilmiştir. Şairin bilinen tek eseri *Dîvân*’ıdır (Yekbaş, 2013).

İbn Kemâl (1469/1534)²⁰: Dedesi Kemâl Paşa sebebiyle İbn Kemâl ve Kemâl Paşa-zâde olarak anılmıştır. Asıl adı Şemseddin Ahmed olan şairin Tokat veya Amasyalı olduğu düşünülmektedir. Anne tarafı ilmiye sınıfına, baba tarafı ise üst bürokrat sınıfa mensuptur. Döneminin bilimlerine dair temel eserleri okumuş, Kur’ân-ı Kerîm’i ezberlemiş ve Farsça öğrenmiştir. Daha sonra devlet hizmetine girmiş ve orduya

¹⁹ Şair hakkında ayrıntılı bilgi için bkz. Cemal Kurnaz, “Hayâlî Bey”, *DİA*, C. 17, İstanbul 1998, s. 5-7.

²⁰ Şair hakkında ayrıntılı bilgi için bkz. Şerafettin Turan, Şükrü Özen, İlyas Çelebi, M. A. Yekta Saraç, “Kemalpaşazâde”, *DİA*, C. 25, Ankara 2002, s. 245-247.

katılmıştır. Askerlikten ayrıldıktan sonra devrin önemli âlimlerinden dersler almaya devam etmiştir. Tahsilini tamamladıktan sonra çeşitli medreselerde müderris olarak görev yapmıştır. 1525-26'da şeyhülislâm olmuştur. 1534 yılında vefat etmiştir. *Dîvân*'ının yanında tarih, dil, edebiyat, felsefe, akaid, kelâm ve tefsir gibi alanlarda pek çok eser kaleme almıştır (Saraç, 2015).

‘İsmetî (1611-13/1665)²¹: İstanbul'da doğduğu tahmin edilen ‘İsmetî'nin asıl adı Mehmed'dir. Sultan I. Mustafa (Sal. 1617-1618, 1622-1623) dönemi şeyhlerinden Fazlullah Efendi'nin oğludur. Dedesi de devrin tanınmış âlimlerinden Birgivî Mehmed Efendi'dir. Köklü bir aile mensup olan şair, ilk eğitimini babası ve dedesinden almıştır. Yenikapı Mevlevîhânesi şeyhlerinden Ahmed Togani Dede'ye intisap eden ‘İsmetî, medrese eğitimini tamamladıktan sonra müderris olmuştur. Kadılık ve kazaskerlik görevlerinde de bulunan şair, 1665 yılında vefat etmiştir. 703 beyitten oluşan bir *Dîvânçe*'si ve *et-Tarîkatü'l-Muhammediyye* isimli bir tercüme eseri bulunmaktadır (Kılıç, 2019).

Kabûlî (1523?/1591-92)²²: Asıl adı İbrahim olan şair, Kütahya'nın Gediz ilçesinde dünyaya gelmiştir. İlk eğitimini Gediz'de aldığı tahmin edilmektedir. Medrese öğreniminden sonra kadılık vazifesini yerine getirmiştir. Son görev yeri Mısır'dır. Şiirlerinde Bektâşilik ve Mevlevîlik izleri bulunmaktadır. Ancak bir tarikate mensup olup olmadığı bilinmemektedir. Tek eseri olan *Dîvân*'ında mahallî ve arkaik unsurlara yer vermiştir. Ayrıca cinas sanatını sıklıkla kullanmıştır (Erdoğan, 2013).

Kadîmî (?/1586-87): Akşemseddin-zâde Hamdullah Hamdî'nin oğlu olan şairin asıl adı Hamdî'dir. *Dîvân-ı Hümâyûn* kâtipliği yapmıştır. 1586-87 yılında vefat etmiştir. Kaynaklarda *dîvân* sahibi olduğuna dair bir bilgi bulunmamaktadır. *Yûsuf u Züleyhâ* isimli bir mesnevîsi vardır (Kaplan, 2014).

Kâşif (1665-66/1699): İstanbul'da doğmuştur. İsmi Seyyid Mehmed Sadeddin'dir. Şairin babası Nakibüleşraf Rumeli kazaskeri Seyyid Said Efendi'dir. Mehmed Esad Efendi'nin torunudur. Bu sebeple Esad-zâde Seyyid Sadeddin Efendi olarak tanınmıştır. Medrese eğitiminin ardından müderris olmuş ve çeşitli medreselerde görev yapmıştır. Hat

²¹ Şair hakkında ayrıntılı bilgi için bkz. Haluk İpekten, “İsmetî, Mehmed”, *DİA*, C. 23, İstanbul 2001, s. 140-141.

²² Şair hakkında ayrıntılı bilgi için bkz. İsa Kayaalp, “Kabûlî”, *DİA*, C. 24, İstanbul 2001, s. 43.

sanatıyla ilgili özel hocalardan dersler almıştır. 1699'de vefat ederek Emir Buhari Camii'ne defnedilmiştir. Üslubunda Sebki Hindî'nin etkisi görülen şairin *Farsça* ve *Türkçe* mürettep *Dîvân*'ı bulunmaktadır (Aksoyak, 2014).

Kadrî (?/1671): Antep'te dünyaya gelen şairin asıl ismi Abdülkadir Çelebi'dir. Genç yaşta İstanbul'a gelerek Rûzname kâtipliği görevinde bulunmuştur. Bazı padişahların vakıflarında mütevellî olmuştur. 1671-72'de vefat etmiştir. Kaynaklarda *Dîvân*'ı bulunduğu söylene de bu esere ulaşılamamıştır (Yakar, 2014).

Kâmî (1649-50/1724)²³: Asıl adı Mehmed'dir. Edirne'de doğması sebebiyle Edirneli Efendi ve Edirnevî Çelebi olarak anılmıştır. Eğitimine genç yaşlarda Edirne'de başlayan şairin İstanbul'a gelerek medrese eğitimine burada devam ettiği düşünülmektedir. Gülşenî tarikatine intisap edip tasavvuf terbiyesi almıştır. Müderrislik görevinin ardından çeşitli vazifelerde bulunmuştur. Humma hastalığı sebebiyle vefat etmiştir. *Dîvân*, *Behcetü'l-Feyhâ*, *Tuhfetü'z-Zevrâ*, *Fîrûz-nâme*, *Şerh-i Hicv-i Şifâî*, *Âsaf-nâme* gibi eserleri mevcuttur (Yazıcı, 2014).

Kelîm [Mehmed] (?/1851): Asıl ismi Mehmed, babasının ismi Hasan Ağa'dır. Torunları bugün Bilen soyadını taşımaktadır. 1851 yılında vefat etmiştir. Az sayıda şiiri günümüze ulaşmıştır. Bunlardan bazıları devrin tanınmış kişilerinin mezar taşları için yazdığı tarih manzumeleridir (Yakar, 2014).

Kelîm [Seyyid Mûsâ] (?/1738-39/1740): İstanbul'un Eyüp semtinde dünyaya gelen şairin gerçek ismi Mûsâ'dır. Eyüplü Seyyid Kelîm Efendi lakabıyla tanınmıştır. Bazı kaynaklarda Ebe-zâde Abdullâh Efendi'den, bazı kaynaklarda ise Hâmid-zâde Efendi'den mülâzım olduğu kayıtlıdır. Muhtelif medreselerde müderris olarak görev yapmıştır. 1738-39'da vefat etmiştir. Farsça şiirler de yazan Kelîm'in dikkatleri üzerine çektiği şiiri *Bahariyye* kasidesidir (Kaplan, 2013).

Keşfi (?/1617'den önce): Manastır'da dünyaya gelmiştir. Mustafa Keşfi Efendi olarak tanınmıştır. Tahsilini tamamladıktan sonra Kara Çelebi-zâde Mehmed Efendi'den mülâzım olmuştur. I. Ahmed (Sal. 1603-1617) devrinde vefat etmiştir. Eserlerinin olup olmadığı bilinmemektedir (Bülbül, 2014).

²³ Şair hakkında ayrıntılı bilgi için bkz. Gülgün Yazıcı, "Kâmî", *DİA*, C. 24, İstanbul 2001, s. 279-280.

Kurbî (?/1549): Gerçek ismi Emir Şah olan şair, İznik doğumludur. Kemâl Paşa-zâde'den mülâzım olmasının ardından bazı medreselerde müderrislik yapmıştır. Bir diğer vazifesi ise mutasarrıflıktır. 35 yaşlarında sağır olmuştur. Daha sonra her şeyi bırakarak içki müptelâlığına düşmüştür. 1549 tarihinde vefat etmiştir. Dîvân tertip edip etmediği bilinmemektedir. Fettah-ı Nişâbûrî'nin *Şebistân-ı Hayâl* isimli eserini tercüme etmiştir (Kaplan, 2014).

Mânî (?/1598-99): Doğum yeri ve doğum yılı bilinmemektedir. Mehmed Çelebi ve Şeyh Mehmed olarak tanınmıştır. Babası Çolak Ali, ağabeyi ise Mevlânâ Abdurrahmân Efendi'dir. Mânî, eğitiminin ardından muhtelif medreselerde müderrislik yapmıştır. 1598-99'da Serdâr Güzelce Mahmut Paşa'ya intisap ederek Ordû-yı Hümâyûn kadılığı vazifesine getirilmiştir. Ancak aynı sene içerisinde vefat etmiştir. *Dîvân*'ı ve *Şehr-engîz-i Bursa* isimli eseri bulunmaktadır (Demirel, 2013).

Mantıkî (1594-95/1635): Şam'da doğmuştur. Asıl adı Ahmed'dir. Molla Zeynüddin isimli Nahcıvanlı bir âlimin oğludur. Annesi Arap asıllı bir hanımdır. Mantıkî, küçük yaşlardan itibaren devrinin önemli âlimlerinden dersler almıştır. Bu sebeple tahsil hayatını çok genç yaşta tamamlamıştır. İstanbul'da pek çok medresede ders vermiştir. IV. Murad'ın (Sal. 1623-1640) meclisine dahil olan Mantıkî, nüktedan kişiliği ile tanınmıştır. Nef'î ile birbirlerine söyledikleri hicivler dikkat çekmiştir. Mısır valisi Hüseyin Paşa tarafından Mısır'da idam ettirilen şairin ölüm sebebiyle ilgili pek çok rivayet bulunmaktadır. Bilinen tek eseri *Dîvânçe*'sidir (Kaya Yiğit, 2014).

Meşâmî (?/1585): Konya'da dünyaya gelmiştir. Babası, Rüstem Paşa'nın kethüdâlığını yapan Mustafa Çelebi'dir. Bazı kaynaklarda Meşâmî ile Ahmed Paşa'nın amca çocukları olduğu söylenmektedir. Bazı kaynaklarda da seyyit olduğu bilgisi kayıtlıdır. Mevlevî olduğunu söyleyen kaynaklar da bulunmaktadır. 1585 tarihinde Konya'da vefat etmiştir (Kaplan, 2014).

Meşkî (?/1595-96): Tokatlı olan Meşkî'nin asıl adı Mehmed'dir. Dîvân-ı Hümâyûn kâtipliği yapmıştır. 1595-96'da İstanbul'da vefat etmiştir. Kaynaklarda eserlerine dair bir bilgi yer almamaktadır (Kaplan, 2014).

Mezâkî (?/1676)²⁴: Asıl adı Süleymân olan Mezâkî'nin doğum yeri Bosna-Hersek'tir. Genç yaşta İstanbul'a gelmiştir. Enderun'da çeşitli ilimler tahsil etmiş ve kimya ile ilgilenmiştir. Saraydan ayrıldıktan sonra sipahi olmuştur. Kâtiplik ve dîvân efendiliği vazifelerinde de bulunmuştur. Tezkirecilikle ilgilendiği de bilinmektedir. 1676 yılının Ramazan ayında vefat etmiştir. *Dîvân*'ı bulunmaktadır. Ayrıca *Risâle fî Beyânı Cevdeti Mâ'î'z-Zemzemi 'ş-Şerîf* isimli eserin de ona ait olduğu söylenmektedir (Keskin, 2015).

Nâbî (1642/1712)²⁵: Urfa'da dünyaya gelmiştir. Asıl adı Yûsuf'tur. İyi bir eğitim aldığı düşünülen şair, 1665 yılında İstanbul'a gelerek kâtiplik vazifesinde bulunmuştur. Musâhib Mustafa Paşa'ya kethüdâ olan şair, uzun yıllar onun himâyesinde kalmıştır. Paşa'nın vefatından sonra himâyesiz kalarak Halep'e gitmiştir. Bir süre sonra Halep Valisi Baltacı Mehmed Paşa'nın isteğiyle İstanbul'a geri dönmüştür. Burada muhtelif memurluklarda bulunmuştur. 1712 tarihinde vefât eden Nâbî, Üsküdar'da bulunan Karacaahmet Mezarlığına defnedilmiştir. Hikemî uslubun temsilcisi sayılan Nâbî'nin *Türkçe ve Farsça Dîvân*'ı bulunmaktadır. Diğer eserleri ise *Münşeât*, *Hayrâbâd*, *Hayriyye*, *Sûrnâme*, *Zeyl-i Siyer-i Veysî*, *Fetih-nâme-i Kamanîçe*, *Kırk Hadis Tercümesi* ve *Tuhfetü'l Haremeyn*'dir (Bilkan, 2014).

Nâdirî (1572/1626)²⁶: İstanbul'da doğan şairin asıl adı Mehmed'dir. Babası çeşitli yerlerde kadılık ve müderrislik yapan, aynı zamanda kısa bir müddet Anadolu kazaskerliği görevinde bulunan Abdülgânî Efendi'dir. Bu sebeple Nâdirî, Abdülgânî-zâde olarak anılmıştır. Babası da kendisi gibi şair ve münşîdir. Kardeşi Abdülcebbar Celîlî'nin de şair olduğu bilinmektedir. İlim ve irfân sahibi bir aileye mensup olan Nâdirî, eğitiminin ardından çeşitli medreselerde müderrislik yapmıştır. Daha sonra kadılık ve kazaskerlik vazifelerinde bulunmuştur. Hayatının son altı ayını felçli olarak geçirmiş, 1626'da vefat etmiştir. *Dîvân*'ı bulunan şairin diğer eserleri *Şeh-nâme*, *Münşeât*, *Kalemîyye Risâlesi*, *Tefsîr-i Beyzavî-i Haşîye*'dir (Aksoyak, 2015).

²⁴ Şair hakkında ayrıntılı bilgi için bkz. Ahmet Mermer, "Mezâkî Süleyman Efendi", **DİA**, C. 29, Ankara 2004, s. 515.

²⁵ Şair hakkında ayrıntılı bilgi için bkz. Abdülkadir Karahan, "Nâbî", **DİA**, C. 32, İstanbul 2006, s. 477-478.

²⁶ Şair hakkında ayrıntılı bilgi için bkz. Mustafa Uzun, "Ganîzâde Mehmed Nâdirî", **DİA**, C. 13, İstanbul 1996, s. 355-356.

Nahîfî (1665-66/1738)²⁷: Asıl adı Süleymân olan şair, İstanbul’da dünyaya gelmiştir. Abdurrahmân b. Muhyî’nin oğlu, Abdurrahmân b. Sâlih’in torunudur. Eğitimine erken yaşlarda başlamıştır. Hattatlığın yanında memuriyet görevine de devam etmiştir. Dergâh-ı Âli yeniçeri halifeliği vazifesinde bulunmuştur. Bir rivayete göre hac dönüşü, başka bir rivayete göre Mısır’a giderken Konya’da Mevlevî tarikatine intisap etmiştir. Kâtiplik, başmukâta‘acılık ve şikk-ı sani defterdârlığından sonra emekli olarak başka bir memuriyette bulunmamıştır. 1738 yılında İstanbul’da vefat etmiştir. *Dîvân*’ının yanında *Tercüme-i Mesnevî-i Şerîf*, *Mevlidü’n-Nebî*, *Hicretü’n-Nebî (Hicret-nâme)*, *Hilyetü’l-Envâr*, *Risâle-i Hızriyye* ve *Nasihatü’l-vüzerâ* gibi eserleri bulunmaktadır (Karavelioğlu, 2014).

Nâ’îlî (?/1666)²⁸: Gerçek ismi Mustafa’dır. İstanbul’da doğmuştur. Babası mâden kâtipliği yapan Pîrî Halife’dır. Kaynaklarda öğrenimi hakkında bir bilgi bulunmamaktadır. Ancak “Efendi” yerine “Çelebi” olarak anılması sebebiyle medrese eğitimi almadığı kesindir. Bazı kaynaklarda babası gibi kâtip olduğu kayıtlıdır. Mâden mukâta‘asında halifebaşılığa yükseldiğini ve muhasebe ile ilgilendiğini söyleyen kaynaklar da bulunmaktadır. 1666 tarihinde İstanbul’da vefat etmiştir. Sebki Hindî’nin en önemli temsilcilerinden biri olarak kabul edilmiştir. Hatta bu tarzda şiir yazan diğer şairler onun taklidi olarak görülmüştür. Şairin bilinen tek eseri *Dîvân*’ıdır (Şenödeyici, 2015).

Nâlî (?/1675): Konyalıdır. Asıl adı Mehmed’dır. İstanbul’a gelerek iyi bir eğitim almıştır. Eserlerinden anlaşıldığı üzere Mevlevî tarikatine mensuptur. Şiirlerini devlet büyüklerine sunan Nâlî, Müsahip Mustafa Paşa’nın ilgisine ve desteğine mazhar olmuştur. 1675 yılında vefat etmiş ve Seyfullah Efendi Camii Mezarlığına defnedilmiştir. *Dîvân*’ı bulunan şairin diğer eserleri *Tuhfetü’l-Emsâl*, *Miftâh-ı Heft Kân*, *Menâsik-i Hâc*’dır (Selçuk, 2013).

Nâzım [İstanbullu] (?/1704-05): İstanbul’da dünyaya gelen şairin asıl ismi Mehmed’dır. Giydiği elbiseleri temizlememesi sebebiyle Kirli Nâzım olarak tanınmıştır. Bir diğer lakabı da Kara Nâzım’dır. Genç yaşta mülâzım olmasının ardından görevinden azledilmiş, bir daha başka bir işe yönelmemiştir. Devrin önde gelen bazı isimlerine özel

²⁷ Şair hakkında ayrıntılı bilgi için bkz. Mustafa Uzun, “Nahîfî”, **DİA**, C. 32, İstanbul 2006, s. 297-299.

²⁸ Şair hakkında ayrıntılı bilgi için bkz. Ayşegül Mine Yeşiloğlu, “Nâilî”, **DİA**, C. 32, İstanbul 2006, s. 315.

dersler vermiş ve ta'lik yazıdaki ustalığı ile geçimini sağlamıştır. 1704-05 tarihinde Çatalca'da vefat etmiştir. Kaynaklarda çok iyi derecede Farsça bildiği söylenmektedir. Bilinen tek eseri *Dîvân*'ıdır (Aksoyak, 2013).

Nâzım [Ördek-zâde] (?/1695-96): İsmi Mustafa'dır. İstanbul'da d. Babası Yenibahçeli Ördek İsmail adlı bir yeniçeri efendisidir. Bu sebeple Ördek-zâde olarak anılmıştır. Tahsilini tamamladıktan sonra yeniçeri kaleminde baş halife ve yeniçeri efendisi olmuştur. Bu görevdeyken Nemçe Seferi esnasında Belgrad'da vefat etmiştir. Kaynaklarda mürettep bir *Dîvân*'ı olduğu kayıtlıysa da eser günümüze ulaşmamıştır (Aksoyak, 2014).

Nazîm (?/1727)²⁹: İlk şiirlerinde "Halîm" mahlasını kullanan şair, Neşâtî'nin önerisiyle "Nazîm" mahlasını kullanmaya başlamıştır. Asıl adı Yahyâ'dır. İstanbul'da dünyaya gelmiştir. Mevlevî tarikatine intisap ettiği bilinmektedir. IV. Mehmed (Sal. 1648-1687) zamanında musiki ve şiire olan yeteneği nedeniyle Enderun'a alınmıştır. Burada iyi bir eğitim gördükten sonra növbetçi başılık, bazarbaşılık ve kuruyemişçi başılık gibi vazifelerde yer almıştır. Padişahlara yazdığı şiirlerle geçimini sağlamaya çalışmıştır. 1727'de Edirne'de vefat etmiştir. Beş yüze yakın eser bestelediği söylenmektedir. Bilinen tek eseri *Dîvân*'ıdır (Gümüş, 2014).

Nazmî [Şeyh Mehmed] (1622/1701)³⁰: İstanbul'da dünyaya gelmiştir. Babası tüccarlık yapan Ramazan Efendi'dir. Dayısı Fazlullah Efendi, devrin âlim ve hattatlarındandır. İlk eğitimini dayısından alan şair, daha sonra devrin tanınmış bilginlerinden tefsir, hadis, fıkıh gibi alanların yanında Arapça ve Farsça dersleri de görmüştür. Halvetî tarikatine mensup olmuştur. Tarikat adabını tamamladıktan sonra Yavaşca Mehmed Ağa Tekkesi'ne şeyh olmuştur. Ayrıca Mehmed Ağa Camii'nde imamlık ve vâizlik vazifesini yerine getirmiştir. Hayatı boyunca bu vazifelerde bulunmuştur. 1701 yılında İstanbul'da vefat etmiştir. Mutasavvıflığının yanında iyi bir şair ve musiki-şinâstır. Eserleri *Dîvân*, *Mi'yâr-ı Tarikat-ı İlâhî*, *Mev'iza-i Mücâhede*, *Sırr-ı Ma'nevî*, *Hediyyetü'l-İhvân*'dır (Bektaş, 2014).

²⁹ Şair hakkında ayrıntılı bilgi için bkz. Nuri Özcan-Mustafa Uzun, "Nazîm", *DİA*, C. 32, İstanbul 2006, s. 452-453.

³⁰ Şair hakkında ayrıntılı bilgi için bkz. Hasan Aksoy, "Nazmi Efendi, Mehmed", *DİA*, C. 32, İstanbul 2006, s. 460-461.

Necâtî (1443-46?/1509)³¹: Edirne’de dünyaya gelen şairin asıl adı Îsâ’dır. Kaynaklarda yoksul bir aileye mensup olduğu veya çocukken Edirneli bir hanımın kendisini köle olarak aldığı daha sonra evlat edindiği, eğitiminde Sâilî adlı bir şairin de katkısı olduğu kayıtlıdır. Şiir yazmaya küçük yaşlarda başlayan Necâtî, Fâtih Sultan Mehmet (Sal. 1444-1446, 1451-1481)’in ilgisini çekmeyi başarmıştır. Bunun üzerine dîvân kâtipliği vazifesine getirilmiştir. Fâtih’in vefatından sonra II. Bâyezîd (Sal. 1481-1512)’in de takdirini kazanmıştır. Şehzâde Abdullâh’ın da dîvân kâtipliğini yapan Necâtî, Manisa’da Şehzâde Mahmûd’un yanında nişancılık görevini yerine getirmiştir. Bundan sonra “Bey” olarak anılmaya başlamıştır. Bütün hâmilelerinin hayatını kaybetmesi üzerine derin acı duyan şair, bir daha devlet vazifesini kabul etmemiştir. Hayatının geri kalanını Vefâ semtindeki evinde kendisine bağlanan bin akçe aylıkla geçinerek ve ilim sohbetleri düzenleyerek geçirmiştir. 1509’da vefat etmiştir. Sade üslubuyla dikkat çeken Necâtî, şiirlerinde mahallî unsurlara sıkça yer vermiştir. Günümüze ulaşan tek eseri *Dîvân*’dır (Kaya, 2013).

Nedîm (1681/1730)³²: Asıl adı Ahmed olan şair, İstanbul’da dünyaya gelmiştir. Dedesi Mustafa Efendi’ye çok sayıda lakap takılması sebebiyle “Mülakkab-zâde” olarak anılmıştır. Medrese eğitimini tamamlamasının ardından çeşitli medreselerde müderrislik yapmıştır. Hâmîsi olan Damat İbrahim Paşa’ya her konuda destek verir ve övgü dolu şiirler yazar. Nasıl öldüğü konusunda çeşitli rivayetler mevcut olmakla birlikte Patrona Halil İsyanı’nın patlak verdiği dönemde hayatını kaybettiği bilinmektedir. *Nedîmâne* olarak isimlendirilen yeni bir tarz ortaya koyan şairin şiirlerinde yerlilik arzusu dikkat çeker. Gerçek hayattan aldığı unsurları şiirlerinde kullanır. Nedîm’in eserleri *Türkçe Dîvân*, *Sahâifü’l-Ahbâr* ve *Aynî Tarihi*’dir. Şehid Ali Paşa’ya yazdığı dilekçesi, *Safâyî Tezkiresi*’ne *Takrîz*’i, *Münşeât-ı Aziziye*’de yer alan bir mektubu ve İzzet Ali Paşa’nın yazdığı mektuba cevabı da bulunmaktadır (Macit, 2013).

Nedîm-i Kadîm (?/1670)³³: İstanbul doğumlu olan şairin asıl adı Mehmed’dir. 18. yüzyıl şairi Nedîm ile karıştırılmamak için “Nedîm-i Kadîm” olarak anılmıştır. Ailesiyle ilgili kaynaklarda yer alan tek bilgi babasının berber olduğudur. Tahsilini tamamlamasının

³¹ Şair hakkında ayrıntılı bilgi için bkz. Bayram Ali Kaya, “Necâtî Bey”, *DİA*, C. 32, İstanbul 2006, s. 258-260.

³² Şair hakkında ayrıntılı bilgi için bkz. Muhsin Macit, “Nedîm”, *DİA*, C. 32, İstanbul 2006, s. 510-513.

³³ Şair hakkında ayrıntılı bilgi için bkz. Osman Horata, “Nedîm-i Kadîm”, *DİA*, C. 32, İstanbul 2006, s. 513-514.

ardından muhtelif medreselerde müderrislik yapmıştır. 1670 tarihinde genç yaşta vefat etmiştir. Bilinen tek eseri 500 beyit civarında şiiri içeren *Dîvân*'ıdır (Horata, 2013).

Nef'î (1572?/1635)³⁴: Erzurum doğumludur. Asıl adı Ömer'dir. Erzenü'r-rûmî Ömer Bey ve Erzenü'r-rûmî Ömer Efendi olarak anılmıştır. Şiire başladığı ilk dönemlerde "Darrî" mahlasını kullanmış, Gelibolulu 'Âlî'nin önerisiyle bu mahlası değiştirmiştir. Soylu bir aileden gelen şairin iyi bir eğitim aldığı düşünülmektedir. İstanbul'a gelen şair, devrinde yaşadığı padişahların ilgisine mazhar olmuştur. Ancak hicivlerini sövgü derecesinde yüksek perdeden yapması başarısına gölge düşürmüştür, zamanla devlet adamlarının düşmanlığını kazanmıştır. IV. Murad (Sal. 1623-1640) Nef'î'nin *Sihâm-ı Kazâ* adlı eserini okurken tahtın yakınına yıldırım düşmüş ve bu durum uğursuzluk sayılmıştır. Bunun üzerine Nef'î'nin hiciv söylemesi yasaklanmış ve Edirne'ye sürgün edilmiştir. Bir süre sonra affedilse de sivri dilli şiirler söylemeye devam eden şair, 1635 tarihinde idam edilmiştir. *Türkçe ve Farsça Dîvân*'ının yanında diğer eserleri *Sihâm-ı Kazâ ve Tuhfetü'l-Uşşâk*'tır (Selçuk, 2013).

Nesîb (1632/1712): Asıl adı Yusuf'tur. 1632 yılında Konya'da dünyaya gelmiştir. Tahsilinin ardından İstanbul'a gelerek bazı vezirlerin himayesine girmiştir. Sadrazam Siyavuş Paşa'nın hocalığını da yapan şair, Kahire'ye seyahat ederek Mevlevî tarikatine intisap etmiştir. Mekke tekkesinde şeyhlik yapmış ve hac vazifesini tamamladıktan sonra Konya'ya dönmüştür. Ankara, Şam ve Mısır mevlevîhânelerinde mevlevîhânlık yapmıştır. Konya'daki sertariklik vazifesinden sonra Yenikapı Mevlevîhânesi meşahitine tayin edilmiştir. *Dîvân*'ı ve *Rişte-i Cevâhir* isimli eseri bulunmaktadır (Ceyhan-Duru, 2014).

Neşâtî (?/1674)³⁵: Edirnelidir. Asıl adının Ahmed olduğu söylenmektedir. İlk şiirlerinde Semendî mahlasını tercih etmiş, ardından şeyhülislâmın tavsiyesi ile Neşâtî mahlasını kullanmaya başlamıştır. İyi bir eğitim alan şair, Mevlevîliğe intisap edip irşad ile vazifelendirilmiştir. 1670 yılında Edirne Mevlevîhânesi postnişinliğine tayin edilmiştir. Tekke şeyhliği dört yıl süren Neşâtî, 1674'te vefat etmiştir. Neşâtî'nin en önemli özelliklerinden biri pek çok şaire hocalık yapmasıdır. Şiirlerinde Sebk-i Hindî özellikleri görülen şairin *Dîvân*'ının yanında *Kavâid-i Deriyye*, *Şehr-engiz*, *Hilye-i Enbiyâ*, *Şerh-i*

³⁴ Şair hakkında ayrıntılı bilgi için bkz. Metin Akkuş, "Nef'î", **DİA**, C. 32, İstanbul 2006, s. 523-525.

³⁵ Şair hakkında ayrıntılı bilgi için bkz. Bayram Ali Kaya, "Neşâtî", **DİA**, C. 33, İstanbul 2007, s. 18-19.

Müşkilât-ı ‘Örfî, Mektup ve Tuhfetü’l-‘Uşşâk isimli eserleri de bulunmaktadır (Kaplan, 2014).

Nev‘î (1533-34/1599)³⁶: Malkara’da doğan şairin asıl adı Yahyâ’dır. Medrese eğitiminin ardından muhtelif medreselerde müderris olarak görev almıştır. Şehzâde Mustafa, Şehzâde Bâyezîd ve Şehzâde Abdullâh’ın da hocalığını yapmıştır. Görevinden ayrıldıktan sonra aldığı maaşa ek olarak kendisine kazasker emekli maaşı da verilmiştir. Nev‘î, sahip olduğu bütün malları ihtiyaç sahiplerine dağıtmıştır. Vefat ettiğinde cenaze masraflarını karşılayacak parası çıkmadığı için masrafları padişah tarafından karşılanmıştır. Nev‘î’nin günümüze ulaşan manzum eserleri *Türkçe Dîvân, Hasb-i Hâl ve Tercüme-i Hadîs-i Erbaîn*’dir. Dîvân’ında yer alan *Gül-i Sad-Berg* isimli kaside ayrı bir eser niteliği taşımaktadır. Şairin çok sayıda mensur eseri de bulunmaktadır. (Sefercioğlu, 2014).

Nev‘î-zâde ‘Atâyî (1583/1635)³⁷: İstanbul’da dünyaya gelen Atâyî’nin babası şair ve âlim Nev‘î Yahyâ Efendi’dir. Babasından eğitim aldıktan sonra Kaf-zâde Feyzullâh Efendi’den ders okumuştur. Tahsilini tamamladıktan sonra Canbazıye Medresesi’nde müderrislik yapmıştır. Müderrisliği bıraktıktan sonra kadılık yapmıştır. İstanbul’da tayin beklediği sırada vefat etmiştir. Kaynaklarda Aziz Mahmud Hüdâyî’nin müridlerinden olduğu kayıtlıdır. *Dîvân*’ı bulunan şair, aynı zamanda *Hamse* sahibidir. *Hamse*’si bulunmaktadır. Diğer eserleri *Hadâiku’l-Hakâik fî Tekmileti’ş-Şekâik, Hezliyyât, Siyer-i Veysî Zeyli, Münşeât, el-Kavlü’l-Hasen fî Cevâbi’l-Kavli li-Men*’dir (İpekten, 2014).

Ni‘metî (?/1603): Asıl adı Nimetullah olan şairin doğum yeri Yenipazar’dır. Ahir-zâde Abdulhalim Efendi’den mülâzım olmasının ardından kadılık vazifesinde bulunmuştur. 1603 tarihinde Gelibolu’da vefat etmiştir (Ördek, 2014).

Râgıb [Bursalı] (?/1724): Gerçek ismi Ali olan şair, Bursa’da dünyaya gelmiş, eğitimi de burada tamamlamıştır. Gelibolu müftülüğünün ardından Yahyâ Paşa Medresesi’nde müderrislik yapmıştır. II. Mustafa (Sal. 1695-1703) devrinde Nemçe’de elçi olarak görev yapmıştır. 1724’te Ruscuk müftüsüyken vefat etmiştir. Kaynaklarda *Dîvân*’ı olduğu kayıtlıysa da bu esere ulaşamamıştır (Kesik, 2014).

³⁶ Şair hakkında ayrıntılı bilgi için bkz. Mustafa Nejat Sefercioğlu, “Nev‘î”, **DİA**, C. 33, İstanbul 2007, s. 52-54.

³⁷ Şair hakkında ayrıntılı bilgi için bkz. Haluk İpekten, “Atâyî, Nev‘îzâde”, **DİA**, C. 4, İstanbul 1991, s. 40-42.

Râgıb Paşa (1698-99/1763)³⁸: İstanbul’da dünyaya gelen şairin asıl adı Mehmed’dir. Babasının dairesinde ve özel hocalardan dersler almıştır. Kâtiplik, mektupçuluk, defter eminliği, muhasebecilik, süvari mukabeleciliği, maliye tezkireciliği, ordu defterdârlığı, reîsü’l-küttâb vekilliği ve nişancılık gibi vazifelerin ardından sadrazamlığa getirilmiştir. Yaptığı çalışmalarla III. Mustafa (Sal. 1757-1774)’nın beğenisini kazanarak padişahın kardeşi Sâliha Sultan’la evlenmiştir. Mart 1763’te rahatsızlanan Râgıb Paşa, Nisan 1763’te vefat etmiştir. Şairliği, kütüphanesi, hukuk bilgisi ve çalışmalarıyla Osmanlı kültürüne önemli katkılarda bulunmuştur. *Dîvân*’ının yanında *Münşeât-ı Râgıb* isimli bir mecmuası bulunmaktadır. Bu münşeatta *Fethiyye-i Belgrad* isimli bir fetih-nâme örneği mevcuttur. *Huneyniye ve Tâifiye* isimli eser de münşeatta yer almaktadır. Mezhep anlaşmazlıklarını konu alan *Tahkîk ve Teyfik*, kendisi tarafından kaleme alınan resmî yazıları ihtiva eden *Mecmûa-i Râgıb Paşa*, ansiklopedi özelliği gösteren *Sefînetü’r-Râgıb ve Defînetü’l-Metâlib*, aruzla ilgili bilgilerin yer aldığı *Aruz Risâlesi ve Tercüme-i Matla-ı Sa‘deyn* ve *Tercüme-i Ravzatü’s-Safâ* isimli çevirisi diğer eserleridir (Kesik, 2014).

Rahmî (?/1567-68)³⁹: Bursalıdır. Nakkâş Bâlî’nin oğlu olan şairin asıl adı Mehmet/Muhammed’dir. Nakış ve resim konusunda babasından dersler almıştır. Küçük yaşlarda İstanbul’a gelmiştir. Tahsiline bir süre ara veren şair, daha sonraki yıllarda yarım bıraktığı eğitime geri dönerek medreseden mezun olmuştur. Kısa bir süre müderrislik yaptıktan sonra 1567-68 tarihinde vefat etmiştir. Devrinde renkli ve güzel giyimi ile tanınmıştır. Kendisinden ve şiirlerinden söz eden kaynaklar onun dilinin sade ve samimi olduğunu belirtmişlerdir. *Dîvân*’ının yanında *Şâh u Gedâ*, *Yenişehir Şehr-engîzi* ve *Gül-i Sad-Berg* isimli eserleri bulunmaktadır (Erdoğan, 2013).

Râmî [Abdurrahmân] (?/1639-40): Asıl adı Abdurrahmân olan şair, Sünbül Ali Efendi’nin oğludur. İstanbul’da doğup büyümüştür. Tahsilini tamamladıktan sonra Şam’da müderrislik yapmıştır. Bazı kaynaklarda kadılık yaptığı da söylenir. Bağdat, Necef ve Kerbela’da ziyaret yerlerini gezmiştir. Mevlevî tarikatine mensup olduğu düşünülmektedir. 1639-40 tarihinde İstanbul’da vefat etmiştir. Şairin *Dîvân*’ı bulunmaktadır (Aksoyak, 2014).

³⁸ Şair hakkında ayrıntılı bilgi için bkz. Mesut Aydın, “Râgıb Paşa”, *DİA*, C. 34, İstanbul 2007, s. 403-406.

³⁹ Şair hakkında ayrıntılı bilgi için bkz. Fatih Tıgılı, “Rahmî”, *DİA*, C. 34, İstanbul 2007, s. 421-422.

Râmî [Mehmed Paşa] (1654/1707-08)⁴⁰: İstanbul'da doğmuştur. Asıl adı Mehmed'dir. Babası Hasan Ağa da Merâmî mahlasını kullanarak şiirler yazmıştır. Dîvân efendiliği, Boğaz Hisarı muhafızlığı, kîsedârlık, beylikçilik ve reisü'l-küttâblık gibi vazifelerde yer alan Mehmed Paşa, asıl şöhretini elçi olarak katıldığı Karlofça görüşmeleri sırasında elde etmiştir. Burada gösterdiği başarı sebebiyle padişah tarafından ödüllendirilmiştir. 1703 yılında sadrazamlık makamına getirilmiştir. Daha sonra görevinden azledilip valilik yapmaya başlamıştır. Bu vazifesinden de azledilen Râmî Paşa, Rodos'a sürgün edilmiştir. 1707-08 yılında vefat etmiştir. Mezarı Rodos'tadır. Eserleri *Dîvân*, *Münşeât*, *Hülâsa-i İnşâ* ve *Vekâyi-i Müsâlehâ*'dır (Bilkan, 2014).

Râsih (?/1731): Asıl adı Ahmed'dir. Bazı kaynaklarda Balıkesirli, bazı kaynaklarda Sofyalı olduğu bilgisi kayıtlıdır. Aynı yüzyılda iki Râsih'in yaşamış olduğu ve şiirlerinin birbirine karıştığı düşünülür. Râsih, çeşitli devlet kademelerinde görev almıştır. Zağnos Paşa vakıflarında müteveli olmuştur. 1731 yılında vefat etmiştir. Eserleri *Dîvân*, *Fâlû's-Sa'ade*, *Bürücü'n-Nücûm*, *Bûlgatü'l-Ahbâb*, *Bûlgatü'z-Zürefâ*, *Lûgatü'l-Ahbâb*, *Bülegâtü'l-Ahbâb*, *Vasf-ı Ashâb-ı Kehf* ve *Rakîm*, *Hulasa-i Bûlgatü'l-Ahbâbî* ve *'n-Nevâdir*'dir (Selçuk, 2014).

Râşid (1669-70/1735)⁴¹: Asıl adı Mehmed Râşid'dir. İstanbul'da dünyaya gelmiştir. Babası ve devrin âlimleri tarafından yetiştirilen şair, hat dersleri de almıştır. Muhtelif medreselerde müderrislik yaparken “askerî kassamlık” vazifesinde de bulunmuştur. Haremeyn müfettişliği, vak'ânüvislik, elçilik, kadılık ve Anadolu kazaskerliği getirildiği diğer vazifelerdir. Ömrünün son zamanları sürgünlerle geçen Râşid, 1735'te vefat etmiştir. *Dîvân*'ı bulunan Râşid'in diğer eserleri arasında *Târîh-i Râşid* isimli mensur eseri, *Sıhhat-âbâd* isimli mesnevîsi, *Münşeât*'ı, *Fetih-nâmeler*'i ve *Vakfiyeler*'i bulunmaktadır (Biltekin, 2014).

Ref'etî (?/1699): Adı Mustafa, doğum yeri İstanbul'dur. Düzenli bir eğitim aldığı düşünülmektedir. Hat ve inşa konusunda oldukça yeteneklidir. Vezirlerin dîvân kâtipliği ve tezkireciliğini yapan Ref'etî, “mevkûfâtî” makamına lâyıık görülmüştür. 1699 yılında

⁴⁰ Şair hakkında ayrıntılı bilgi için bkz. Recep Ahışalı, “Râmî Mehmed Paşa”, *DİA*, C. 34, İstanbul 2007, s. 449-451.

⁴¹ Şair hakkında ayrıntılı bilgi için bkz. Fatih Günay, “Râşid Mehmed Efendi”, *DİA*, C. 34, İstanbul 2007, s. 563-465.

vefat etmiştir. Kaynaklarda *Dîvân*'ı olduğu kayıtlıysa da bu esere ulaşamamıştır. *Refetiyye* isimli eserinin yanında bir hicviyesi de bulunmaktadır (Aksoyak, 2013).

Refî (?/1575-76): Çorlu'da doğmuştur. Refî-i Leng, Topal Refî, Refî Çelebi gibi lakaplarla anılmıştır. Tahsilini tamamladıktan sonra kadılık ve nâiplik görevlerinde bulunmuştur. 1575-76'da vefat etmiştir. Kaynaklarda şair Behiştî ile arkadaş olup onun meclislerinde bulunduğu bilgisi kayıtlıdır. Eserlerinin olup olmadığı bilinmemektedir (Donuk, 2013).

Reşîd (?/1720-21): Asıl adı Hüseyin'dir. İstanbul'da doğmuştur. Öğrenimini tamamlamasının ardından yeniçeri kalemi kesedârı, daha sonra da başhalifesi olmuştur. Bu görevden sonra emekli olan Reşîd, seksen yaşlarındayken 1720-21 tarihinde vefat etmiş ve Edirnekapı dışına defnedilmiştir (Kaplan, 2014).

Rezmî (1602?/1640-41): Kırım hanlarından Selamet Giray Han'ın oğlu Bahadır Giray Han'dır. Hanedan mensuplarının sahip olduğu imkanlar sebebiyle iyi bir eğitim almıştır. 1637 tarihinde Kırım hanlığına getirilmiştir. Mansuroğlu Kabilesi'nin ortaya çıkardığı isyanı bastırmıştır. 1640-41 yılında veba sebebiyle vefat etmiştir. Eşi Hanzâde Hanım da kendisi gibi şairdir. Eserlerinin olup olmadığı bilinmemektedir (İsen, 2014).

Riyâzî (1572/1644)⁴²: Mekke'de dünyaya gelen şairin adı Mehmed'dir. Birgilili Mustafa Efendi'nin oğludur. Eğitiminin ardından müderrislik ve kadılık vazifelerinde bulunmuştur. Kahire kadılığı esnasında işitme probleminin artması nedeniyle emekliye ayrılmıştır. İlerleyen yaşlarında bu rahatsızlığı sebebiyle el-esamm ve el-utrûş lakabıyla anılmıştır. 1644 tarihinde vefat etmiştir. En önemli eseri *Riyâzû's-Şu'arâ* isimli tezkiresidir. Bu eserin yanında *Dîvân*'ı, *Sâkî-nâme*'si ve *Düstûru'l-Amel* isimli bir eseri bulunmaktadır (Yıldız, 2014).

Rûhî [Bağdatlı] (1534-35/1605-06)⁴³: Asıl adı Osman'dır. Bağdat'ta dünyaya gelmiştir. Burada doğup büyüdüğü için Rûhî-yi Bağdâdî olarak anılmıştır. Eğitimi Bağdat civarında tamamladığı düşünülmektedir. Daha sonra buradan ayrılarak pek çok devlet adamının mahiyetinde bulunmuştur. Seyahate olan düşkünlüğü sebebiyle pek çok şehirde bulunmuştur. 1605-06 tarihinde Şam'da vefat etmiştir. Rûhî asıl şöhretini on yedi bendlik

⁴² Şair hakkında ayrıntılı bilgi için bkz. Namık Açıkgöz, "Riyâzî", *DİA*, C. 35, İstanbul 2008, s. 144-145.

⁴³ Şair hakkında ayrıntılı bilgi için bkz. Coşkun Ak, "Rûhî-yi Bağdâdî", *DİA*, C. 35, İstanbul 2008, s. 205-206.

terkib-i bendiyle yakalamıştır. Bu şiirine pek çok nazîre yazılmıştır. Bunlardan en meşhuru 1870 yılında Ziyâ Paşa tarafından kaleme alınmış nazîredir. Rûhî'nin bilinen tek eseri ise *Türkçe Dîvân*'ıdır (Öztoprak, 2014).

Rüşdî (?/?): Asıl adı Ahmed olan şair, Hacı Ahmed Efendi olarak anılmıştır. Bazı kaynaklarda 19. yüzyılda yaşadığı söylene de yapılan araştırmalar sonucu 17. yüzyılda yaşadığı bilgisine ulaşılmıştır. Edirne'de dünyaya gelen Rüşdî, eğitiminin ardından Ceride Nâzırlığı vazifesinde bulunmuştur. Şairliğin yanı sıra hattatlık da yapmıştır. Şairin son görev yeri Eyüp mollalığıdır. Ancak buraya gidemeden Edirne'de vefat etmiştir. Mezarı, Uzunkaldırım'da şair Dânişî'nin mezarının yanındadır. Bilinen tek eseri *Türkçe Dîvân*'ıdır (Aksoyak, 2014).

Sâbit (?/1712)⁴⁴: Bosna'ya bağlı Öziçe kasabasında doğmuştur. Asıl adı Alaaddin'dir. İlk eğitimini Halil Efendi'den alan şair, medrese tahsilini tamamlamasının ardından müderrislik ve kadılık vazifesinde bulunmuştur. 1692'de Tekirdağ'a müftü ve müderris olarak atanmıştır. Burada sekiz sene kalarak "mûsıla-i sahn" makamına kadar yükselmiştir. Ömrünün son yılları azillerle geçen şair 1712'de vefat etmiştir. *Dîvân*'ının yanında gazâ-nâme özelliği taşıyan *Zafer-nâme*, mizahî unsurları barındıran *Dere-nâme*, konusu itibarıyla *Dere-nâme* ile benzerlik gösteren *Berber-nâme*, sosyal temalı diyalogların yer aldığı *Amrû'l-leys* ve eksik kalan *Edhem ü Hümâ* isimli mesnevîleri bulunmaktadır (Özyıldırım, 2015).

Sabrî [Galatalı] (?/1652-53): Galata'da doğan şairin asıl adı Ahmed Sabrî'dir. Kazasker Kara Çelebi-zâde Ebü'l-fazl Mahmud Efendi'den ders almıştır. *Dîvân-ı Hümâyûn* kâtipliği vazifesinde bulunan şair aynı zamanda hattattır. Hüsn-i hat, nesih, sülûs ve ta'likde yetenekli olduğu söylenmektedir. 1652-53 tarihinde vefat etmiştir. Bir eserinin olup olmadığı bilinmemektedir (Aksoyak, 2014).

Sabrî-i Şâkir (?/1654)⁴⁵: Kaynaklarda ismi Mehmed, Mehmed Şerîf, Seyyid Mehmed ve Şerîf Sabrî olarak kayıtlıdır. Sabrî-i Şâkir olarak anılmıştır. Edirne'de dünyaya gelmiştir. Babası da dedesi de kadıdır. Sabrî de eğitiminin ardından müderrislik ve kadılık görevlerinde bulunmuştur. Devrinde başarılı bir şair ve münşî olarak anılan Sabrî, IV. Murad (Sal. 1623-1640)'ın nedimleri arasına girmiştir. 1654 tarihinde İstanbul'da vefat

⁴⁴ Şair hakkında ayrıntılı bilgi için bkz. Turgut Karacan, "Sâbit", *DİA*, C. 35, İstanbul 2008, s. 349-350.

⁴⁵ Şair hakkında ayrıntılı bilgi için bkz. Sadık Erdem, "Sabrî", *DİA*, C. 35, İstanbul 2008, s. 356-357.

etmiştir. *Dîvân*'ı ve *Münşeât*'ı bulunan şairin kaynaklarda kayıtlı olan diğer eserleri *Hüsn ü Dil ve Zâdü'l-Müsâfirîn*'dir (Çeçen, 2013).

Sâkîb (?/1716-17): İstanbul'da doğmuştur. İsmi Mustafa'dır. Babasının reisülküttâp kalemi kâtiplerinden olduğu bilinmektedir. Rûus kaleminden yetişen Sâkîb, reisülküttâb kalemi kâtipliğinin yanında vezirlerin dîvân kâtipliğini de yapmıştır. Şairliğinin yanında aynı zamanda hattattır. 1716-17'de İstanbul'da vefat etmiştir. *Dîvân*'ı ve *Kenzü'l-Vakâyi* isimli mensur eseri bulunmaktadır (Kırbyık, 2013).

Sâmî (?/1734)⁴⁶: İstanbulludur. Asıl adı Mustafa'dır. Babası Arpaemîni Osmân Efendi'dir. Bu sebeple Arpaemîni-zâde olarak anılmıştır. Hüsn-i hatt, sülûs ve nesih dersleri almıştır. Ta'lik konusundaki yeteneği ile ünlenmiştir. Eğitimi tamamlamasının ardından arpa kâtibi olmuştur. Kâtiplikten sonra başmuhasibeci vekili, evkâf muhasibecisi, şehremîni, küçük rûznâmçeci, hâslar mukâta'acısı, cebeciler kâtibi, piyâde mukabelecisi ve vak'anüvîs olmuştur. Son görevi ise maliye tezkireciliğidir. Aynı yıl vefat etmiştir. *Dîvân*'ının yanında Osmanlıda meydana gelen tarihî olayları kaleme aldığı *Târîh-i Sâmî ve Şâkir ve Subhî* isimli eseri bulunmaktadır. Şairin muhtelif nesirleri de mevcuttur (Kutlar Oğuz, 2013).

Sâni'î (?/1571-72): Bazı kaynaklarda İstanbul'da bazı kaynaklarda ise Isparta'ya bağlı Ağros'ta dünyaya geldiği kayıtlıdır. Asıl ismi Mahmud olan şairin ağabeyi Yoluk Mehmed Çelebi adında bir vâizdir. Medrese eğitiminin ardından Nişancı Medresesi'nde görev yaparken 1571-72'de vefat etmiştir. Kaynaklarda eserleri hususunda bilgi yer almamaktadır (Kaplan, 2014).

Selîm [Kavsara-zâde] (1661/1725-26): Asıl adı Mehmed Selîm'dir. İstanbulludur. Şairliğinin yanında hattatlığı ile de meşhur olmuştur. Tahsilinin ardından kısa bir dönem müderrislik yapmıştır. Emekliliğinin ardından boş kalması hoş karşılanmamış ve nişancılık görevine getirilmiştir. Daha sonra Üsküdar kadılığı, kütüphane vakfı müderrisliği, dîvân hocalığı ve Galata kadılığı yapmıştır. 1725-26'da vefat eden şair, Üsküdar Karacaahmet Mezarlığına defnedilmiştir. Kaynaklarda *Dîvân*'ı olduğu bilgisi bulunmaktadır. Ayrıca *Târîh-i Feth-i İstanbul* ve *Mevâridü'l-Besâ'ir Lî-Ferâ'idü'z-*

⁴⁶ Şair hakkında ayrıntılı bilgi için bkz. Fatma Sabiha Kutlar Oğuz, "Mustafa Sâmî Bey", *DİA*, C. 31, İstanbul 2006, s. 354-356.

Zerâ'ir Fî İlmü'l-Edeb isimli eserleri olduğu kayıtlıdır. Ancak eserlerin nüshalarına rastlanmamıştır (Kaplan, 2014).

Semâ'î (?/1586): İstanbul doğumlu şairin asıl adı Hasan'dır. Saraya mensup olan solaklardan biri tarafından yetiştirildiği için Solak veya Solak-zâde olarak tanınmıştır. Devletin ileri gelenlerine hizmet ettikten sonra yeniçeri olmuştur. Mevlevî tarikatine intisap ettikten sonra Semâ'î mahlasını kullanmaya başlamıştır. Daha sonra Mısır'a giderek Gülşenî tarikatine katılmış ve şeyh olmuştur. Nakşibendî tarikatine mensup olduğunu söyleyen kaynaklar da vardır. 1586'da vefat etmiştir. *Dîvân*'ı olduğu söylenmektedir. Ancak eserin herhangi bir nüshasına ulaşamamıştır (Kaplan, 2014).

Sırrî (?/1699)⁴⁷: İsmi İbrahim Sırrî'dir. Üsküdarlı Sırrî olarak tanınmıştır. Bir süre maliye kaleminde tarihçilik yapmış ve Girit defterdârlığı vazifesindeyken 1699 yılında vefat etmiştir. Şiirlerinden bir kısmı vefatının ardından bestelenmiştir. Nüktedan kişiliğinden dolayı Nasreddin Hoca'ya benzetilmiştir. Eserleri *Dîvân, Târih-i Sultân Mustafâ-yı Sâni, Hikâye-i Gâribü'l-Âsâr, Şerhu Medhi'n-Nebî* dir (Kazan, 2013).

Şâkir (?-1744-45): İstanbul'da dünyaya gelen şairin asıl adı Hüseyin'dir. Babası Edirne kadılarında Mustafa Efendi'dir. Dedesi Gümrükçü Hüseyin Paşa sebebiyle Gümrükçü Hüseyin Paşa-zâde Hüseyin Şâkir Bey olarak tanınmıştır. Medrese eğitiminin ardından çeşitli medreselerde müderrislik yapmıştır. Aynı zamanda hat eğitimi almıştır. 1732-33'te Arpaemîni-zâde Sâmi Bey'in yerine vakanüvisliğe getirilmiştir. Mahkeme naipliği ve Halep kadılığı onun yer aldığı diğer görevleridir. 1744-45 tarihinde Halep'te vefat etmiş ve buraya defnedilmiştir. *Dîvân*'ı ve *Târih*'i bulunmaktadır (Kesik, 2014).

Şehrî (?/1660): Doğum yeri Malatya olan Şehrî'nin asıl ismi Ali'dir. Eğitimi İstanbul'da tamamlayan şairin hocalarından biri Nef'î'dir. Bir süre *Dîvân-ı Sultânî* kâtibi olarak görev alan şair, daha sonra da tezkirecilik yapmıştır. Yaptığı meslekler sebebiyle Osmanlı coğrafyasının pek çok noktasına seyahat etmiştir. Kaynaklarda oğlunu kaybetmesi nedeniyle büyük acılar çektiği, evinin soyulmasıyla her şeyini kaybettiği bilgisi kayıtlıdır. 1660 tarihinde vefat etmiştir. *Dîvân* sahibidir (Demirel, 2013).

⁴⁷ Şair hakkında ayrıntılı bilgi için bkz. Şevkiye Kazan, "Sırrî", *DİA*, C. 37, İstanbul 2009, s. 129-130.

Şemsî (?/1580)⁴⁸: Bolu'da dünyaya gelmiştir. Asıl ismi Ahmed olan şair, İsfendiyoğulları'na mensuptur. Enderun'da eğitim görmüştür. İlk görevi olan dergâh-ı âlî müteferrikalığından sonra rikâb ağalıklarında görev almıştır. Kapıcılar kethüdâlığı, seratmacacıyân, serşâhinciyân, sergurebâ-yı yesâr, sergurebâ-yı yemîn, sipahiler ağalığı gibi vazifelerde bulunduğu söylenmektedir. Şam Beylerbeyliği, Anadolu Beylerbeyliği ve Rumeli Beylerbeyliği yapmıştır. II. Selîm (Sal. 1566-1574)'in tahta çıkmasının ardından padişahın müsahibi olmuştur. 1580 tarihinde vefat etmiştir. Kaynaklarda *Türkçe Dîvân*'ının yanında *Cevâhirü'l-Kelimât*, *Tuhfe*, *İ'tikâdnâme-i Şemsî Paşa*, *Vikâye Tercümesi* ve *Şehnâme-i Sultân Murâd* isimli eserlerinin bulunduğu bilgisi kayıtlıdır (Ördek, 2014).

Tâlib (?/1706)⁴⁹: Asıl adı Mehmed Tâlib olan şair, Bursa'da dünyaya gelmiştir. Babası Kürt Mustafa olarak anıldığı için Tâlib de Kürd-zâde, Kürd Efendi-zâde, Kürd İmâm-zâde olarak tanınmıştır. Devrin âlimlerinden dersler alarak eğitimini tamamlamıştır. Daha sonra muhtelif medreselerde müderris olarak çalışmıştır. Müderrisliğin ardından kadılık mesleğine geçiş yapmıştır. 1706 tarihinde vefat etmiş ve Erzurum'a defnedilmiştir. Şairliğinin yanında musiki-şinâslığıyla da meşhur olmuştur. Bilinen tek eseri *Dîvân*'ıdır (Tuğluk, 2014).

Tâli'î (?/1519): Bazı kaynaklarda Kastamonulu bazı kaynaklarda ise Manisalı olduğu kayıtlıdır. Asıl adı Mahmud'dur. Fâtih Sultan Mehmed (Sal. 1444-1446, 1451-1481) döneminde hazine kâtipliği yapmıştır. II. Bâyezîd (Sal. 1481-1512)'in oğlu Şehzâde Mahmud'un defterdârlığı vazifesinde de bulunmuştur. Daha sonra yeniçeri kâtipliği yapmış ve bu görevinden ayrıldıktan kısa müddet sonra vefat etmiştir. *Farsça Dîvân*'ı bulunan şairin ayrıca *Türkçe Dîvân*'ı ve *Târîh* ya da *Selîm-nâme* isminde bir eserinin olduğu da söylenmektedir. Ancak bu iki eserin nüshasına ulaşamamıştır (Köksal-Kardaş, 2013)

Taybî (?/1679): Asıl adı Mehmed'dir. Mahlası bazı kaynaklarda Taybî, bazı kaynaklarda Tıybî, bazı kaynaklarda ise Tayyibî olarak geçmektedir. İstanbul'da dünyaya gelmiştir. Medrese eğitimi gören şairin yazdığı şiirlerden hareketle iyi derece Farsça bildiği

⁴⁸ Şair hakkında ayrıntılı bilgi için bkz. Erhan Afyoncu, "Şemsî Ahmed Paşa", *DİA*, C. 38, İstanbul 2010, s. 527-529.

⁴⁹ Şair hakkında ayrıntılı bilgi için bkz. Nuri Özcan, "Tâlib Efendi", *DİA*, C. 39, İstanbul 2010, s. 506.

söylenbilir. Mısır, Bağdat ve Şam valiliğinin ardından Ömer Paşa'ya dîvân kâtipliği yapmıştır. 1679 yılında vefat etmiştir. *Türkçe Dîvân*'ının yanında *Farsça Sâkî-nâme*'si de bulunmaktadır (Çakır, 2014).

Tîgî (?/1617): Asıl ismi Mehmed'dir. Edirne'de dünyaya gelmiş ve Edirne sarayında yetişmiştir. Buradan sipahi olarak ayrıldıktan sonra Dergâh-ı Âlî'de müteferrikalık yapmıştır. Daha sonra ihtisap ağalığı vazifesinde bulunmuştur. 1617 yılında vefat ettiği düşünülmektedir. Kemâlpaşa-zâde'nin *Nigâristan*'ını Türkçeye çevirmiştir. Ancak bu eser kaybolmuştur. Bir Dîvân'ı olduğu söylene de nüshası bulunamamıştır (Ördek, 2014).

'Ubeydî (?/1573): Asıl adı Abdurrahmân olan şair, Edirne'de dünyaya gelmiştir. Devrin ilimlerini tahsil etmiştir. Farsça bilen şair, muamma ve musiki konusunda da eğitim almıştır. Sultan Süleymân (Sal. 1520-1566)'ın beğenisini kazanarak padişahın hizmetkârlarından biri olmuştur. Daha sonra kadılık yapan Ubeydî, rivayetlere göre bu görevi esnasında ya da hacca giderken vefat etmiştir. Yazdığı "türkî"lerin bizdeki şarkı türünün ilk örneklerinden olduğu söylenir. Bilinen tek eseri *Dîvân*'ıdır (Şanlı, 2014).

'Ulvî (?/1585): Terzi-zâde olarak anılan şairin ismi Mehmed'dir. İstanbul'da doğmuştur. Kardeşi Re'yî de onun gibi şairdir. Manisa müftüsü Muallim-zâde'nin danışmendliği vazifesini üstlenmiştir. Tahsilini tamamlamasının ardından müderris olmuştur. Ancak içkiye olan düşkünlüğü müderrislik vazifesini yerine getirirken de devam etmiştir. Bu da çevresindeki kişilerin ondan uzaklaşmasına sebep olmuştur. Ömrünün son zamanlarını yalnız ve zelil bir şekilde geçiren Ulvî 1585 yılında vefat etmiştir. *Dîvân*'ı ve *Manisa Şehr-engizi* isimli bir eseri bulunmaktadır (Şahin, 2014).

Vânî (?/1592)⁵⁰: Asıl adı Mehmed, babasının adı Mustafa'dır. Van'da doğduğu için Vâni olarak anılmıştır. İyi bir tahsil gördükten sonra muhtelif medreselerde müderrislik yapmıştır. Manisa müftülüğünün ardından sırasıyla Selanik, Amasya, Kütahya, Yenişehir ve Medine kadılığı görevinde bulunmuştur. 1592'de vefat etmiştir. Eserleri *Tercüme-i Sihah-ı Cevherî (Vankulu Lugatı)*, *Tercüme-i Kîmyâ-yı Saâdet*, *Tercihü'l-Beyyinât*,

⁵⁰ Şair hakkında ayrıntılı bilgi için bkz. Erdoğan Pazarbaşı, "Mehmed Efendi, Vâni", **DİA**, C. 28, Ankara 2003, s. 458-459.

Nakdü'd-Dürer, Müseddes Na't-ı Şerif, Mefâtihu'l-Cinân ve Mesâbîhu'l-Cânân, Hâşiyetü Şerhi's-Sirâciyye, Şerhu Miftâhü'n-Necât ve Risâleler' dir (Kaplan, 2014).

Vassâf (1662/1760)⁵¹: Akhisar'da doğmuştur. Asıl adı Abdullâh'tır. Şiirlerinde Vassâf'ın yanında Abdî mahlasını da kullanmıştır. Tahsilinin ardından çeşitli medreselerde müderrislik yapmıştır. Selanik mollalığı, fetva emînliği, Selanik kadılığı, Mısır kadılığı, elçilik, Anadolu kazaskerliği, Rumeli kazaskerliği ve şeyhülislâmlık bulunduğu diğer vazifelerdir. Şeyhülislâmlıktan azledildikten sonra 1760'ta vefat etmiştir. Eserleri *Dîvânçe, Hayâl-i Behçet-Âbâd, Zemzeme, İrşad-ı Ezkiyâ ve Fetevâ-yı Vassâf* tır (Tuğluk, 2013).

Vecdî (?/1661): İstanbul'da dünyaya gelen şairin asıl adı Abdülbâkî, lakabı ise Boğuk-zâde'dir. Bu şekilde anılmasının sebebi Boğuk Mustafa diye tanınan bir zatın oğlu olmasıdır. İyi bir eğitim aldıktan sonra Dîvân-ı Hümâyûn kalemine girmiştir. Burada hattatlık eğitimi de gören şair, daha sonra Beylikçilik makamına getirilmiştir. Hakkında yapılan bazı şikayetlerden dolayı 1661 tarihinde kafası kesilerek idam ettirilmiştir. *Dîvân'*ı vardır (Yekbaş, 2014).

Vechî (?/?): Gelibolu'da doğmuştur. Doğum ve ölüm tarihi bilinmeyen şairin Kanûnî Sultan Süleymân (Sal. 1520-1566) devrinde yaşadığı düşünülmektedir. Tespit edilen tek eseri *Dîvân'*ıdır. Bazı kaynaklarda bir Şehr-engîz'i olduğu bilgisi de kayıtlıdır (Köksal, 2013).

Vehbî [Seyyid] (1674?/1736)⁵²: İstanbullu olan şairin asıl adı Hüseyin'dir. Ecdâdı Ehl-i Beyt'e dayandığı için Seyyid Vehbî ve İmâm-zâde unvanlarını kullanmıştır. İyi bir eğitim gördükten sonra muhtelif medreselerde görev yapmıştır. Bir dönem Halep nâipliği yapan Vehbî, daha sonra kadılık mesleğine geçmiş ve mevleviyetlerde bulunmuştur. En büyük hayali olan hac vazifesini yerine getirdikten sonra 1736'da vefat etmiştir. *Dîvân'*ının yanında diğer eserleri *Sûr-nâme, Hadîs-i Erba'în Tercümesi, Sulhiyye ve Leylâ vü Mecnûn'* dur (Arslan, 2014).

⁵¹ Şair hakkında ayrıntılı bilgi için bkz. Mehmet İpşirli, "Vassâf Abdullah Efendi", **DİA**, C. 42, İstanbul 2012, s. 559-560.

⁵² Şair hakkında ayrıntılı bilgi için bkz. Hamit Dikmen, "Seyyid Vehbî", **DİA**, C. 37, Ankara 2009, s. 74-75.

Vesîm (?/1760)⁵³: Asıl adı Abbas, doğum yeri İstanbul'dur. Kamburluğu sebebiyle Kambur Vesîm olarak anılmıştır. Farsça, Latince, Yunanca, Afrika dilleri ve İtalyanca bilen şair; tıp, astronomi, felsefe ve ta'lik hattı dersleri almıştır. Süleymâniye Dârü't-Tıbbî'nda yetişen Vesîm, saray doktorluğu da yapmıştır. Ayrıca Sultan Selim Çarşısı'nda açtığı dükkanında hekimliğe devam etmiştir. 1760'ta vefat etmiştir. *Dîvân*'ının yanında bir tıp metni olan *Düstûru'l-Vesîm Fî Tıbbî'l-Cedîd ve'l-Kadîm*, Uluğ Bey'in Zîc'ine yapılan şerh çalışması *Nehcü'l-Bülûğ fî Şerhi Zîc-i Ulûğ*, astronomi alanında bilgileri ihtiva eden *Risâle fî Rû'yeti'l-Hilâl*, nüshasına ulaşılamayan risalesi *Risâle-i Vefk*, güneş ve ay tutulması gibi konuların işlendiği *Tercemeti Kitâbi'l-Bircendi Mine'l-Husûf ve'l-Kusûf* ve ilaçlar hakkında bilgiler verdiği *Vesîletü'l-Metâlib fî 'İlmi't-Terâkib* isimli eserleri bulunmaktadır (Tuğluk, 2013).

Veysî (1561/1628)⁵⁴: Alaşehir'de doğan şairin asıl adı Üveys'dir. Uzun yıllar Üsküp'te çalışmış, burada yaşamış ve burada vefat etmiştir. Bu sebeple Veysî-i Üskübî olarak anılmıştır. Sâlih Molla Efendi'den mülâzım olmuştur. Muhtelif yerlerde kadılık yapan Veysî, Aydın ve Manisa'da emvâl-i hassa müfettişliği görevinde de bulunmuştur. 1628 tarihinde vefat etmiştir. Eserleri *Dîvân*, *Dürretü't-Tâc fî-Sîreti Sâhibi'l-Mi'râc*, *Hâb-nâme*, *Münşeât*, *Fütûh-ı Mısır*, *Meraca'l-Bahreyn fî-Ecvibe 'Alâ-İ'tirâzâti'l-Cevherî*, *Düstûru'l-Amel fî-Mübâhâti'l-İbâdât*, *Gurretü'l-'Asr fî-Tefsîri Sûreti'l-'Asr*, *Hediyetü'l-Muhlisîn ve Tezkiretü'l-Muhbitîn ve Hicviyye*'dir (Çaldak, 2014).

Yahyâ [Şeyhülislâm] (1561/1644)⁵⁵: İstanbul'da dünyaya gelmiştir. Babası Şeyhülislâm Bayram-zâde Zekeriya Efendi'dir. İlk eğitimini babasından almıştır. Devrinin âlimlerinden ders okuyan şair, muhtelif medreselerde müderrislik yapmıştır. Kadılığın ardından Anadolu ve Rumeli kazaskerliği vazifesini yerine getirmiştir. 1622 tarihinde şeyhülislâm olan Yahyâ, zaman zaman aziller yaşamışsa da görevine geri dönmüştür. Ömrünün son yıllarında sağlığı bozulan şair, 1644'te vefat etmiştir. *Dîvân*'ının yanında *Ferâ'iz Manzumesi Şerhi* isimli şerh çalışması, tercüme eseri *Nigâristân Çevirisi*,

⁵³ Şair hakkında ayrıntılı bilgi için bkz. Cahit Baltacı, "Abbas Vesîm Efendi", **DİA**, C. 1, İstanbul 1988, s. 29-30.

⁵⁴ Şair hakkında ayrıntılı bilgi için bkz. Bayram Ali Kaya, "Veysî", **DİA**, C. 43, İstanbul 2013, s. 76-77.

⁵⁵ Şair hakkında ayrıntılı bilgi için bkz. Bayram Ali Kaya, "Yahyâ Efendi, Zekeriyyâzâde", **DİA**, C. 43, İstanbul 2013, s. 245-246.

fetvalarını ihtiva eden *Fetavâ-yı Yahyâ* ve *Kasîde-i Bürde Tahmisi* isimli eserleri bulunmaktadır (Kavruk, 2014).

Zâtî (1471/1547)⁵⁶: Kaynaklarda asıl adı Bahşî, Satılmış, Satı ve Ivaz olarak kayıtlıdır. Doğum yeri Balıkesir'dir. Babası gibi kendisi de bir müddet çizmecilik yapmıştır. Bir hocadan eğitim almadığı düşünülen şairin Farsça bildiği, sarf ve nahil tahsil ettiği bilinmektedir. Ayrıca Münecim-zâde kendisine reml kurallarını öğretmiştir. İstanbul'a gelen Zâtî, Bâyezîd Câmîi yakınlarındaki dükkanında reml ve vefl ile geçimini sağlamıştır. Bir süre sonra bu dükkan edebiyat sohbetlerinin yapıldığı ve şairlerin yetiştirildiği bir meclis haline gelmiştir. Zâtî, son yıllarını evinde hasta olarak geçirmiş ve 1547'de vefat etmiştir. *Dîvân*'ının yanı sıra *Şem' ü Pervâne*, *Edirne Şehr-engîzi*, *Mektup* ve *Letâyif*'i bulunmaktadır (Kurtoğlu, 2013).

Zülfî (?/?): Tezkirelerde ve şair biyografilerini içeren muhtelif kaynaklarda hakkında bir bilgi yer almamaktadır. Erzurum Atatürk Üniversitesi'nde bulunan Seyfettin Özege Yazma Eser Kütüphanesi Koleksiyonu'nda "ASL 568, Mec 26" numarada kayıtlı eserde yer alan şiirleri sebebiyle varlığından haberdar olunmuştur. Şairin 18. yüzyıl veya daha öncesinde yaşadığı tahmin edilmektedir (İçli, 2019).

'Abdülbâkî, 'Abdî, 'Abdülhâlim, 'Âzim, Bezmî, Ehlî, Hâdî, Lebîb, Makâlî, Nevres, Rızâ, Salâhî, Sâbirî, Sâlim, Selmân, Şerîf, Tarzî, Vâkî, Vâsîf, Yümnî ve Zihnî mahlaslı şairlerin kimliği tespit edilememiştir.

⁵⁶ Şair hakkında ayrıntılı bilgi için bkz. Vildan Serdaroğlu Coşkun, "Zâtî", **DİA**, C. 44, İstanbul 2013, s. 150-151.

1. 6. Mecmuanın (1b-36a) MESTAP'a Göre Muhteva Tablosu*

Tablo 3: Mecmuanın (1b-36a) MESTAP'a Göre Muhteva Tablosu

Yer Nr.: İstanbul Üniversitesi Nadir Eserler Kütüphanesi, Mecmû'a-i Eş'âr, Nu: NEKTY03473							
Yp. Nr.	Mahlas	Matla' beyti / bendi	Makta' beyti / bendi	Nazım şekli / birimi	Nazım Türü	Vezin	Açıklamalar
2a	İbn Kemāl	Himmet elidür yed-i beyzâ olan Er nefesidür dem-i 'îsâ olan Himmet-ile buldı şeref âdemî Himmet-ile tütüdü tütan 'âlemi		Meşnevî/ 2		--- /-... / -.-	Mecmuada "Lâ bin Kemāl" başlığı ile kaydedilen bu şiir İbn Kemāl mahlaslı şiirlerin yer aldığı çalışmalarda tespit edilememiştir.
2a	Emrî	Şûfî mecâz ahladı yâra muhabbetüm 'Âlemde kimse bilmedi gitdi haqîkatüm		Kıt'a/1		---/-.-./-.-/-.-	Mecmuada başlıksız olarak kaydedilen bu beytin (Emrullah) Emrî'ye ait bir kıt'adan alındığı tespit edilmiştir.
2a	Emrî	Bir gevherem ki hâk-i siyâh içre [k]almışam Şarrâf-ı dehr bilmez-ise n'ola kıymetüm		Ğazel/1		---/-.-./-.-/-.-	Mecmuada başlıksız olarak kaydedilen bu beytin (Emrullah) Emrî'ye ait bir gazelden alındığı tespit edilmiştir.
2a	Ref'î	Hokka-i lâciverd-i çarh içre Bildüñüz mi nedür bu şems ü kamer Pîr-i dehrüñ iki gîdâsıdur Birin ahsâm yudar birini seher		Kıt'a/2		..-/-.-/-.-	Mecmuada "Kıt'a" başlığı ile kaydedilen bu şiirin Ref'î-i Leng'e ait olduğu tespit edilmiştir.

* Tablomuzda ilgili kaynaklarda nazım şeklini tespit edemediğimiz müfred ve matla' olarak görülen bazı şiirlerin mecmuamızda pek çok şiir örneğinde olduğu gibi herhangi bir nazım şeklinden alınma ihtimali bulunmaktadır.

2a	‘Abdülhalîm Efendi	Akarak kapuğa vardı eşküm Yine ‘işâle gönül ‘âzimdür Şıla-i rahmüh umar bu dil-i zâr Mâ’-i mevşûla şıla lâzımdur		Qıt‘ a/2	..-/-..-/-..	Mecmuada “Qıt‘ a-i ‘Abdülhalîm Efendi” başlığı ile kaydedilen şiirin şairinin kimliği tespit edilememiştir.
2a	Lâ-Edrî	Eş‘âr-ı dil-keş ile bu mecmû‘a gūyiyâ Bir ‘ârifüh katında leb-â-leb defînedür Cins-i cevâhir-i sühan-ı rûh-bahş ile Baħr-ı muhîṭ-i ma‘ nāya işler sefinedür		Qıt‘ a/2	..-/-..-/-..-/-..	Mecmuada “Qıt‘ a-i Ğarrâ” başlığı ile kaydedilen bu şiirin şairi tespit edilememiştir.
2a	Meşķî	Ne deḡlü çok ise cürm ü günâhuḡ Yine dergâh-ı Hâkdan olma hâlî Olupdur rahmeti kahrına ġâlib Yüz artuḡdur celâlınden cemâli		Qıt‘ a/2	..-/-..-/-..	Mecmuada “Qıt‘ a” başlığı ile kaydedilen bu şiirin Meşķî’ye ait olduḡu tespit edilmiştir.
2a	Vânî	Budur âyin-i ‘Arab bir kavmüh ölse seyyidi Az olur kim kabri üzre bende âzâd olmaya Sen ki fahrü’l-enbiyâ vü seyyidü’l-kevneysün Hâşâ-lillâh kabrüne yüz süren âzâd olmaya		Qıt‘ a/2	..-/-..-/-..-/-..	Mecmuada “Qıt‘ a-i Ra‘ nâ” başlığı ile kaydedilen bu şiirin Vâni’ye ait olduḡu tespit edilmiştir.
2a	Lâ-Edrî	‘Adl iderse Hudâ kıyâmetde Görmiyem gibi gülşen-i İremi ‘Afv iderse günâhum ol Mevlâ Kendinüh luṭfi kendinüh keremi		Qıt‘ a/2	..-/-..-/-..	Mecmuada başlıksız olarak kaydedilen bu şiirin şairi tespit edilememiştir.
2a	Necâtî	‘Ârif isen gel arka vir arka Bir ulu âstâna bir bâba Ka‘ beye virmeseydi arkasını Kimse baş egmez idi mihrâba		Qıt‘ a/2	..-/-..-/-..	Mecmuada “Qıt‘ a” başlığı ile kaydedilen bu şiirin Necâtî Bey’e ait olduḡu tespit edilmiştir.
2a	Necâtî	Elüh gül gibi igen açma gel kim Elünde istedükçe zer bulına Birazçık yi birazçık daḡı şaḡla Birazçık daḡı vir Tanrı yolına		Qıt‘ a/2	..-/-..-/-..	Mecmuada “Qıt‘ a” başlığı ile kaydedilen bu şiirin Necâtî Bey’e ait olduḡu tespit edilmiştir.
2a	Kâmî	Sâlik-i ‘aşka dime ola mı tevfiķ refiķ Gir tarîķa gönül Allâhü veliyyü’t-tevfîķ	Âsyâb-ı felegi dâne-i encümle görüp Kendümi maḡv iderüm eyleyicek fikr-i daḡiķ	Ğazel/2	..-/-..-/-..-/-..	Mecmuada başlıksız olarak kaydedilen bu beyitlerin Kâmî mahlaslı bir şairin gazelinden alındıḡı tespit edilmiştir. Ancak şairin kimliği belirlenememiştir.

2a	İbn Kemāl	Tevekkül tekyesine kim ola zayf Virürler hışşesin bî-zulm u bî-hayf Çanā‘at küncin itse bir kişi pay Virürler hışşesin aña olur bay		Meşnevî/ 2		---/---/---	Mecmuada “Kıt‘a-Güne” başlığı ile kaydedilen bu şiir, Latîfi Tezkiresi’nde İbn Kemāl’e ait olarak gösterilmiştir. Ancak İbn Kemāl mahlaslı şiirlerin yer aldığı çalışmalarda tespit edilememiştir.
2a	Ġavşî	Āsyāb-ı dehre kendüm geldüğüm ta‘n eyleme Biz de çarhuñ ħarmanında şıçramış bir dāneyüz		Müfred		---/---/---/---	Mecmuada başlıksız olarak kaydedilen bu beytin Ġavşî (Ahmed Dede)’ye ait olduğu tespit edilmiştir.
2b	Nābî	Ey māl-i sürme gözlerüñ öp benden ol mehüñ ‘Arz it siyāhkār-i hicrānı mū-be-mū		Ġazel/1		---/---/---/---	Mecmuada “Nābî” başlığı ile kaydedilen bu beytin (Urfalı) Nābî’ye ait bir gazelden alındığı tespit edilmiştir.
2b	Ṭālib	Ey şāne pāy-ı zūlfine düş benden ol şehüñ ‘Arz eyle çāk çāk-i hicrānı mū-be-mū		Ġazel/1		---/---/---/---	Mecmuada “Şehrî” başlığı ile kaydedilen bu beytin Şehrî’ye ait olmadığı ve (Bursalı) Ṭālib’e ait bir gazelden alındığı tespit edilmiştir.
2b	‘Abdülbākî	Ey tîğ-i tîz ħıttā-i mülk-i cemāle düş Def‘ eyle zulm-i ħaṭṭ-ı siyehkārı mū-be-mū		Müfred		---/---/---/---	Mecmuada başlıksız olarak kaydedilen bu beytin ‘Abdülbākî mahlaslı bir şaire ait olduğu belirlenmiştir. Ancak şairin kimliği tespit edilememiştir.
2b	Ḥāletî	Her şāhib-i ħamseyle n’ola pençeleşürsem Anlar daħı ey Ḥāleṭ-i zār beşerdür		Kıt‘a/1		---/---/---/---	Mecmuada başlıksız olarak kaydedilen bu beytin (Azmi-zāde) Ḥāletî’ye ait bir kıt‘adan alındığı tespit edilmiştir.

2b	Lā-Edrī	‘Āşıkun taşra çıkardı kızılın yaş yine Kıta açık boyadı dide-i hün-pāş yine		Matla‘	..-/.../..-/..-	Mecmuada başlıksız olarak kaydedilen bu beytin şairi tespit edilememiştir.
2b	‘Ubeydī	Perī-peykerleri ehl-i ğınāya rām iden oldur Elüme girse vallāhi yüzün bozardum altunun		Ġazel/1	...-/...-/...-/...	Mecmuada başlıksız olarak kaydedilen bu beytin (Abdurrahmān) ‘Ubeydī’ye ait bir gazelden alındığı tespit edilmiştir.
2b	Emrī	Didüm ki cāna geçdi firūn neden belürmez Ol qaşları kemānum didi geçen belürmez		Ġazel/1	--/..--/..-/..--	Mecmuada başlıksız olarak kaydedilen bu beytin (Emrullah) Emrī’ye ait bir gazelden alındığı tespit edilmiştir.
2b	‘Ālī (Kımalı-zāde)	Eşsesinden bilürüz haţtı gelen maĥbūbı ‘Ārif olan begüm ardından oĥur mektūbı		Matla‘	..-/.../..-/..-	Mecmuada “Kımalı-zāde” başlığı ile kaydedilen bu beytin Kımalı-zāde ‘Ālī Çelebi’ye ait olduğu tespit edilmiştir.
2b	Ṭālī‘ī	Ḥaţ bozdı ise hüsni ebrūsı kemākān Mescid n’ola gitdi ise miĥrāb yirinde		Müfred	--/..--/..-/..--	Mecmuada “Ṭālī‘ī” başlığı ile kaydedilen bu beytin (Mahmud) Ṭālī‘ī’ye ait olduğu tespit edilmiştir.
2b	Şabrī	Ḥāne-i ħalbi ħarāb itdi o refţār o reviş Aldı dil ħal‘asını pādīşehüm bu yürüyüş		Ķıt‘a/1	..-/.../..-/..-	Mecmuada “Şabrī” başlığı ile kaydedilen bu beytin (Galatalı) Şabrī’ye ait bir kıt‘adan alındığı tespit edilmiştir.
2b	Ķadīmī	Ḥāneme geldi ser-i kūyına ‘azm itmiş iken Buldu ol mähveşi gökde ararken yirde		Müfred	..-/.../..-/..-	Mecmuada başlıksız olarak kaydedilen bu beytin (Hamdi) Ķadīmī’ye ait olduğu tespit edilmiştir.
2b	Nev‘ī-zāde ‘Aţāyī	Şaĥun selāsili ĥavf-ile ey şeh-i tañnāz Resende şimdi terāzü ile yürür cān-bāz		Matla‘	..-/.../..-/..-	Mecmuada başlıksız olarak kaydedilen bu beytin Nev‘ī-zāde ‘Aţāyī’ye ait bir matla‘ olduğu tespit edilmiştir.

2b	Şemsî	Belürdi hıtt-ı ‘ izârı bahâr yaklaşdı Ber-â-ber olmağa leyl ü nehâr yaklaşdı		Maṭla‘		.-./...-./-./-.-	Mecmuada başlıksız olarak kaydedilen bu beyit, Riyâzî Tezkiresi’nde Şemsî’ye ait olarak gösterilmiştir. Ancak şairin dîvânında tespit edilememiştir.
2b	Ḳurbî	Mîzâb-ı şîşeden dökilür cüyveş şarâb Devretse câm-ı mey n’ola mânend-i âsyâb		Maṭla‘		--./-./-./-./-.-	Mecmuada başlıksız olarak kaydedilen bu beytin (Emir Şah) Ḳurbî’ye ait olduğu tespit edilmiştir.
2b	Lâ-Edrî	Ḳurtuluş yoḡ heves-i zülf-i siyehkârından Ĝam-ı zencîr-i belâsın kırılınca çekerüz		Müfred		..-./...-./-./-.-	Mecmuada başlıksız olarak kaydedilen bu beytin şairi tespit edilememiştir.
2b	Lâ-Edrî	Devre âġâz eyleyüp ol şâhid-i şüfî-firîb Tekye-i ġamda beni döndürdi bî-şabr u şekîb		Maṭla‘		.-.-./-...-./-.-./-.-	Mecmuada başlıksız olarak kaydedilen bu beytin şairi tespit edilememiştir.
2b	Nâbî	Dil sâdegân-ı ‘ irfân âsüdedür elemden Evrâḡ-ı nâ-nüvişte âsüde piç ü ġamdan		Maṭla‘		--./-...-./-./-.-	Mecmuada “Nâbî” başlığı ile kaydedilen bu beytin (Urfalı) Nâbî’ye ait bir matla‘ olduğu tespit edilmiştir.
2b	Emrî	Bir yalıḡ yüzlü güzeldür âteş-i ‘ aşḡ-ı nigâr Yaḡsa yandursa dil-i ‘ uşşâḡı her dem vechi var		Ĝazel/1		.-.-./-...-./-.-./-.-	Mecmuada “Emrî” başlığı ile kaydedilen bu beytin (Emrullah) Emrî’ye ait bir gazelden alındığı tespit edilmiştir.
2b	Cemâlî	Hevâ-yı nâḡa-yı Leylâ ile olup meftûn Durur durur deve dirdi Cemâ/ÿyâ Mecnûn		Maṭla‘		.-./...-./-./-.-	Mecmuada başlıksız olarak kaydedilen bu beytin (Defterdâr-zâde) Cemâlî’ye ait bir matla‘ olduğu tespit edilmiştir.
2b	Şâbit	Virüp telâş mühimmât-ı üştür ü ester Durur durur deve dir ġayretinden ehl-i sefer		Maṭla‘		.-./...-./-./-.-	Mecmuada “Şâbit” başlığı ile kaydedilen bu beytin (Bosnalı) Şâbit’e ait bir matla‘ olduğu tespit edilmiştir.

2b	Neşâfî	Hâl-i siyeh miyân-ı dü-ebrü-yı yârda Şehbâz-ı hüsündür ki per açmış şikâr arar		Ġazel/1	---/---/---/---	Mecmuada başlıksız olarak kaydedilen bu beytin (Edirneli) Neşâfî'ye ait bir gazelden alındığı tespit edilmiştir.
3a	Nâbî	Sîmîn-kemer ki zîver-i müy-ı miyânidur Çengelli belde şanki gümüş kârvânıdur		Ġazel/1	---/---/---/---	Mecmuada başlıksız olarak kaydedilen bu beytin (Urfalı) Nâbî'ye ait bir gazelden alındığı tespit edilmiştir.
3a	‘Âlî Paşa (Şehîd)	Sen evvel düş-ı isti‘ dâduñ eyle lâyıķ-ı ħil‘ at Şaņa ħayyâf-ı gerdün atlas-ı çarħı libâs eyler		Müfred	.---/---/---/---	Mecmuada başlıksız olarak kaydedilen bu beytin (Şehit) ‘Âlî Paşa’ya ait olduğu tespit edilmiştir.
3a	Lâ-Edrî	Sirişk-i dîde dilermiş bizümle hem-dem ola Yetîmdür koy a gelsün ölince besleyelüm		Müfred	..-/.../..-/..-	Mecmuada başlıksız olarak kaydedilen bu beytin şairi tespit edilememiştir.
3a	Ĥâletî		O meh bir âsmâni câme giymiş sine-çâķ itmiş Açıķdur gök çapusu Ĥâletî durma du‘ â eyle	Ġazel/1	.---/---/---/---	Mecmuada başlıksız olarak kaydedilen bu beytin (Azmi-zâde) Ĥâletî'ye ait bir gazelin makta‘ beyti olduğu tespit edilmiştir.
3a	Fennî	Sikender-seyr iseñ de sedd-i nuţķ it piş-i kâmilde Felâţün-ı ħaķiķat-bîne naķl-i mâcerâ olmaz		Müfred	.---/---/---/---	Mecmuada başlıksız olarak kaydedilen bu beytin (Mehmed) Fennî'ye ait olduğu tespit edilmiştir.
3a	Nâbî	Rüy-ı siyâh vâsiţa-i rahmet olduğı Müy-ı siyâhfâm sefid olduğı güvâh		Ġazel/1	---/---/---/---	Mecmuada “Nâbî” başlığı ile kaydedilen bu beytin (Urfalı) Nâbî'ye ait bir gazelden alındığı tespit edilmiştir.
3a	Lâ-Edrî	Sineye şerħa çeker el yüzüme çekdüm ben Vech-i meşrûħ ile sevsün seni ey mâh seven		Maţla‘	..-/.../..-/..-	Mecmuada başlıksız olarak kaydedilen bu beytin şairi tespit edilememiştir.

3a	Zātī	Şeb-dîz dūd-ı āhum Gülgün eşk-i çeşmüm İkisi de nazarda hoş hoş da yügrügin al		Müfred		---/----/----/----	Mecmuada başlıksız olarak kaydedilen bu beytin (İvaz) Zātī'ye ait bir müfred olduğu tespit edilmiştir.
3a	Şābit	O semen-pīrehene uymış o fetvā yī kabā Şāh-ı hūbān-ı cihāndur ve 'aleyhi'l-fetvā		Ġazel/1		..-/-.../-.../-..-	Mecmuada "Şābit" başlığı ile kaydedilen bu beytin (Bosnalı) Şābit'e ait bir gazelden alındığı tespit edilmiştir.
3a	İbn Kemāl	Kaşuñ tākı öñinde ruħlaruñ ġarķ olmış envāra Yanar miħrāb öñinde şanki iki şem'-i kāfūrī		Ġazel/1		..---/-.../-.../----	Mecmuada "Lā bin Kemāl" başlığı ile kaydedilen bu beytin İbn Kemāl (Kemāl Paşa-zāde) 'e ait bir gazelden alındığı tespit edilmiştir.
3a	Şehrī	Ṭālī' ümden öyle dil-ġirüm ki itmem i' timād Kevkeb-i baħtum ġirībānumdan eylerse zuhūr		Ġazel/1		..-/-.../-.../-..-	Mecmuada başlıksız olarak kaydedilen bu beytin (Malatyalı) Şehrī'ye ait bir gazelden alındığı tespit edilmiştir.
3a	Hāşimī	Virüp miħrāz ile perdāht ħaṭṭ-ı ' anber-efşāna Yeñiden şandudan çıkmış müzellef oldu cānāna		Maṭla'		..---/-.../-.../----	Mecmuada başlıksız olarak kaydedilen bu beytin (Bursalı) Hāşimī'ye ait bir matla' olduğu tespit edilmiştir.
3a	Lā-Edrī	Şular her dem ġubār-ı dergeh-i vālā-yı cānānı İki çeşmümdeki merdümlemler olmışdur ter oġlanı		Maṭla'		..---/-.../-.../----	Mecmuada başlıksız olarak kaydedilen bu beytin şairi tespit edilememiştir.
3a	Dürri	Ey dāġ-ı sine şadra geçüp germe göġsüñi Kañ aġlamaķda merdüm-i çeşmüm seni başar		Müfred		---/-.../-.../-..-	Mecmuada "Maķālī" başlığı ile kaydedilen bu beytin Maķālī'ye deġil, Dürri'ye ait bir müfred olduğu tespit edilmiştir.
3a	Şābit	Riyā metā' ını paštav idüp de şatmasalar O kışşa gelmiyor endāzeeye uzatmasalar		Maṭla'		..-/-.../-.../-..-	Mecmuada başlıksız olarak kaydedilen bu beytin (Bosnalı) Şābit'e ait bir

							matla' olduğu tespit edilmiştir.
3a	Zātī	Şiše-i hecr olsa yirüm n'ola mānend-i ' arak Ey felek bir tāze ter gülden ayırduñ sen beni		Müfred		---/---/---/---/---	Mecmuada "Ġanī-zāde" başlığı ile kaydedilen bu beytin Ġanī-zāde'ye değil, Zātī'ye ait bir müfred olduğu tespit edilmiştir.
3a	Bākī	Rišteyle bağlayup lebin ol şūñ didi kim Mihmān-ı ħ'ān-ı vaşluma bu diş kirāsıdur		Ġazel/1		---/---/---/---/---	Mecmuada başlıksız olarak kaydedilen bu beytin (Mahmud Abdülbākī) Bākī'ye ait bir gazelden alındığı tespit edilmiştir.
3a	Şābit	Bir yirde yatalum diyicek sözi uzatdı Yatmam didi bir ħay/lī' inād eyledi yatdı		Maṭla'		---/---/---/---	Mecmuada başlıksız olarak kaydedilen bu beytin (Bosnalı) Şābit'e ait bir matla' olduğu tespit edilmiştir.
3a	Lā-Edrī	Öyle naqş eylemiş ebrūlaruñı kil-k-i felek Kıl kalemlemlerle dañı çekmedi anı Mānī		Müfred		..-/-.../..-/-..	Mecmuada başlıksız olarak kaydedilen bu beytin şairi tespit edilememiştir.
3a	Ĥāletī	Gülgün-ı bāde ħiç [yürimez] neyki sāḳīyā Ĥavfum budur ki ayağına inmiş ola şū		Ġazel/1		---/---/---/---/---	Mecmuada "Ĥāletī" başlığı ile kaydedilen bu beytin (Azmi-zāde) Ĥāletī'ye ait bir gazelden alındığı tespit edilmiştir.
3a	Emīnī	Sür sāḳīyā kümeyt-i sepük-pāy-ı bādeyi Gezdürmedür ' ilāci şū inmiş ayağına		Müfred		---/---/---/---/---	Mecmuada "Nābī" başlığı ile kaydedilen bu beytin Nābī'ye değil, Emīnī'ye ait bir müfred olduğu tespit edilmiştir.
3b	Yaḥyā (Şeyhülislām)	Gözüm ışırdı görince o la' l-i ḥandānı Nişānladum lebinüñ yāresiyle cānānı		Ġazel/1		..-/-.../..-/-..	Mecmuada başlıksız olarak kaydedilen bu beytin (Şeyhülislām) Yaḥyā'ya ait bir gazelden alındığı tespit edilmiştir.

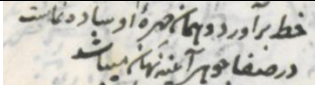
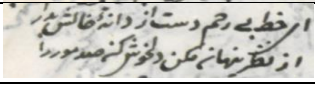
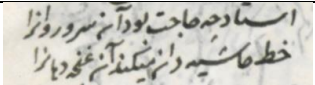
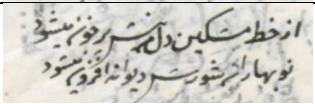
3b	Nābī	Gerdün virür mi kimseye şîrāze-i nizām Tā şîkmayınca mengene-i ıztırābda		Ġazel/1		---/-.--/---/-.--	Mecmuada başlıksız olarak kaydedilen bu beytin (Urfalı) Nābī'ye ait bir gazelden alındığı tespit edilmiştir.
3b	Rüşdī	Gördükçe olur dīdelerüm hey'et-i aḥvel Bir dil-beri görmek ne belādur pederiyle		Ġazel/1		---/-.--/---/-.--	Mecmuada başlıksız olarak kaydedilen bu beytin (Edirneli) Rüşdī'ye ait bir gazelden alındığı tespit edilmiştir.
3b	Kāşif	Şatırac-ı dehr içinde o tıfl-ı serīr-i nāz Ferzāne-i cihān olacaḡ bir piyādedür		Ġazel/1		---/-.--/---/-.--	Mecmuada başlıksız olarak kaydedilen bu beytin (Mehmed Sadeddin) Kāşif'e ait bir gazelden alındığı tespit edilmiştir.
3b	Keşfī	Kec baḡdı meger rüyına sen kıble-i cānuḡ Çekdi gözine mīl müjeḡ kıble-nümānuḡ		Maṭla'		---/-.--/---/-.--	Mecmuada başlıksız olarak kaydedilen bu beytin (Mustafa) Keşfī'ye ait olduğu tespit edilmiştir.
3b	Vehbī (Seyyid)	Žamīrüm 'ā'id olsa n'ola eşkāsā Sitanbula Şıla lāzımdur elbette efendi mā'-i mevşūla		Ġazel/1		.---/-.---/-.---/-.---	Mecmuada başlıksız olarak kaydedilen bu beytin (Seyyid) Vehbī'ye ait bir gazelden alındığı tespit edilmiştir.
3b	Lā-Edrī	Deḡişince göbeḡi düşdi metā'-ı miski Ḥāk-i pāyına ḡazāl-ı Ḥoten-i 'anberfām		Müfred		..--/..---/..--/..--	Mecmuada başlıksız olarak kaydedilen bu beytin şairi tespit edilememiştir.
3b	'İşmetī	Yār olmazsa murāduḡca şaḡın incinme Yā hemān her didüḡüḡ ey dil-i zār olsun mı		Ġazel/1		..--/..---/..--/..--	Mecmuada başlıksız olarak kaydedilen bu beytin (Mehmed) 'İşmetī'ye ait bir gazelden alındığı tespit edilmiştir.
3b	Nālī	Dil-i zāruḡ nıgeḡ-i ḡasreti bir berberedür O da aḡyār-ile gör ṡālī' i kim ber beredür		Ġazel/1		..--/..---/..--/..--	Mecmuada başlıksız olarak kaydedilen bu beytin (Konyalı) Nālī'ye ait bir gazelden alındığı tespit edilmiştir.

							edilmiştir.
3b	Faṣīḥ	Alsak metā [‘] -ı vuşlatını naqd-i cān-ile Sīne-be-sīne olsaḡ o berber civān-ile		Maṭla [‘]		---/-.-/---/-.-	Mecmuada başlıksız olarak kaydedilen bu beytin Faṣīḥ (Ahmed Dede)’e ait bir matla [‘] olduğu tespit edilmiştir.
3b	Firākī	Mecma [‘] ü’l-bahreyne baḡ gel dīde-i ‘uşşākdan Ḥikmetü’l-‘ayn oḡmak lazım degül evrākdan		Maṭla [‘]		---/---/---/---/---	Mecmuada başlıksız olarak kaydedilen bu beytin (Abdurrahmān) Firākī’ye ait olduğu tespit edilmiştir.
3b	Ḥātemī	Görüp nāfında cānānuḡ siyeh bir ḡāl-i ‘anber-bū Nedür didüm göbek miski didi ol gözleri āhū		Maṭla [‘]		---/---/---/---/---	Mecmuada başlıksız olarak kaydedilen bu beytin Ḥātemī (Mātemī)’ye ait olduğu tespit edilmiştir.
3b	Lā-Edrī	Ḳalır mı ben gidicek bāḡ-ı ‘aşḡ bülbülsüz Biri giderse yirine hezār gelmez mi		Maṭla [‘]		---/---/---/---/---	Mecmuada başlıksız olarak kaydedilen bu beytin şairi tespit edilememiştir.
3b	Nāzım	Kitāb-ı ‘işveden bir derse āḡāz itmeden Leylā Güzellik muşḡaf-ı ḡüsnüde ḡatm oldı senüḡ cānā		Ġazel/1		---/---/---/---/---	Mecmuada başlıksız olarak kaydedilen bu beytin (Ördek-zāde) Nāzım’a ait bir gazelden alındıḡı tespit edilmiştir.
3b	‘Azīzī	Tenüḡde seng-i bī-dādı o şūḡuḡ eylemiş gök yir Urılmışsun yine ey ‘āşık-ı miḡnet-zede beḡzer		Maṭla [‘]		---/---/---/---/---	Mecmuada başlıksız olarak kaydedilen bu beytin (İstanbullu) ‘Azīzī’ye ait olduğu tespit edilmiştir.
3b	Ḥāletī	Pīr-i ḡired naşīḡat idüp göḡlüme didi Fāş itme rāz-ı ‘aşḡı seversen Muḡammedi		Maṭla [‘]		---/-.-/---/-.-	Mecmuada başlıksız olarak kaydedilen bu beytin (Azmi-zāde) Ḥāletī’ye ait bir matla [‘] olduğu tespit edilmiştir.
3b	Ni [‘] metī	Her pāresin ḡulaḡı ḡadar eylerüm dimiş Tiḡ-i nigār öyle ḡalındı ḡulaḡuma		Müfred		---/-.-/---/-.-	Mecmuada başlıksız olarak kaydedilen bu beytin (Nimetullāh) Ni [‘] metī’ye ait olduğu tespit edilmiştir.

3b	Lā-Edrī	Yoğdur dilümüzde eșer-i naĥvet-i řāvus Biz ‘ālem-i bālā-yı tevāzu‘ da bahāyuz		Müfred		---/---/---/---	Mecmuada başlıksız olarak kaydedilen bu beytin şairi tespit edilememiştir.
3b	Lā-Edrī	Hātem-i la‘ lūĥ iden mühr-i leb-i rāz baĥa İtdi gerd-i ĥařuĥı sırrına āvāz baĥa		Maşla‘		..-/-.../..-/-..	Mecmuada başlıksız olarak kaydedilen bu beytin şairi tespit edilememiştir.
3b	Nev‘ī	Baĥma cemāl-i ĥūba ĥař-ı müșg-bārsuz Çıkmaz kitāb-ı mihr ü muĥabbet kenārsuz		Ėazel/1		---/---/---/---	Mecmuada başlıksız olarak kaydedilen bu beytin Nev‘ī (Yahyā)’ye ait bir gazelden alındıĥı tespit edilmiştir.
4a	Nedīm	Serv-i nāzum kim büyütdi böyle bī-pervā seni Kim yetişdürdi bu ĥüne servden bālā seni	Ben dedükçe böyle kim kıldı Nedīmi nā-tüvān Gösterür engüşt-ile meclisdeki mīnā seni	Ėazel/7		---/---/---/---	Mahlas beytinden hareketle yapılan araştırmalar sonucu gazelin Nedīm (Ahmed)’e ait olduĥu tespit edilmiştir.
4a	Nedīm	Ėamze bī-raĥm çıkar çeřm-i tenük-ĥūsından Kıřver-i ĥūsınunūĥ ejder doĥar āĥūsından		Nazm/1		..-/-.../..-/-..	Mecmuada başlıksız olarak kaydedilen bu beytin Nedīm (Ahmed)’e ait bir nazm olduĥu tespit edilmiştir.
4a	Sāmī	Dü nīm olursa da ten dilde ārzü birdür Dü-reng ise ĥül-i ra‘ nā ‘aceb mi bū birdür	Kemāl[-i ‘ařĥ ile] ol ĥüř-der-dem-i tevĥīd Nefes hezār ise de Sāmīyā gelü birdür	Ėazel/7		..-/-.../..-/-..	Mahlas beytinden hareketle yapılan araştırmalar sonucu gazelin (Arpaemīni-zāde) Sāmī’ye ait olduĥu tespit edilmiştir.
4a	Sāmī	Baĥılmaz ol niĥeh-i řāĥbāz-te’şīre Ki nāĥun-efgen olupdur hezār naĥçīre	Bu şi‘r-i tāze-reviş řarĥ-ı şab‘-ı Sāmīdür ‘Aceb mi ehl-i süĥan řālib olsa tanzīre	Ėazel/6		..-/-.../..-/-..	Mahlas beytinden hareketle yapılan araştırmalar sonucu gazelin (Arpaemīni-zāde) Sāmī’ye ait olduĥu tespit edilmiştir.
4a	Nābī	‘Ārif libāsa baĥmaz ider zāta i‘ tibār Cevher-řinās-ı tīĥ çekinmez ĥilāfına		Ėazel/1		..-/-.../..-/-..	“Nābī” başlıĥı ile kaydedilen bu beytin (Urfalı) Nābī’ye ait bir gazelden alındıĥı tespit edilmiştir.
4b	Farsça	خط برآورد و درصفا جوهر آینه زینت است					Farsça bir şiirdir.

4b	‘Ārifî	Zînet-i hüsni anuñ haţţ-ile efzûn olmış Sebeb-i devleti ol haţţ-ı hümâyûn olmış		Maţla‘	..-/.-.../-.-/-.-	Mecmuada başlıksız olarak kaydedilen bu beytin ‘Ārifî mahlaslı bir şaire ait olduğu belirlenmiştir. Ancak şairin kimliği tespit edilememiştir.
4b	Naḥîfî	Ḥaţ geldi şanma ey yüzi gül rûy-ı alüñe Bir perde çekdi baḥţ-ı siyâhum cemâlüne		Ġazel/1	--./-.-./.-.-/-.-	Mecmuada başlıksız olarak kaydedilen bu beytin (Süleymân) Naḥîfî’ye ait bir gazelden alındığı tespit edilmiştir.
4b	Lâ-Edrî	Ḥaţ-âver oldı oturdı o şeh taḥıyyâta Göñül yetiş varalum bârî bir selâm alalum		Müfred	.-.-/.-.../-.-/-.-	Mecmuada başlıksız olarak kaydedilen bu beytin şairi tespit edilememiştir.
4b	Lâ-Edrî	Ḥaţ nümâyân oldı derlerse ruḥ-ı dildârda İ‘timâd itmeme çemen bitmez kenâr-ı nârda		Maţla‘	.-.-/.-.../-.-/-.-	Mecmuada başlıksız olarak kaydedilen bu beytin şairi tespit edilememiştir.
4b	Sırrî	Ruḥsârıñ üzere tâze haţ-ı müşk-bü mıdur Ceyş-i Ḥabeşle milket-i Rûma gulü mıdur		Ġazel/1	--./-.-./.-.-/-.-	Mecmuada başlıksız olarak kaydedilen bu beytin (Üsküdarlı) Sırrî’ye ait bir gazelden alındığı tespit edilmiştir.
4b	Naḥîfî	Terk eylemem haţ-âver olursa o mâhumı Ḥaţţ-ı şerîf ile severüm pâdişâhumı		Maţla‘	--./-.-./.-.-/-.-	Mecmuada başlıksız olarak kaydedilen bu beytin (Süleymân) Naḥîfî’ye ait bir matla‘ olduğu tespit edilmiştir.
4b	Nâbî	Ḥaţ-âver olmağ-ile dil geçer mi dil-berden Sevâdkâr ise de sîm-i ḥâm alınmaz mı		Ġazel/1	.-.-/.-.../-.-/-.-	Mecmuada başlıksız olarak kaydedilen bu beytin (Urfalı) Nâbî’ye ait bir gazelden alındığı tespit edilmiştir.
4b	Nâbî	İki per gibi zuhûr eyledi haţ rüyunda Murğ-ı hüsnuñ ‘acabâ niyyeti pervâze midür		Ġazel/1	..-./-.../-.-/-.-	Mecmuada başlıksız olarak kaydedilen bu beytin (Urfalı) Nâbî’ye ait bir gazelden alındığı tespit edilmiştir.

							edilmiştir.
4b	Kāmī	Gelicek ḥaṭṭ-ı ruḥı sen de gidersün araya Ḥāl-i ‘anber hele bāl mūmı yapışdur buraya		Maṭla‘		..-/.---/..-/.-.	Mecmuada başlıksız olarak kaydedilen bu beytin (Edirneli) Kāmī’ye ait bir matla‘ olduğu tespit edilmiştir.
4b	Vesīm	Ḳoḡulsun ol ḥaṭṭ-ı behcet-fezā-yı bāğ-ı ruḥsāruḡ Bahār olsa çemenzāruḡ şafāsı artar eksilmez		Ġazel/1		.---/.---/.---/.---	Mecmuada başlıksız olarak kaydedilen bu beytin (Abbas) Vesīm’e ait bir gazelden alındığı tespit edilmiştir.
4b	Nābī	Ḥaṭ ber-āverde olan tāze dem-i vuşlatda Başka bir zevḳ virür geçdi zamānum diyerek		Ġazel/1		..-/.---/..-/.-.	Mecmuada başlıksız olarak kaydedilen bu beytin (Urfalı) Nābī’ye ait bir gazelden alındığı tespit edilmiştir.
4b	Nābī	Ḥaṭ ‘azl-i ḥüsn virmedi ey nāzenin saḡa Oldı berāt-ı tāze ḥaṭṭ-ı ‘anberin saḡa		Ġazel/1		---/.-./---/.-.	Mecmuada başlıksız olarak kaydedilen bu beytin (Urfalı) Nābī’ye ait bir gazelden alındığı tespit edilmiştir.
4b	Meşāmī	Ḥaṭ geldi rüy-ı dil-bere ben ḳaşdayum daḡı Aḡşām irişdi seyr-i kemān-keşdeyüm daḡı		Maṭla‘		---/.-./---/.-.	Mecmuada başlıksız olarak kaydedilen bu beytin (Konyalı) Meşāmī’ye ait bir matla‘ olduğu tespit edilmiştir.
4b	Rezmī	Ḥaṭṭ-ı şeb-rengḡḡḡḡ üstinde ider yir zülfüḡ Çemen üstinde biten sünbüle beḡzer zülfüḡ		Ġazel/1		..-/.---/..-/.-.	Mecmuada başlıksız olarak kaydedilen bu beytin Rezmī (Bahâdır Girây Hân)’ye ait bir gazelden alındığı tespit edilmiştir.
4b	Vesīm	Mülk-i cāna ḳoparup ḡāl ü ḥaṭı gerd-i melāl Zülfı uğratdı süveydā-yı dili sevdāya		Ġazel/1		..-/.---/..-/.-.	Mecmuada başlıksız olarak kaydedilen bu beytin (Abbas) Vesīm’e ait bir gazelden alındığı tespit edilmiştir.

4b	‘İşmetî	Ḥaṭṭuñ gelicek ‘aşıkuna nāz idemezsün Mānend-i hümā evcde pervāz idemezsün		Ġazel/1		---/---/---/---	Mecmuada başlıksız olarak kaydedilen bu beytin (Mehmed) ‘İşmetî’ye ait bir gazelden alındığı tespit edilmiştir.
4b	Ref’etî	Ḥaṭṭuñ ey tāze-rū geldükde bu ḥüsn ü bahā ḳalmaz Yüzüñ olmaz baña cevır itmege dünyā saña ḳalmaz		Ġazel/1		.---/---/---/---	Mecmuada başlıksız olarak kaydedilen bu beytin (Mustafa) Ref’etî’ye ait bir gazelden alındığı tespit edilmiştir.
4b	Şābit	Ol ḥaṭ ki kendüyi ruḥ-ı dil-berde gösterür Bir hāle şeklini meh-i enverde gösterür	Nev-ḥaṭṭ-ı sebze-ḥīzi olup ḥamle-i nigāh Virmez ḥarīm-i ḥüsnine yol perde gösterür	Ġazel/2		---/---/---/---	Mecmuada başlıksız ve mahlas beyti olmadan kaydedilen bu şiirin (Bosnalı) Şābit’e ait bir gazel olduğu tespit edilmiştir.
4b	Farsça						Farsça bir şiirdir.
4b	Farsça						Farsça bir şiirdir.
4b	Fā’iz	Ḥaṭ-ı ‘izāruñı gördi senüñ bu ḥālet-ile Benefşe ser-be-zemīn oldı yüz ḥacālet-ile		Ġazel/1		..-/-.../-.../-..-	Mecmuada başlıksız olarak kaydedilen bu beytin (Edirneli) Fā’iz’e ait bir gazelden alındığı tespit edilmiştir.
4b	Lā-Edrī	Gelicek ḥaṭṭ-ı siyehfām ruḥ-ı dildāra Didi ‘uşşāḳa güzellik giceñüz ḥayrolsun		Müfred		..-/-.../-.../-..-	Mecmuada başlıksız olarak kaydedilen bu beytin şairi tespit edilememiştir.
4b	Farsça						Farsça bir şiirdir.
4b	Farsça						Farsça bir şiirdir.

4b	Lā-Edrī	Esb-i nāzuḡla ser-i ‘ uşşāķı ıgnetme Őehā Leşker-i ḡaḡdur gelen Şimden gerü ek dizgini		Müfred	--/-.-./-.-/-.-	Mecmuada başlıksız olarak kaydedilen bu beytin Şairi tespit edilememiştir.
5a	Vehbī	Deyr-i dil geri bütān naķşı ile memlüdur Cümleden lik müsellem Şanem-i dil-cüdur	Vehbīyā Rūm ḡarācı deger ol muġbee kim atı a‘ lā atı Őirīn atı nāzik-ḡüdur	Ėazel/5	..-/-.../-.-/-.-	Mahlas beytinden hareketle bu gazelin Vehbī mahlasını kullanan Şairlerden birine ait olduğu görölmektedir. Ancak Şairin kimliği tespit edilememiştir.
5a	Vehbī	‘ Ayb itme ebrūvānuḡa öykünse mäh-ı nev Őehri velik neşv ü nemāsi kenāredür		Müfred	--/-.-./-.-/-.-	Mecmuada “Vehbī” başlığı ile kaydedilen bu beytin Şairinin kimliği tespit edilememiştir.
5a	Lā Edrī	Kūyuḡda eşķ-i eşmi raķībūḡ bi‘ aynihī Őeyḡān aķındısına müşābih ḡişārda		Müfred	--/-.-./-.-/-.-	Mecmuada başlıksız olarak kaydedilen bu beytin Şairi tespit edilememiştir.
5a	Nābī	Baķamaz rüyına dil-ḡ āhı ķadar maḡbūbuḡ Rızķınuḡ vāsıḡa-i naķşı budur maḡcūbuḡ	Renc-i taḡşil ü Ėam-ı fevtini ekme Nābī Feyzden Ėayrı bu Ėam-ḡānede bir maḡlūbuḡ	Ėazel/5	..-/-.../-.-/-.-	Mecmuada başlıksız olarak kaydedilen bu Őirin mahlas beytinden hareketle (Urfalı) Nābī’ye ait olduğu tespit edilmiştir.
5a	Nābī	Ey nüşḡa-i ḡüsn sırr-ı cāndur süḡanuḡ Terķib-i cevāhir-i cihāndur bedenüḡ Dü fetḡa-i sürḡden dü leb-i tenvīndür Tenvīndeki nūn-ı nihāndur dehenüḡ		Rubā‘ī	--/-.-./-.-/-.-	Mecmuada “Nābī” başlığı ile kaydedilen bu rubā’ının (Urfalı) Nābī’ye ait olduğu tespit edilmiştir.
5a	‘ Ārif (Abdülbakī)	Elden ķoma piyāleyi zibā reviş budur Āyīn-i rind-i bāde-ķeş-i Cem-meniş budur	AĖyāra ķaşd-ı luḡf ile cevritme ‘ Ārife Ṭāķat-güdüz-ı ‘ āşık olan serzeniş budur	Ėazel/5	--/-.-./-.-/-.-	Mahlas beytinden hareketle yapılan araştırmalar sonucu gazelin (Abdülbakī) ‘ Ārif’e ait olduğu tespit edilmiştir.
5a	Nābī	ḡübānla kim ki iḡtilāḡ üzre Ėier Eyyām-ı ḡayātı inbisāḡ üzre Ėier Her kim derecāt-ı arḡı derķ eyler ise Evķāt-ı Őebān-rūzı neşāt üzre Ėier		Rubā‘ī	--/-.-./-.-/-.-	Mecmuada başlıksız olarak kaydedilen bu rubā’ının (Urfalı) Nābī’ye ait olduğu tespit edilmiştir.

5b	Nābī	Egerçi köhne metā‘uz revācumuz yoƒdur Revāca tā o ƒadar ihtiyācumuz yoƒdur	O cāh kim ola hem-düş-ı ihtimāl-i zevāl Teveccüh itse bile ibtihācumuz yoƒdur	Ėazel/4	..-/.../..-/..-	Mecmuada“Nābī” başlığı ile kaydedilen beyitlerin (Urfalı) Nābī’ye ait bir gazelden alındığı tespit edilmiştir.
5b	Vehbī (Seyyid)	Āfet-i hırmen-i sāmānumuz olsa ne ‘aceb Rüstāyī beçenüñ hüsni-i cihān-süzına bađ Ėāřılı görse ger ol dil-ber-i gendüm-günü Meh-i nev dirler idi şerm-ile burçağ burçağ		Ėıı‘ a/2	..-/.../..-/..-	Mecmuada “Vehbī” başlığı ile kaydedilen bu kıt’anın Seyyid Vehbī’ye ait olduğu tespit edilmiştir.
5b	Feyzī	Dil gördi luşfına felegün imtinānı var Bir küşe-i ferāđa çekildi emānı var	Feyzī uzatma mīve-i ümmīde destünj Bir gün olur ƒo hāmliđ itme zamānı var	Ėazel/5	--/..-/..-/..-	Mahlas beytinden hareketle yapılan araştırmalar sonucu gazelin (Topkapılı) Feyzī’ye ait olduğu tespit edilmiştir.
5b	Vehbī	şeb-i viřāle irüp ārzü-yı şubh idenüñ ‘Aceb mi adına dinse sefih ü sevdāyī Hele ben ol şebe irsem zamīme eyler idüm Sevād-ı dīde ile dildeki süveydāyı		Ėıı‘ a/2	..-/.../..-/..-	Mecmuada “Vehbī” başlığı ile kaydedilen bu beytin şairinin kimliği tespit edilememiştir.
5b	‘İřmetī	şimdi řafā dilün ki ne nām u niřānı var Āsīb-i dehr ü cevri-i felekden emānı var	Devrān müsā‘id olmağa muhtāc ‘İřmetī şağn-ı çemende nüş-ı meyün de zamānı var	Ėazel/5	--/..-/..-/..-	Mahlas beytinden hareketle bu beytin (Mehmed) ‘İřmetī’ye ait olduğu tespit edilmiştir.
5b	Emrī		Vir nağd-i cānı Emrī‘leb-i hāldārına Almaz mısun ‘ağide-i miski bahāsına	Ėazel/1	--/..-/..-/..-	Bu beytin (Emrullah) Emrī’ye ait bir gazelin makta beyti olduğu tespit edilmiştir.
6a	‘Ālī (Gelibolulu)	Bağr eyledün yaşum niçe bir seyr-i ƒalyata Limān-ı dilde bir gicecik bārīřal yata	Deryā yüzinde çekdirigör zevrağ-ı meyi ‘Ālī řarāb-ı şandal odur cāna cān ƒata	Ėazel/5	--/..-/..-/..-	Mahlas beytinden hareketle yapılan araştırmalar sonucu gazelin (Gelibolulu) ‘Ālī’ye ait olduğu tespit edilmiştir.
6a	Lā-Edrī	Ser-ā-ser řeř cihāt-ı rub‘ -ı meskūn bezm-i Ėayretdür řadā-yı çār-pāre nađme-i řeřtārı kim diñler		Müfred	.../.../.../...	Mecmuada başlıksız olarak kaydedilen bu beytin şairi tespit edilememiştir.

6a	Figānī	Kaşuñ yanındağı hālün degüldür ey meh-rū Sitāredür kim olupdur hilāle hem-pehlū	Figānī yaşuñı dök rüz-ı hecr-i zülfinde Aķ aķçe kara gün için dinür meşeldür bu	Ġazel/5	..-./.../-./..-	Mahlas beytinden hareketle yapılan araştırmalar sonucu gazelin (Trabzonlu) Figānī'ye ait olduğı tespit edilmiştir.
6a	Ĥāletī	Erbāb-ı ‘aşk elinde rubā‘ ilerüm benüm Bezm-i şafāda Ĥāletīyā çār-pāredür		Ėııt‘ a/1	---./-./.../-.-	“Ĥāletīyā” seslenişinden hareketle beytin Ĥāletī (Azmi-zāde)’ye ait bir kıt‘adan alındığı tespit edilmiştir.
6a	Şehrī	Dil-i zārumla germ-ülfet hayāl-i yār bir yirde Ne hāletdür ki ola külhan u gülzār bir yirde	Der-i mey-hānede Şehrī-i rüsvā-mesti dün gördüm Yıkılmış kendi bir yirde yatur destār bir yirde	Ġazel/5	.../-.../-.../-...	Mahlas beytinden hareketle yapılan araştırmalar sonucu gazelin (Malatyalı) Şehrī’ye ait olduğı tespit edilmiştir.
6a	Nābī	Olur sermāye-i şān dil-berāna keşret-i enzār Olur mihrün zihāmı mu‘ teber maḥzar ḥuşuşında		Ġazel/1	.../-.../-.../-...	Mecmuada “Nābī” başlığı ile kaydedilen bu beytin (Urfalı) Nābī’ye ait bir gazelden alındığı tespit edilmiştir.
6b	Sālim	Zülfünde dil ki şevķ-i ruḥuñla mekān tutar Güyā ki şāḥ-ı gülde hezār āşiyān tutar	Sālim o şūḥ eylese ‘azm-i çemensitān Üstinde düd-ı āhum anuñ sāyebān tutar	Ġazel/5	---./-./.../-.-	Mecmuada “Sālim” başlığı ile kaydedilen bu gazelin şairinin kimliği tespit edilememiştir.
6b	Nābī	Fedā-yı tiğ olur ḥaddin tecāvüz eylese mūlar Cefā-yı tiğden āsüdedür müjgān u ebrūlar	‘ Aceb mi şāneāsā çāk çāk olsa dil-i ‘uşşāk Sipāh-ı ḥatṭ-ı nev-ḥīze ḳafādār oldı gīsūlar	Ġazel/2	.../-.../-.../-...	Mecmuada “Nābī” başlığı ile kaydedilen bu beyitlerin (Urfalı) Nābī’ye ait bir gazelden alındığı tespit edilmiştir.
6b	Sālim	Zuhūr-ı ḥatdan olur rüy-ı şu‘ le-tāb nihān Fürüg-ı mihrī ider perde-i şehāb nihān	Lebinde luṭf-ı tebeşüm o goncenün Sālim Niğāh-ı nergis-i mestinde çün ‘itāb nihān	Ġazel/5	..-./.../-./..-	Mahlas beytinden hareketle bu gazelin Sālim mahlasını kullanan şairlerden birine ait olduğı anlaşılmaktadır. Ancak Sālim mahlaslı bu şairin kimliği tespit edilememiştir.

6b	‘Ulvi	Elüme girse eger atlas-ı çarh-ı gerdün Pârelerdüm anı meh-rûlara tonluk tonluk		Ġazel/1	..-/.---/..-/-..	Mecmuada başlıksız olarak kaydedilen bu beytin (Derzi-zâde) ‘Ulvi’ye ait bir gazelden alındığı tespit edilmiştir.
6b	Râmî (Mehmed Paşa)	Zebân-dırâzlık itme habâbına câmuñ Doğunma didesine zâhidâ mey-âşâmuñ	Raķıbi tütî-i gūyâ-yı bezm-i üns ideli Nigâh-ı hasretümüzdür hamâme-i bâmuñ	Ġazel/6	..-/.---/..-/-..	Mecmuada “Râmî” başlığı ile kaydedilen bu gazelin Râmî (Mehmed Paşa)’ye ait olduğu tespit edilmiştir. Aynı şiir mecmuanın 17a numaralı sayfasında da bulunmaktadır.
7a	Nedîm-i Qadîm	Nigâh-ı mümteni‘ ey reşk-i âftâb saña Fürûğ-ı dideden olsa eger niķâb saña	Nedîm hâk-i derinden o şūhuñ ayrılma Zamânı var olur elbette fetḥ-i bâb saña	Ġazel/5	..-/.---/..-/-..	Mahlas beytinden hareketle yapılan araştırmalar sonucu gazelin Nedîm-i Qadîm’e ait olduğu tespit edilmiştir.
7a	Lebib Efendi	Pençe-i a‘ dâya düşdi dâmen ü dest-i nigâr Şimdi elden beş beter olsam kederden vechi var		Maṭla‘	..-/.---/..-/-..	Mecmuada “Lebib Efendi” başlığı ile kaydedilen bu şiirin şairinin kimliği tespit edilememiştir.
7a	Şehrî	Gelürse keşret-i nezzâreden hicâb saña O demde sürḥ-i rüyun olur niķâb saña	Şad âferin Ġazel-i Rûmiyânuna Şâ’ib Ki virdi Şehrî dü-şad şevķ-ile cevâb saña	Ġazel/5	..-/.---/..-/-..	Mahlas beytinden hareketle yapılan araştırmalar sonucu gazelin (Malatyalı) Şehrî’ye ait olduğu tespit edilmiştir.
7a	Nedîm Efendi	Geçmiş yelerek bād-ı şabâ şahn-ı çemenden Bir tâze haber var gibi ol gönce-dehenden		Maṭla‘	..-/.---/..-/-..	Mecmuada “Nedîm Efendi” başlığı ile kaydedilen bu şiirin şairinin kimliği tespit edilememiştir.
7a	Lâ-Edrî	Şafḥa-i çihrümde şerḥ-i muḥteşem merķümdur Zâhirümden bâtinum keyfiyyeti ma‘ lümdur		Maṭla‘	..-/.---/..-/-..	Mecmuada başlıksız olarak kaydedilen bu beytin şairi tespit edilememiştir.
7b	Şehrî	Çin-i nâzam ebrîz-yı hûbân me’mendür baña Mevc-i nûram cebhe-i ḥurşid meskendür baña	Ġamze-i pür-fitneden ḥavf eylemem Şehrî gibi Çin-i nâzam ebrîz-yı hûbân me’mendür baña	Ġazel/5	..-/.---/..-/-..	Mahlas beytinden hareketle yapılan araştırmalar sonucu gazelin (Malatyalı) Şehrî’ye ait olduğu tespit edilmiştir.

7b	Lebib	Mest iken başmalıdır çizmecide dildarı Virmesün keyfe keder aşmalıdır ağyarı		Maṭla‘	..-/.../..-/..-	Mecmuada “Lebib” başlığı ile kaydedilen bu şiirin şairinin kimliği tespit edilememiştir.
7b	Lā-Edrī	Mest olup çizmecide başına urmuş bāde Pāymāl oldı düşüp pāyına ḥaffāf-zāde		Maṭla‘	..-/.../..-/..-	Mecmuada başlıksız olarak kaydedilen bu beytin şairi tespit edilememiştir.
7b	Rüşdī	Yār-ile olsam eger külhanda gülşendür baña Olsam ammā yārsuz gülşende külhandır baña	Şahn-ı gülşen küşe-i külhanda birdür Rüşdīyā Her ne yirde şevk olursa dilde meskendür baña	Ġazel/6	..-/.../..-/..-	Mahlas beytinden hareketle yapılan araştırmalar sonucu gazelin (Edirneli) Rüşdī’ye ait olduğu tespit edilmiştir.
7b	‘Ārif-zāde ‘Āşım	Paşmakçı-zādenün küçüğü mest olup hele Yıkdı o şūhı çizmecide bir ayağ ile		Maṭla‘	..-/.../..-/..-	“‘Ārif-zāde ‘Āşım” başlığı ile kayıtlı olan bu şiir, şairin divânında tespit edilememiştir.
7b	Nedīm	Ser-engüştin muḥannā şanma naḳl itsün diyü aḥbāb Şunar rindāna sākī her ḳadeḥ şunduḳça beş ‘ünnāb		Maṭla‘	.../.../.../...-	Mecmuada “Nedīm” başlığı ile kaydedilen bu şiirin şairinin kimliği tespit edilememiştir.
7b	Selīm Efendi	O dāğ-ı dil ki sīnemde açıldı her bün-i müdan Zebān-ı āteşin-i iştikādur ol tenük-ḥūdan	Mey-i naḥvet-resān-ı cāh u iḳbāle ḥariş olma Sebük-pādur Selimā bu şarābuḡ neş’esi būdan	Ġazel/7	.../.../.../...-	Mecmuada “Selīm Efendi” başlığı ile kaydedilen bu gazelin Selim (Kavsara-zāde)’ye ait olduğu tespit edilmiştir.
7b	Şābit	Güldür dimiş cemālün için bir niçe gürüh Gül beñzemez cemālünje vechen mine’l-vücūh		Maṭla‘	..-/.../..-/..-	Mecmuada başlıksız olarak kaydedilen bu beytin (Bosnalı) Şābit’e ait bir matla‘ olduğu tespit edilmiştir.
8a	Nā’ilī	O şūhı bāğda gördüm şükufte-rū tāze Elinde bir gül açılmış o tāze bū tāze	Ṭarāvet-i ruḡın arturdı Nā’ilī ḥaṭ-ı nev Cihāna velvele şaldı o rüy u mü tāze	Ġazel/5	..-/.../..-/..-	Mahlas beytinden hareketle yapılan araştırmalar sonucu gazelin Nā’ilī-i Ḳadīm’e ait olduğu tespit edilmiştir.

8a	Emîn	Bir dil-ber-i haf/âfuñ emîn âhîr-i kâr ‘Aşkî ile ârâste oldı dil-i zâr Pâpûş çıkartma niyâz et vaşlın Göricek mest terligini çizme kenâr		Rubâ‘î	--./-./-./-./-	Mecmuada başlıksız olarak kaydedilen bu rubâ‘înin Emîn’e ait olduğu tespit edilmiştir.
8a	Vecdî	Şarâb köhne vü sâkî-i hânde-rû tâze Olursa eski deme n’ola ârzü tâze	Bu şi‘r-i pâk ber-â-ber degülse Bâkîye Budur tefâvüti Vecdî o köhne bu tâze	Ġazel/5	.-./-./-./-./-	Mahlas beytinden hareketle bu gazelin Vecdî tarafından Bâkî’ye yazılmış bir nazîre olduğu tespit edilmiştir.
8a	Hâdî-i Bursevî	Çekdi bir dil-ber-i haffâf-ı hayâl âgûşa Koydı ‘aşkı iki ayağımı bir pâpûşa	Rûzgâr itdi hevâsıyla beni ser-gerdân Mestdür bâde-i ‘aşk-ile bütün Lefkôşa	Ġazel/2	..-./-./-./-./-	Mecmuada “Hâdî-i Bursevî” başlığı ile kaydedilen beyitlerin şairinin kimliği tespit edilememiştir.
8b	Ṭâlib	Ne kayd idi zen-i dehre muhâbbet itmiş olayduk Ne derd idi o sitemkâra rağbet itmiş olayduk	‘Îzâr-ı kâm görünmezdi çeşm-i h̄‘âhişe Ṭâlib Nigâhı beste-i kayd-ı hacâlet itmiş olayduk	Ġazel/5	.-./-./-./-./-	Mahlas beytinden hareketle yapılan araştırmalar sonucu gazelin (Bursalı) Ṭâlib’e ait olduğu tespit edilmiştir.
8b	Belîğî	Ķahvenüñ bâde-yi gülgün gibi yokdur ânı Isıcağdur o Ķara yüzlünüñ ammâ Ķanı		Ġazel/1	..-./-./-./-./-	Mecmuada “Kâmî” başlığı ile kaydedilen bu beytin Kâmî’ye ait olmadığı ve 16. yüzyıl şairi Belîğî’ye ait bir gazelden alındığı tespit edilmiştir.
8b	Râğîb (Bursalı)	N’olaydı şeh-r-i ‘ademde iĶâmet itmiş olayduk Dili mekîn-i mekân-ı ferâgat itmiş olayduk	‘Aceb ne havşala-endâz vaz‘ ideydi ki Râğîb Nevâle-i kerem-i çarĶa minnet itmiş olayduk	Ġazel/5	.-./-./-./-./-	Mecmuada “Râğîb” başlığı ile kaydedilen bu şiirin (Bursalı) Râğîb ‘Âlî’ye ait olduğu tespit edilmiştir.
8b	Nâbî	Gir tekye-i derûnuma eyle semâ‘-ı nâz Ey şüh-ı tekye-gerd murâduñ şevâb ise		Müfred	--./-./-./-./-	Mecmuada “Nâbî” başlığı ile kaydedilen bu beytin (Urfalı) Nâbî’ye ait bir müfred olduğu tespit edilmiştir.
8b	Behiştî	Gören dir rağş iderken gird-bâd-ı deşt ü hâmûnı Semâ‘a koydı Leylânüñ hevâsı Ķâk-i Mecnûnı		Nazm/1	.-./-./-./-./-	Mecmuada başlıksız olarak kaydedilen bu beytin (Ramazan) Behiştî’ye ait bir nazmdan alındığı tespit edilmiştir.

							edilmiştir.
9a	Nā'ili	Femine gence didükçe olur ebkem ne disün Yoğdur ol gence-i nev-hāstede ham ne disün	Nā'ilinün işidüp zezeme-i güftārın Bülbülündür dimesün ol gül-i hürrem ne disün	Ġazel/5		..-/.../.../..-	Mahlas beytinden hareketle yapılan araştırmalar sonucu gazelin Nā'ili-i Qādīm'e ait olduğu tespit edilmiştir.
9a	Nā'ili	Ehl-i bāniř göremez bir dil-i hürrem ne disün 'Ālem olmiř tūtalum mařtaba-i Cem ne disün	Nā'ili rāst 'ayār-ı mehak-ı tecrübeyüz Nağd-i teslimümüze şayraf-ı ğam ne disün	Ġazel/5		..-/.../.../..-	Mahlas beytinden hareketle yapılan araştırmalar sonucu gazelin Nā'ili-i Qādīm'e ait olduğu tespit edilmiştir.
9a	Sāmī	Bāğa miřāl-i cū kim aqar sāgar olmasa Yāhūd kenār-ı cūda leb-i dil-ber olmasa	Sāmī ider mi cevheriyān-ı hüner kabül Eş'ār-ı ābdārum eger gevher olmasa	Ġazel/6		--/..-/..-/..-	Mahlas beytinden hareketle yapılan araştırmalar sonucu gazelin (Arpaemīni-zāde Mustafa) Sāmī'ye ait olduğu tespit edilmiştir.
9b	Vesīm	Ĥařı-ı nev-hiz-i ruhuņ āyet-i Raħmānidür Rūyuņ ol āyet ile muřhaf-ı 'Ořmānidür	Yok naziri hele Rüm içre Vesimün şimdi Var ise 'Örf-i řirāzi ya Ĥākānidür	Ġazel/7		..-/.../.../..-	Mahlas beytinden hareketle yapılan araştırmalar sonucu gazelin (Abbas) Vesim'e ait olduğu tespit edilmiştir.
9b	Kelīm (Mehmed)	Cemālün görse zir-i tūra-i pür-piç ü tāb içre Qalır tā řubh-ı mařřer āftāb ebr-i ĥicāb içre	Kelīmā řevketāne bir ğazel tarh eyledi hāmeņ Ki nādir bulunur ma' nāsın anlar şeyh ü řāb içre	Ġazel/6		.../.../.../...	Mahlas beytinden hareketle yapılan araştırmalar sonucu gazelin (Mehmed) Kelim'e ait olduğu tespit edilmiştir.
9b	Vesīm	O hūn-bālā nigāh-ı nāzi çeřm-i nīm-ĥāb içre O řemřir-i siyeh-tāb-ı qazādur řan kırāb içre	Vesimā řā'ibāne bir ğazel nazm eyledi kilcüm Ki ma'nāsı anuņ vird-i zebāndur şeyh ü řāb içre	Ġazel/6		.../.../.../...	Mahlas beytinden hareketle yapılan araştırmalar sonucu gazelin (Abbas) Vesim'e ait olduğu tespit edilmiştir.
10a	Rāsih	Īlāhī bülbülün feryād u efgānı kimünçündür Gül içünse gülün çāk-ı girībānı kimünçündür	Ser-ā-ser kā'ināt esrār-ı 'aşkuņ mest ü medhūřı Velī bilmezler ey Rāsih bu ĥayrānī kimünçündür	Ġazel/5		.../.../.../...	Mahlas beytinden hareketle yapılan araştırmalar sonucu gazelin (Sofyalı) Rāsih'e ait olduğu tespit edilmiştir.
10a	Yümnī	Īlāhī hūblaruņ cūř u ĥurūřānı kimünçündür Yem içünse yemün ifrāt-ı tuġyānı kimünçündür	Degülse sāde-dil 'uřřāk için hūbānuņ ey Yümnī Dürüg-ālūde va' d-i vařl u peymānī kimünçündür	Ġazel/5		.../.../.../...	Mahlas beytinden hareketle bu gazelin Yümnī mahlasını kullanan şairlerden birine ait olduğu anlaşılmaktadır. Ancak

							şairin kimliği tespit edilememiştir.
10a	Nābī	Nedür ol ism-i hoş-âyende-nümā Ma' nā vü şüreti birdür gūyā	Kim ki feth eyler ise bu bābı Aña yirden göge taḥsīn Nābī	Mesnevī/ 6	Luğaz	..-/-..-/-..-	Mecmuada “Luğaz” başlığı ile kaydedilen ve mahlas beyti bulunan bu şiir, (Urfalı) Nābī’ye ait cevabı “Pervīn” olan bir lugazdır.
10b	Ġavşī	Dil-ber ‘izārı rengini kim verde gösterür Gül ‘andelībe rūyını ḥūy-gerde gösterür	Ġavşī daḳīka-yı hüneri ‘arz ider mi dil Dāğ-ı derūnı dehre ne bir ferde gösterür	Ġazel/5		--./-./-./-./-.-	Mahlas beytinden hareketle yapılan araştırmalar sonucu gazelin Ġavşī (Ahmed Dede)’ye ait olduğu tespit edilmiştir.
10b	Şābit	Ol ḥaḫ ki kendüyi ruḥ-ı dil-berde gösterür Bir hāle şeklini meh-i enverde gösterür	Seyr it sūḥan-tırāzī-i nev kil-k-i Şābiti ‘İcāz-ı naẓmı bir Ġazel-i serde gösterür	Ġazel/5		--./-./-./-./-.-	Mahlas beytinden hareketle yapılan araştırmalar sonucu gazelin (Bosnalı) Şābit’e ait olduğu tespit edilmiştir.
11a	Bahāyī	Ṭağıduḡ ḥāb-ı nāz-ı yāri ey feryād neylersün İdüp fitneyle dūnyāyı ḥarāb-ābād neylersün	Bahāyīveř degülsün ḳābil-i feyz-i řafā sen de Tekellüf ber-ṫaraf ey ḥāṫır-ı nā-řād neylersün	Ġazel/6		.---/---/---/---	Mahlas beytinden hareketle yapılan araştırmalar sonucu gazelin (Şeyhülislām) Bahāyī’ye ait olduğu tespit edilmiştir.
11a	Ṭarzī	Cihānı yaḳduḡ āh-ı āteř-i bī-dād neylersün Ser-ā-pā ṫut ki yanmış bir ḥarāb-ābād neylersün	Hüner Ṭarzī gibi ruḥ-ı kelāmı itmedür tařvīr Yazup her şüret-i bī-per vāyı Behzād neylersün	Ġazel/5		.---/---/---/---	Mahlas beytinden hareketle bu gazelin Ṭarzī mahlasını kullanan şairlerden birine ait olduğu anlaşılmaktadır. Ancak şairin kimliği tespit edilememiştir.
11b	Vecdī	N’ola zülfinde itsem bend-i bī-tedbīrden feryād Dil-i Cibrīl ider ol bī-amān zencīrden feryād	Ṭutardı nālemüz eyvān-ı çarḫı ser-be-ser Vecdī Ḥülāřa çāre bulsa zülf-i ‘ālem-gīrden feryād	Ġazel/6		.---/---/---/---	Mahlas beytinden hareketle yapılan araştırmalar sonucu gazelin (Abdülbākī) Vecdī’ye ait olduğu tespit edilmiştir.

11b	Mezākî	Bu âh u zâr-ı şubh [u] nâle-i şeb-gîrden feryâd Şeb u rûz itdügüm feryâd-ı bî-te'şîrden feryâd	Mezākî hasb-i hâl ancak bu nazmun nâr-ı 'aşk-ile Şerer bârî-i kîlk [ü] süziş-i ta'birden feryâd	Ėazel/6		---/---/---/---	Mahlas beytinden hareketle yapılan araştırmalar sonucu gazelin (Süleymân) Mezākî'ye ait olduğu tespit edilmiştir.
12a	Nâbî	Gerçi gencîne-i 'âlemde cevâhir bulunur Gevher-i zât ile ârâste nâdir bulunur	Dest-res ma' nâ-yı nâ-güfteye müşkil yoğsa Nâbÿyâ köhne süğhan bizde de vâfir bulunur	Ėazel/9		..-/-.../..-/-..	Mahlas beytinden hareketle yapılan araştırmalar sonucu gazelin (Urfalı) Nâbî'ye ait olduğu tespit edilmiştir.
12a	Nağîfî	Ol ki her Ėâlde Mevlâsına şâkir bulunur Kûşe-i 'izz [ü] kanâ' atde mücâvir bulunur	Ey Nağîfî olamaz kâbil-i sırr-ı melekût Ol ki pehlû-zede-i dâm-ı 'anâşır bulunur	Ėazel/11		..-/-.../..-/-..	Mahlas beytinden hareketle yapılan araştırmalar sonucu gazelin (Süleymân) Nağîfî'ye ait olduğu tespit edilmiştir.
12b	Nâbî	Deryâ tecerrüd itse n'ola eski Ėâcedür Bir mevc-i mâ'î pûşîşi bir şûf ferâcedür	Nâbî kadeğde zâhir olan câ-be-câ Ėabâb Gülgün-ı bâdenüğ ayağında şırâcedür	Ėazel/7		---/-../-.../..-/-	Mahlas beytinden hareketle yapılan araştırmalar sonucu gazelin (Urfalı) Nâbî'ye ait olduğu tespit edilmiştir.
12b	Zîhnî	Üft ü Ėîz it der-i mey-Ėânede ibriğ gibi Döke gör gözyaşımı Ėur' a vü inĖîĖ gibi	Zîhnÿyâ râh-ı muğabbetde enîs ü Ėam-Ėâr 'AşĖıĖa ancak olur şâhid-i tevfiğ gibi	Ėazel/5		..-/-.../..-/-..	Mahlas beytinden hareketle bu gazelin Zîhnî mahlasını kullanan şairlerden birine ait olduğu anlaşılmaktadır. Ancak şairin kimliği tespit edilememiştir.
12b	Bâhir	İtmez kibâra mâ-melekin şarf iden zarar Yirden sipîhr şebnem alursa mağar virür Toğm-ı sirişki yirde Ėalur şanma âdemüğ Bir dâne alsa ĖâĖ yirine beşer virür		ĖıĖ' a/2		---/-../-.../..-/-	Mecmuada başlıksız olarak kaydedilen bu kıt'anın (Abdurrahmân) Bâhir'e ait olduğu tespit edilmiştir.
12b	Sâmî	Ėoy-kerde-rû iderse o gül-berg-i ter zühür Gözden be-cây-ı eşk ider âb-ı güher zühür	Sâmî bu nev-zemîn-gazel-i âteşinümüğ Her noğtasından itdi hezârân şerer zühür	Ėazel/10		---/-../-.../..-/-	Mahlas beytinden hareketle yapılan araştırmalar sonucu gazelin (Arpaemîni-zâde Mustafa) Sâmî'ye ait olduğu tespit edilmiştir.

13a	Nābī	Gül-çin olamaz dest-i temennā çemenünden Leb-beste-i nāzum söz alınmaz dehenümden	Dil-ber deheninden bu nev-āyīn ğazel olsun Nābī yine yārāna hediye sūhanumdan	Ġazel/7	---./---./---./---	Mahlas beytinden hareketle yapılan araştırmalar sonucu gazelin (Urfalı) Nābī'ye ait olduğu tespit edilmiştir.
13a	Dürri	Aĝzın açamaz ğonce hicāb-ı dehenümden Güller kızarur haclet-i vech-i hasenümden	Dürri gibi biĝ 'āřık-ı şürīde aşammum Zencir-i hamum turra-i 'anber şikenümden	Ġazel/5	---./---./---./---	Mahlas beytinden hareketle yapılan araştırmalar sonucu gazelin Dürri-i Yek-Çeşm'e ait olduğu tespit edilmiştir.
13a	Nābī	Ařhāb-ı tama' gerçi degüldür rāzı Bu kavle veli ki ki rāst bir miżāndur İnşāf olunursa ehl-i idrāk olana Bī-daĝdaĝa bir ğuruş tamām iřsāndur		Rubā' i	--./---./---/-	Mecmuada "Nābī" bařlıĝı ile kaydedilen bu şiirin (Urfalı) Nābī'ye ait bir rubā' i olduğu tespit edilmiştir.
13a	Nābī	Ġāretger-i şekibdür ümmid-i vuşlatum Sermāye-süz-ı şabr u sükündür muĝabbetüm	Dil-ber dilinden açdı yine tāze bir zemīn Nābī bu şi' r-ile kılam turfe şan' atüm	Ġazel/6	---./-./---./-.-	Mahlas beytinden hareketle yapılan araştırmalar sonucu gazelin (Urfalı) Nābī'ye ait olduğu tespit edilmiştir.
13a	Reşid	Atduĝ kemān-ı āh-ile tır-i du'āmuızı Bulduĝ felekde menzilin alduĝ hevāmuızı		Ġazel/1	---./-./---./-.-	Mecmuada başlıksız olarak kaydedilen bu beytin (Hüseyin) Reşid'e ait bir gazelden alındıĝı tespit edilmiştir.
13b	Naşim	Resm-i cemāli ol ğaş pergārvār çizdi Devr-i ruĝında fitne āĝir-kenār çizdi	Noĝta döküp zamirüm bildi o ğāl ü ğaşla Reml-i dili Nařimā bir gül-' izār çizdi	Ġazel/7	---./-./---./-.-	Mahlas beytinden hareketle yapılan araştırmalar sonucu gazelin (Yahya) Naşim'e ait olduğu tespit edilmiştir.
13b	'Abdi	Mir'āta bařsaĝ 'aksün-ile āftāb olur Tutsaĝ elünĝe cām-ı tehī pür-řarāb olur	Böyle şalursa germi dil 'Abdi' n'ola Süz-ı nefesle lāne-i bülbül kebāb olur	Ġazel/5	---./-./---./-.-	Mahlas beytinden hareketle bu gazelin Abdi mahlasını kullanan şairlerden birine ait olduğu anlaşılmaktadır. Ancak şairin kimliĝi tespit edilememiştir.

13b	Zülfî	Şevk-i ruhuyla bülbül-i gülzâr zâr olur Reşk-i lebünle mîve-i gülnâr nâr olur	Zülfî-i haste-dil n'ola olsa şifâ-pezîr Gâhî devâ-yı 'illet-i bîmâr mâr olur	Ġazel/5	---/---/---/---	Yapılan arařtırmalar sonucu Zülfî mahlasını kullanan bir řairin bilindiđi tespit edilmiřtir. Bu sebeple řiirin ona ait olduđu dűřünűlműřtir.
14a	Nábî	O dil ki tār ola mir'āt-ı rű-nümā dinmez Her āb-ı ġineye āyine-i Ĥudā dinmez	Egerçi zevki gedādan ziyādedür ammā Ĥariř-i vaşla velî Nābġyā gedā dinmez	Ġazel/5	..-./.../..-./..-	Mahlas beytinden hareketle yapılan araştırmalar sonucu gazelin (Urfalı) Nábî'ye ait olduğu tespit edilmiştir.
14a	Nábî	Olur mı sehv řarābuġ ġisāb-ı cāmında Alup virenleri varken piyāle nāmında	Temekkűn eylemeden itdi Nābġyā pāymāl Zamānenűġ kimi górdűmse iltizāmında	Ġazel/5	..-./.../..-./..-	Mahlas beytinden hareketle yapılan araştırmalar sonucu gazelin (Urfalı) Nábî'ye ait olduğu tespit edilmiştir.
14a	Dűrrî	Tir-i nigāhı sġneműzi deldi cāna dek Geçdi ġadeng-i ġamzesi tā üstűġ'āna dek	Dűrrî sezā ki ġisset-i ebnā-yı Rűmdan Erbāb-ı ma' rifet kaçā Hindűstāna dek	Ġazel/5	---/---/---/---	Mecmuada "Dűrrî" bařlıđı ile kaydedilen bu řiirin Dűrrî-i Yek-Çeřm'e ait olduđu tespit edilmiřtir.
14a	Nábî	Hilāl-i 'ıyd ġalmıř ebr-i gevher-bāruġ altında Miřāl-i ġűř-ı meh-rűyān ġam-ı destāruġ altında	Olur mı gevher-i 'irfān müyesser herkese Nábî Ne műmkindür k'ola gencine her divāruġ altında	Ġazel/7/..../..../....	Mecmuada "Nábî" başlığı ile kaydedilen bu gazelin (Urfalı) Nábî'ye ait olduğu tespit edilmiştir.
14b	Nábî	Mizāc-ı nergis-i bîmār-ı yāri biz bilürűz O haste-reng-i tűvānā-řikārı biz bilürűz		Ġazel/1	..-./.../..-./..-	Mecmuada "Nábî" başlığı ile kaydedilen bu beyitin (Urfalı) Nábî'ye ait bir gazelden alındığı tespit edilmiştir.
14b	Nábî	Senűġ neden haberűġ var firāř-ı naġvetde Ĥirāř-ı cān u řeb-i intizārı biz bilürűz	Kemġn bahāne ile Nābġyā olur vġrān Binā-yı va' de-i nā-űstűvārı biz bilürűz	Ġazel/4	..-./.../..-./..-	Mahlas beytinden hareketle yapılan araştırmalar sonucu gazelin (Urfalı) Nábî'ye ait olduğu tespit edilmiştir.
14b	Nábî	Görmedűm rāh-ı emġn terk-i recādan ġayrı Bulmadum ġiřn-ı ġařġn řerm ũ ġayādan ġayrı	Maņřıb-ı dađdađa-fermāy-ı ġayātűġ Nábî Ġayrı maņřűlű mı var bād-ı hevādan ġayrı	Ġazel/5	..-./.../..-./..-	Mahlas beytinden hareketle yapılan araştırmalar sonucu gazelin (Urfalı) Nábî'ye ait olduğu tespit edilmiştir.

14b	Nābī	Olmazsa da ne deḡlü icābetde medḡali Miftāḡ-ı āḡ açar yine bāb-ı muḡaffeli	Nābī o bārgāḡa bulur zūdter vüḡül Her kim düḡerse rāḡ-ı ümīde tevekkeli	Ġazel/5	---/-.-/---/-.-	Mahlas beytinden hareketle yapılan araḡtırmalar sonucu gazelin (Urfalı) Nābī'ye ait olduḡu tespit edilmiḡtir.
14b	Lā-Edrī	Derdüm yeter devā baḡa ger ehl-i derd isem ḡevḡüm yeter kılvuz-ı reh rehneverd isem	Düḡmenlerümi 'arḡa-geh-i kārzārda Amāc-ı tīr-i ta'n iderüm ben de merd isem	Ġazel/6	---/-.-/---/-.-	Başlıksız olarak kaydedildiḡi ve mahlas beyti bulunmadıḡı için ḡairi tespit edilememiḡtir.
14b	Vāḡī'	Vāḡī' ā' ālem-i rü'yāda o meh-ruḡsārı Ya' nī bir kerre çeken sīneye kem düḡ görmez		Müfred	..-/.../.../..-	Mecmuada başlıksız olarak kaydedilen bu beytin muhtelif mecmualarda Vāḡī' başlıḡı ile kaydedilmesi sebebiyle Vāḡī' mahlaslı bir ḡaire ait olduḡu düşünölmüḡtür. Ancak Vāḡī' mahlaslı bir ḡair tespit edilememiḡtir.
15a	Ḳadrī	Çıkarduḡ baḡa cānā bāliḡ-i zerkāra yüz virdüḡ Ḳoparduḡ fitneler yir yir ḡaḡ-ı jengāra yüz virdüḡ	Elüḡ ḡo sīne-i inḡāfa gel kim Ḳadrī-zī zāra Begüm bir dest-büsuḡ virmedüḡ aḡyāra yüz virdüḡ	Ġazel/5	.../.../.../...	Mahlas beytinden hareketle yapılan araḡtırmalar sonucu gazelin (Ayntablı) Ḳadrī'e ait olduḡu tespit edilmiḡtir.
15a	Nābī	'Aks-i lebi itdi çesümümi kāse-i Cem Tāb-ı ruḡı āb-ı rüyum ḡebnem Ol serv-ḡad-i alaca-pūḡuḡ seyri İtdi nıḡehüm naḡḡ-ı kemān-ı Rüstem		Rubā'ī	--/-.-/---/..-	Mecmuada "Rubā'ī-i Nābī" başlıḡı ile kaydedilen bu ḡiirin (Urfalı) Nābī'ye ait olduḡu tespit edilmiḡtir.
15a	ḡerīf	Yār urdı dāḡ-ı tāze dilüḡ köhne dāḡına Güyā ki bir filori ḡodı er çerāḡına	İ'cāz-ı ḡüsn-i rüzveḡi gösterür ḡerīf Yārüḡ düḡince zülf-i siyāḡı yaḡaḡına	Ġazel/5	---/-.-/---/-.-	Mahlas beytinden hareketle bu gazelin ḡerīf mahlasını kullanan ḡairlerden birine ait olduḡu anlaḡılmaktadır. Ancak ḡairin kimliḡi tespit edilememiḡtir.
15a	Fā'iz	Teḡrīfün ile ḡānemi reḡk-i İrem eyle Aḡlatma beni iki gözüm gel kerem eyle	Ḳānün-ı belāḡatda yine naḡḡ-ḡırāz ol Ey ḡāme ḡoḡ-leḡçe-i Fā'iz naḡam eyle	Ġazel/5	---/..-/---/..-	Mahlas beytinden hareketle yapılan araḡtırmalar sonucu gazelin (Edirneli) Fā'iz'e ait olduḡu tespit edilmiḡtir.

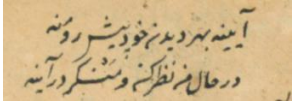
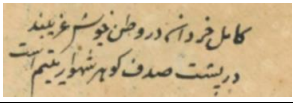
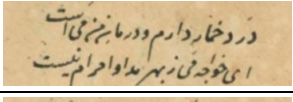
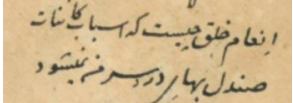
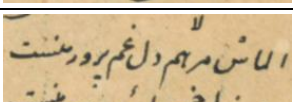
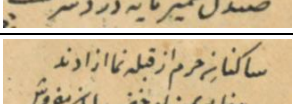
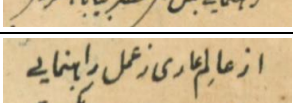
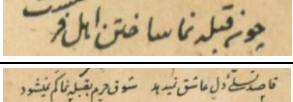
15a	Dürri	O şeb ki sâķī-ra' nâ yürür durur oturur Ayağ u şem' ü ahibbâ yürür durur oturur	Bilür mi şor harekât u sükün u hayretini Egerçi Dürri-şeydâ yürür durur oturur	Ėazel/5	..-./...-./..-./..-	Mecmuada "Dürri" başlığı ile kaydedilen bu şiirin Dürri-i Yek-Çeşm'e ait bir gazel olduğu tespit edilmiştir.
15a	'Azim	Gerdün gibi tãli'üm vârunterdür Aĥvâl-i dilüm şimdi digergünterdür Bâlâter ise ġimâ-yı Ėaķ her ne ķadar Ol meretebe ihtiyâcum efzünterdür		Rubâ'î	--./...-/-	Mecmuada "Rubâ'î-i 'Azim" başlığı ile kaydedilen bu şiirin şairinin kimliği tespit edilememiştir.
15b	Nâ'ili	Reng-i ĥurşid-i şikestün gül-i ĥod-rüy gibi Nâz gül-ğonce-i ĥüsnünde nihân-büy gibi	Nigehün sâķī-sâġar-be-kef-i ĥün-ı ciger Nâ'ili teşne-i maĥmür-ı ķadeĥ-cüy gibi	Ėazel/5	..-./...-./..-./..-	Mahlas beytinden hareketle yapılan araştırmalar sonucu gazelin Nâ'ili-i Ėadim'e ait olduğu tespit edilmiştir.
15b	Bahâyi	Ėırâsân olmasa gülden dil-i nâ-şaduĥ ey bülbül Neler eylerdi ĥâra âh-ı âteş-zaduĥ ey bülbül	Çekil sen daĥı küy-ı derde gülzâr-ı selâmetden Bahâyiveş çekildi 'aşķ-ile çün aduĥ ey bülbül	Ėazel/5	...-./...-./...-./...-	Mahlas beytinden hareketle yapılan araştırmalar sonucu gazelin (Şeyhülislâm) Bahâyî'ye ait olduğu tespit edilmiştir.
15b	Nazmî	Yaķar gülzârı gerçi âh-ı âteş-zaduĥ ey bülbül Derün-ı verde te'sir eylemez feryaduĥ ey bülbül	Meger var ise taķlid eyledün Nazmî-i şeydâya Senün kim nâliš olmiş dâ'imâ mu'taduĥ ey bülbül	Ėazel/5	...-./...-./...-./...-	Mahlas beytinden hareketle yapılan araştırmalar sonucu gazelin (Şeyh Mehmed) Nazmî'ye ait olduğu tespit edilmiştir.
15b	Bahâyi	'İtâb-ı la' l-i nâbuĥdan göñül pür-piç ü tãb olmaz Bilür kim kân-ı âteşden çıkan ĥançerde âb olmaz	Bahâyî her ne emr eylerse ol şâhenşeh-i devrân Ser-i teslîm ĥâķ-i 'aczen ġayrı cevâb olmaz	Ėazel/5	...-./...-./...-./...-	Mahlas beytinden hareketle yapılan araştırmalar sonucu gazelin (Şeyhülislâm) Bahâyî'ye ait olduğu tespit edilmiştir.
16a	Râsiĥ	Bildüm o şuĥ-ı 'âlemi kim bî-vefâ imiş Yolında âh u nâlelerüm hep hevâ imiş	Râsiĥ gözünde uçduğı besdür ĥayâl-i yâr Olmaz şikâr kimseye ol bir ĥümâ imiş	Ėazel/5	--./-./...-./..-	Mahlas beytinden hareketle yapılan araştırmalar sonucu gazelin (Sofyalı) Râsiĥ'e ait olduğu tespit edilmiştir.

16a	Lā-Edrī	Bu devrde n'ider dem-i hayretdür bu ‘Ākillere sermāye-i ‘ibretdür bu Nām-ı keremi anmağa yoğdur ruḥṣat Yā Rab ne belādur ne muşibetdür bu		Rubā‘ī		--./---/---/-	Mecmuada “Rubā‘ī” başlığı ile kaydedilen bu şiirin şairi tespit edilememiştir.
16a	Rüşdī	Bī-ḳayd olan gedālara dünyā belā imiş Āzādelik cihānda ‘aceb hoş şafā imiş	Ben mübtelāyı terk idüp ağıyārı itdi yār Rüşdī o şūḫ bilmez idüm bī-vefā imiş	Ġazel/5		--./-./-./-./-	Mahlas beytinden hareketle yapılan araştırmalar sonucu gazelin (Edirmeli) Rüşdī’ye ait olduğu tespit edilmiştir.
16a	Lā-Edrī	Nūr ola ḳubūr-ı küremā’-yı eslāf Kim anlar idi luṭfla ḳavm-i eşrāf Erzāl ü aḫissā ile ṭoldı ‘ālem Ta‘bīrleri luṭf u şehāya isrāf		Rubā‘ī		--./-./-./-./-	Mecmuada “Rubā‘ī” başlığı ile kaydedilen bu şiirin şairi tespit edilememiştir.
16a	Lā-Edrī	Şöhrettedür ol mertebe-şān-ı ḫisset Yoğdur keremün semine ḳat‘ā rağbet Fevt olmağla ehl-i ümīd oldı yetīm Luṭf u keremün rūḫına olsun raḫmet		Rubā‘ī		--./-./-./-./-	Mecmuada “Rubā‘ī” başlığı ile kaydedilen bu şiirin şairi tespit edilememiştir.
16a	Sāmī	Pür-fitendür ḡamze çeşm-i nīm-ḫābuḅdan senün Nışfı çıḳmış tiğ-i naḫvetdür ḳırābuḅdan senün	Neş’eyi evvel bulur Sāmī mey-i ḡüftārdan Mevc urup reng-i tebessüm la‘l-i nābuḅdan senün	Ġazel/5		---./-./-./-./-	Mahlas beytinden hareketle yapılan araştırmalar sonucu gazelin (Arpaemini-zāde) Sāmī’ye ait olduğu tespit edilmiştir.
16a	Sāmī	‘Ālem ḡaribe nüşḫa-i ‘ibret-nümā imiş Her noḳtası netice-i şad-müdde‘ā imiş	Sāmī bu kār-ḫāne-i sīm-āb-esāsda İksire rağbet eylememek kīmiyā imiş	Ġazel/5		--./-./-./-./-	Mahlas beytinden hareketle yapılan araştırmalar sonucu gazelin (Arpaemini-zāde) Sāmī’ye ait olduğu tespit edilmiştir.
16b	Manṭıḳī	‘Andelībün alma ey gül eşk-i çeşm-i pür-nemin Naḳş iden āb üzre naḳş itmiş güzellik ‘ālemin	Manṭıḳīnün ḳaddi dāl olsa hilālāsā n’ola Doğduğı gündən çeker çarḫuḅ kemān-ı Rüstemin	Ġazel/7		---./-./-./-./-	Mecmuada “Manṭıḳī” başlığı ile kaydedilen bu gazelin Manṭıḳī (Ahmed Efendi)’ye ait olduğu tespit edilmiştir.
16b	Manṭıḳī	‘İnānın çeşm-i giryān aldı dest-i iḫtiyārumdan Şavulsun baḅa seng-i rāḫ olanlar reh-güzārumdan	Eküp toḫm-ı muḫabbet bār-ı miḫnet ḫāşıl itmekdür Şorarsañ Manṭıḳī bāḡ-ı cihānda ḳıştżārumdan	Ġazel/8		---./-./-./-./-	Mahlas beytinden hareketle yapılan araştırmalar sonucu gazelin Manṭıḳī (Ahmed Efendi)’ye ait olduğu tespit edilmiştir.

16b	Ṭaybī	Ġam naġme-i sūrda müdgam degül midür Dehrün tamām-ı sūr-ile mâtem degül midür	Ṭaybī ümîd rahmet-i Raġmânadur hemân Ol cümleden ‘ibâdına erġam degül midür	Ġazel/6	---/---/---/---	Mecmuada “Ṭaybī” başlıġı ile kaydedilen bu şiirin Ṭaybī (Mehmet Çelebi)’ye ait olduġu tespit edilmiştir .
16b	Enverî	Zıkr ider vaşf-ı du‘ âyı ġadeġi pîr-i muġân Varalum biz de du‘ âsın alalum o pîrünġ		Ġazel/1	..-/-.../..-/-..	Mecmuada “Enverî” başlıġı ile kaydedilen bu beytin Enverî’ye ait bir gazelden alındıġı tespit edilmiştir.
17a	Râmî (Mehmed Paşa)	Âzürde oldı nâleden ol nev-civânumuz Yansun İlâhî âteşe âh u figânumuz	Yanduç ġad-i ġamîde ile nâr-ı ġasrete Pervâne didi Râmî görenler kemânumuz	Ġazel/10	---/---/---/---	Mecmuada “Râmî” başlıġı ile kaydedilen bu şiirin Râmî (Mehmed Paşa)’ya ait bir gazel olduġu tespit edilmiştir.
17a	Râmî (Mehmed Paşa)	Zebân-dırâzlık itme ġabâbına câmuġ Doġunma didesine zâhid[â] mey-âşâmuġ	Raġîbi tûî-i güyâ-yı bezm-i üns ideli Nigâh-ı ġasretümüzdür ġamâme-i bâmuġ	Ġazel/6	..-/-.../..-/-..	Bu şiir, mecmuanın 6b numaralı sayfasına da “Râmî” başlıġı ile kaydedilmiştir. Şiirin Râmî (Mehmed Paşa)’ya ait olduġu tespit edilmiştir.
17a	Şâġıb	Dil-i meksür-ı yârân nâle-senc-i inkisâr olmaz Şadâ-yı ġîmî-i işkeste her dem âşikâr olmaz	Yanup yaġılmaġa ġâl-i dil-i süzânunu Şâġıb Saġa künc-i miġende şem‘ gibi [bir] ġam-güsâr olmaz	Ġazel/5	..-/-.../..-/-..	Mecmuada “Şâġıb” başlıġı ile kaydedilen gazelin (Kâtib-zâde) Şâġıb’a ait olduġu tespit edilmiştir.
17a	Faşîġ	Ey mazġar-ı levlâkveşe nerm ü dürüşť Fermânda ins ü cân u peydâ vü nüġüft Muġtaş bilürüm zâtuġa fetġ u retġ Kim ġarġ idüp itdün yine eflâk-ı dürüst		Rubâ‘î	---/---/---/---	Mecmuada “Rubâ‘î-i Faşîġ” başlıġı ile kaydedilen şiirin Faşîġ (Ahmed Dede)’e ait olduġu tespit edilmiştir.
17b	Nażîm	Çıkınca pîreġeninden o sîne deryâda Şadef ġarâm ola dürr-i şemîne deryâda	Nażîm ṭab‘um olup âşinâ-yı baġr-ı sūġan Muvaffaġ oldı bu tâze zemîne deryâda	Ġazel/7	..-/-.../..-/-..	Mecmuada “Nażîm Çelebi” başlıġı ile kaydedilen gazelin (Yahyâ) Nażîm’e ait olduġu tespit edilmiştir.

17b	Sāmī	Bezm-i pāk-i hüsne ziverdür o zülf ü hāl ü ruḥ Dūd-ı ‘ anber micmer-i zerdür o zülf ü hāl ü ruḥ	Süz-ı ḥasret merdüm-i çeşmi perîşân-ḥ’âb ider Tâ ki zîb-i rüy-ı dil-berdür o zülf ü hāl ü ruḥ	Ġazel/6	---/---/---/---	Mahlas beytinden hareketle yapılan araştırmalar sonucu gazelin (Arpaemîni-zâde) Sāmî’ye ait olduğu tespit edilmiştir.
17b	Nâbî	Olduġsa ne ġam pest mişâl-i sâye Şad şükr ki ḥurşidleyüz hem-pâye İllâ gibi ḥarf-i sine-çâküz ammâ Dil bağlamazuz meger ki müstesnâya		Rubâ‘î	---/---/---/---	Mecmuada “Rubâ‘î” başlıġı ile kaydedilen şiirin (Urfalı) Nâbî’ye ait olduğu tespit edilmiştir.
17b	Sāmī	Cüşî-i eşke dil-i pür-ḥün bir mecrâ iki Ḥayf kim fülk-i güher-meşḥün bir deryâ iki	Bir gerekdür ârzü ḥâtırda ger Ḥaġ-cüy isen Sâmîyâ olmaz dil-i meftün bir sevdâ iki	Ġazel/8	---/---/---/---	Mahlas beytinden hareketle yapılan araştırmalar sonucu gazelin (Arpaemîni-zâde) Sāmî’ye ait olduğu tespit edilmiştir.
18a	Nâbî	Zîb-i güş itmege âvâz-ı niyâzuḡ cüşin Bâb-ı erbâb-ı kerem ḥalkaveş açmış güşin	Böyle cüş itmeyicek ma‘ nâ-yı şâf ey Nâbî Atmasun ḥum-ı devât-ı şu‘ arâ ser-püşin	Ġazel/9	---/---/---/---	Mecmuada “Nâbî” başlıġı ile kaydedilen şiirin (Urfalı) Nâbî’ye ait bir gazel olduğu tespit edilmiştir.
18a	Râşid	İsteyen bezm-i meyüḡ cilve-i nüş-â-nüşin Ser-be-mühr eylemesün kîse-i naġd-i hüşin	Râşidâ nazm-ı selisünde ḥurüş-ı ma‘ nâ Neşvenün bâdede anırdı nihâni cüşin	Ġazel/7	---/---/---/---	Mecmuada “Râşid” başlıġı ile kaydedilen şiirin (Vak’anüvis) Râşid’e ait olduğu tespit edilmiştir.
18a	Vehbî (Seyyid)	Güş-ı zîb itmege nîsân-ı ‘ aṭanuḡ cüşin Açar erbâb-ı emâni şadefâsâ güşin	Nazm-ı Nâbide ḥurüş-ı neşe ‘ât-ı ma‘ nâ Vehbîyâ bezmüḡ unuttırdı mey-i pür-cüşin	Ġazel/9	---/---/---/---	Mecmuada “Vehbî” başlıġı ile kaydedilen gazelin Seyyid Vehbî’ye ait olduğu tespit edilmiştir.
18b	Nesîb	Bir füsündür ki alur siḥr ile ḥalkuḡ hüşin Ḥırz-ı cân şanma fenânuḡ direm-i menküşin	Dem-i üstâd-ile küyında olur ḥâme Nesîb Açamaz ney nefes almasa leb-i ḥâmüşin	Ġazel/9	---/---/---/---	Mecmuada “Nesîb” başlıġı ile kaydedilen şiirin Nesîb Dede’ye ait olduğu tespit edilmiştir.
18b	Vesîm	Ġamze-i dil-siyehüḡ kim niçe kanı vardur Elde Behrâm gibi tiġ ü kemâni vardur	Bu kadar gevher-i nâ-süfte nedür sende Vesîm Dilüḡ bir niçe gencine ü kâni vardur	Ġazel/7	---/---/---/---	Mahlas beytinden hareketle bu gazelin Vesîm mahlasını kullanan şairlerden birine ait olduğu anlaşılmaktadır. Ancak şairin kimliġi tespit edilememiştir.

18b	Vesīm	Eşküm varak-ı ‘arız-ı cānāna düşürdüm Efsūs o demi muşhaf-ı ‘Oşmāna düşürdüm	Ĥod-kāmī ü ser-geşteġ-i ġamla Vesīmā Vaşl ister iken rāhumı hicrāna düşürdüm	Ġazel/7	---/---/---/---	Mahlas beytinden hareketle yapılan araştırmalar sonucu gazelin (Abbas) Vesīm’e ait olduğu tespit edilmiştir.
18b	Vehbī	Murġ-ı nazarum çeşm-i füsün-sāza düşürdüm Kebk-i dili ser-pençe-i řehbāza düşürdüm	Geşt eyler iken levĥa-i āmed-şuda Vehbī Hem-seng-i güher bir sülĥan-sāza düşürdüm	Ġazel/6	---/---/---/---	Mahlas beytinden hareketle bu gazelin Vehbī mahlasını kullanan şairlerden birine ait olduğu anlaşılmaktadır. Ancak şairin kimliġi tespit edilememiştir.
19a	Nā’ili	Biz ki ĥumm-ı řarāb der-baġalüz Zerre-i āftāb der-baġalüz	Nā’ili ġa’r-ı baĥr-ı ma’ nāda Şadef-i dürr-i nāb der-baġalüz	Ġazel/6	---/---/---	Mecmuada “Nā’ili” bařlıġı ile kaydedilen gazelin Nā’ili-i Ġadīm’e ait olduğu tespit edilmiştir.
19a	‘Abdurrahmān Efendi	Biz ne āteř ne āb der-baġalüz Güher-i āb u tāb der-baġalüz	Dide pür-ĥün cigerde āteř-i ‘aşġ Mey be-sāġar kebāb der-baġalüz	Ġazel/7	---/---/---	Mecmuada “Nāẓire-i İmām-ı Evvel” bařlıġı ile kaydedilen ve mahlas beyti bulunmayan bu gazelin ‘Abdurrahmān Efendi’ye ait olduğu tespit edilmiştir.
19a	Vesīm	Rind-i ‘aşġuz řarāb der-baġalüz Kāse-i āftāb der-baġalüz	Vaşf-ı ĥāl ü ĥaġ-ı ruĥıyla Vesīm Ĥāme ber-kef kitāb der-baġalüz	Ġazel/6	---/---/---	Mahlas beytinden hareketle yapılan araştırmalar sonucu gazelin (Abbas) Vesīm’e ait olduğu tespit edilmiştir.
19b	Kelīm (Seyyid Mūsā)	Tā ki ĥurřid-i ĥayāl-i yāra me’vādur nigāĥ Hem-ser olursa ‘amūd-ı řubĥa ber-cādur nigāĥ	Gör çemenzār-ı ĥayāl-i ĥaġıuĥa yārüġ Kelīm Eşkdür cüy-ı firāvān serv-i bālādur nigāĥ	Ġazel/9	---/---/---/---	Mecmuada “Kelīm” bařlıġı ile kaydedilen řiirin Kelīm (Seyyid Mūsā)’e ait olduđu tespit edilmiřtir.
19b	Vesīm	Bāġ-ı ĥüsne nürdan bir serv-i bālādur nigāĥ Sünbül-i sır-āb-ı gülzār-ı temāřādur nigāĥ	Heşt cennetden niřāndur heşt beytüm ey Vesīm Mışra’-ı ber-ceste-i elfāza ma’ nādur nigāĥ	Ġazel/8	---/---/---/---	Mecmuada “Vesīm” bařlıġı ile kaydedilen bu şiirin (Abbas) Vesīm’e ait olduğu tespit edilmiştir.

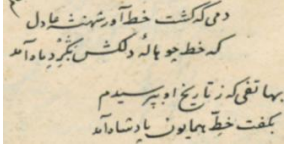
19b	Vesīm	Şevk-i lebūnle şermden gül eriyüp gül-āb olur Tāb-ı ruḥuḡla sūzdan bülbül-i dil kebāb olur		Matla‘		..-/.-./-..-/.-.-	Mecmuada “Vesīm” başlığı ile kaydedilen bu beytin şairinin kimliği tespit edilememiştir.
19b	Farsça						Farsça bir şiirdir.
19b	Farsça						Farsça bir şiirdir.
19b	Farsça						Farsça bir şiirdir.
19b	Farsça						Farsça bir şiirdir.
19b	Farsça						Farsça bir şiirdir.
19b	Farsça						Farsça bir şiirdir.
19b	Farsça						Farsça bir şiirdir.
19b	Farsça						Farsça bir şiirdir.

20a	Farsça						Farsça bir şiirdir.
20a	Farsça						Farsça bir şiirdir.
20a	Farsça						Farsça bir şiirdir.
20a	Farsça						Farsça bir şiirdir.
20a	Farsça						Farsça bir şiirdir.
20a	Farsça						Farsça bir şiirdir.
20a	Farsça						Farsça bir şiirdir.
20a	Farsça						Farsça bir şiirdir.

20a	Farsça						Farsça bir şiirdir.
20a	Farsça						Farsça bir şiirdir.
20a	Farsça						Farsça bir şiirdir.
20a	Farsça						Farsça bir şiirdir.
20a	Farsça						Farsça bir şiirdir.
20a	Farsça						Farsça bir şiirdir.
20a	Farsça						Farsça bir şiirdir.
20a	Farsça						Farsça bir şiirdir.

20a	Farsça						Farsça bir şiirdir.
20a	Farsça						Farsça bir şiirdir.
20a	Farsça						Farsça bir şiirdir.
20b	Farsça						Farsça bir şiirdir.
20b	Farsça						Farsça bir şiirdir.
20b	Farsça						Farsça bir şiirdir.
20b	Farsça						Farsça bir şiirdir.

20b	Farsça						Farsça bir şiirdir.
20b	Farsça						Farsça bir şiirdir.
20b	Farsça						Farsça bir şiirdir.
20b	Farsça						Farsça bir şiirdir.
20b	Farsça						Farsça bir şiirdir.
20b	Farsça						Farsça bir şiirdir.
20b	Farsça						Farsça bir şiirdir.
20b	Farsça						Farsça bir şiirdir.

21a-23a	Nābī	‘Arz-ı hāl itdi şeh-i ‘āleme erkān-ı ḥašem K’ey shehensāh-ı hümāyūn-ḳadem-i mesned-i Cem	‘Ahdi mūmted ola ber-tıbḳ-ı ricāl-i eflāk ‘Ömri efvn ola ber-vefḳ-i murād-ı ‘ālem	Ḳaşıde/ 106	..-/-.../-.../-..	Mecmuada başlıksız ve mahlas beyti olmadan kaydedilen bu kasidenin 7. beytinde yer alan “münif” kelimesinin ve 106. beytinde yer alan “ahdi” kelimesinin üzeri mahlas zannedilerek kırmızı mürekkeple işaretlenmiştir. Ancak şiirin Nābī’ye ait bir kaside olduğu tespit edilmiştir.
23a	Nābī (Farsça)					Farsça bir şüirdir.
23b	Nedīm	Rū siyehdür sürme-çeşm-i nīm-ḥābuḳdan senüḳ Şerm ider reng-i telessüm la‘l-i nābuḳdan senüḳ	Çeh degül sīb-i zenaḳdānında yir ḳalmış Nedīm Zaḳm-ı engüşt-i nigāh-ı intihābuḳdan senüḳ	Ġazel/6	..-/-.../-.../-..	Mecmuada “Nedīm” başlığı ile kaydedilen bu gazelin Nedīm (Ahmed)’e ait olduğu tespit edilmiştir.
23b	Nedīm	Nerm-ten dil-berlerüḳ āzārı da şirīn olur Lezzetüḳ telḳ eylemez çin-i cebīn pālūdenüḳ		Ġazel/1	..-/-.../-.../-..	Mecmuada başlıksız olarak kaydedilen bu beytin Nedīm (Ahmed)’e ait bir gazelden alındığı tespit edilmiştir.
23b	Nedīm	‘Āḳıbet göḳlüm esir itdüḳ o gīsūlarla sen Hey ne cādūsun ki āteş baḳladuḳ mūlarla sen	Bü’l-‘aceb ‘ayyār-ı efvn-gersün ey kilḳ-i Nedīm Çoḳ tabi‘at ser-ḳoş eylesün bu dārūlarla sen	Ġazel/8	..-/-.../-.../-..	Mahlas beytinden hareketle yapılan araştırmalar sonucu gazelin Nedīm (Ahmed)’e ait olduğu tespit edilmiştir.
23b	Nedīm	Ey ḳaşı yā yüzüḳ beri dönmez misün daḳı Ey ḳurre-i ümīd görüñmez misün daḳı	Dil-berle mācerāḳı yeter şaḳladuḳ Nedīm Naḳl eyleyüp birāz da öḳünmez misün daḳı	Ġazel/5	..-/-.../-.../-..	Mahlas beytinden hareketle yapılan araştırmalar sonucu gazelin Nedīm (Ahmed)’e ait olduğu tespit edilmiştir.

24a	Nedim	Dehānı h̄asreti h̄ušk itmedük dehān mı odı Miyānı miħneti h̄am ılmadı miyān mı odı	Nedim h̄a bu ki bender-geh-i belāğatda umāş-ı nażm-ı terüñ gezmedük dükān mı odı	Ėazel/6		..-/.---/..-/-..	Mahlas beytinden hareketle yapılan araştırmalar sonucu gazelin Nedim (Ahmed)'e ait olduğu tespit edilmiştir.
24a	Nedim	Eyledi bir iki peymāneyle ser-gerdān bizi Āh [o] řahbā şatıcı ' al alıcı kāfir ızı	Var mıdur bilmem Nedimā bir dağı onuñ gibi Din ü dil h̄aşmı riyā cellādı tavā h̄ırsız	Ėazel/5		---/---/---/---	Mahlas beytinden hareketle yapılan araştırmalar sonucu gazelin Nedim (Ahmed)'e ait olduğu tespit edilmiştir.
24a	Nedim	aşların bālāda seyr it ruħların gör zırde Gülsitān-ı h̄uldı seyr it sāye-i şemşirde	Toz oparur gör Nedimā sen de Nāmī H̄ān dağı Güy u evgān oynadursa ' arşa-i tanzırde	Ėazel/5		---/---/---/---	Mahlas beytinden hareketle yapılan araştırmalar sonucu gazelin Nedim (Ahmed)'e ait olduğu tespit edilmiştir.
24a	Nedim	H̄ağı-ı sebz olmiş bedid ol gerden-i kāfürdan Ey ' aceb ıkmış zümürüd ma' den-i billürdan	Nā-tüvānum şöyle kim mecrüh olur cismüm Nedim Geçse zir-i sāye-i müjgān-ı eşm-i mürdan	Ėazel/7		---/---/---/---	Mahlas beytinden hareketle yapılan araştırmalar sonucu gazelin Nedim (Ahmed)'e ait olduğu tespit edilmiştir.
24b	Nedim	H̄asteliklerden amān görmeye eşm-i siyehün Mümüyā bulmaya ' ālemde şikest-i külehün	Sendey kilki Nedimā ne bu süz-ı tarİR Küçe-i h̄āne-i āyine midür řāh-rehün	Ėazel/5		..-/.---/..-/-..	Mahlas beytinden hareketle yapılan araştırmalar sonucu gazelin Nedim (Ahmed)'e ait olduğu tespit edilmiştir.
24b	Vesim	Bakmaz oldu dil-i mecrühuma eşm-i siyehün Rişte-i ülfeti kesdi gibi tiğ-i nighün	şeref-i řoħbet-i dildāri ümid itme Vesim Hem-nişini ola mümkün mi gedā pādīřehün	Ėazel/5		..-/.---/..-/-..	Mahlas beytinden hareketle yapılan araştırmalar sonucu gazelin (Abbas) Vesim'e ait olduğu tespit edilmiştir.
24b	Sami	Olursa kişver-i h̄üsnünde ger yaşağ-ı nigāh H̄ayāl-i dideye gelmez yine ferāğ-ı nigāh	Taşavvur-ı ruħ-ı rengin-i yārdur Sāmī Gül-i şüküfte-i gül-bün-tırāz-ı bāğ-ı nigāh	Ėazel/5		..-/.---/..-/-..	Mahlas beytinden hareketle yapılan araştırmalar sonucu gazelin (Arpaemini-zāde) Sāmī'ye ait olduğu tespit edilmiştir.
24b	Sami	Reng-i rüyunla olup müttehid eczā-yı nigāh şüret-i şu' le-pezir oldu heyülā-yı nigāh	şanma kim ber-zede-ruħsārdur ol meh Sāmī Cā-be-cā zāhir olur nağş-ı teh-i pāy-ı nigāh	Ėazel/9		..-/.---/..-/-..	Mahlas beytinden hareketle yapılan araştırmalar sonucu gazelin (Arpaemini-zāde Mustafa) Sāmī'ye ait olduğu tespit edilmiştir.

25a	Yaḥyā (Şeyhülislâm)	Ne meclisler ḳurılmışdır ne sāgarlar sürilmişdür Muḥabbet bâdesine beñzer olmaz hep görilmişdür	Dil-i meyyāl o servüñ ḥāk-i pâyında ḳarār itmiş Bulandı bir zamān Yaḥyā hele şimdi durılmışdır	Ġazel/5	.---/---/---/---	Mecmuada "Yaḥyā Efendi" başlığı ile kaydedilen bu gazelin (Şeyhülislâm) Yaḥyā'ya ait olduğu tespit edilmiştir.
25a	Vesīm	Sirişk-i nıl-gün kim fikr-i la' lüñle durılmışdır O seyl-âb sehimgin üzre cısr-i ten ḳurılmışdır	Şaḳın ḳaşr-ı ḥitāna saḥt-ı tekye ḳılma ' âlemde Vesīmā bu binā bünyād-ı süst üzre ḳurılmışdır	Ġazel/8	.---/---/---/---	Mecmuada "Seyyid Vesīm" başlığı ile kaydedilen bu gazelin (Abbas) Vesīm'e ait olduğu tespit edilmiştir.
25a	Zātī	Bir melek yüzlüye dil şem' ini yandurdum yine Ben beni pervāneveş odlara yandurdum yine	Oḳudum la' l-i leb-i yār üzre bir şirīn ğazel Ehl-i zevḳünj Zā'tyā ağızın şulandurdum yine	Ġazel/5	---/---/---/---	Mecmuada kaydedilen "Zātī" başlığından gazelin Zātī'ye ait olduğu anlaşılmaktadır. Yapılan incelemeler sonucu bu bilgi doğrulanmıştır.
25a	Vechī	Göñlümi şevḳiyle bir meh-rüya yandurdum yine Ḥufte iken nücmünj şem' in uyandurdum yine	Görinen ḥımnā degüldür ellerinde Vecḥyā Ḳanlı yaşumla anı sürḥa boyandurdum yine	Ġazel/4	---/---/---/---	Mecmuada "Vechī" başlığı ile kaydedilen gazelin (Gelbolulu) Vechī'ye ait olduğu tespit edilmiştir.
25a	Mānī	Ṭutuşdı bir ḳul oğlınuj ruḥ-ı zībāsına dünyā Ocaḳdan böyle yalıñ yüzlü çoḳdan olmadı peydā		Matla'	.---/---/---/---	Mecmuada başlıksız olarak kayddilen bu beytin Mānī'ye ait bir matla' olduğu tespit edilmiştir.
25b	Şabrī	Muḥabbet kūhına ser-cüş-ı deryā-yı belā dirler Anuj Ferḥādına seyli ḥūr-ı mevc-i fenā dirler	Ne mümkin zabṭ olunmak pend-i pīr-i ' aḳl-ile Şabrī Dil-i āvāreye dīvāne-i ser-der-hevā dirler	Ġazel/5	.---/---/---/---	Mecmuada "Şerīf Şabrī" başlığı ile kaydedilen bu gazelin Şabrī-i Şākir'e ait olduğu tespit edilmiştir.
25b	Yaḥyā (Şeyhülislâm)	Lisān-ı ehl-i dilde ' aşḳa gülzār-ı belā dirler Civānuñ ḳāmet-i mevzūnına naḥl-i cefā dirler	Ḥalās olmaya gibi ' aşḳ elinden bir zamān Yaḥyā Yine bī-çāreyi bir dil-rübāya mübtelā dirler	Ġazel/5	.---/---/---/---	Mecmuada "Yaḥyā Efendi" başlığı ile kaydedilen bu gazelin (Şeyhülislâm) Yaḥyā'ya ait olduğu tespit edilmiştir.
25b	Şabrī	Ne bezmünj şem' isün pervāne-i bī-tāḳatünj kimdür Ne bircik māḥsün pertev-perest tal' atünj kimdür	Maḳāmın bilseñ ehl-i şevḳden kim ṭutdı Şabrīnünj ' Aceb şimdi terennüm-riz bezm-i midḥatunj kimdür	Ġazel/5	.---/---/---/---	Mecmuada "Şabrī" başlığı ile kaydedilen bu gazelin Şabrī-i Şākir'e ait olduğu tespit edilmiştir.

25b	Şabrî	Niyâz-ı nâme-i dil yâra bî-zebân okunur Oğunsa ger o perî meclise nihân okunur	Bizümle şulha boyun virdi çarh ey Şabrî Şadâ-yı şîşe degül nâme-i emân okunur	Ėazel/5	..-/.---/..-/.--	Mahlas beytinden hareketle yapılan araştırmalar sonucu gazelin Şabrî-i Şâkir'e ait olduğu tespit edilmiştir.
25b	Ehlî	Sen bizüm kanumuza biz lebüje Şuşamışuz Demidür cür' a gibi sâkî hemân aç içelüm		Müfred	..-/.---/..-/.--	Mecmuada "Ehlî" başlığı ile kaydedilen beytin, Şairinin kimliği tespit edilememiştir.
25b	Maķâlî	Kime varup derünüm derdinüň dermânını Őorsam Helâküm kařdına ol dem Őunar bir kâse-i pür-sem	Maķâlî başumı top eyleyüp meydân-ı ' aşķında Şorarlarsa eger çevĖân-ı zülfinde diyem güyem	Ėazel/5	..-/.---/..-/.--	Mahlas beytinden hareketle bu gazelin Maķâlî mahlasını kullanan Şairlerden birine ait olduğu anlaşılmaktadır. Ancak Şairin kimliği tespit edilememiştir.
25b	Behişti	Her Őadlıđın âhiri Őanma Ėama irmez Fevt itme göňül fuřsatı kim dem deme irmez		Ėazel/1	..-/.---/..-/.--	Mecmuada "Behişti" başlığı ile kaydedilen bu beytin (Ramazan) Behişti'ye ait bir gazelden alındığı tespit edilmiştir.
25b	Emrî	Ėalemüm derd-i derün yazmada giryân oldu Ėarfler gelmedi bir yire perişân oldu		Ėıt' a/1	..-/.---/..-/.--	Mecmuada "Emrî" başlığı ile kaydedilen bu beytin (Emrullah) Emrî'ye ait bir kıt'adan alındığı tespit edilmiştir.
26a	Bâķî	Deryâ-yı ağzar oldu çemen mevc urup yatur Rüy-ı zemîni faşl-ı bahâr itdi yem yeşil		Ėazel/1	..-/.---/..-/.--	Mecmuada "Bâķî" başlığı ile kaydedilen bu beytin (Mahmud Abdülbâķî) Bâķî'ye ait bir gazelden alındığı tespit edilmiştir.
26a	Fevrî	Dâğlar yaķdı Őineme dil-ber Her birisi birer filori değer		Ėazel/1	..-/.---/..-/.--	Mecmuada başlıksız olarak kaydedilen bu beytin Fevrî'ye ait bir gazelden alındığı tespit edilmiştir.

26a	Şabrî	Hâne-i şabrî harâb itdi o reftâr o revîş Aldı dil kal'asını pâdişâhum bu yürüiş Seni taşra çıkarınca çıka yazdı cânım Hây sultân-ı kerem-pîşe çıkışmaz bu çıkış		Qıt' a/2	..-/.-.../..-/-..	Mecmuada "Qıt' a" başlığı ile kaydedilen bu şiirin Şabrî-i Şâkir'e ait olduğu tespit edilmiştir.
26a	Emrî	Çünkü bir 'âşık dağı istersün ey meh kendüğe Gamze-i cellâduğa emr it iki biçsün beni		Qıt' a/1	..-/-.../..-/-..	Mecmuada "Emrî" başlığı ile kaydedilen bu beytin (Emrullah) Emrî'ye ait bir kıt'adan alındığı tespit edilmiştir.
26a	Maqâlî	Delindi nâyveş dil aňma hâlin çeşm-i giryânuğ Gör e sen de beni âhîr neye döndürdi hicrânuğ		Maqla'	..-/-.../..-/-..	Mecmuada "Maqâlî" başlığı ile kaydedilen bu beytin şairinin kimliği tespit edilememiştir.
26a	Selmân	Çeşmeler aksa n'ola bu dide-i nemnâkdan Başuma yağmur gibi yağar belâ eflâkdan		Maqla'	..-/-.../..-/-..	Mecmuada başlıksız olarak kaydedilen bu beytin Selmân mahlasını kullanan şairlerden birine ait olduğu belirlenmiştir. Ancak şairin kimliği hakkında bilgi sahibi olunamamıştır.
26a	Necâfî	Zâhid iderse cennet-i küy-ı habîbi terk Bi'llâhi mâni' olma ço gitsün cehennem		Ġazel/1	..-/-.../..-/-..	Mecmuada "Necâfî" başlığı ile kaydedilen bu beytin Necâfî Bey'e ait bir gazelden alındığı tespit edilmiştir.
26a	Fevrî	Şorarsağ raħm idüp cânâ gam-ı râz-ı nihânumdan Uşandum Hağ bilür baħr-i lebünle tatlu cânumdan		Ġazel/1	..-/-.../..-/-..	Mecmuada başlıksız olarak kaydedilen bu beytin (Ahmed) Fevrî'ye ait bir gazelden alındığı tespit edilmiştir.
26a	Fevrî		Muṭavvel kışşadur sūzın kime yansun dil-i Fevrî Yanar her kim işitse bir kelâm-ı muṭaşar benden	Ġazel/1	..-/-.../..-/-..	Fevrî mahlasından hareketle bu beytin (Ahmed) Fevrî'ye ait bir gazelden alındığı tespit edilmiştir.

26a	Zātī	Atı tokındı düşdüm didi o şehsüvārum Bu daḥı bir düşüşdür ḥazz eyle hey fütāde		Ġazel/1		--/-.--/--/-.--	Mecmuada “Zātī” başlığı ile kaydedilen bu beytin Zātī’ye ait bir gazelden alındığı tespit edilmiştir.
26a	Raḥmī	Ḥāk-i kūyuḡ içre eşk-i çeşmüm ey Yūsuf-cemāl Mısr içinde fi’l-meşel ‘aynī olupdur baḥr-ı Nīl	Āstānuḡ Cennetü’l-Me’vādur ey ḥūrī-likā Ķāmetüḡ Ṭübādur anda leblerüḡdür selsebil	Ġazel/2		---/-.---/-.---/-.---	Mecmuada “Raḥmī” başlığı ile kaydedilen bu beyitlerin (Bursalı) Raḥmī’ye ait bir gazelden alındığı tespit edilmiştir.
26a	‘Ālī (Gelibolulu)	Gel ‘Irāk u ‘Arabda tutma maḳām Umma andan şaḳın ḳarār u beḳā Bu cihān bir ḥarābe menzildür Ḳondı göçdi hezār mīr livā Mā’-i cārīdeki ḥabābāsā Niçe biḡ çetri ḳıldı nā-peydā Ḥāk-i Bağdāda zeyn olan şeceri Naḥl-i ḥurmā şnur gören ammā Tūḡlardur ki ḳaldı menzilde Çekilüp gitdi leşker-i ḥulefā		Ḳıṭ‘a/5		..--/-.--/..--	Mecmuada “‘Ālī Efendi” başlığı ile kaydedilen bu şiirin (Gelibolulu) ‘Ālī’ye ait bir kıt’a olduğu tespit edilmiştir.
26a	Raḥmī	Güneş ruḥsāruḡnuḡ nārını ey meh nūra beḡzetedüm Ḥaṭuḡ evvel bahāra ḳarşu çıḳmış mūra beḡzetedüm		Ġazel/1		.---/-.---/-.---/-.---	Mecmuada “Raḥmī” başlığı ile kaydedilen bu beytin (Bursalı) Raḥmī’ye ait bir gazelden alındığı tespit edilmiştir.
26a	Emrī	Muḥabbet şāhbāzınuḡ yuvasıdır benüm başum Görinen āşiyānında ḳanadı ucıdur ḳaşum		Ġazel/1		.---/-.---/-.---/-.---	Mecmuada “Emrī” başlığı ile kaydedilen bu beytin (Emrullah) Emrī’ye ait bir gazelden alındığı tespit edilmiştir.
26a	Emrī	Levh-i dilde yazmaḡa taşvīrünü naḳḳāş-ı ‘aşḳ Çeşm-i pūr-ḥūnum devāt-ı sūrḥ ü müjḡān ḳıl ḳalem		Ġazel/1		---/-.---/-.---/-.---	Mecmuada “Emrī” başlığı ile kaydedilen bu beytin (Emrullah) Emrī’ye ait bir gazelden alındığı tespit edilmiştir.

26a	Rahmî	Tenümde reglerüm bu cism-i pür-efkâra şarmaşmış Şararmış şarmaşıklardur qurî dîvâra şarmaşmış	Çemende yâsemenle servi ey gül-ruh görüp şandum Biri birine hasretle iki bî-çâre şarmaşmış	Ġazel/2	.---/---/---/---	Mecmuada “Rahmî” başlığı ile kaydedilen bu beyitlerin (Bursalı) Rahmî’ye ait bir gazelden alındığı tespit edilmiştir.
26a	Râmî Abdurrahmân	Ĥayâl-i la‘l-i nâbuĥ câm-ı çeşm-i terde qalmışdur Ĥumâr-ı bezm-i nûş-â-nûş-ı vaşluĥ serde qalmışdur	Mücevher tâc-ı devlet kimseye sūd itmey ey Râmî Niçe şâh-ı cihânun çeşmi ol efserde qalmışdur	Ġazel/5	.---/---/---/---	Mecmuada “Ramî Paşa” başlığı ile kaydedilen şiirin Râmî (Abdurrahmân)’ye ait olduğu tespit edilmiştir.
26b	Yaĥyâ (Şeyhülislâm)	Olur gül gül kaçan seftâ/ülâr alsam ‘ izârından Bu bâĥun mîvesi evvel irişürmüş bahârından	Yatur deşt-i belâda tâb-ı ģamdan teşne-leb Yaĥyâ İçürmez mi o ĥunî daĥı tîĝ-i âbdârından	Ġazel/5	.---/---/---/---	Mecmuada “Yaĥyâ Efendi” başlığı ile kaydedilen bu gazelin (Şeyhülislâm) Yaĥyâ’ya ait olduğu tespit edilmiştir.
26b	Yaĥyâ (Şeyhülislâm)	Yaklaşdı diyü ĥattını geçme o güzelden Kim gördi ki evvel öle bir kimse ecelden	Yârün ki miyânındadır ol ĥançer-i ģaddâr Şimden girü Yaĥyâ geçemezsin sen o belden	Ġazel/5	--/---/---/---	Mahlas beytinden hareketle yapılan araştırmalar sonucu gazelin (Şeyhülislâm) Yaĥyâ’ya ait olduğu tespit edilmiştir.
26b	Yaĥyâ (Şeyhülislâm)	Bakmaz yüzüme dîde-i ĥün-bârı ne bilsün Gelmez yanuma eyledüğüm zârı ne bilsün	Yaĥyâ tütalum eyler eşer yâra ģubârun Ol mest-i mey-i nâz bu esrârı ne bilsün	Ġazel/5	--/---/---/---	Mahlas beytinden hareketle yapılan araştırmalar sonucu gazelin (Şeyhülislâm) Yaĥyâ’ya ait olduğu tespit edilmiştir.
26b	Yaĥyâ (Şeyhülislâm)	Ol mâh-likâ zülf-i siyehkârını çözdü Şan Çin ü Ĥıttâ tâciridür bârını çözdü	Yaĥyâ diledi şarıla aĥa kemerâsâ Ol kâfir-i bed-kîş ki zünnârını çözdü	Ġazel/5	--/---/---/---	Mahlas beytinden hareketle yapılan araştırmalar sonucu gazelin (Şeyhülislâm) Yaĥyâ’ya ait olduğu tespit edilmiştir.
26b	Yaĥyâ (Şeyhülislâm)	Açılmayınca gönüller bahârdan ne biter Bu şiddet üzre olan rüzģardan ne biter	İderse merhem-i luĥfin dirîĝ o şeh Yaĥyâ Belâlu ‘ aşîka cism-i fiĝârdan ne biter	Ġazel/5	.-/---/---/---	Mahlas beytinden hareketle yapılan araştırmalar sonucu gazelin (Şeyhülislâm) Yaĥyâ’ya ait olduğu tespit edilmiştir.

26b	Yahyā (Şeyhülislâm)	Meykede şadrında bulunmazsa yir Hüm dibi mey-ḥāne bucağı yeter	Cānumuza itnese Yahyā cefā İki ‘adū biri birinden beter	Ġazel/5		---/---/---/---	Mahlas beytinden hareketle yapılan araştırmalar sonucu gazelin (Şeyhülislâm) Yahyā’ya ait olduğu tespit edilmiştir.
27a	Veysī	Hālet-i vuşlat-ı dil-ber ne ‘aceb berler olur Ādemüñ ‘aqlı gider zevk ü řafādan yer olur	Def‘ iderler oturup bir yire hicrān elemüñ Mey olur sāgar olur Veysī-i ğam-perver olur	Ġazel/5		..-./.../..-./..-	Mahlas beytinden hareketle yapılan araştırmalar sonucu gazelin Veysī (Üveys)’ye ait olduğu tespit edilmiştir.
27a	Hüdāyī	Rām olur ‘ařıķa meclisde o ḥünī ber olur Dem-i vuşlatda niķe cān virecek yirler olur	Ey Hüdāyī şıkılup yār ‘araķ-rīz olsa Mīve-i bāĝ-ı viřāli dağı nāzikter olur	Ġazel/5		..-./.../..-./..-	Mahlas beytinden hareketle bu gazelin Hüdāyī mahlasını kullanan şairlerden birine ait olduğu anlaşılmaktadır. Ancak şairin kimliği belirlenememiştir.
27a	Riyāzī	Hāy u hüya ‘ařķ-ile hüřyār eger mestāne hep Zāhid-i ḥalvet-nişin ü sākın-i mey-ḥāne hep	Ey Riyāzī yine icād eyledüm bir şarz-ı ḥāř N’ola teklif-i naşire eylesem yārāna hep	Ġazel/8		..-./.../..-./..-	Mahlas beytinden hareketle yapılan araştırmalar sonucu gazelin (Mehmed) Riyāzī’ye ait olduğu tespit edilmiştir.
27a	Hāletī	Anuñ-iķün varmaz oldum meclis-i rindāna hep Ķorķarum rāz-ı dilüm fāř eyleyüm mestāna hep	Hāřruñ ḥoř řut elem çekme günāhuñ ‘afv ider Söylerüz ey Hāletī ol ḥüsrev-i ḥübāna hep	Ġazel/5		..-./.../..-./..-	Mahlas beytinden hareketle yapılan araştırmalar sonucu gazelin (Azmi-zāde) Hāletī’ye ait olduğu tespit edilmiştir.
27a	Rāmī (Mehmed Paşa)	Merdüm-i dīde-i giryānda ḥayāl-i ruḥ-ı yār Güyyā sāhil-i deryāda bebek boğçasıdır		Müfred		..-./.../..-./..-	Mecmuada başlıksız olarak kaydedilen bu beytin muhtelif mecmualarda Rāmī Mehmed Paşa’ya ait olduğu bilgisi kayıtlıdır. Ancak şairin dīvānında bu beyit tespit edilememiştir.

27a	Şalâhî	Şiše-i çeşmümde eşküm seyr iden mânend-i mül Kûze-i billür içinde şandılar bir dâne gül		Maṭlaḥ		---/---/---/---	Mecmuada Şalâhî başlığıyla kaydedilen bu beytin şairinin kimliği tespit edilememiştir.
27b	Ĥâletî	Firâkıyla ġubâr-âlûdedür âyîne-i cânım Benüm ĥâlüm mükedder olduğın bilmez mi cânânım	Ġubâr-ı ĥaṭṭı sevdâsıyla vardum kûyına ammâ Beni güldürmedi ey Ĥâletî ol verd-i ĥandânım	Ġazel/5		---/---/---/---	Mahlas beytinden hareketle yapılan araştırmalar sonucu gazelin (Azmi-zâde) Ĥâletî'ye ait olduğü tespit edilmiştir.
27b	Ĥâletî	Açıldı nergisâsâ maĥdemünle dîde-i cânım Ne yellere esdi âyâ bilsem ey gül-berg-i ĥandânım	İzâr-ı yâr vaşfın Ĥâletî řol deňlü yazdı kim Olupdur ġayret-i evrâĥ-ı gül evrâĥ-ı divânım	Ġazel/5		---/---/---/---	Mahlas beytinden hareketle yapılan araştırmalar sonucu gazelin (Azmi-zâde) Ĥâletî'ye ait olduğü tespit edilmiştir.
27b	Nâdirî	Aĥker-i âteş-i rûyuñdur o laḥ lûñdeki ĥâl Ki düşüp çeşme-i âb içre kızarımış fi'l-ĥâl	Ķalemün Nâdirîyâ řemḥ -i ziyâ-küsterdür Düdi ĥaṭ nürü süĥan olsa fetîli n'ola nâl	Ġazel/5		..-/-.../..-/-..	Mahlas beytinden hareketle yapılan araştırmalar sonucu gazelin (Ganî-zâde) Nâdirî'ye ait olduğü tespit edilmiştir.
27b	Hüdâyî	Cân istese cânâne dime virmezem anı Bî-minnet alur yoĥsa ecel virmez emâni	Olmez ĥaṭ-ı yâĥût-ı lebüñ gibi şafâ-baĥř Tařvir yazar ise n'ola cân virmez Mânî	Ġazel/2		---/---/---/---	Mecmuada başlıksız ve mahlas beyti olmadan kaydedilen bu şiirin Hüdâyî-i Ķadîm'e ait bir gazel olduğü tespit edilmiştir.
27b	Semâḥî	Hem-demüz biz fiġân-ile ney ile Dem ü laĥmuz kebâb ile mey ile		Maṭlaḥ		..-/-.../..-/-..	Mecmuada başlıksız olarak kaydedilen bu beytin (Hasan) Semâḥî'ye ait olduğü tespit edilmiştir.
27b	Ĥayâlî	Mey ayaġa binmiş gezer peymânedden peymâneye Düşmiş lebüñ sevdâsına mey-ĥânedden mey-ĥâneye	Pîr-i ĥarâbâtuñ sözi çıĥdı Ĥayâlî gerçege Zâhid gibi şalmaz bizi efsânedden efsâneye	Ġazel/5		---/---/---/---	Mahlas beytinden hareketle yapılan araştırmalar sonucu gazelin (Vardarlı) Ĥayâlî Bey'e ait olduğü tespit edilmiştir.

27b	Lā-Edrī	Habāb-ı mey görünmez gözlere cism-i laṭif oldu Mey-i engürü tenhāca şıkar ‘ālem zarīf oldu		Maṭla‘	.---/---/---/---	Mecmuada başlıksız olarak kaydedilen bu beytin şairi tespit edilememiştir.
27b	Şānī‘ī	Emicek la‘l-i şafā-baḥşuṅı dil-i hürrem olur Bir ḳadeḥ mey-ile kişi pādīşāh-i ‘ālem olur		Maṭla‘	---/---/---/---	Mecmuada başlıksız olarak kaydedilen bu beytin (Mahmud) Şānī‘ī’ye ait olduğu tespit edilmiştir.
27b	Tiġī	Yıkar bir ayaġ-ile ‘ālemi bilmem ne ḥikmet var Şarāb-ı telḥ-ile sākīde beṅzer acı ḳuvvet var		Maṭla‘	.---/---/---/---	Mecmuada başlıksız olarak kaydedilen bu beytin (Mehmed) Tiġī’ye ait olduğu tespit edilmiştir.
28a	İbn Kemāl	Ey şabā başladı serd olmaġa müşġin nefesüṅ Zülfi şevḳinden anuṅ ġitdi meġer kim hevesüṅ	Gül ruḥuṅ yādı ile düşdi ġama bülbül-i dil Ḥoş nefes olduġiçün çekdi belāsın ḳafesüṅ	Ġazel/5	..-/.../.../..-	Mecmuada “Lā bin Kemāl Paşa” başlıġı ile kaydedilen bu gazelin İbn Kemāl (Kemāl Paşa-zāde)’e ait olduğu tespit edilmiştir.
28a	Belīġī	Şol ḳadar pür yaradur cismüm görünmez yaradan Yaradan ḥalk eylemiş ġüyā vücūdum Yaradan	Rāzī ol sen de yeme ‘ālemdede ferdā ġuşşasın Ey Belīġī rızḳuṅı elbette virür Yaradan	Ġazel/5	---/---/---/..-	Mahlas beytinden hareketle yapılan araştırmalar sonucu gazelin 16. yüzyıl şairi Belīġī’ye ait olduğu tespit edilmiştir.
28a	Fuzūlī	Muşḥaf dimek ḥaṭādur ser-şafḥa-i cemāle Bu bir kitābī sözdür fehmi iden ehl-i ḥāle	Resm-i vefā Fuzūlī sende kemāle yetmiş Ḥoş kāmīl-i zamānsun aḥsent bu kemāle	Ġazel/5	..-/.../.../..-	Mahlas beytinden hareketle yapılan araştırmalar sonucu gazelin (Baġdatlı) Fuzūlī’ye ait olduğu tespit edilmiştir.
28a	Nev‘ī	Māye-i naḳd-i ḥayāt olsa eġer dīdārı Ölümümdür benüm aġyār-ile ġörmek yāri	Ey ṭabīb-i dil ü cān ḳo lebüṅ öpsün Nev‘ī Men‘ iderler mi şudan ḥiç ölecek bīmārı	Ġazel/5	..-/.../.../..-	Mahlas beytinden hareketle yapılan araştırmalar sonucu gazelin Nev‘ī (Yahyâ)’ye ait olduğu tespit edilmiştir.
28a	Fuzūlī	Bende Mecnūndan füzūn ‘āşıklık isti‘dādı var ‘Āşık-ı şādık benem Mecnūnuṅ ancak adı var	Ey Fuzūlī ‘aşḳ men‘in ḳılma nāşihden ḳabūl ‘Aḳl tedbiridür ol şanma ki bir bünyādı var	Ġazel/5	---/---/---/..-	Mahlas beytinden hareketle yapılan araştırmalar sonucu gazelin (Baġdatlı) Fuzūlī’ye ait olduğu tespit edilmiştir.

28a	Fuzûlî	Âh eyledüğüm serv-i hırāmānuñ içündür Çan ağladuğum gonce-i handānuñ içündür	Vā‘ız bize dün dūzağı vaşf itdi Fuzûlî Ol vaşf senüñ külbē-i aḫzānuñ içündür	Ġazel/5	---/---/---/---	Mahlas beytinden hareketle yapılan araştırmalar sonucu gazelin (Bağdatlı) Fuzûlî’ye ait olduğu tespit edilmiştir.
28b	Nādirî	Ārāyiř-i nevrüz-ile oldı cihān bāğ-ı İrem Gülşende sāz u söz-ile ‘ārifler itsün def‘-i ğam	Tā key ğam-ı faşl u zuhūr ey Nādirî kıl fikr-i dūr Ol keyf-i meyden kem-şu‘ūr itme ḫayāl-i keyf ü kem	Ġazel/5	---/---/---/---	Mahlas beytinden hareketle yapılan araştırmalar sonucu gazelin (Ganî-zāde) Nādirî’ye ait olduğu tespit edilmiştir.
28b	Ĥāletî	Yetişür şaḡa şaḡın āh-ı dil-i nālānum Dil-i sevdā-zededen kaçma benüm sultānum	Şabr imiş Ĥāletîyā derd-i dilüñ dermānı Şabrum elden gideli qalmadı hiç dermānum	Ġazel/5	---/---/---/---	Mecmuada “Ĥāletî” başlığı ile kaydedilen bu gazelin (Azmi-zāde) Ĥāletî’ye ait olduğu tespit edilmiştir.
28b	Necāfî	Bahār mevsimidür gülsitāna varıgörüñ Güli müřāhede eyleñ cemāl-i yāri görüñ	Çiçekler ile bisāṭ-ı çemende itmege ‘ays Giceye gündüze katmış gelür bahārı görüñ	Ġazel/2	---/---/---/---	Mecmuada “Necāfî” başlığı ile kaydedilen bu beyitlerin Necāfî Bey’e ait bir gazelden alındığı tespit edilmiştir.
28b	Meřāmî	Cefā vü mihrüñ ol fettān birin bilür birin bilmez Ġam u řaduñ dil-i nālān birin bilür birin bilmez	Ĥabîb ile raḡîb aḫvālını şormağ Meřāmîden O bir dîvānedür yārān birin bilür birin bilmez	Ġazel/5	---/---/---/---	Mahlas beytinden hareketle yapılan araştırmalar sonucu gazelin (Konyalı) Meřāmî’ye ait olduğu tespit edilmiştir.
28b	Ĥāletî	Kākülinden aḡlarum göñlüm perîřān olduğın Ġamzesinden bilürüm bu bağrumuñ çan olduğın	Ĥāletîye řimdi cevri itmek neden bilmez misün Luṭfuñ-ile bir zamān maḫsūd-i aḡrān olduğın	Ġazel/5	---/---/---/---	Mecmuada “Ĥāletî” başlığı ile kaydedilen bu gazelin (Azmi-zāde) Ĥāletî’ye ait olduğu tespit edilmiştir.
28b	Nādirî	Şehd-i lebüñden itdi cüdā çünki baḡt-ı şüm Şem‘-i dil oldı yaḡmağā cān riştesini müm	Gördüm o şem‘i ortaya almış raḡîbler İtdi iḡāṭa Nādirîyā cānumı ğumüm	Ġazel/5	---/---/---/---	Mahlas beytinden hareketle yapılan araştırmalar sonucu gazelin (Ganî-zāde) Nādirî’ye ait olduğu tespit edilmiştir.

28b	Ahmedi	Ne vefâ var cihânda vü ne karar Fe'tteku'llâhe yâ uli'l-ebşâr	Ey vefâ isteyen bu dünyâda Leyse fi'd-dâr gayrahü deyyâr	Kaşide	Tevhid	.../-.-./..-	Mecmuada "Kıf' a" başlığı ile kaydedilen bu beyitlerin Ahmedi'ye ait bir kasidenin tevhid bölümünden alındığı tespit edilmiştir.
29a	Şabri-i Şakir	Çeküp tîğ-i huşûmet cân dile dil câna mestâne Hayâlûñ üzre ceng itdi iki dîvâne mestâne	N'ola germ olsa bezm-i fikr-i vuşlat dilde ey Şabri Gözümde mey yanumda şahid-i kâşâne mestâne	Ġazel/4		.---/---/---/---	Mahlas beytinden hareketle yapılan araştırmalar sonucu gazelin Şabri-i Şakir'e ait olduğu tespit edilmiştir.
29a	Yahya (Şeyhülislâm)	Hum içre cüş ider mey-i pür-şür mest olur Bezm ehlini yıkar bu ne pür-zür mest olur	Şâyed ki bir tevâzu'-ı mestâne eyleye Yahya kaçan o dil-ber-i mağrûr mest olur	Ġazel/4		--/-.-./-.-/-.-	Mecmuada "Yahya" başlığı ile kaydedilen bu şiirin (Şeyhülislâm) Yahya'ya ait olduğu tespit edilmiştir.
29a	Şabri-i Şakir	Dil-i bî-niyâz-ı gayra der-i nâzi bâz idersün Nağd-i niyâz idersem baña tâze nâz idersün	Sühan-ı şafâ-yı vaşlı nice ihtiyâr idersün Sözi şerh-i gamda Şabri o çadar dırâz idersün	Ġazel/5		---/----/----/---	Mahlas beytinden hareketle yapılan araştırmalar sonucu gazelin Şabri-i Şakir'e ait olduğu tespit edilmiştir.
29a	Şabri-i Şakir	Nağl-i nevsün girye-i bî-ihtiyârumdan şağın Seyl-i serv-endâz-ı eşk-i bî-çarârumdan şağın	Bir gün evc-i fitneden Şabri iner dil murğına Şahbâz-ı zülf-i bâl-efşân-ı yârumdan şağın	Ġazel/5		--/-.-./-.-/-.-	Mahlas beytinden hareketle yapılan araştırmalar sonucu gazelin Şabri-i Şakir'e ait olduğu tespit edilmiştir.
29a	Fuzûli	Yağma cânum nâle-i bî-ihtiyârumdan şağın Dökme çanum âb-ı çeşm-i eşk-bârumdan şağın	Gelme kabrüm üstine 'aşk içre men tek olmayın Ta'ne taşidur saña seng-i mezârumdan şağın	Ġazel/3		---/----/----/---	Mecmuada başlıksız ve mahlas beyti olmadan kaydedilen şiirin (Bağdatlı) Fuzûli'ye ait bir gazel olduğu tespit edilmiştir.
29b	Nef'i	Nice mest olmasun 'aşık felek peymâne gam şahbâ Münâsib bezm-i 'aşka hağ bu hem peymâne hem şahbâ	'Aceb tiryâk-i nâfi' dür cihânuñ zehr-i çahrına Çoma Nef'i elüñden rind iseñ mânend-i Cem şahbâ	Gazel/5		.---/---/---/---	Mahlas beytinden hareketle yapılan araştırmalar sonucu gazelin (Erzurumlu) Nef'i'ye ait olduğu tespit edilmiştir.

29b	Rızā	İderken ‘āşık-ı şūrīdeden def‘ -i elem şahbā Başa hecrūnle virdi sākīyā envā‘ -ı ğam şahbā	Şafā-yı hātır istersen şu miñnet-gāh-ı ‘ālemde Rızā bir dem elūnden dūşmesūn mānend-i Cem şahbā	Gazel/5	.---/---/---/---	Mahlas beytinden hareketle bu gazelin Rızā mahlasını kullanan şairlerden birine ait olduğu anlaşılmaktadır. Ancak şairin kimliği tespit edilememiştir.
29b	Nābī	Siriştinde anuñ kim nūr var ƙalbinde kīn olmaz Muşaffā tıynetānuñ ƙarf-ı ebrūsında çīn olmaz	Sezā tāze maħalle yapmağa beyt-i neẓāyirden Binā-yı nazma Nābī böyle bir nāzik zemīn olmaz	Gazel/9	.---/---/---/---	Mahlas beytinden hareketle yapılan araştırmalar sonucu gazelin (Urfalı) Nābī’ye ait olduğu tespit edilmiştir.
29b	Sāmī	Sirişk olmazsa levħ-i dilde dāğ-ı āteşin olmaz Muƙaddem şafħa nemnāk olmasa nağş-ı niğīn olmaz	Per-i pervāne-i tedbīr buħrānuñdan ey Sāmī Ĥudānuñ şem‘ -i taƙdīrine bād-ı āstīn olmaz	Gazel/7	.---/---/---/---	Mahlas beytinden hareketle yapılan araştırmalar sonucu gazelin (Arpaemīni-zāde) Sāmī’ye ait olduğu tespit edilmiştir.
30a	Şākīr	Dimāğ-ı cāna bŷy-ı kākŷl-i ‘anber-şemīm aldum Hevā-yı sŷnbŷlī dirler meşāma bir nesīm aldum	Hevā-yı Leylā-yı zŷlf-ile ser-gerdān olup Şākīr ‘Aceb sevdāya dŷşdŷm başıma ƙayd-ı ‘aẓīm aldum	Gazel/4	.---/---/---/---	Mahlas beytinden hareketle yapılan araştırmalar sonucu gazelin (Hŷseyin) Şākīr’e ait olduğu tespit edilmiştir.
30a	Şākīr	Meyl itmek-ile dil-ber-i mehveş bahāsına Aldı ketān-ı şabrumı āteş bahāsına	Sŷğ-ı hŷnerde bu ğazel-i penc-beyt ile Virdŷm ƙumāş-ı nazm-ı terŷm beş bahāsına	Ĝazel/5	---/---/---/---	Mecmuada başlıksız olarak kaydedilen ve mahlas beyti bulunmayan bu gazelin (Hŷseyin) Şākīr’e ait olduğu tespit edilmiştir.
30a	Nevres	Ruħuñ ki şerm-ile eyler niƙābı āb-zede Bir āftābdur eyler seħābı āb-zede	Pŷr-āb u tāb oƙudur şi‘ r-i Nevres ŷ Rāğīb Ki itdi nŷşħa-i şad intiħābı āb-zede	Ĝazel/7	.-./.../.../..-	Mecmuada ‘‘Nevres’’ başlığı ile kaydedilen bu gazelin Nevres mahlasını kullanan şairlerden hangisine ait olduğu belirlenememiştir.

30a	Rüşdî	Vefâ umar dil-i ‘âşık cefâ maħallinde Cefâ ider o ‘acebdür vefâ maħallinde	Derünđen eyleme Rüşdîyi dūr câ ‘iz kim Tefahħuş eyleme sen iktizâ maħallinde	Ėazel/5	..-/.../..-/..-	Mahlas beytinden hareketle bu gazelin Rüşdî mahlasını kullanan şairlerden birine ait olduğu anlaşılmaktadır. Ancak şairin kimliği tespit edilememiştir.
30a	Rüşdî	Letâfet ancak o nev-ħaţţ ‘izâra ħalmıřdur Belî şafâ-yı gül evvel bahâra ħalmıřdur	Güşâde olmağa Rüşdîye ħonce-i ümmîd Nesîm-i merħamet-i Girdġara ħalmıřdur	Ėazel/4	..-/.../..-/..-	Mahlas beytinden hareketle yapılan araştırmalar sonucu gazelin (Edirneli) Rüşdî’ye ait olduğu tespit edilmiştir.
30b	Vesîm	Rüyuň řanemâ âyñe-i ehl-i nazardur Ėâk-i ħademün ħuĖl-ı cilâ-bahş-ı bařardur	Kilk-i güher-eřşânuña ağsent Vesîmâ Bu nazm degül rişte-i elmâs u dürerdür	Ėazel/5	..-/.../..-/..-	Mahlas beytinden hareketle yapılan araştırmalar sonucu gazelin (Abbas) Vesîm’e ait olduğu tespit edilmiştir.
30b	Vesîm	Zâhidâ bâde benüm küze-i şad-âb senün Kevşer-i Ėuld benüm kâse-i cüllâb senün	Ėükm-i tağdire Vesîmâ gibi gel Ėursend ol Zâhidâ bâde benüm küze-i şad-âb senün	Ėazel/8	..-/.../..-/..-	Mahlas beytinden hareketle yapılan araştırmalar sonucu gazelin (Abbas) Vesîm’e ait olduğu tespit edilmiştir.
30b	Vesîm	Zâhidâ Ėuld senün lezzet-i didâr benüm Küy-ı dildâr senün şal‘at-ı didâr benüm	Ėıřmet-i ĖaĖĖı beyân itdi şağa kilk-i Vesîm FürĖat-i yâr senün vuşlat-ı dildâr benüm	Ėazel/6	..-/.../..-/..-	Mahlas beytinden hareketle yapılan araştırmalar sonucu gazelin (Abbas) Vesîm’e ait olduğu tespit edilmiştir.
31a	Vâşıf	Geh rüy u ġâĖi kâküline dil rübüdedür şevket Ėayâli gibi ġöñül reng u bûdadur	İzhâra yok vesîle-i dil-cüy Vâşıfâ Gencîne-i derûnda hüner tûde tûdedür	Ėazel/5	..-/.../..-/..-	Mahlas beytinden hareketle bu gazelin Vâşıf mahlasını kullanan şairlerden birine ait olduğu anlaşılmaktadır. Ancak şairin kimliği tespit edilememiştir.
31a	Vesîm	La‘lün mişâl-i ħonce ki cânâ küşüdedür Dehre hezâr çeşme-i cânı nümüdedür	Mu‘ciz-nümâ ĖadıĖa-i nazm-ı Vesîmi ġör Nâdide Ėoř-zemîn ġazel-i nâ-şenüdedür	Ėazel/6	..-/.../..-/..-	Mahlas beytinden hareketle yapılan araştırmalar sonucu gazelin (Abbas) Vesîm’e ait olduğu tespit edilmiştir.

31a	Rāşid	Çāşnî-yâb olmağ için ol leb-i gülfâmla Yârdan birdür selâmuñ lezzeti düşnâmla	Her tabî' at Rāşid olmaz böyle şüret-bîn-i feyz Rû-be-rû olsa dağı âyîne-i ilhâmla	Ġazel/6	..-/-...-/-...-/-..	Mahlas beytinden hareketle yapılan araştırmalar sonucu gazelin (Vak'anüvis) Rāşid'e ait olduğu tespit edilmiştir.
31b	Fāik	Refik-i nâ-muvāfikdan dağı ma' kûldür reh-zen Müsellemdür ' ağılsuz dostdan řāhib-hıred düşmen	Gümüş-hâne emîni oldu şandum kendümi Fā'ik İdince nâ'il-i vuşlat beni ol şüh-ı sîmîn-ten	Ġazel/9	...-/-...-/-...-/-...	Mahlas beytinden hareketle yapılan araştırmalar sonucu gazelin Fāik (Mahmud)'e ait olduğu tespit edilmiştir.
31b	Sāmî	Fürüg-ı luşfi füzün itse mäh-peykerümüz Sipih-r-i bahta ziyâ-pâş olurdu aşterümüz	Felekde olmasa hürşid Sāmî dünyâya Kifâyet eyler idi şem'-i dâğ-ı enverümüz	Ġazel/5	..-/-...-/-...-/-..	Mahlas beytinden hareketle yapılan araştırmalar sonucu gazelin (Arpaemîni-zâde) Sāmî'ye ait olduğu tespit edilmiştir.
31b	Bezmî	Nikâb iderse cemâle o mäh-peykerümüz Çerâğ-ı mihrî yağar âh-ı şu' le-perverümüz	Terennüm eyle mağâm-ı hicâzda Bezmî Ki müsiķiden olur feyz-yâb dil-berümüz	Ġazel/5	..-/-...-/-...-/-..	Mahlas beytinden hareketle bu gazelin Bezmî mahlasını kullanan şairlerden birine ait olduğu anlaşılmaktadır. Ancak şairin kimliğı tespit edilememiştir.
31b	Ŧalib	Pür oldu vaşf-ı fürüg-ı ruřuñla defterümüz şu' â'-ı mihr n'ola olsa târ-ı mıştarumuz	şemîm-i sünbül idüp beste hâıruñ Ŧalib Hevâ-yı kâkül-i hoş-bûda hem-serümüz	Ġazel/9	..-/-...-/-...-/-..	Mahlas beytinden hareketle bu gazelin Ŧalib mahlasını kullanan şairlerden birine ait olduğu anlaşılmaktadır. Ancak şairin kimliğı tespit edilememiştir.
32a	Rāşid	Sühan kim vâye-dâr-ı çāşnidür la'l-i nâbindan Olur gül-şekker-i lezzet-çekân zehr-i ' itâbindan	Kişi miğdârını bilmek gibi Rāşid şevâb olmaz Zekâtı dağı efzün virmeyi sevmem şevâbindan	Ġazel/5	...-/-...-/-...-/-...	Mahlas beytinden hareketle yapılan araştırmalar sonucu gazelin (Vak'anüvis) Rāşid'e ait olduğu tespit edilmiştir.

32a	Râsih	Süzme çeşmün gelmesün müjgân müjgân üstine Urma zağmı sîneme peykân peykân üstine	Hem mey içmez hem güzel sevmez dimişler haqqına Eylemişler Râsihe bühtân bühtân üstine	Ġazel/5	---/---/---/---	Mahlas beytinden hareketle yapılan araştırmalar sonucu gazelin (Sofyalı) Râsih'e ait olduğu tespit edilmiştir.
32a	Nedim	Zülf ü külâhı virdi hâlel Mağrib u Fasa Çeşm-i kebûdî şaldı aqım mülk-i Çerkese	Ebrular üstine dökilüp kâkûli Nedim Taşvîr-i Çîmî yazmış o tāk-ı muqarnasa	Ġazel/5	---/---/---/---	Mahlas beytinden hareketle yapılan araştırmalar sonucu gazelin Nedim (Ahmed)'e ait olduğu tespit edilmiştir.
32a	Ġabûlî	Ol ki mâha nûr tevcih eylemiş rû koymuş ad Nûrdan bir nûn peydâ kılmış ebrû koymuş ad	Noqta deqlü nuţfeyi nuţka getürmiş ol Ġakim Ġikmeti gör kim Ġabûlî sühân-gü koymuş ad	Ġazel/5	---/---/---/---	Mahlas beytinden hareketle yapılan araştırmalar sonucu gazelin Ġabûlî (İbrahim Efendi)'ye ait olduğu tespit edilmiştir.
32b	Râşid	Çeküp şevk-i sühân si pâre-i ta' bire sed şimdi Ġamûş itdi beni bisyârî cûş-ı şaded şimdi	Bahâr-ı reng ü bûy-ı bî-ğazân-ı bāğ-ı ma' nâdan Bu nazm-ı tâzedür Râşid gül-i rûy-ı seped şimdi	Ġazel/7	.---/---/---/---	Mahlas beytinden hareketle yapılan araştırmalar sonucu gazelin (Vak'anüvis) Râşid'e ait olduğu tespit edilmiştir.
32b	Vaşşâf	Per-i bî-tâbî nezzâreme ey lâle-ğad şimdi Fiğân kim cünbiş-i müjgânlarumdur dest-i red şimdi	Hümâ-yı tab' -ı dâniş üstühân-ı zâr mübâhata Gülû-yı i' tibârın eylerüz Vaşşâf med şimdi	Ġazel/7	.---/---/---/---	Mecmuada bu şiirin matla' beytinde yer alan "dâniş" kelimesinin üzeri mahlas zannedilerek kırmızı mürekkeple çizilmiştir. Ancak şiirin Vaşşâf'a ait olduğu tespit edilmiştir.
32b	Sâmî	Çeküp farţ-ı hücum-ı Ġuşsa râh-ı ' ayşa sed şimdi Leb-i hamyâzekâra Ġod-be-ğoddur dest-i red şimdi	Ġarîdâr-ı kumâş-ı ma' rifet nâ-yâbdur Sâmi Nefesde qaldı ancak ger mî dâd ü sitem şimdi	Ġazel/7	.---/---/---/---	Mahlas beytinden hareketle yapılan araştırmalar sonucu gazelin (Arpaemini-zâde) Sâmi'ye ait olduğu tespit edilmiştir.

33a	Naḥîfî	Açduḡ o mâha rāz-ı dil-i mübtelâmuzu İtdük ifâde ġamzesine müdde‘âmuzu	Minnet mi var ḡuşûl-ı murâda Naḥîfîyâ Eylerse Ḥaḡ ḡarîn-i icâbet du‘âmuzu	Ġazel/7		---/---/---/---	Mahlas beytinden hareketle yapılan araştırmalar sonucu gazelin (Süleymân) Naḥîfî’ye ait olduġu tespit edilmiştir.
33a	Râġıb (Paşa)	İtdüġ esîr-i ṡurra dil-i bî-nevâmuzu Bilmezlik-ile dâma düřüdüġ hümâmuzu	Râh-ı vişâle irmedi dil Râġıbâ henüz Ġüm-kerde itdi baḡt-ı siyeh reh-nümâmuzu	Ġazel/5		---/---/---/---	Mahlas beytinden hareketle yapılan araştırmalar sonucu gazelin Râġıb Paşa’ya ait olduġu tespit edilmiştir.
33a	Rüşdî	Biz ‘adem rāhımı ‘aşḡuḡla ‘ubür eylemişüz Zerreveş mihr-i cemâlünle zuhûr eylemişüz	‘Āḡıbet dilde ḡarâr eyledi tîr-i emeli Rüşdîyâ şöyle kemân-ı ġama zür eylemişüz	Ġazel/5		..-/-.../..-/-..	Mahlas beytinden hareketle yapılan araştırmalar sonucu gazelin (Edirmeli) Rüşdî’ye ait olduġu tespit edilmiştir.
33b	Sırrî	Şiveni mâşıṡa-i ḡacle-i sūr eylemiřüz Ġamı dâmâd-ı řeb-i bîkr-i sūrür eylemiřüz	Eyleyüp ḡüsn-i edâ-ile müzeyyen Sırrî Şâhid-i nazmumuzu ġayret-i ḡür eylemişüz	Ġazel/7		..-/-.../..-/-..	Mahlas beytinden hareketle yapılan araştırmalar sonucu gazelin (Üsküdarlı) Sırrî’ye ait olduġu tespit edilmiştir.
33b	Nâbî	Şevḡ-i ḡüsnünle dili maḡzen-i nûr eylemişüz Dîdeyi revzene-i pertev-i ṡür eylemişüz	Nâbîyâ ḡaşd-ı cefâ eylemedükçe bilmem Ne zamân ḡâṡır-ı dildâra ḡuṡür eylemişüz	Ġazel/7		..-/-.../..-/-..	Mahlas beytinden hareketle yapılan araştırmalar sonucu gazelin (Urfalı) Nâbî’ye ait olduġu tespit edilmiştir.
33b	Şâḡıb	Mestî-i ‘aşḡ-ile biz terk-i şu‘ür eylemişüz Ġaysveř deşt-i melâmetde ḡuzûr eylemişüz	Şâḡıbâ ḡâk olalı reh-ġüzer-i dil-berde Çeşm-i ehl-i ḡasedi reşk-ile kûr eylemişüz	Ġazel/5		..-/-.../..-/-..	Mahlas beytinden hareketle yapılan araştırmalar sonucu gazelin (Kâtib-zâde) Şâḡıb’a ait olduġu tespit edilmiştir.
34a	Bezmî	Dil-i vîrân-şudeyi Eymen-i ṡür eylemişüz Her bün-i müyumuzu Mařrıḡ-ı nûr eylemişüz	Bizüz ol mehbiṡ-i envâr-ı hidâyet Bezmî Zerre-i ḡâkûmüzi ġayret-i ḡür eylemişüz	Ġazel/5		..-/-.../..-/-..	Mahlas beytinden hareketle bu gazelin Bezmî mahlasını kullanan şairlerden birine ait olduġu anlaşılmaktadır. Ancak şairin kimliġi tespit edilememiştir.

34a	Faşıh	Ne kefen fikri ne endişe-i gür eylemişüz Dili gâfletle siyeh dîdeyi kûr eylemişüz	Eşer-i kilik-i Faşıhe n'ola olınsa nıgeh Nazar-ı sa' dî ü ' atfârda zühür eylemişüz	Ġazel/5	..-/.---/..-/.-.	Mahlas beytinden hareketle yapılan araştırmalar sonucu gazelin Faşıh (Ahmed Dede)'e ait olduğu tespit edilmiştir.
34a	Nâzım	Fıkr-i gîsû-yı büt-i tâze-zühür eylemişüz Kışver-i cân u dili maşşer-i şür eylemişüz	Ġam-ı şasret bizi pîr etse sezâ Nâzımveş Sa' y-ı taşşil-i civânânda kuşur eylemişüz	Ġazel/5	..-/.---/..-/.-.	Mahlas beytinden hareketle yapılan araştırmalar sonucu gazelin (İstanbul) Nâzım'a ait olduğu tespit edilmiştir.
34b	Sâmî	Dilümüz meř' al-i fânûs-ı sūrür eylemişüz Rûzgâr-ı ğamı řad merhale dūr eylemişüz	Bilmezüz ma' bed-i zühhâd ü kilîsâ Sâmi Çekmege derd ü ğam-ı ' aşkı zühür eylemişüz	Ġazel/7	..-/.---/..-/.-.	Mahlas beytinden hareketle yapılan araştırmalar sonucu gazelin (Arpaemini-zâde) Sâmi'ye ait olduğu tespit edilmiştir.
34b	Vesîm	Cismümüz nûr-ı tecellî ile şür eylemişüz Dîde-i cân u dili maşla' -ı nûr eylemişüz	Sâlik-i ' aşka Vesîmâ çü ğred reh-zendür Bu ğarâbâtda biz terk-i şu' ür eylemişüz	Ġazel/8	..-/.---/..-/.-.	Mahlas beytinden hareketle yapılan araştırmalar sonucu gazelin (Abbas) Vesîm'e ait olduğu tespit edilmiştir.
34b	Nâbî	Dil-i hicrân-keş-i vîrânda ğam olmaz da n'olur Çeşm-i şasret-keş-i cânânda nem olmaz da n'olur	' Aks-i da' vâ-yı vücûd eyler ise ey Nâbî Maşfil-i âyânede rû be-hem olmaz da n'olur	Ġazel/9	..-/.---/..-/.-.	Mahlas beytinden hareketle yapılan araştırmalar sonucu gazelin (Urfalı) Nâbî'ye ait olduğu tespit edilmiştir.
35a	Vesîm	Elde sâkî kadehün câm-ı Cem olmaz da n'olur Ayağun ğalka-i bezme kerem olmaz da n'olur	Pây-buşun hevesi ile ruğ-ı zerd-i Vesîm Râh-ı ' aşkuğda çü naķş-ı kadem olmaz da n'olur	Ġazel/12	..-/.---/..-/.-.	Mahlas beytinden hareketle yapılan araştırmalar sonucu gazelin (Abbas) Vesîm'e ait olduğu tespit edilmiştir.
35a	Fâik	Çarğdur hem-şude-i ruğ u ğam olmaz da n'olur Ġâmet-i pîr-i kühen-sâl ğam olmaz da n'olur	Fâ 'ikâ nazm-ı Rağîmiye olıncâ pey-rev Eşheb-i ğâme seri' ü'l-ķadem olmaz da n'olur	Ġazel/6	..-/.---/..-/.-.	Mahlas beytinden hareketle yapılan araştırmalar sonucu gazelin Fâik (Mahmud)'e ait olduğu tespit edilmiştir.

35a	Lā-Edrī	Bendüñüñ tuhfesi saña şāhum Nesi ola niyāzdan ğayrı Kime meyl eylesün fütāde gönül Sen meh-i dil-nüvāzdan ğayrı Doğrılup varacağı yir yokdur Sen boy-ı serv-i nāzdan ğayrı		Qıt‘ a/3	..-/-.-/-..-	Mecmuada başlıksız olarak kaydedilen bu beyitlerin şairi tespit edilememiştir.
35a	Vesīm	Ruĥlaruñ mir’āt-ı İskender midür bilmem nedür Leblerüñ cām-ı mey-i Kevşer midür bilmem nedür	Lü ’lü-yi ma‘ nā-yı silk-i lafza nazm itdüñ Vesīm Reşha-i kil-k-i terüñ gevher midür bilmem nedür	Ġazel/7	..-/-.-.-/-.-.-	Mahlas beytinden hareketle yapılan araştırmalar sonucu gazelin (Abbas) Vesīm’e ait olduğu tespit edilmiştir.
35b	Nābī	Gerdün iderse minnet-i terk-i cefā ğalať Bed-ĥ`āhdan şudür-ı vefā muťlakā ğalať	Nābī bakılsa çeřm-i ĥaķıķatle ‘āleme Taķdīrle müřālahadan mā‘ adā ğalať	Ġazel/8	..-/-.-.-.-/-.-	Mahlas beytinden hareketle yapılan araştırmalar sonucu gazelin (Urfalı) Nābī’ye ait olduğu tespit edilmiştir.
35b	Fāiķ	Şekvāda olma çarĥdan ey bī-nevā ğalať Devrinde eylemez bu kühen āsiyā ğalať	Fā ’iķ muĥāldür dil-i mecrūĥda fiġān Olsa ceres řikeste ümid-i řadā ğalať	Ġazel/7	..-/-.-.-.-/-.-	Mahlas beytinden hareketle yapılan araştırmalar sonucu gazelin Fāiķ (Mahmud)’e ait olduğu tespit edilmiştir.
35b	‘Ārifī	Nařīĥat itdüğümce ben ‘araķ-rīz olma ĥüyuñdur Şaķın ter düşme kim cānā murādum āb-ı rüyuñdur		Maťla‘	..-.-/-.-.-.-/-.-	Mecmuada başlıksız olarak kaydedilen bu beytin ‘Ārifī (Hüseyn)’ye ait olduğu tespit edilmiştir.
35b	‘Ālī (Gelibolulu)	‘İnāyet her kime yüz tıtsa ‘iřyānı ĥicāb olmaz Güneş toġduķda zīrā perde-i zülmet niķāb olmaz	ĥabībın sev dilerseñ maġfīret ümmīdin ey ‘Ālī Raķīb olmaķ gibi Mevlāya rengin intisāb olmaz	Ġazel/5	..-.-/-.-.-.-/-.-	Mahlas beytinden hareketle yapılan araştırmalar sonucu gazelin (Gelibolulu) ‘Ālī’ye ait olduğu tespit edilmiştir.
35b	Şābirī	Noķtadur lafz-ı femde ey dil-ber Lebün üstinde ĥāl-i ‘anber-bū Yā Bilāl-i ĥabeř cinān içre Āb-ı Kevşerden içmek ister řu		Qıt‘ a/2	..-/-.-.-/-..-	Mecmuada “Qıt‘ a-i Şābirī” başlıġı ile kaydedilen bu şiirin Şābirī mahlasını kullanan şairlerden hangisine ait olduğu belirlenememiştir.

36a	Vesim	Muhtemil eşküm yanında cü degül bir kaçre ab olmaz Kıbâb-ı nüh sipih ol bahra nisbet bir habâb olmaz	Nice teşbih olur ol mâh-ruhsâra gül-i hürşid Vesimâ çeşme-i hürşidde bu ab u tâb olmaz	Ġazel/6	.---/---/---/---	Mahlas beytinden hareketle yapılan araştırmalar sonucu gazelin (Abbas) Vesim'e ait olduğu tespit edilmiştir.
36a	Ahmed Paşa	Hâtır-ı 'aşık âbgine gibi Şınmadan pür-şafâ güher görünür Şıncağ key hazer kıl andan kim Başdan ayağa nişter görünür		Kıt'a/2	..-/.-./..-	Mecmuada "Kıt'a-i Şabiri" başlığı ile kaydedilen bu şiirin Şabiri'ye değil Ahmed Paşa'ya ait olduğu tespit edilmiştir.
36a	Vesim	Dem-i tiğ-i himemle 'uğde-i inkârı kesdüm ben Miyân-ı cân u dilden rişte-i zünnârı kesdüm ben	Toğındı pâyı seng-i inkisâra küy-ı dil-berde Vesimâ cünbiş-i âmed-şud-ı ağyârı kesdüm ben	Ġazel/5	.---/---/---/---	Mahlas beytinden hareketle yapılan araştırmalar sonucu gazelin (Abbas) Vesim'e ait olduğu tespit edilmiştir.
36a	Rûhi (Bağdatlı)	Kimseye cevr idici olma huşuşâ güzelüm Mâlik-i şab'a ki gâyet de mizâcı ter olur Şâ' irün şalbini âyineye beņzetmiřler Şınmasun yoşsa ki her pâresi bir nişter olur		Kıt'a/2	..-/.---/..-./..-	Mecmuada "Kıt'a-i Rûhi" başlığı ile kaydedilen bu şiirin (Bağdatlı) Rûhi'ye ait olduğu tespit edilmiştir.

BÖLÜM 2: MECMÛ‘A-İ EŞ‘ÂR’IN KARŞILAŞTIRMALI METNİ

2.1 Metnin Kuruluşunda İzlenen Yol

1. Karşılaştırmalı metni, Mecmû‘a-i Eş‘âr’ın 1b-36a varakları arasına kaydedilen şiirlerin transkripsiyonunu yaparak oluşturduk.
2. Metni oluştururken mecmuanın şiir ve sayfa düzenine sadık kaldık. Şiirleri mecmuada yer alan sıralarına göre verdik.
3. Metnin sol kısmında, köşeli parantez içinde varak numaralarını verdik.
4. Şiirlere mecmuada yer aldıkları sıraya göre numara verip her bir şiiri vezni, nazım şekli ve şairinin adı ile kaydettik. Şairini tespit edemediğimiz şiirleri [Lâ-Edrî] başlığı ile gösterdik.
5. Mecmuada şairlerin mahlasları ve şiirlerin nazım şekilleri başlık olarak verilmediği hâlde ilgili kaynaklardan bu bilgiler tespit edilmişse ya da şiirde mahlas beyti bulunuyorsa mevcut bilgileri köşeli parantez içinde verdik: Ör. [Ġazel], [EMRÎ].
6. Mecmuada yer alan şiirlerin karşılaştırmasını yapmak için öncelikle şairlerin yayımlanan dîvânlarını tespit ettik. Şairin yayımlanmış bir dîvânının olmaması ya da bizim bu esere ulaşamamamız durumunda yazma nüshalardan yararlandık. Dîvânı bulunmayan şairlerin şiirlerini diğer akademik çalışmalarda yer alan örneklerle karşılaştırdık.
7. Karşılaştırma yaparken kullandığımız dîvân, tezkire, mecmua vb. eserler için uygun kısaltmalar oluşturduk (Nedîm D., TŞ., ŞM. vb.). Bunları kısa künyeleriyle beraber *Karşılaştırmada Kullanılan Eserlere Âit Kısaltmalar* başlığı altında, ayrıntılarıyla da *Kaynakça* bölümünde verdik.
8. Karşılaştırma yaptığımız şiirin yer aldığı eserdeki künyesini, eser için uygun gördüğümüz kısaltma, şiirin nazım şeklinin kısaltması, beyit sayısı ve bulunduğu sayfa numarasını vererek gösterdik:

⁹⁸¹ Râşid D., G. 245 (7 Beyit), s. 450.

9. Karşılaştırma yaptığımız yazma eserlerin künyesini şu şekilde verdik:

¹⁵³ Dürrî D., Müf., vr. 26a

10. Dîvânı bulunmayan şairlerin şiirlerini tezkire, mecmua, ansiklopedi, makale vb. kaynaklarda yer alan şiirlerle karşılaştırdıysak künyesini şu şekilde belirttik:

³²⁹ Selîm Efendi'ye ait bir dîvân nüshası ya da yayımlanmış bir akademik çalışma bulunamamıştır (Bkz. Kaynakça). NA., G. (6 Beyit), s. 164-165.; ST-2, G. (7 Beyit), s. 254.

11. Kimliklerini belirleyip dîvânını tespit edemediğimiz şairleri şöyle verdik:

⁴⁵⁷ Reşîd'e ait bir dîvân nüshası ya da yayımlanmış bir akademik çalışma bulunamamıştır (Bkz. Kaynakça).

12. Aynı mahlas ile şiir yazan çok sayıda şairin olduğu durumlarda mecmuada yer alan şiir örneklerine bu şairlerin dîvânlarında ya da ilgili diğer akademik kaynaklarda rastlamadıysak şu açıklamayı yaptık:

³⁹² Yümnî mahlaslı şiirlerin yer aldığı çalışmalarda tespit edilememiştir (Bkz. Kaynakça).

13. Karşılaştırma yaptığımız şiiri ilgili akademik kaynaklardan birinde şairin mahlasıyla birlikte tespit ettiğimiz hâlde şairin kimliğine ulaşamadıysak mevcut durumu şu şekilde ifade ettik:

⁸² Bu gazelin tamamı ME-1'de ve ME-2'de "Kâmî" mahlasıyla yer almaktadır (Bkz. Kaynakça). Ancak "Kâmî mahlaslı bu şairin kimliği tespit edilememiştir. ME-1, G. (5 Beyit), s. 204-205; ME-2, G. (5 Beyit), s. 180.

14. Şiirlerde mahlasın yanlış başlıkla verilmesi ya da makta beytinde mahlas zannedilerek yanlış kelimenin üzerinin çizilmesi durumunda şu açıklamayı yaptık:

¹⁵⁶ Mecmuada şairin mahlası "Ganî-zâde" olarak kayıtlı olmakla birlikte bu beyit, şâirin dîvânında tespit edilememiş ve beytin "Zâtî"ye ait olduğu belirlenmiştir. Zâtî D.-1, Müf. 50, s. 325.

15. Karşılaştırma yapılan şiir; tezkire, mecmua, makale vb. akademik kaynaklarda bir şaire ait olarak gösterilmiş; ancak ismi verilen şairin dîvânında tespit edilememişse şu şekilde gösterdik:

¹¹¹ Bu beyit, Riyâzî Tezkiresi'nde Şemsî (İsfendiyâr-zâde)'ye ait olarak gösterilmiştir. Ancak şairin dîvânında tespit edilememiştir (Bkz. Kaynakça). RT., B., s.193.

16. Farsça şiirlerin vezni, bahirleri, nazım şekilleri ve şairlerinin mahlasını vermeyip yalnızca Farsça olduğunu belirttik:

²¹⁶ Farsça bir şiirdir.

17. Mecmuada yer alan şiirlerle karşılaştırma yapılan eser arasındaki farkları dipnot kısmında aralarına “ : ” işareti koyarak gösterdik. Aynı mısradaki bulunan diğer farkların arasına ise “ ; ” işareti koyduk:

¹⁹³ ‘ışveden: ‘ışkda **NA.**; ‘ışkdan **ST-1**

18. Mecmuada bulunan bir şiirin dîvân dışındaki diğer akademik çalışmalarda yer alması hâlinde tespit ettiğimiz farkları şöyle gösterdik:

⁸⁷⁶ yārān: zīrā **ZE.**

¹⁷⁸ rûyına: yüzine **RT., MŞ., TŞ.**

19. Mecmuada yer almayan beyitleri metinde veya dipnot bölümünde vermedik. Karşılaştırma yaptığımız kaynakta bulunmayan beyit, kelime ve kelime gruplarını, ilgili kısaltmanın önüne “- ” işareti koyarak gösterdik:

² **-D.**

⁴ **-ST-1**

³⁷³ mihr-i ruhşāruḡ: **-ADŞ., GB.**

20. Vezin sorunu olduğunu düşündüğümüz mısraları şu şekilde gösterdik:

* Mısrânın vezni aksamaktadır.

21. Vezin ve anlam yönünden doğru olduğunu düşündüğümüz ek, kelime ve kelime gruplarını metne dâhil ettik ya da metinden çıkardık; diğer ek, kelime ve kelime gruplarını ise dipnot kısmında fark olarak gösterdik:

Gör Süleymān gibi⁶⁵⁹ peygamber-i ‘ālī-şānuḡ

Devleti olmuş idi Āşaf ile müstaḡkem

⁶⁵⁹ gibi: gibi bir **M.**

22. Vezin ve anlam yönünden metinde olması gerektiğini düşündüğümüz ya da

karşılaştırma yaptığımız eserde yer alıp mecmuamızda yer almayan ek, kelime ve kelime gruplarını ise köşeli parantez içerisinde metnimize dâhil ederek verdik; mecmuada bulunmadığını ayrıca belirtmedik:

Bu āh u zār-ı şubḥ [u] nāle-i şeb-gîrden feryād

Şeb u rûz itdügüm feryād-ı bî-te'şîrden feryād (168/1)

Güç neşātuḥ ḳademin ḳalbe alışdurmaḳdur

Yoḥsa [ġam] her ne zamān istese ḥāzır bulunur (169/5)

23. İlgili farklar vezin ve anlam yönünden bir uyumsuzluk oluşturmuyorsa mecmuadaki şeklini esas alıp karşılaştırma yaptığımız kaynaktaki kelimeyi dipnot bölümünde verdik:

ġ Ādū-yı tîre-dili yek⁴⁸² nefesde maḥv eyler

Sepîde-i seḫer-i intizārı biz bilürüz (188/3)

⁴⁸² yek: bir **D**.

24. Mecmuada yer alan şiirlerle karşılaştırılan eserlerdeki şiirlerin mısra ve beyit sıraları farklı olduğunda şu açıklamaları yaptık:

⁵ D.'de 6. beyittir.

⁶ Bu beyit **NA**.'da 3. beyittir.

³⁹⁴ D.'de 1. mısrayla 2. mısra yer değiştirmiştir.

25. Metindeki açıklama notları için “ * ” işaretini kullandık:

* Mahlas beytinden dolayı bu gazelin Nâbî'ye nazîre olması mümkündür.

26. Mecmuada aynı mahlasa sahip olan şairleri birbirinden ayırmak için gerçek isimlerini, lakaplarını ya da doğum yerlerini parantez içinde veya mahlaslarıyla tamlama oluşturarak dipnot kısmında verdik: Kelîm (Mehmed), Kelîm (Mûsâ); Nâzım (Ördek-zâde), Nâzım (İstanbulu); Râmî (Mehmed Paşa), Râmî (Abdurrahmân), Nedîm, Nedîm-i Kadîm; Sabrî-i Şâkir, Sabrî (Galatalı) vb.

2.2 Metnin Transkripsiyon ve İmlâsında İzlenen Yol

1. Transkripsiyonlu metin oluşturulurken MEB İslâm Ansiklopedisi transkripsiyon alfabesi tercih edilmiştir (Bkz. Metnin İşaretler Sistemi).
2. 15. yy. ile 19. yy. arasında yaşamış olan şairlerin şiirlerini içeren çalışmamızda Eski Anadolu Türkçesinin dil özellikleri korunmuştur.
3. Arapça ve Farsça kelimelerin imlâsıyla ilgili hususlarda Prof. Dr. İsmail Ünver'in önerilerine dikkat edilmiştir.⁵⁷
4. Özel isimlerin baş harfleri büyük yazılmıştır. Ancak kelimeye gelen ekleri ayırmak için kesme işareti kullanılmamıştır: Hākānīdūr, ‘Osmānīdūr, Rüşdīye, Sikenderde, Sitanbula vb.
5. Mısraların başında büyük harf tercih edilmiştir.
6. Farsça kelimelerde yer alan vâv-ı ma‘dûleler “ ˘ ” işareti ile gösterilmiştir: h˘āce, h˘āb, üstüh˘ān, h˘āhiş, ğam-h˘ār vb.
7. Vezin sebebiyle zihaf yapılması gereken hecelerdeki uzunluklar korunup italik yazılmıştır (ör. sākī, āyñe, Zātīyā vb.) İmâle yapılan kelimelerdeki kısa şekiller korunmuş, imâle yapıldığı ayrıca belirtilmemiştir.
8. Farsça kelimelerdeki vâv-ı mechûleler kısa ünlüyle yazılmıştır: hoş, hoy, hod vb.
9. Bazı kelimelerin sonunda bulunan elif-i maksûreler “ ı ” veya “ ۛ ” harfi ile yazılmış olsa da a’lı okunuşları tercih edilmiştir: Yahyā, Mūsā, ma‘nā vb.
10. Dokun-, doğ-, dayan- gibi “d” sesiyle başlayan bazı kelimeler “ ڤ ” harfi ile yazılmış (ör. tonluk, ٲoldı, ٲokuz, ٲayanma) ve metindeki şekil esas alınmıştır.
11. K’ola, k’idemez, n’ola, n’ider, n’eyleyeyin gibi büzülme hadisesinin görüldüğü kelimeler kesme işareti ile ayrılarak yazılmıştır.
12. ‘Ayş, ‘ıyş, ‘aşk-‘ışk gibi iki farklı okunuşu olan kelimelerin a’lı şekilleri (‘ayş, ‘aşk) tercih edilmiştir.
13. Arapça, Farça edatlar ve ön ekler eklendikleri kelimededen “-” işareti ile ayrılarak yazılmıştır: be-kef, bī-pervā, nā-şād vb.
14. Farsça son ekler ise eklendikleri kelimeye bitişik yazılmıştır: secdegâh, gülistân, lâlezâr, kuhsâr, sadefveş vb.

⁵⁷ İsmail Ünver, “Çevriyazıda Yazım Birliği Üzerine Öneriler”, **Türkoloji Dergisi**, C. XI, S. I, İstanbul, 1993, s. 51- 89.

15. Mecmuada hem “c (ج)” hem de “ç (چ)” harfiyle yazılan “gonce” sözcüğünün c’li şekli tercih edilmiştir.
16. Hatt ve dürr gibi sonunda çift ünsüz yer alan kelimeler, metinde şeddeli olarak yazıldıysa çift ünsüzle, şeddesiz yazıldıysa tek ünsüzle kaydedilmiştir.
17. Nice sözcüğü nasıl anlamında kullanıldığı zaman “c (ج)” harfiyle, miktar belirten bir kelime olarak kullanıldığı zaman “ç (چ)” harfiyle yazılmıştır.
18. “Anuñçün” sözcüğü vezin sebebiyle ayrı yazılması gerektiğinde “anuñ-içün” şeklinde verilmiştir.
19. “ile” eki ve bağlacı metinde himmetle, cânla gibi “ye (ع)” harfiyle yazılmamışsa veya “ye (ع)” harfi ile eklendiği kelimeye bitişik yazılmışsa “-” işaretiyle ayrılarak verilmiştir: âh-ile, ‘ aql-ile, cân-ile, himmet-ile, yâr-ile vb.
20. Sert ünsüzlerin benzeşmesi kuralına uyulmamış, metindeki şekiller esas alınmıştır: bakdı, geçdi, gitdi, kıtdı vb.
21. “+e” ve “+a” şeklinde okunabilen yönelme ekinin a’lı okunuşları esas alınmıştır: ağıyâra, yâra vb. Ancak metinde kafiyeye ve anlam uyumu söz konusu olduğunda e’li okunuşlara da yer verilmiştir.
22. Bağlaç olan “de”ler ayrı yazılmıştır: “bizde de” vb.
23. “-i” ek fiili ile oluşturulan birleşik zamanlı fiiller vezni bozmadığı müddetçe “olmaz idi, belâ imiş” şeklinde ayrı yazılmıştır.
24. Farsça sözcük tekrarlarının arasına gelen ekler “-” işaretiyle ayrılmıştır: düş-ber-düş, leb-â-leb, leb-be-leb, mü-be-mü, nüş-â-nüş, pey-â-pey, ser-â-ser, sîne-be-sîne vb.
25. Farsça birleşik isimler ve sıfatlar “-” işareti ile ayrılmıştır: gül-çehre, mâh-likâ vb.
26. Ünlü türemesi görülen âsitân-âstân, âfitâb-âftâb, âsiyâb-âsyâb gibi kelimelerin medli okunuşları tercih edilmiştir.
27. Kapalı e sesinin i’li kullanımı korunmuştur: ider, dimek, virmek, yir vb. Ancak kafiyeyi bozan durumlarda e’li okunuşların tercih edildiği örnekler de mevcuttur.
28. Metinde “ء” işareti ile gösterilen hemzenin “ى”siz şekli tercih edilmiştir: sahâ’if, nâ’il, dâ’imâ vb.
29. “Güft ü gû” gibi terkîb-i ‘atfilerin yazılışında atıf vâvlı kullanımları tercih edilmiştir: güft ü gû vb.
30. “b (ب)” harfiyle yazılan zarf fiil ekinin (up/üp) “p (پ)”li şekli kullanılmıştır: koparup, gelüp, olup vb.

2. 3. Metnin İşaretler Sistemi

Tablo 4: Transkripsiyon Tablosu

أ, آ	A, a, Ā, ā, E, e	ش	Ş, ş
ء	’	ص	Ş, ş
ب	B, b	ض	Ž, ž, Đ, đ
پ	P, p	ط	Ț, ț
ت	T, t	ظ	Z, z
ث	Ṣ, ṣ	ع	‘
ج	C, c	غ	Ğ, ğ
چ	Ç, ç	ف	F, f
ح	H, h	ق	Q, q
خ	H, h	ك	G, g, K, k, D, d, η
د	D, d	ل	L, l
ذ	Z, z	م	M, m
ر	R, r	ن	N, n
ز	Z, z	و	Ū, ū, Ü, ü, V, v
ژ	J, j	ه	H, h, e
س	S, s	ی	Ī, ī, I, i, İ, i, Y, y

2.4. Karşılaştırmalı Metin

[1b]⁵⁸ [2a]

1⁵⁹

Remel

fā' ilātün fā' ilātün fā' ilün

[Meşnevî]

LĀ BĪN KEMĀL

1. Himmet elidür yed-i beyzā olan
Er nefesidür dem-i ' İsā olan
2. Himmet-ile buldı şeref ādemī
Himmet-ile tıtdı tıtan ' ālemi

2⁶⁰

Muzāri'

mef' ūlū fā' ilātü mefā' ilü fā' ilün

[Kıt' a]

[EMRĪ]

1. Şūfī mecāz aıladı yāra muḥabbetüm
' Ālemde kimse bilmedi gitdi ḥaḳıḳatüm

3⁶¹

Muzāri'

mef' ūlū fā' ilātü mefā' ilü fā' ilün

[Ġazel]

[EMRĪ]

1. Bir gevherem ki ḥāk-i siyāh içre [k]almışam⁶²
Şarrāf-ı dehr bilmez-ise n'ola kıymetüm

⁵⁸ 1b numaralı sayfada şiir bulunmamaktadır.

⁵⁹ İbn Kemāl mahlaslı şiirlerin yer aldığı çalışmalarda tespit edilememiştir (Bkz. Kaynakça). Söz konusu şiirin ilk beyti MŞ.'de Ahmed Paşa'ya ait olarak gösterilmekle birlikte bu beyitler Ahmed Paşa'ya ait eserlerde de tespit edilememiştir.

⁶⁰ Emrî D., Kt. 300 (1 Beyit), s. 354.

⁶¹ Emrî D., G. 313 (5 Beyit), s. 180-181.

⁶² almışam: ḳalmışam **D**.

4⁶³

Hafif

fe' ilātün mefā' ilün fe' ilün

Ꞑıt' a

[REF' İ]

1. Hoꞑka-i lāciverd-i çarḥ⁶⁴ içre
Bildünüz mi nedür bu şems ü kamer
2. Pîr-i dehrün⁶⁵ iki ğıdāsıdur
Birin aḥşām yudar birini seḥer

5⁶⁶

Remel

fe' ilātün fe' ilātün fe' ilün

Ꞑıt' a

‘ ABDÜLḤALİM EFENDİ

1. Aḳarak ḳapuḡa vardı eşküm
Yine ‘ işāle göḡül ‘ āzimdür
2. Şıla-i raḥmün umar bu dil-i zār
Mā³-i mevşūla şıla lāzımdur

6⁶⁷

Muzāri‘

mef' ulü fā' ilātü mefā' ilü fā' ilün

Ꞑıt' a-i Ğarrā

[LĀ-EDRİ]

1. Eş'ār-ı dil-keş ile bu mecmū' a gūyiyā
Bir ‘ arifün ḳatında leb-ā-leb definedür

⁶³ Ref' İ'ye ait bir dıvân nüshası ya da yayımlanmış bir akademik çalışma bulunamamıştır (Bkz. Kaynakça). RT., Kt. (2 Beyit), s. 164.; TN-1, Kt. (2 Beyit), s. 255.: TN-1'de şairin adı Refmî olarak kayıtlıdır.

⁶⁴ hoꞑka-i lāciverd-i çarḥ: ḥaḳka-i lā-cevrid çerḥ TN-1

⁶⁵ pîr-i dehrün: pîr dehrün RT., TN-1

⁶⁶ ‘ Abdülhalîm mahlaslı şiirlerin yer aldığı çalışmalarda tespit edilememiştir (Bkz. Kaynakça).

⁶⁷ Kıt' anın hangi şair tarafından kaleme alındığı tespit edilememiştir.

2. Cins-i cevāhir-i süḥan-ı rūḥ-baḥş ile
Baḥr-ı muḥīṭ-i ma' nāya işler sefinedür

768

Hezec

mefā' ilün mefā' ilün fe' ülün

Ḳıṭ' a

[MEŞḲĪ]

1. Ne deḡlü çoḡ ise cürm ü günāhuḡ
Yine dergāh-ı Ḥaḡdan olma ḡālī
2. Olupdur raḡmeti ḡahrına ḡālib
Yüz⁶⁹ artuḡdur celālinden cemāli

870

Remel

fā' ilātün fā' ilātün fā' ilātün fā' ilün

Ḳıṭ' a-i Ra' nā

[VĀNĪ]

1. Budur āyīn-i ' Arab⁷¹ bir ḡavmüḡ ölse⁷² seyyidi
Az olur kim⁷³ ḡabri üzre bende āzād olmaya
2. Sen ki faḡrü'l-enbiyā vü seyyidü'l-kevneysün⁷⁴
Ḥāşā-lillāḡ ḡabrüḡe yüz süren āzād olmaya

⁶⁸ MeşḲī'ye ait bir dīvān nüshası ya da yayımlanmış bir akademik çalışma bulunamamıştır (Bkz. Kaynakça). RT., Kt. (2 Beyit), s. 298; TN-2, Kt. (2 Beyit), s. 293.

⁶⁹ yüz: on TN-2

⁷⁰ Vānī'ye ait bir dīvān nüshası ya da yayımlanmış bir akademik çalışma bulunamamıştır (Bkz. Kaynakça). OM., Kt. (2 Beyit), s. 460.; TN-2, Kt. (2 Beyit), s. 244; TN-3, Kt. (2 Beyit), s.370.

⁷¹ āyīn-i ' Arab: āyın ' Arab TN-3

⁷² ölse: olsa TN-2, TN-3

⁷³ kim: ki TN-2, OM.

⁷⁴ faḡrü'l-enbiyā vü seyyidü'l-kevneysün: şāh-ı mürselin ü seyyid-i kevneysün TN-3

975

Ḥafif

fe' ilātün mefā' ilün fe' ilün

[Kıt' a]

[LĀ-EDRĪ]

1. 'Adl iderse Ḥudā kıyāmetde
Görmüyem gibi gülşen-i İremi
2. 'Afv iderse günāhum ol Mevlā
Kendinüñ luṭfi kendinüñ keremi

1076

Ḥafif

fe' ilātün mefā' ilün fe' ilün

Kıt' a

[NECĀTĪ]

1. 'Ārif isenḡ gel arḡa vir arḡa⁷⁷
Bir ulu āstāna⁷⁸ bir bāba
2. Ḳa' beye virmeseydi arḡasını
Kimse baş egmez idi⁷⁹ mihrāba

1180

Hezec

mefā' ilün mefā' ilün fe' ülün

Kıt' a

[NECĀTĪ]

1. Elün gül gibi igen açma gel kim⁸¹
Elünde istedükçe zer bulına

⁷⁵ Kıt' anın hangi şair tarafından kaleme alındığı tespit edilememiştir.

⁷⁶ Necâtî Beg D., Kt. 68 (2 Beyit), s. 535.

⁷⁷ 'ārif isenḡ gel arḡa vir arḡa: izzet istersen arka ver arka **D.**

⁷⁸ āstāna: eşiḡe ya **D.**

⁷⁹ kimse baş egmez idi: secde etmezdi kimse **D.**

⁸⁰ Necâtî Beg D., Kt. 68 (4 Beyit), s. 531.

⁸¹ kim: ki **D.**

2. Birazçık yi birazçık dağı şakla
Birazçık dağı vir Taşrı yolına

12⁸²

Remel

fe' ilātün fe' ilātün fe' ilātün fe' ilün

[Ġazel]

[KĀMĪ]

1. Sālik-i 'aşka dime ola mı⁸³ tevfiķ refiķ
Gir ʔarīķa göñül Allāhü veliyyü't-tevfiķ⁸⁴
2. Āsyāb-ı felegi dāne-i encümle görüp
Kendümi maḥv iderüm eyleyicek fikr-i daķiķ

13⁸⁵

Hezec

mefā' ilün mefā' ilün fe' ülün

[Meşnevî]*

[İBN KEMĀL]

1. Tevekkül tekyesine kim ola zayf
Virürler ḥişşesin bī-zulm u bī-ḥayf
2. ʔanā' at küncin itse bir kişı pay
Virürler ḥişşesin aña olur bay

⁸² Bu gazelin tamamı ME-1'de ve ME-2'de "Kâmî" mahlasıyla yer almaktadır (Bkz. Kaynakça). Ancak Kâmî mahlaslı bu şairin kimliği tespit edilememiştir. ME-1, G. (5 Beyit), 204-205.; ME-2, G. (5 Beyit), s. 180.

⁸³ ola mı: ol mey-i **ME-1**

⁸⁴ "Başarıyı sağlayan Allah'tır." anlamında bir duadır.

² Bu beyit ME-1 ve ME-2'de 3. beyittir.

⁸⁵ Bu şiir, Latîfî Tezkiresi'nde İbn Kemal'e ait olarak gösterilmiştir (Bkz. Kaynakça). Ancak İbn Kemal'in eserlerinde tespit edilememiştir (Bkz. Kaynakça).

* Mecmuada "Kıt'a-Güne" başlığı ile kayıtlıdır.

14⁸⁶

Remel

fā' ilātün fā' ilātün fā' ilātün fā' ilün

[Müfred]

[ĞAVŞİ]

1. Āsyāb-ı dehre kendüm⁸⁷ geldüğüm ta' n⁸⁸ eyleme⁸⁹
Biz de çarhuñ harmanında[n]⁹⁰ şıçramış bir dāneyüz

[2b]

15⁹¹

Muzāri'

mef' ülü fā' ilātü mefā' ilü fā' ilün

[Ġazel]

NĀBĪ

1. Ey mīl-i sürme gözlerüñ öp benden ol mehüñ
'Arz it siyāhkār-i hicrānı mū-be-mū

16⁹²

Muzāri'

mef' ülü fā' ilātü mefā' ilü fā' ilün

[Ġazel]

[TĀLĪB]

1. Ey şāne pāy-ı zülfine düş benden ol şehüñ
'Arz eyle çāk çāk-i hicrānı mū-be-mū

⁸⁶ Gavsî Ahmed Dede'ye ait bir dîvân nüshası ya da yayımlanmış bir akademik çalışma bulunamamıştır (Bkz. Kaynakça). KSM., B., s. 474.; NA., B., s. 291; ST-1, B., s. 441.; ST-2, B., s. 338.

⁸⁷ dehre kendüm: felege M.; çevre kendüm KSM., ST-1, ST-2

⁸⁸ ta' n: 'ayb KSM., NA., ST-1, ST-2

⁸⁹ eyleme: etme kim ST-1

⁹⁰ çarhuñ harmanında[n]: ma' nā harmanından KSM., NA., ST-1, ST-2

⁹¹ Nâbî D., G. 656 (7 Beyit), s. 953.

⁹² Mecmuada şairin mahlası "Şehrî" olarak kayıtlı olmakla birlikte bu beyit, şairin dîvânında tespit edilememiş ve beytin Tâlib'e ait olduğu belirlenmiştir. Bkz. Bursalı Tâlib D., G. 97 (7 Beyit), s. 271.

17⁹³

Muzâri^ç

mef^ç ulü fâ^ç ilâtü mefâ^ç ilü fâ^ç ilün

[Müfred]

[^ç ABDÜLBÂKÎ]

1. Ey tîğ-i tîz hıttâ-i mülk-i cemâle düş
Def^ç ⁹⁴ eyle zulm-ı hâtt-ı siyehkârı⁹⁵ mû-be-mû

18⁹⁶

Hezec

mef^ç ulü mefâ^ç ilü mefâ^ç ilü fe^ç ülün

[Kıt^ç a]

[HÂLETÎ]

1. Her şâhib-i hamseyle n'ola pençeleşürsem
Anlar dağı ey Hâletî-i zâr beşerdür

19⁹⁷

Remel

fe^ç ilâtün fe^ç ilâtün fe^ç ilâtün fe^ç ilün

[Maṭla^ç]

[LÂ-EDRÎ]

1. ^ç Āşıkun taşra çıkardı kızılın yaş yine
Kıta açık boyadı dîde-i hûn-pâş yine

⁹³ Bu beyit, Millet-M.'de ^ç Abdülbâkî mahlası ile kayıtlıdır. Ancak beytin ^ç Abdülbâkî mahlaslı hangi şâire ait olduğu tespit edilememiştir (Bkz Kaynakça). Milli-M., Müf., s.1265.

⁹⁴ def^ç : ref^ç **Milli-M.**

⁹⁵ siyehkâr: sipehkâr **Milli-M.**

⁹⁶ Azmi-zâde Hâletî D., Kt. 34 (2 Beyit), s. 195.

⁹⁷ Beytin hangi şair tarafından kaleme alındığı tespit edilememiştir.

20⁹⁸

Hezec

mefâ' ilün mefâ' ilün mefâ' ilün mefâ' ilün

[Ġazel]

[‘UBEYDÎ]

1. Perî-peykerleri ehl-i ğınāya rām iden oldur
Elüme girse vallāhi⁹⁹ yüzün bozardum altunuĝ

21¹⁰⁰

Muzāri‘

mef' ūlū fā' ilātün mef' ūlū fā' ilātün

[Ġazel]

[EMRÎ]

1. Didüm ki cāna geçdi tîrûĝ¹⁰¹ neden belürmez
Ol qaşları kemānum didi geçen belürmez

22¹⁰²

Remel

fe' ilātün fe' ilātün fe' ilātün fe' ilün

[Maṭla‘]

ĶINALI-ZĀDE [‘ĀLÎ ÇELEBÎ]

1. Eñsesinden bilürüz ḥaṭṭı gelen¹⁰³ maḥbūbı
‘Ārif olan begüm ardından oĝur mektūbı

⁹⁸ ‘Ubeydî D., G. 168 (5 Beyit), s. 412.

⁹⁹ elüme girse vallāhi: ele girseydi billāhi **D.**

¹⁰⁰ Emrî D., G. 218 (5 Beyit), s. 136-137.

¹⁰¹ cāna geçdi tîrûĝ: tîr-i gamzeĝ dilde **D.**

¹⁰² Ķınalızāde ‘Ālî Çelebi’ye ait bir dîvân nüshası ya da yayımlanmış bir akademik çalışma bulunamamıştır (Bkz. Kaynakça). GŞ., B., s.69.; RT. B., s. 243.

¹⁰³ gelen: gülen **GŞ.**

23¹⁰⁴

Hezec

mef'ülü mefâ'ilü mefâ'ilü fe'ülün

[Müfred]

ṬĀLİ'Î

1. Hıaı bozdı ise hüsni ebrüsü kemākān
Mescid n'ola gitdi ise¹⁰⁵ mihrāb yirinde

24¹⁰⁶

Remel

fe'ilātün fe'ilātün fe'ilātün fe'ilün

[Kıı' a]

ŞABRÎ

1. Hāne-i qalbi harāb itdi o reftār o reviş
Aldı dil qal' asımı pādişehüm bu yürüyiş

25¹⁰⁷

Remel

fe'ilātün fe'ilātün fe'ilātün fe'ilün

[Müfred]

[KADİMÎ]

1. Hāneme geldi ser-i küyına 'azm itmiş iken
Buldum ol mähveşi gökde ararken yirde

¹⁰⁴ Tâli'î'ye ait bir dîvân nüshası ya da yayımlanmış bir akademik çalışma bulunamamıştır (Bkz. Kaynakça). RT., B., s. 210.; ZE. B., s. 380.

¹⁰⁵ mescid n'ola gitdi ise: yıkıldı ise mescidi ZE.

¹⁰⁶ Sabrî (Galatalı)'ye ait bir dîvân nüshası ya da yayımlanmış bir akademik çalışma bulunamamıştır (Bkz. Kaynakça). RT., Kt. (2 Beyit), s. 204.

¹⁰⁷ Kadîmî'ye ait bir dîvân nüshası ya da yayımlanmış bir akademik çalışma bulunamamıştır (Bkz. Kaynakça). RT., B., s. 273.; TN-2, B., s. 148.; ZE., B., s. 465.

26¹⁰⁸

Müctes

mefâ' ilün fe' ilâtün mefâ' ilün fe' ilün

[Maṭla']

[NEV' İ-ZÂDE ' AṬÂYİ]

1. Şaçun selâsili¹⁰⁹ ḥavf-ile ey şeh-i¹¹⁰ ṭannâz
Resende şimdi terâzû ile yürür cân-bâz

27¹¹¹

Müctes

mefâ' ilün fe' ilâtün mefâ' ilün fe' ilün

[Maṭla']

[ŞEMSİ]

1. Belürdi ḥaṭṭ-ı ' izârı bahâr yaklaştı
Ber-â-ber olmağa leyl ü nehâr yaklaştı

28¹¹²

Muzârî'

mef' ülü fâ' ilâtü mefâ' ilü fâ' ilün

[Maṭla']

[KURBİ]

1. Mîzâb-ı şîşeden¹¹³ dökilür¹¹⁴ cüyveş şarâb
Devretse câm-ı mey n'ola¹¹⁵ mânend-i âsyâb

¹⁰⁸ Nev' izâde ' Atâyî D., B. 27, s. 757.

¹⁰⁹ selâsili: selâsil-i D.

¹¹⁰ şeh-i: büt-i D.

¹¹¹ Bu beyit, Riyâzî Tezkiresi'nde Şemsî (İsfendiyâr-zâde)'ye ait olarak gösterilmiştir. Ancak şairin dîvânında tespit edilememiştir (Bkz. Kaynakça). RT., B., s.193.

¹¹² Kurbî'ye ait bir dîvân nüshası ya da yayımlanmış bir akademik çalışma bulunamamıştır (Bkz. Kaynakça). GŞ., B., s. 254.; RT., B., s.274.; TN-2, B., s. 149.

¹¹³ mîzâb-ı şîşeden: meyzâb şîşeden TN-2

¹¹⁴ dökilür: aqıcaq GŞ.; aqıdub TN-2

¹¹⁵ devretse câm-ı mey n'ola: döndi piyâle bezmde GŞ., TN-2

29¹¹⁶

Remel

fe' ilātün fe' ilātün fe' ilātün fe' ilün

[Müfred]

[LĀ-EDRĪ]

1. Kırtuluş yoğ heves-i zülf-i siyekārından
Ėam-ı zencir-i belāsın kırılınca çekerüz

30¹¹⁷

Remel

fā' ilātün fā' ilātün fā' ilātün fā' ilün

[Maṭla']

[LĀ-EDRĪ]

1. Devre āĖāz eyleyüp ol şāhid-i şūfi-firīb
Tekye-i Ėamda beni döndürdi bī-şabr u şekīb

31¹¹⁸

Muzāri'

mef' ūlü fā' ilātün mef' ūlü fā' ilātün

[Maṭla']

NĀBĪ

1. Dil sādegān-ı ' irfān āsūdedür¹¹⁹ elemden¹²⁰
Evrāķ-ı nā-nüvişte āsūde¹²¹ piç ü ĥamdan

¹¹⁶ Beytin hangi şair tarafından kaleme alındığı tespit edilememiştir.

¹¹⁷ Beytin hangi şair tarafından kaleme alındığı tespit edilememiştir.

¹¹⁸ Nābî D., Mat. 38, s. 1242.

¹¹⁹ āsūdedür: āzādedür **D.**

¹²⁰ elemden: sitemden **D.**

¹²¹ āsūde: vā-reste **D.**

32¹²²

Remel

fā' ilātün fā' ilātün fā' ilātün fā' ilün

[Ġazel]

EMRĪ

1. Bir yalıñ yüzlü güzeldür āteş-i 'aşq-ı nigār
Yağsa yandursa dil-i 'uşşāķı her dem vechi var

33¹²³

Müctes

mefā' ilün fe' ilātün mefā' ilün fe' ilün

[Maṭla']

[CEMĀLĪ]

1. Hevā-yı nāqa-yı Leylā ile olup meftün
Durur durur deve dirdi¹²⁴ Cemā/īyā Mecnün

34¹²⁵

Müctes

mefā' ilün fe' ilātün mefā' ilün fe' ilün

[Maṭla']

ŞĀBĪT

1. Virüp telāş mühimmāt-ı üştür ü ester
Durur durur deve dir hayretinden ehl-i sefer

¹²² Emrī D., G. 89 (5 Beyit), s. 78.

¹²³ MC., Mat. 707, s.157.

¹²⁴ dirdi: dir MC.

¹²⁵ Bosnalı Sâbit D., B. 75, s. 560

35¹²⁶

Muzāri^c

mef^c ūlū fā^c ilātū mefā^c ilū fā^c ilün

[Ġazel]

[NEŞĀTĪ]

1. Hāl-i siyeh miyān-ı¹²⁷ dü-ebrū-yı yārda
Şehbāz-ı hüsndür ki per açmış şikār arar

[3a]

36¹²⁸

Muzāri^c

mef^c ūlū fā^c ilātū mefā^c ilū fā^c ilün

[Ġazel]

[NĀBĪ]

1. Sīmān-kemer ki zīver-i mūy-ı miyānıdır
Çengelli belde şanki gümüş kārvinıdır¹²⁹

37¹³⁰

Hezec

mefā^c ilün mefā^c ilün mefā^c ilün mefā^c ilün

[Müfred]

[ŞEHĪD ‘ĀLĪ PAŞA]

1. Sen evvel düş-ı isti^c dāduş eyle lāyık-ı hil^c at
Saņa hayyāt-ı gerdün atlas-ı çarhı libās eyler

¹²⁶ Neşâtî D., G. 78 (5 Beyit), s. 104-105.

¹²⁷ miyān-ı: miyān ü **D**.

¹²⁸ Nâbî D., G. 107 (10 Beyit), s. 540.

¹²⁹ kārvinıdır: kārbinıdır **D**.

¹³⁰ Şehîd ‘Ālî Paşa’ya ait bir dîvân nüshası ya da yayımlanmış bir akademik çalışma bulunamamıştır (Bkz. Kaynakça). M.Ebyât, B., s. 39.

38¹³¹

Müctes

mefā' ilün fe' ilātün mefā' ilün fe' ilün

[Müfred]

[LĀ-EDRĪ]

1. Sirişk-i dīde dilermiş bizümle hem-dem ola
Yetimdür koy a gelsün ölince besleyelüm

39¹³²

Hezec

mefā' ilün mefā' ilün mefā' ilün mefā' ilün

[Ġazel]

[ĤĀLETĪ]

1. O meh bir āsmānī cāme giymiş sine-çāk itmiş¹³³
Açıkdur gök kapusu Ĥāletī durma du' ā eyle

40¹³⁴

Hezec

mefā' ilün mefā' ilün mefā' ilün mefā' ilün

[Müfred]

[FENNĪ]

1. Sikender-seyr isen de sedd-i nuṭṭ it piş-i kāmilde
Felātün-ı¹³⁵ ḥaḳīkat-bīne naḳl-i mācerā olmaz¹³⁶

¹³¹ Beytin hangi şair tarafından kaleme alındığı tespit edilememiştir.

¹³² Azmi-zāde Hāletī D., G. 734 (5 Beyit), s. 518-519.

¹³³ itmiş: olmuş **D.**

¹³⁴ Fennī'ye ait bir dīvān nüshası ya da yayımlanmış bir akademik çalışma bulunamamıştır (Bkz. Kaynakça). MŞTÜ., B., s. 77.; OM., B., s. 115.; ST-2, B., s. 365.; TŞM., B., s. 244.

¹³⁵ felātün-ı: felātuni **OM.**

¹³⁶ olmaz: düşmez **ST-2**

41¹³⁷

Muzāri^ç

mef' ūlū fā' ilātū mefā' ilū fā' ilün

[Ġazel]

NĀBĪ

1. Rūy-ı siyāh vāsıta-i raḥmet olduđı¹³⁸
Müy-ı siyāhfām sefid olduğı güvāh

42¹³⁹

Remel

fe' ilātün fe' ilātün fe' ilātün fe' ilün

[Maṭla^ç]

[LĀ-EDRĪ]

1. Sīneye şerḥa çeker el yüzüme çekdüm ben
Vech-i meşrūḥ ile sevsün seni ey māh seven

43¹⁴⁰

Muzāri^ç

mef' ūlū fā' ilātün mef' ūlū fā' ilātün

[Müfred]

[ZĀTĪ]

1. Şeb-diz dūd-ı āhum Gülgün eşk-i çeşmüm
İkisi de nazarda¹⁴¹ қоş қоş da yügrügin al

¹³⁷ Nābî D., G. 773 (7 Beyit), s. 1039-1040.

¹³⁸ olduğı: olmağa **D.**

¹³⁹ Beytin hangi şair tarafından kaleme alındığı tespit edilememiştir.

¹⁴⁰ Zātî D.-1, Müf. 40, s. 324.

¹⁴¹ ikisi de nazarda: hep ḥāzır ey cefā-cü **D.**

44¹⁴²

Remel

fe' ilātün fe' ilātün fe' ilātün fe' ilün

[Ġazel]

ŞĀBĪT

1. O semen-pîrehene uymış o fetvā yî kabā
Şāh-ı hūbān-ı cihāndur ve 'aleyhi'l-fetvā

45¹⁴³

Hezec

mefā' ilün mefā' ilün mefā' ilün mefā' ilün

[Ġazel]

LĀ BĪN KEMĀL

1. Kaşuñ tākı öñinde ruħlaruñ ġarķ olmış envāra
Yanar mihrāb öñinde¹⁴⁴ şanki¹⁴⁵ iki şem' -i kāfūrī

46¹⁴⁶

Remel

fā' ilātün fā' ilātün fā' ilātün fā' ilün

[Ġazel]

[ŞEHRĪ]

1. Tālī' ümden öyle¹⁴⁷ dil-gİRÜM¹⁴⁸ ki itmeme i' timād
Kevkeb-i baħtum girİbānumdan eylerse zuhūr

¹⁴² Bosnalı Sâbit D., G. 14 (5 Beyit), s. 357.

¹⁴³ İbn Kemâl D., G. 364 (7 Beyit), s. 228.

¹⁴⁴ öñinde: yanında **D.**

¹⁴⁵ şanki: şan **D.**

¹⁴⁶ Bu beyit hem Şehrî hem de Nâbî dîvânında yer almaktadır. Kaynaklarda Şehrî'nin ölüm tarihi 1660 olarak kayıtlıdır. Nâbî'nin doğum tarihi ise 1642'dir. Yani Şehrî'nin vefat ettiği dönemde Nâbî henüz 18 yaşındadır ve İstanbul'a gelmemiştir. Nâbî, İstanbul'a gelerek himaye kazandığında ve şiirleri tanınmaya başladığında Şehrî vefat edeli en az beş yıl olmuştur. Bu sebeple şiirin Şehrî'ye ait olduğu düşünülmüştür. Şehrî D. G. 36 (5 Beyit), s. 79.

¹⁴⁷ öyle: şöyle **D.**

¹⁴⁸ dil-gİRÜM: me'yūsam **D.**

47¹⁴⁹

Hezec

mefā' ilün mefā' ilün mefā' ilün mefā' ilün

[Maṭla^ç]

[HĀŞİMÎ]

1. Virüp miqrāz ile perdāht ḥaṭṭ-ı^ç anber-efşāna
Yeñiden¹⁵⁰ şandudan çıkmış müzellef¹⁵¹ oldı cānāna

48¹⁵²

Hezec

mefā' ilün mefā' ilün mefā' ilün mefā' ilün

[Maṭla^ç]

[LĀ-EDRÎ]

1. Şular her dem gubār-ı dergeh-i vālā-yı cānānı
İki çeşmümdeki merdümler olmışdur ter oğlanı

49¹⁵³

Muzāri^ç

mef' ulü fā' ilātü mefā' ilü fā' ilün

[Müfred]

[DÜRRÎ]

1. Ey dāğ-ı sīne şadra geçüp germe gögsüñi
Kān ağlamağda merdüm-i çeşmüm¹⁵⁴ seni başar

¹⁴⁹ Hâşimî D., Mat. 254, s. 228.

¹⁵⁰ yeñiden: yeniyle **D**.

¹⁵¹ müzellef: zülf **D**.

¹⁵² Beytin hangi şair tarafından kaleme alındığı tespit edilememiştir.

¹⁵³ Mecmuada şairin mahlası “Makâlî” olarak kayıtlı olmakla birlikte bu beyit, şairin dîvânında tespit edilememiş ve beytin “Dürri”ye ait olduğu belirlenmiştir. Bkz. Dürri D., Müf., vr. 26a (Der-kenâr olarak kaydedilmiştir).

¹⁵⁴ merdüm-i çeşmüm: dīde-i giryān **D**.

50¹⁵⁵

Müctes

mefâ' ilün fe' ilâtün mefâ' ilün fe' ilün

[Maṭlaʿ]

ŞĀBĪT

1. Riyā metā' ını paştav idüp de şatmasalar
O kışşa gelmiyor endāzeze uzatmasalar

51¹⁵⁶

Remel

fā' ilātün fā' ilātün fā' ilātün fā' ilün

[Müfred]

[ZĀTĪ]

1. Şişe-i hecr olsa yirüm n'ola mānend-i ' arak¹⁵⁷
Ey felek bir tāze ter gülden¹⁵⁸ ayırduñ¹⁵⁹ sen beni

52¹⁶⁰

Muzāriʿ

mef' ūlü fā' ilātü mefā' ilü fā' ilün

[Ġazel]

[BĀĶĪ]

1. Rişteyle bağlayup lebin ol şūh didi kim
Mihmān-ı h'ān-ı vaşluma bu diş kirāsıdur

¹⁵⁵ Bosnalı Sâbit D., B. 69, s. 560.

¹⁵⁶ Mecmuada şairin mahlası “Ganî-zâde” olarak kayıtlı olmakla birlikte bu beyit, şairin divânında tespit edilememiş ve beytin “Zâtî”ye ait olduğu belirlenmiştir. Zâtî D.-1, Müf. 50, s. 325.

¹⁵⁷ ' arak: gül-âb D.

¹⁵⁸ gülden: geldi D.

¹⁵⁹ ayırduñ: çıkardıñ D.

¹⁶⁰ Bâkî D., G. 80 (5 Beyit), s. 150.

53¹⁶¹

Hezec

mef' ūlū mefā' ilū mefā' ilū fe' ūlūn

[Maṭla']

[ŞĀBĪT]

1. Bir yirde yatalum diyicek sözi¹⁶² uzatdı
Yatmam didi bir ḥaylī' inād eyledi yatdı

54¹⁶³

Remel

fe' ilātūn fe' ilātūn fe' ilātūn fe' ilūn

[Müfred]

[LĀ-EDRĪ]

1. Öyle naqş eylemiş ebrūlaruñı kil-k-i felek
Kıl kalemlemlerle daḥı çekmedi anı Mānī

55¹⁶⁴

Muzāri'

mef' ūlū fā' ilātū mefā' ilū fā' ilūn

[Ġazel]

ḤĀLETĪ

1. Gülgūn-ı bāde hīç [yürimez] neyki sāḳīyā
Ḥavfūm budur ki ayaḡına inmiş ola¹⁶⁵ şu

¹⁶¹ Bosnalı Sâbit D., B. 99., s. 562.

¹⁶² sözi: nāzı **D.**

¹⁶³ Beytin hangi şair tarafından kaleme alındığı tespit edilememiştir.

¹⁶⁴ Azmi-zāde Hâletî D., G. 697 (6 Beyit), s. 503.

¹⁶⁵ ayaḡına inmiş ola: inmiş ola ayaḡına **D.**

56¹⁶⁶

Muzāri^ç

mef^ç ūlū fā^ç ilātū mefā^ç ilū fā^ç ilün

[Müfred]

[EMİNİ]

1. Sür¹⁶⁷ sāḳīyā kümeýt-i sepük-pāy-ı bādeyi¹⁶⁸
Gezdürmedür¹⁶⁹ ç ilācı şu inmiş ayağına

[3b]

57¹⁷⁰

Müctes

mefā^ç ilün fe^ç ilātün mefā^ç ilün fe^ç ilün

[Ġazel]

[YAḤYĀ]

1. Gözüm ışırdı görince o la^ç l-i ḥandānı
Nişānladum lebinüñ yāresiyle cānānı

58¹⁷¹

Muzāri^ç

mef^ç ūlū fā^ç ilātū mefā^ç ilū fā^ç ilün

[Ġazel]

[NĀBİ]

1. Gerdün virür mi kimseye şirāze-i niżām
Tā şıḳmayınca mengene-i ıztırābda

¹⁶⁶ Mecmuada şairin mahlası “Nâbî” olarak kayıtlı olmakla birlikte bu beyit, şairin dîvânında tespit edilememiş ve beytin “Emîni”ye ait olduğu belirlenmiştir. KSM., B., s. 117; KŞ. B., s. 91.; NA., B. 136, s. 20; ST-1, B., s. 68.

¹⁶⁷ sür: sor **KSM.**

¹⁶⁸ sepük-pāy-ı badeyi: sebük-seyr-i sāğarı **KSM., KŞ., NA., ST-1**

¹⁶⁹ gezdürmedür: gezdürmede **ST-2.**

¹⁷⁰ Şeyhülislâm Yahyâ D., G. 430 (5 Beyit), s. 240.

¹⁷¹ Nâbî D., G. 691 (8 Beyit), s. 977-978.

59¹⁷²

Hezec

mef^u ülü mefâ^c ilü mefâ^c ilü fe^c ülün

[Ġazel]

[RÜŞDİ]

1. Gördükçe¹⁷³ olur dâdelerüm hey[’]et-i aḥvel¹⁷⁴

Bir dil-beri görmek ne belâdur pederiyle

60¹⁷⁵

Muzâri^c

mef^u ülü fâ^c ilâtü mefâ^c ilü fâ^c ilün

[Ġazel]

[KÂŞİF]

1. Şatranc-ı dehr içinde o tıfl-ı¹⁷⁶ serîr-i nâz

Ferzâne-i cihân olacaḡ bir piyâdedür

61¹⁷⁷

Hezec

mef^u ülü mefâ^c ilü mefâ^c ilü fe^c ülün

[Maṭla^c]

[KEŞFİ]

1. Kec baḡdı meger rüyına¹⁷⁸ sen kıble-i cânun¹⁷⁹

Çekdi gözine mîl müjeḡ kıble-nümânun

¹⁷² Rüşdî D., G. 151 (8 Beyit), s. 128.

¹⁷³ gördükçe: baḡtıkça **D.**

¹⁷⁴ hey[’]et-i: hey[’]ât-ı **M.**

¹⁷⁵ Kâşif D., G. 27 (2 Beyit), s. 235.

¹⁷⁶ tıfl-ı: şâh-ı **D.**

¹⁷⁷ Keşfi[’]ye ait bir dîvân nüshası ya da yayımlanmış bir akademik çalışma bulunamamıştır (Bkz. Kaynakça). RT., B., s. 279.; MŞ., Mat., s. 306.; TŞ., B., s. 716.

¹⁷⁸ rüyına: yüzine **RT., MŞ., TŞ.**

¹⁷⁹ kıble-i cânun: ka^c be-i cânun **RT., TŞ.**

62¹⁸⁰

Hezec

mefā' ilün mefā' ilün mefā' ilün mefā' ilün

[Ġazel]

[SEYYİD VEHBÎ]

1. Zāmīrüm 'ā'id olsa n'ola eşkāsā¹⁸¹ Sitanbula
Şıla lāzımdur elbette efendi mā'-i mevşūla

63¹⁸²

Remel

fe' ilātün fe' ilātün fe' ilātün fe' ilün

[Müfred]

[LĀ-EDRĪ]

1. Değişince göbegi düşdi metā'-ı miski
Hāk-i pāyına ğazāl-ı Hōten-i 'anberfām

64¹⁸³

Remel

fe' ilātün fe' ilātün fe' ilātün fe' ilün

[Ġazel]

[İŞMETÎ]

1. Yār olmazsa murāduñca şağın¹⁸⁴ incinme
Yā hemān her didügün ey dil-i zār olsun mı

¹⁸⁰ Seyyid Vehbî D., G. 194 (5 Beyit), s. 637.

¹⁸¹ eşkāsā: eşkümle **D.**

¹⁸² Beytin hangi şair tarafından kaleme alındığı tespit edilememiştir.

¹⁸³ İsmetî D., G. 102 (5 Beyit), s. 114.

¹⁸⁴ şağın: gehî **D.**

65¹⁸⁵

Remel

fe' ilātün fe' ilātün fe' ilātün fe' ilün

[Ġazel]

[NĀLĪ]

1. Dil-i zāruḡ nigeḡ-i ḡasreti bir berberedür
O da aḡyār-ile gör ṭālī' i kim ber beredür

66¹⁸⁶

Muzāri'

mef' ūlü fā' ilātü mefā' ilü fā' ilün

[Maṭla'

[FAŞİḤ]

1. Alsak meṭā' -ı vuşlatını naḡd-i cān-ile
Sīne-be-sīne olsaḡ o berber civān-ile

67¹⁸⁷

Remel

fā' ilātün fā' ilātün fā' ilātün fā' ilün

[Maṭla'

[FİRĀḲĪ]

1. Mecma' ü'l-baḡreyne baḡ gel¹⁸⁸ dīde-i ' uşşāḡdan
Ḥikmetü'l- ' ayn oḡumaḡ lāzım degül evrāḡdan

¹⁸⁵ Nālī D., G. 18 (5 Beyit), s. 157.

¹⁸⁶ Fasīḡ D., Mat. 68., s. 607.

¹⁸⁷ Fīrākī'ye ait bir dīvān nüshası ya da yayımlanmış bir akademik çalışma bulunamamıştır (Bkz. Kaynakça). MŞ., Mat., s. 499.

¹⁸⁸ mecma' ü'l-baḡreyne baḡ gel: mecma' ü'l-baḡreyne sirāyet M.

68¹⁸⁹

Hezec

mefā' ilün mefā' ilün mefā' ilün mefā' ilün

[Maṭla']

[ḤĀTEMĪ]

1. Görüp nāfında cānānuḡ¹⁹⁰ siyeh bir ḡāl-i ' anber-bū
Nedür didüm göbek miski didi ol gözleri āhū

69¹⁹¹

Müctes

mefā' ilün fe' ilātün mefā' ilün fe' ilün

[Maṭla']

[LĀ-EDRĪ]

1. Ḳalur mı ben gidicek bāḡ-ı ' aşḡ bülbülsüz
Biri giderse yirine hezār gelmez mi

70¹⁹²

Hezec

mefā' ilün mefā' ilün mefā' ilün mefā' ilün

[Ġazel]

[NĀZİM]

1. Kitāb-ı ' işveden¹⁹³ bir derse āḡāz itmeden Leylā
Güzellik muşḡaf-ı ḡüsnünḡde ḡatm oldı¹⁹⁴ senünḡ cānā

¹⁸⁹ Bu beyit muhtelif tezkirelerde Hâtemî'ye ait olarak kaydedilmiştir, aynı beyit Bosnalı Sâbit Dîvânı'nda da yer almaktadır (Bkz. Kaynakça). Bosnalı Sâbit D., Müf. 63, s. 559. Ancak Hâtemî'nin 16. yüzyılda, Bosnalı Sâbit'in ise 17. yüzyılda yaşadığı dikkate alınarak beytin Hâtemî'ye ait olduğu düşünülmüştür. KA., B., s. 240.; RT., B., s. 131.; RZT., B., s. 90.

¹⁹⁰ cānānuḡ: dildāruḡ **RT.**, **RZT.**

¹⁹¹ Beytin hangi şair tarafından kaleme alındığı tespit edilememiştir.

¹⁹² Nâzım (Ördek-zâde)'ye ait bir dîvân nüshası ya da yayımlanmış bir akademik çalışma bulunamamıştır (Bkz. Kaynakça). NA., G. (2 Beyit), s. 427-428; ST-1, G. (3 Beyit), s. 884.

¹⁹³ ' işveden: ' işḡda **NA.**; ' aşḡdan **ST-1**

¹⁹⁴ oldı: olmuş **NA.**; olsun **ST-1**

71¹⁹⁵

Hezec

mefā' ilün mefā' ilün mefā' ilün mefā' ilün

[Maṭla^ʿ]

[^ʿAZİZİ]

1. Tenünde seng-i bî-dādı o şūḥuḥ eylemiş gök yir¹⁹⁶
Urılmışsun yine ey ^ʿaşık-ı miḥnet-zede beḡzer

72¹⁹⁷

Muzāri^ʿ

mef' ūlü fā' ilātü mefā' ilü fā' ilün

[Maṭla^ʿ]

[ḤĀLETİ]

1. Pîr-i ḥıred naşîḥat idüp göḡlüme didi
Fāş itme rāz-ı ^ʿaşkı seversen Muḥammedi

73¹⁹⁸

Muzāri^ʿ

mef' ūlü fā' ilātü mefā' ilü fā' ilün

[Müfred]

[Nİ^ʿMETİ]

1. Her pāresin ḡulağı ḡadar eylerüm¹⁹⁹ dimiş²⁰⁰
Tîḡ-i nigār öyle²⁰¹ ḡalındı ḡulaḡuma

¹⁹⁵ ^ʿAzîzî'ye ait bir dîvân nüshası ya da yayımlanmış bir akademik çalışma bulunamamıştır (Bkz. Kaynakça). KA., B., s. 257.; RT., B., s. 229.; MŞ., B., s. 469.; TŞ. B., s. 562.; ZE., B., s. 402.

¹⁹⁶ tenünde seng-i bî-dādı o şūḥuḥ eylemiş gök yir: cefa sengiyle cismin gömgök itmiş bir peri-peyker **KA.**; cefa taşıyla cismün göm gök itmiş ol peri-peyker **RT.**, **ZE.**; cefa sengiyle cismün yir yir itmiş ol peri-peyker **MŞ.**; cefa sengiyle cismün gök gök itmiş ol perî-peyker **TŞ.**

¹⁹⁷ Azmî-zāde Hāletî D., Mat. 568, s. 654.

¹⁹⁸ Ni^ʿmetî'ye ait bir dîvân nüshası ya da yayımlanmış bir akademik çalışma bulunamamıştır (Bkz. Kaynakça). RT., B., s. 318.; TN-3, B., s. 237.

¹⁹⁹ eylerüm: eylersin **TN-3**

²⁰⁰ dimiş: dimesin **TN-3**

²⁰¹ öyle: şöyle **RT.**, **TN-3**

74²⁰²

Hezec

mef' ūlū mefā' ilū mefā' ilū fe' ūlūn

[Müfred]

[LĀ-EDRĪ]

1. Yoğdur dilümüzde eşer-i naḥvet-i ṭāvus
Biz 'ālem-i bālā-yı tevāzu' da bahāyuz

75²⁰³

Remel

fe' ilātūn fe' ilātūn fe' ilātūn fe' ilūn

[Maṭla']

[LĀ-EDRĪ]

1. Ḥātem-i la' lūḡ iden mühr-i leb-i rāz baḡa
İtdi gerd-i ḡaṭuḡı sırrına āvāz baḡa

76²⁰⁴

Muzāri'

mef' ūlū fā' ilātū mefā' ilū fā' ilūn

[Ġazel]

[NEV' Ī]

1. Bağma cemāl-i ḡūba ḡaṭ-ı müşg-bārsuz
Çıkamaz kitāb-ı mihr ü muḡabbet kenārsuz

²⁰² Beytin hangi şair tarafından kaleme alındığı tespit edilememiştir.

²⁰³ Beytin hangi şair tarafından kaleme alındığı tespit edilememiştir.

²⁰⁴ Nev'î D., G. 192 (Beyit), s. 344.

[4a]

77²⁰⁵

Remel

fā' ilātün fā' ilātün fā' ilātün fā' ilün

[Ġazel]

[NEDİM]

1. Serv-i nāzum²⁰⁶ kim büyütdi böyle bī-pervā seni
Kim yetişdüirdi bu gūne servden bālā seni
2. Büydan hoş rengden pākizedür nāzik tenün
Beslemiş koyında gūyā kim gül-i ra' nā seni
3. Güllü dībā giydün ammā kırkarum āzār ider
Nāzenīnüm sāye-i hār-ı gül-i dībā²⁰⁷ seni
4. Bir elünđe gül bir elde cām geldün sāḳyā
Ḳaḅısın alsam güli yāhūd ki cāmı ya seni
5. Şāf iken āyīne-i endāmdan sīnem dirīḡ
Almadum bir kerrecik āḡūşa ser-tā-pā seni
6. Şandum olmuş ceste bir fevvāre-i āb-ı ḡayāt²⁰⁸
Böyle gösterdi baḡa ol ḡadd-i müsteşnā seni
7. Ben didükçe böyle kim kıldı Nedīmi nā-tüvān
Gösterür engüşt-ile meclisdeki mīnā seni

²⁰⁵ Nedīm D., G. 152 (7 Beyit), s. 246.

²⁰⁶ serv-i nāzum: mest-i nāzum **D.**

²⁰⁷ dībā: zībā **M.**

⁵ D.'de 6. beyittir.

⁶ D.'de 5. beyittir.

²⁰⁸ fevvāre-i āb-ı ḡayāt: fevvāreden āb-ı ḡayāt **M.**

78²⁰⁹

Remel

fe' ilātün fe' ilātün fe' ilātün fe' ilün

[Nazm]

[NEDİM]

1. Ğamze bî-raḥm²¹⁰ çıkar çeşm-i tenük-ḥūsından
Kişver-i ḥüsninüñ ejder dođar āḥūsından

79²¹¹

Müctes

mefā' ilün fe' ilātün mefā' ilün fe' ilün

[Ğazel]

[SÂMÎ]

1. Dü nīm olursa da ten dilde ārzü birdür
Dü-reng ise gül-i ra' nā ' aceb mi bû birdür
2. Göñül ḥarāb-ı mey-i bî-ḥodî-i vaḥdetdür
O bezmgāhda kim sākî vü sebû birdür
3. Netice ' ayn-ı muḳaddem ḳāziyye ḥod ma' lüm
Bu ders-ḥānede ma' nā-yı güft ü gû birdür
4. Niğāh-ı ehl-i ḥaḳīḳatde rā' vü mer'î
Bilürsen āyñeyi eyle rû-be-rû birdür
5. Girīve-gerd-i ḥilāf olma reh-rev-i şıdḳ ol
Ṭarīḳ-i ' aşḳ-ı İlähīde cüst ü cû birdür
6. Ḥaşīr-pāre-i zillet-be-düş-ı tecrīdün
Yanında çin-i cebin ile ser-fürü birdür
7. Kemāl[-i ' aşḳ ile] ol hüş-der-dem-i tevḥīd
Nefes hezār ise de Sāmÿā gelü birdür

²⁰⁹ Nedîm D., N. 4 (3 Beyit), s. 141.

²¹⁰ bî-raḥm: pür-zehr D.

²¹¹ Arpaemîni-zāde Sâmî D., G. 26 (7 Beyit), s. 309.

80²¹²

Müctes

mefâ' ilün fe' ilātün mefâ' ilün fe' ilün

[Ġazel]

[SĀMĪ]

1. Bakılmaz ol nıgeh-i şāhbāz-te 'şıre
Ki nāḥun-efgen olupdur hezār naḥçıre
2. Niyāz-ı mağrifet eyler günāh-ı mey-ḥ'āre
Çemende berg-i rez efşürde olmadın şıre
3. Eger sürādık-ı tedbır olursa tū-ber-tū²¹³
Yine ḥıçāb olamaz āftāb-ı taḥdıre
4. Ta' arrūz itmez idüñ ehl-i 'aşka ey zāhid
Geleydi ḥālet-i sevdā-yı 'aşk ta' bıre
5. 'Aceb degül dil-i zāhidde olmasa ğam-ı 'aşk
Ki nazm olur mı güher rişte-i girih-gıre
6. Bu şı' r-i tāze-reviş tarḥ-ı ṭab' -ı Sāmıdür
'Aceb mi ehl-i süḥan ṭālib olsa tanzıre

81²¹⁴

Muzāri'

mef' ülü fā' ilātü mefā' ilü fā' ilün

[Ġazel]

NĀBĪ

1. 'Ārif libāsa baḥmaz ider zāta i' tibār²¹⁵
Cevher-şınās-ı tıĝ çekinmez ğilāfına

²¹² Arpaemini-zāde Sāmı D., G. 108 (6 Beyit), s. 358-359.

³ D.'de 5. beyittir.

²¹³ tū-ber-tū: teh-ber-teh **M**.

⁴ D.'de 3. beyittir.

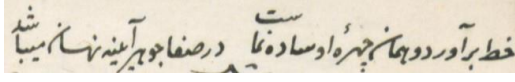
⁵ D.'de 4. beyittir.

²¹⁴ Nābı D., G. 667 (10 Beyit), s. 961-962.

²¹⁵ i' tibār: iltifat **D**.

[4b]

82²¹⁶

1.

83²¹⁷

Remel

fe' ilātün fe' ilātün fe' ilātün fe' ilün

[Maṭla^ʿ]

[^ʿĀRĪFĪ]

1. Zīnet-i²¹⁸ ḥüsni anuḡ ḥaṭṭ-ile efzün olmış
Sebeb-i²¹⁹ devleti ol ḥaṭṭ-ı hümāyün olmış

84²²⁰

Muzāri^ʿ

mef' ülü fā' ilātü mefā' ilü fā' ilün

[Ġazel]

[NAḤĪFĪ]

1. Ḥaṭ geldi şanma ey yüzi gül rüy-ı alüḡe
Bir perde çekdi baḥṭ-ı siyāhum cemālüḡe

85²²¹

Müctes

mefā' ilün fe' ilātün mefā' ilün fe' ilün

[Müfred]

[LĀ-EDRĪ]

1. Ḥaṭ-āver oldı oturdı o şeh taḥıyyāta
Göñül yetiş varalum bārī' bir selām alalum

²¹⁶ Farsça bir şiirdir.

²¹⁷ Bu beyit SHME.'de ^ʿĀrifî mahlasıyla kayıtlıdır. Ancak ^ʿĀrifî mahlaslı bu şairin kimliği tespit edilememiştir (Bkz. Kaynakça). SHME., B., s. 816.

²¹⁸ zīnet-i: ḥutbe-i SHME.

²¹⁹ sebeb-i: sebebi SHME.

²²⁰ Nahîfî D., G. 6 (1 Beyit), s. 732.

²²¹ Beytin hangi şair tarafından kaleme alındığı tespit edilememiştir.

86²²²

Remel

fā' ilātün fā' ilātün fā' ilātün fā' ilün

[Maṭla']

[LĀ-EDRĪ]

1. Hıa nümāyān oldı dirlerse ruḥ-ı dildārda
İ' timād itmem çemen bitmez kenār-ı nārda

87²²³

Muzārī'

mef' ūlü fā' ilātü mefā' ilü fā' ilün

[Ġazel]

[SIRRĪ]

1. Ruḥsāruḥ üzre tāze hıa-ı müşk-bū mıdur
Ceyş-i Hıbeşle²²⁴ milket-i Rūma gulü mıdur

88²²⁵

Muzārī'

mef' ūlü fā' ilātü mefā' ilü fā' ilün

[Maṭla']

[NAḤĪFĪ]

1. Terk eylemem hıa-āver olursa o māhumı
Hıaṭṭ-ı şerif ile severüm pādīşāhumı

²²² Beytin hangi şair tarafından kaleme alındığı tespit edilememiştir.

²²³ Sırrı D., G. 24 (7 Beyit), s. 282-283.

²²⁴ Hıbeşle: Hıbeşde D.

²²⁵ Nahîfî D., Mat. 271, s. 729.

89²²⁶

Müctes

mefā' ilün fe' ilātün mefā' ilün fe' ilün

[Ġazel]

[NĀBĪ]

1. Hıta-āver olmağ-ile dil geçer mi dil-berden
Sevādkār ise de sīm-i hām alınmaz mı

90²²⁷

Remel

fe' ilātün fe' ilātün fe' ilātün fe' ilün

[Ġazel]

[NĀBĪ]

1. İki per gibi zuhūr eyledi hıta rüyunda
Murğ-ı hüsnuğ ' acabā niyyeti pervāze midür

91²²⁸

Remel

fe' ilātün fe' ilātün fe' ilātün fe' ilün

[Maṭla']

[KĀMĪ]

1. Gelicek hıta-ı ruğı²²⁹ sen de gidersün²³⁰ araya
Hāl-i ' anber hele bāl mūmı yapışdur buraya

²²⁶ Nābî D., G. 869 (7 Beyit), s. 1112-1113.

²²⁷ Nābî D., G. 211 (5 Beyit), s. 618-619.

²²⁸ Kāmî D., Mat. 159, s. 378.

²²⁹ ruğı: lebi D.

²³⁰ gidersün: girersün D.

92²³¹

Hezec

mefâ' ilün mefâ' ilün mefâ' ilün mefâ' ilün

[Ġazel]

[VESİM]

1. onulsun ol a-ı behcet-fezâ-yı bāġ-ı ruhsâru
Bahâr olsa emenzâru şafâsı artar eksilmez

93²³²

Remel

fe' ilâtün fe' ilâtün fe' ilâtün fe' ilün

[Ġazel]

[NÂBİ]

1. a ber-âverde olan tâze dem-i vuşlatda
Başka bir zev virür gedi zamânum diyerek

94²³³

Muzâri'

mef' ülü fâ' ilâtü mefâ' ilü fâ' ilün

[Ġazel]

[NÂBİ]

1. a 'azl-i üsn virmedi ey nâzenîn saa
Oldı berât-ı tâze a-ı 'anberîn saa

²³¹ Vesîm D., G. 125 (7 Beyit), s. 679-680.

²³² Nâbî D., G. 445 (5 Beyit), s. 797-798.

²³³ Nâbî D., G. 4 (5 Beyit), s. 456.

95²³⁴

Muzāri^c

mef' ulü fā' ilātü mefā' ilü fā' ilün

[Maṭla^c]

[MEŞĀMÎ]

1. Hâṭ geldi²³⁵ rüy-yı dil-bere²³⁶ ben kaçdayum²³⁷ daḥı
Aḥşâm irişdi seyr-i kemân-keşdeyüm²³⁸ daḥı

96²³⁹

Remel

fe' ilātün fe' ilātün fe' ilātün fe' ilün

[Ġazel]

[REZMÎ]

1. Hâṭ-ı şeb-rengîñüñ²⁴⁰ üstinde ider yir zülfün
Çemen üstinde biten sünbüle beñzer zülfün

97²⁴¹

Remel

fe' ilātün fe' ilātün fe' ilātün fe' ilün

[Ġazel]

[VESÎM]

1. Mülk-i cāna qoparup ḥāl ü ḥaṭı gerd-i melāl
Zülfî uğratdı süveydā-yı dili sevdāya

²³⁴ Meşâmî'ye ait bir divân nüshası ya da yayımlanmış bir akademik çalışma bulunamamıştır (Bkz. Kaynakça). KA., B., s. 269.; RT., B., s. 297.; TN-2, B., s. 291.; TŞ., B., s. 783., ZE., B., s. 504.

²³⁵ geldi: basdı KA., TN-2, TŞ., ZE.; irdi RT.

²³⁶ dil-bere: dil-beri KA., TN-2, TŞ., ZE.

²³⁷ kaçdayum: kışdayın KA.; kadayın RT.; kaçdayın TN-2, TŞ., ZE.

²³⁸ kemân-keşdeyüm: kemân-keşdeyin KA., RT., TN-2, TŞ., ZE.

²³⁹ Rezmî'ye ait bir divân nüshası ya da yayımlanmış bir akademik çalışma bulunamamıştır (Bkz. Kaynakça). TN-4, G. (3 Beyit), s. 101.

²⁴⁰ şeb-rengîñüñ: ser-sebziniñ TN-4

²⁴¹ Vesîm D., G. 234 (6 Beyit), s. 796-797.

98²⁴²

Hezec

mef^ˆ ūlū mefā^ˆ ilū mefā^ˆ ilū fe^ˆ ūlūn

[Ġazel]

[‘ İŞMETİ]

1. Hattun gelicek²⁴³ ‘ aşıkuna nāz idemezsun
Mānend-i hūmā evcde pervāz idemezsun

99²⁴⁴

Hezec

mefā^ˆ ilūn mefā^ˆ ilūn mefā^ˆ ilūn mefā^ˆ ilūn

[Ġazel]

[REF’ETİ]

1. Hattun ey tāze-rū geldükde bu hūsn ü bahā²⁴⁵ kıalmaz
Yüzün olmaz baña cevır itmege dünyā saña kıalmaz

100²⁴⁶

Muzāri^ˆ

mef^ˆ ūlū fā^ˆ ilātū mefā^ˆ ilū fā^ˆ ilūn

[Ġazel]

[ŞĀBİT]

1. Ol haṭ ki kendüyi ruḥ-ı dīl-berde gösterür
Bir hāle şeklini meh-i enverde gösterür
2. Nev-haṭṭ-ı sebze-ḥīzi²⁴⁷ olup ḥamle-i nigāh²⁴⁸
Virmez ḥarīm-i ḥūsnine yol perde gösterür

²⁴² ‘ İsmetî D., G. 62 (5 Beyit), s. 74.

²⁴³ hattun gelicek: geldikde hattun D.

²⁴⁴ Ref’etî’ye ait bir divân nüshası ya da yayımlanmış bir akademik çalışma bulunamamıştır (Bkz. Kaynakça). NA., G. (3 Beyit), s. 103.; TN-1, B., s. 148.

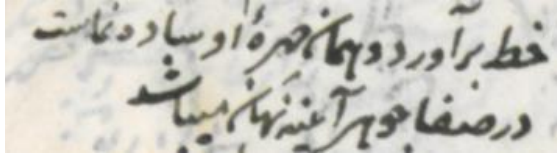
²⁴⁵ hūsn ü bahā: hūsne bahā NA., TN-1

²⁴⁶ Bosnalı Sâbit D., G. 104 (5 Beyit), s. 402.

²⁴⁷ sebze-ḥīzi: ‘ anberîni D.

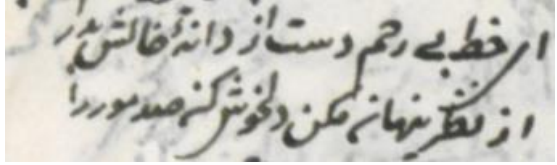
²⁴⁸ ḥamle-i nigāh: ḥaclegāh-ı hūsn D.

101²⁴⁹

1.

102²⁵⁰

1.

103²⁵¹

Müctes

mefā' ilün fe' ilātün mefā' ilün fe' ilün

[Ġazel]

[FĀ'İZ]

1. Hatt-ı 'izāruḡı gördi²⁵² senüḡ bu hālet-ile
Benefşe ser-be-zemīn oldı²⁵³ yüz²⁵⁴ hacālet-ile

104²⁵⁵

Remel

fe' ilātün fe' ilātün fe' ilātün fe' ilün

[Müfred]

[LĀ-EDRĪ]

1. Gelicek hatt-ı siyehfām ruḡ-ı dildāra
Didi 'uşşāka güzellik giceḡüz hayrolsun

²⁴⁹ Farsça bir şiirdir.

²⁵⁰ Farsça bir şiirdir.

²⁵¹ Edirneli Fā'iz D., G. 42 (5 Beyit), s. 166.

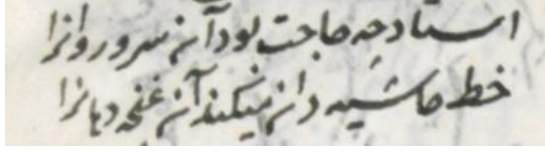
²⁵² gördi: görse **D**.

²⁵³ oldı: ola **D**.

²⁵⁴ yüz: şad **D**.

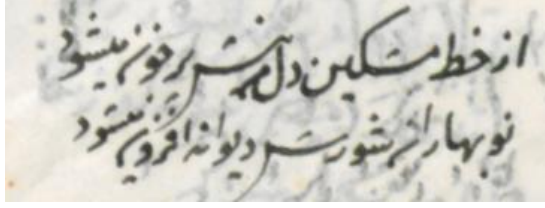
²⁵⁵ Beytin hangi şair tarafından kaleme alındığı tespit edilememiştir.

105²⁵⁶

1.

106²⁵⁷

1.

107²⁵⁸

Remel

fā' ilātün fā' ilātün fā' ilātün fā' ilün

[Müfred]

[LĀ-EDRĪ]

1. Esb-i nāzuḡla ser-i 'uṣṣāḡı çignetme ŧehā
Leŧker-i haḡdur gelen ŧimden gerü çek dizgini

[5a]

108²⁵⁹

Remel

fe' ilātün fe' ilātün fe' ilātün fe' ilün

[Ġazel]

[VEHBĪ]

1. Deyr-i dil gerçi bütān naḡŧı ile memlūdur
Cümleden lġk müselleme ŧanem-i dil-cūdur
2. Sünbül-i kāküli hem-büy-ı buḡūr-ı Meryem
Nuḡḡı maẓmūn-ı dem-i 'Īsā-yı mu' ciz-gūdur

²⁵⁶ Farsça bir ŧiirdir.

²⁵⁷ Farsça bir ŧiirdir.

²⁵⁸ Beytin hangi ŧair tarafından kaleme alındıġı tespit edilememiŧtir.

²⁵⁹ Vehbġ mahlaslı ŧiirlerin yer aldıġı çalıŧmalarda tespit edilememiŧtir (Bkz. Kaynakça).

3. Söz götürmez deheni rûh-fezâdur sühanı
Teşne eyler göreni şanki bir içim şudur
4. Ben çelîpâ-şifat âğüş-küşâyum bilmem
O büt-i deyr-i cefâ kimlere hem-pehlüdür
5. Vehbîyâ Rûm harâcı deger ol muğbeçe kim
Çatı a' lâ çatı şîrîn çatı nâzik-ğüdür

109²⁶⁰

Muzâri'

mef' ülü fâ' ilâtü mefâ' ilü fâ' ilün

[Müfred]

VEHBÎ

1. ' Ayb itme ebrîvânuña öykünse mâh-ı nev
Şehri velîk neşv ü nemâsı kenâredür

110²⁶¹

Muzâri'

mef' ülü fâ' ilâtü mefâ' ilü fâ' ilün

[Müfred]

[LÂ-EDRÎ]

1. Kûyuñda eşk-i çeşmi raķîbüñ bi' aynihî
Şeytân aķındısına müşâbih ĩişârda

²⁶⁰ Vehbî mahlaslı şiiirlerin yer aldığı çalışmalarda tespit edilememiştir (Bkz. Kaynakça).

²⁶¹ Beytin hangi şair tarafından kaleme alındığı tespit edilememiştir.

111²⁶²

Remel

fe' ilātün fe' ilātün fe' ilātün fe' ilün

[Ġazel]

[NĀBĪ]

1. Baķamaz rŭyına dil-ĥāhı ķadar maĥbŭbuŋ
Rızķınıuŋ vāsıķa-i naķķı²⁶³ budur maĥcŭbuŋ
2. Olmaĝın ekķser-i ta' bĭri riyā-yı nā-rāst
Saķrına mıŗtar urılmaz varaķ-ı mektŭbuŋ
3. Zŭdter ma' nā-yı nāzŭkter olur ŝohret-yāb
Mŭbtelāsı ķoķ olur dil-ber-i şehr-āŗŭbuŋ
4. Ćirkden sĭneŋi taķhĭre saŋa rehberdŭr
Sāĥa-i zillete rŭ-mālleri cārŭbuŋ
5. Renc-i taķŗil ũ ĝam-ı fevtini ķekme Nābĭ
Feyzden²⁶⁴ ĝayrı bu ĝam-ĥānede bir maķlŭbuŋ

112²⁶⁵

Ahreb

[Rubā' ĭ]

mef' ũlŭ mefā' ilŭn mef' ũlŭ fa' ũl

NĀBĪ

1. Ey nŭŗķa-i ĥŭsn sırr-ı cāndur sŭĥanuŋ
Terkĭb-i cevāhir-i cihāndur²⁶⁶ bedenŭŋ²⁶⁷
Dŭ fetķa-i sŭrĥden dŭ leb-i tenvĭndŭr
Tenvĭndeki nŭn-ı nihāndur dehenŭŋ²⁶⁸

²⁶² Nābĭ D., G. 442 (7 Beyit), s. 779.

²⁶³ naķķı: naķķı **D.**

² D.'de 4. beyittir.

³ D.'de 5. beyittir.

⁴ D.'de 6. beyittir.

⁵ D.'de 7. beyittir.

²⁶⁴ feyzden: vaŗldan **D.**

²⁶⁵ Nābĭ D., R. 110, s. 1203.

²⁶⁶ cihāndur: cināndur **D.**

²⁶⁷ bedenŭŋ: sŭĥanuŋ **M.**

²⁶⁸ dehenŭŋ: sŭĥanuŋ **M.**

113²⁶⁹

Muzāri^ç

mef^ç ūlū fā^ç ilātū mefā^ç ilū fā^ç ilūn

[Ġazel]

[^ç ĀRĪF]

1. Elden oma piyāleyi zibā reviş budur
Āyīn-i rind-i bāde-keş-i Cem-meniş budur
2. Sāķī gedā-yı meclisi ıl pādişāh-ı vat
Kim mutezā-yı meşreb-i dād u dihiş²⁷⁰ budur
3. Ol nev-resīde māhı didüm gördüğüm gibi
Āşüb-ı dehr olur giderek gösteriş budur
4. Mānend-i lāle-dāğ-ı bedeldür şukūfesi
Nīsān-ı ğamda²⁷¹ resm-i reh-i perveriş budur
5. Aġyāra aşd-ı luf ile cevr itme ^ç Ārife
Tāat-güdāz-ı ^ç āşık olan serzeniş budur

114²⁷²

Ahreb

mef^ç ūlū mefā^ç ilūn mefā^ç ilū fā^ç ūl

[Rubā^ç ī]

[NĀBĪ]

1. Hūbānla kim ki itilā ūzre ğiçer
Eyyām-ı ayātı²⁷³ inbisā ūzre ğiçer
Her kim derecāt-ı²⁷⁴ çarı derk²⁷⁵ eyler ise
Evāt-ı şebān-rūzı neşā ūzre ğiçer

²⁶⁹ ^ç Abdūlbāķi ^ç Ārif D., G. 6 (5 Beyit), s. 131.

²⁷⁰ meşreb-i dād u dihiş: himmet dād u dihiş **D**.

²⁷¹ nīsān-ı ğamda: bustān-ı ğamda **D**.

²⁷² Nābī D., R. 67, s. 1190.

²⁷³ ayātı: ayāt-ı **D**.

²⁷⁴ derecāt-ı: der ayāt **D**.

²⁷⁵ derk: fehm **D**.

[5b]

115²⁷⁶

Müctes

mefā' ilün fe' ilātün mefā' ilün fe' ilün

[Ġazel]

NĀBĪ

1. Egerçi köhne metā' uz revācumuz yoqdur
Revāca tā²⁷⁷ o qadar ihtiyācumuz yoqdur
2. Mişāl-i āb iderüz nīk ü bedle āmīziş
Bu kārgehde mu' ayyen mizācumuz yoqdur
3. Taḥammül eylemeden ġayrı vaż' -ı nādāna
Kitāb-ı fenn-i ḥiredde ' ilācumuz yoqdur
4. O cāh kim ola hem-düş-ı ihtimāl-i zevāl
Teveccüh itse bile ibtihācumuz yoqdur

116²⁷⁸

Remel

fe' ilātün fe' ilātün fe' ilātün fe' ilün

[Kıṭ' a]

[SEYYİD] VEHBĪ

1. Āfet-i ḥırmən-i sāmānumuz olsa ne ' aceb
Rüstāyī beçenüñ²⁷⁹ ḥüsn-i²⁸⁰ cihān-süzına baq
2. Hāşılı görse ger ol dil-ber-i gendüm-gün
Meh-i nev²⁸¹ dirler idi şerm-ile burçaq burçaq

²⁷⁶ Nābî D., G. 189 (5 Beyit), s. 602.

²⁷⁷ tā: da **D**.

²⁷⁸ Seyyid Vehbî D., Kt. 25 (2 Beyit), s. 690.

²⁷⁹ beçenüñ: beçemüñ **D**.

²⁸⁰ ḥüsn-i: tāb-ı **D**.

²⁸¹ meh-i nev: gül-i ter **D**.

117²⁸²

Muzâri^ç

mef^ç ulü fâ^ç ilâtü mefâ^ç ilü fâ^ç ilün

[Ġazel]

[FEYZÎ]

1. Dil gördi luḫfına felegün imtinānı var
Bir kûşe-i ferāğa çekildi emānı var
2. Zaḫm-ı kebūd sīnemi seyr eyleyen didi
Ezhārı hep benefşe^ç aceb gülsitānı var
3. Ol rind-i^ç aşk-bāza ḫased kim anuḫ müdām
Yanında mihrībānlık ider bir civānı var
4. Lāl olmayınca fehm-i rumüz eyleyemez kişi²⁸³
Şāhenşeh-i muḫabbetün özge lisānı var
5. Feyzî uzatma mīve-i ümmīde destünj
Bir gün olur ḫo ḫāmlık itme zamānı var

118²⁸⁴

Müctes

mefâ^ç ilün fe^ç ilātün mefâ^ç ilün fe^ç ilün

[Kıṭ^ç a]

VEHBÎ

1. Şeb-i vişāle irüp ārzū-yı şubḫ idenün
^ç Aceb mi adına dinse sefīḫ ü sevdāyī
2. Hele ben ol şebe irsem zamīme eyler idüm
Sevād-ı dīde ile dildeki süveydāyı

²⁸² Feyzî (Topkapılı) D., G. 31 (5 Beyit), s. 31.

²⁸³ fehm-i rumüz eylemez kişi: fehm idemezşün rumūzuḫı D.

²⁸⁴ Vehbî mahlaslı şiirlerin yer aldığı çalışmalarda tespit edilememiştir (Bkz. Kaynakça).

119²⁸⁵

Muzāri^ç

mef^ç ūlū fā^ç ilātū mefā^ç ilū fā^ç ilün

[Ġazel]

[^ç İŞMETİ]

1. Şimdi şafā dilüñ ki ne nām u nişānı²⁸⁶ var
Āsīb-i dehr ü cevr-i felekden emānı var
2. Mümkün midür muķābele Zāl-i sipihr-ile
Bāzū-yı Rüstem ile çekilmez kemānı var
3. Reşk ol gedā-yı bī-ser ü sāmāne kim anuñ
Bir kendi bir de bir dil-i nā-mihribānı var
4. Pervāne şem^ç -i bezm lisānın bilür hele
Gel şem^ç -i baħtı gör ki bilinmez lisānı var
5. Devrān müsā^ç id olmağā muħtāc ^ç İşmetī
Şaħn-ı çemende nūş-ı meyüñ de zamānı var

120²⁸⁷

Muzāri^ç

mef^ç ūlū fā^ç ilātū mefā^ç ilū fā^ç ilün

[Ġazel]

[EMRİ]

1. Vir naķd-i cānı Emrī^ç leb-i ħāldārına
Almaz mısun ^ç aķīde-i miski bahāsına

²⁸⁵ ^ç İsmetî D., G. 14 (5 Beyit), s. 14.

²⁸⁶ nişānı: şānı **D**.

²⁸⁷ Emrî D., G. 428 (5 Beyit), s. 233.

[6a]

121²⁸⁸

Muzâri^ç

mef^ç ülü fâ^ç ilâtü mefâ^ç ilü fâ^ç ilün

[Ġazel]

[^ç ĀLĪ]

1. Baħr eyledün yaşum niçe bir seyr-i kalyata
Limân-ı dilde bir gicecik bārī kal yata
2. Yāri çeküp kenāra kayık seyrin eylesek
Olmasa bād-ı firķata bādī o firķata
3. Çat²⁸⁹ başdan ey gönül saña dirse alarğa dur²⁹⁰
Başdarda kıçlı bir güzele doğrılup çata
4. Şal rüzgāra fülk-i dili²⁹¹ rüz u şeb dime
Ya Aķdeñizde bata yāhūd karaya ata
5. Deryā yüzinde çekdürigör zevraķ-ı meyi
^ç Ālī şarāb-ı şandal odur cāna cān ķata

122²⁹²

Hezec

mefâ^ç ilün mefâ^ç ilün mefâ^ç ilün mefâ^ç ilün

[Müfred]

[LĀ-EDRĪ]

1. Ser-ā-ser şeş cihāt-ı rub^ç -ı meskūn bezm-i hayretdür
Şadā-yı çār-pāre nağme-i şeştāri kim diñler

²⁸⁸ Gelibolulu ^ç Āli D., G. 1192 (5 Beyit), s. 1082.

²⁸⁹ çat: çak **D**.

²⁹⁰ dirse alarğa dur: kim dir alarğa tur **D**.

²⁹¹ dili: teni **D**.

²⁹² Beytin hangi şair tarafından kaleme alındığı tespit edilememiştir.

123²⁹³

Müctes

mefā' ilün fe' ilātün mefā' ilün fe' ilün

[Ġazel]

[FİĠĀNĪ]

1. Kaşuñ yanındağı ħālün degüldür ey meh-rū
Sitāredür kim olupdur hilāle hem-pehlū
2. Şemīm-i kākülün añmıñ nesīm gülşende
Dimiñ ki sünbüle sende emānet olsun bū
3. 'Arağdan eyledi çün dāmenini zülfün ter
Tutar kurutmağa nār-ı 'izāruña karşı
4. Diyār-ı dilden eger geçer ise²⁹⁴ peykānuñ
Di cāna uğrasun elbette ey²⁹⁵ kemān-ebrū
5. Fiğānī yaşuñı dök rüz-ı hecr-i zülfinde
Ağ aqçe kara gün için dinür²⁹⁶ meşeldür bu

124²⁹⁷

Muzāri'

mef' ülü fā' ilātü mefā' ilü fā' ilün

[Kıı' a]

[HĀLETİ]

1. Erbāb-ı 'aşk²⁹⁸ elinde rubā' ilerüm benüm
Bezm-i şafāda Hāle tīyā çār-pāredür

²⁹³ Fiğānī D., G. 73 (5 Beyit), s. 103.

²⁹⁴ geçer ise: kim geçerse **D.**

²⁹⁵ elbette ey: ey kaşı ya **D.**

²⁹⁶ dinür: durur **D.**

²⁹⁷ Azmi-zāde Hāletî D., Kt. 30 (2 Beyit), s. 195.

²⁹⁸ 'aşk: táb **D.**

125²⁹⁹

Hezec

mefā' ilün mefā' ilün mefā' ilün mefā' ilün

[Ġazel]

[ŞEHRĪ]

1. Dil-i zārumla germ-ülfet hayāl-i yār bir yirde
Ne hāletdür ki ola külhan u gülzār bir yirde
2. İder hem remz-i vaşlın hem hilāfın bir nigāhında
Olur mı müttehid ikrār-ile inkār bir yirde
3. Sevād-ı çeşmüme taşvır olınmış ' aks-i ruhsarı
' Acebdür imtizāc-ı sāye vü envār bir yirde
4. Göñül kim küşe-i çeşmüñdedür al cāmı da raḥm³⁰⁰ it
Ço olsun ol iki aşüfte vü gam-ḥ'ār bir yirde
5. Der-i mey-ḥānede Şehrī-i rüsvā-mesti dün gördüm
Yıkılmış kendi bir yirde yatur destār bir yirde

126³⁰¹

Hezec

mefā' ilün mefā' ilün mefā' ilün mefā' ilün

[Ġazel]

NĀBĪ

1. Olur sermāye-i şān dil-berāna keşret-i enzār
Olur mihrüñ zihāmı mu' teber maḥzār ḥuşuşında

²⁹⁹ Şehrī D., G. 120 (5 Beyit), s. 122.

³⁰⁰ raḥm: luṭf: **D.**

³⁰¹ Nābī D., G. 775 (11 Beyit), s. 1041-1042.

[6b]

127³⁰²

Muzâri‘

mef‘ülü fâ‘ilätü mefâ‘ilü fâ‘ilün

[Ġazel]

SĀLĪM

1. Zülfün de dil ki şevk-i ruhuyla mekân tutar
Güyâ ki şâh-ı gülde hezâr âşiyân tutar
2. Şanma hilâl şimdi felek bir fakîr olup
Destinde hevl-i cû‘ -ile bir pâre nân tutar
3. Fikr-i femûnle gamzeçe diller esîr olur
Güm-kerde olsa râh-revi reh-revân tutar
4. Zülfün nevâziş eylerüm emdükçe leblerin
İtmez girîz şerbet içenler ılan tutar
5. Sâlim o şüh eylese ‘azm-i çemensitân
Üstinde düd-ı âhum anuñ sâyebân tutar

128³⁰³

Hezec

mefâ‘ilün mefâ‘ilün mefâ‘ilün mefâ‘ilün

[Ġazel]

NĀBĪ

1. Fedâ-yı tîğ olur haddin tecâvüz eylese³⁰⁴ mûlar
Cefâ-yı tîğden âsüdedür müjgân u ebrûlar
2. ‘Aceb mi şâneāsâ çāk çāk olsa dil-i ‘uşşāk
Sipâh-ı haţţ-ı nev-hîze kafâdâr oldı gîsûlar

³⁰² Sâlim mahlaslı şiirlerin yer aldığı çalışmalarda tespit edilememiştir (Bkz. Kaynakça).

³⁰³ Nâbî D., G. 183 (5 Beyit), s. 598.

³⁰⁴ eylese: eyleyen **D**.

129³⁰⁵

Müctes

mefā' ilün fe' ilātün mefā' ilün fe' ilün

[Ġazel]

[SĀLİM]

1. Zuhūr-ı haṭdan olur rüy-ı şu' le-tāb nihān
Fürüg-ı mihri ider perde-i şehāb nihān
2. Degül nüहुfte yem-i şerm-tāb-ı dil-berle
Hūy-ı hicābda olmuşdur[ur] hoş-āb nihān
3. Hirās-ı tābiş-i hüsnünle mäh-ı Nahşebveş
Çeh-i zeķanda dil-i haşyet-intisāb nihān
4. Bu devr-i çarḥda kendüm daķıķ-fikr itdüm
Gelen ögünmededür gerçi āsyāb nihān
5. Lebinde luṭf-ı tebessüm o goncenüġ Sālim
Nigāh-ı nergis-i mestinde çün ' itāb nihān

130³⁰⁶

Remel

fe' ilātün fe' ilātün fe' ilātün fe' ilün

[Ġazel]

[‘ULVĪ]

1. Elüme girse eger aṭlas-ı çarḥ-ı gerdün³⁰⁷
Pārelerdüm anı meh-rūlara ṭonluķ ṭonluķ

³⁰⁵ Sālim mahlaslı şiirlerin yer aldığı çalışmalarda tespit edilememiştir (Bkz. Kaynakça).

³⁰⁶ Derzi-zāde ‘Ulvî D., G. 307 (5 Beyit), s. 366-367.

³⁰⁷ elüme girse eger aṭlas-ı çarḥ-ı gerdün: haķķ budur kim elüme girse benüm aṭlas çarḥ D.

131³⁰⁸

Müctes

mefā' ilün fe' ilātün mefā' ilün fe' ilün

[Ġazel]

RĀMÎ [MEĤMED PAŞA]

1. Zebān-dırāzlık itme ĥabābına cāmuñ
Doğunma dīdesine zāhidā mey-āşāmuñ
2. Cihānda zevk tecerrüdedür temāşā kııl
Bürehnegān-ile germiyyetini ĥammāmuñ
3. Ne deñlü pest ise yanuñda ĥadrümüz ey meh
Fiğānumuzla bülend oldı ol ĥadar nāmuñ
4. Tamām-mertebe sermest iken gelüp sākī
Helāk³⁰⁹ ider beni teşrīf-i nāb-ı hengāmuñ³¹⁰
5. Zuhūr-ı bād-ı muĥālifden olma āsüde
Müsā' id olsa da baĥr-ı emelde eyyāmuñ
6. Raķībi tütī-i güyā-yı bezm-i üns ideli
Nigāh-ı ĥasretümüzdür ĥamāme-i bāmuñ

[7a]

132³¹¹

Müctes

mefā' ilün fe' ilātün mefā' ilün fe' ilün

[Ġazel]

[NEDİM-İ KADİM]

1. Nigāh-ı mümteni' ey reşk-i āftāb saña
Fürüg-ı dīdeden olsa eger niķāb saña

³⁰⁸ Rāmî Mehmed Paşa D., G. 30 (9 Beyit), s. 18-19.

² D.'de 3. beyittir.

³ D.'de 7. beyittir.

³⁰⁹ helāk: ĥarāb D.

³¹⁰ nāb-ı hengāmuñ: tāb-ı hengāmuñ D.

⁴ D.'de 5. beyittir.

⁵ D.'de 8. beyittir.

⁶ D.'de 9. beyittir.

³¹¹ Nedîm-i Kadîm D., G. 1 (6 Beyit), s. 100.

2. Murādı ‘ aks-i ruḥuṅ sīnesine çekmekdür
İder mi bī-hūde³¹² āyīne inṭisāb saḡa
3. Alınca cāmı³¹³ ele gül gül oldu ruḥsāruṅ
Meger ki itdi eṣer dīde-i ḡabāb saḡa
4. Dil-i nizārumuzuṅ³¹⁴ alduṅ āhını ey zūlf
Şabādan oldu şanırsun bu pīç ü tāb saḡa
5. Nedīm ḡāk-i derinden o şūḡuṅ ayrılma
Zamānı var olur elbette fetḡ-i bāb saḡa

133³¹⁵

Remel

fā‘ ilātün fā‘ ilātün fā‘ ilātün fā‘ ilün

[Maṭla‘]

LEBİB EFENDİ

1. Pençe-i a‘ dāya düşdi dāmen ü dest-i nigār
Şimdi elden beş beter olsam kederden vechi var

134³¹⁶

Müctes

mefā‘ ilün fe‘ ilātün mefā‘ ilün fe‘ ilün

[Ġazel]

[ŞEHRİ]

1. Gelürse keşret-i nezzāreden ḡicāb saḡa
O demde sürḡ-i rūyuṅ olur niḡāb saḡa
2. Nic’etsün āyḡe mihr-i ruḡuṅla ‘ aksini fark
Sen āftāba müşābihsün āftāb saḡa

³¹² ider mi bī-hūde: o yüzden eyledi D.

³ D.’de 4. beyittir.

³¹³ cāmı: cām M.

³¹⁴ nizārumuzuṅ: şikestemüzüṅ D.

⁵ D.’de 6. Beyittir.

³¹⁵ Lebīb mahlaslı şiirlerin yer aldığı çalışmalarda tespit edilememiştir (Bkz. Kaynakça).

³¹⁶ Şehrî D., G. 3 (5 Beyit), s. 63.

3. Şarābdan ne ‘aceb olmasaŋ eger ser-ħoş
Bu tuzlu lebler ile neylesün şarāb saŋa
4. Şerāreveş iderüm düde-i cigerden red
Ger eylemezse eşer āh-ı şu‘le-tāb saŋa
5. Şad āferīn ğazel-i Rūmiyānuŋa Şā’ib
Ki virdi Şehrī dü-şad şevķ-ile cevāb saŋa

135³¹⁷

Hezec

mef‘ülü mefā‘ilü mefā‘ilü fe‘ülün

[Maṭla‘]

NEDİM EFENDİ

1. Geçmiş yelerek bād-ı şabā şahn-ı çemenden
Bir tāze haber var gibi ol ğonce-dehenden

136³¹⁸

Remel

fā‘ilātün fā‘ilātün fā‘ilātün fā‘ilün

[Maṭla‘]

[LĀ-EDRĪ]

1. Şafha-i çihrümde şerħ-i muhteşem merķümdur
Zāhirümden bātınım keyfiyyeti ma‘lūmdur

³-D.

⁴D.’de 3. beyittir.

⁵D.’de 6. beyittir.

³¹⁷ Nedīm mahlaslı şiirlerin yer aldığı çalışmalarda tespit edilememiştir (Bkz. Kaynakça).

³¹⁸ Beytin hangi şair tarafından kaleme alındığı tespit edilememiştir.

[7b]

137³¹⁹

Remel

fā' ilātün fā' ilātün fā' ilātün fā' ilün

[Ġazel]

[ŞEHRÎ]

1. Çin-i nâzam ebrû-yı hûbân me'mendür baña
Mevc-i nûram cebhe-i hürşid meskendür baña
2. Biñ bahâr olsa açılmam gûşe-i gülzârda
Âteşem cây-ı tebessüm künc-i külhandur baña
3. Hândenâkem gerçi rûy-ı nev-bahâra gonceveş
Lîk hâr-ı miñnet-i devrân nişimendür baña
4. Hıfz-ı âh-ı âteşin ü şugl-ı hûnîn-giryeden
Çeşm-i pür-h'âb³²⁰ u dil-i pür-tâb düşmendür baña
5. Ġamze-i pür-fitnedden havf eylemem Şehrî gibi
Çin-i nâzam ebrû-yı hûbân me'mendür baña

138³²¹

Remel

fe' ilātün fe' ilātün fe' ilātün fe' ilün

[Maṭla']

LEBĪB

1. Mest iken başmalıdur çizmecide dildârı
Virmesün keyfe keder aşmalıdur ağıyârı

³¹⁹ Şehrî D., G. 1 (5 Beyit), s. 62.

³²⁰ pür-h'âb: bî- h'âb D.

³²¹ Lebîb mahlaslı şiirlerin yer aldığı çalışmalarda tespit edilememiştir (Bkz. Kaynakça).

139³²²

Remel

fe' ilātün fe' ilātün fe' ilātün fe' ilün

[Maṭla']

[LĀ-EDRĪ]

1. Mest olup çizmecide başına urmuş bāde
Pāymāl oldu düşüp pāyına ḥaffāf-zāde

140³²³

Remel

fā' ilātün fā' ilātün fā' ilātün fā' ilün

[Ġazel]

[RÜŞDĪ]

1. Yār-ile olsam eger külḥanda gülşendür baḡa
Olsam ammā yārsuz gülşende külḥandur baḡa
2. Ḳanda bir nūr-ı tecellī³²⁴ ey gönül itse zuhūr
Olsa külḥanda yine³²⁵ Vādī-i Eymendür baḡa
3. Eylemez mir 'āt-ı ḥurşīd olsa da ' arz-ı cemāl
Rūy-ı şevḳ āyīne-i sāğarda rūşendür baḡa
4. Bilmeyen ḥāl-i dilüm³²⁶ derdümden āgāḥ olmayan
Hem-reh olsa menzil-i maḳşūda reh-zendür baḡa
5. Ġam helāk eyler beni bir laḡza ger mest olmasam
Ceyş-i ġamdan kūşe-i mey-ḡāne me 'mendür baḡa
6. Şaḡn-ı gülşen kūşe-i külḥanda birdür Rüşdīyā
Her ne yirde şevḳ olursa dilde meskendür baḡa

³²²Beytin hangi şair tarafından kaleme alındığı tespit edilememiştir.

³²³Rüşdî D., G. 3 (7 Beyit), s. 34-35.

²D.'de 3. beyittir.

³²⁴nūr-ı tecellī: feyz-i tecellî D.

³²⁵yine: eger D.

³D.'de 4. beyittir.

⁴D.'de 5. beyittir.

³²⁶ḥāl-i dilüm: ḥāl ü dilim D.

⁵D.'de 6. beyittir.

⁶D.'de 7. beyittir.

141³²⁷

Muzâri^ç

mef^ç ūlū fā^ç ilātū mefā^ç ilū fā^ç ilūn

[Maṭla^ç]

ç ĀRİF-ZĀDE ç ĀŞİM

1. Paşmaççı-zâdenün küçüğü mest olup hele
Yıkdı o şūhı çizmecide bir ayağ ile

142³²⁸

Hezec

mefā^ç ilūn mefā^ç ilūn mefā^ç ilūn mefā^ç ilūn

[Maṭla^ç]

NEDİM

1. Ser-engüştin muḥannā şanma nuql itsün diyü aḥbāb
Şunar rindāna sākī her kadeḥ şundukça beş ç ünnāb

143³²⁹

Hezec

mefā^ç ilūn mefā^ç ilūn mefā^ç ilūn mefā^ç ilūn

[Ġazel]

SELİM EFENDİ

1. O³³⁰ dāğ-ı dil ki sīnemde açıldı³³¹ her bün-i mūdān
Zebān-ı āteşin-i iştikādur ol tenük-ḥūdān
2. Şikār ile hümā-yı rif^ç ati geçme³³² tekāpūdan
Kaçırma³³³ şāhbāz-ı kuvveti ye 's-ile bāzūdan

³²⁷ Ārif-zāde ç Āşim dīvânında tespit edilememiştir (Bkz. Kaynakça).

³²⁸ Nedīm mahlaslı şiiirlerin yer aldığı çalışmalarda tespit edilememiştir (Bkz. Kaynakça).

³²⁹ Selīm Efendi'ye ait bir dīvân nüshası ya da yayımlanmış bir akademik çalışma bulunamamıştır (Bkz. Kaynakça). NA., G. (6 Beyit), s. 164-165.; ST-2, G. (7 Beyit), s. 254.

³³⁰ o: bu **ST-2**

³³¹ açıldı: açıla **ST-2**

² -NA.

³³² şikār ile hümā-yı rif^ç ati geçme: uşandum şayd için ol kebk-i refṭarı **ST-2**

³³³ kaçırma: uçurdum **ST-2**

3. Keser feryād u zārın irişince seyl-i deryāya
Belī mümkindür almağ zevk-i vaħdetden ħaber cūdan
4. Şadā-yı āb-şār-ı mey ħulağundan bā' id³³⁴ olsun
Şağın gird-āb olup zāhid geçilmez sonra ol şudan
5. Gehī bīm ü gehī ħacletle ol ħurşid-ṭal' atdan
Mişāl-i levn-i ħırbā zāyi' itdüm rengümi rūdan
6. Ħayādan ğonce-i la' lüñ eger neşğüftedür ammā
Göñülden niçe düşnāmuñ işitdük çeşm ü ebrūdan
7. Mey-i naħvet-resān-ı cāh u iğbāle ħariş olma
Sebük-pādur Selīmā bu şarābuñ neş'esi būdan

144³³⁵

Muzāri'

mef' ulü fā' ilātü mefā' ilü fā' ilün

[Maṭla']

[ŞĀBĪT]

1. Güldür dimiş cemālün için bir niçe gürüh
Gül beñzemez cemālünge vechen mine'l-vücüh

[8a]

145³³⁶

Müctes

mefā' ilün fe' ilātün mefā' ilün fe' ilün

[Ġazel]

[NĀ'İLĪ]

1. O şūḫı bāğda gördüm şüküfte-rū tāze
Elinde bir gül açılmış o tāze bū tāze

³ -NA.

⁴ Bu beyit NA.'da 2. beyittir.

³³⁴ bā' id: ırāğ **ST-2**

⁶ Bu beyit NA.'da 3. beyittir.

⁷ -NA.

³³⁵ Bosnalı Sâbit D., B. 53, s. 558.

³³⁶ Nā'ilî D., G. 353 (6 Beyit), s. 308.

2. Terāne-senc-i vişāl oldı dil görüp hıttın
Henüz bağıladı bir naşş-ı arzū tāze
3. Müjen hālīde nemek-pāş-ı hınde cāna lebüñ
Derün leb-ā-leb-i zaħm-ı ciger rüfū tāze
4. O nāzenīnüñ olup nev-niyāzı hılk olmış
Niyāz u nāz miyānında güft ü gū tāze
5. Tarāvet-i ruħın arturdı Nā`ilī hıat-ı nev
Cihāna velvele şaldı o rüy u mü tāze

146³³⁷

Ahreb

mef`ülü mefā`ilün mefā`ilü fa`ül

[Rubā`i]

[EMİN]

1. Bir dil-ber-i³³⁸ hafzāfuñ emīn āhır-i kār
Aşkı ile ārāste oldı dil-i zār
Pāpüş çıkartma³³⁹ niyāz it vaşlın
Göricek mest terligini çizme³⁴⁰ kenār

² D.'de 3. beyittir.

³ D.'de 4. beyittir.

⁴ D.'de 5. beyittir.

⁵ D.'de 6. beyittir.

³³⁷ Emīn'e ait bir dīvān nüshası ya da yayımlanmış bir akademik çalışma bulunamamıştır (Bkz. Kaynakça).
NA., R., s. 22.

³³⁸ dilber-i: āfet-i NA.

³³⁹ çıkartma: çıkartmayup NA.

³⁴⁰ çizme: itme NA.

147³⁴¹

Müctes

mefā' ilün fe' ilātün mefā' ilün fe' ilün

[Ġazel]

[VECDİ]

1. Şarāb köhne vü sākī-i ḥande-rū tāze
Olursa³⁴² eski deme³⁴³ n'ola ārzū tāze
2. O nev-resīde düşüp dillere yine oldı
Miyān-ı ehl-i muḥabbetde güft ü gü tāze
3. O ḳadd ü ḥad o³⁴⁴ ḥaṭ-ı ' anberīn ne ḥoş düşmiş
Nihāl tāze vü gül tāze reng ü bū tāze
4. Nice taḥammül ider türktāz-ı ğamzeye dil
Niyāz köhne-zemīndür o kīne-cū tāze
5. Bu şı' r-i pāk³⁴⁵ ber-ā-ber degülse Bākīye*
Budur tefāvüti Vecdī o köhne bu tāze

148³⁴⁶

Remel

fe' ilātün fe' ilātün fe' ilātün fe' ilün

[Ġazel]

HĀDĪ-İ BURSEVĪ

1. Çekdi bir dil-ber-i ḥaffāf-ı ḥayāl āġūşa
Ḳoydı ' aşkı iki ayaġımı bir pāpūşa
2. Rūzgār itdi hevāsıyla beni ser-gerdān
Mestdür bāde-i ' aşq-ile bütün Lefḳoşa

³⁴¹ Vecdī D., G. 59 (5 Beyit), s. 119.

³⁴² olursa: düşerse **D.**

³⁴³ deme: dile **D.**

³⁴⁴ ḥad o: ḥāl ü **D.**

³⁴⁵ pāk: tāze **D.**

* Mahlas beytinden dolayı bu gazelin Bākī'ye nazīre olması mümkündür.

³⁴⁶ Hādī mahlaslı şiirlerin yer aldığı çalışmalarda tespit edilememiştir (Bkz. Kaynakça).

[8b]

149³⁴⁷

Müctes

mefā' ilün fe' ilātün mefā' ilün fe' ilātün

[Ġazel]

[TĀLİB]

1. Ne kayd idi zen-i dehre muḥabbet itmiş olayduk
Ne derd idi o sitemkāra raġbet itmiş olayduk
2. Ḥilāf-ı meşrebümüz yoḥsa biz de³⁴⁸ qadr bulurduk
Zamāne ḥalkına ' arz-ı şadākat³⁴⁹ itmiş olayduk
3. Nişān iderdi bizi tīr-i imtinānına şimdi
Felek didükleri nā-merde minnet itmiş olayduk
4. Ne idi bunca günehle ' azāb-ı dūzaḥı çekmek
Bir iki gün hele dünyāda rāḥat itmiş olayduk
5. ' İzār-ı kām görünmezdi çeşm-i ḥ'āhişe Tālib
Niġāhı beste-i kayd-ı ḥacālet itmiş olayduk

150³⁵⁰

Remel

fe' ilātün fe' ilātün fe' ilātün fe' ilün

[Ġazel]

[BELİĠİ]

1. Qahvenüḡ bāde-yi gülgün gibi³⁵¹ yoḡdur ānı
Isıcaḡdur o qara yüzlünüḡ³⁵² ammā qanı

³⁴⁷ Bursalı Tālib D., G. 61 (5 Beyit). s. 235.

³⁴⁸ biz de: bizde **D**.

³⁴⁹ şadākat: meveddet **D**.

³⁵⁰ Mecmuada şairin mahlası "Kâmi" olarak kayıtlıdır. Ancak beytin "Belîġi"ye ait olduġu tespit edilmiştir. Bkz. KA., G. (5 Beyit), s. 117.; LT., Mat., s. 151.; MŞ. G. (7 Beyit), s. 183.; TŞ. G. (6 Beyit), s. 240-241.

³⁵¹ bāde-yi gülgün gibi: bāde gibi gerçi ki **MŞ**.

³⁵² qara yüzlünüḡ: yüzi qāranuḡ **LT**.

151³⁵³

Müctes

mefā' ilün fe' ilātün mefā' ilün fe' ilātün

[Ġazel]

RĀĠIB

1. N'olaydı şehir-i 'ademde iḳāmet itmiş olayduk
Dili mekīn-i mekān-ı ferāġat itmiş olayduk
2. Bu pāy-laġziş-i ḥirmāna³⁵⁴ hīç çekmez idük ġam
Reh-i dirāz-ı temennāda sür'at itmiş olayduk
3. Mişāl-i sūzen olurduk niġāh-düz-ı ruḡ-ı kām
Ḥuşūl-ı maṭlab için biz de diġkat itmiş olayduk
4. Bu cürm-i bī-ḥad ile ārzū-yı cennet iderdük
Ḥulūş-ı ḳalb ile bir kez 'ibādet itmiş olayduk
5. 'Aceb ne ḥavşala-endāz vaż' ideydi ki Rāġib
Nevāle-i kerem-i çarḡa minnet itmiş olayduk

152³⁵⁵

Muzāri'

mef' ūlü fā' ilātü mefā' ilü fā' ilün

[Müfred]

NĀBĪ

1. Gir tekye-i derūnuma eyle semā' -ı nāz
Ey şūḡ-ı tekye-gerd murāduḡ şevāb ise

³⁵³ Bursevî Râġib Ali Efendi'ye ait bir dīvân nüshası ya da yayımlanmış bir akademik çalışma bulunamamıştır (Bkz. Kaynakça). NA., G. (2 Beyit), s. 100.

¹ -NA.

² Bu beyit NA.'da 1. beyittir.

³⁵⁴ pāy-laġziş-i ḥirmāna: pāy-laġzi-i ḥirmāna NA.

³ -NA.

⁴ Bu beyit NA.'da 2. beyittir.

⁵ -NA.

³⁵⁵ Nâbî D., Müf. 57, s. 1260.

153³⁵⁶

Hezec

mefā' ilün mefā' ilün mefā' ilün mefā' ilün

[Nazm]

[BEHİŞTİ]

1. Gören dir raqş iderken³⁵⁷ gird³⁵⁸-bād-ı deşt ü hāmūnı
Semā' a koydı Leylānuñ hevāsı hāk-i Mecnūnı

[9a]

154³⁵⁹

Remel

fe' ilātün fe' ilātün fe' ilātün fe' ilün

[Ġazel]

[NĀ'İLİ]

1. Femine ğonce didükçe olur ebkem ne disün
Yoğdur ol ğonce-i nev-hāstede ham ne disün
2. Cünbiş-i kāmetine şive-i reftārına³⁶⁰ dil
Dimesün āfet-i āsāyiş-i 'ālem ne disün
3. Sīne-rīşān-ı tegāfül senüñ ey tīg-i nigeñ
Dimesün zağmuña dāğ-ı dil ü merhem³⁶¹ ne disün
4. Girye-kārān-ı ciğer sūhte gördükçe seni
Mācerā-düşmen olur eşk-i dem-ā-dem ne disün
5. Nā'ilinüñ işidüp zezeme-i güftārın
Bülbülümdür dimesün ol gül-i hürrem ne disün

³⁵⁶ Behiştî D., N. 10, s. 550.

³⁵⁷ iderken: ururken **D.**

³⁵⁸ gird: gerd **D.**

³⁵⁹ Nâ'ilî D., G. 275 (5 Beyit), s. 274-275.

³⁶⁰ şive-i reftārına: cilve-i reftārına **D.**

³⁶¹ dil ü merhem: dili merhem **D.**

155³⁶²

Remel

fe' ilātün fe' ilātün fe' ilātün fe' ilün

[Ġazel]

[NĀ'İLĪ]

1. Ehl-i bīniş göremez bir dil-i hürrem ne disün
 'Ālem olmış tatalum maştaba-i Cem ne disün
2. Günde biñ kerre helāk-ı ğam olan dil dimesün
 Bu nüh eflāka toköz kāse-i pür-sem [ne] disün
3. Görmeyen müddet-i 'ömrinde şafā-yı hātır
 Bezm-i 'ayş olsa da başdan başa 'ālem ne disün
4. Dile kim müzdaħim-ābād-ı elemdür şādī
 Bulur āmed-şuda biñ māni' -i muħkem ne disün
5. Nā' ilī rāst 'ayār-ı meħak-ı tecrübeyüz
 Nağd-i teslimümüze şayrafī-i ğam ne disün

156³⁶³

Muzāri'

mef' ūlū fā' ilātü mefā' ilü fā' ilün

[Ġazel]

[SĀMĪ]

1. Bāğa mişāl-i cū kim aķar sāġar olmasa
 Yāhūd kenār-ı cūda leb-i dil-ber olmasa
2. Luţf-ı süħan nezāket-i ṭab' a nümünedür
 Olmaz nümāyişi 'arazuñ cevher olmasa
3. Pādāş-ı āsmān³⁶⁴ hareketden bulur sükün
 Āh-ı derün-ı dil gibi bir şarşar olmasa

³⁶² Nā' ilī D., G. 274 (5 Beyit), s. 274.

³⁶³ Arpaemîni-zāde Sāmī D., G. 112 (7 Beyit), s. 361.

³ D.'de 4. beyittir.

³⁶⁴ pādāş-ı āsmān: bu köhne āsiyā D.

4. İtmezdi Ka^ç beteyn-i meh ü mihr-i halkı³⁶⁵ zār
Bu şeş cihāt mel^ç abe-i şeş-der olmasa
5. Tır-i nigāhuña yine vardur cigerde cāy
Çağ^ç ā zihām-ı zağm-ile dilde yir olmasa
6. Sāmī ider mi cevheriyān-ı hüner kabūl
Eş^ç ār-ı ābdārum eger gevher olmasa

[9b]

157³⁶⁶

Remel

fe^ç ilātün fe^ç ilātün fe^ç ilātün fe^ç ilün

[Ġazel]

[VESİM]

1. Hatt-ı nev-hiz-i ruhuñ āyet-i Raḥmānīdür
Rūyuñ ol āyet ile muşhaf-ı^ç Oşmānīdür
2. Tahtgāh eyle gelüp mesned-i Mışr-ı dilümi
Nūr-ı hurşid-i cemālün meh-i Ken^ç ānīdür
3. Sühanuñ āb-ı hayāt-ı ebedīdür cāna³⁶⁷
Dehenün menba^ç -ı ser-çeşme-i rūḥānīdür
4. Sürme-i biniş olur çeşm-i ülü'l-ebşāra
Hāk-i pāk-i kademün kuḥl-ı Şifāhānīdür
5. Kimse baş kırtaramaz pençe-i müjgānuñdan
Ġamzeler her biri şemşir-i Ḥorasānīdür
6. Keş^t-i cism sebük-lenger olursa n^ç aceb
Cüşiş-i çeşm-i terüm mevce-i tūfānīdür
7. Yoğ naziri hele Rüm içre Vesimün şimdi
Var ise^ç Örf-i Şirāzī ya Hākānīdür

⁴ D.'de 5. beyittir.

³⁶⁵ mihr-i halkı: mihr-i halkı D.

⁶ D.'de 7. beyittir.

³⁶⁶ Vesim D., G. 58 (7 Beyit), s. 604-605.

³⁶⁷ ebedīdür cāna: ebedi rūḥāna D.

mefā' ilün mefā' ilün mefā' ilün mefā' ilün

[Ġazel]

[KELİM]

1. Cemālün görse zīr-i ıtır-a pūr-piç ü tāb³⁶⁹ içre
 alur tā Őubı-ı maıŐer³⁷⁰ āftāb ebr-i ĥicāb³⁷¹ içre
2. Nigāhı reng alur  aks-i ĥatından baısa mir āta
 Olur çeşmi o nergis k'ola sāk-ı sebzi āb içre
3. Bu Şeb māh-ı sipihr-i  ālem oldı³⁷² mihr-i ruıŐsāruı³⁷³
 Göründükçe çerāğ-ı  aksi fānūs-ı ĥabāb³⁷⁴ içre
4. Olur taŐvīr-i Yūsuf-rū-nümā³⁷⁵ levıı-i ĥayālinde³⁷⁶
 O kim naıŐ-ı cemālün³⁷⁷ seyr ide mir āt-ı ĥ āb içre
5. Letāfetde³⁷⁸ olur maıŐŐŐ hem-çün³⁷⁹ rişte-i gevher
 Bedīdār olmiŐ iken³⁸⁰ mūy-ı ĥat³⁸¹ ol la l-i nāb içre
6. Kelīmā Őevketāne bir ğazel tarı eyledi³⁸² ĥāmeı³⁸³
 Ki nādir bulunur ma nāsın anılar Őeyı ü Őāb³⁸⁴ içre

³⁶⁸ Mehmed Kelīm'e ait bir dīvān nüŐhası ya da yayımlanmış bir akademik çalışma bulunamamıştır (Bkz. Kaynakça). ADŞ., G. (5 Beyit), s. 155.; GB., G. (5 Beyit), s. 175.

³⁶⁹ pūr-piç ü tāb: per piç-i tāb GB.

³⁷⁰ Őubı-ı maıŐer: Őubı ü maıŐer GB.

³⁷¹ ebr-i ĥicāb: ebr ü hicāb GB.; ebr ü Őeıab ADŞ.

²-ADŞ., GB.

³⁷²  ālem oldı:  ālem-i āb oldu ADŞ., GB.

³⁷³ mihr-i ruıŐsāruı: -ADŞ., GB.

³⁷⁴ fānūs-ı ĥabāb: fānūs ĥabāb GB.

³⁷⁵ Yūsuf-rū-nümā: rū-nümā ADŐ., GB.

³⁷⁶ ĥayālinde: ĥayālinde ADŞ., GB.

³⁷⁷ naıŐ-ı cemālün: naıŐı ADŞ., GB.

³⁷⁸ letāfetde: letāfetten ADŞ., GB.

³⁷⁹ hem-çün: hemen çün ADŞ., GB.

³⁸⁰ olmiş iken: olmamıŐken ADŞ., GB.

³⁸¹ mūy-ı ĥat: mūy u ĥat GB.

³⁸² tarı eyledi: naızm eyledi ADŞ., GB.

³⁸³ ĥāmeı: hemān ADŞ.

³⁸⁴ Őeyı ü Őāb: Őeyı-i Őāb GB.

159³⁸⁵

Hezec

mefā' ilün mefā' ilün mefā' ilün mefā' ilün

[Ġazel]

[VESİM]

1. O hūn-bālā nigāh-ı nāzı çeşm-i nīm-h'āb içre
O şemşir-i siyeh-tāb-ı kazādur şan kırāb içre
2. O şūh-ı mest-i cām-ı ' işve kim keyfiyyet-i hüsni
Nihāndur hem-çü neş'e perde-i reng-i şarāb içre
3. Leb-i cūy-ı fütāde sāye-i şad-berg-i sünböldür
Hayāl-i kākül-i dildār bu çeşm-i pür-āb içre
4. Ayağ elde bezmde³⁸⁶ cāma düşmiş ' aks-i ruhsarı
Gör ol bedr-i müniri maṭla' -ı mir'āt-ı āb içre
5. O meh-rūnuḡ nazīri yoğ sipihr-i hüsni ü hūbīde
Ki olmaz aḡa şānī bir daḡı bu nūh kıbāb içre
6. Vesīmā Şā'ibāne bir ġazel nazm eyledi kilcüm
Ki ma' nāsı anuḡ vird-i zebāndur şeyḡ ü şāb içre

[10a]

160³⁸⁷

Hezec

mefā' ilün mefā' ilün mefā' ilün mefā' ilün

[Ġazel]

[RĀSİH]

1. İlahī bülbülün feryād u efgānı kimünçündür
Gül içünse gülün çāk-ı girībānı kimünçündür
2. Eger pervānenün şem' içün ise sūzişi yā Rab³⁸⁸
Ya şem' ün eşk-i germ ü āh-ı sūzānı kimünçündür

³⁸⁵ Vesīm D., G. 231 (6 Beyit), s. 793-794.

³ D.'de 4. beyittir.

⁴ D.'de 3. beyittir.

³⁸⁶ ayağ elde bezmde: ele almış ayağı D.

³⁸⁷ Râsih (Sofyalı) D., G. 31 (5 Beyit), s. 271.

³⁸⁸ yā Rab: pür-tāb D.

3. Ger āhūlar içinse bādiye-peymānī-i ūirān
‘ Aceb āhūlaruŋ çöllerde cevlānı kimüñçündür
4. Firāk-ı Yūsuf içinse za‘ if-i³⁸⁹ dīde-i Ya‘ kŭb
Ya bīmārī-i çeşm-i³⁹⁰ māh-ı Ken‘ ānī kimüñçündür
5. Ser-ā-ser kā’ināt esrār-ı ‘ aşkuŋ mest ü medhüşı³⁹¹
Velī bilmezler ey Rāsıh bu hayrānī kimüñçündür

161³⁹²

Hezec

mefā‘ ilün mefā‘ ilün mefā‘ ilün mefā‘ ilün

[Ġazel]

[YÜMNİ]

1. İlāhī hūblaruŋ cūş u hurūşānı kimüñçündür
Yem içinse yemüñ ifrāt-ı tuğyānı kimüñçündür
2. Eger āyinenüñ taşvīr içinse hayreti yā Rab
Ya taşvīrūñ nigāh-ı çeşm-i hayrānı kimüñçündür
3. Felekde māh içinse zerdī-i ruhsāre-i hurşīd
‘ Aceb māh-ı nevüñ çāk-ı girībānı kimüñçündür
4. Eger sevdā-yı zŭlf için ise şad-çākī-yi şāne
Ya zŭlf-i dil-rübāda bu perīşānī kimüñçündür
5. Degülse sāde-dil ‘ uşşāk için hūbānuŋ ey Yümnī
Dürüg-ālūde va‘ d-i vaşl u peymānī kimüñçündür

³⁸⁹ firāk-ı Yūsuf içinse za‘ if-i: eger Yūsuf içinse bu ‘ amā-yı **D**.

³⁹⁰ çeşm-i: şem‘ -i **M**.

³⁹¹ medhüşı: hayrānı **D**.

³⁹² Yümnî mahlaslı şiirlerin yer aldığı çalışmalarda tespit edilememiştir (Bkz. Kaynakça).

162³⁹³

Remel

fe' ilātün fe' ilātün fe' ilün

[Meşnevî] Luğaz

[NĀBĪ]

1. Nedür ol ism-i hoş-âyende-nümā
Ma' nā vü şūreti birdür gūyā
2. Nūr var çihre-i zībāsında
Noқта çok ism ü müsemmasında
3. Üç nuқта rüyına düşmiş ammā
Fārsāde zīr ü ' Arabda bālā
4. Pārsāde ' Arabāsinde bile
Görinür şūreti üç noқта ile
5. Harf-i ' illetdür aña harf-i sevüm³⁹⁴
Pāy-ı mihr ü meh aña harf-i düvüm
6. Kim ki fetḥ eyler ise bu bābı
Aña yirden göge taḥsīn Nābī

[10b]

163³⁹⁵

Muzāri'

mef' ūlū fā' ilātü mefā' ilü fā' ilün

[Ġazel]

[ĠAVŞĪ]

1. Dil-ber ' izāri³⁹⁶ rengini kim verde³⁹⁷ gösterür
Gül ' andelībe³⁹⁸ rüyını ḥūy-gerde gösterür

³⁹³ Nābî D., L. 13 (6 Beyit), s. 1337-1338. (Bu luğazın cevabı "Pervîn"dir).

² D.'de 3. beyittir.

³ D.'de 5. beyittir.

³⁹⁴ D.'de 1. mısra ile 2. mısra yer değiştirmiştir.

⁵ D.'de 2. beyittir.

³⁹⁵ Gavsî Ahmed Dede'ye ait bir dîvân nüshası ya da yayımlanmış bir akademik çalışma bulunamamıştır (Bkz. Kaynakça). FDM., G. (5 Beyit), s. 144-145.; NA. G. (3 Beyit), s. 291.; ST-1, G. (3 Beyit), s. 440-441.

³⁹⁶ ' izāri: ' izār-ı FDM., ST-1

³⁹⁷ verde: vird NA.

³⁹⁸ ' andelībe: ' andelīb FDM.

2. Pîçide şanmañuz ruḥ-ı al üzre zülfini
İ^c cāz-ı ḥüsni sünbüli āzürde gösterür
3. Cisminde³⁹⁹ nār-ı ^c aşk⁴⁰⁰ nihān olmaz ^c āşıkuñ
Reng-i şarāb⁴⁰¹ kendüyi sāğarda gösterür
4. Dil-ber şarāb-ı nāz-ile⁴⁰² ḥūy-gerde-rū olur⁴⁰³
Āteşle ābı ḥāşılı bir yirde gösterür
5. Ğavşī daķıķa-yı hüneri ^c arz ider mi dil
Dāğ-ı derūnı dehre ne bir ferde gösterür

164⁴⁰⁴

Muzāri^c

mef^c ūlū fā^c ilātü mefā^c ilū fā^c ilün

[Ğazel]

[ŞĀBĪT]

1. Ol ḥaṭ ki kendüyi ruḥ-ı dil-berde gösterür
Bir hāle şeklini meh-i enverde gösterür
2. Nev-ḥaṭṭ-ı sebze-ḥīzi⁴⁰⁵ olup ḥamle-i nigāh⁴⁰⁶
Virmez ḥarīm-i ḥüsnine yol perde gösterür
3. Düşse ḥayāli göñlüme güyā cemālini
Mir^ʾāt-ı ḥoş-nümā-yı Sikenderde gösterür
4. ^c Āşık odur ki āteş-i ^c aşk-ile ḳāl olup⁴⁰⁷
Kendin hemīşe şekl-i semenderde gösterür

² -NA., ST-1

³⁹⁹ cisminde: çeşmüñde FDM., NA., ST-1

⁴⁰⁰ nār-ı ^c aşk: tāb-ı ^c aşkı FDM., NA.; nāb-ı ^c aşk ST-1

⁴⁰¹ reng-i şarāb: sāfi şarāb FDM., NA., ST-1

⁴ -ST-1

⁴⁰² nāz ile: nāb ile FDM., NA.

⁴⁰³ olur: olsa FDM.

⁵ -NA.

⁴⁰⁴ Bosnalı Sâbit D., G. 104 (5 Beyit), s. 402.

⁴⁰⁵ sebze-ḥīzi: ^c anberīni D.

⁴⁰⁶ ḥamle-i nigāh: ḥaclegāh-ı ḥüsn D.

⁴⁰⁷ āteş-i ^c aşk-ile ḳāl: ülfetī-i nār-ı ^c aşk D.

5. Seyr it sühan-tırāz̄-i nev⁴⁰⁸ kilk-i Şābiti
‘İcāz-ı nazmı bir⁴⁰⁹ ğazel-i serde⁴¹⁰ gösterür

[11a]

165⁴¹¹

Hezec

mefā‘ilün mefā‘ilün mefā‘ilün mefā‘ilün

[Ġazel]

[BAHĀYĪ]

1. Taġıtduġ ħ‘āb-ı nāz-ı yāri ey feryād neylersün
İdüp fitneyle dünyāyı ħarāb-ābād neylersün
2. Dil-i mecrūġuma raġm eyle ħalsun dām-ı zülfünġe
Şikeste-bāl olan murġı idüp āzād neylersün
3. İdersün gerġi her derde taġbībüm bir devā ammā
Cünün-ı ehl-i ‘aşġ olunca māder-zād neylersün
4. Varup ġisū-yı zülf-i yāri biri birine ħatduġ
Yine bir fitne taġrīk eyledüġ ey bād neylersün
5. Güzel taşvīr idersün ħāl ü ħaġġ-ı dil-beri⁴¹² ammā
Füsün u fitneye geldükde ey Behzād neylersün
6. Bahāyīveş degülsün ħābil-i feyż-i şafā sen de
Tekellüf ber-ġaraf ey ħāġır-ı nā-şād neylersün

⁴⁰⁸ nev: ter **D**.

⁴⁰⁹ bir: bu **D**.

⁴¹⁰ serde: terde **D**.

⁴¹¹ Şeyhülislām Bahāyî D., G. 29 (7 Beyit), s. 89.

⁵ D.’de 6. beyittir.

⁴¹² ħāl ü ħaġġ-ı dil-beri: ħaġġ u ħāl-i dil-beri **D**.

⁶ D.’de 7. beyittir.

166⁴¹³

Hezec

mefā' ilün mefā' ilün mefā' ilün mefā' ilün

[Ġazel]

[ṬARZĪ]

1. Cihānı yaqduñ āh-ı āteş-i bī-dād neylersün
Ser-ā-pā tūt ki yanmış bir ħarāb-ābād neylersün
2. Ġam-ı ağıyāra çāre fikrin eylersün güzel ammā
Ġam-ı hicrān-ı yāra ey dil-i nā-şād neylersün
3. Tamām itdi beni derd-i teğāfül nīm-cān oldum
Zebūn-küşlük idüp ey ġamze-i bī-dād neylersün
4. Vişāle dest-res bu zūr-bāz[u] ile müşkildür
Bu zaĥmetler nedür bī-hūde ey feryād neylersün
5. Hüner Ṭarzī gibi rūḥ-ı kelāmı itmedür taşvīr
Yazup her şūret-i bī-per vāyı Behzād neylersün

[11b]

167⁴¹⁴

Hezec

mefā' ilün mefā' ilün mefā' ilün mefā' ilün

[Ġazel]

[VECDĪ]

1. N'ola zülfinde⁴¹⁵ itsem⁴¹⁶ bend-i bī-tedbīrden feryād
Dil-i Cibrīl ider ol bī-amān zencīrden feryād
2. Beni⁴¹⁷ sūzān ider berḫ-i fiğānum çarḫa kār itmez
Şeb u rüz itdügüm feryād bī-te 'şīrden⁴¹⁸ feryād
3. Ṭayanma zūruḫa ey 'aql kim vādī-i 'aşḫ içre
İder şīr-i jiyān ser-pençe-i naḫçīrden feryād

⁴¹³ Tarzī mahlaslı şiirlerin yer aldığı çalışmalarda tespit edilememiştir (Bkz. Kaynakça).

⁴¹⁴ Vecdī D., G. 7 (6 Beyit), s. 62.

⁴¹⁵ zülfinde: zülfinden **D**.

⁴¹⁶ itsem: etsen **D**.

⁴¹⁷ beni: seni **D**.

⁴¹⁸ bī-te 'şīrden: gec te 'şīrden **D**.

4. Bize her rûz lâ-büddür cefâ-yı nev olur rûzî⁴¹⁹
Dil-i erbâb-ı ʿaşka⁴²⁰ nâziş-i taqdîrden feryâd
5. Hezârân vaʿ d ider incâze geldükde zühür itmez
Baña tıflâne vażʿ eyler bu çarh-ı pîrden feryâd
6. Tıttardı nâlemüz eyvân-ı çarhı ser-be-ser Vecdî
Hülâşa çâre bulsa zülf-i ʿâlem-gîrden feryâd

168⁴²¹

Hezec

mefâʿilün mefâʿilün mefâʿilün mefâʿilün

[Ġazel]

[MEZÂKÎ]

1. Bu âh u zâr-ı şubh [u] nâle-i şeb-gîrden feryâd
Şeb u rûz itdügüm feryâd-ı bî-te şîrden feryâd
2. Hâm-ı kâkülde müjgândan gönül aşlâ emîn olmaz
Şikenc-i tırradan yaʿ nî künâm-ı şîrden feryâd
3. Görüp ebrû vü müjgânın dil istilâ-yı hayretten
Kemândârın koyup eyler kemân u tîrden feryâd
4. Gönülde naş olup ğamze ciğer-perdâz olur nâlem
Derûn-ı sînede ol hançer-i taşvîrden feryâd
5. ʿİtâb u nâz-ile çîn-i cebînin eyleyüp derkâr
Dü nîm eyler⁴²² dili öyle dūdum şemşîrden feryâd
6. Mezâkî hasb-i hâl ancak bu nazmuñ nâr-ı ʿaşk-ile⁴²³
Şerer bârî-i kilc [ü] sūziş-i taʿ bîrden feryâd

⁴¹⁹ lâ-büddür cefâ-yı nev olur rûzî: lâ-büdd bir cefâ-yı nev eder peydâ **D**.

⁴²⁰ erbâb-ı ʿaşka: erbâb-ı ʿaşkla **D**.

⁴²¹ Mezâkî **D**., G. 54 (7 Beyit), s. 314.

³ Dîvânda bu beyit 4. beyittir.

⁴ Dîvânda bu beyit 3. beyittir.

⁴²² eyler: itdi **D**.

⁶ Dîvânda bu beyit 7. beyittir.

⁴²³ ʿaşk-ile: ʿışkuñla **D**.

[12a]

169⁴²⁴

Remel

fe' ilātün fe' ilātün fe' ilātün fe' ilün

[Ġazel]

[NĀBĪ]

1. Gerçi gencîne-i ' âlemde cevâhir bulunur
Gevher-i zât⁴²⁵ ile ārâste nâdir bulunur
2. Hünerüñ var ise gel⁴²⁶ şehrde bir ' ârif bul
Yoğsa her kıaryede bir niçe bahâdır bulunur
3. Sâha-i sîne bir endişeden olmaz hâlî
Tekyedür tekyede elbette müsâfir bulunur
4. Her zamân hâtıra endişe-i râhat gelmez
' Âdet-i şehr budur mü 'mîn ü kâfir bulunur
5. Güç neşâtuñ kâdemin kalbe alışdurmağdur
Yoğsa [ğam] her ne zamân istese hâzır bulunur
6. Var ise dâ 'ire-i meclis-i ' âlemde neşât
Yine peymâne-i merd-efgene dâ 'ir bulunur
7. Şâf dil bir faqat âyîne iken ' âlemde
Nazâr itseñ aña da ' uqde-i hâtır bulunur
8. Yağsa bārân gibi gökden qatarât-ı âmâl
Yine bed-ţâlî' olan hâ 'ib ü hâsir bulunur
9. Dest-res ma' nâ-yı nâ-güfteye müşkil yoğsa
Nâbîyâ köhne sühan bizde de vâfir bulunur

⁴²⁴ Nâbî D., G. 70 (9 Beyit), s. 511.

⁴²⁵ gevher-i zât: cevher-i zât D.

⁴²⁶ gel: bir D.

170⁴²⁷

Remel

fe' ilātün fe' ilātün fe' ilātün fe' ilün

[Ġazel]

[NAĦİFİ]

1. Ol ki her hâlde Mevlâsına şâkir bulunur
Küşe-i ' izz [ü] kanâ' atde mücâvir bulunur
2. Mest olur⁴²⁸ tâ' at-ı Mevlâda⁴²⁹ esîr-i dünyâ
Celb-i māl eylemege gelse bahâdır bulunur
3. Tekye mihmâni gerekdür ola merd-i sâlik
Yoğsa her hânede eşnâf-ı müsâfir bulunur
4. Fikr-i bâtil dil-i ' ârifde qarâr itmez hîç
Harem-i Ka' bedde zann itme ki kâfir bulunur
5. Yoğlasan dâ' ire-i ehl-i hevâyı cümle
Nefs-i emmârenüñ eṭvârına dâ' ir bulunur
6. Vâ' iz-i şehre kulak tut nazâr it cünbişine
Cümle aḳvâline ef' âli muğâyir bulunur
7. Hüsni zann eyledüğüñ ' âbid-i halvetkârıñ
Ekşerî mu' tekif-i bezm-i ekâbir⁴³⁰ bulunur
8. Ne kadar olsa cilâkârî-i mir'ât-ı derûn
Nazâr itdükde yine jeng-i havâtır bulunur
9. Kâni' -i devlet-i dünyâ olan ehl-i ğaflet
Bî- ' amel rûz-ı cezâ hâ' ib ü hâsir bulunur
10. Şanma hüsran ola âmâl-i fenâdan⁴³¹ ' uzlet
Hâsir oldur ' amel-i hayrda kaçır bulunur
11. Ey Nahîfi olamaz kâbil-i sırr-ı melekût
Ol ki pehlü-zede-i dâm-ı ' anâşır bulunur

⁴²⁷ Nahîfi D., G. 128 (11 Beyit), s. 130.

⁴²⁸ olur: olup **D.**

⁴²⁹ Mevlâda: Bârîde **D.**

⁴³⁰ bezm-i ekâbir: beyt-i ekâbir **D.**

⁴³¹ fenâdan: fenâda **D.**

[12b]

171⁴³²

Muzâri^c

mef'ülü fâ'ilâtü mefâ'ilü fâ'ilün

[Ġazel]

[NÂBÎ]

1. Deryâ tecerrüd itse n'ola eski h'âcedür
Bir⁴³³ mevc-i mâ'î pūşîşi bir şūf⁴³⁴ ferâcedür
2. Ol âfetün leṭâfet-i hüsünde yok kuşūr
Ancaḳ bu⁴³⁵ deḡlü var ki biraz bî-vefâcadur
3. Tercîḡ şanma rindi saḡa zâhidâ ġaraż
İnşâf olunsa senden o çok⁴³⁶ bî-riyâcadur
4. Ḥâk-i siyeh ne ṭurfe heveskâr pîrdür
Kim her bahâr giydüġi tâze alacadur
5. Eḡ pestter binâ-yı bilâd-ı ḳanâ' atün
Bâmında nesr-i ṭâ'ir-i gerdün dücâcedür
6. Rūḡun zekât-ḡ'âre-i iḡsânıdur beden
Luṭf-ı şarâb çihre-fürüz-ı zücâcedür
7. Nâbî ḳadeḡde zâhir olan câ-be-câ ḡabâb
ġülgün-ı bâdenün ayaġında şırâcedür

⁴³² Nâbî D., G. 160 (7 Beyit), s. 581-582.

⁴³³ bir: pür **D.**

⁴³⁴ şūf: şâf **D.**

⁴³⁵ bu: o **D.**

⁴³⁶ inşâf olunsa senden o çok: senden odur tefâvüti kim **D.**

172⁴³⁷

Remel

fe' ilātün fe' ilātün fe' ilātün fe' ilün

[Ġazel]

[ZİHNİ]

1. Üft ü hîz it der-i mey-hānede ibrik gibi
Döke gör gözyaşını kur' a vü inbik gibi
2. İdeyüm nüsha-i kem-yāb-ı niyāzı taḥrîr
Kilk-i müjgānum ile kıṭ' a-i ta' lîk gibi
3. Vā' izüñ serd kelāmına ' ilāc bî-hūde
Olamaz şerbet-i şahbā ile ta' rik gibi
4. Sitem-i ğıbtā-yı ihvāna taḥammül eyle
' İzzet istersen eger Yūsuf-ı şiddik gibi
5. Zihnīyā rāh-ı muḥabbetde enīs ü ğam-h'ār
' Āşıka ancak olur şahid-i tevfiḳ gibi

173⁴³⁸

Muzāri'

mef' ülü fā' ilātü mefā' ilü fā' ilün

[Kıṭ' a]

[BĀHİR]

1. İtmez kibāra mā-melekin şarf iden zarar
Yirden sipihr şebnem alursa⁴³⁹ maṭar virür
2. Toḥm-ı sirişki yirde ḳalır şanma ādemün
Bir dāne alsa ḥāk yirine beşer virür

⁴³⁷ Zihnî mahlaslı şiirlerin yer aldığı çalışmalarda tespit edilememiştir (Bkz. Kaynakça).

⁴³⁸ Bâhir'e ait bir dîvân nüshası ya da yayımlanmış bir akademik çalışma bulunamamıştır (Bkz. Kaynakça).
AZ., B., s. 31.

⁴³⁹ alursa: alur da AZ.

² -AZ.

174⁴⁴⁰

Muzāri^ç

mef^ç ūlū fā^ç ilātū mefā^ç ilū fā^ç ilūn

[Ġazel]

[SĀMĪ]

1. H̄oy-kerde-rū iderse o gül-berg-i ter z̄uhūr
Gözden be-cāy-ı eşk ider āb-ı güher z̄uhūr
2. Bī-hūde itme ehl-i riyādan ümīd-i feyz
İtmez dıraht-ı huşk-nümādan şemer z̄uhūr
3. Taḅ^ç -ı dürüş-t-i rüy-ı mülāyim zebūn ider
Ber-geşte eyler ābda^ç aks-i şuver z̄uhūr
4. Bī-la^ç l-i yār^ç işret olur telḡ ü nā-güvār
Meyden ider ḡabāb-ile şad çeşm-i ter z̄uhūr
5. Dil çīn-i zūlf-i yārda qaldı esīr-i bend⁴⁴¹
Ey bād-ı şubḡ eylemedi bir ḡaber⁴⁴² z̄uhūr
6. ^ç Azm itse kūy-ı yāra dil-i nā-tüvānumuḡ
Reng-i perīdesinden⁴⁴³ ider bāl ü per z̄uhūr
7. Āzürdedür⁴⁴⁴ taḡançe-i dest-i nigāhdan
Ḥaḡ şanma rüy-ı yārdan itdi eşer z̄uhūr
8. İtsem nigāh-ı ḡasret-i rüyunla^ç āleme
Müjgānlarumdan eyler o dem nişter z̄uhūr
9. Gird-āb-ı baḡr-ı āteş ider hāle-i mehi
Süz-ı nihānum eylese dilden eger z̄uhūr

⁴⁴⁰ Arpaemīni-zāde Sāmī D., G. 38 (14 Beyit), s. 316-317.

³ D.'de 4. beyittir.

⁴ D.'de 5. beyittir.

⁵ D.'de 6. beyittir.

⁴⁴¹ esīr-i bend: esīr ü bend **M.**

⁴⁴² ḡaber: eşer **M.**

⁶ D.'de 7. beyittir.

⁴⁴³ perīdesinden: perīdesinde **D.**

⁷ D.'de 8. beyittir.

⁴⁴⁴ āzürdedür: āzürde-i **M.**

⁸ -**D.**

10. Sāmī bu nev-zemīn-ġazel-i āteşīnümün
Her noġtasından itdi hezārān şerer zuhūr

[13a]

175⁴⁴⁵

Hezec

mef^ˆülü mefā^ˆilü mefā^ˆilü fe^ˆülün

[Ġazel]

[NĀBĪ]

1. Gül-çīn olamaz dest-i temennā çemenümden
Leb-beste-i nāzum söz alınmaz dehenümden
2. Ol Yūsuf-ı hūsnüm ne ħadar olsa da ter-dest
Bū-düzd olamaz bād-ı şabā pīrehenümden
3. Bir tāze nihālüm ki dehānum gibi yoġdur
Ālūde-leb-i dā^ˆ iye sīb-i zeġanumdan
4. Ol āyīneyüm kim göremez t̄alīb-i vaşlum
Bir şūret-i ümmīd ser-ā-pāy tenümden
5. Mümkin mi ħam-ı zülfüme bend olmaya ^ˆuşşāġ
Āhū-yı şabā reste degülken resenümden
6. ^ˆUşşāġı helāk eylemege ħaçer-i ħübān
Furşat mı bulur ġamze-i nāvek-figenümden⁴⁴⁶
7. Dil-ber deheninden bu nev-āyīn ġazel olsun
Nābī yine yārāna hediyye sūħanumdan

¹⁰ -D.

⁴⁴⁵ Nābī D., G. 631 (7 Beyit), s. 934-935.

³ D.'de 4. beyittir.

⁴ D.'de 3. beyittir.

⁴⁴⁶ nāvek-figenümden: ħātır-şikenümden D.

176⁴⁴⁷

Hezec

mef' ūlū mefā' ilū mefā' ilū fe' ūlūn

[Ġazel]

[DÜRRİ]

1. Ağzın açamaz gonce hicāb-ı dehenümden
Güller kızarur haclet-i vech-i hasenümden
2. Ol sāhir-i üstād-ı nigāhum ki hemīşe⁴⁴⁸
Behrām-ı felekde hāzer eyler fitenümden
3. Ol pādīşeh-i Mısr-ı cemālüm ki aransa
Biñ Yūsuf olur ser-zede çāh-ı zeķanumdan
4. Ya zūlf-i siyeh ya müjedür ya ham-ı ebrū
Bir mūy zuhūr itmedi bī-cā bedenümden
5. Dürrī gibi biñ 'āşık-ı şūrīde aşammum
Zencīr-i⁴⁴⁹ hamum turra-i 'anber şikenümden

177⁴⁵⁰

Ahreb

mef' ūlū mefā' ilū mefā' ilūn fā'

[Rubā' i]

NĀBİ

1. Aşhāb-ı tama' gerçi degüldür rāzı
Bu kavle velī ki ki rāst⁴⁵¹ bir miżāndur
İnşāf olunursa ehl-i idrāk olana⁴⁵²
Bī-dağdağa⁴⁵³ bir ğuruş tamām ihsāndur

⁴⁴⁷ Dürrī D., G. (5 Beyit), vr. 31b (Der-kenār olarak kaydedilmiştir. Dīvān'da bu beytin Nābī'ye nazīre olarak yazıldığı belirtilmiştir).

⁴⁴⁸ hemīşe: şeb u rüz D.

⁴ -D.

⁴⁴⁹ zencīr-i: kullāb-ı D.

⁴⁵⁰ Nābī D., R. 23, s. 1345.

⁴⁵¹ ki rāst: 'atāya D.

⁴⁵² inşāf olunursa ehl-i idrāk olana: olunmaz ise eger şümārında haṭā D.

⁴⁵³ bī-dağdağa: erbābına D.

178⁴⁵⁴

Muzâri^c

mef^c ūlū fā^c ilātū mefā^c ilū fā^c ilün

[Ġazel]

[NĀBĪ]

1. Ġāretger-i ŧekībdür ümmīd-i vuşlatum
Sermāye-süz-ı şabr u sükündür muḥabbetüm
2. Mānend-i sūtün ise de mū ḳadar ḳalır
Bāzū-yı saḫt-zūr-ı kemān-gīr-i fūrḳatüm
3. Ol nüŧha-i mufaşşal ḫüsnüm ki ḫarf ḫarf
Nā-ḫ[~]āndedür tamām-ı kitāb-ı leṭāfetüm
4. Ol pādişāh-ı Ḥıṭṭa-i nāz u leṭāfetüm⁴⁵⁵
Kim rüz u ŧeb çalınmadadur kūs-ı devletüm
5. Nev-şehryār-ı kişver-i ḫüsnüm⁴⁵⁶ ki arturur
Dildādeler müzāḫamesi şān ü ŧevketüm
6. Dil-ber dilinden açdı yine tāze bir zemīn
Nābī bu ŧi^c r-ile ḳılam ṭurfe ŧan^c atüm

179⁴⁵⁷

Muzâri^c

mef^c ūlū fā^c ilātū mefā^c ilū fā^c ilün

[Ġazel]

[REŞİD]

1. Atduḳ kemān-ı āh-ile⁴⁵⁸ tīr-i⁴⁵⁹ du^c āmuzı⁴⁶⁰
Bulduḳ felekde menzilin⁴⁶¹ alduḳ hevāmuzı

⁴⁵⁴ Nābī D., G. 535 (6 Beyit), s. 864-865.

⁴⁵⁵ ḫıṭṭa-i nāz u leṭāfetüm: kişver-i ḫüsn ü leṭāfetüm D.

⁵ D.'de 4. beyittir.

⁴⁵⁶ ḫüsnüm: nāzum D.

⁴⁵⁷ Reşid'e ait bir dīvān nüshası ya da yayımlanmış bir akademik çalışma bulunamamıştır (Bkz. Kaynakça). KSM., G. (3 Beyit), s. 264.; ST-1, G. (3 Beyit), s. 256.; ST-2, B., s. 218.; TN-1, G. (3 Beyit), s. 136.

⁴⁵⁸ kemān-ı āh-ile: kemān-ı ŧevḳ-ile ST-2.

⁴⁵⁹ tīr-i: yeter KSM., ST-1

⁴⁶⁰ du^c āmuzı: recāmızı ST-1, ST-2, TN-1

⁴⁶¹ menzilin: menzili KSM., ST-1, ST-2

[13b]

180⁴⁶²

Muzāri^ç

mef' ūlū fā' ilātūn mef' ūlū fā' ilātūn

[Ġazel]

[NAZĪM]

1. Resm-i cemāli⁴⁶³ ol haṭ pergārvār⁴⁶⁴ çizdi
Devr-i ruḥında fitne āḥir-kenār⁴⁶⁵ çizdi
2. Naḡş oldu ebrŭvānı levḥ-i dilümde yārūḡ
Ressām-ı ç aşḡ gŭyā bir Zŭ'l-fiḡār çizdi
3. Ṭarḡ itdi ūstŭḡ'ānum metn-i cünŭna mıştar
Zann itme anı ancak Ḳays-ı nizār çizdi
4. Peymān idŭp benŭmle bŭnyād-ı ittiḡāda
Rŭstem binā-yı ç aşḡı⁴⁶⁶ çoḡ bozdı yār çizdi
5. Āḡŭş itdi āḥir dildāra ṭavḡ-ı teşḡir
Her ḡalka-i fŭsŭn kim ç uşşāḡ-ı zār çizdi
6. Aḡvāl-i derdi aḡla taḡvīm-i ç aşḡdur bu
Ṭŭmārımı bu fennŭḡ ūstād-ı kār çizdi
7. Noḡṭa dŭkŭp zamīrŭm bildi o ḡāl ū ḡaṭla
Reml-i dili Nazīmā bir ḡŭl-ç izār çizdi

181⁴⁶⁷

Muzāri^ç

mef' ūlū fā' ilātŭ mefā' ilŭ fā' ilŭn

[Ġazel]

[ç ABDĪ]

1. Mīr'āta baḡsaḡ ç aksŭḡ-ile āftāb olur
Ṭutsaḡ elŭnde cām-ı tehī pŭr-şarāb olur

⁴⁶² Nazīm D., G. 163 (7 Beyit), s. 443-444.

⁴⁶³ resm-i cemāli: veḡḡ-ı cemāli **D.**

⁴⁶⁴ haṭ pergārvār: haṭṭ-ı pergārvār **D.**

⁴⁶⁵ fitne āḥir-kenār: fitne-i āḥir-kenār **D.**

⁴⁶⁶ binā-yı ç aşḡı: binā-yı ç ahdi **D.**

⁴⁶⁷ Abdī mahlaşlı şiirlerin yer aldığı çalışmalarda tespit edilememiştir (Bkz. Kaynakça).

2. Alsañ sürāḥīyi ele bezm-i şarābda
Şerm-i mey-i lebünle dil-i şīşe āb olur
3. Yansağ ʿaceb mi biz o ruḥ-ı āteşin-ile
Reng-i gül üzre bülbül-i gūyā kebāb olur
4. Her nüktesinde niçe meʿ ānī olur edā
ʿAşkuñ kemīne remzi bütün bir kitāb olur
5. Böyle qalursa germī-i dil ʿ Abdīyā n'ola
Süz-ı nefesle lāne-i bülbül kebāb olur

182⁴⁶⁸

Muzāriʿ

mefʿ ūlü fāʿ ilātü mefāʿ ilü fāʿ ilün

[Ġazel]

[ZÜLFİ]

1. Şevk-i ruḥuñla bülbül-i gülzār zār olur
Reşk-i lebünle mīve-i gülnār nār olur
2. Terk itdi yār zümre-i ʿ uşşāq-ı zārı hep
Ol bī-vefāya qorkarum ağıyār yār olur
3. Pür-süz u tāb olursa da göñli tenürvār
Erbāb-ı ʿ aşka derdini açma şīʿār ʿār olur*
4. Āyā nedür bu cevre pey-ā-pey sebep diyü
Ey māh dem-be-dem baña efkār kār olur
5. Zülfī-i ḥaste-dil n'ola olsa şifā-pezīr
Gāhī devā-yı ʿ illet-i bīmār mār olur

⁴⁶⁸ Zülfī mahlaslı şiirlerin yer aldığı çalışmalarda tespit edilememiştir (Bkz. Kaynakça).

* Mısranın vezni aksamaktadır.

[14a]

183⁴⁶⁹

Müctes

mefā' ilün fe' ilātün mefā' ilün fe' ilün

[Ġazel]

[NĀBĪ]

1. O dil ki tār ola mir 'āt-ı rū-nümā dinmez
Her āb-ı gīneye āyīne-i Ĥudā dinmez
2. Beyān-ı hālūme māni' benüm ĥuzūrumdur
Ecānib olduğı gülşende⁴⁷⁰ mācerā dinmez
3. Ġınā odur gire bī-ĥūn-ı dil ele yoĥsa
Ta' b-ile ĥāşıl olan devlete ģınā dinmez
4. Zamān-ile biri bir lafz söylemiş yoĥsa
Ta' alluĥ itmege ĥübāna ibtilā dinmez
5. Egerçi zevĥi gedādan ziyādedür ammā
Ĥarīş-i vaşla velī Nābīyā gedā dinmez

184⁴⁷¹

Müctes

mefā' ilün fe' ilātün mefā' ilün fe' ilün

[Ġazel]

[NĀBĪ]

1. Olur mı sehv şarābuĥ ĥisāb-ı cāmında
Alup virenleri varken piyāle nāmında
2. Şevāb-ı beytde ma' nā mişāli pinhāndur
Kibāruĥ ebrū-ile virdügi selāmında
3. Ķuşūr-ı dīnine nefsi ĥabīş-i ĥā 'ıldür
Tek olmasun eşer-i naĥş-ı iĥtişāmında
4. Ĥırāma noĥta-i ta' n urduğı hüveydādur
Ġurūrla süfehā kısmınuĥ ĥırāmında

⁴⁶⁹ Nābî D., G. 265 (5 Beyit), s. 656-657.

⁴⁷⁰ gülşende: meclisde D.

⁴⁷¹ Nābî D., G. 732 (5 Beyit), s. 1008-1009.

5. Temekkün eylemeden itdi Nābīyā pāymāl
Zamānenūñ kimi gördümse iltizāmında

185⁴⁷²

Muzāri^ç

mef^ç ūlū fā^ç ilātū mefā^ç ilū fā^ç ilūn

[Ġazel]

DÜRRİ

1. Tīr-i nigāhı sīnemüzi deldi cāna dek
Geçdi ḥadeng-i ġamzesi tā üstüḥ^çāna dek
2. Mānen*d-i* kuḥl-ı ḥāk-i derin bulmadı ḥekīm
Tā vardı cüst [u] cū iderek İşfahāna dek
3. Zencīr-i zülfe eylesesün kehkeşānı bend
Yoḥsa kemend-i āh uzanur āsmāna dek
4. Lā-būd mürūr-ı dehr-ile bir fetḥ-i bāb olur
Bu āstānı bekleyelüm bir zamāna dek
5. Dürrī sezā ki ḥisset-i ebnā-yı Rūmdan
Erbāb-ı ma^ç rifet kaçā Hindüstāna dek

186⁴⁷³

Hezec

mefā^ç ilūn mefā^ç ilūn mefā^ç ilūn mefā^ç ilūn

[Ġazel]

NĀBĪ

1. Hilāl-i ^çıyd ḳalmıḥ ebr-i gevher-bāruñ altında
Mişāl-i ġuş-ı meh-rüyān ḥam-ı destāruñ altında
2. Görenler fehm iderler zīr-i mūda olduġın⁴⁷⁴ şan^ç at
Bu deñlü fitneyi müjgān-ı müşgīn-tāruñ⁴⁷⁵ altında

⁴⁷² Dürrī D., G. (5 Beyit), vr. 14a (Der-kenār olarak kaydedilmiştir).

⁴⁷³ Nābī D., G. 734 (7 Beyit), s. 1010.

⁴⁷⁴ olduġın: olduġı **M**.

⁴⁷⁵ müşgīn-tāruñ: miskin-bāruñ **M**.

3. Selāmeth̄ānlıkda⁴⁷⁶ āsyādan dāne-i gendüm
Ümīd-i ‘āfiyet gerdūn-ı kec-reftāruş altında
4. Hālāşa himmet eyleş duşter-i rez almasıun giryān
Hām-ı mey-hāneveş bir zışt-i bed-kirdāruş altında
5. Reh-i amda taħammül üştür-i nālāna hoşterdür
Ceres feryād[a imdād] eylemekden bāruş altında
6. Ne am erbāb-ı cürme tāb-ı hürşid-i kıyāmetden
Tıururken ‘afv-ı bārī çetr-i istiġfāruş altında
7. Olur mı gevher-i ‘irfān müyesser herkese Nābī
Ne mümkindür k’ola gencīne her dīvāruş altında

[14b]

187⁴⁷⁷

Müctes

mefā‘ ilün fe‘ ilātün mefā‘ ilün fe‘ ilün

[Ġazel]

NĀBĪ

1. Mizāc-ı nergis-i bīmār-ı yāri biz bilürüz
O haste-reng-i tüvānā-şikārı biz bilürüz

188⁴⁷⁸

Müctes

mefā‘ ilün fe‘ ilātün mefā‘ ilün fe‘ ilün

[Ġazel]

[NĀBĪ]

1. Senüñ neden ħaberüñ var firāş-ı naħvetde⁴⁷⁹
Hırāş-ı cān u şeb-i intizārı⁴⁸⁰ biz bilürüz

⁴⁷⁶ selāmeth̄ānlıkda: selāmeth̄ānlıkdur **M.**

⁴⁷⁷ Nābī D., G. 291 (8 Beyit) s. 675.

⁴⁷⁸ Nābī D., G. 284 (8 Beyit), s. 670.

¹ D.’de 2. beyittir.

⁴⁷⁹ naħvetde: naħvetden **M.**

⁴⁸⁰ cān u şeb-i intizārı: çār-şeb-i intizārı **D.**

2. Metā' -ı şabrın ider her şadā-yı pā ğāret⁴⁸¹
Telāş-ı hātır-ı ümmīdvārı biz bilürüz
3. ' Adū-yı tīre-dili yek⁴⁸² nefesde maḥv eyler
Sepīde-i seḥer-i intizārı⁴⁸³ biz bilürüz
4. Kemīn bahāne ile Nābāyā olur vīrān
Binā-yı va' de-i nā-üstüvārı biz bilürüz

189⁴⁸⁴

Remel

fe' ilātün fe' ilātün fe' ilātün fe' ilün

[Ġazel]

[NĀBĪ]

1. Görmedüm rāh-ı emīn terk-i recādan ğayrı
Bulmadum hışn-ı ḥaşīn şerm ü ḥayādan ğayrı
2. Rūzedāra kim olur tesliye-baḥş-ı hātır
Ramażān içre olan lafz-ı mażādan ğayrı
3. ' Aks-i bī-ḥüsn-i teḥī-deste bulunmaz çāre
Vaṭan-ı ḥāne-i mir'ātı cilādan⁴⁸⁵ ğayrı
4. Emn gelmez ṭama' umdan⁴⁸⁶ baḥa hengām-ı vedā'
Kime işmarlasam ol şūḥı Ḥudādan ğayrı
5. Manşıb-ı daĝdaĝa-fermāy-ı ḥayātū⁴⁸⁷ Nābī
Ġayrı maḥşülü mı var bād-ı hevādan ğayrı

² D.'de 3. beyittir.

⁴⁸¹ ğāret: ğarret **D.**

³ D.'de 5. beyittir.

⁴⁸² yek: bir **D.**

⁴⁸³ intizārı: inkisārı **D.**

⁴ D.'de 8. beyittir.

⁴⁸⁴ Nābī D., G. 885 (7 Beyit), s. 1124.

³ D.'de 5. beyittir.

⁴⁸⁵ cilādan: ḥalādan **D.**

⁴ D.'de 6. beyittir.

⁴⁸⁶ ṭama' umdan: ṭama' indan **D.**

⁵ D.'de 7. beyittir.

⁴⁸⁷ ḥayātū: ḥayālū **D.**

190⁴⁸⁸

Muzāri^ç

mef^ç ūlū fā^ç ilātū mefā^ç ilū fā^ç ilün

[Ġazel]

[NĀBĪ]

1. Olmazsa da ne deñlü icābetde medħali
Miftāħ-ı āh açar yine bāb-ı muķaffeli
2. Hıoş nüſha-i garībedür eczā-yı kâ 'ināt
Ser-bestedür velīk⁴⁸⁹ me^ç āl ü maħaſſalı
3. Œbdür maħall-i cilve-i düzdān-ı tiz-dest
Miķrāz-ı ſem^ç -i meclisün altun keser eli
4. Cānānenün tebessümi destür-ı büsedür
Her mivenün ſüküfedür elbette evveli
5. Nābī o bārgāha⁴⁹⁰ bulur züdter vüſül
Her kim düſerse rāh-ı ümīde tevekkeli

191⁴⁹¹

Muzāri^ç

mef^ç ūlū fā^ç ilātū mefā^ç ilū fā^ç ilün

[Ġazel]

[LĀ-EDRĪ]

1. Derdüm yeter devā baña ger ehl-i derd isem
Œvķüm yeter kılāvuz-ı reh rehneverd isem
2. Kuħl-ı cilā-yı dehri virür bāda ğayretüm
Çeſm-i 'adūya gerçi ki mānend-i gerd isem
3. Dāvud-ı 'aşķ elinde vücūdum ki mūmdur
Āhenveſ ehl-i ta^ç na n'ola böyle serd isem
4. Olur miħekk-i tecrübede ſufretüm 'ayān
Cevr-i felekle zer gibi her çend zerd isem

⁴⁸⁸ Nābī D., G. 825 (5 Beyit), s. 1078.

⁴⁸⁹ velīk: 'avāma D.

⁴⁹⁰ o bārgāha: diyār-ı kāme D.

⁴⁹¹ Œirin hangi ſair tarafından kaleme alındığı tespit edilememiſtir.

5. Kim dest-res olur benüm ednā hayālūme
Ebnā-yı cinsüm içre haqīkatde ferd isem
6. İtmem taleb vişāl-i 'arūs-ı cihānı ben
Mecnūn-şıfat ne deñlü beyābān-gerd isem
7. Düşmenlerümi 'arşageh-i kārzārda
Amāc-ı tır-i ta' n iderüm ben de merd isem

192⁴⁹²

Remel

fe' ilātün fe' ilātün fe' ilātün fe' ilün

[Müfred]

[VĀĶİ']

1. Vāķi' ā 'ālem-i rü'yāda o meh-ruşsarı
Ya' ni⁴⁹³ bir kerre çeken sīneye kem düş görmez

[15a]

193⁴⁹⁴

Hezec

mefā' ilün mefā' ilün mefā' ilün mefā' ilün

[Ġazel]

ĶADRĪ

1. Çıķarduñ başa cānā bāliş-i zerkāra yüz virdüñ
Çoparduñ fitneler yir yir haţ-ı jengāra yüz virdüñ
2. İnüp⁴⁹⁵ būs itmege şarķar o ruşsār-ı 'araķnākı⁴⁹⁶
Haţā itdüñ şehā ol tır-ra-i tarrāra yüz virdüñ

⁴⁹² Bu şiir İBB.-M.'de Vāķi' 'ye ait olarak kayıtlıdır (Bkz. Kaynakça). Ancak Vāķi' mahlası bu şairin kimliği tespit edilememiştir. İBB.-M., Müf., s. 72.

⁴⁹³ ya' nī: hele İBB.-M.

⁴⁹⁴ Ķadrī D., G. 81 (5 Beyit), s. 166.

² D.'de 3. beyittir.

⁴⁹⁵ inüp: gelür D.

⁴⁹⁶ 'araķnākı: 'araķnāke D.

3. Çıkardı naşuñı ey padişāh-ı mülk-i istiğnā
O şūret uğrısı⁴⁹⁷ āyīne-i ğaddāra⁴⁹⁸ yüz virdün
4. Hemān bir dāneyüm dir milket-i ħüsn ü⁴⁹⁹ cemālünde
O hindū-yı siyeh-rū ħāl-i ‘ anber-bāra⁵⁰⁰ yüz virdün
5. Elün ço sīne-i inşāfa gel kim Ƙadr̄-i zāra
Begüm⁵⁰¹ bir dest-būsuñ virmedün aġyāra yüz virdün

194⁵⁰²

Ahreb

mef‘ülü mefā‘ilün mefā‘ilü fa‘ül

Rubā‘i

NĀBĪ

1. ‘ Aks-i lebi itdi çeşümümi kāse-i Cem
Tāb-ı ruġı āb-ı rüyum şebnem
Ol serv-Ƙad-i alaca-pūşuñ seyri
İtdi nighüm naş-ı kemān-ı Rüstem

195⁵⁰³

Muzāri‘

mef‘ülü fā‘ilātü mefā‘ilü fā‘ilün

[Ġazel]

ŞERİF

1. Yār urdı dāġ-ı tāze dilün köhne dāġına
Güyā ki bir filori Ƙodı er çerāġına
2. Sākī getürdi mes^{tī} ile bezme bādeyi
Mestāne cān u baş-ile düşdüm ayaġına

³ D.’de 4. beyittir.

⁴⁹⁷ uğrısı: o ġurūbı **D.**

⁴⁹⁸ āyīne-i ğaddāra: āyīne ğaddāra **D.**

⁴ D.’de 2. beyittir.

⁴⁹⁹ milket-i ħüsn ü: milket-i bāġ-ı **D.**

⁵⁰⁰ ħāl-i ‘ anber-bāra: ħāl-i ‘ anber-i yāra **D.**

⁵⁰¹ begüm: aña çün **D.**

⁵⁰² Nābî D., R. 145, s. 1213.

⁵⁰³ Şerîf mahlaşlı şiirlerin yer aldığı çalışmalarda tespit edilememiştir (Bkz. Kaynakça).

3. Gördi gülün çemende kemāl-i leṭāfetün
Zerrīn ḳadeḫle lāle ū ḳodı ocağına
4. ʿArz eyleyince yāra yine zaḫm-ı sīnemi
Ḥiddetle ūndı destin o ḫūnī bıçağına
5. İʿcāz-ı ḫüsn-i rüzveūi gösterür Őerīf
Yārūn düūince zülf-i siyāhı yaḫağına

196⁵⁰⁴

Hezec

mefʿülü mefāʿilü mefāʿilü feʿülün

[Ġazel]

FĀʾİZ

1. Teūrīfün ile ḫānemi reūk-i İrem eyle
Ağlatma beni iki gözüm gel kerem eyle
2. ʿAhd eyledi öpdürmege pāyın gelecek ʿıyd
Yā Rabb sen o meh-pāreyi ūābit-ḳadem eyle
3. Bir ḫoūça ḫisāb eyleyelüm derdümüz ey dil
Ben dirhem-i eūküm dökeyüm sen raḳam eyle
4. Degmez kederin çekmege bir laḫza bu ʿālem
Bir ḫāl-ile neylersen idüp defʿ-ı gam eyle
5. Ḳānūn-ı belāğatda yine naḫū-tırāz ol
Ey ḫāme ḫoū-lehçe-i Fāʾiz nağam eyle

197⁵⁰⁵

Müctes

mefāʿilün feʿilātün mefāʿilün feʿilün

[Ġazel]

DÜRRİ

1. O ūeb ki sāḳz-i raʿnā yürür durur oturur
Ayağ u ūemʿ ü⁵⁰⁶ aḫıbbā yürür durur oturur

⁵⁰⁴ Edirmeli Fāʾiz D., G. 44 (5 Beyit), s. 167-168.

⁵⁰⁵ Dürrî D., G. (5 Beyit), vr. 43b.

⁵⁰⁶ ü: -D.

2. Ne hāldür bu ki seyyāre vü şevābit ü hāk
Hevā-yı ʿ aşq-ile hālā yürür durur oturur
3. Bahāra şükr iderek⁵⁰⁷ cūy u serv ü sebze-i ter
Bu gülşen içre ne zībā yürür durur oturur
4. Düşüp telāṭum-ı emvāc-ı baḥr-ı eşke vücūd⁵⁰⁸
Mişāl-i keşṭ-i deryā yürür durur oturur
5. Bilür mi şor⁵⁰⁹ ḥarekāt u sükūn u ḥayretini
Egerçi Dürṛ-i şeydā yürür durur oturur

198⁵¹⁰

Ahreb

mefʿülü mefāʿilün mefʿülün fāʿ

Rubāʿī

ʿĀZİM

1. Gerdün gibi ṭālīʿüm vārūnterdür
Aḥvāl-i dilüm şimdi digergūnterdür
Bālāter ise ğınā-yı Hāḫ her ne kadar
Ol mertebe ihtiyācum efzūnterdür

[15b]

199⁵¹¹

Remel

feʿilātün feʿilātün feʿilātün feʿilün

[Ġazel]

[NĀʾİLĪ]

1. Reng-i ḥurşid-i şikestün gül-i ḥod-rūy gibi
Nāz gül-ğonce-i ḥüsnünḡde nihān-būy gibi
2. İzṭırāb-āver-i envār-ı ruḥuḡdur nigeḡüm
Baḥr-ı ʿummān-ile āmiziş iden cūy gibi

⁵⁰⁷ iderek: ile **D**.

⁵⁰⁸ eşke vücūd: ʿ aşqa gönül **D**.

⁵⁰⁹ şor: gör **D**.

⁵¹⁰ ʿĀzim mahlaslı şiirlerin yer aldığı çalışmalarda tespit edilememiştir (Bkz. Kaynakça).

⁵¹¹ Nāʾilî **D**., G. 370 (6 Beyit), s. 315.

3. Cüst ü cūy-ı ham-ı çevgān-ı ser-i zūlfūñ iden
Āftāb olsa da pāymālūñ olur gūy gibi
4. Tāb-ı hūsnūñden olur ham-be-ham u pīç-ā-pīç
Tār-ı cān āteş-i sūzāna düşen mūy gibi
5. Nıgehūñ sāk̄r-i sāgar-be-kef-i hūn-ı ciger
Nā'İLİ teşne-i⁵¹² maḥmūr-ı kadeḥ-cūy gibi

200⁵¹³

Hezec

mefā'İLÜN mefā'İLÜN mefā'İLÜN mefā'İLÜN

[Ġazel]

BAHĀYĪ

1. Hırāsān olmasa gülden dil-i nā-şāduñ ey bülbül
Neler eylerdi ḥāra āh-ı āteş-zāduñ ey bülbül
2. Dil-i dildārı nerm itmiş işitdüm nāle vü zāruñ
‘ Aceb kim taşā te’sīr eylemiş feryāduñ ey bülbül
3. Ne teşhīr itdi gülzārı ne urdı āteşe ḥārı
Yine durmaz okursun rūz u şeb evrāduñ ey bülbül
4. Güle olur n’olursa yoḥsa āḥir gerdiş-i gerdūn
Gelür bir dem ki alur⁵¹⁴ ḥār elinden dāduñ ey bülbül
5. Çekil sen daḥı kūy-ı derde gülzār-ı selāmetden
Bahāyīveş çekildi ‘ aşk-ile çün aduñ ey bülbül

⁵ D.’de 6. beyittir.

⁵¹² teşne-i: teşnesi **D**.

⁵¹³ Şeyhülislām Bahāyî D., G. 24 (5 Beyit), s. 84.

⁵¹⁴ dem ki alur: dem alursuñ **D**.

201⁵¹⁵

Hezec

mefā' ilün mefā' ilün mefā' ilün mefā' ilün

[Ġazel]

NAZMÎ

1. Yağar gülzârı gerçi âh-ı âteş-zâduñ ey bülbül
Derün-ı verde⁵¹⁶ te 'şîr eylemez feryâduñ ey bülbül
2. Güzellendi⁵¹⁷ çemen güldi açıldı ğonce-i gülşen⁵¹⁸
Senüñ ammâ açılmaz hâtır-ı nâ-şâduñ ey bülbül
3. Nedîm-i şâh-ı gülşen mahrem-i bezm-i bahâr olduñ
Yine ğuşına girmez şekve-i bî-dâduñ ey bülbül
4. Ġaraż teşhîr ise gülzârı hâşıl oldu maqşûduñ
Yine durmaz oğursuñ rûz u şeb evrâduñ ey bülbül
5. Meger var ise taqlîd eyledüñ Nazmî-i şeydâya
Senüñ kim⁵¹⁹ nâliş olmış dâ'imâ mu' tâduñ ey bülbül

202⁵²⁰

Hezec

mefā' ilün mefā' ilün mefā' ilün mefā' ilün

[Ġazel]

BAHÂYÎ

1. 'Îtâb-ı la' l-i nâbuñdan ğönül pür-pîç ü tâb olmaz
Bilür kim kân-ı âteşden çıkan hañçerde âb olmaz
2. Yıkılmaz dil pey-ender-pey çekerken câm-ı âzârı
Bu bezmüñ bâde-nüşı mest olur ammâ harâb olmaz

⁵¹⁵ Nazmî (Şeyh Mehmed) D., G. 122 (5 Beyit), s. 733.

⁵¹⁶ derün-ı verde: derün-ı derde D.

² D.'de 3. beyittir.

⁵¹⁷ güzellendi: gözilindi D.

⁵¹⁸ ğonce-i gülşen: ğonca vü gülşen D.

³ D.'de 2. beyittir.

⁵¹⁹ kim: de D.

⁵²⁰ Şeyhülislâm Bahâyî D., G. 15 (5 Beyit), s. 75.

3. ‘ Aceb mi küşteğān-ı kŭy-ı dil-ber bī-şŭmār⁵²¹ olsa
Şehīdān-ı belā-yı ‘ aşka maḥşerde ḥisāb olmaz
4. Şaḫunsun seng-diller pertev-i mihr-i⁵²² cemālünden
Ki zŭr-ı tāb-ı ḥŭsne dil degŭl dāğlar da tāb olmaz
5. Bahāyī her ne emr eylerse ol şāhenşeh-i devrān
Ser-i teslīm ḥāk-i ‘ aczden ğayrı cevāb olmaz

[16a]

203⁵²³

Muzāri‘

mef‘ ūlŭ fā‘ ilātŭ mefā‘ ilŭ fā‘ ilŭn

[Ġazel]

RĀSİĦ

1. Bildŭm o şŭḥ-ı ‘ ālemi kim bī-vefā imiş
Yolında āḥ u nālelerŭm hep hevā imiş
2. Gāhī cefā-yı yār [u] gehī ṭa‘ ne-i raḫīb
Yā Rab bu derd-i ‘ aşk ne müşkil belā imiş
3. Tīr-i cefāya ṭutsa o ḫaşı kemān seni
Teslīm ol ki çāḥ-ı ḫazāya rızā imiş
4. Ḥŭkm-i ḫazā cefā imiş ehl-i dile ezel
Cevr-i felek meger bize bi’l-iḫtizā imiş
5. Rāsīḫ gözünde uçduğı besdŭr ḫayāl-i yār
Olmaz şikār kimseye ol bir hŭmā imiş

⁵²¹ bī-şŭmār: bī-ḥisāb **D.**

⁵²² mihr-i: ḥŭsn-i **D.**

⁵²³ Rāsīḫ **D.**, G. 45 (5 Beyit), s. 285.

204⁵²⁴

Ahreb

mef^u ulü mefâ^c ilün mef^u ulün fâ^c

Rubâ^c i

[LÂ-EDRÎ]

1. Bu devrde n'ider dem-i hayretdür bu
 ^c Ākillere sermāye-i ^c ibretdür bu
 Nām-ı keremi aṅmağa yoḡdur ruḡṣat
 Yā Rab ne belādur ne muṣībetdür bu

205⁵²⁵

Muzâri^c

mef^u ulü fâ^c ilātü mefâ^c ilü fâ^c ilün

[Ġazel]

RÜŞDÎ

1. Bî-ḡayd olan gedālara dūnyā belā imiṣ
 Āzādelik cihānda ^c aceb ḡoṣ ṣafā imiṣ
2. Bî-hūde ḡann iderdüm anuḡ nālesin meḡer
 Bir ṣūḡ-ı dil-rübāya⁵²⁶ ḡöṅül mübtelā imiṣ
3. Bildüm ki ḡayra luṡf u kerem itmeden anuḡ
 Maḡṣūdı ehl-i ^c aṣḡa hemān bir cefā imiṣ
4. ḡann itme bu sitem saḡa biḡāneden ola⁵²⁷
 Ey dil bu cevri saḡa iden āṣinā imiṣ
5. Ben mübtelāyı terk idüp aḡyārı itdi⁵²⁸ yār
 Rüṣdî o ṣūḡ bilmez idüm⁵²⁹ bî-vefā imiṣ

⁵²⁴ Rubâ^c inin hangi ṣair tarafından kaleme alındıḡı tespit edilememiṣtir.

⁵²⁵ Rüṣdî D., G. 76 (7 Beyit), s. 81.

⁵²⁶ ṣūḡ-ı dil-rübāya: ṣūḡ dil-rübāya **D.**

⁵²⁷ ola: oldu **D.**

⁵²⁸ aḡyārı itdi: aḡyāra oldu **D.**

⁵²⁹ bilmez idüm: bilmezem idim **D.**

206⁵³⁰

Ahreb

mef' ulü mefâ' ilün mefâ' ilü fâ'

Rubâ' î

[LĀ-EDRĪ]

1. Nür ola kıubür-ı küremâ'-yı eslâf
Kim anlar idi luṭfla kıavm-i eṣrâf
Erzâl ü aḥissâ ile ṭoldı ' âlem
Ta' bîrleri luṭf u seḥâyâ isrâf

207⁵³¹

Ahreb

mef' ulü mefâ' ilü mefâ' ilün fâ'

Rubâ' î

[LĀ-EDRĪ]

1. Şöhrettedür ol mertebe-şân-ı ḥisset
Yoḳdur keremün semine kıaṭ' â raḡbet
Fevt olmaḡla ehl-i ümîd oldı yetîm
Luṭf u keremün rûḥına olsun raḡmet

208⁵³²

Remel

fâ' ilâtün fâ' ilâtün fâ' ilâtün fâ' ilün

[Ġazel]

SĀMĪ

1. Pür-fitendür ġamze çeşm-i nîm-ḥ'âbuṅdan senün
Nıṣfı çıķmıṣ ṭîġ-i naḥvetdür⁵³³ kırâbuṅdan senün
2. Bir daḡı nüş-ı mey-i nezzâreye ṭâkıat mi var
Öyle mestem bâde-i reng-i ḥicâbuṅdan senün

⁵³⁰ Rubâ' înin hangi şair tarafından kaleme alındığı tespit edilememiştir.

⁵³¹ Rubâ' înin hangi şair tarafından kaleme alındığı tespit edilememiştir.

⁵³² Arpaemîni-zâde Sâmi D., G. 69 (5 Beyit), s. 334-335.

⁵³³ ṭîġ-i naḥvetdür: ṭîġdür ġüyâ D.

3. Perde-i çeşmümden eylerken güz̄er nūr-ı nigāh
Bu temāşādur güz̄ār itmez niķābuñdan senüñ
4. Cām-ı dil çün sāğar-ı naķş-ı ķadem işkestedür
Dest-i redd-i şīve-i pāy-ı şitābuñdan senüñ
5. Neş'eyi evvel bulur Sāmī mey-i güftārdan⁵³⁴
Mevc urup reng-i tebessüm la' l-i nābuñdan senüñ

209⁵³⁵

Muzāri'

mef' ūlū fā' ilātū mefā' ilū fā' ilün

[Ġazel]

SĀMĪ

1. ' Ālem ġarībe nüşha-i ' ibret-nümā imiş
Her noķtası netīce-i şad-müdde' ā⁵³⁶ imiş
2. Ol mūmiyānı sīneye şarmak şeb-i vişāl
Üftāde-i çeh-i zeķana mūmiyā imiş
3. Ķāl eyleyen dili nefes-i ehl-i ħāldür
Hep ķīl ü ķāli zāhid-i ħuşkuñ hevā imiş
4. Dervīş-i ġüşe-ğīr-i ķanā' at zamānede⁵³⁷
Ser-ķişver-i şafā-yı dile pādişā imiş
5. Sāmī bu ķār-ġāne-i sīm-āb-esāsda
İksīre rağbet eylememek ķimiyā imiş

⁵³⁴ neş'e-yi evvel bulur Sāmī mey-i güftārdan: buldı Sāmī neş'eyi evvel mey-i düşnāmdan **D.**

⁵³⁵ Arpaemīni-zāde Sāmī D., G. 57 (5 Beyit), s. 327-328.

⁵³⁶ netīce-i şad-müdde' ā: netīce-i her şad-ricā **M.**

⁵³⁷ dervīş-i ġüşe-ğīr-i ķanā' at zamānede: bu ' asrda gedā-yı nemed-püş-ı ġüşe-ğīr **D.**

[16b]

210⁵³⁸

Remel

fā' ilātün fā' ilātün fā' ilātün fā' ilün

[Ġazel]

MANTİKÎ

1. ʿAndelībün alma ey gül eşk-i çeşm-i pür-nemin
Naşş iden āb üzre naşş itmiş güzellik ʿālemin
2. Başına tel şoğdı mağrūrāne sünbül gör hele
Rūzgāruñ pençesinden kırtarur mı perçemin
3. Kıoyına girdi şabā āheste āheste gülün
Birbirine kıatdı bülbül nağme-i zīr ü bemin
4. Neşter-i āzārını elden kıomaz bir laħza ħār
Yoħsa şebnem zaħm-ı gülden eksük itmez merhemini
5. Kıabza-i teşķirine girse ʿaceb mi rūzgār
Kıullanur ğonce Süleymān-ı zamānuñ ħātemin
6. Sīnesin çāk itse sākī şunsa laʿ lin neylerüz
ʿĀlemün āyīne-i İskender ü⁵³⁹ cām-ı Cemin
7. Mantıķınün kıaddi dāl olsa hilālāsā n'ola
Doğduğı ğünden çeker çarħuñ kemān-ı Rüstemin

211⁵⁴⁰

Hezec

mefā' ilün mefā' ilün mefā' ilün mefā' ilün

[Ġazel]

[MANTİKÎ]

1. ʿİnānın çeşm-i giryān aldı dest-i ihtiyārumdan
Şavulsun baña seng-i rāh olanlar reh-ğüzārumdan
2. Derūnında ğörürsün lāleveş bir dāğ-ı ħasret var
Hevā-yı ʿārızuñla bitse gül ħāk-i mezārumdan

⁵³⁸ Mantıkî D., G. 25 (7 Beyit), s. 137-138.

⁵³⁹ İskender ü: İskenderin D.

⁵⁴⁰ Mantıkî D., G. 21 (8 Beyit), s. 131-132.

3. Sürersün üstine ben h̄aksāruḡ raḡş-ı bī-dādı
Niçün āyīne-i ḡüsñüḡ şaḡınmazsun ḡubārumdan
4. Ya dest-āvīz-i miḡnetle gelür ya tuḡfe-i ḡamla
Uşandum ḡaşılı āmed-şud-ı leyl ü nehārumdan
5. Çerāḡı⁵⁴¹ āteş-i ḡahr-ı İlähīden yaḡar āhum
Ḥazer itmek gerek dūd-ı dil-i düzeḡ-şerārumdan
6. Ne tāli⁶ dūr ki çeşm-i ḡābnāk-i baḡtum açılmaz
Ḳıyāmet fitnessi bī-dār olurken āḡ u zārumdan
7. Niçün ḡayr ola ḡül-çīn-i vişālün ḡürrem olmışken
Ḡülistān-ı cemālün feyz-i çeşm-i eşk-bārumdan
8. Eküp toḡm-ı muḡabbet bār-ı miḡnet ḡaşıl itmekdür
Şorarsaḡ Mantıḡı bāḡ-ı cihānda kiştzārumdan⁵⁴²

212⁵⁴³

Muzāri⁶

mef⁶ ūlū fā⁶ ilātū mefā⁶ ilū fā⁶ ilün

[Ḡazel]

ḤAYBİ

1. Ḡam naḡme-i sūrūrda müdḡam degül midür
Dehrüḡ tamām-ı sūr-ile mātem degül midür
2. Şekl-i ḡınā ḡınāda nedem demle āşinā
Lafz-ı elem mülāzım-ı⁷ ālem degül midür
3. Pānzehr-i⁵⁴⁴ zehr ile bile dāhim devā-ile⁵⁴⁵
Cüz⁷-i aḡīr-i merhemi⁵⁴⁶ ḡör⁵⁴⁷ hem degül midür
4. Şīr olsa ḡalbi rīş olur elbet⁵⁴⁸ zamānede
Mekr ü sitem ser-efgen-i Rüstem degül midür

⁵⁴¹ çerāḡı: çerāḡın **D.**

⁶ D.'de 7. beyittir.

⁷ D.'de 6. beyittir.

⁵⁴² kiştzārumdan: kārzārumdan **D.**

⁵⁴³ Taybī D., G. 59 (6 Beyit), s. 82.

⁵⁴⁴ pānzehr-i: yaz her **D.**

⁵⁴⁵ devā-ile: revāyile **D.**

⁵⁴⁶ merhemi: merhemini **M.**

⁵⁴⁷ ḡör: ḡūr **D.**

⁵⁴⁸ rīş olur elbet: rīş mi olmaz **D.**

5. Māl u menāl⁵⁴⁹ mümtezic ü nefsi⁵⁵⁰ riḥ [u] renc
Dirhem bağılsa şuret-i derhem degül midür
6. Ṭaybī ümīd raḥmet-i Raḥmānadur hemān
Ol cümleden ʿibādına erḥam degül midür

213⁵⁵¹

Remel

feʿilātün feʿilātün feʿilātün feʿilün

[Ġazel]

ENVERİ

1. Zıkr ider vaşf-ı duʿāyı ḳadeḫi⁵⁵² pīr-i muġān
Varalum biz de duʿāsın alalum o pīrün

[17a]

214⁵⁵³

Muzāriʿ

mefʿülü fāʿilātü mefāʿilü fāʿilün

[Ġazel]

RĀMİ [MEḤMED PAŞA]

1. Āzürde oldı nāleden ol nev-civānumuz⁵⁵⁴
Yansun İlähī āteşe āh u fiġānumuz
2. Virdük göñül dehānına ammā ki nicʿolur
Yā Rabb⁵⁵⁵ fāş olursa bu rāz-ı nihānumuz
3. Rūyuḡ görince maḫv-ı vücūd eylerüz hemān
Bir seyr-i mäh-tāba fedādur ketānumuz

⁵⁴⁹ menāl: melāl **D.**

⁵⁵⁰ nefsi: naḳş-ı **D.**

⁵⁵¹ Enverî D., G. 142 (5 Beyit), s. 112.

⁵⁵² ḳadeḫi: ḳadeḫ-i **D.**

⁵⁵³ Rāmî Mehmed Paşa D., G. 58 (9 Beyit), s. 31-32.

⁵⁵⁴ nev-civānumuz: dil-sitānumuz **D.**

² D.'de 8. beyittir.

⁵⁵⁵ yā Rabb: yā Rabbi **D.**

³ D.'de 2. beyittir.

4. Nağd-i şekīb u şabrı virüp alduğ ıztırāb
Çoğdur bizüm bu dād u sitādda ziyānumuz
5. Şebnem gibi rübūde-i germiyyeti olup
Bir āftāba müncezib olmağda cānumuz
6. Fülk-i emel bu lücce-i endūhı tayy ider
Oldı nesebüm āh-ile pür bādbānumuz
7. Şimden girü virürse de ruḡsat nezzāreye
Medd-i nigāha ḡalmadı tāb u tüvānumuz
8. Görmez mi dūd-ı āh-ı şerer-pāşumuz o meh
Güş eylemez mi demdeme-i el-emānumuz
9. Olduğ reh-i rızāda süvār-ı girān-rikāb
Teslīm idince dest-i ḡazāya ‘inānumuz
10. Yanduğ ḡad-i ḡamīde ile nār-ı ḡasrete
Pervāne didi Rāmī görenler kemānumuz

215*556

Müctes

mefā‘ ilün fe‘ ilātün mefā‘ ilün fe‘ ilün

[Ġazel]

[RĀMĪ MEḤMED PAŞA]

1. Zebān-dırāzlık itme ḡabābına cāmuḡ
Doğunma dīdesine zāhid[ā] mey-āşāmuḡ
2. Cihānda zevḡ tecerrüddür temāşā kıl
Bürehnegān-ile germiyyetini ḡammāmuḡ

⁴D.’de 3. beyittir.

⁵D.’de 4. beyittir.

⁶-D.

⁷D.’de 5. beyittir.

⁸D.’de 6. beyittir.

⁹D.’de 7. beyittir.

¹⁰D.’de 9. beyittir.

* Aynı şiir 6b numaralı sayfada da yer almaktadır.

⁵⁵⁶Rāmī Mehmed Paşa D., G. 30 (9 Beyit), s. 18-19.

²D.’de 3. beyittir.

3. Ne deñlü pest ise yanuñda adrümüz ey meh
Fiğānumuzla bülend oldı ol adar nāmuñ
4. Tamām-mertebe⁵⁵⁷ sermest iken gelüp sāı
Helāk⁵⁵⁸ ider beni terīf-i nāb-ı hengāmuñ⁵⁵⁹
5. Zuhūr-ı bād-ı muālifden olma āsūde
Mūsā[ ] id olsa da bar-ı emelde eyyāmuñ
6. Raıbi tūı-i gūyā-yı bezm-i üns ideli
Nigāh-ı asretümüzdür amāme-i bāmuñ

216⁵⁶⁰

Hezec

mefā[ ] ilün mefā[ ] ilün mefā[ ] ilün mefā[ ] ilün

[azel]

AKIB

1. Dil-i meksūr-ı yārān⁵⁶¹ nāle-senc-i inkisār olmaz
adā-yı īnī-i ikeste her dem āikār olmaz
2. Tayanma ek-i mazlūmān-ile cem[ ] itdügüñ māla
Binā-yı⁵⁶² āb üzre oldua esāsi⁵⁶³ pāydār olmaz
3. ulūbuñ birbirine [ ] udesi hep sebatindendür
Cidāl-i āh⁵⁶⁴ terk olsa muzāfinda⁵⁶⁵ gubār olmaz
4. Güşād-ı gonce-i dil nev-bahār-ı iltifāt ister
Dem-i serd-i azānda neve-i luf-ı bahār olmaz
5. Yanup yaılmaa āl-i dil-i sūzānuñı āıb
Saa künc-i miende em[ ] gibi [bir] gam-güsār olmaz

³ D.'de 7. beyittir.

⁵⁵⁷ tamām-mertebe: tamām mertebe **D.**

⁵⁵⁸ helāk: arāb **D.**

⁵⁵⁹ nāb-ı hengāmuñ: tāb-ı hengāmuñ **D.**

⁴ D.'de 5. beyittir.

⁵ D.'de 8. beyittir.

⁶ D.'de 9. beyittir.

⁵⁶⁰ Sāıb D., G.278 (5 Beyit), s. 561.

⁵⁶¹ yārān: [ ] āı **D.**

⁵⁶² binā-yı: esās-ı **D.**

⁵⁶³ esāsı: bināsı **D.**

⁵⁶⁴ āh: cāh **D.**

⁵⁶⁵ muzāfinda: mesāfinda **D.**

217⁵⁶⁶

Ahreb

mef' ūlū mefā' ilū mefā' ilū fa' ūl

Rubā' ī

FAŞĪH

1. Ey mazhar-ı levlākveşe nerm ü dürüşt
Fermānda ins ü cān u peydā vü nühuft
Muhtaş bilürüm zātuņa fetķ u retķ
Kim ħark idüp itdün yine eflāk-ı dürüst

[17b]

218⁵⁶⁷

Müctes

mefā' ilün fe' ilātün mefā' ilün fe' ilün

[Ġazel]

NAZĪM ÇELEBĪ

1. Çıkınca pīreheninden o sīne deryāda
Şadef ħarām ola dürr-i şemīne deryāda
2. O üstüĥān-ı raķīķ ü o sīne-i berrāķ
Düşürdi mevcleri birbirine deryāda
3. Leb-ā-leb itdi dili şevķ-i buse-i la' li
Velī ne fā'ide olmuş defīne deryāda
4. İĥāta eyledi gözyaşı çeşümüni dirler⁵⁶⁸
Sefīnede ola deryā sefīne deryāda
5. Gören muĥīṭ-i sirişkümdede çarĥ-ı *mīnāy*
Kıyās ider kadeĥ-i ābgīne deryāda

⁵⁶⁶ Fasih mahlaslı şiirlerin yer aldığı çalışmalarda tespit edilememiştir (Bkz. Kaynakça).

⁵⁶⁷ Nazım D., G. 147 (8 Beyit), s. 430-431.

³ D.'de 4. beyittir.

⁴ D.'de 5. beyittir.

⁵⁶⁸ çeşümüni dirler: cismümüni didiler D.

⁵ D.'de 6. beyittir.

6. Şuyınca varsa eger rûzgâr-ı nâ-hemvâr
Bu deñlü olmaz idi mevc-i kîne deryâda
7. Naẓîm ʃabʕ um olup âşinâ-yı baħr-ı sũħan
Muvaffaħ oldu bu tâze zemîne deryâda

219⁵⁶⁹

Remel

fâʕ ilâtün fâʕ ilâtün fâʕ ilâtün fâʕ ilün

[Ġazel]

SÂMÎ

1. Bezm-i pâk-i ħüsne zîverdür o zülf ü ħâl ü ruħ
Dûd-ı ʕ anber micmer-i zerdür o zülf ü ħâl ü ruħ
2. Gerden-i billûruñ üzre gũyiyâ bir şîşede
Sünbül ü şeb-bû gül-i terdür o zülf ü ħâl ü ruħ
3. Dâĝ-ı ĝam sevdâ-yı ser tâb-ı ciger gitmek muħâl
Dilde kim dâ ʕ im muşavverdür o zülf ü ħâl ü ruħ
4. Şuʕ le-i âha sipend olmaħ süveydâ-yı derün
Yâda geldükçe muķarrerdür o zülf ü ħâl ü ruħ
5. Gülşen-i ħüsn içre dâm u dâne-yi âşüb-ile
Murĝ-ı câna ķayd-ı digerdür o zülf ü ħâl ü ruħ
6. Sûz-ı ħasret merdüm-i çeşmi perîşân-ħ ʕ âb ider
Tâ ki zîb-i rüy-ı dil-berdür o zülf ü ħâl ü ruħ

⁶ D.'de 7. beyittir.

⁷ D.'de 8. beyittir.

⁵⁶⁹ Arpaemîni-zâde Sâmî D., G. 22 (9 Beyit), s. 306-307.

⁴ D.'de 5. beyittir.

⁵ D.'de 6. beyittir.

⁶ D.'de 8. beyittir.

220⁵⁷⁰

Ahreb

mef^ʿ ulü mefā^ʿ ilü mefā^ʿ ilün fā^ʿ

Rubā^ʿ ī

[NĀBĪ]

1. Olduğsa ne ğam pest mişāl-i sāye
Şad şükr ki ħurşīdleyüz hem-pāye⁵⁷¹
İllā gibi ħarf-i sine-çāküz ammā
Dil bağlamazuz meger ki müsteşnāya

221⁵⁷²

Remel

fā^ʿ ilātün fā^ʿ ilātün fā^ʿ ilātün fā^ʿ ilün

[Ġazel]

[SĀMĪ]

1. Cüşiş-i eşke dil-i pür-ħün bir mecrā iki
Ĥayf kim fülk-i güher-meşħün bir deryā iki
2. Şağlarum ol ħod-perest-i nāzdan āyīneyi⁵⁷³
K'istemez⁵⁷⁴ ʿ aşğ olmağa Mecnün bir Leylā iki
3. Ĥaṭṭ-ı püşt-i leb ider ihām şemm-i büseyi
Mışra^ʿ -ı ber-cest-e-i mevzün bir ma^ʿ nā iki
4. Mümtezic dārū-yı iqbālī ħumār ü neş'eden
Rūzgāruñ virdüğü ma^ʿ cün bir eczā iki
5. Vaḥdeti seyr idemez aḥvel-nigāh-ı iştibāh
Hestī-i eşyā^ʿ -ı gūn-ā-gūn bir mücellā⁵⁷⁵ iki
6. Zevķ-yāb-ı luṭf-ı şīrīn ü ʿ itāb-ı telḥāyüz
Sāğar-ı la^ʿ l-i leb-i mey-gūn bir şahbā iki

⁵⁷⁰ Nābī D., R. 180, s. 1223.

⁵⁷¹ hem-pāye: hem-sāye D.

⁵⁷² Arpaemīni-zāde Sāmī D., G. 141 (8 Beyit), s. 378-379.

⁵⁷³ ol ħod-perest-i nāzdan āyīneyi: āyīneyi ol ħod-perest-i nāzdan D.

⁵⁷⁴ k'istemez: istemez D.

⁵ D.'de 6. beyittir.

⁵⁷⁵ mücellā: gūyā D.

⁶ D.'de 5. beyittir.

7. Müttehid ma' nāda şüretde digerdür hüsni ü ' aşk
Nür u hurşid ü meh-i gerdün bir ammā iki
8. Bir gerekdür ārzü hātırda ger Hāq-cūy isen
Sāmīyā olmaz dil-i meftūn⁵⁷⁶ bir sevdā iki

[18a]

222⁵⁷⁷

Remel

fe' ilātün fe' ilātün fe' ilātün fe' ilün

[Ġazel]

NĀBĪ

1. Zīb-i gūş itmege āvāz-ı niyāzuñ cūşın
Bāb-ı erbāb-ı kerem hālkāveş açmış gūşın
2. Zillet erbābı olur bāb-ı İlähīde ' aziz
Hālk cāmi' de el üzre götürür pāpūşın
3. Gūş-māle olur elbette münebbih şāyān
Gelmedin⁵⁷⁸ sā' ati bāz itse leb-i hāmūşın
4. Loğma-i ğaşbdan olmaz mı dehen-şüy-ı ferāğ
Gürbe ağızında gören dār-ı fenānuñ mūşın
5. Ey nevāl itmek içündür seni hārc-ı dendān
Şanma hāmmāllerin mesned-i rif' at dūşın
6. Kışrdan geçmeyicek lübbe zafer müškildür
Çal' a girmez ele fetḥ itmeyicek varoşın
7. ' Aqlın aldurmış iki mähveşüñ beyninde
Görmedük ' aşıkuñ āyine kadar medhūşın
8. Hālk imsāki için arka virür dīvāra
Bāba iqbāl olunur açmağ-ile āğūşın
9. Böyle cūş itmeyicek ma' nā-yı şāf ey Nābī
Atmasun ḥum-ı devāt-ı şu' arā ser-pūşın

⁵⁷⁶ dil-i meftūn: dil-i maḥzūn **D.**

⁵⁷⁷ Nābī D., G. 573 (9 Beyit), s. 892-893.

⁵⁷⁸ gelmedin: gelmeden **D.**

223⁵⁷⁹

Remel

fe' ilātün fe' ilātün fe' ilātün fe' ilün

[Ġazel]

RÂŞİD

1. İsteyen bezm-i meyün cilve-i nüş-ā-nüşın
Ser-be-mühr eylesün kīse-i naqd-i hüşın
2. Olur āzāde-ser abdāl-ı cihān-gerd-i fenā
Gevher-i terk-i 'alāyıkdan iden mengüşın
3. Bundan eyle şerefin derk süküt u edebün⁵⁸⁰
Ġonce pejmürde olur açsa leb-i hāmüşın
4. Bed-sühāndur yine güş itdügi bed-güyānuş
Lāl āzürde-i ħarf-i sitem itmez güşın
5. İdebilsün mi der-āğüş-ı miyān-ı maşsūd
Her büte naşş-ı çelipāveş açar āğüşın
6. Yetişür şāhid-i rüchān-ı tekāpū-yı beķā
Mürdenün mühmel-i rāh itmesi ħalkuş düşın
7. Rāşidā nazm-ı selisünde ħurüş-ı ma' nā
Neşvenün bādede aņdurdı nihānī cüşın

224⁵⁸¹

Remel

fe' ilātün fe' ilātün fe' ilātün fe' ilün

[Ġazel]

[SEYYİD] VEHBİ

1. Güş-ı zīb⁵⁸² itmege nīsān-ı 'ațānuş cüşın
Açar erbāb-ı emānī⁵⁸³ şadefāsā güşın

⁵⁷⁹ Rāşid D., G. 170 (8 Beyit), s. 406.

⁵⁸⁰ süküt u edebün: süküt edebün **D.**

⁷ D.'de 8. beyittir.

⁵⁸¹ Seyyid Vehbî D., G. 184 (9 Beyit), s. 628-629.

⁵⁸² güş-ı zīb: istimā' **D.**

⁵⁸³ emānī: ma' ānī **D.**

2. Deyrden sâhte mescid gibi dilden tevbe
Maḥv ider fikr-i günâhuḡ şuver-i menḡuşın
3. Zaḡm-ı zâlimden olur pâ-zedegân âsûde
Düzd-i şeb-gerd ider na' lçesüz pâpûşın
4. Çeker elbette zaḡm zîb-perestân ki zenân*
Şevḡ-i mengûş [ile] süfte iderler gûşın
5. Olamaz Ḳays nihādâna nedîm-i meclis
Meşreb-âmûz-ı cünûn eylemeyenler hûşın
6. Kâmilüḡ feyz-i dili hoḡḡkâda çün nefḡa-i misk⁵⁸⁴
Bellidür itmese de bâz leb-i ḡâmûşın
7. İtmezüz dildeki endûha şafâyı tercîḡ
Virmezüz bülbüle vîrânemüzüḡ bayḡuşın
8. Aldanan devlet-i dehre aḡa beḡzer ki ide
Ḥ'âbda yâra kemer-bend-i miyân âḡûşın
9. Naḡm-ı Nâbîde ḡurûş-ı neşe 'ât-ı ma' nâ*
Vehbÿâ bezmüḡ unutturdı mey-i pür-cûşın

[18b]

225⁵⁸⁵

Remel

fe' ilâtün fe' ilâtün fe' ilâtün fe' ilün

[Ġazel]

NESİB

1. Bir füsündur ki alur siḡr ile ḡalkuḡ hûşın
Ḥîrz-ı cân şanna fenânuḡ direm-i menḡuşın

* Mısrânın vezni aksamaktadır.

⁴ D.'de 6. beyittir.

⁶ D.'de 4. beyittir.

⁵⁸⁴ nefḡa-i misk: nefḡa-i müşḡ D.

⁷ D.'de 8. beyittir.

⁸ D.'de 7. beyittir.

* Mahlas beytinden dolayı bu gazelin Nâbî'ye nazîre olması mümkündür.

⁵⁸⁵ Nesîb D., G. 159 (9 Beyit), s. 450-451.

2. Farḡ-ı ülfetle olur cism-i ser-ā-pā dīde
Şeb-i deycūrda da pāy bulur pāpūşın
3. İbtidā' ı ilm-i fenā dersin oḡur kevne gelen
Lāya timşāl görür māderinūñ āgūşın
4. Rif' at-i sāḡte-i⁵⁸⁶ erbābı olur ḡāk-nişīn
Buldı⁵⁸⁷ gör nīze mekān itdi süvāruñ dūşın
5. Müft bir kār görölmez ḡamı def' itmez eger
Bāde ı ayyāşlaruñ almasa naḡd-i hūşın
6. Berḡ-ile ḡande ider vaż'ına ehl-i kibrūñ⁵⁸⁸
Mihr ü meh şanma tutar çarḡ [u]⁵⁸⁹ zemīne ḡūşın
7. ḡüsn-i aḡlāḡ-ile maḡbūb-ı dil-i ı ālem olur
Gevher-i pend ü naşīḡatden iden mengūşın
8. ḡam u şādī elemin çekme ki zīrā dehrūñ
ḡam-ı ferdāsı unutturdı şafā-yı dūşın
9. Dem-i üstād-ile kūyında olur ḡāme Nesīb
Açamaz ney nefes almasa leb-i ḡāmūşın

226⁵⁹⁰

Remel

fe' ilātün fe' ilātün fe' ilātün fe' ilün

[ḡazel]

[VESİM]

1. ḡamze-i dil-siyehūñ kim niçe ḡanı vardur
Elde Behrām gibi tiḡ ü kemānı vardur
2. İstimā' eylemesem ḡüsn-i bedī' -sūḡanın
Diyemez düm ki anuñ ḡonce-dehānı vardur
3. Sūziş-i tāb-ı derūn oldı ı ayān rengümden
O perī-rüyā belī ı aşḡ-ı nihānı vardur

⁵⁸⁶ sāḡte-i: sāḡte **D.**

⁵⁸⁷ buldı: n'oldı **D.**

⁵⁸⁸ kibrūñ: keremūñ **D.**

⁵⁸⁹ çarḡ [u]: çarḡ-ı **D.**

⁵⁹⁰ Vesīm mahlaslı şiirlerin yer aldığı çalışmalarda tespit edilememiştir (Bkz. Kaynakça).

4. Ney gibi inler isem zaḥmuma parmak başma
Kim ki derdli ola elbette fiḡānı vardır
5. Ra' d-ı āhum n'ola gümlitse bu ṭās-ı çarḥı
Kim ki bīmār ola elbette fiḡānı vardır
6. Dest-res yok şemer-i vuşlat-ı dildāra diyü
Ḥāmlık itme olur vaḡt ü zamānı vardır
7. Bu ḡadar gevher-i nā-süfte nedür sende Vesīm
Dilüñüñ bir niçe gencine ü kānı vardır

227⁵⁹¹

Hezec

mef'ülü mefā' ilü mefā' ilü fe'ülün

[Ġazel]

[VESİM]

1. Eşküme varak-ı 'arız-ı cānāna düşürdüm
Efsüs o demi muşḡaf-ı 'Oşmāna düşürdüm
2. Ḳaldum ḡam u ālām-ile leb-teşne-i ḡasret
Delv-i dili bir çāh-ı zenaḡdāna düşürdüm
3. Bād aldı sebük-lenger imiş sāḡil-i ḡamda
Keşti-i teni mevce-i 'ummāna düşürdüm
4. İşkeste olup bāl-i ṭaleb cevvi-i semāda
Murḡ-ı emeli bī-hūde yābāna düşürdüm
5. Kūyında muḡīm olmaḡa 'azm itdi o şūḡuñ
Cānum heves-i Ravza-i Rızvāna düşürdüm
6. Bülbül gibi hengām-ı seḡer giryeler⁵⁹² itdüm
Bu şebnemi berg-i gül-i ḡandāna düşürdüm
7. Ḥod-kāmī ü ser-geşteḡi-i ḡamla Vesīmā
Vaşl ister iken rāhumı hicrāna düşürdüm

⁵⁹¹ Vesīm D., G. 184 (7 Beyit), s. 741-742.

⁴ D.'de 5. beyittir.

⁵ D.'de 4. beyittir.

⁵⁹² giryeler: nāleler D.

228⁵⁹³

Hezec

mef' ūlū mefā' ilū mefā' ilū fe' ūlūn

[Ġazel]

[VEHBİ]

1. Murğ-ı naẓarum çeşm-i füsūn-sāza düşürdüm
Kebk-i dili ser-pençe-i şehbāza düşürdüm
2. Zülfün teline rabṭ idüp 'azā'-yı havāsum
Mecmū' a-yı fikre eyü şīrāze düşürdüm
3. Elden düşürüp nic' olur iller-ile şikest
Cām-ı dili bir mest-i mey-i nāza düşürdüm
4. Vaşf-ı ruḥ-ı gülgūnuḥ idüp zīver-i efkār
Ruḥsāre-i ma' nāya güzel ġāze düşürdüm
5. Hāk-i reh-i evşāfina anbār idüp anı
Bir ḳadr bilür ḥüsrev-i mümtāza düşürdüm
6. Geşt eyler iken levḫa-i āmed-şuda Vehbī
Hem-seng-i güher bir süḫan-sāza düşürdüm

[19a]

229⁵⁹⁴

Hafif

fe' ilātūn mefā' ilūn fe' ilūn

[Ġazel]

NĀ'İLĪ

1. Biz ki ḥumm-ı şarāb der-bağalüz
Zerre-i āftāb der-bağalüz
2. Ders-i ḫayretde rūḥ-ı Ḳays ileyüz
H'āce-tāş-ı kitāb der-bağalüz
3. Rezme Mirriḥ ü bezme Nāhīdüz
Tiğ ber-kef rebāb der-bağalüz

⁵⁹³ Vehbî mahlaslı şiirlerin yer aldığı çalışmalarda tespit edilememiştir (Bkz. Kaynakça).

⁵⁹⁴ Na'îlî D., G. 139 (7 Beyit), s. 215.

4. Cāy idelden ruḥuḥ süveydāda
Hāle-i māh-tāb der-bağalüz
5. ‘ Āşık-ı sūz u tābdur sīne
Şu‘ le-i ıztırāb der-bağalüz
6. Nā’ ilī қа‘ r-ı baḥr-ı ma‘ nāda
Şadef-i dürr-i nāb der-bağalüz

230⁵⁹⁵

Ḥafif

fe‘ ilātün mefā‘ ilün fe‘ ilün

[Ġazel]

[‘ ABDURRAḤMĀN EFENDİ]

NAZĪRE-İ ḤAZRET-İ İMĀM-I EVVEL

1. Biz ne āteş ne āb der-bağalüz
Güher-i⁵⁹⁶ āb u tāb der-bağalüz
2. Āb u kildür zamīrümüz ammā
Çün sebū āftāb der-bağalüz
3. Olmazuz vaż‘ -ı çarḫa āzürde
Dāne-yi āsyāb der-bağalüz
4. Çeşm-i nādāna dāğ u dānāya
Noḫta-i her-kitāb der-bağalüz
5. Derd-i ebrū-yı zülf-i yār-ile biz
Ḥaste-i pīç ü tāb der-bağalüz
6. Fikr-i ḫālünle şevḫ-i la‘ lün-ile
Sübḫa ber-kef şarāb der-bağalüz

⁴ D.’de 5. beyittir.

⁵ D.’de 6. beyittir.

⁶ D.’de 7. beyittir.

⁵⁹⁵ ‘ Abdurrahmān Efendi’ye ait bir dīvān nüshası ya da yayımlanmış bir akademik çalışma bulunamamıştır (Bkz. Kaynakça). ST-2, G. (6 Beyit), s. 314-315.

⁵⁹⁶ güher-i: güheriz **ST-2**

² -**ST-2**

³ -**ST-2**

⁴ Bu beyit ST-2’de 3. beyittir.

⁵ -**ST-2**

⁶ Bu beyit ST-2’de 5. beyittir.

7. Dīde pür-ḥūn ciğerde āteş-i ʿaşk
Mey be-sāğar kebāb der-bağalüz

231⁵⁹⁷

Ḥafif

fēʿ ilātün mefāʿ ilün fēʿ ilün

[Ġazel]

[VESİM]

1. Rind-i ʿaşkuz şarāb der-bağalüz
Kāse-i āftāb der-bağalüz
2. Ser-be-mihrüz şadefveş ammā kim
Laʿ l ü dürr-i ḥoş-āb der-bağalüz
3. Ḥırmen-i nüh sipihre āteş-zen
Şuʿ le-i berķ [ü] tāb der-bağalüz
4. Cānda laḥt-ı ciğerde sūziş-i⁵⁹⁸ hecr
Dāğ ber-dil kebāb der-bağalüz
5. Zaḥm-ı şemsīr-i çeşm-i⁵⁹⁹ dil-ber ile
Gül-i pür-āb u tāb der-bağalüz
6. Vaşf-ı ḥāl ü ḥaṭ-ı ruḥıyla Vesīm
Ḥāme ber-kef kitāb der-bağalüz

⁷ Bu beyit ST-2’de 6. beyittir.

⁵⁹⁷ Vesīm D., G. 121 (6 Beyit), s. 675.

⁵⁹⁸ sūziş-i: āteş-i D.

⁵⁹⁹ çeşm-i: cevr-i D.

[19b]

232⁶⁰⁰

Remel

fā' ilātün fā' ilātün fā' ilātün fā' ilün

[Ġazel]

KELİM

1. Tā ki ħurşid-i ħayāl-i yāra me'vādur nigāh
Hem-ser olursa 'amūd-ı şubħa ber-cādur nigāh
2. Sūre-i Nūn ve'l-ķalemdür çeşmi ol müjgānla
Saṭr-ı bi'smi'llāhdur ebrūsı ma' nādur nigāh
3. Nev-bahār-ı şerm-ile sīr-āb ider ruhsārını
Şaṅki ol gülzāra ebr-i reşħa-baḫşādur nigāh
4. Ħaymedür çeşmüm ħayāl-i yāra müjgānum tınāb
Aḡa gūyā bir sūtün-ı sidre-bālādur nigāh
5. Rū'yet-i ķaddüñ idüp çün ħūşe eşkümden müjem
Tākveş pīçide-i naḡl-i temāşādur nigāh
6. Ħavz-ı gülzār-ı tecellā-yı cemāl olduķça çeşm
Her ser-i müjgānda çün fevvāre-peydādur nigāh
7. Ruḫşat-ı nezzāre-i la' l-i leb-i dildār-ile
Dide bir ħātemdür engüşt-i müĥennādur nigāh
8. Tāķ-ı ħüsne çeşmi bir ķandıldür billürdan⁶⁰¹
Rişte-i müjgān fetil-i şu' leāsādur nigāh
9. Gör çemenzār-ı ħayāl-i ħaṭṭuḡa yārüñ Kelim
Eşkdür cūy-ı firāvān serv-i bālādur nigāh

⁶⁰⁰ Seyyit Mūsā Kelim'e ait bir dīvān nüshası ya da yayımlanmış bir akademik çalışma bulunamamıştır (Bkz. Kaynakça). NA., G. (3 Beyit), s. 365.

¹ -NA.

² -NA.

³ -NA.

⁴ -NA.

⁵ -NA.

⁶ -NA.

⁷ Bu beyit NA.'da 3. beyittir.

⁸ Bu beyit NA.'da 2. beyittir.

⁶⁰¹ billürdan: nürdan NA.

⁹ -NA.

233⁶⁰²

Remel

fā' ilātün fā' ilātün fā' ilātün fā' ilün

[Ġazel]

VESİM

1. Bāğ-ı hüsne nürdan bir serv-i bālādur nigāh
Sünbül-i sîr-âb-ı gülzâr-ı temāşādur nigāh
2. Ķalb-i 'ārif kim nazargāh-ı Ħudā-yı pākdur
Bir hümā-yı lā-mekān-ı 'arş-peymādur nigāh
3. Bir şebistāndur vişāl-i yār kim şeb tā seher
Ol şebistānda yanar şem' -i şeb-ārādur nigāh
4. Menzil alur țarfetü'l-'ayn içre çarھا yā başar
Berğ-i ħırmen-süz-ı gerdün şu' le-efzādur nigāh
5. Dide vü dilden nihān olmaz ħayāl-i çeşm-i yār
Ķanda olsa ol perî-ruĥsârı bînādur nigāh
6. Ķad kıyāmet ğamze āfet ħayl-i müjgān ħat-be-ħat
Ķahramān-ı çeşmine⁶⁰³ tîğ-i mücellādur nigāh
7. Reng-i meyden ruĥları gül çeşmi mest-i cām-ı mül
Bezm-i 'aşka şūĥ bir sākî-i şahbādur nigāh
8. Heşt cennetden nişāndur heşt beytüm ey Vesīm
Mışra' -ı ber-ceste-i elfāza ma' nādur⁶⁰⁴ nigāh

⁶⁰² Vesīm D., G. 245 (8 Beyit), s. 808-809.

⁶⁰³ Ķahramān-ı çeşmine: Ķahramān çeşmine D.

⁶⁰⁴ elfāza ma' nādur: elfāz-ı ma' nādır D.

234⁶⁰⁵

Recez

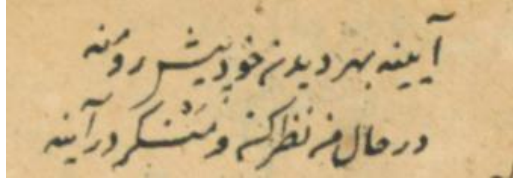
müfte' ilün mefā' ilün müfte' ilün mefā' ilün

[Maṭla']

VESİM

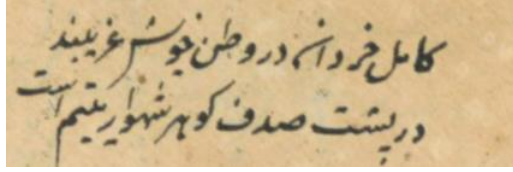
1. Şevk-i lebünle şermden gül eriyüp gül-âb olur
Tâb-ı ruḥuḅla sūzdan bülbül-i dil kebâb olur

235⁶⁰⁶

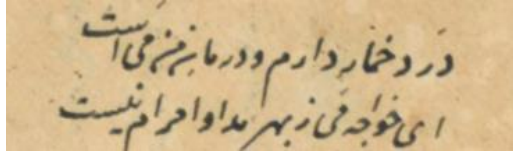
1.

236⁶⁰⁷

1.

237⁶⁰⁸

1.

⁶⁰⁵ Vesîm mahlaslı şiirlerin yer aldığı çalışmalarda tespit edilememiştir (Bkz. Kaynakça).

⁶⁰⁶ Farsça bir şiirdir.

⁶⁰⁷ Farsça bir şiirdir.

⁶⁰⁸ Farsça bir şiirdir.

238⁶⁰⁹

انعام خلق چیست که اسباب کائنات
صندل بهار در در سرفه نمیشود

1.

239⁶¹⁰

الماش مرهم دل غم پرور غنچه
صندل خمیر مایه در در سرفه نمیشود

1.

240⁶¹¹

ساکنان حرم از قبله نماز ادا کنند
رهنمایه بمن از خضر بیابان مفرور

1.

241⁶¹²

از عالم عاری ز عمل راهنمایه
چون قبله نماز ساختن اهل فر

1.

242⁶¹³

فاصله دل عاشق نیده سوز حرم قبله ناکم نمیشود

1.

⁶⁰⁹ Farsça bir şiirdir.

⁶¹⁰ Farsça bir şiirdir.

⁶¹¹ Farsça bir şiirdir.

⁶¹² Farsça bir şiirdir.

⁶¹³ Farsça bir şiirdir.

[20a]

243⁶¹⁴

ابتدا چون شعر را آدم صغری گفت
طبع موزون و حجت فرزند آدم بست

1.

244⁶¹⁵

یک عمر میتوان سخن از زلفیار گفت
در قید آن مباحث که مضمون نماند است

1.

245⁶¹⁶

حسن تو از دیدن خط کامیاب شد
بیغیر جمال تو صاحب کتاب شد

1.

246⁶¹⁷

آن روز میسوم ز سر کشتی خلاص
کامیابم با بنقطه آغاز میرسد

1.

⁶¹⁴ Farsça bir şiirdir.

⁶¹⁵ Farsça bir şiirdir.

⁶¹⁶ Farsça bir şiirdir.

⁶¹⁷ Farsça bir şiirdir.

247⁶¹⁸

ده در شود کشاده شود بسته کردی
انگشت ترجمان زبانت لال را

1.

248⁶¹⁹

وله
خلیل وار تو انم شست بر آتش
ولیک از سر کویسر نمیتوان بر خا

1.

249⁶²⁰

ز فوت مطلب جزئی مشوغین که فلک
سماهه ببرد و آفتاب مر آرد

1.

250⁶²¹

صحبت پیر و جوان راست نیاید با هم
تیر یک لحظه در آغوشر گمانه نیست

1.

251⁶²²

کنه از بسکه عزیز است بدیون کرم
عاصی از جرم خود امید شفقت در د

1.

⁶¹⁸ Farsça bir şiirdir.

⁶¹⁹ Farsça bir şiirdir.

⁶²⁰ Farsça bir şiirdir.

⁶²¹ Farsça bir şiirdir.

⁶²² Farsça bir şiirdir.

252⁶²³

تحفه جرمی بدست آور که در دیوانه خشر
جان معصومانه ز جرم بی گناه می طپد

1.

253⁶²⁴

سجده سنگین لانه سرمایه نامحر
میل آهن کرسود خم حلقه در میشود

1.

254⁶²⁵

کج منشا جی میگیرد بزور بریت
حلقه در خون کوبی فعل استرسید

1.

255⁶²⁶

ز شام تا دم صبحست وقت میخوران
میان روز بطمی خردس بی محلت

1.

⁶²³ Farsça bir şiirdir.

⁶²⁴ Farsça bir şiirdir.

⁶²⁵ Farsça bir şiirdir.

⁶²⁶ Farsça bir şiirdir.

256⁶²⁷

وله
بیج کسر افاط از دور زمانه
خواجه از دست غلامان نالدو بی زاده

1.

257⁶²⁸

شکوه از گردش کرد و ز بصیرت
گویی چو کانه قضا در حرکت مجبور

1.

258⁶²⁹

بمغم نیاید بر ما بی مدد دور سپهر
طفل بی سعی پدر جانب استاد رفت

1.

259⁶³⁰

نه درین شود
یکچند میا خلق کردیم درنگ
زیشان نه وفان بوی دیدیم نه رنگ
آنم به که چشم خلق پنهنجا کردیم
چون بے آهن و چو اسیر در سنگ

1.

⁶²⁷ Farsça bir şiirdir.

⁶²⁸ Farsça bir şiirdir.

⁶²⁹ Farsça bir şiirdir.

⁶³⁰ Farsça bir şiirdir.

260⁶³¹

ت
جانا که ز نور شمع دود آوردی
یعنی که خط ارجه خوش نبود آوردی
که دود دل منست یرت بگرفت
و در خط نجات ماست زود آوردی

1.

261⁶³²

بساخن از تن خود استخوان زود آورم
که ناوک تو مباد ابر استخوان آید

1.

[20b]

262⁶³³

از برای دفع یا جوج هو از آب خشک
فاکیا نستی بروی آتش ریخته اند

1.

263⁶³⁴

بکه جوسد شعله حل کرد از زمین
سینه را فواره آتش کند صهای

1.

⁶³¹ Farsça bir şiirdir.

⁶³² Farsça bir şiirdir.

⁶³³ Farsça bir şiirdir.

⁶³⁴ Farsça bir şiirdir.

264⁶³⁵

لعل مداب نوش تو از آب منجمد
چون انجماد آب ز تاثیر بهمنست

1.

265⁶³⁶

عجبه شد دستم بدست و در دین قوت
ناختم الماس گشت از کندن لوگوئی تر

1.

266⁶³⁷

گر آفتاب بر اید میانه دو هلال
شفق طلوع شد و صبحدم عیار کرد

1.

267⁶³⁸

هلال یک چشم را اگر قرین کند
بزار خوشه انجم را آفتاب افند

1.

⁶³⁵ Farsça bir şiirdir.

⁶³⁶ Farsça bir şiirdir.

⁶³⁷ Farsça bir şiirdir.

⁶³⁸ Farsça bir şiirdir.

268⁶³⁹

لب تو کرد چنان عام رسم اجیارا
که سید به باجل منصب یچارا
بید و خون دل خود حسنه کنم قالی
بکاسه کم نتوانم کرد آب در یار

1.

269⁶⁴⁰

راضی بجلی نشود شنه دیدار
بر و نه بهمناب سلی نتواند داشت

1.

270⁶⁴¹

ز سینه فاک در ندم دست سینه تر
دل که جوش نمیکرد از حجر بدتر

1.

271⁶⁴²

منم حوت تنگدل تو می جوش گرم
مینا ما و تو صحبت نجیب که در کبر

1.

272⁶⁴³

دستم قوی و کار دل من نه نیست
در در کبریه دو است علامت خلقت
دام بلا که اهل شیشه شنیده
نامش با صطلاح بنا بعد خلقت

1.

⁶³⁹ Farsça bir şiirdir.

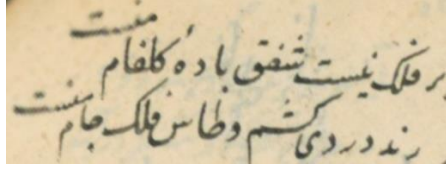
⁶⁴⁰ Farsça bir şiirdir.

⁶⁴¹ Farsça bir şiirdir.

⁶⁴² Farsça bir şiirdir.

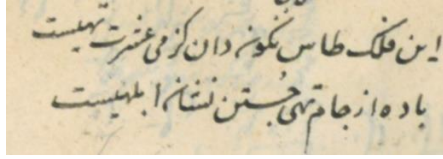
⁶⁴³ Farsça bir şiirdir.

273⁶⁴⁴

1.

274⁶⁴⁵

1.

[21a]

275⁶⁴⁶

Remel

fe' ilātün fe' ilātün fe' ilātün fe' ilün

[Kaşıde]

[NĀBĪ]

1. ' Arz-ı hāl itdi şeh-i ' āleme erkān-ı haşem
K'ey şehensāh-ı hümāyün-ḳadem-i mesned-i Cem⁶⁴⁷
2. Şekve farṭ-ı felegüñ⁶⁴⁸ vaz' -ı ğalaṭḳārından
İstimā' it ki budur zābıṭa-i mülke elem
3. Cümle āzürdeyüz evzā' -ı felekden ammā
Bizden eفزün saḳadur ğadri eyā şāh-ı kerem
4. Şimdi buyrulmaz⁶⁴⁹ ise fikrete⁶⁵⁰ tevcih-i zamir
' İlel-i salṭanat-ı devlet⁶⁵¹ olur müstaḳkem

⁶⁴⁴ Farsça bir şiirdir.

⁶⁴⁵ Farsça bir şiirdir.

⁶⁴⁶ Nābî D., K. 15 (111 Beyit), s. 104-114.

⁶⁴⁷ hümāyün-ḳadem-i mesned-i Cem: hümāyün-ḳadem ü mesned-i Cem **D**.

⁶⁴⁸ şekve farṭ-ı felegüñ: şekvemüz var felegüñ **D**.

⁶⁴⁹ buyrulmaz: buyurulmaz **M**.

⁶⁵⁰ fikrete: fikrine **D**.

⁶⁵¹ ' ilel-i salṭanat-ı devlet: ḫalel-i salṭanat u devlet **D**.

5. Gilemendüñ birisi mesned-i dīvān-ı Celāl
Birisi mihr-i hümāyūn-ı ıtırāzende-zimem⁶⁵²
6. Birisi pençe-i fermān birisi şahh-ı şahih
Birisi şafha-i telhış [ü] biri nevk-i kalem
7. Biri tuğrā-yı dil-ārā biri fermān-ı münif^{*}
Biri şer^ç ü biri kânūn biri nāzm-ı ^ç ālem
8. Biri tertib-i menāşib biri tedbīr-i umūr
Biri teşhīş-i mekādīr birisi⁶⁵³ vaż^ç -ı hikem
9. Birisi ^ç arz-ı şadāret biri ^ç aql u biri dīn
Birisi ğayret-i devlet biri terfih-i ümem
10. Biri tedbīr-i hazā³in biri ta^ç mīr-i bilād
Birisi hıfz-ı memālik biri tertib-i hadem⁶⁵⁴
11. Biri ervāh-ı vezīrān-ı selef k'olmuşdur
Şimdi mesnedleri⁶⁵⁵ ārayış-i dīvān-ı ^ç adem
12. Biri elķāb-ı hümāyūn şudūr-ı vüzerā
Ki o elķāb hilālindedür ism-i a^ç zam
13. Didiler birden eyā pādīşeh-i dīn-perver
Ey şehensāh-ı mülük-ı ^ç Arab u Rüm [u] ^ç Acem
14. Bizüm aḥvāl-i perişānumuza merḥamet it
Kendinüñ salṭanat u mülkine bizden aḳdem
15. Cümle ^ç ālem bize ḥasret-keş iken lāyık mı
Olayuz pençe-i nā-ehlde pāymāl-i sitem
16. Biz şifā-baḥş-ı ^ç alilān iken inşāf mıdur
Bizi nādānlar ide böyle giriftār-ı seḳam
17. İtdi emr ehline teslīm emānātı Ḥudā
Ne olur emr-i İlāhī daḳı bundan aḳkem
18. Kişver ü salṭanat Allāhuñ emānetleridür
Kāfil-i emr gerek ola emānetle⁶⁵⁶ ^ç ālem

⁶⁵² zimem: raḳam **D**.

* “Münif” kelimesinin üzeri mahlas zannedilerek kırmızı mürekkeple çizilmiştir.

⁶⁵³ birisi: biri **D**.

⁶⁵⁴ hadem: hikem **D**.

⁶⁵⁵ mesnedleri: mesnedeleri **D**.

⁶⁵⁶ emānetle: diyānetde **D**.

19. ‘İlm-ile ‘aql-iledür maşlahat-ı devlet ü dīn
Gör ne buyurdı hadīşinde Resūl-ı Ekrem
20. Kaᅅı sultāna Hudā hayr murād itse virür
Aᅅa bir ‘aql-ile mevşūf vezīr-i a‘ zam⁶⁵⁷
21. Anlayan kā‘ ide-i cengi hele ‘ālimdür
Aᅅı cāhil ne bilür olsa da farzā Rüstem
22. Devleti eylediler böyle perişān cūhelā
Nice teklīf olunur gürge mūrā‘ āt-ı ᅅanem
23. Müsta‘ iddīni ararlardı mülük-ı eslāf
Ki ide re‘yleri bāᅅ-ı cinānı⁶⁵⁸ hürrem
24. Hażret-i Mūsā-yı ‘İmrān gibi ‘ālī-cāhuᅅ
Emrine olmuş idi Hażret-i Hārun munzam

[21b]

25. Gör Süleymān gibi⁶⁵⁹ peyᅅamber-i ‘ālī-şānuᅅ⁶⁶⁰
Devleti olmuş idi Āşaf ile müstaᅅkem
26. Vūzerā olmayıcaᅅ ‘ālim ü ‘āᅅil olamaz
Mülk ma‘mūr mebānī-i ᅅilāfet muᅅkem
27. Görseᅅe şāᅅib-i ‘Abbād u Nizāmü’l-mülki
Olmaᅅın ‘ālim u ‘āᅅil daᅅı söyler ‘ālem
28. ‘Ārif u ‘ālim u dānāyı vezīr eylerler
Hüsrev-i Çīn ü Haᅅā pādişeh-i Hind ü ‘Acem

⁶⁵⁷ a‘ zam: ‘alem D.

²¹ D.’de 23. beyittir.

²² D.’de 24. beyittir.

²³ D.’de 25. beyittir.

⁶⁵⁸ cinānı: cihānı D.

²⁴ D.’de 27. beyittir.

²⁵ D.’de 26. beyittir.

⁶⁵⁹ gibi: gibi bir M.

⁶⁶⁰ ‘ālī-şānuᅅ: ‘ālī-cāhuᅅ D.

²⁶ D.’de 28. beyittir.

²⁷ D.’de 29. beyittir.

²⁸ D.’de 30. beyittir.

29. Pādişāhum kerem it salţanatuŋ haqqını vir
Şadr-ı a' lāya getür lāyıķın it müstaħkem
30. Eyle bir āşaf-ı yektāyı vekīl-i devlet
Ki diye şadr-ı vezāret daħı ni' mel-mağdem
31. Öyle bir kimseyi ārāyiş-i devlet⁶⁶¹ it kim
Bārī minnet-keş-i ikrām ola erkān u hıdem
32. Öyle bir kimseye aħvālūŋi⁶⁶² tefvīz it kim
Şer' u ķānūnı kıyās eylemeye cevr⁶⁶³ ü sitem
33. Öyle bir kimseye vir mühr-i hümāyūnı k'ola
Kendinüŋ ma' nā-yı elķābına Bārī a' lem
34. Öyle bir kimseyi it devlet umūrına vekīl
Ne dimekdür bile ma' nā-yı nizāmü'l-'ālem
35. Li'llāhi'l-ħamd zamānuŋda bir āşaf var kim
Zātıdur mā-ħaşal-ı nüşha-i esrār-ı ħikem
36. Bir anuŋ gibi güşāyende-i işķāl-i umūr
Şadr-ı devletde⁶⁶⁴ bile gelmedi Allāh a' lem
37. Bilürüz ekşerīnūŋ mā-ħaşal-ı aħvālin
Kimi pāymāl-i ğaraż kimisi ğam-ħ'ār-ı şikem
38. Bir seferde saŋa sermāye-i fetħ olmadı mı
Leşkerūŋ çekmiş iken vādī-i idbāra 'ālem
39. Düş-ber-düş yürür şadr-ile isti' dādı
Şadr mağdūr olur ol itmez ise vaż' -ı ķadem

²⁹ D.'de 31. beyittir.

³⁰ D.'de 32. beyittir.

³¹ D.'de 33. beyittir.

⁶⁶¹ devlet: dīvān **D.**

³² D.'de 36. beyittir.

⁶⁶² aħvālūŋi: ahkāmūŋı **D.**

⁶⁶³ cevr: zulm **D.**

³³ D.'de 34. beyittir.

³⁴ D.'de 35. beyittir.

³⁵ D.'de 37. beyittir.

³⁶ D.'de 38. beyittir.

⁶⁶⁴ devletde: evvelde **D.**

³⁷ D.'de 39. beyittir.

³⁸ D.'de 40. beyittir.

³⁹ D.'de 41. beyittir.

40. O virür şadra şifâ yoħsa ne kâdir ğayrı
Şadr için itmege tedbîr-i müdāvâ-yı seşam
41. Çevirür devleti mânende-i fânûs-ı ğayâl
Şem^c-i engüş-t-i ğiredle aŗa lâyıķ ğâtem
42. Güş idüp Hüsrev-i devrân didi ni^c met-tedbîr
Hüsn-i tedbîrünüze ben daŗı oldum mülzem
43. Ma^c nâ-yı nüshâ-i ağlâķ Muğammed Paŗa
Ki ider âyîne-i re^yine ğurşîd ķasem
44. Didiler cümlesi ağsent zihî nûr-ı baŗar⁶⁶⁵
Pâdişâhânuğ olur ķalb-i şerîfi mülhem
45. Oldur ol şems-i münîr-i ufuķ-ı devlet kim
Görmedi mişlini çarğ eyledi naşb-ı ğıyam
46. Mağz-ı tevfiķdür ol Hüsrev-i devrâna k'ola
Öyle düstûr-ı ğiredmend vezîr-i a^c zãm

[22a]

47. Getürüp mühr-i hümayûn-ile teşrîf itdi⁶⁶⁶
Mihreveş mühr ķodi sîne-i çarğ üzre ķadem
48. İztirâb üzre iken ğâtır-ı sevdâ-zedeveş
Buldı burcû'ş-şerefin şems-i münîr-i ğâtem
49. Geldi tebrîke ser-â-pây ķıbâb-ı eflâķ
Oldı dâmen be-miyân tehniyete levĥ ü ķalem

⁴⁰ D.'de 42. beyittir.

⁴¹ D.'de 43. beyittir.

⁴² D.'de 44. beyittir.

⁴³ D.'de 46. beyittir.

⁴⁴ D.'de 47. beyittir.

⁶⁶⁵ baŗar: naŗar **D.**

⁴⁵ D.'de 48. beyittir.

⁴⁶ D.'de 49. beyittir.

⁴⁷ D.'de 50. beyittir.

⁶⁶⁶ teşrîf itdi: itdi teşrîf **D.**

⁴⁸ D.'de 51. beyittir.

⁴⁹ D.'de 52. beyittir.

50. Didiler cümle-i āfāk mübārek bādā
Li'llāhi'l-ḥamd Ḥudā eyledi itmām-ı ni' am
51. Salṭanat salṭanat oldu şeref-i zātı ile
Memleket memleket oldu açılıp zulmet ü ğam⁶⁶⁷
52. Budur ol nuḥbe-i eyyām-ı mu' in-i İslām
Budur ol efdāl-i emşāl-i⁶⁶⁸ müşir-i efḥam
53. Kār-dān-ı vükelā cevher-i silk-i vüzerā⁶⁶⁹
Menba' -ı ' izz ü ' alā maşdar-ı āşār-ı himem
54. Gevher-i dānişi sencide-i mizān-ı ḥired
Rişte-i binişi şākül-i binā-yı ' ālem
55. ' İffet ü ' işmet ile ṭab' -ı şerifi hem-zād
Himmet⁶⁷⁰ ü ğayret ile ṭab' -ı⁶⁷¹ laṭifi tev'em
56. Mecma' -ı ḥilm ü ḥayā vü edeb ü ' ilm ü veḳār
Menba' -ı faẓl u kemāl u hüner u luṭf u kerem
57. Ğayret u himmet u inşāfda iḥde'l-' Ömereyn
' İffet u ' işmet u perhizde İbn-i Edhem
58. Fikr-i çālākine esrār-ı kaẓā nā-mestür
' Aḳl-ı derrākına āşār-ı kader nā-mübhem
59. Şüret-i zāhire-i kevine tenezzül mi ider
Bām-ı ma' nāya ḳurar pertev-i ' aḳlı süllem
60. Cümle āviḥtedür miḥ-i süveydāsında
Deste-ber-deste meḳālīd-i umür-ı ' ālem

⁵⁰ D.'de 53. beyittir.

⁵¹ D.'de 54. beyittir.

⁶⁶⁷ zulmet ü ğam: zulmet-i ğam **D.**

⁵² D.'de 55. beyittir.

⁶⁶⁸ efdāl-i emşāl-i: efdāl-i efdāl-i **M.**

⁵³ D.'de 56. beyittir.

⁶⁶⁹ silk-i vüzerā: mu' in-i İslām **D.**

⁵⁴ D.'de 57. beyittir.

⁵⁵ D.'de 58. beyittir.

⁶⁷⁰ himmet: himmem **D.**

⁶⁷¹ ṭab' -ı: ḳalb-i **D.**

⁵⁶ D.'de 59. beyittir.

⁵⁷ D.'de 60. beyittir.

⁵⁸ D.'de 61. beyittir.

⁵⁹ D.'de 62. beyittir.

⁶⁰ D.'de 63. beyittir.

61. Çākdur ḥasret-i şakḳ-ı kalem-ile mizāb
Teşnedür çāh-ı devātındaki āba zemzem
62. Kālemi vaḳ' a-serāyende-i āşār-ı Kelim
Nefesi tāze-nümā-yı dem-i İbni Meryem
63. Mekremet ḥāşşiyet-i ḥilḳati çün nūr-ı kamer
Merḥamet lāzime-i tıyneti çün dīde-i nem
64. Nūr-ı ' irfānı mezāyāsın ider istiş' ar
Olmadın lafza güşāyiş-dih-i dervāze-i fem
65. Çeşm-i idrāki görür mā-ḥaşal-ı maḳşūdın
Urmadın ' arza eḳāşī-i memālikde raḳam
66. Ḥall ider nāḥun-ı endāḥtesi ol girihi
K'idemez riştesin idrāk cemāhīr-i ümem
67. Derke ḳādir degül⁶⁷² ednā-yı bedihiyyātın
Ne ḳadar itse te'emmül ' uḳalā-yı efham
68. Andan aḥsen giremez şūrete ' aḳl-ı derrāk
Olsa ger muktesī-i şūret-i İbni Ādem
69. Dūr-bīnī-i nigāh-ı ḥiredindendür kim
Devletün zaḥmı zuhūr itmeden⁶⁷³ eyler merhem
70. Pençesinden olur āsūde şu' ā' -ı şemsün
Bāğ-ı ' ahdinde gülün zīr-i perinde şebnem

[22b]

71. Ḥüsn-i eṭvārı nazar-baḥş-ı deyācīr-i ' amā
Luṭf-ı güftārı ḥarābın dih-i⁶⁷⁴ bünyān-ı şamem

⁶¹ D.'de 64. beyittir.

⁶³ D.'de 66. beyittir.

⁶⁵ D.'de 68. beyittir.

⁶⁶ D.'de 69. beyittir.

⁶⁷ D.'de 70. beyittir.

⁶⁷² degül: mi olur M.

⁶⁸ D.'de 72. beyittir.

⁶⁹ D.'de 73. beyittir.

⁶⁷³ itmeden: itmedin M.

⁷⁰ D.'de 74. beyittir.

⁷¹ D.'de 75. beyittir.

⁶⁷⁴ ḥarābın dih-i: ḥarābī-dih-i D.

72. Rānde-i bārgēh-i himmetidür māl u menāl⁶⁷⁵
Sille-ḥ̣ār-ı ʿadem-i raġbetidür rüy-ı direm
73. Zātıdur maḥẓ-ı kerem memleket-i İslāma
Cümle andan müteferriʿdür odur aṣl-ı kerem
74. Ne hünerdür ki anı olmaya ṭabʿ-ı cāmiʿ
Ne şerefdür ki aña olmaya zātı maḥsem
75. Müşkil-i devleti hep andan iderlerdi suʿāl
Gerek eslāf-ı kirām u gerek eşnāf-ı ümem
76. Dehrde anlamayup bilmedügi ola meger
Ṭamaʿ u buġz u nifāk u ḥased ü ğadr u sitem
77. Halk bu⁶⁷⁶ rāḥatı rüʿyāda bile görmez idi
Başmasa reʿy-i ḥakīm-i ḥıredi şubḥa⁶⁷⁷ ḳadem
78. Eylemiş zātını Allāh tılısım-ı āṣār
Ḥāşdur ḥilḳatine fetḥ-i umūr-ı muʿzam
79. Ḥātırında dir idüm kimseye yoḳdur ʿuḳde
Olmasa ism-i şerīfindeki mīm-i müdġam
80. Āşafā şāf-şiriştā güher-i nā-yābā
Ey ser-i şadr-nişinān-ı pesendide-şiyem
81. Sensün ol gevher-i nā-yāb ki mişlüḡ bulamaz
İtse ğavvāş-ı ḳader taḥliye-i kīse-i yem
82. Sensün ol nüşā-i pākīze ki yoḳdur sende
Noḳṭa-i sehv ü ḥurūf-ı ğalaṭ u lafz-ı saḳam

⁷² D.'de 76. beyittir.

⁶⁷⁵ menāl: metāʿ **D.**

⁷³ D.'de 77. beyittir.

⁷⁴ D.'de 78. beyittir.

⁷⁵ D.'de 79. beyittir.

⁷⁶ D.'de 80. beyittir.

⁷⁷ D.'de 81. beyittir.

⁶⁷⁶ bu **-D.**

⁶⁷⁷ şubḥa: şulḥa **D.**

⁷⁸ D.'de 82. beyittir.

⁷⁹ D.'de 83. beyittir.

⁸⁰ D.'de 84. beyittir.

⁸¹ D.'de 85. beyittir.

⁸² D.'de 86. beyittir.

83. Hakk-ı inşâf budur nefy-i nazîründe senün
Hâniş olmam eger itsem dahı tekrîr-i kâsem
84. Medhün itdükçe çıkar cümle beyân-ı vâki^c
Bulamaz medhüğe lâyıķ⁶⁷⁸ diyecek söz âdem
85. Medh için saña kâşîde dimenün farkı mı var
Eylemekden⁶⁷⁹ bir içim şuyı nişâr-ı ser-i yem
86. Tengdür⁶⁸⁰ bârgeh-i vaşfuğa meydân-ı hayâl
Nice tayy itsün anı pây-ı raķam-gîr-i kâlem
87. Mîr Ebu'l-Fetħ ki Şâh Ekberde olmışdı vezîr
Var yine saña şebîh olacağında şübhem
88. Saña tanzîr-i ^c Alî Şîr ne lâyıķdur kim
Sen şehinden bile a^c zamsun anuğ hem a^c lem
89. Gûş idüp fazluğı ihşânunı⁶⁸¹ bundan soğra
Mîrzâ Tâhir ile faħr idemez şâh-ı ^c Acem
90. İbni ^c Abbâd u Nizâm olsa olur saña şebîh
Lîk rûtbe cihetiyle yine sensün a^c zam
91. Zinde olsa⁶⁸² *Pîrî* Paşa ile Maħmûd Paşa
Şân-ı fazluğda dimezlerdi meger ħarf-i ne^c am
92. Anlaruğ rûħların Ĥazret-i Ĥaķ şâd itdi
K'oldı zâtuğla senün şadr-ı vezâret ħürrem
93. Nice âsâyiş-i İslâma sen olduğsa sebeb
Yine ta^c mîri yüzinden olur Allâh a^c lem

⁸³ D.'de 87. beyittir.

⁸⁴ D.'de 88. beyittir.

⁶⁷⁸ lâyıķ: şâyân **D.**

⁸⁵ D.'de 89. beyittir.

⁶⁷⁹ eylemekden: eylemekde **M.**

⁸⁶ D.'de 90. beyittir.

⁶⁸⁰ tengdür: teng iken **D.**

⁸⁷ D.'de 91. beyittir.

⁸⁸ D.'de 92. beyittir.

⁸⁹ D.'de 93. beyittir.

⁶⁸¹ ihşânunı: ^c irfanunı **D.**

⁹⁰ D.'de 94. beyittir.

⁹¹ D.'de 95. beyittir.

⁶⁸² zinde olsa: olsa zinde **D.**

⁹² D.'de 96. beyittir.

⁹³ D.'de 97. beyittir.

94. İştibāh itme ki manzūrisun Ehlu'llāhuñ
Evliyānuñ nefesidür saña yār u hem-dem

[23a]

95. Naşr u tevfiķ saña 'ālem-i ma' nādandur
Olsun āyīne gibi ṭab'-ı şerīfūñ hūrrem
96. Şadra rū'yā-yı fütūhāt-ile teşrif itdüñ
Olasun қаşr-ı dilūñ pā-zede-i gerd-i elem
97. Maḥz-ı te'yīd-i İlāhī saña şāhid bes kim
Geldi tāriḥe⁶⁸³ de rū'yā-yı fütūhāt-ı etem
98. Yetişür saña düşen ḥayr du'ādur Nābī
Saña biḡāne gelür medḥ ü şenā nā-maḥrem
99. Kendi nūr-ı başaruñdur ne tekellūf k'idesün
Ecnebivār ney-i ḥāmeye teklīf-i naḡam
100. Ṭotalum ḥāme sūkūt itmez imiş şevķinden
Püşt-i dest-i edeb ur aḡzına olsun epsem
101. Tā ki dūlāb-ı vücūda ola cārī gerdiş
Ḥikmet-i şāni'-ile çeşme-i bī-āb-ı 'adem
102. Ḥaķ te'āla o ḡadar 'ömrini medd eyleye kim
İrmeye yüz yıla dek zāt-ı şerīfine⁶⁸⁴ herem
103. İtsün ol meşḡaleden zātını Allāh emīn⁶⁸⁵
Ki ola vāsıta-i ḡuşşa vü müstevcib-i ḡam

⁹⁴ D.'de 98. beyittir.

⁹⁵ D.'de 99. beyittir.

⁹⁶ D.'de 100. beyittir.

⁹⁷ D.'de 101. beyittir.

⁶⁸³ tāriḥe: tāriḥi **D.**

⁹⁸ D.'de 103. beyittir.

⁹⁹ D.'de 104. beyittir.

¹⁰⁰ D.'de 105. beyittir.

¹⁰¹ D.'de 106. beyittir.

¹⁰² D.'de 107. beyittir.

⁶⁸⁴ zāt-ı şerīfine: dāmenine cezr-i **D.**

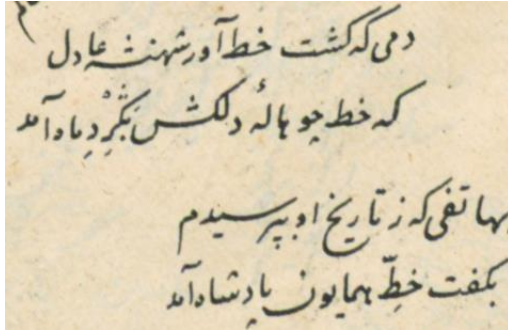
¹⁰³ D.'de 108. beyittir.

⁶⁸⁵ emīn: maşūn **D.**

104. İde teşhîr-i memâlik sipeh-i tedbîri
 Olmadın cilve-nümâ tûğ-ı mu^ç anber-perçem
105. İtsün esbâb-ı murādâtı te^ç âkub olsun
 Hâtır-ı nâziki hoş tab^ç -ı⁶⁸⁶ laîfî hürrem
106. ^ç Ahdi* mümted ola ber-ıbık-ı ricâl-i⁶⁸⁷ eflâk
^ç Ömri efzûn ola ber-vefık-i murâd-ı⁶⁸⁸ ^ç âlem

276⁶⁸⁹

NĀBĪ

1.

[23b]

277⁶⁹⁰

Remel

fâ^ç ilâtün fâ^ç ilâtün fâ^ç ilâtün fâ^ç ilün

[Ġazel]

NEDİM

1. Rû siyehdür sürme-çeşm-i⁶⁹¹ nîm-ı^ç âbuñdan senüñ
 Şerm ider reng-i tebessüm la^ç l-i nâbuñdan senüñ

¹⁰⁴ D.'de 109. beyittir.

⁶⁸⁶ tab^ç -ı: kalb-i **D.**

¹⁰⁵ D.'de 110. beyittir.

* “Ahdi” kelimesinin üzeri mahlas zannedilerek kırmızı mürekkeple çizilmiştir.

¹⁰⁶ D.'de 111. beyittir.

⁶⁸⁷ ricâl-i: recâ-yı **D.**

⁶⁸⁸ murâd-ı: ümîd-i **D.**

⁶⁸⁹ Farsça bir şiidir.

⁶⁹⁰ Nedîm D., G. 65 (6 Beyit), s. 211-212.

⁶⁹¹ rû siyehdür sürme-çeşm-i: nâz olur dem-beste çeşm-i **D.**

2. Bir dağı bezme⁶⁹² dönüp gelmek degüldi niyyetün
Gitdügün vaqt anladum ʿömrüm şitābuñdan senün
3. Açılır elbet nesīm-i nev-bahār essün hele
Bend-i dil muhkem degül bend-i niķābuñdan senün
4. Zāhidā maʿ zūr ola⁶⁹³ cildünge şıķlet var biraz
Ġılzetün fehm olunur hacm-i kitābuñdan senün
5. Zülf-i pür-çinünle hem-düş oldı cānā ķad çeküp
Sünbül-i ħāb-ı tegāfül cāme-ħābuñdan senün
6. Çeh degül sīb-i zenaħdānında yir ķalmıř Nedīm
Zaķm-ı engüşt-i nigāh-ı intiķābuñdan senün

278⁶⁹⁴

Remel

fāʿ ilātün fāʿ ilātün fāʿ ilātün fāʿ ilün

[Ġazel]

[NEDİM]

1. Nerm-ten dil-berlerün āzārı da şirın olur
Lezzetün telķ eylemez çin-i cebin pālūdenün

279⁶⁹⁵

Remel

fāʿ ilātün fāʿ ilātün fāʿ ilātün fāʿ ilün

[Ġazel]

[NEDİM]

1. ʿĀķıbet göñlüm esir itdün o ġisūlarla sen
Hey ne cādūsun ki āteř baġladuñ mūlarla sen

² D.'de 4. beyittir.

⁶⁹² bir dağı bezme: bezme bir dağı D.

³ D.'de 2. beyittir.

⁴ D.'de 3. beyittir.

⁶⁹³ ola: tut D.

⁶⁹⁴ Nedīm D., Kt. 78 (3 Beyit), s. 138.

⁶⁹⁵ Nedīm D., G. 101 (9 Beyit), s. 225.

2. Ben mi sākī olayum bezme tururken sevdüğüm
Böyle sīmīn saqlar billūr bāzūlarla sen
3. Şūḥdur tā şöyle reftāruḡ ki farḡ itmez gören⁶⁹⁶
Şöyle gitsen serv-i āzādum aḡar şularla sen
4. Nāzdan ḡāmūşsun yoḡsa zebānuḡ duymadan
İstesen biḡ dāstān söylersün ebrūlarla sen
5. Ğamze-i fettānınlā⁶⁹⁷ ḡoyduḡ ki yaḡduḡ⁶⁹⁸ ʿālemi
Baḡse ḡalmışken çeh-i Bābilde cādūlarla sen
6. Böyle çāpük geldüḡ ey ḡaḡ-ı siyeh ruḡsārına
Var ise pervāza meşḡ itdüḡ piristūlarla sen
7. Serv-i dil-cūyumdan ayrı geşt-i ḡülşen istemem
Var yūri istersen ey eşk-i revān cūlarla sen
8. Bü'l-ʿaceb ʿayyār-ı efsūngersün ey kil-k-i Nedīm
Çoḡ ḡabīʿ at ser-ḡoş eylersün bu dārūlarla sen

280⁶⁹⁹

Muzāriʿ

mefʿ ulū fāʿ ilātū mefāʿ ilū fāʿ ilün

[Ğazel]

[NEDİM]

1. Ey ḡaşı yā yüzüḡ beri dönmez misün daḡı
Ey ḡurre-i ümīd görnmez misün daḡı
2. Bʿillāḡ ne saḡt āteş imişsün ḡönül meger
Ğarḡ olduḡ eşk-i ḡūna söyünmez misün daḡı

² D.'de 4. beyittir.

³ D.'de 8. beyittir.

⁶⁹⁶ gören: bakan **D.**

⁴ D.'de 7. beyittir.

⁵ D.'de 2. beyittir.

⁶⁹⁷ fettān-ile: fettānını **D.**

⁶⁹⁸ yaḡduḡ: yıḡdı **D.**

⁶ D.'de 3. beyittir.

⁷ D.'de 6. beyittir.

⁸ D.'de 9. beyittir.

⁶⁹⁹ Nedīm D., G. 154 (5 Beyit), s. 247.

3. Kānı o giceler o ʔarablar terāneler
Ey defolup o vaḳti⁷⁰⁰ dögünmez misün daḫı
4. Kāfir kıızı dükenmedi mi mātem-i peder
Sāğar çeküp kıızılca sürünmez misün daḫı
5. Dil-berle mācerānı yeter şaḳladuḫ Nedīm
Naḳl eyleyüp biraz da ögünmez misün daḫı

[24a]

281⁷⁰¹

Müctes

mefā' ilün fe' ilātün mefā' ilün fe' ilün

[Ġazel]

[NEDİM]

1. Dehānı ḫasreti ḫuṣḳ itmedük dehān mı ḳodı
Miyānı miḫneti ḫam ḳılmaduk miyān mı ḳodı
2. Metā' -ı vuṣlatına cān⁷⁰² virürdüm ammā kim
Amān o ğamze-i ḫün-ḫ'āre bende cān mı ḳodı
3. Nice nişānlayabilsün gözüm o mekkārı
Niḳābını açıcak ' aḳldan nişān mı ḳodı
4. Siyāh ḳaşları mı yoḫsa Ḳahramān-ı cemāl
İki ḳılıç ḳuşadup⁷⁰³ adın ebrūvān mı ḳodı
5. O ğüne zālime ' arz-ı merāma kim ḳādir
Nigāh-ı ḫıṣm-ile lāl itmedük zebān mı ḳodı
6. Nedīm ḫaḳ bu ki bender-geh-i belāğatda
Ḳumāş-ı nazm-ı terüḫ gezmedük dükān mı ḳodı

⁷⁰⁰ vaḳti: zevḳi **D.**

⁷⁰¹ Nedīm D., G. 146 (6 Beyit), s. 244.

⁷⁰² vuṣlatına cān: vaşlına cānlar **D.**

⁷⁰³ ḳuşadup: ḳuşanıp **D.**

282⁷⁰⁴

Remel

fā' ilātün fā' ilātün fā' ilātün fā' ilün

[Ġazel]

[NEDİM]

1. Eyledi bir iki peymāneyle ser-gerdān bizi
Āh [o] şahbā şaticı ' aql alıcı kāfir kıızı
2. Elde şahbā ḥāne tenhā⁷⁰⁵ kelle germ ü yār nerm
Āh ey şabr u taḥammül ba' d-ezīn yāhū sizi
3. Sinesi destindeki peymāneden berrāḳ u şāf
Ruḥları sāğardaki⁷⁰⁶ şahbā-yı terden kırmızı
4. Germ olup meclisde oğluḡ buse⁷⁰⁷ ikrār eyledi
Dün kızuḡ da çignedi ey pīr-i mey ol saḳızı
5. Var mıdur bilmem Nedīmā bir daḡı onuḡ gibi
Dīn ü dil ḥaşmı riyā cellādı taḳvā ḥırsızı

283⁷⁰⁸

Remel

fā' ilātün fā' ilātün fā' ilātün fā' ilün

[Ġazel]

[NEDİM]

1. Қаşların bālāda seyr it ruḥların gör zīrde
Gülsitān-ı ḥuldı seyr it⁷⁰⁹ sāye-i şemşīrde
2. Görse Şīrīn ḥ'ābda feyz-i⁷¹⁰ şafā-yı sā' idüḡ
Ṭatlu cānından elin yur cūybār-ı şīrde⁷¹¹

⁷⁰⁴ Nedīm D., G. 156 (5 Beyit), s. 247-248.

² D.'de 4. beyittir.

⁷⁰⁵ elde şahbā ḥāne tenhā: ḥāne tenhā elde şahbā D.

³ D.'de 2. beyittir.

⁷⁰⁶ sāğardaki: destideki D.

⁴ D.'de 3. beyittir.

⁷⁰⁷ meclisde oğluḡ buse: oğlun bize bir buse D.

⁷⁰⁸ Nedīm D., G. 137 (10 Beyit), s. 239-240.

⁷⁰⁹ gülsitān-ı ḥuldı seyr it: kıl temāşā ḥuldı zīr-i D.

⁷¹⁰ görse Şīrīn ḥ'ābda feyz-i: ḥ'ābda görseydi ger Şīrīn D.

⁷¹¹ elin yur cūybār-ı şīrde: varup el yurdu cūy-ı şīrde D.

3. Tār u pūdī terk-i tār u pūd-ı hestīdür onuñ
Şāl-ı dervīşī doğunmaz kişver-i⁷¹² keşmīrde
4. Hāne-i āyīnede Leylāyı çoқdur seyr iden
Sen gönül Mecnūnı seyr it hāne-i zencīrde
5. Toz çoqparur gör⁷¹³ Nedīmā sen de Nāmī Hān dağı
Gūy u çevgān oynadursa ‘arşa-i tanzīrde

284⁷¹⁴

Remel

fā‘ilātün fā‘ilātün fā‘ilātün fā‘ilün

[Ġazel]

[NEDİM]

1. Hatt-ı sebz olmış bedī ol gerden-i kāfūrdan
Ey ‘aceb çıkmış zümürüd ma‘den-i billūrdan
2. Mey terāviş eyler emdükçe turunc-ı ğabğabın
Söyleşür ol çeşm-i nāzum neş’e-yi pūr-zūrdan
3. Tā kemergāhında gördüm mevc ururdı muṭribin
Şöyle taşmış nağme-i ter kāse-i ṭanbūrdan
4. Mū-be-mū diğkatler itdüm kıl kadar fark itmedi⁷¹⁵
Kaşlarıñ b’illāh begüm düşünadaki semmūrdan
5. Dün çemende sevdüğüm naḥvetle⁷¹⁶ geçdün ṭuymaduñ⁷¹⁷
Serv refṭaruñ görüp başın şalardı dūrdan
6. Sā‘idin būs eyledüm gel gel amān ey dil sağa
Tāze şeftālū çoqardum ol nihāl-i nūrdan

³ D.’de 7. beyittir.

⁷¹² kişver-i: sevdiğim D.

⁴ D.’de 6. beyittir.

⁵ D.’de 10. beyittir.

⁷¹³ toz çoqparur gör: gör temāşayı D.

⁷¹⁴ Nedim D., G. 105 (7 Beyit), s. 226-227.

⁴ D.’de 5. beyittir.

⁷¹⁵ itmedi: etmedim D.

⁵ D.’de 4. beyittir.

⁷¹⁶ naḥvetle: mestāne D.

⁷¹⁷ ṭuymadın: baqmadın D.

7. Nā-tüvānum şöyle kim mecrūh olur cismüm Nedīm
Geçse zīr-i sāye-i müjgān-ı çeşm-i mürdan

[24b]

285⁷¹⁸

Remel

fe' ilātün fe' ilātün fe' ilātün fe' ilün

[Ġazel]

[NEDİM]

1. H̄asteliklerden amān görmeye çeşm-i siyehün
Mūmiyā bulmaya 'ālemde şikest-i külehün
2. Sen ki āgāz idesün gerdişe çün nūr-ı nigāh
Perde-i çeşm-i perī-zāde döner cilvegehün
3. H̄ançeristān-ı müjeñden güzer eyler bī-bāk
Bü'l-'aceb düzd-i cigerdārdur el-haḫ nigeñhün
4. Āh-ile def' ider erbāb-ı derün sūz-ı dilin
Serd olur germ hevālarda belī ḫa' rı⁷¹⁹ çehün
5. Sende ey kilik-i Nedīmā ne bu sūz-ı taḫrīr
Kūçe-i ḫāne-i āyīne midür şāh-rehün

286⁷²⁰

Remel

fe' ilātün fe' ilātün fe' ilātün fe' ilün

[Ġazel]

[VESİM]

1. Baḫmaz oldı dil-i mecrūhuma çeşm-i siyehün
Rište-i ülfeti kesdi gibi tīg-i nigeñhün
2. Bu leṭāfetle eyā reşk-i melā'ik n' 'aceb
Bāğ-ı Firdevs-i berīn olsa eger cilvegehün

⁷¹⁸ Nedīm D., G. 64 (5 Beyit), s. 211.

⁷¹⁹ belī ḫa' rı: şuyu D.

⁷²⁰ Vesīm D., G. (6 Beyit), s. 717-718.

3. Müstefid olmasa ruhsār u cebīnünden eger
Nūr-baḥş olmaz idi āyānesi mihr ü mehūḡ
4. Cām-ı der-dest-i Cem-i devre dönersün ey şūḡ
Bezmdede pür-şiken olduḡça o ıarf-ı külehūḡ
5. Şeref-i şoḡbet-i dildārı ümīd itme Vesīm
Hem-nişīni ola mümkin mi gedā pādīşehūḡ

287⁷²¹

Müctes

mefā' ilün fe' ilātün mefā' ilün fe' ilün

[Ġazel]

[SĀMĪ]

1. Olursa kişver-i ḡüsnüḡde ger yaşaḡ-ı nigāḡ
ḡayāl-i dīdeye gelmez yine ferāḡ-ı nigāḡ
2. Pür olsa bā' iş-i ser-mestī-i⁷²² taḡayyüdüdü
Mey-i müşāhede-i yār-ile ayaḡ-ı nigāḡ
3. Degül henüz hem-āḡüş-ı ' aks-i ruḡsāruḡ
' Aceb mi merdümek-i dīde olsa dāḡ-ı nigāḡ
4. Fetīl-i⁷²³ tāfte-i kār-ḡāne-i ḡayret
Hemīşe ser-be-girībān olur çerāḡ-ı nigāḡ
5. Taşavvur-ı ruḡ-ı rengīn-i yārdur Sāmī
Gül-i şüküfte-i gül-bün-ıtırāz-ı bāḡ-ı nigāḡ

⁵ D.'de 6. beyittir.

⁷²¹ Arpaemīni-zāde Sāmī D., G. 104 (5 Beyit), s. 356.

⁷²² ser-mestī-i: ter destī-i M.

⁷²³ fetīl-i: fetīli D.

288⁷²⁴

Remel

fe' ilātün fe' ilātün fe' ilātün fe' ilün

[Ġazel]

[SĀMĪ]

1. Reng-i rüyuñla olup müttehid eczā-yı nigāh
Şüret-i şu' le-pezīr oldı heyülā-yı nigāh
2. Alma göz ħabsine ol Yūsuf-ı ħüsni ey dil
Aña zindān olur āgūş-ı Züleyhā-yı nigāh
3. Kuvvet-i cāzibe-i ħüsn-i gelū-sūzuñdan
Düşdi sīm-āb gibi ra' şeye a' zā-yı nigāh
4. Haṭ degül eyledi mir 'āt-ı ruñuñ gerd-ālūd
Farṭ-ı āmed-şud-ı şad fevc-i temāşā-yı nigāh
5. Āb-ı yāķūt-ile yazdı raķam-ı şermi şikest
Şafha-i ' arızuña kilik-i güher-zā-yı nigāh
6. Olsa her mūy-ı ten ābisten-i şad-nezzāre
Gelmez ey şūĥ baña yine tesellā-yı nigāh
7. Kāle-i kes me-ħar-ı çār-sūy-ı naĥvetdür
Ferş-i pāy-ı şeh-i ħüsn olsa da dībā-yı nigāh
8. Yād-ı ruĥsāre-i rengīn-i ' araķ-rīzūñ ider
Eşķümüz⁷²⁵ revġan-ı gül zarfını mīnā-yı nigāh
9. Şanma kim ber-zede-ruĥsārdur ol meh Sāmī
Cā-be-cā zāhir olur naķş-ı teh-i pāy-ı nigāh

⁷²⁴ Arpaemīni-zāde Sāmī D., G. 105 (9 Beyit), s. 356-357.

⁷²⁵ eşķümüz: eşķimi D.

[25a]

289⁷²⁶

Hezec

mefā' ilün mefā' ilün mefā' ilün mefā' ilün

[Ġazel]

YAĦYĀ EFENDİ

1. Ne meclisler qurılmışdur ne sāgarlar sürilmişdür
Muḥabbet bādesine beñzer olmaz hep görilmişdür
2. Göñül mir 'ātını şad-pāre gördüm rāh-ı zilletde
Muḥarrer bir cefā-cū seng-dil yāra urılmışdur
3. Senüñ büy-ı dil-āvizünle baḥşe eylemez cür 'et
Buḥūr-ı Meryemün ey ğonce-fem ğuşı burılmışdur
4. Dilā 'ālem yıkılmaz göklere āhuñ direk olsa
Bu çetr-i lāciverdī anuñ üstine qurılmışdur
5. Dil-i meyyāl o servün ħāk-i pāyında qarār itmiş
Bulandı bir zamān Yaḥyā hele şimdi durılmışdur

290⁷²⁷

Hezec

mefā' ilün mefā' ilün mefā' ilün mefā' ilün

[Ġazel]

SEYYİD VESİM

1. Sirişk-i nıl-ġün kim fikr-i la' lünle durılmışdur
O seyl-āb sehimgin üzre cısr-i ten qurılmışdur
2. Ruḥuñ vaşfında esb-i 'arş-peymā vehm ü ṭab' ı dil ⁷²⁸
Bu vādide tek u dü ⁷²⁹ Türk-tāziden yorılmışdur
3. Ümīd-i pāy-būsunla ruḥ-ı fersūde-i 'āşık
Mişāl-i sāye vü naqş-ı ḳadem ḫāka sürilmişdür

⁷²⁶ Şeyhülislām Yahyâ D., G. 81 (5 Beyit), s. 64.

⁷²⁷ Vesîm D., G. 111 (8 Beyit), s. 663-664.

⁷²⁸ vehm ü ṭab' ı dil: dil ü ṭab' ım D.

⁷²⁹ dü: pū D.

4. Dem-i cān-baḥş-ı la' lüñdür dehānuñdan ḥaber aldum
Devā-yı derd-i dil ey ḥāzıķ-ı 'ālem sorılmışdur
5. Saña hem-tā mı var ey mihr-i 'ālem-tāb ḥübānda
Sipih-r-i ḥüsnde çok māh-ı Ken' ānī görilmişdür
6. Yine pervāz kıldı murğ-ı dil bu lāne-i tenden
Kebūterveş meger bir çeşm-i şehbāza urılmışdur
7. Pençeğer şaşt-ı āhen-dest idi deşt-i muḥabbetde
Keş-ā-keş birle zūr-ı pençe-i 'aşka burılmışdur
8. Şaķın kaşr-ı ḥitāna saḥt-ı tekye kıлма 'ālemde
Vesīmā bu binā bünyād-ı süst üzre kırılmışdur

291⁷³⁰

Remel

fā' ilātün fā' ilātün fā' ilātün fā' ilün

[Ġazel]

ZĀTĪ

1. Bir melek⁷³¹ yüzlüye dil şem' ini yandurdum yine
Ben beni pervāneveş odlara yandurdum yine
2. Dün gice ol māhı vardum⁷³² menziline bulmadum
Peyk-i āhı⁷³³ göklere⁷³⁴ toķuz tolandurdum yine
3. Āhum işitmiş uyanmış dün gice bezm⁷³⁵ eylemiş
Ḥamdü-lillāh devletüm şem' in uyandurdum yine
4. Dostlar dil baĝladum bir serv-ķaddüñ zülfine
Cūy-ı eşküñ sāķiyyā bendin⁷³⁶ boşandurdum yine
5. Oķudum la' l-i leb-i yār üzre bir şir'in ĝazel
Ehl-i zevķüñ Zā'tiyyā aĝzın şulandurdum yine

⁷³⁰ Zātī D.-2, G. 1238 (5 Beyit), s. 149.

⁷³¹ melek: yalıñ D.

⁷³² ol māhı vardum: vardum o māhı D.

⁷³³ āhı: āha D.

⁷³⁴ göklere: gökleri D.

⁷³⁵ bezm: raḥm D.

⁷³⁶ eşküñ sāķiyyā bendin: eşküñ şaķınuñ benden D.

292⁷³⁷

Remel

fā' ilātün fā' ilātün fā' ilātün fā' ilün

[Ġazel]

VECHĪ

1. Göñlümi şevkiyle bir meh-rūya yandurdum yine
Hıfte iken⁷³⁸ nücmün şem' in uyandurdum yine
2. Sākīyā⁷³⁹ mey-gün lebünden būseler alup bugün
Döne döne sāğaruñ ağızın şulandurdum yine
3. Da' vet-i⁷⁴⁰ ' aşk itmede şādık degülüz⁷⁴¹ dir iken
Muşhaf-ı hüsne and içdüm inandurdum yine
4. Görinen hınnā degüldür ellerinde Vechīyā
Kıanlu yaşumla anı sürha boyandurdum yine

293⁷⁴²

Hezec

mefā' ilün mefā' ilün mefā' ilün mefā' ilün

[Maṭla']

[MĀNĪ]

1. Tıtuşdı bir kul oğlınun ruḥ-ı zībāsına⁷⁴³ dünyā
Ocağdan böyle yalıñ yüzlü çoğdan olmadı peydā

⁷³⁷ Vechī D., G. 163 (5 Beyit), s. 121.

⁷³⁸ iken: bigi D.

⁷³⁹ sākīyā: sākīnün D.

⁷⁴⁰ da' vet-i: da' va-yı D.

⁷⁴¹ degülüz: degülsün D.

⁴ D.'de 5. beyittir.

⁷⁴² Mânî D., Mat. 1, s. 102.

⁷⁴³ zībāsına: pür-tābına D.

[25b]

294⁷⁴⁴

Hezec

mefâ' ilün mefâ' ilün mefâ' ilün mefâ' ilün

[Ġazel]

ŞERİF ŞABRÎ

1. Muḥabbet kühına ser-cüş-ı deryâ-yı belâ dirler
Anuḡ Ferhâdına seyli *hür*-ı mevc-i fenâ dirler
2. Resen-bâzân-ı 'aşkuḡ kıl ḡazer feryâd u zârından
Ki anlar dem-be-dem hengâme-i ġamda Ĥudâ dirler
3. Beni 'ayb itme zâhid sen daḡı bed-nâm-ı 'âlemsün
Baḡa mey-ḡâre dirlerse saḡa ehl-i riyâ dirler
4. Felek naḡl-i ümîdi bârver gösterse aldanma
Cihânda aḡa ey ġâfil dıraḡt-ı sîmiyâ dirler
5. Ne mümkin zabt olunmaḡ pend-i pîr-i 'aḡl-ile Şabrî
Dil-i âvâreye dîvâne-i ser-der-hevâ dirler

295⁷⁴⁵

Hezec

mefâ' ilün mefâ' ilün mefâ' ilün mefâ' ilün

[Ġazel]

YAḤYÂ EFENDİ

1. Lisân-ı ehl-i dilde 'aşḡa gülzâr-ı belâ dirler
Civânuḡ kâmet-i mevzûnına naḡl-i cefâ dirler
2. Yaḡın olmaz güzeller 'âşık-ı mehcür u şeydâya⁷⁴⁶
El öpmek ârzü itsek ırâḡdan merḡabâ dirler
3. Ḥarâbâtı egerçi görmedük ammâ görenlerden
İşitdük bir neşât-efzâ maḡâm-ı dil-ġuşâ dirler
4. Niyâz eyle cefâdan var gelsün cân-ı maḡzûna
Seni ey dil ġam-ı cânâne ile âşinâ dirler

⁷⁴⁴ Sabrî-i Şâkir D., G. 22 (5 Beyit), s. 132.

⁷⁴⁵ Şeyhülislâm Yahyâ D., G. 85 (5 Beyit), s. 66.

⁷⁴⁶ mehcür u şeydâya: bî-şabr ârâmâ D.

5. Hālāş olmaya gibi ʿ aşk elinden bir zamān Yaḥyā
Yine bī-çāreyi bir dil-rübāya⁷⁴⁷ mübtelā dirler

296⁷⁴⁸

Hezec

mefāʿ ilün mefāʿ ilün mefāʿ ilün mefāʿ ilün

[Ġazel]

ŞABRĪ

1. Ne bezmün şemʿ isün pervāne-i bī-tāḳatün kimdür
Ne bircik māḥşün pertev-perest⁷⁴⁹ ʿalʿ atün kimdür
2. Kimünle leb-be-leb zānū-be-zānūsun şafālarda
Sebūveş hem-nişinün cāmveş hem-şoḥbetün kimdür
3. Şikār-ı şaḥne-i hicrānuş oldum ben hele şimdi
ʿ Aceb āsūde ser-mest-i gurūr-ı vuşlatuş kimdür
4. Öürken cāna resm-i dāğ-ı minnet şunduğuş sāğar
Senün ey çarḥ-ı dūn memnūn-ı cām-ı ʿ işretün kimdür
5. Maḳāmın bilseş ehl-i şevḳden kim tutdı Şabrīnün
ʿ Aceb şimdi terennüm-rīz bezm-i midḥatuş kimdür

297⁷⁵⁰

Müctes

mefāʿ ilün feʿ ilātün mefāʿ ilün feʿ ilün

[Ġazel]

[ŞABRĪ]

1. Niyāz-ı nāme-i dil yāra bī-zebān oḳunur
Oḳunsa ger o perī meclise nihān oḳunur
2. Şadā-yı nāy⁷⁵¹ degül ğarḳagāh-ı ğamdur bu
Sefīne-i dil-i ser-keştede ezān oḳunur

⁷⁴⁷ dil-rübāya: bī-vefāya **D.**

⁷⁴⁸ Sabrī-i Şâkir D., G. 48 (5 Beyit), s. 143.

⁷⁴⁹ perest-i: perest **D.**

⁷⁵⁰ Sabrī-i Şâkir D., G. 51 (5 Beyit), s. 144.

⁷⁵¹ nāy: nāle **D.**

3. Yazılsa bir yire aḥvāl-i ‘ālem-i ‘aşkum
Mişāl-i şafḥa-i taḳvīm bir zamān oḳunur
4. Gider kitāb-ı riyāyı bu demde ey vā‘ iz
Dükense nüsha-i Cem nazm-ı dāstān oḳunur
5. Bizümle şulḥa boyun virdi çarḥ ey Şabrī
Şadā-yı şīşe degül nāme-i emān oḳunur

298⁷⁵²

Remel

fe‘ilātün fe‘ilātün fe‘ilātün fe‘ilün

[Müfred]

EHLİ

1. Sen bizüm ḳanumuza biz lebünje şuşamışuz
Demidür cür‘ a gibi sākī hemān aç içelüm

299⁷⁵³

Hezec

mefā‘ilün mefā‘ilün mefā‘ilün mefā‘ilün

[Ġazel]

[MAḲĀLİ]

1. Kime varup derūnum derdinüj dermānını şorsam
Helāküm ḳaşdına ol dem şunar bir kāse-i pür-sem
2. Egerçi bir şikeste şīşedür ṭurmaz içinde āb
Ne mümkindür görem ey kūze-i çeşmüm seni bī-nem
3. Meşeldür bu ki dirler dem deme uymaz biḥamdillāh
Bugün yaşlar döker dün ḳan dökerdi merdüm-i dīdem
4. İner şanmam vişālünle vücūdum mülkine şāhum
‘Adem iḳlīmüne fikr-i gamuñla öleyüm mīrem
5. Maḳālī başumı ṭop eyleyüp meydān-ı ‘aşḳında
Şorarlarsa eger çevgān-ı zülfinde diyem güyem

⁷⁵² Ehlî mahlaslı şiiirlerin yer aldığı çalışmalarda tespit edilememiştir (Bkz. Kaynakça).

⁷⁵³ Makālî mahlaslı şiiirlerin yer aldığı çalışmalarda tespit edilememiştir (Bkz. Kaynakça).

300⁷⁵⁴

Hezec

mef' ūlū mefā' ilū mefā' ilū fe' ūlūn

[Ġazel]

BEHİŞTİ

1. Her şādlığın⁷⁵⁵ āhiri şanma ğama irmez
Fevt itme göñül fırsatı kim dem deme irmez

301⁷⁵⁶

Remel

fe' ilātūn fe' ilātūn fe' ilātūn fe' ilūn

[Kıt' a]

EMRİ

1. Kalemüm derd-i derūn yazmada giryān oldu
Harfler gelmedi bir yire perīşān oldu

[26a]

302⁷⁵⁷

Muzāri'

mef' ūlū fā' ilātū mefā' ilū fā' ilūn

[Ġazel]

BĀĶİ

1. Deryā-yı aḫzar oldu çemen mevc urup yatur
Rūy-ı zemīni faşl-ı bahār itdi yem yeşil

⁷⁵⁴ Behiştî D., G. 207 (5 Beyit), s. 340-341.

⁷⁵⁵ şādlığın: sâzlığın **D.**

⁷⁵⁶ Emrî D., Kt. 438 (1 Beyit), s. 379.

⁷⁵⁷ Bâkî D., G. 287 (5 Beyit), s. 277-278.

303⁷⁵⁸

Ḥafif

fe' ilātün mefā' ilün fe' ilün

[Ġazel]

[FEVRİ]

1. Dāğlar yaqdı sīneme dil-ber
Her birisi birer filori deger

304⁷⁵⁹

Remel

fe' ilātün fe' ilātün fe' ilātün fe' ilün

Ḳıṭ' a

[ŞABRİ]

1. Ḥāne-i şabri⁷⁶⁰ ḥarāb itdi o reftār o reviş
Aldı dil ḳal' asını pādi,şāhum bu yürüyüş
2. Seni taşra çıkarınca çıka yazdı cānum
Hāy sulṭān-ı kerem-pīşe⁷⁶¹ çıkışmaz bu çıkış

305⁷⁶²

Remel

fā' ilātün fā' ilātün fā' ilātün fā' ilün

[Ḳıṭ' a]

EMRİ

1. Çünkü bir ' aşık daḡı istersün ey meh⁷⁶³ kendüñe
Ġamze-i cellāduña emr it iki biçsün beni⁷⁶⁴

⁷⁵⁸ Fevrî Dîvânı üzerine yapılan “Fevrî, Hayatı-Şahsiyeti-Eserleri” isimli çalışmaya ulaşılamadığı için dîvânın yazma nüshası ile karşılaştırma yapılmıştır. Bkz. Fevrî D., G. (5 Beyit), vr. 98a

⁷⁵⁹ Sabrî (Galatalı)'ye ait bir dîvân nüshası ya da yayımlanmış bir akademik çalışma bulunamamıştır (Bkz. Kaynakça). RT., Kt. (2 Beyit), s. 204.

⁷⁶⁰ şabri: ḳalbi RT.

⁷⁶¹ pīşe: bize RT.

⁷⁶² Emrî D., Kt. 480 (2 Beyit), s. 387.

⁷⁶³ meh: şeh D.

⁷⁶⁴ ġamze-i cellāduña emr it iki biçsün beni: ġamzenüñ cellādı tiğ ile iki itsün beni D.

306⁷⁶⁵

Müctes

mefā' ilün mefā' ilün mefā' ilün mefā' ilün

[Maṭla']

MAḲĀLĪ

1. Delindi nāyveş dil aḡma ḡālin çeşm-i giryānuḡ
Gör e sen de⁷⁶⁶ beni āḡir neye döndürdi hicrānuḡ

307⁷⁶⁷

Remel

fā' ilātün fā' ilātün fā' ilātün fā' ilün

[Maṭla']

[SELMĀN]

1. Çeşmeler aḡsa n'ola bu dīde-i nemnākdan
Başuma yağmur gibi yağar belā⁷⁶⁸ eflākdan

308⁷⁶⁹

Muzāri'

mef' ūlü fā' ilātü mefā' ilü fā' ilün

[Ġazel]

NECĀTĪ

1. Zāhid iderse cennet-i kūy-ı ḡabībi terk
Bi'llāhi māni' olma ḡo gitsün cehenneme

⁷⁶⁵ Bu şiir Topkapı-M.'de Makālî'ye ait olarak kayıtlıdır. Ancak Makālî mahlaslı bu şairin kimliği tespit edilememiştir (Bkz. Kaynakça). Topkapı-M., G. 128 (5 Beyit), s. 101-102.

⁷⁶⁶ gör e sen de: güre sen de **Topkapı-M.**

⁷⁶⁷ Bu beyit MN.'de Selmân mahlasıyla kayıtlıdır. Ancak Selmân mahlaslı bu şairin kimliği tespit edilememiştir (Bkz. Kaynakça).

⁷⁶⁸ belā: ḡazā' **MN.**

⁷⁶⁹ Necâtî Beg D., G. 550 (14 Beyit), s. 430.

309⁷⁷⁰

Hezec

mefā' ilün mefā' ilün mefā' ilün mefā' ilün

[Ġazel]

[FEVRİ]

1. Şorarsağ raḥm idüp cānā gam-ı rāz-ı nihānumdan
Uşandum Ḥaḳ bilür baḥr-ı lebünle tatlu cānumdan

310⁷⁷¹

Hezec

mefā' ilün mefā' ilün mefā' ilün mefā' ilün

[Ġazel]

[FEVRİ]

1. Muṭavvel kışşadur sūzın kime yansun dil-i Fevrî
Yanar her kim işitse bir kelām-ı muḥtaşar benden

311⁷⁷²

Muzāri'

mef' ulü fā' ilātün mef' ulü fā' ilātün

[Ġazel]

ZĀTİ

1. Atı ṭoḳındı düşdüm didi o şehsüvārum
Bu daḥı bir düşüşdür ḥazḫ eyle hey fütāde

⁷⁷⁰ Fevrî Dîvânı üzerine yapılan “Fevrî, Hayatı-Şahsiyeti-Eserleri” isimli çalışmaya ulaşılamadığı için dîvânın yazma nüshası ile karşılaştırma yapılmıştır. Bkz. Fevrî D., G. (5 Beyit), vr. 149a

⁷⁷¹ Fevrî Dîvânı üzerine yapılan “Fevrî, Hayatı-Şahsiyeti-Eserleri” isimli çalışmaya ulaşılamadığı için dîvânın yazma nüshası ile karşılaştırma yapılmıştır. Bkz. Fevrî D., G. (5 Beyit), vr. 151b

⁷⁷² Zâtî D.-2, G. 1254 (7 Beyit), s. 159.

312⁷⁷³

Remel

fā' ilātün fā' ilātün fā' ilātün fā' ilün

[Ġazel]

RAĦMÎ

1. Ħāk-i kūyuñ içre eşk-i çeşmüm⁷⁷⁴ ey Yūsuf-cemāl
Mısr içinde fi'l-meşel ' aynī olupdur baħr-ı⁷⁷⁵ Nıl
2. Āstānuñ Cennetü'l-Me'vādur ey ħūrī-likā
Ķāmetüñ Tübādur anda leblerüñdür selsebıl

313⁷⁷⁶

Ħafif

fe' ilātün mefā' ilün fe' ilün

[Ķıı' a]

'ĀLÎ EFENDÎ

1. Gel ' Irāk u⁷⁷⁷ ' Arabda tıtma maķām
Umma andan şaķın ķarār u beķā
2. Bu cihān bir ħarābe menzildür
Ķondı göçdi hezār mır livā
3. Mā' -i cārīdeki ħabābāsā⁷⁷⁸
Niçe biñ çetri kıldı nā-peydā
4. Ħāk-i Bağdāda⁷⁷⁹ zeyn olan şeceri
Naħl-i ħurmā şanur gören ammā
5. Tüğlardur ki ķaldı menzilde
Çekilüp gitdi leşker-i ħulefā

⁷⁷³ Rahmî D., G. 120 (5 Beyit), s. 203.

¹ D.'de 3. beyittir.

⁷⁷⁴ eşk-i çeşmüm: eşküm döküle M.

⁷⁷⁵ ' aynī olupdur baħr-ı: ' aynīdür anuñ cüy-ı D.

² D.'de 4. beyittir.

⁷⁷⁶ Gelibolulu 'Āli D., Kt. (5 Beyit), s. 1308.

⁷⁷⁷ ' Irāk u: ' Irāk-ı D.

⁷⁷⁸ ħabābāsā: ħabāb gibi D.

⁷⁷⁹ Bağdāda: Bağdādı D.

314⁷⁸⁰

Hezec

mefā' ilün mefā' ilün mefā' ilün mefā' ilün

[Ġazel]

RAĦMĪ

1. Güneş ruhsāruñuñ nārını ey meh⁷⁸¹ nūra beñztdüm
Ĥaṭuñ evvel⁷⁸² bahāra qarşu çıkmış mūra beñztdüm

315⁷⁸³

Hezec

mefā' ilün mefā' ilün mefā' ilün mefā' ilün

[Ġazel]

EMRĪ

1. Muḥabbet şāhbāzınıñ yuvasıdur benüm başum
Görinen āşiyānında⁷⁸⁴ kanadı ucıdur qaşum

316⁷⁸⁵

Remel

fā' ilātün fā' ilātün fā' ilātün fā' ilün

[Ġazel]

EMRĪ

1. Levḥ-i dilde yazmağa taşvırüñi naqqāş-ı aşk
Çeşm-i pür-ḥūnum devāt-ı sürḥ ü⁷⁸⁶ müjgān kı⁷⁸⁷ kalem

⁷⁸⁰ Rahmî D., G. 135 (5 Beyit), s. 213-214.

⁷⁸¹ ey meh: cānā D.

⁷⁸² ḥaṭuñ evvel: ḥaṭuñ ol D.

⁷⁸³ Emrî D., G. 338 (5 Beyit), s. 192-193.

⁷⁸⁴ görinen āşiyānında: görünür āşiyānından D.

⁷⁸⁵ Emrî D., G. 314 (5 Beyit), s. 181.

⁷⁸⁶ ü -D.

⁷⁸⁷ müjgān kı: müjgānum D.

317⁷⁸⁸

Hezec

mefā' ilün mefā' ilün mefā' ilün mefā' ilün

[Ġazel]

RAĦMÎ

1. Tenümde reglerüm bu cism-i pür-efkâra⁷⁸⁹ şarmaşmış
Şararmış şarmaşıklardur qurı dīvāra şarmaşmış
2. Çemende yāsemenle servi ey gül-ruĥ görüp⁷⁹⁰ şandum
Biri birine ĥasretle iki bî-çāre şarmaşmış

318⁷⁹¹

Hezec

mefā' ilün mefā' ilün mefā' ilün mefā' ilün

[Ġazel]

RĀMÎ PAŞA

1. Ĥayāl-i la' l-i⁷⁹² nābuĥ cām-ı çeşm-i terde qalmışdur
Ĥumār-ı bezm-i nūş-ā-nūş-ı vaşluĥ serde qalmışdur
2. Degüldür bende dil ser-germî-i fikr-i nigāhuĥla
O bî-hūş-ı⁷⁹³ muĥabbetdür düşüp bir yirde qalmışdur
3. Mükedderdür ser-ā-ser meşreb-i eczā-yı 'ālem hep
Şafā-yı ĥātır ancaĥ bādede sāġarda qalmışdur
4. Bu remzi keşfe⁷⁹⁴ bir müşkil-güşā-yı cūd gelmez mi
Kerem bir lafz-ı bî-ma' nā gibi dillerde qalmışdur
5. Mücevher tāc-ı devlet kimseye sūd itmez ey Rāmî
Niçe şāh-ı cihānuĥ çeşmi ol efserde qalmışdur

⁷⁸⁸ Rahmî D., G. 98 (5 Beyit), s. 187-188.

⁷⁸⁹ bu cism-i pür-efkâra: yer ki cism-i zāra D.

² D.'de 3. beyittir.

⁷⁹⁰ yāsemenle servi ey gül-ruĥ görüp: yāsemen servi der-āġuş edicek D.

⁷⁹¹ Rāmî (Abdurrahman) D., G. 108 (5 Beyit), s. 187.

⁷⁹² la' l-i: la' -i D.

⁷⁹³ bî-hūş-ı: sermest-i D.

⁷⁹⁴ remzi keşfe: sırr-ı 'aşka D.

[26b]

319⁷⁹⁵

Hezec

mefā' ilün mefā' ilün mefā' ilün mefā' ilün

[Ġazel]

YAĦYĀ EFENDİ

1. Olur gül gül kaçan ŧeftā/ıl̄lar alsam ' izārından
Bu bāğun mīvesi evvel iriŧürmiŧ bahārından
2. Degüldür gūŧvār-ı la' l ŧan⁷⁹⁶ lü 'lü-yi lālādur
Görinür sürħ yārün reng-i rüy-ı tābdārından
3. ŧehā pür-dāğ sīnem tāze tāze zaħm-ı tīgünle
Baņa yegdür cihānuħ gülŧeninden lālezārından
4. İletdün būy-ı zülfin nāfenün bağrını ħün itdün
O miskīni çıkardun ey ŧabā āħir diyārından
5. Yatur deŧt-i belāda tāb-ı ħamdan teŧne-leb⁷⁹⁷ Yaħyā
İçürmez mi o ħünü daħı tīg-i ābdārından

320⁷⁹⁸

Hezec

mef' ülü mefā' ilü mefā' ilü fe' ülün

[Ġazel]

[YAĦYĀ]

1. Yaħlaŧdı diyü ħaħtını geħme o güzelden
Kim gördi ki evvel öle bir kimse ecelden
2. Dilden geħen ol māhı der-āğūŧdur ammā
Dāmānına ŧarılmadur ancak gelen elden
3. ŧimden girü bizden kerem it luħfunı kesme
Öldük meded ey sākī-i gül-ħehre keselden

⁷⁹⁵ ŧeyhüliŧlām Yahyā D., G. 281 (5 Beyit), s. 165.

⁷⁹⁶ ŧan: bir **D.**

⁷⁹⁷ teŧne-leb: teŧne-dil **D.**

⁷⁹⁸ ŧeyhüliŧlām Yahyā D., G. 279 (5 Beyit), s. 164.

² -**D.**

4. Ezdi yüregüm seng-i ğam u derd-i firâkuḡ⁷⁹⁹
 Çısmet bize⁸⁰⁰ endüh u belâ imiş ezelden
5. Yârüḡ ki miyânındadır ol haḡçer-i ğaddâr
 Şimden girü Yahyâ geçemezsün sen o belden

321⁸⁰¹

Hezec

mef^ˆülü mefâ^ˆilü mefâ^ˆilü fe^ˆülün

[Ġazel]

[YAḤYĀ]

1. Baḡmaz yüzüme dide-i ḡün-bârı ne bilsün
 Gelmez yanuma eyledüġüm zârı ne bilsün
2. Rüyında qarâr itmege yüz tutmuş idi dil
 Ardınca imiş haḡḡ-ı siyehkârı ne bilsün
3. Şirîn düşürür sözlerin ol la^ˆl-i Çeker-bâr
 Tütü ötüyor lezzet-i ġüftârı ne bilsün
4. Her dil ki degül rāh-rev-i Ka^ˆbe-i küyuḡ
 Ol yolda olan serzeniş-i ḡârı⁸⁰² ne bilsün
5. Yahyâ tatalum eyler eşer yâra⁸⁰³ ġubârıḡ
 Ol mest-i mey-i nāz bu esrârı ne bilsün

322⁸⁰⁴

Hezec

mef^ˆülü mefâ^ˆilü mefâ^ˆilü fe^ˆülün

[Ġazel]

[YAḤYĀ]

1. Ol māh-likā zülf-i siyehkârını çözdü
 Şan Çin ü Ḥiḡâ tâciridür bârını çözdü

⁷⁹⁹ ğam u derd-i: ğam-ı dest-i **M.**

⁸⁰⁰ bize: baġa **D.**

⁸⁰¹ ŐeyhüliŐlâm Yahyâ D., G. 260 (5 Beyit), s. 154.

⁸⁰² serzeniş-i ḡârı: serzeniŐkârı **D.**

⁸⁰³ yâra: yâr **M.**

⁸⁰⁴ ŐeyhüliŐlâm Yahyâ D., G. 425 (5 Beyit), s. 237.

2. Bir aq güli eyledi bir tıfl perıřān
Dil-ber ki alup destine destārını zdi
3. Encm tağılup şanma tl[] eyledi hrşıd
Ol sım-beden tgme-i zer-tārını zdi
4. Müjde idicek ey gül-i ter bād-ı kudmuŗ
Her ğonce o dem kīse-i zerkārını⁸⁰⁵ zdi
5. Yaħyā diledi şarıla aŗa kemer-āsā
Ol kāfir-i bed-kīř ki znnārını zdi

323⁸⁰⁶

Müctes

mefā[] ilün fe[] ilātün mefā[] ilün fe[] ilün

[Ėazel]

[YAħYĀ]

1. Açılmayınca gönüller bahārdan ne biter
Bu şiddet zre olan rzgārdan ne biter
2. Mlāyim itmez ise yāri gelmesn haţtı
řafā bağışlamayan sebzezārdan ne biter
3. Ne minnet eylerz aęyāra yāra yalvaralum
Nihāldr virecek bārı hārdan ne biter
4. Gerekse mīve-i vaşl ol nihāli eyle kenār
Kenār-ı bāęda olan enārdan ne biter
5. İderse merhem-i luţfin dirĖg o şeh Yaħyā
Belālu[] āřıķa cism-i fięārdan ne biter

⁸⁰⁵ ğonce o dem kīse-i zerkārını: ğonce-i ter kīse-i dīnārını **D.**

⁸⁰⁶ řeyhlislām Yahyā D., G. 52 (5 Beyit), s. 50.

324⁸⁰⁷

Serî^c

müfte^c ilün müfte^c ilün fâ^c ilün

[Ġazel]

[YAĦYĀ]

1. Meykede şadrında bulunmazsa yir
Ħum dibi mey-ĥâne bucağı yeter
2. Kūyuña kim varabilür toğrılup
Çekmese kullāb-ı muĥabbet eger
3. Bir gün alur yār ele luţf-ile
Olmasun āyīne-i dilde keder
4. Bir ħapudandur bilürüz feth-i bāb
Anı bilen nice⁸⁰⁸ olur der-be-der
5. Cānumuza itmese Yaĥyā cefā
İki ^cadū biri birinden beter

[27a]

325⁸⁰⁹

Remel

fe^c ilātün fe^c ilātün fe^c ilātün fe^c ilün

[Ġazel]

[VEYSİ]

1. Ħālet-i vuşlat-ı dil-ber ne ^caceb berler olur
Ādemüñ ^caqlı gider zevħ ü şafādan yer olur
2. Tār-ı mūy-ı siyehüñ ādeme⁸¹⁰ miskīnlik ider
Dil-i sevdā-zedeyi görse hemān ejder olur
3. ^cĀşıkuñ almaz iseñ tef-i semūm-ı āhın
Mīve-i bāğ-ı cemālün daĥı nāzikter olur

⁸⁰⁷ Şeyhülislām Yahyâ D., G. 47 (5 Beyit), s. 48.

⁸⁰⁸ nice: niçün D.

⁸⁰⁹ Veysî D., G. 14 (4 Beyit), s. 114/159/191/212. (Veysî Dîvânı'nın tenkitli metin çalışmasına ulaşılamadığı için eser üzerine yapılan "Veysî Divânı Tahlili" isimli çalışmada yer alan beyitler üzerinden karşılaştırma yapılmıştır).

⁸¹⁰ ādeme: illere D.

4. İtme şemşîr-i dili seng-i cefâ ile şikest
Şağın ey şūḥ ki her pâresi bir ḥançer olur
5. Def ıderler oturup bir yire hicrân elemün
Mey olur sâgar olur Veysî-i ğam-perver olur

326⁸¹¹

Remel

fe' ilātün fe' ilātün fe' ilātün fe' ilün

[Ġazel]

[HÜDÂYÎ]

1. Rām olur ı aşıkā meclisde o ḥünî ber olur
Dem-i vuşlatda niçe cān virecek yirler olur
2. Virme ḥāk-i ḳadem-i pākūñi her isteyene
Yoḳsa üftādelerün dilleri ḥākter olur
3. Nîze-i ḥār-ile āzürde görüp ğonceleri
Sūsenün her varaḳı bāğda bir ḥançer olur
4. Dil-berün çesm-i ğazālânına itdükçe nigāh
Ṭurra-i zülf-i girih-ġiri hemān ejder olur
5. Ey Hüdâyî şıḳılup yār ı araḳ-rîz olsa
Mîve-i bāğ-ı vişâli daḡı nāzikter olur

327⁸¹²

Remel

fā' ilātün fā' ilātün fā' ilātün fā' ilün

[Ġazel]

[RİYÂZÎ]

1. Hāy u hūyda⁸¹³ ı aşḳ-ile hüşyār eger mestāne hep
Zāhid-i ḥalvet-nişîn ü sâkin-i mey-ḥāne hep
2. Beñzemez cānā biri saḡa bu ḥüsn ü ān-ile
Girse perîler eger kim şüret-i insāna hep

⁸¹¹ Hüdâyî mahlaslı şiirlerin yer aldığı çalışmalarda tespit edilememiştir (Bkz. Kaynakça).

⁸¹² Riyâzî D., G. 8 (8 Beyit), s. 126-128.

⁸¹³ hūyda: hūy M.

3. Hüsniñün bundan ziyāde olmaya i' cāzı kim
Rūyuñı seyr eyleyen kāfir gelür imāna hep
4. Mümkün olmadı şaçun baħşinden itmek kıl ü kıl
Dilleri şarmışdı ' uşşākuñ mişāl-i şāne hep
5. Bāde-i la' l-i lebünnden mest olur āvāreler
Oldı ' āķiller şaçun zencirine dīvāne hep
6. Mevleviler dönseler üstine⁸¹⁴ monlānuñ n'ola
Oldılar ol şem' -i bezm-i vaħdete pervāne hep
7. Her kelāmı ' ārifeye bir dāstān-ı ' aşk idi
Gerçi Qaysuñ görünürdi sözleri efsāne⁸¹⁵ hep
8. Ey Riyāzī yine icād eyledüm bir tarz-ı hāş
N'ola teklif-i nazire eylesem yārāna hep

328⁸¹⁶

Remel

fā' ilātün fā' ilātün fā' ilātün fā' ilün

[Ġazel]

[HĀLETİ]

1. Anuñ-içün varmaz oldum meclis-i rindāna hep
Qorqarum⁸¹⁷ rāz-ı dilüm fāş eyleyüm mestāna hep
2. ' Aşka düşdi cān u dil kaldum qurı cism-ile ben
Şanki bir fülküñ metā' ın atdılar ' ummāna hep
3. Necm-i baħtum itnese andan dem-ā-dem iktiħāl
Hāk-i rāh-ı yāri qordum dīde-i giryāna hep⁸¹⁸
4. Söylemezdi ' aksini anuñ dem-ā-dem kühsār
Olmasa Mecnün-ı ' aşkuñ sözleri yābāna hep

⁵ D.'de 6. beyittir.

⁶ D.'de 5. beyittir.

⁸¹⁴ üstine: üstinde **D.**

⁸¹⁵ efsāne: yabana **D.**

⁸¹⁶ Azmi-zāde Hāletî D., G. 70 (5 Beyit), s. 253.

⁸¹⁷ qorqarum: qorkarın **D.**

⁸¹⁸ giryāna hep: giryānıma **M.**

5. Hâtırıñ hoş tut elem çekme günâhuñ ‘afv ider
Söylerüz ey Hâletî ol hüsrev-i hûbâna hep

329⁸¹⁹

Remel

fe‘ilâtün fe‘ilâtün fe‘ilâtün fe‘ilün

[Müfred]

[RÂMÎ PAŞA]

1. Merdüm-i dîde-i giryânda hayâl-i ruḡ-ı yâr
Güyyâ sâhil-i deryâda bebek boğçasıdur⁸²⁰

330⁸²¹

Remel

fâ‘ilâtün fâ‘ilâtün fâ‘ilâtün fâ‘ilün

[Maṭla‘]

ŞALÂHÎ

1. Şîşe-i çeşmümde eşküm seyr iden mânend-i mül
Kûze-i billür içinde şandılar bir dâne gül

[27b]

331⁸²²

Hezec

mefâ‘ilün mefâ‘ilün mefâ‘ilün mefâ‘ilün

[Ġazel]

[HÂLETÎ]

1. Firâkıyla ġubâr-âlûdedür âyîne-i cānum
Benüm ḡâlüm mükedder olduġın bilmez mi cānānum
2. Ġam-ı ḡaṭṭ-ı lebün cān gibi şaḡlardum derūnumda
Duyuldu ṭıfl-ı eşkümden velî esrâr-ı pinhānum

⁸¹⁹ Mecmuada “Lâ-edrî” başlığı ile kayıtlıdır. Bu beyit Milli-M.’de Râmî Paşa’ya ait olarak gösterilmiştir. Ancak Râmî Paşa Dîvânı’nda tespit edilememiştir (Bkz. Kaynakça). Milli-M., Müf., s. 1364.

⁸²⁰ boğçasıdur: bağçesidür **Milli-M.**

⁸²¹ Salâhî mahlaslı şiirlerin yer aldığı çalışmalarda tespit edilememiştir (Bkz. Kaynakça).

⁸²² Azmi-zâde Hâletî D., G. 534 (5 Beyit), s. 437-438.

3. Ne var her gice kalsa beyt-i aḥzānumda luṭfindan
Benüm eksüklügüme kalmasa ol māh-ı tābānum
4. Qo baḡsunlar doyunca rüyuḡa men' itme 'uṣṣāḡı
Gözi yaşını alma kimsenüḡ ey mihr-i raḡşānum
5. Ğubār-ı ḡaṭṭı sevdāsıyla vardum kūyına ammā
Beni güldürmedi ey Ḥāletî⁸²³ ol verd-i ḡandānum

332⁸²⁴

Hezec

mefā' ilün mefā' ilün mefā' ilün mefā' ilün

[Ğazel]

[ḤĀLETÎ]

1. Açıldı nergis-āsā maḡdemünḡle dīde-i cānum
Ne yeller esdi āyā bilsem ey gül-berg-i ḡandānum
2. Belā küncinde cismüm ḡāk-ile yeksān iken geldi
Beni yirden götürdi sāyeveş ol mihr-i raḡşānum
3. Hemīşe yanına cem' eylemezdi ḡayl-i ḡübānı
Eger kim çekmeseydi başqa boy serv-i ḡırāmānum
4. O yārünḡ ḡakülüyle zülfine dil mübtelā olmış⁸²⁵
Görünḡ baḡt-ı siyāhum seyr idünḡ ḡāl-i perīşānum
5. 'İzār-ı yār vaşfın Ḥāletî şol deḡlü yazdı kim
Olupdur ḡayret-i evrāḡ-ı gül evrāḡ-ı dīvānum

⁸²³ güldürmedi ey Ḥāletî: ey Ḥāletî güldürmedi **D.**

⁸²⁴ Azmi-zāde Ḥāletî **D.**, G. 535 (5 Beyit), s. 438.

⁸²⁵ olmuş: oldı **D.**

333⁸²⁶

Remel

fe' ilātün fe' ilātün fe' ilātün fe' ilün

[Ġazel]

[NĀDIRĪ]

1. Aḥker-i āteş-i rüyuñdur o la' lündeki ḥāl
Ki düşüp çeşme-i āb içre kızarmış fi'l-ḥāl
2. Kaşlaruñ zülf-i perişānuñuñ altında gören
Şeb-i ḳadr içre sücüd itdi şanur iki nihāl
3. Al-ile duḥter-i rez la' lün öpince yārün
Kızarup şerm-ile gūyā ki açıldı gül-i al
4. Saṭr-ı ser-meşḳ idi beñzer ki ol ebrū-yı siyāh
Lebi üstinde beyān⁸²⁷ itdi yazup ḥaṭ-ı mişāl
5. Kaşlemüñ Nādirīyā şem' -i ziyā-küsterdür
Düdü ḥaṭ nūrı süḥan olsa fetīli n'ola nāl

334⁸²⁸

Hezec

mef' ülü mefā' ilü mefā' ilü fe' ülün

[Ġazel]

[HÜDĀYĪ]

1. Cān istese cānāne dime virmezem anı
Bī-minnet alur yoḥsa ecel virmez emānı
2. Olmaz ḥaṭ-ı yāḳūt-ı lebün gibi şafā-baḥş
Taşvīr yazar ise n'ola cān virmeze Mānī

⁸²⁶ Ganî-zāde Nādirî D., G. 82 (5 Beyit), s. 262.

⁸²⁷ beyān: beyāz D.

⁸²⁸ Hüdâyî-i Kadîm D., G. 209 (5 Beyit), s. 212.

335⁸²⁹

Ḥafif

fe' ilātün mefā' ilün fe' ilün

[Maṭla']

[SEMĀ'Ī]

1. Hem-demüz biz fiğān-ile ney ile
Dem ü laḥmuz kebāb ile mey ile

336⁸³⁰

Recez

müstef' ilün müstef' ilün müstef' ilün müstef' ilün

[Ġazel]

[ḤAYĀLĪ BEG]

1. Mey ayağa binmiş gezer peymāneden peymāneye
Düşmiş lebünj sevdāsına mey-ḥāneden mey-ḥāneye⁸³¹
2. Mecnūn gibi oldum bugün ' aşk içre şāhib-silsile
Zencir-i ğam mirās imiş divāneden divāneye
3. Nūr-ı cemālinden eger ol şem' bir per yandura⁸³²
Yüz şu' le-i āteş düşe pervāneden pervāneye
4. Gāh erġanūn evtārına rühbānı eyler perde-sāz
Geh na' ra-i yā hū şalar kāşāneden kāşāneye
5. Pır-i ḥarābātuñ sözi çıkdı Ḥayālī gerçege
Zāhid⁸³³ gibi şalmaz bizi efsāneden efsāneye

⁸²⁹ Semā'î'ye ait bir divān nüshası ya da yayımlanmış bir akademik çalışma bulunamamıştır (Bkz. Kaynakça). TŞ., B., s., 447.; TŞM., B., s. 148.

⁸³⁰ Hayālī Beg D., G. 510 (5 Beyit), s. 267.

⁸³¹ mey-ḥāneden mey-ḥāneye: ḥumḥāneden ḥumḥāneye **D.**

⁸³² per yandura: pertev şala **D.**

⁸³³ zāhid: vā' iz **D.**

337⁸³⁴

Hezec

mefā' ilün mefā' ilün mefā' ilün mefā' ilün

[Maṭla']

[LĀ-EDRĪ]

1. Ḥabāb-ı mey görünmez gözlere cism-i laṭif oldı
Mey-i engürı tenhāca şıkar 'ālem zarıf oldı

338⁸³⁵

Remel

fā' ilātün fā' ilātün fā' ilātün fā' ilātün

[Maṭla']

[ŞĀNİ' İ]

1. Emicek la' l-i şafā-bahşuñı dil-i hürrem olur
Bir kadeh mey-ile kişi pādişāh-ı 'ālem olur

339⁸³⁶

Hezec

mefā' ilün mefā' ilün mefā' ilün mefā' ilün

[Maṭla']

[TİĞİ]

1. Yıkar⁸³⁷ bir ayağ-ile⁸³⁸ 'ālemi bilmem ne hikmet var⁸³⁹
Şarāb-ı telh-ile sākīde beñzer acı kuvvet var

⁸³⁴ Beytin hangi şair tarafından kaleme alındığı tespit edilememiştir.

⁸³⁵ Sāni'î'ye ait bir divân nüshası ya da yayımlanmış bir akademik çalışma bulunamamıştır (Bkz. Kaynakça). TŞ., B., s. 499.

⁸³⁶ Tîgi'ye ait bir divân nüshası ya da yayımlanmış bir akademik çalışma bulunamamıştır (Bkz. Kaynakça). HMN., B., s. 552.; RT., B., s. 97.; TŞ., B., 252.; ZE., B., s. 208.

⁸³⁷ yıkar: yaqar **ZE**.

⁸³⁸ ayağ-ile: ayağımı **TŞ**.

⁸³⁹ hikmet var: hikmetdür **RT**.

[28a]

340⁸⁴⁰

Remel

fe' ilātün fe' ilātün fe' ilātün fe' ilün

[Ġazel]

LĀ BĪN KEMĀL PAŞA

1. Ey şabā başladı serd olmağa müşgîn nefesün
Zülfi şevkından anuñ gitdi⁸⁴¹ meger kim hevesün
2. N'ola ' aks-i lebi düşdiyse gözüm küşesine
Oldı şöhetüne Şîrîn çü⁸⁴² kenârı Arasuñ
3. Nāle kılmaz gönül olmasa ğamuñ peykānı
Lā-büd efġān idemez gitse zebānı ceresün
4. Duymayup acısına şehd-i lebün firķatinün
İñleyüp başımı dögmekdür işi her mekesün
5. Gül ruñuñ yādı ile düşdi ğama bülbül-i dil
Hoş nefes olduğıçün çekdi belāsın ķafesün

341⁸⁴³

Remel

fā' ilātün fā' ilātün fā' ilātün fā' ilün

[Ġazel]

[BELĠĠİ]

1. Şol ķadar pür yaradur cismüm görünmez yaradan
Yaradan ħalk eylemiş ğüyā vücūdum Yaradan
2. Bāliş-i zerkāra baş egmez cihānda Ĥüsrevā
Seng-i ħār iken⁸⁴⁴ gelür Ferhāda rengin ħāreden

⁸⁴⁰ İbn Kemāl D., G. 180 (5 Beyit), s. 110-111.

⁸⁴¹ gitdi: geçdi **D**.

⁸⁴² oldı şöhetüne Şîrîn çü: şanki Şîrîn ile zeyn oldı **D**.

⁸⁴³ Belġġ'e ait bir dîvân nüshası ya da yayımlanmış bir akademik çalışma bulunamamıştır (Bkz. Kaynakça). Tarlan-M., G. 70 (5 Beyit), s. 65.

⁸⁴⁴ ħār iken: ħārā yeg **Tarlan-M**.

3. ʿ Aşq-ile yektâ olup giydüm libās-ı vaḥdeti
ʿ Āriyet bir ḥırkadır ten üç yüz altmış pāreden
4. Aramızda yār-ile nāşī gerekmez ey gönül
İki gözümün biri olursa çıksun aradan
5. Rāzī ol sen de yeme ʿ ālemde⁸⁴⁵ ferdā ḡuşşasın
Ey Belīḡī rızķuḡı elbette virür Yaradan⁸⁴⁶

342⁸⁴⁷

Muzāriʿ

mefʿ ūlū fāʿ ilātün mefʿ ūlū fāʿ ilātün

[Ġazel]

[FUZŪLİ]

1. Muşḡaf demek ḡaṡādur ser⁸⁴⁸-şafḡa-i cemāle
Bu bir kitāb⁸⁴⁹ sözdür fehmi iden ehl-i ḡāle
2. Ruḡsāre noḡṡa olmaḡ resm-i ḡaṡ olmasaydı
Düşmezdi menzil itmek ruḡsāruḡ ūzre ḡāle
3. ḡayrān-ı māḡ-ı rūyuḡ ḡurşīde mihr şalmaz
Müşṡāḡ-ı ṡāḡ-ı ebruḡ⁸⁵⁰ eksik baḡar hilāle
4. Devrān baḡa ḡalem tek sevdā ḡapusın açdı
Tā ḡaddümi ḡamuḡdan döndürdi zaʿ f-ı⁸⁵¹ ḡāle
5. Resm-i vefā Fuzūlī sende⁸⁵² kemāle yetmiş
ḡoş kāmil-i zamānsun aḡsent bu kemāle

⁸⁴⁵ yeme ʿ ālemde: Belīḡī yeme **Tarlan-M.**

⁸⁴⁶ ey Belīḡī rızķuḡı elbette virür Yaradan: eksik etmez rızķımı virür vücüduḡ yaradan **Tarlan-M.**

⁸⁴⁷ Fuzūlī D., G. 247 (6 Beyit), s. 251.

⁸⁴⁸ ser: ol **D.**

⁸⁴⁹ kitābī: kitāb **D.**

⁸⁵⁰ ebruḡ: ebrin **D.**

⁴ D.'de 5. beyittir.

⁸⁵¹ zaʿ f-ı: zaʿ f **D.**

⁵ D.'de 6. beyittir.

⁸⁵² sende: senden **D.**

343⁸⁵³

Remel

fe' ilātün fe' ilātün fe' ilātün fe' ilün

[Ġazel]

[NEV' İ]

1. Māye-i naḡd-i ḡayāt olsa eger dīdārı
Ölümümdür benüm aḡyār-ile görmek yārı
2. Dilde peykānı yiter dāḡ-ı cefālar yirine⁸⁵⁴
Elem-i ḡār olıcaḡ n'eyleyeyin ḡülzārı
3. Ḳıcdurmuş bilin ol serv-i revān cān virene
Gel miyāncı olalum eyle ḡöñül bāzārı
4. Neye döndürdi ḡam-ı noḡta-i ḡāl-i leb-i yār
O ten-i zār u nizār-ile ḡörün perḡārı
5. Ey ṡabīb-i dil ü cān ḡo lebün öpsün Nev' i
Men' iderler mi şudan ḡiç ölecek bīmārı

344⁸⁵⁵

Remel

fā' ilātün fā' ilātün fā' ilātün fā' ilün

[Ġazel]

[FUZÜLİ]

1. Bende Mecnūndan füzün ' aşıklık isti' dādı var
' Āşıḡ-ı şādık benem Mecnūnuḡ ancaḡ adı var
2. N'ola ḡan dökmeḡde māhir olsa çeşmüm⁸⁵⁶ merdümi
Nuṡfe-i Ḳābildurur⁸⁵⁷ ḡamzeḡ gibi üstādı var
3. Ḳıl tefāḡūr kim senünḡ hem var ben tek ' aşıḡuḡ
Ley/ānuḡ Mecnūnı Şir'inünḡ eger Ferḡādı var
4. Ehl-i temḡinüm beni beḡzetme ey ḡül bülbüle
Derde yoḡ şabrı anuḡ her laḡza biḡ feryādı var

⁸⁵³ Nev' i D., G. 535 (5 Beyit), s. 544.

⁸⁵⁴ yirine: ne belā D.

⁸⁵⁵ Fuzūlī D., G. 75 (7 Beyit), s. 167.

⁸⁵⁶ çeşmüm: çeşmi M.

⁸⁵⁷ Ḳābildurur: Ḳābildir ü D.

5. Ey Fuzûlî ‘aşk men‘in kılma nâsihden kabûl
‘Aql tedbîridür ol şanma ki bir bünyâdı var

345⁸⁵⁸

Recez

mef‘ülü mefâ‘ilü mefâ‘ilü fe‘ülün

[Ġazel]

[FUZÛLÎ]

1. Āh eyledüğüm serv-i hırāmānuş içündür
 Ķan ağladuğum ġonce-i ġandānuş içündür
2. Ser-geşteligüm kākül-i müşġinünüş ucından
 Āşüfteligüm zülf-i perīşānuş içindür
3. Ķurtarmağā yağmā-yı ġamuñdan dil ü cānı
 Sa‘yum nazār-ı nergis-i fettānuş içündür
4. Cān vir ġöñül ol ġamzeye kim bunca zamāndur⁸⁵⁹
 Cān içre⁸⁶⁰ seni besledüğüm anuş-içündür
5. Vā‘iz bize dün düzahı vaşf itdi Fuzûlî
 Ol vaşf senünüş külbe-i aġzānuş içündür

[28b]

346⁸⁶¹

Recez

müstef‘ilün müstef‘ilün müstef‘ilün müstef‘ilün

[Ġazel]

[NĀDİRÎ]

1. Ārāyiş-i nevrüz-ile oldı cihān bāğ-ı İrem
 Ķülşende sāz u söz-ile ‘ārifler itsün def‘-i ġam
2. Ķülşenleri ġandān idüp bülbülleri nālān idüp
 ‘Uşşāķı ser-gerdān idüp essün⁸⁶² nesīm-i şubġ-dem

⁸⁵⁸ Fuzûlî D., G. 105 (7 Beyit), s. 181.

⁸⁵⁹ zamāndur: zamānlar **D.**

⁸⁶⁰ içre: ile **D.**

⁸⁶¹ Ganî-zāde Nâdirî D., G. 84 (5 Beyit), s. 263.

⁸⁶² essün: esdi **D.**

3. Gül goncesi üzre seher bir kaçre nem düşmiş meger
Şandum ağız miski tutar ağızında yār-i gönce-fem
4. Sāgar çekilsün⁸⁶³ dil-bere güller saçılson sāgara
Düşsün figān bülbüllere itdükçe muṭribler nağam
5. Tā key gam-ı faşl⁸⁶⁴ u zuhūr ey Nādirī kıl fikr-i⁸⁶⁵ dūr
Ol keyf-i meyden kem-şu^cūr⁸⁶⁶ itme ḥayāl-i keyf ü kem

347⁸⁶⁷

Remel

fe' ilātün fe' ilātün fe' ilātün fe' ilün

[Ġazel]

HĀLETİ

1. Yetişür saña şağın āh-ı dil-i nālānum
Dil-i sevdā-zededen kaçma benüm sulṭānum
2. Şulayup eşk-i firāvānum-ile yollaruñı⁸⁶⁸
Ḥāk-rüb eyliyeyüm⁸⁶⁹ pādişehüm müjgānum
3. Eylesün nüş dem-ā-dem mey-i ḥamrā yirine
Benüm ol gamze-i ḥun-ḥāra bağışla⁸⁷⁰ kanum
4. Öpüyorken dehenüñ la^c lüñe teslim ideyüm
Yetiş ey şūḥ-ı cihān ağızuma geldi cānum
5. Şabr imiş Hāle^tyā derd-i dilüñ dermānı
Şabrum elden gideli kalmadı hiç dermānum

⁸⁶³ çekilsün: içilsün **D.**

⁸⁶⁴ faşl: fazl **D.**

⁸⁶⁵ fikr-i: fikri **D.**

⁸⁶⁶ kem-şu^cūr bī-şu^cūr **D.**

⁸⁶⁷ Azmi-zāde Hāletî **D.**, G. 526 (5 Beyit), s. 434-435.

⁸⁶⁸ eşk-i firāvānum-ile yollaruñı: yollaruñı eşk-i firāvānumla **D.**

⁸⁶⁹ eyliyeyüm: eyliyeyin **D.**

⁸⁷⁰ bağışla: bağışlu **M.**

348⁸⁷¹

Müctes

mefā' ilün fe' ilātün mefā' ilün fe' ilün

[Ġazel]

NECĀTĪ

1. Bahār mevsimidür gülsitāna varıgörüñ
Güli müşāhede eyleñ cemāl-i yāri görüñ
2. Çiçekler ile bisāṭ-ı çemende itmege⁸⁷² ʿ ayş
Giceye gündüze katmış⁸⁷³ gelür bahārı görüñ

349⁸⁷⁴

Hezec

mefā' ilün mefā' ilün mefā' ilün mefā' ilün

[Ġazel]

[MEŞĀMĪ]

1. Cefā vü mihrüñ ol fettān birin bilür birin bilmez
Ġam u şāduñ dil-i nālān birin bilür birin bilmez
2. Kitāb-ı şīveden bāb-ı vefādan hiç haber virmez
Dağı nev-restedür cānān birin bilür birin bilmez
3. Baña gel mescide mey-ḥāneden geç diyü bend eyler
ʿ Acebdür vā' ıḫ-i nādān birin bilür birin bilmez
4. Ṭarīḳ-i hecr ü rāh-ı vaşlını dil bilürüm dirse
İnanmañuz o ser-gerdān birin bilür birin bilmez
5. Ḥabīb ile raḳīb⁸⁷⁵ aḥvālını şormañ Meşāmīden
O bir dīvānedür yārān⁸⁷⁶ birin bilür birin bilmez

⁸⁷¹ Necâtî Beg D., G. 297 (5 Beyit), s. 293.

⁸⁷² itmege: kılmaga **D.**

⁸⁷³ katmış: katıp **D.**

⁸⁷⁴ Meşâmî'ye ait bir dīvân nüshası ya da yayımlanmış bir akademik çalışma bulunamamıştır (Bkz. Kaynakça). ZE., B., s. 504.

¹ -ZE.

² -ZE.

³ -ZE.

⁴ -ZE.

⁸⁷⁵ ḥabīb ile raḳīb: rākīb ile ḥabīb **ZE.**

⁸⁷⁶ yārān: zirā **ZE.**

350⁸⁷⁷

Remel

fā' ilātün fā' ilātün fā' ilātün fā' ilün

[Ġazel]

ĤĀLETĪ

1. Kākülinden anırlarım gönülüm perîşân olduğın
Ġamzesinden bilürüm bu⁸⁷⁸ bağrumuñ kıan olduğın
2. Sîne şahrāsına uğrar çünkü seyl-âb-ı sirişk
Hiç ta' accüb eylemeñ dil şehri vîrân olduğın
3. Derd-i 'aşk-ı dil-beri Mevlâ bilür kim her zamân
İsterüm cânım gibi sînemde pinhân olduğın
4. Gördüm olmuş kaşları tuğrâ-yı menşür-ı cemâl
Bildüm⁸⁷⁹ ol şūhuñ hemân sulţân-ı hûbân olduğın
5. Ĥâletîye şimdi cevır itmek neden bilmez misün
Luţfuñ-ile bir zamân maşşüd-i aqrân olduğın

351⁸⁸⁰

Muzâri'

mef' ülü fā' ilātü mefā' ilü fā' ilün

[Ġazel]

[NĀDIRĪ]

1. Şehd-i lebünden itdi cüdâ çünkü baht-ı şüm
Şem' -i dil oldu yakmağa cân riştesini müm
2. Berbâd idince hırmen-i hırşîdi âh-ı dil
Pervâne⁸⁸¹ düşdi bir tarafa şanmañuz nücüm

⁸⁷⁷ Azmi-zâde Hâletî D., G. 607 (5 Beyit), s. 468.

⁸⁷⁸ bu: hep D.

² -D.

³ -D.

⁸⁷⁹ bildüm: tuydum D.

⁵ -D.

⁸⁸⁰ Ganî-zâde Nâdirî D., G. 86 (5 Beyit), s. 263-264.

⁸⁸¹ pervâne: her dâne D.

3. Eṭrāf-ı rŭyın almaz idi ol ḥaṭ-ı siyāh
Me'vā-yı kāfir olmasa serḥadd-i mŭlk-i Rŭm
4. Çeşmŭñ ki ḥayl-i 'āşıkā ğamzeñle kaşd ider
Mestānedŭr ki ḥalkā ider tiĝ ile⁸⁸² hŭcŭm
5. Gŭrdŭm o ŧem' i ortaya almış raķıbler
İtdi iḥāṭa Nādirŷyā cānumı ğumŭm

352⁸⁸³

Ḥafif

fe' ilātŭn mefā' ilŭn fe' ilŭn

[Kaşide] *

[AḤMEDİ]

1. Ne vefā var cihānda vŭ ne qarār
Fe'tteķu'llāhe yā uli'l-ebşār⁸⁸⁴
2. Ey vefā isteyen bu dŭnyāda⁸⁸⁵
Leyse fi'd-dār ğayrahŭ⁸⁸⁶ ⁸⁸⁷ deyyār

[29a]

353⁸⁸⁸

Hezec

mefā' ilŭn mefā' ilŭn mefā' ilŭn mefā' ilŭn

[Ġazel]

[ŞABRİ]

1. Çekŭp tiĝ-i ḥuşŭmet cān dile dil cāna mestāne
Ḥayālŭñ ūzre ceng itdi iki dŭvāne⁸⁸⁹ mestāne

⁸⁸² tiĝ ile: tiĝle **D.**

⁸⁸³ Ahmedî D., K. 21 (58 Beyit), s. 54.

* Mecmuada "Kıt' a" başlığı ile kayıtlıdır.

⁸⁸⁴ "Ey basiret sahipleri Allah'tan korkun!" anlamındadır.

⁸⁸⁵ dŭnyāda: dŭnyiden **D.**

⁸⁸⁶ ğayrahŭ: ğayrakŭm **D.**

⁸⁸⁷ "Evde, ev sahibinden gayrısı yoktur!" anlamındadır.

⁸⁸⁸ Sabrî-i Şâkir D., G. 142 (5 Beyit), s. 183.

⁸⁸⁹ dŭvāne: hem-hāne **D.**

2. Mişāl-i murğ-ı peykān ħurda pervāz itmeden aldı
Yüz urdı pāy-ı Şem^c e^c āıbet pervāne mestāne
3. Gene sākı-i nāz gider gōñül tertıb-i ħükm itme
Ne vaż^c eylerse saa gānze-i cānāne⁸⁹⁰ mestāne
4. N'ola germ olsa bezm-i fikr-i vuşlat dilde ey Şabrı
Gözümde mey yanumda⁸⁹¹ Őāhid-i kāŐāne mestāne

354⁸⁹²

Muzāri^c

mef^c ūlū fā^c ilātū mefā^c ilū fā^c ilün

[Ėazel]

YAĖYĀ

1. Ėum ire cūŐ ider mey-i pür-Őūr mest olur
Bezm ehlini yıar bu ne pür-zūr mest olur
2. ŐemŐir elinde fitne vü āŐūba baŐladı
ÇeŐmi de gānzesi gibi meŐhūr mest olur
3. Aldanma çeşm-i dil-beri gördüñse⁸⁹³ nā-tüvān
Ey dil Őaın ki bir gün o maĖmūr mest olur
4. Őāyed ki bir tevāzu^c -ı mestāne eyleye
YaĖyā aan o dil-ber-i maĖrūr mest olur

² D.'de 3. beyittir.

³ D.'de 4. beyittir.

⁸⁹⁰ cānāne: mestāne: **M.**

⁴ D.'de 5. beyittir.

⁸⁹¹ yanumda: yanmada **D.**

⁸⁹² ŐeyhüIslām Yahyā D., G. 78 (5 Beyit), s. 63.

⁸⁹³ gördüñse: gördükde **D.**

⁴ D.'de 5. beyittir.

355⁸⁹⁴

Remel

fā' ilātün fā' ilātün fā' ilātün fā' ilātün

[Ġazel]

[ŞABRĪ]

1. Dil-i bî-niyâz-ı ğayra der-i nâzı bâz idersün
Nağd-i⁸⁹⁵ niyâz idersem⁸⁹⁶ baña⁸⁹⁷ tâze nâz idersün
2. Meger âh u zârı ey gül saña hoş gelür hezâruñ
Geh hemîşe âşiyânın kafes-i niyâz idersün
3. Saña lâzım idi ey dil hele güş-mâl-i tırta*
Niye böyle mest olursun niye keşf-i râz⁸⁹⁸ idersün
4. Eşer eylemez mi ey ğam saña şu' le-i derünüm
Yanar âteş içre bilsem nice terk-i tâz idersün
5. Sühan-ı şafâ-yı vaşlı⁸⁹⁹ nice ihtiyâr⁹⁰⁰ idersün
Sözi şerh-i ğamda Şabrî o kadar dırâz idersün

356⁹⁰¹

Remel

fā' ilātün fā' ilātün fā' ilātün fā' ilün

[Ġazel]

[ŞABRĪ]

1. Nağl-i nevsün girye-i bî-ihtiyârımdan şağın
Seyl-i serv-endâz-ı eşk-i bî-ğarârımdan şağın
2. Tîr-i âhum zerre encümden gezer ey Zâl-i çarğ
Ġâfil olma nâvek-i cevşen-ğüzârımdan şağın

⁸⁹⁴ Sabrî-i Şâkir D., G. 121 (5 Beyit), s. 174.

⁸⁹⁵ nağd-i: nağddür **M.**

⁸⁹⁶ idersem: idersen **D.**

⁸⁹⁷ baña: bize **D.**

* Mısranın vezni aksamaktadır.

⁸⁹⁸ râz: zâr **D.**

⁸⁹⁹ vaşlı: vaşlın **D.**

⁹⁰⁰ ihtiyâr: ihtişâr **D.**

⁹⁰¹ Sabrî-i Şâkir D., G. 112 (5 Beyit), s. 170.

3. Āteşin-āhum ğazāl-ı mihre şalmışdur kemend
 Kaçma benden gel kemend-i tâbdârumdan şağın
4. Kaçbrüme çeşm-i haķâretle nazâr kılma saña
 H̄âb-ı bî-hüşı virür seng-i⁹⁰² mezârumdan şağın
5. Bir gün evc-i fitnedden Şabri⁹⁰³ iner dil murgına
 Şahbâz-ı zülf-i bâl-efşân-ı yârumdan şağın

357⁹⁰⁴

Remel

fâ' ilâtün fâ' ilâtün fâ' ilâtün fâ' ilün

[Ġazel]

[FUZÛLÎ]

1. Yağma cânım nâle-i bî-ihtiyârumdan şağın
 Dökme kanum âb-ı çeşm-i eşk-bârumdan şağın
2. Şu virür her şubh-dem gözyaş tîğ-i âhuma
 Çok beni incitme tîğ-i âbdârumdan şağın
3. Gelme kaçbrüm üstine 'aşk içre men tek olmayın
 Ta' ne taşıdur saña seng-i mezârumdan şağın

[29b]

358⁹⁰⁵

Hezec

mefâ' ilün mefâ' ilün mefâ' ilün mefâ' ilün

[NEF'Î]

[Ġazel]

1. Nice mest olmasun 'aşık felek peymâne ğam şahbâ
 Münâsib bezm-i 'aşka haķ bu hem peymâne hem şahbâ

⁹⁰² seng-i: hâk-i D.

⁹⁰³ Şabri: Şabri-i D.

⁹⁰⁴ Fuzûlî D., G. 223 (7 Beyit), s. 239.

³ -D.

⁹⁰⁵ Nef'î D., G. 4 (6 Beyit), s. 212.

2. Ne feyz alur sifāl-i bādeden pīr-i muğān bilse⁹⁰⁶
Çekerdi reşkden kandil ile şeyhü'l-ḥarem şahbā
3. Ḥumār öldürdi⁹⁰⁷ hem⁹⁰⁸ ğam cānumuzdan eyledi bī-zār
Meded yoğ mı bize ey sākī-i şāhib-kerem şahbā
4. Ğam-ı rindān-ı ʿālemdür benüm de çekdüğüm yoğsa
Baḡa ne⁹⁰⁹ ḡūn-ı dil nūş eylerüm ger bulmasam şahbā
5. ʿAceb tiryāk-i nāfiʿ dūr cihānuḡ⁹¹⁰ zehr-i ḡahrına
Ḳoma Neʿ ī elünden rind iseḡ mānend-i Cem şahbā

359⁹¹¹

Hezec

mefāʿ ilün mefāʿ ilün mefāʿ ilün mefāʿ ilün

[Ġazel]

RIZĀ

1. İderken ʿāşık-ı şūrīdeden defʿ -i elem şahbā
Baḡa hecrünle virdi sākīyā envāʿ -ı ğam şahbā
2. Muḡaḡkaḡ oldı ilhāmıyla şemʿ -i ḡāme-i dildür
N'ola kandilini per eylese şeyhü'l-ḥarem şahbā
3. Fezā-yı ʿaşḡda seyr ile eyitdi bülbül-i ḡūyā
Beni ey sākī-i gül-çehre-i şāhib-kerem şahbā
4. Yaşāḡ-ı meyden āzürde-dil olmam künc-i miḡnetde
Dilā ḡūn-ı ciger nūş eylerüm ger bulmasam şahbā
5. Şafā-yı ḡātır istersenḡ bu miḡnetgāh-ı ʿālemd
Rızā bir dem elünden düşmesün mānend-i Cem şahbā

⁹⁰⁶ bilse -D

⁹⁰⁷ öldürdi: aldı M.

⁹⁰⁸ hem: hem u M.

⁹⁰⁹ baḡa ne: yegāne D.

⁹¹⁰ cihānuḡ: cihānda M.

⁹¹¹ Rızā mahlaslı şiirlerin yer aldığı çalışmalarda tespit edilememiştir (Bkz. Kaynakça).

360⁹¹²

Hezec

mefā' ilün mefā' ilün mefā' ilün mefā' ilün

[Ġazel]

[NĀBĪ]

1. Sirişinde anuñ kim nūr var albinde kīn olmaz
Muşaffā tıynetānuñ arf-ı ebrūsında in olmaz
2. Hālāvet müstekīndür ab[ ] -ı zenbūrān-ı aterde
Müseddes-hāne-i kevn ü mekān bī-engübīn olmaz
3. Sirişk-i eşmüme ehl-i nifāuñ i[ ] timād itme
Esāsında binānuñ reş-i āb olsa mein olmaz
4. Hāyālūñ gelse de itmez arār āyīne-i dilde
Zemīn-i şüre de gülşen de olsa dil nişin olmaz
5. Olurdu bī-ta[ ] ab müşrif temāşā-yı harābāta
Diriā pāre-i mīnā-yı meyden dūr-bīn olmaz
6. Miyān-ı eşm ü ebrūda nihānī güft ü gūlardan
Ne delū olsa da bī-vesvese hāır emīn olmaz
7. İden hep reng ü būy-ı bāınīdūr cilve zāhirde
Anuñçün ışr her sāde dıratuñ dārin olmaz
8. Bilen hāk-i Sitanbuldur rūsūm-ı şīve-i nāzı
Kenāruñ dil-beri nāzik de olsa nāzenīn olmaz
9. Sezā tāze maalle yapmaa beyt-i nezāyirden
Binā-yı nazma Nābī böyle bir nāzik zemīn olmaz

⁹¹² Nābī D., G. 303 (12 Beyit), s. 684-685.

⁸ D.'de 10. beyittir.

⁹ D.'de 12. beyittir.

361⁹¹³

Hezec

mefā' ilün mefā' ilün mefā' ilün mefā' ilün

[Ġazel]

[SĀMĪ]

1. Sirişk olmazsa levḥ-i dilde dāğ-ı āteşin olmaz
Muḳaddem şafḥa nemnāk olmasa naḳş-ı nigīn olmaz
2. Zaḥım-nā-ḥorde-dil la' l-i lebūnden büse-çin olmaz
Ten-i mūm olmadın sūrāḥ sūrāḥ engübīn olmaz
3. Ḥalāvet der-^ç aḳabdur telḥ-i düşnām-ı la' lünde
Merāret māni' -i ṭa' m-ı lezīz-i dār-ı çin olmaz
4. Tevāzu' itse de rūbeh-firibān⁹¹⁴ olma dil-beste
Binā ser-der-zemīn-i inḥirāf olsa metīn olmaz
5. Olan āyīneveş vā-reste gerd-i ḥod-perestīden
Dilinde ^ç aks-i zışt-i kīneden çin-i cebīn olmaz
6. Olur sūdāgerān-ı nazma nā-şāyeste-i rağbet
Metā' -ı ma' rifet kim zīb-i düş-ı āferīn olmaz
7. Per-i pervāne-i tedbīr buḥrānuḡdan⁹¹⁵ ey Sāmī
Ḥudānuḡ şem' -i taḳdīrine bād-ı āstīn olmaz

⁹¹³ Arpaemīni-zāde Sāmī D., G. 43 (8 Beyit), s. 319-320.

⁹¹⁴ rūbeh-firibān: şūret-perestān **D**.

⁵ D.'de 6. beyittir.

⁶ D.'de 5. beyittir.

⁹¹⁵ buḥrānuḡdan: taḥrīkīnden **D**.

⁷ D.'de 8. beyittir.

[30a]

362⁹¹⁶

Hezec

mefā' ilün mefā' ilün mefā' ilün mefā' ilün

[Ġazel]

[ŞĀKİR]

1. Dimāğ-ı⁹¹⁷ cāna bŷy-ı kākŷl-i ' anber-şemīm aldum
Hevā-yı sŷnbŷli dirler meşāma⁹¹⁸ bir nesīm aldum
2. İlik gibi geçŷrdŷm yağadan öksŷzce bir tıflı
Girībān-ı vişāle ya' nī bir dŷrr-i yetīm aldum
3. Yapışmak muhtemeldŷr sā' id-i berrāk-ı cānāna
Bu şeb rŷ'yāda zīrā destŷme bir kŷlçe sīm aldum
4. Hevā-yı Leylā-yı zŷlf-ile ser-gerdān olup Şākır⁹¹⁹
' Aceb sevdāya dŷşdŷm başuma kayd-ı ' aẓīm aldum

363⁹²⁰

Muzāri'

mef' ŷlŷ fā' ilātŷ mefā' ilŷ fā' ilŷn

[Ġazel]

[ŞĀKİR]

1. Meyl⁹²¹ itmek-ile dil-ber-i mehveş bahāsına
Aldı ketān-ı şabrumı āteş bahāsına
2. Yağmā idince ġamze-i tātārı⁹²² dilleri
Virdŷm o şāha cānumı tirkeş bahāsına

⁹¹⁶ Şākır D., G. 49 (8 Beyit), s. 149.

⁹¹⁷ dimāğ-ı: meşām-ı D.

⁹¹⁸ meşāma: dimāğa D.

² D.'de 4. beyittir.

⁴ D.'de 2. beyittir.

⁹¹⁹ Şākır: şimdi D.

⁹²⁰ Şākır D., G. 60 (5 Beyit), s. 155.

⁹²¹ meyl: nāz D.

⁹²² tātārı: tātār-ı D.

3. Çokdur niyāz-ı vaşl iderek⁹²³ naḳd-i cān be-kef
Nāz eylesün o Yūsuf-ı serkeş bahāsına
4. Çıkmazsa alma ḥaṭṭ-ı siyeh rüy-ı alına
Degmez metā' -ı sāde münakkaş bahāsına
5. Sūḳ-ı hünerde bu ğazel-i penc-beyt ile
Virdüm ḳumāş-ı nazm-ı terüm⁹²⁴ beş bahāsına

364⁹²⁵

Müctes

mefā' ilün fe' ilātün mefā' ilün fe' ilün

[Ġazel]

NEVRES

1. Ruḥuṅ ki şerm-ile eyler niḳābı āb-zede
Bir āftābdur eyler seḫābı āb-zede
2. ' Araḳ-feşānī-i la' l-i lebün ider sāḳī
Ḥaṭ-ı piyāle vü mevc-i şarābı āb-zede
3. Dilüm güdāḫte itmekde tāb-ı ruḫsārı
Bu bezmün āteşi eyler kebābı āb-zede
4. ' Aceb mi olsa nigāhumla rüyı ḫoy-kerde
Nem-i sirişkümler āftābı āb-zede
5. Sütür-ı mevcini maḫv itdi cūlaruṅ eşkümler
Hüner degül midür itmekde ābı āb-zede
6. O rütbe ğarḳ-ı ' araḳdur teb-i firāḳ-ile ten
Ketān-ı cismüm ider māh-tābı āb-zede
7. Pür-āb u tāb oḳudur şı' r-i Nevres ü Rāğıb
Ki itdi nüşḫa-i şad intiḫābı āb-zede

³ D.'de 4. beyittir.

⁹²³ niyāz-ı vaşl iderek: ümīd-i vaşl eder D.

⁴ D.'de 3. beyittir.

⁹²⁴ virdüm ḳumāş-ı nāzm-ı terüm: Şākir metā' -ı nazmımı ver D.

⁹²⁵ Nevres mahlaslı şiiirlerin yer aldığı çalışmalarda tespit edilememiştir (Bkz. Kaynakça).

365⁹²⁶

Müctes

mefā' ilün fe' ilātün mefā' ilün fe' ilün

[Ġazel]

[RÜŞDİ]

1. Vefā umar dil-i ' aşık cefā maḥallinde
Cefā ider o ' acebdür vefā maḥallinde
2. Metā' -ı vaşlına dil naḫd-i cān virürse n'ola
Bulunsa birbirine āşinā maḥallinde
3. Nedür o şive-i güftār o cünbiş-i ḥübī
Niyāza nāz u edāya edā maḥallinde
4. Ḥabāb-ı bādeyi kıl sāḫī dīdebān şāyed
Gelüp gider vire ğam bir şafā maḥallinde
5. Derünğden eyleme Rüşdīyi dūr cā'iz kim
Tefahḫuş eyleme sen iḫtizā maḥallinde

366⁹²⁷

Müctes

mefā' ilün fe' ilātün mefā' ilün fe' ilün

[Ġazel]

[RÜŞDİ]

1. Leḫāfet ancaḫ o nev-ḫaṭṭ⁹²⁸ ' izāra ḫalmışdur
Belī şafā-yı gül evvel bahāra ḫalmışdur
2. Şaḫın şaḫın mey-i naḫvet be-ser olan ğāfil⁹²⁹
Senünğ de derd-i serünğ bir ḫumāra ḫalmışdur
3. Sirişk-i çeşümü çünkim ḫesāba şaymadı yār
Ne çāre çāresi rüz-ı şümāra ḫalmışdur

⁹²⁶ Rüşdî mahlaslı şiirlerin yer aldığı çalışmalarda tespit edilememiştir (Bkz. Kaynakça).

⁹²⁷ Rüşdî D., G. 41 (5 Beyit), s. 60.

⁹²⁸ nev-ḫaṭṭ: nev-ḫaṭṭ-ı D.

² D.'de 4. beyittir.

⁹²⁹ ğāfil: ' ākil D.

³ D.'de 2. beyittir.

4. Güşāde olmağa Rüşdīye gonce-i ümmīd
Nesīm-i merḥamet-i⁹³⁰ Girdgāra qalmışdur

[30b]

367⁹³¹

Hezec

mef^ˆülü mefā^ˆilü mefā^ˆilü fe^ˆülün

[Ġazel]

[VESİM]

1. Rūyuñ şanemā āyāne-i ehl-i nazardur
Ḥāk-i qādemün kuḥl-ı cilā-baḥş-ı başardur
2. Fikr-i ruḥ u endişe-i nuql-ı leb-i la^ˆlün
Bezm-i dil ü cān içre hemān gül-be-şekerdür
3. Ey nūr-ı başar gerdenün üzre o siyeh ḥāl
ˆAks-i eşer-i merdümek-i dīde-i terdür
4. Bu ḥüsn-ile şehri içre o ḥurşīd-melāḥat
Berhem-zen ü şūriş-figen-i devr-i kamerdür
5. Kilk-i güher-efşānuña aḥsent⁹³² Vesīmā
Bu nazm degül rişte-i elmās u düredür⁹³³

368⁹³⁴

Remel

fe^ˆilātün fe^ˆilātün fe^ˆilātün fe^ˆilün

[Ġazel]

[VESİM]

1. Zāhidā bāde benüm küze-i şād-āb senün
Kevşer-i Ḥuld benüm kāse-i cüllāb senün

⁹³⁰ merḥamet-i: merḥamet **D.**

⁴ D.'de 5. beyittir.

⁹³¹ Vesīm D., G. 42 (5 Beyit), s. 588-589.

⁹³² aḥsent: aḥsenet **D.**

⁹³³ düredür: güherdir **D.**

⁹³⁴ Vesīm D., G. 172 (8 Beyit), s. 728-729.

2. Görelüm neş'e-fezā zevk-nümā kaᅅırsıdur
Cām-ı ser-şār benüm āyāne-i ān senüñ
3. Cān dimāğın görelüm kaᅅırsı eyler hoş-bū
Zülf-i dildār benüm sünbül-i sīr-āb senüñ
4. Kızıble-i rüyı baᅅa secdegeh-i kūyı saᅅa
Ebrū-yı yār benüm kūşe-i mihrāb senüñ
5. Ben değışmem külehüm tāc-ı zer-i şāhāna
Nemed-i faᅅr benüm aᅅlas u sincāb senüñ
6. Dil-berā gūş kıll efsāne-i rāz-ı dilümi
Kızışsa-i 'aşk benüm çeşm-i girān-ᅅ'āb senüñ
7. Kebş-i cān gamze-i ᅅün-rīzūñe ᅅurbān olsun
Dil-i mecrūᅅ benüm tığ-i siyeh-tāb senüñ
8. ᅅük-m-i taᅅdīre Vesīmā gibi gel ᅅursend ol
Zāhidā bāde benüm kūze-i şād-āb senüñ

369⁹³⁵

Remel

fe' ilātün fe' ilātün fe' ilātün fe' ilün

[Ėazel]

[VESİM]

1. Zāhidā ᅅuld senüñ lezzet-i dīdār benüm
Kūy-ı dildār senüñ ᅅal' at-ı dīdār⁹³⁶ benüm
2. Bū senüñ⁹³⁷ neş'e benüm naᅅl senüñ nuᅅl benüm
Gül-i sīr-āb senüñ sāğar-ı ser-şār⁹³⁸ benüm
3. Saᅅa ādāb-ı fūnūn u⁹³⁹ baᅅa sevdā-yı cūnūn
Cevher-i 'aᅅl senüñ 'aşk-ı ciger-ᅅ'ār benüm
4. Görelüm gevher-i şehvāreye kim mālīk olur
Sāᅅil-i ᅅuşk senüñ ᅅulzum-ı zehᅅār benüm

⁹³⁵ Vesīm D., G. 189 (6 Beyit), s. 746.

⁹³⁶ ᅅal' at-ı dīdār: zevk-i ruᅅ M.

⁹³⁷ bū senüñ: buseñ D.

⁹³⁸ ser-şār: şer-şār D.

⁹³⁹ u -D.

5. Cāme-i zerķ senüñ hırķa-i peşmîne benüm
Sübħa vü şāl senüñ zülf-i siyekār benüm
6. Kısmet-i Hakkı beyān itdi saña kilc-i Vesīm
Fırķat-i yār senüñ vuşlat-ı dildār benüm

[31a]

370⁹⁴⁰

Muzāri^c

mef' ūlū fā' ilātü mefā' ilü fā' ilün

[Ġazel]

[VĀŞIF]

1. Geh rüy u gāhī kāküline dil rübüdedür
Şevket ħayāli gibi gönül reng u budadur
2. Bulmaz ġinā gürisne-dil irād-ı cāhla
Çeşm-i ħabāb-ı sāğarı gör hep sebüdadur
3. Süz-ı niyāz ider leb-i kāmuy perīde reng
Nilüfer-i bahār-ı ġinā āb-ı rüdadur
4. Āyīne-ħānedür bu cihān ħüb eger ki zışt
Timşāl-i ħālünje nigerān ol nümüdedür
5. İzhāra yok vesīle-i dil-cüy Vāşifā
Gencīne-i derūnda hüner tūde tūdedür

371⁹⁴¹

Muzāri^c

mef' ūlū fā' ilātü mefā' ilü fā' ilün

[Ġazel]

[VESİM]

1. La' lün mişāl-i ġonce ki cānā küşüdedür⁹⁴²
Dehre hezār çeşme-i cānı nümüdedür

⁹⁴⁰ Vâsıf mahlaslı şiirlerin yer aldığı çalışmalarda tespit edilememiştir (Bkz. Kaynakça).

⁹⁴¹ Vesīm D., G. 50 (6 Beyit), s. 596.

⁹⁴² küşüdedür: kişverdedir **D**.

2. Çeşmün henüz ' işve ile kim günüdedür
Ğamzeñ hemîşe ' aşıkā hañçer nümüdedür
3. Mümkün midür kapılmaya⁹⁴³ hurşide jale hiç
Ey âftâb-ı hüsn saña dil rübüdedür
4. Mânend-i sâye pâyına bir serv-i ser-keşün
Eşk-i niyâz cü gibi her sūya sūdedür
5. Maşşer dinilse kūyuña şâyestedür henüz⁹⁴⁴
Kim küşteğân-ı ' aşkuñ-ile tūde tūdedür
6. Mu' ciz-nümā hadīka-i nazm-ı Vesîmi gör
Nādide hoş-zemîn gâzel-i nâ-şenüdedür⁹⁴⁵

372⁹⁴⁶

Remel

fā' ilātün fā' ilātün fā' ilātün fā' ilün

[Ġazel]

[RÂŞİD]

1. Çâşnî-yâb olmağ için⁹⁴⁷ ol leb-i gülfâmla
Yârdan birdür selâmuñ lezzeti düşnâmla
2. Dil-ıırâş-ı tab' dur insâna kayd-ı iştiñâr
Ĥâtem-i la' lin olur künde ümîd-i nâmla
3. İttiñâd-ı seng ü minâdan ' aceb farkı nedür
Ehl-i zühdün imtizâcı rind-i dürd-âşâmla
4. Bir dil-i pür-feyz dünyâyı ider mi kām-yâb⁹⁴⁸
Her mañal pür-tâb olur mı germî-i ĥammâmla
5. Şîşe-i dil fikr-i çeşmünle olup leb-rîz-i ĥün
Yandı ĥandîl-i ĥayâlüm revğan-ı bādâmla

⁹⁴³ kapılmaya: muĥâbele D.

⁹⁴⁴ henüz: seniñ D.

⁹⁴⁵ nâ-şenüdedür: nâ-neşidedir D.

⁹⁴⁶ Râşid D., G. 218 (5 Beyit), s. 435.

⁹⁴⁷ olmağ için: olduğı için D.

2 -D.

⁹⁴⁸ kām-yâb: şâd-kām D.

⁵ D.'de 2. beyittir.

6. Her ʃabīʿ at Rāšid olmaz böyle şüret-bīn-i feyz
Rū-be-rū olsa daḡı āyīne-i ilhāmla

[31b]

373⁹⁴⁹

Hezec

mefāʿ ilūn mefāʿ ilūn mefāʿ ilūn mefāʿ ilūn

[Ġazel]

[FĀʾİK]

1. Refīk-i nā-muvāfiqdan daḡı maʿ ʔıldür reh-zen
Müsellemdür ʿ aqılsız dostdan şāhib-ḡired düşmen
2. Derūn-ı sīneye şad dāḡ-ı ḡasret oldı tāb-efgen
Yine ey cism-i zār [u] derd-perver dīdeler rüşen
3. İder āzürde bir zālīm de lā-büd merdüm-i āzārı⁹⁵⁰
Alurmuş intikām-ı zaḡm-ı pāyı ḡārdan sūzen
4. İderdi⁹⁵¹ ḡārlardan dāmen-i gül-ḡonceyi āzād⁹⁵²
Olaydı kārger şaḡn-ı çemende cezbe-i sūsen
5. ḡarāb olsa göḡül ʿ ayn-ı zarar dur dāḡ-ı hicrānuḡ
Olur bir gūne raḡne ḡāne-i vīrāneye revzen
6. Hemān bende idersün āzmāyiş tīr-i müjgānuḡ
Hemāşe ey kemān-ebrū nedür bu çekdügüm senden
7. Olur germiyyet-i ḡurşīd rüz-ı maḡşere perde
Eger dest-i recāya vaḡf olursa kūşe-i dāmen
8. Dil-i sengīn-i yāri nerm ider āḡ-ı cihān-sūzum
Olur fersūde-i āteş ne deḡlü saḡt ise āhen
9. Gümüş-ḡāne emīni oldı şandum kendümi Fāʾik
İdince nāʾil-i vuşlat beni ol şūḡ-ı sīmīn-ten

⁶ D.'de 5. beyittir.

⁹⁴⁹ Mecmuada şiirin maktaʿ beytinde yer alan “emīn” kelimesinin üzeri mahlas zannedilerek kırmızı mürekkeple çizilmiştir. Ancak gazelin Fāʾik'e ait olduğu tespit edilmiştir. Fāʾik D., G. 98 (9 Beyit), s. 173-174.

⁹⁵⁰ āzürde bir zālīm de lā-büd merdüm-i āzārı: zālīmi elbette bir zālīm de āzürde D.

⁹⁵¹ iderdi: olurdu D.

⁹⁵² gül-ḡonceyi āzād: gül-ḡonce āzāde D.

374⁹⁵³

Müctes

mefā' ilün fe' ilātün mefā' ilün fe' ilün

[Ġazel]

[SĀMĪ]

1. Fūrūġ-ı luṭfı füzün itse mäh-peykerümüz
Sipihri-i bahta ziyā-pāş olurdı aḥterümüz
2. Siyāh-mest-i cünün eyler ' aşık-ı zārı
Ne dem ki ola⁹⁵⁴ perişān-ṭurra dil-berümüz
3. Düşerse pertev-i ḥüsni piyāle-i ṭaraba
İder cihānı münevver⁹⁵⁵ ziyā-yı sāġarumuz
4. İderse muġbeçe-i ' işve-bāz⁹⁵⁶ sākīlik
Piyāle-i Cem olur sāġar-ı mücevherümüz
5. Felekde olmasa ḥurşid Sāmī dünyāya
Kifāyet eyler idi şem' -i dāġ-ı enverümüz

375⁹⁵⁷

Müctes

mefā' ilün fe' ilātün mefā' ilün fe' ilün

[Ġazel]

[BEZMĪ]

1. Niķāb iderse cemāle o mäh-peykerümüz
Çerāġ-ı mihri yaķar āh-ı şu' le-perverümüz
2. Hilāl-i sāġarı sākī ideydi zīver-i dest
Sipihri-i ṭālī' e ḥurşid olurdı aḥterümüz

⁹⁵³ Arpaemini-zāde Sāmī D., G. 46 (6 Beyit), s. 321-322.

⁹⁵⁴ ki ola: iderse **D.**

⁹⁵⁵ münevver: müşa' şa' **D.**

⁴ D.'de 5. beyittir.

⁹⁵⁶ ' işve-bāz: ' işve-ḥiz **M.**

⁵ D.'de 6. beyittir.

⁹⁵⁷ Bezmî mahlaslı şiirlerin yer aldığı çalışmalarda tespit edilememiştir (Bkz. Kaynakça).

3. Libās-ı al-ile görseñ o şāhid-i cānı
Mişāl-i şu‘ le firūzān olurdı sāğarumuz
4. Aқardı şu gibi ma‘ nā dilünđen ey zāhid
Göreydüñ āyāne-i rāz-ı ħüsn-i cevherümüz
5. Terennüm eyle maқām-ı ħicāzda Bezmī
Ki müsikīden olur feyz-yāb dil-berümüz

376⁹⁵⁸

Müctes

mefā‘ilün fe‘ilātün mefā‘ilün fe‘ilün

[Ġazel]

[TĀLĪB]

1. Pür oldu vaşf-ı fūrūğ-ı ruĥuñla defterümüz
Şu‘ ā‘ -ı mihr n’ola olsa tār-ı mıştarumuz
2. Firāz-ı mevc-i yem-i meyde eylerüz pervāz
Per-i tezerv-i şürāĥi olursa şeh-perümüz
3. Derün-ı ĥāl-i süveydāyi eyledi i‘lām
O şūĥa āteşin izĥār idince micmerümüz
4. Yanup tutışdı ĥayāl-i ĥaṭ-ı ‘izār-ı güle
‘Aceb mi bizi de ađlatsa dūd-ı ‘anberümüz
5. Telāṭum-ı yem-i ġamdan ĥalāş bulduğ hep
Olalı lenger-i keşti-i bāde lengerümüz
6. Yed-i қаzāda cilādāde tiğ gördükçe
Nihān olur reg-i dilde ĥurūş-ı cevherümüz
7. Zamān-ı devlet-i iksir-i eşk-i ĥüninden
Cihānı ĥātem-i yāķūta döndürür zerümüz
8. Ne ki rehā bulamaz baĥt-ı tīre-i müjeden
Sipih-ı dīdeden itse zūĥūr aĥterümüz
9. Şemīm-i sünbül idüp beste ĥāṭıruñ Tālīb
Hevā-yı kākül-i ĥoş-būda hem-serümüz

⁹⁵⁸ Tālīb mahlaslı şiirlerin yer aldığı çalışmalarda tespit edilememiştir (Bkz. Kaynakça).

[32a]

377⁹⁵⁹

Hezec

mefā' ilün mefā' ilün mefā' ilün mefā' ilün

[Ġazel]

[RĀŞİD]

1. Sühan kim vāyedār-ı çāšnīdür la' l-i nābından
Olur gül-şekker-i lezzet-çekān zehr-i ' itābından
2. Hürüş-ı mey hişār-ı rāhat-ı cān-ı mükedderdür
Bu bezmün ben hele ma' mūr-ı ter bilmem harābından
3. Yeter çekdük ekābirden şudā' -ı şandal-ı minnet
Bu bāguñ derd-i serdür vāyemüz ancak kilābından
4. Hemān vaqf-ı tekāpū-yı reh-i şevk olduğındandır
Ayağ-ı meyde olmak āb-ile peydā habābından
5. Kişi miqdārını bilmek gibi⁹⁶⁰ Rāşid şevāb olmaz
Zekātı dağı efvün virmeyi sevmem şevābından⁹⁶¹

378⁹⁶²

Remel

fā' ilātün fā' ilātün fā' ilātün fā' ilün

[Ġazel]

[RĀSİH]

1. Süzme çeşmün gelmesün müjgān müjgān üstine
Urma zaḥmı⁹⁶³ sīneme peykān peykān üstine
2. Dilde gam var şimdilik luḥf eyle gelme ey sürür
Olamaz bir ḥānede mihmān mihmān üstine

⁹⁵⁹ Rāşid D., G. 190 (5 Beyit), s. 418.

² -D.

⁴ D.'de 2. beyittir.

⁹⁶⁰ gibi: kadar D.

⁹⁶¹ şevābından: nişābından D.

⁹⁶² Rāsih D., G. 85 (5 Beyit), s. 325.

⁹⁶³ zaḥmı: zaḥm-ı D.

² D.'de 4. beyittir.

3. Yârdan mehcûr iken düşdük diyâr-ı ğurbete⁹⁶⁴
Dehr gösterdi yine⁹⁶⁵ hicrân hicrân üstine
4. Rîze-i elmâs eker her açduğı zaĥma o şûĥ
‘Ömri⁹⁶⁶ var olsun ider iĥsân iĥsân üstine
5. Hem mey içmez hem güzel sevmez dimişler ĥaĥķına
Eylemişler Râsiĥe bühtân bühtân üstine

379⁹⁶⁷

Muzâri‘

mef‘ülü fâ‘ilâtü mefâ‘ilü fâ‘ilün

[Ėazel]

[NEDİM]

1. Zülf ü külâhı virdi ĥalel Maĥrib u Fasa
Çeşm-i kebûdı şaldı aĥın mülk-i Çerkese
2. Gelmiş ĥaĥ-ı siyeh ruĥına âĥ ey gönül
Semmür ĥoş yakışmış o gül-penbe aĥlasa
3. Çâk itmesün mi câme-i şabri⁹⁶⁸ görünce dil⁹⁶⁹
Baĥ şol⁹⁷⁰ yeşil muĥaddeme ol⁹⁷¹ kırmızı fese
4. Ney-zen bezimde⁹⁷² muĥribe hem-vâre kec baĥar
Bilmem miyânlarında nedür bu münâfese
5. Ebrûlar üstine dökilüp kâküli Nedim
Taşvîr-i Çinî yazmış o tāk-ı muĥarnasa

³ D.’de 2. beyittir.

⁹⁶⁴ ğurbete: ğurbetde D.

⁹⁶⁵ yine: baĥa D.

⁴ D.’de 3. beyittir.

⁹⁶⁶ ‘ömri: luĥfi D.

⁹⁶⁷ Nedim D., G. 129 (5 Beyit), s. 236-237.

⁹⁶⁸ şabri: sebzî D.

⁹⁶⁹ dil: gül D.

⁹⁷⁰ şol: şu D.

⁹⁷¹ ol: şol D.

⁹⁷² bezimde: bezmde D.

380⁹⁷³

Remel

fā' ilātün fā' ilātün fā' ilātün fā' ilün

[Ġazel]

[ĶABŪLĪ]

1. Ol ki māha nūr⁹⁷⁴ tevcīh eylemiş⁹⁷⁵ rü qoymış ad
Nürdan bir nün peydā kılmış ebrü qoymış ad⁹⁷⁶
2. Zerrece yok la' lden bir dürc kılmış⁹⁷⁷ fem dimiş
Jäleler dürc eylemiş dürc içre⁹⁷⁸ lü 'lü qoymış ad
3. Sîmden bir levḥ⁹⁷⁹ taşvîr itmiş üstād-ı ezel
Rişteler taḥrîr idüp eṭrāfına mû qoymış ad
4. Çehre-perdāz-ı teşāvîr-i nigāristān-ı quds
Bir mücellā çehre açmış rüy-ı nîgü⁹⁸⁰ qoymış ad
5. Noḳta deḡlü nuṭfeyi nuṭqa getürmüş ol Ḥakîm
Ḥikmeti gör kim Ķabūlî sūḡan-gü qoymış ad

⁹⁷³ Kabūlî D., G. 44 (7 Beyit), s. 552-553.

⁹⁷⁴ nūr tevcīh: nūr u fer tevcīh **D**.

⁹⁷⁵ eylemiş: idüp **D**.

⁹⁷⁶ nürdan bir nün peydā kılmış: meddāh-ı ' aşıka ol rüya **M**.

² D.'de 3. beyittir.

⁹⁷⁷ zerrece yok la' lden bir dürc kılmış: bir müdevver la' lden bir ḥoḳqa düzmiş **D**.

⁹⁷⁸ dürc eylemiş dürc içre: dizmiş anuḡ içinde **D**.

³ D.'de 2. beyittir.

⁹⁷⁹ sîmden bir levḥ: bir mücellā levḡa **D**.

⁴ D.'de 5. beyittir.

⁹⁸⁰ bir mücellā çehre açmış rüy-ı nîgü: sāde bir peyker güşāyiş eylemiş rü **D**.

⁵ D.'de 7. beyittir.

[32b]

381⁹⁸¹

Hezec

mefā' ilün mefā' ilün mefā' ilün mefā' ilün

[Ġazel]

[RĀŞİD]

1. Çeküp şevk-i sülhan si pāre-i⁹⁸² ta' bire sed şimdi
Hamuş itdi beni bisyārī-i cūş-ı şaded şimdi
2. Hirās-ı zaḥm-ı şemşir-i sitemden olsun āsūde
Olan cevşen-be-düş-ı halka-i çeşm-i ḥased şimdi
3. İder⁹⁸³ tārāc-ı hūş āmed-şud-ı fikr-i melāl elbet⁹⁸⁴
Bize sermāye-i derd-i cünün besdür⁹⁸⁵ ḥired şimdi
4. Tehidür merd-i himmet-pişeden meydān-ı istimdād
Cihānda kimden itsün ādem ümmid-i meded şimdi
5. Olurmuş ğamdan eymen hırkaya başın çeken ammā⁹⁸⁶
Giribān-ı ser-i endişedür ceyb-i nemed şimdi
6. Maḥall-i Tūr-ı 'uzletdür қаbül-i şive-i ülfet
Müreccaḥdur yanumda merḥabādan dest-i red şimdi
7. Bahār-ı reng ü büy-ı bī-ḥazān-ı bāğ-ı ma' nādan
Bu nazm-ı tāzedür Rāşid gül-i rüy-ı seped şimdi

⁹⁸¹ Rāşid D., G. 245 (7 Beyit), s. 450.

⁹⁸² si pāre-i: ḥayfā reh-i D.

⁹⁸³ ider: idüp D.

⁹⁸⁴ fikr-i melāl elbet: sevdā-yı ğam ḥayfā D.

⁹⁸⁵ besdür: oldı D.

⁹⁸⁶ ammā: ādem D.

382⁹⁸⁷

Hezec

mefā' ilün mefā' ilün mefā' ilün mefā' ilün

[Ġazel]

[VAŞŞĀF]

1. Per-i bī-tāb̄-i nezzāreme ey lāle-ḥad şimdi
Fiğān kim cünbiş-i müjgānlarumdur dest-i red şimdi
2. Zihām-ı tavḫ-ı ḫumrī-i nigāh 'aşıka ne medsün
Zırılı-ber dūş-ı rezm-i nāzdur ol serv-ḫad şimdi
3. Bağal-gīr-i nigāh-ı mest idi müjgānın ol āfet
Dirīgā bir niçe ḫün-ḫ'arı itmiş mu' temed şimdi
4. Ümīd-i vuşlatı te 'yīd idüp ḫaṭṭ-ı dil-ārādan
Göñül mişāḫın itmiş bend idüp bir mūya sed şimdi
5. Bilinmez kāmīlūḡ⁹⁸⁸ fevtinden evvel ḫadr-i⁹⁸⁹ āşarı
Meḫakk-ı ḫāk-ile sencīdedür ḫüsn-i ḫired⁹⁹⁰ şimdi
6. Bün-i çāh-ı ḫiyelden cezb ider bir Yūsuf-ı kāmı
Tevāzu' -pīşedür ser-tā-ser iḫvān-ı ḫased şimdi
7. Hümā-yı ṭab' -ı dāniş üstüḫ'ān-ı zār mübāhata
Gülü-yı i' tibārın eylerüz Vaşşāf med şimdi

383⁹⁹¹

Hezec

mefā' ilün mefā' ilün mefā' ilün mefā' ilün

[Ġazel]

[SĀMĪ]

1. Çeküp farṭ-ı hücūm-ı ḡuşsa rāh-ı 'ayşa sed şimdi
Leb-i ḫamyāzekāra ḫod-be-ḫoddur dest-i red şimdi

⁹⁸⁷ Mecmuada şiirin makta' beytinde yer alan "dāniş" kelimesinin üzeri mahlas zannedilerek kırmızı mürekkeple çizilmiştir. Ancak bu gazel, Dāniş mahlaslı şiirlerin yer aldığı çalışmalarda tespit edilememiştir. ŞM. ve TN-3'te şiirin 5. beyti Vassāf'a ait olarak kaydedilmiştir (Bkz. Kaynakça). ŞM., Müf., s. 138.; TN-3, Müf., s. 404.

⁹⁸⁸ kāmīlūḡ: 'ārifūḡ ŞM., TN-3

⁹⁸⁹ evvel ḫadr-i: ol ḫadr ü ŞM.; ol ḫadar TN-3

⁹⁹⁰ ḫired: ḫurd TN-3

⁹⁹¹ Arpaemīni-zāde Sāmī D., G. 128 (7 Beyit), s. 371-372.

2. Şu 'ünāt-ı havādiş hep miḥak-pīrā-yı vaḥdetdür
Ber-ā-berdür yanumda imtiyāz-ı nīk ü bed şimdi
3. Metā' -ı kām-yāb-ı çār-sūy-ı bī-niyāzīdür
Müreccaḥdur libās-ı pādişāhiye⁹⁹² nemed şimdi
4. Sevād-ı cem' -i erḳām-ı kerem ber- ' aks-i himmetdür
Ḥisāb itdüm tehīdür cümle-i şifr-ı ' aded şimdi
5. Niğeh-senc-i taḥassürdür ḥarīm-i bezm-i iḳbāle
Mişāl-i ḥalka-i bīründür çeşm-i ḥased şimdi
6. Olurken ser-keşide gerdiş-i nezzāreden evvel
Kimün ağuş-zīb-i vaşlıdur ol serv-ḳad şimdi
7. Ḥarīdār-ı ḳumāş-ı ma' rifet nā-yābdur Sāmī
Nefesde ḳaldı ancaḳ germ-i dād ü sitem şimdi

[33a]

384⁹⁹³

Muzāri'

mef' ūlū fā' ilātū mefā' ilū fā' ilün

[Ġazel]

[NAḤĪFİ]

1. Açduḳ o māha rāz-ı dil-i mübtelāmuzu
İtdük ifāde ḡamzesine müdde' āmuzı
2. Āh itmek-ile eglenürüz künc-i ' aşḳda
Dūd eyledük ḡamuñla muḥaşşal ḡidāmuzu
3. Seyl-i sirişki pāyına yārün revān idüp
Ol serv-i nāza ' arz idelüm mācerāmuzu
4. ' Arz-ı şadāḳat itmiş idük dün ol āfete
Bā' iş bu oldı cevrine bildük ḥaṭāmuzu
5. Ḥayfā ki bir görür bizi ağyār-ile o mäh
Bilmez o nev-resīde ḥulūş u riyāmuzu

⁹⁹² pādişāhiye: pādşāhiden D.

⁹⁹³ Nahīfī D., G. 510 (7 Beyit), s. 514.

6. Dilden rem̄ide oldı ğam-ı ʿ aşk-ı yār hayf
Bīgāne itdi baht-ı siyeh āşināmuzı
7. Minnet mi var huşul-ı murāda Nahī/ġyā
Eylerse Haq karin-i icābet duʿ āmuzı

385⁹⁹⁴

Muzāriʿ

mefʿ ūlū fāʿ ilātū mefāʿ ilū fāʿ ilün

[Ġazel]

[RĀĠIB PAŞA]

1. İtdün esir-i tırta dil-i bī-nevāmuzı
Bilmezlik-ile dāma düşürdün hümāmuzı
2. Feryādumı reside²-i gūş-ı gül⁹⁹⁵ it şabā
Miftāh-ı bāb-ı genc-i recā kıl şadāmuzı
3. Zencir-i zülfden bizi kendün ħalāş kıl
Dest-i şabāya itme ħavāle rehāmuzı
4. Gūş itmez oldı nālesini bülbül-i⁹⁹⁶ dilün
Duymış gibi o ğonce-dehen ibtilāmuzı
5. Rāh-ı vişāle irmedi dil Rāġibā henüz
Güm-kerde itdi baht-ı siyeh reh-nümāmuzı

386⁹⁹⁷

Remel

feʿ ilātün feʿ ilātün feʿ ilātün feʿ ilün

[Ġazel]

[RÜŞDİ]

1. Biz ʿ adem rāhını ʿ aşkuñla ʿ ubür eylemişüz
Zerreveş mihr-i cemālünle zühür eylemişüz

⁹⁹⁴ Rāġib Paşa D., G. 175 (5 Beyit), s. 371.

⁹⁹⁵ gül: kabül D.

⁹⁹⁶ bülbül-i: bülbül D.

⁹⁹⁷ Rüşdî D., G. 68 (5 Beyit), s. 76.

2. Dil degül⁹⁹⁸ ʿāşıkā terk-i ser imiş⁹⁹⁹ lāzım olan¹⁰⁰⁰
Bilmedük¹⁰⁰¹ rāh-ı¹⁰⁰² muḥabbetde kuşūr eylemişüz
3. Bizde çün feyz-i tecellīye liyākat yokdur
Ṭotalum kim yirümüz Eymen-i¹⁰⁰³ Ṭūr eylemişüz
4. Olalı cilvegeh-i¹⁰⁰⁴ pertev-i envār-ı cemāl [olan]
Şevk-i ḥüsnünle dili ğarḳa-i nūr eylemişüz
5. ʿĀḳıbet dilde ḳarār eyledi tır-i emeli
Rüşdīyā şöyle kemān-ı ğama zūr eylemişüz

[33b]

387¹⁰⁰⁵

Remel

feʿilātün feʿilātün feʿilātün feʿilün

[Ġazel]

[SIRRİ]

1. Şıveni māşıta-i ḥacle-i sūr eylemişüz
Ġamı dāmād-ı şeb-i bıkr-i sūrūr eylemişüz
2. Daʿ vet-i vaşlı ile öyle şitāb itdük kim¹⁰⁰⁶
Görmeyüp dergeh-i cānānı mürūr eylemişüz
3. Nāʿil-i ğurfe-i cennet olur¹⁰⁰⁷ aʿ mālüm yok
Ḥayf kim dār-ı fenā içre kuşūr eylemişüz
4. Gösterür şāhid-i mazmūnı ḥayāl-i zülfi
Sāye-i dīde-i endīşede nūr eylemişüz

² D.'de 3. beyittir.

⁹⁹⁸ dil degül: ey göñül D.

⁹⁹⁹ imiş: etmiş D.

¹⁰⁰⁰ olan -D.

¹⁰⁰¹ bilmedük: bilmeden D.

¹⁰⁰² rāh-ı: resm-i D.

³ D.'de 4. beyittir.

¹⁰⁰³ Eymen-i: Vādī-i D.

⁴ D.'de 2. beyittir.

¹⁰⁰⁴ cilvegeh-i: cilvegeh D.

¹⁰⁰⁵ Sırrı D., G. 55 (6 Beyit), s. 304.

¹⁰⁰⁶ daʿ vet-i vaşlı ile öyle şitāb itdük kim: vaʿ de-i vaşlat ile şöyle şitāb itdi göñlüm D.

¹⁰⁰⁷ olur: ider D.

⁴ D.'de 5. beyittir.

5. O perī da‘ vete gelmez mi ki tār-ı zülfin
Āteş-i micmer-i cān içre buḥūr eylemişüz
6. Sūziş-i ‘ aşk-ile biz na‘ z-ı cününü şimdi
Şu‘ le-i meş‘ ale-yi rāh-ı şu‘ ūr eylemişüz
7. Eyleyüp ḥüsn-i edā-ile müzeyyen Sırrı
Şāhid-i nazmumuzu ğayret-i ḥūr eylemişüz

388¹⁰⁰⁸

Remel

fe‘ ilātün fe‘ ilātün fe‘ ilātün fe‘ ilün

[Ġazel]

[NĀBĪ]

1. Şevk-i ḥüsnünle dili maḥzen-i nūr eylemişüz
Dīdeyi¹⁰⁰⁹ revzene-i pertev-i Ṭūr eylemişüz
2. Ne idi encümen-i ḳurbda sūzān olmaḳ
Düşeli gūşe-i hicrāna ḥuzūr eylemişüz
3. Pāymāl eyler idi şimdi bizi leşker-i ğam
Ḥaḳḳa minnet pül-i ümmīdi ‘ ubūr eylemişüz
4. Biz o ḥāküz ki bün-i tākda āsūde idük
Şimdi dürd-i teh-i sāğarda zuhūr eylemişüz
5. Şu‘ le-i ‘ arızınun ‘ aksi düşelden cāma
Eşküümüz revġan-ı ḳandil-i şu‘ ūr eylemişüz
6. Ġam degül dāmen-i dil olmuş ise āsūde
Hele pākīze-i çirk-āb-ı ğurūr eylemişüz
7. Nābīyā ḳaşd-ı cefā eylemedükçe bilmem
Ne zamān ḥātır-ı dildāra ḥuṭūr eylemişüz

⁵ D.’de 4. beyittir.

⁶ -D.

¹⁰⁰⁸ Nābî D. G. 268 (7 Beyit), s. 658-659.

¹⁰⁰⁹ dīdeyi: dīdemüz D.

389¹⁰¹⁰

Remel

fe' ilātün fe' ilātün fe' ilātün fe' ilün

[Ġazel]

[ŞĀĶIB]

1. Mestî-i¹⁰¹¹ aşk-ile biz terk-i şu'ūr eylemişüz
 Çaysveş deşt-i melāmetde huzūr¹⁰¹² eylemişüz
2. Eyleyüp 'arız-ı hūy-kerde-i dildāra nazar
 Merdüm-i dīdeyi ğarç-ı yem-i nūr eylemişüz
3. Mūyveş hasret-i hālünle ne zār olduk kim¹⁰¹³
 Ten-i zārı müje-i dīde-i mūr eylemişüz
4. Bād-ı ğam itse perīşān n'ola sāmānumuzı
 Pāyına düşmedi çün zülf¹⁰¹⁴ kuşūr eylemişüz
5. Şākībā hāk olalı reh-güzer-i dil-berde¹⁰¹⁵
 Çeşm-i ehl-i hasedi reşk-ile kūr eylemişüz

[34a]

390¹⁰¹⁶

Remel

fe' ilātün fe' ilātün fe' ilātün fe' ilün

[Ġazel]

[BEZMÎ]

1. Dil-i vīrān-şudeyi Eymen-i Tūr eylemişüz
 Her bün-i mūyumuzı Maşrıķ-ı¹⁰¹⁷ nūr eylemişüz

¹⁰¹⁰ Sākīb D., G. 243 (5 Beyit), s. 500.

¹⁰¹¹ mestî-i: neşve-i D.

¹⁰¹² Çaysveş deşt-i melāmetde huzūr: ğam ile ülfet idüp redd-i sürür D.

³ D.'de 4. beyittir.

¹⁰¹³ mūyveş hasret-i hālünle ne zār olduk kim: 'af-ı derd ü elem-i 'aşk ile mūya döneli D.

⁴ D.'de 3. beyittir.

¹⁰¹⁴ pāyına düşmedi çün zülf: zülfveş pāyına düşmekde D.

¹⁰¹⁵ Şākībā hāk oldu reh-güzer-i dil-berde: kūy-ı dil-berde olup hāk ile yeksān Şākīb D.

¹⁰¹⁶ Bu şiir Milli-M.'de Bezmî mahlası ile kayıtlıdır. Ancak şiirin Bezmî mahlası bu şairin kimliği tespit edilememiştir (Bkz. Kaynakça). Milli-M., G. (5 Beyit), s. 824-825.

¹⁰¹⁷ Maşrıķ-ı: mehbi't-i Milli-M.

2. Pertev-i mihr-i ruḥuṅ sāgar-ı şahbāda görüp
Şaḥş-ı ‘aql u dili şad merḥale dūr¹⁰¹⁸ eylemişüz
3. Cilve ger āyḡne-i dilde fūrūg-ı ḥüsni
‘Aql-ı derrākı¹⁰¹⁹ taşavvurda kuşūr eylemişüz
4. Mest-i şahbā-yı elestüz bizi ta‘yīb itme
Zāhidā tā ezeli būyla zuhūr eylemişüz
5. Bizüz ol mehbiṭ-i¹⁰²⁰ envār-ı hidāyet Bezmī
Zerre-i ḥākümüzi ğayret-i ḥūr eylemişüz

391¹⁰²¹

Remel

fe‘ilātün fe‘ilātün fe‘ilātün fe‘ilün

[Ġazel]

[FAŞİḤ]

1. Ne kefen fikri ne endişe-i gūr eylemişüz
Dili ğafletle siyeh dideyi kūr eylemişüz
2. Vālih itmiş ser-i kūyuṅda temāşā-yı cemāl
Biz ferāmüş-ı der-i cennet ü ḥūr eylemişüz
3. Zāhidā vaşf-ı reh-i ‘aqlı dırāz eylemegil
Biz o rehden ṭaraf-ı ḥaḳḳa ‘ubūr¹⁰²² eylemişüz
4. Merd-i sermāye-i be-dest-i ḥiredüz ‘ālemde
Ne ziyān-ı ğam u ne sūd-ı sürūr eylemişüz
5. Eşer-i kill-i Faşīhe¹⁰²³ n’ola olınsa nıgeh¹⁰²⁴
Naẓar-ı sa‘dī¹⁰²⁵ ü ‘aṭṭārda¹⁰²⁶ zuhūr eylemişüz

¹⁰¹⁸ dūr: devr **Milli-M.**

³ Bu beyit Milli-M.’de 4. beyittir.

¹⁰¹⁹ ‘aql-ı derrākı: ‘aql u idrāk-i **Milli-M.**

⁴ Bu beyit Milli-M.’de 3. beyittir.

¹⁰²⁰ mehbiṭ-i: müşrif-i **Milli-M.**

¹⁰²¹ Fasīh D., G. 194 (5 Beyit), s. 366-367.

¹⁰²² ḥaḳḳa ‘ubūr: ‘ışkā mürūr **D.**

¹⁰²³ Faşīhe: Fāşihā **D.**

¹⁰²⁴ nıgeh: eger **D.**

¹⁰²⁵ sa‘dī: şa‘d-i **D.**

¹⁰²⁶ ‘aṭṭārda: ‘atā-rūda **D.**

392¹⁰²⁷

Remel

fe' ilātün fe' ilātün fe' ilātün fe' ilün

[Ġazel]

[NĀZİM]

1. Fikr-i gīsū-yı büt-i tāze-zuhūr eylemişüz
Kişver-i cān u dili maḥşer-i şūr eylemişüz
2. N'ola memnūn-ı nihāl-i ḳad-i cānān olsaḳ
Biz anuḡ sāye-i luḡfında ḥuzūr eylemişüz
3. Yine bir iki ḳadeḡ bāde ile hem-çü ḥabāb
Dilümüz ḥāne-ber-endāz-ı şu'ūr eylemişüz
4. Biz şehīd-i nigeḡ-i dil-ber-i muḡbeçe olup
Tūde-i merḳadümüz mehbuḡ-ı nūr eylemişüz
5. Ġam-ı ḥasret bizi pīr itse sezā Nāzımveş
Sa' y-ı taḡşīl-i civānānda ḳuşūr eylemişüz

[34b]

393¹⁰²⁸

Remel

fe' ilātün fe' ilātün fe' ilātün fe' ilün

[Ġazel]

[SĀMĪ]

1. Dilümüz meş' al-i fānūs-ı sürūr eylemişüz
Rūzgār-ı ḡamı şad merḡale dūr eylemişüz
2. Olmazuz ḡāste-i zīver-i dehr-i bed-vaż'
Kūnc-i kāşāne-i miḡnetde ḥuzūr eylemişüz
3. Eşḳ-i rīzān olalum¹⁰²⁹ dāmen-i ' işyānumuza
Āḡ kim resm-i ' ibādetde ḳuşūr eylemişüz
4. Revzen-i Ṭūr gibi āyīne-i dīdemüzi
Pertev-i ḡüsnüḡ-ile mehbiḡ-ı nūr eylemişüz

¹⁰²⁷ Nāzım (İstanbullu) D., G. 86 (5 Beyit), s. 241.

¹⁰²⁸ Arpaemīni-zāde Sāmī D., G. 44 (7 Beyit), s. 320.

¹⁰²⁹ olalum: idelim D.

5. Zāhidā rind-i ḥarābātı görüp ‘ayb itme
Bāde-i vaḥdet-ile terk-i şu‘ūr eylemişüz
6. Leşker-i ḥayl-i müjeñ şaff-ı sipāh-ı āfet
Dil-i vīrānemüzi vādī-i şūr eylemişüz
7. Bilmezüz ma‘bed-i zühhād ü kilīsā Sāmī
Çekmege derd ü ğam-ı ‘aşkı zuhūr eylemişüz

394¹⁰³⁰

Remel

fe‘ilātün fe‘ilātün fe‘ilātün fe‘ilün

[Ġazel]

[VESİM]

1. Cismümüz nūr-ı tecellī ile Ṭūr eylemişüz
Dīde-i cān u dili maṭla‘-ı nūr eylemişüz
2. ‘Āzim-i āḥiret esbāb-ı sefer-ber-düşüz
Reh-güzār-ı pül-i dünyāyı ‘ubūr eylemişüz
3. Naḫramuz kūyuñ-ile kıble-i rüyūñdur hep
Ne İrem fikri ne endīşe-i ḥūr eylemişüz
4. ‘Ālem-i ‘aşka naḫar biz o Süleymānlaruz
Za‘f-ile cismümüzü gerçi ki mūr eylemişüz
5. Fikr-i zülfünle ḥayāl-i ser-i kūyuñla bu dem
Sāye-i sünbül-i cennetde ḥuzur eylemişüz
6. Dāye-i ‘aşkı gelüp bizden alır ‘ālem-i kıuds
Dil-i sevdā-zedeyi māye-i şūr eylemişüz
7. Gülde bu neş’eyüz ammā dil-i¹⁰³¹ reng-i mülde
Zühd ü rind-ile behem böyle zuhūr eylemişüz
8. Sālik-i ‘aşka Vesīmā çü ḥired reh-zendür
Bu ḥarābātda biz terk-i şu‘ūr eylemişüz

¹⁰³⁰ Vesīm D., G. 127 (8 Beyit), s. 681-682.

¹⁰³¹ dil-i: dil D.

395¹⁰³²

Remel

fe' ilātün fe' ilātün fe' ilātün fe' ilün

[Ġazel]

[NĀBĪ]

1. Dil-i hicrān-keş-i vīrānda ğam olmaz da n'olur
Çeşm-i ḥasret-keş-i cānānda nem olmaz da n'olur
2. Ġam-ı dünyā çekenüñ lebleri mānende-i mūm
Ḥāfız-ı kīse-i nağd-i elem olmaz da n'olur
3. Serini secde-i Bārīye fūrū itmeyenüñ
Ķāmeti pīş-i edānīde ḥam olmaz da n'olur
4. Zīr-i keşf olmağa nāz eylese cirm-i maġmūr¹⁰³³
Ṭabla-i nāvek-i cevr ü sitem olmaz da n'olur
5. Ser-tereffu' ider¹⁰³⁴ ammā ki gelince seyre
Yine muḥtāc-ı 'aşā-yı ḳadem olmaz da n'olur
6. Kesb-i nām-ı kerem itmekde saḥī sā'ilden
Çeşm-dārende-i luḫf u kerem olmaz da n'olur
7. Zīrve-i şāḥda dāmen-keş olan mīve-i nāz
Āḥir üftāde-i ḥabs-ı şikem olmaz da n'olur
8. Nağd-i āşāyişini reh-zen-i ğam ğarret iden¹⁰³⁵
Çihre-sāy-ı der-i eyvān-ı¹⁰³⁶ Cem olmaz da n'olur
9. 'Aks-i da' vā-yı vücūd eyler ise ey Nābī
Maḥfil-i āyñede rū be-hem olmaz da n'olur

¹⁰³² Nābī D., G. 85 (9 Beyit), s. 522.

¹⁰³³ maġmūr: maġrūr **D.**

¹⁰³⁴ ider: şatar **D.**

¹⁰³⁵ iden: ide **D.**

¹⁰³⁶ eyvān-ı: dīvān-ı **D.**

[35a]

396¹⁰³⁷

Remel

fe' ilātün fe' ilātün fe' ilātün fe' ilün

[Ġazel]

[VESİM]

1. Elde sākī kadehün cām-ı Cem olmaz da n'olur
Ayagun halka-i bezme kerem olmaz da n'olur
2. Naşş-ı zülfünde teşāvīr-i haṭ ü hālünle
Deyr-i dil sāḥa-i beytü'ş-šanem olmaz da n'olur
3. Āşināya sitem ü yāda kerem ey bī-dād
Sen de inşāf ide derd ü elem olmaz da n'olur
4. Nefesün var ola muṭrib meyün¹⁰³⁸ efzün dā'im
Nağamuñ bu dil ü cāna ni' am olmaz da n'olur
5. Bī-leb-i la' lün eger āb-ı beḳā nüş itsem
Zulmet-i ğamda leb-i kāma sem olmaz da n'olur
6. Böyle ḳalursa eger seyl-i sirişk-i giryem
Şevḳ-i ruḥsāruñ-ile mevc-i yem olmaz da n'olur
7. Yār ü sākī behem ü cām ü sebū āmāde
Bezmümüz reşk-dih-i ' ayn-ı Cem olmaz da n'olur
8. Pā-be-zencīr-i ser-i zülf-i girih-girün olan
Dehre Mecnūn gibi cānā ' alem olmaz da n'olur
9. Ḳad-i ḥam-geştemi çeng eyledi dest-i gerdün
Tende her tār-ı regüm zīr ü bem olmaz da n'olur
10. Secdegāh olalı ebrūlaruñ ehl-i ' aşḳa
Ser-i kūyuñ baña Beytü'l-Ḥarem olmaz da n'olur
11. Bir yire düşse tecellī-i ruḥ-ı pūr-nūruñ
Vādī-i Eymen ü Bāğ-ı İrem olmaz da n'olur
12. Pāy-būsuñ hevesi ile ruḥ-ı zerd-i Vesīm
Rāh-ı ' aşḳuñda çü naşş-ı ḳadem olmaz da n'olur

¹⁰³⁷ Vesīm D., G. 67 (12 Beyit), s. 615-617.

¹⁰³⁸ meyün: demek M.

397¹⁰³⁹

Remel

fe' ilātün fe' ilātün fe' ilātün fe' ilün

[Ġazel]

[FĀ'İĶ]

1. Çarhdur hem-şude-i ruḥ u¹⁰⁴⁰ ğam olmaz da n'olur
Kāmet-i¹⁰⁴¹ pīr-i kühen-sāl¹⁰⁴² ḥam olmaz da n'olur
2. Olur elbette za' ifāne kibāruḡ sitemi
Ḥār u ḥas sille-ḥor-ı mevc-i yem olmaz da n'olur
3. İder ārāyiş-i dünyāya perestiş aḥmaḡ
Ber-hemen secde-güzār-ı şanem olmaz da n'olur
4. Dil-i bī-zahma bu bāzārda olmaz raġbet
Kıymet-i gevher-i nā-süfte kem olmaz da n'olur
5. İtme üftādeḡi gördükçe ' aḡadan maḥrūm
Ser-i rāhuḡda gedāya kerem olmaz da n'olur
6. Fā'ikā nazm-ı Raḥīmīye olunca pey-rev
Eşheb-i ḥāme serī' ü'l-ḡadem olmaz da n'olur

¹⁰³⁹ Fā'ik D., G. 18 (8 Beyit), s. 126.

¹⁰⁴⁰ ruḥ u: yār-ı **D**.

¹⁰⁴¹ kāmet-i: ' aḡıbet-i **M**.

¹⁰⁴² kühen-sāl: köhne-sāl **D**.

² D.'de 3. beyittir.

³ D.'de 4. beyittir.

⁴ D.'de 6. beyittir.

⁵ D.'de 7. beyittir.

⁶ D.'de 8. beyittir.

398¹⁰⁴³

Hafif

fe' ilātün mefā' ilün fe' ilün

[Kıt' a]

[LĀ-EDRĪ]

1. Bendünün tuhfesi saña şāhum
Nesi ola niyāzdan ğayrı
2. Kime meyl eylesün fütāde göñül
Sen meh-i dil-nüvāzdan ğayrı
3. Doğrılup varacağı yir yokdur
Sen boy-ı serv-i nāzdan ğayrı

399¹⁰⁴⁴

Remel

fā' ilātün fā' ilātün fā' ilātün fā' ilün

[Ġazel]

[VESİM]

1. Ruḥların mir 'āt-ı İskender midür bilmem nedür
Leblerün cām-ı mey-i Kevşer midür bilmem nedür
2. Zülf-i müşğünün nesim-i sünbül-i cennet mi yā
Nāfe-i āhū mıdur ' anber midür bilmem nedür
3. Her regüm cismümde bir fevvāre-i ber-cestedür
Fikr-i müjgānuñ ser-i neşter midür bilmem nedür
4. Çeşm-i şūḥuñ kuḥl-ı nāz-ile siyeh-tāb eyledün
Her nigāhuñ tıg mi ḥançer midür bilmem nedür
5. Dāmen-i kuhsār-ı ğamda lāle-i ḥamrā mıdur
Dilde dāg-ı āteşin aḥker midür bilmem nedür
6. Reh-güzāruñ hep pür olmuş küşteğān-ı ' aşk-ile
Sāḥa-i küyuñ ' aceb maḥşer midür bilmem nedür

¹⁰⁴³ Şiirin hangi şair tarafından kaleme alındığı tespit edilememiştir..

¹⁰⁴⁴ Vesim D., G. 41 (7 Beyit), s. 587-588.

7. Lü'lü-yi ma' nā-yı silk-i lafza nazm itdüñ Vesīm
Reşha-i kilik-i terüñ gevher midür bilmem nedür

[35b]

400¹⁰⁴⁵

Muzāri'

mef' ulü fā' ilätü mefā' ilü fā' ilün

[Ġazel]

[NĀBİ]

1. Gerdün iderse minnet-i¹⁰⁴⁶ terk-i cefā ğalaṭ
Bed-ḥ'āhdan şudür-ı vefā muṭlaḳā ğalaṭ
2. Maḳdūrı deñlü cevr ü cefā eylemek şaḥiḥ
Miḳdār-ı zerre va' de-i mihr ü vefā ğalaṭ
3. Meksüt iken şaḥā'ifi āfāḳa ḥ'ān-ı rızḳ
Deryā-yı hırşa ser¹⁰⁴⁷ zeniş-i dest ü pā ğalaṭ
4. Eşk-i niyāza eylemez ol serv ser-fürü
Ümmid-i vaşl-ı dil-ber-i ser der-hevā ğalaṭ
5. 'Uşşāk-ı sīne sūḥteye¹⁰⁴⁸ düşmez āh-ı serd
Ḥammām ḥalvetinde nesīm-i şabā ğalaṭ
6. Şahbā-yı āl-reng-i Cem-ābād var iken
Efyün u berşe dağdağa-i ibtilā ğalaṭ
7. İtmez tenezzül ehl-i nefes nār u pūteye
'Anḳādur ehli yoḥsa degül kīmiyā ğalaṭ
8. Nābī baḳılsa çeşm-i ḥaḳiḳatle 'āleme
Taḳdīrle müşālahadan mā' adā ğalaṭ

¹⁰⁴⁵ Nābī D., G. 367 (20 Beyit), s. 731-733.

¹⁰⁴⁶ minnet-i: niyyet-i D.

¹⁰⁴⁷ hırşa ser: hırşda D.

⁴ D.'de 5. beyittir.

⁵ D.'de 6. beyittir.

¹⁰⁴⁸ 'uşşāk-ı sīne sūḥteye: baḥr-ı güle ḥaste-sūḥteye M.

⁶ D.'de 7. beyittir.

401¹⁰⁴⁹

Muzâri^ç

mef^ç ulü fâ^ç ilâtü mefâ^ç ilü fâ^ç ilün

[Ġazel]

[FĀ'İĶ]

1. Şekvâda olma çarḥdan ey bî-nevâ ğalaṭ
Devrinde eylemez bu kühen âsiyâ ğalaṭ
2. İtdüm kitâb-ı ülfet-i ḥalkı muṭâla^ç a
Bîgâneler dürüst okunur âşinâ ğalaṭ
3. Her ḥıyre-çeşm iderdi heves ḥâk-i küyuṇa
A^ç mâya olmasa ṭaleb-i tütüyâ ğalaṭ
4. Bir kerre neş'e virmedi bâde baṇa dirîğ
Meyden dimâğ-ı ḥâtıra bûy-ı şafâ ğalaṭ
5. Erbâb-ı ^ç aşk zînet-i dünyâyı n'eylesün
Bî-dest ü pâya ḥ^ç âhiş-i reng-i ḥinâ ğalaṭ
6. Her ne gelürse sū^ç-i ^ç amelden gelür cezâ
Olmaz cihânda kimseye cevr ü cefâ ğalaṭ
7. Fâ'îḳ muḥâldür dil-i mecrûḥda fiğân
Olsa ceres şikeste ümîd-i şadâ ğalaṭ

402¹⁰⁵⁰

Hezec

mefâ^ç ilün mefâ^ç ilün mefâ^ç ilün mefâ^ç ilün

[Maṭla^ç]

[^ç ĀRİFİ]

1. Naşîḥat itdügümce¹⁰⁵¹ ben ^ç araḳ-rîz olma ḥüyuṇdur
Şaḳın ter düşme kim¹⁰⁵² cânâ murâdum âb-ı rüyuṇdur

¹⁰⁴⁹ Fâ'îk D., G. 71 (7 Beyit), s. 157-158.

¹⁰⁵⁰ ^ç Ārifî'ye ait bir divân nüshası ya da yayımlanmış bir akademik çalışma bulunamamıştır (Bkz. Kaynakça). KA., B., s. 170; LT., Mat., s. 357; MŞ., Mat., s. 448.

¹⁰⁵¹ itdügümce: eyledügümce KA., LT.

¹⁰⁵² ter düşme kim: incinme ki KA., LT.; incinme kim MŞ.

403¹⁰⁵³

Hezec

mefā' ilün mefā' ilün mefā' ilün mefā' ilün

[Ġazel]

['ĀLĪ]

1. ' İnāyet her kime yüz ıtısa ' işyānı hicāb¹⁰⁵⁴ olmaz
Güneş ıtıgduğda zırā perde-i zulmet niķāb¹⁰⁵⁵ olmaz
2. Çekenler muħtesib mızān-ı¹⁰⁵⁶ ħavfin zāt-ı nākıřdur
Kemāl ehlinde eksüklük bulunmaz ol ħisāb olmaz
3. Recā yazusına dök eşk-i çeřmi¹⁰⁵⁷ cüybār eyle
Ķayıрма nāme-i a' māli maħv olmaz kitāb olmaz
4. Giceyle ħ'āb [u] gündüz ħaflet oldı ħayrete bā' iş¹⁰⁵⁸
Bize dünyānuñ inkārı gibi ħāzır-cevāb olmaz
5. Ħabībın sev dilerseñ maġfired ümmīdin ey 'Ālī
Raķīb olmaķ gibi Mevlāya rengin intisāb olmaz

404¹⁰⁵⁹

Ħafif

fe' ilātün mefā' ilün fe' ilün

Ķıt' a

ŞĀBİRĪ

1. Noķtadur lafz-ı femde ey dil-ber
Lebüñ üstinde ħāl-i ' anber-bū
2. Ya Bilāl-i Ħabeř cinān içre
Āb-ı Kevşerden içmek ister şu

¹⁰⁵³ Gelibolulu 'Ālī D., G. 539 (7 Beyit), s. 768-769.

¹⁰⁵⁴ hicāb: niķāb D.

¹⁰⁵⁵ niķāb: hicāb D.

² D.'de 3. beyittir.

¹⁰⁵⁶ mızān-ı: mizāmı D.

³ D.'de 4. beyittir.

¹⁰⁵⁷ çeşmi: çeřmüñ D.

⁴ D.'de 6. beyittir.

¹⁰⁵⁸ ħayrete bā' iş: bā' iş-i ħayret D.

⁵ D.'de 7. beyittir.

¹⁰⁵⁹ Şabirī mahlaslı şiirlerin yer aldığı çalışmalarda tespit edilememiştir (Bkz. Kaynakça).

[36a]

405¹⁰⁶⁰

Hezec

mefā' ilün mefā' ilün mefā' ilün mefā' ilün

[Ġazel]

[VESİM]

1. Muḥiṭ eşküm yanında cū degül bir kaçre āb olmaz
Kıbāb-ı nüh sipihr ol baħra nisbet bir ḥabāb olmaz
2. Bugün bir şeh-süvār-ı tevsen-i gerdüna kıl oldum
Hilāl-i şeb ki zîr-i pâyına zerrîn rikāb olmaz
3. Şumār eyler metā' -ı cilvesin bāzār-ı nāz-ile
Benüm naqd-i niyāzum cevher-i cānum ḥisāb olmaz
4. Ḥaṭ-ı ser-sebzden gelmez naķîza rüy-ı cānāna
Belî bî-ḥāşiye tefsîr-i āyāt-ı kitāb olmaz
5. Neye baksa nümâyāndur tecellî-i cemāl-i dost
Nigāh-ı 'arş-sāye çeşmüm 'irfāna ḥicāb olmaz
6. Nice teşbîh olur ol māh-ruḥsāra gül-i ḥurşîd
Vesîmā çeşme-i ḥurşîdde bu āb u tāb olmaz

406¹⁰⁶¹

Ḥafif

fē' ilātün mefā' ilün fē' ilün

Kıt' a

[AḤMED PAŞA]

1. Ḥāṭır-ı 'āşık¹⁰⁶² ābgîne gibi
Şınmadan pür-şafā güher görünür
2. Şınıcaķ key ḥazer kıl¹⁰⁶³ andan kim
Başdan ayaġa nişter görünür

¹⁰⁶⁰ Vesîm D., G. 122 (6 Beyit), s. 676.

¹⁰⁶¹ Mecmuada şairin mahlası "Sâbirî" olarak kayıtlıdır. Ancak bu kıt'anın "Ahmed Paşa"ya ait olduğu tespit edilmiştir. Bkz. Ahmed Paşa D., Kt. 16 (2 Beyit), s. 381.

¹⁰⁶² 'āşık: şā'ir D.

¹⁰⁶³ key ḥazer kıl: ġāfil olma D.

407¹⁰⁶⁴

Hezec

mefā' ilün mefā' ilün mefā' ilün mefā' ilün

[Ġazel]

[VESİM]

1. Dem-i tığ-i himemle ' uqde-i inkārı keddüm ben
Miyān-ı cān u dilden rişte-i zünnārı keddüm ben
2. Ben ol merd-i fezā-yı ğayretüm kim seyf-i himmetle
Ser-i ğāv-ı semīn-i nefis-i mer' ā-ḥ'ārı keddüm ben
3. Metā' -ı vaşlına bu cevher-i cānı nişār itdüm
O reşk-i ḥüsn-i Yūsuf yār-ile bāzārı keddüm ben
4. Bu gülşende ben ol pervāne-meşreb bülbül-i zārum
Ki sūz-ı şem' -i ' aşk-ı gül-ruḥānla zārı keddüm ben
5. Toķındı pāyı seng-i inkisāra kūy-ı dil-berde
Vesīmā cünbiş-i āmed-şud-ı ağyārı keddüm ben

408¹⁰⁶⁵

Remel

fe' ilātün fe' ilātün fe' ilātün fe' ilün

Kit' a

RŪḤĪ

1. Kimseye cevri idici olma ḥuşūşā güzelüm
Mālik-i ṭab' a ki ğāyet de mizācı ter olur
2. Şā' irün ğalbini āyīneye beñzetmişler¹⁰⁶⁶
Şınmasun yoḥsa ki her pāresi bir nişter olur

¹⁰⁶⁴ Vesīm D., G. 216 (5 Beyit), s. 776.

¹⁰⁶⁵ Bağdatlı Rūhî D., Kıt. 13. (2 Beyit), s. 1056.

¹⁰⁶⁶ ğalbini āyīneye beñzetmişler: gerçi ki āyīne durur ğalbi veli D.

SONUÇ

Mecmû'a-i Eş'âr'ın 1b-36a varakları arasında 408 şiir bulunmaktadır. Bu şiirlerden 362'si Türkçe, 46'sı Farsçadır. İnceleme kısmı 362 Türkçe şiir esas alınarak oluşturulmuştur. Farsça şiirler inceleme kısmına dahil edilmemiştir. 362 Türkçe şiir gazel (250), matla' (44), müfred (26), kıt'a (24), rubâ'î (11), mesnevî (3), kasîde (2) ve nazm (2) olmak üzere 8 farklı nazım şekliyle kaleme alınmıştır. Tür olarak da mecmuada 1 lugaz ve 1 tevhîd örneği bulunmaktadır.

Çalışmamızın konusu olan bölümde yer alan şiirler ahreb, remel, hezec, muzârî', müctes, cedîd, recez ve serîf olmak üzere 8 farklı bahirle yazılmıştır. Toplam 22 aruz kalıbı kullanılmıştır. En çok şiir (122) remel bahri kalıplarıyla kaleme alınmıştır.

Mecmû'a-i Eş'âr'ın bizim okuduğumuz varakları arasında yer alan şiirler 15-19. yüzyıl arasında yaşamış mahlasını tespit edebildiğimiz 133 şair tarafından kaleme alınmıştır. En çok şiir 17. yüzyılda (114) yazılmıştır. Mecmuayı şairlerin yaşadığı yüzyıllar bakımından incelediğimizde ilk sırada 17. yüzyıl (47) şairlerinin yer aldığı tespit edilmiştir. Nâbî, 38 şiirle mecmuada en çok şiiri bulunan şairdir. Onu 18 şiirle Vesîm ve 14 şiirle Sâmi takip etmektedir. Mecmuada Nedîm, Hâletî, Şeyhülislâm Yahyâ, Emrî, Fuzûlî gibi şairlerin de pek çok şiiri bulunmaktadır. 81 şair ise mecmuada 1 şiirle yer almıştır.

Mahlas beyti ve başlığı bulunmayan 130 şiirden 103 tanesinin şairinin mahlası tespit edilmiştir. Ancak 27 şiirin şairinin mahlası belirlenememiştir. Bu şiirler araştırmacıların dikkatine sunulmuştur. Hem Şehrî hem de Nâbî dîvânında yer alan 46 (3a) numaralı şiirin kime ait olduğu belirlenirken şairlerin biyografileri dikkate alınmış ve şiirin Şehrî'ye ait olduğu tespit edilmiştir. Muhtelif tezkirelerde Hâtemî'ye ait olarak kaydedilen ve Bosnalı Sâbit Dîvânı'nda da yer alan 68 (3b) numaralı şiirin ilgili şairlerin yaşadıkları yüzyıllar dikkate alınarak Hâtemî'ye ait olduğu belirlenmiştir.

Mecmuanın tertibinde şair, nazım şekli, kafiye ve redif gibi bir düzen gözetilmemiştir. Ancak 4b numaralı sayfanın "hatt" kelimesini içeren şiirlerden oluşması dikkat çekicidir.

Mecmuada harf, ek, kelime, mahlas, nazım şekli, kafiye ve redif konusunda hatalar yapılmıştır. Bu hatalara inceleme kısmında maddeler halinde yer verilmiştir. Harf, ek ve kelime hataları düzeltilerek metne alınmıştır. Mahlas ve nazım şekli konusundaki hatalar

dipnotlarla açıklanmıştır. Redif ve kafiye konusundaki yanlışların doğru şekilleri köşeli parantez içinde verilmiştir.

Şiirlerine yalnızca Erzurum Atatürk Üniversitesi'nde bulunan Seyfettin Özege Yazma Eser Kütüphanesi Koleksiyonu'ndaki "ASL 568, Mec 26" numaralı eserde rastlanan Zülfi'nin bu eserde yer almayan bir şiiri (182/13b) mecmuamızda bulunmaktadır. Bu husus bilinmeyen veya az bilinen şairlerin şiirlerinin bir araya getirilmesi bakımından önemlidir.

Mecmuada dîvânı bulunan bazı şairlerin dîvânlarında yer almayan şiirlere rastlanmış olma ihtimali bulunmaktadır. Bu şiirlerin kesin olarak ilgili şairlere ait olduğunu söylemek zordur. Ancak MESTAP kapsamında yapılmış ve yapılacak olan diğer mecmua çalışmalarıyla bu bilgiler desteklendiğinde, şiirler üzerine üslup çalışmaları yapıldığında daha belirgin sonuçlara ulaşmak mümkün olacaktır. Mecmuamızda Vesîm mahlaslı 20 şiirden 18'i Abbas Vesîm'e aittir. Ancak 2 şiir (226/18b-234/19b), şairin dîvânında tespit edilememiştir. Fasîh mahlaslı 3 şiirden 2'si Fasîh Ahmed Dede'ye aittir. Ancak 1 şiir (217/17a) şairin dîvânında bulunmamaktadır. Hüdâyî mahlaslı 2 şiirden 1'i Hüdâyî-i Kadîm'e aittir. Diğer şiirin (326/27a) şairinin kimliği tespit edilememiştir. Aynı durum Kâmî mahlaslı 2 şiirden 1'i (12/2a) için de geçerlidir. Mecmuada Nedîm mahlaslı iki şair yer almaktadır. Bunlardan biri Ahmed Nedîm, diğeri ise Nedîm-i Kadîm'dir. Mecmuada yer alan 12 şiir Nedîm Ahmed'e, 1 şiir ise Nedîm-i Kadîm'e aittir. Ancak Nedîm mahlaslı 2 şiir (135/7a-142/7b) bu şairlerin dîvânlarında tespit edilememiştir. Vehbî mahlaslı 7 şiirden 3'ü Seyyid Vehbî'ye aittir. Ancak 4 şiir (108/5a-109/5a-118/5b-228/18b), şairin dîvânında yer almamaktadır. Rüşdî'ye ait 6 şiirden 1'i (365/30a) ve Tâlib'e ait 3 şiirden 1'i (376/31b) de şairlerin dîvânlarında tespit edilememiştir. Bu şiirlerin yukarıda belirttiğimiz gibi ilgili şairlere ait olma ihtimali bulunmaktadır.

Kimliği tespit edilen şairlerle aynı mahlası taşımayan; dîvân, tezkire, mecmua vb. eserlerde ilgili şiirlere ulaşamadığımız şairler şunlardır: Abdülhalîm (5/2a), Abdülbâkî (17/2b), Ârifî (83/4b), Sâlim (127/6b-129/6b), Lebîb (133/7a-138/7b), Hâdî (148/8a), Yümnî (161/10a), Tarzî (166/11a), Zihnî (172/12b), Ahdî (181/13b), Vâkî (192/14b), Şerîf (195/15a), Âzim (198/15a), Ehlî (298/25b), Makâlî (299/25b-306/26a), Selmân (307/26a), Salâhî (330/27a), Rızâ (359/29b), Nevres (364/30a), Vâsîf (370/31a), Bezmî (375/31b-390/34a), Sâbirî (404/35b).

Dîvânı bulunan şairlerin bazı şiirlerinde yer almayan beyitler de çalışmamızda mevcuttur (Şehrî: 134/7a/3. B.-Arpaemîni-zâde Sâmî: 174/12b/8. B., 10. B.-Dürrî: 176/13a/4. B.-Râmî Mehmed Paşa: 214/17a/6. B.-Şeyhülislâm Yahyâ: 320/26b/2. B.-Azmi-zâde Hâletî: 350/28b/2. B., 3. B., 5. B.-Fuzûlî: 357/29a/3. B.- Râşid: 372/31a/2. B.-Sırrî: 387/33b/6. B.). Ayrıca yayımlanmış dîvânlarda yer alan vezin ve anlam hatalarını giderebilecek bazı örnekler metne alınmış, dîvândaki şekilleri dipnot olarak gösterilmiştir.

Çalışmamızda tespit ettiğimiz bu bilgilerin saha araştırmalarına katkı sağlamasını ümit ediyoruz.

KAYNAKÇA

Kitaplar

- ABDULKADİROĞLU, Abdülkerim, *İsmail Belig Nuhbetü'l-Âsâr Li-Zeyli Zübdeti'l-Eş'âr*, AKMB Yay., Ankara 1999.
- AÇIKGÖZ, Namık, *Riyâzî Divanı'ndan Seçmeler*, KB Yay., Ankara 1990.
- AÇIKGÖZ, Namık, *Riyâzî'ş-Şu'arâ Riyâzî Muhammed Efendi*, Ankara 2017. <https://ekitap.ktb.gov.tr/Eklenti/54137,540229-riyazu39s-suarapdfpdf.pdf?0> (ET: 05.10.2019).
- AK, Coşkun, *Bağdatlı Rûhî Dîvânı (Karşılaştırmalı Metin)*, Uludağ Üniversitesi Yay., Bursa 2001.
- AKDOĞAN, Yaşar, *Ahmedî Divan*, Ankara 2017. <https://ekitap.ktb.gov.tr/Eklenti/10591,ahmedidivaniyasarakdoganpdf.pdf?0> (ET: 05.10.2019).
- AKKUŞ, Metin, *Nefî Divanı*, Ankara 2018. <https://ekitap.ktb.gov.tr/Eklenti/57741,nefi-divanipdf.pdf?0> (ET: 05.10.2019).
- AKSOYAK, İ. Hakkı, *Gelibolulu Mustafa Âlî Dîvânı*, Ankara, 2018. <https://ekitap.ktb.gov.tr/Eklenti/58695,gelibolulu-mustafa-ali-divanipdf.pdf?0> (ET: 05.10.2019).
- AKYÜZ, Kenan -BEKEN, Süheyl -CUNBUR, Müjgan -YÜKSEL, Sedit, *Fuzûlî Divanı*, Akçağ Yay., Ankara 2000.
- ALTUN, Kudret, *Tezkire-i Mucîb (İnceleme-Tenkidli Metin-Dizin-Sözlük)*, AKM Yay., Ankara 1997.
- ARSLAN, Mehmet, *Mecma'-i Şu'arâ ve Tezkire-i Üdebâ Mehmed Sirâceddîn*, Ankara 2018. <https://ekitap.ktb.gov.tr/Eklenti/58597,mecma-i-suara-ve-tezkire-i-udeba-pdf.pdf?0> (ET: 05.10.2019).
- AYDEMİR, Yaşar, *Behiştî Dîvânı (Behiştî, Hayatı, Şahsiyeti, Eserleri ve Divanının Tenkidli Metni)*, MEB. Yay., Ankara 2000.
- BİLKAN, Ali Fuat, *Nâbî Dîvânı*, C. I-II, Akçağ Yay., Ankara 2011.

- CANIM, Rıdvan, *Tezkiretü'ş-Şu'arâ ve Tabsiratü'n-Nuzamâ Latîfî*, Ankara 2018. <https://ekitap.ktb.gov.tr/Eklenti/60327,latifi-tezkiretus-suara-ve-tabsiratun-nuzamapdf.pdf?0> (ET: 05.10.2019).
- ÇAPAN, Pervin, *Mustafa Safâyî Efendi Tezkire-i Safâyî (Nuhbetü'l-Âsâr min Fevâ'idü'l-Eş'âr) İnceleme-Metin-İndeks*, AKM Yay., Ankara 2005.
- ÇAVUŞOĞLU, Mehmed -TANYERİ, M. Ali, *Zâtî Divanı (Edisyon Kritik ve Transkripsiyon) Gazeller Kısmı*, C. III., İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Yay., İstanbul 1987.
- ÇIPAN, Mustafa, *Fasih Divanı (İnceleme-Tenkidli Metin)*, MEB Yay., İstanbul 2003.
- DEMİREL, Mustafa, *İbn-i Kemal Dîvân*, Fakülteler Matbaası, İstanbul 1995.
- DEMİREL, Mustafa, *Kemalpaşazâde Yusuf u Züleyha*, KB Yay., Ankara 1983.
- DEMİREL, Şener, *Şehri (Malatyalı Ali Çelebi) Dîvânı*, Ankara 2017. <https://ekitap.ktb.gov.tr/Eklenti/56340,sehri-divanipdf.pdf?0> (ET: 26.12.2019).
- DEMİREL, Şener, *16. Yüzyıl Dîvân Şâirlerinden Mânî Dîvân ve Şehr-engîz-i Bursa (İnceleme-Metin)*, Ankara 2011. <https://docplayer.biz.tr/12811279-16-yuzyil-divan-sairlerinden-mani-divan-ve-sehr-engiz-i-bursa-inceleme-metin-doc-dr-sener-demirel.html> (ET: 04.10.2019).
- Dîvân-ı Dürrî, Süleymaniye Kütüphanesi Esad Efendi, Nr. 3409.
- Dîvân-ı Fevrî, Süleymaniye Kütüphanesi Lala İsmail, Nr. 474.
- ERBAY, Nazire, *Bayburtlu Zihnî Dîvânı*, Bayburt Üniversitesi Yay., Erzurum 2014.
- ERDEM, Sadık, *Râmiz ve Âdâb-ı Zurâfâ'sı (İnceleme-Tenkidli Metin-İndeks-Sözlük)*, AKMB Yay., Ankara 1994.
- ERGUN, Sadettin Nüzhet, *Neşâtî Hayatı ve Eserleri*, Kanaat Kütüphanesi, İstanbul 1933.
- ERGUN, Sadettin Nüzhet, *Rami Paşa (Hayatı ve Eserleri)*, Kanaat Kütüphanesi, İstanbul 1933.
- ERİŞEN YAZICI, Gülgün, *Kâmî Dîvânı, Edirneli Kâmî*, Ankara 2017. <https://ekitap.ktb.gov.tr/Eklenti/55977,kami-divani-pdf.pdf?0> (ET: 08.10.2019)
- ERTAN, Mehmet Emin, *Urfalı Şair Abdî*, Şurkav Yay., Şanlıurfa 1997.
- ERTEM, Rekin, *Yahyâ Divanı*, Akçağ Yay., Ankara 1995.

- GENÇ, İlhan, *Esrar Dede Tezkire-i Şu'arâ-yı Mevleviyye*, Ankara 2018.
<https://ekitap.ktb.gov.tr/Eklenti/57762,tezkire-i-suara-yi-mevleviyyepdf.pdf?0>
(ET: 26.12.2019).
- GIYNAŞ, Kamil Ali, *Pervâne Bey Mecmuası Pervâne b. Abdullah*, Ankara 2017.
<https://ekitap.ktb.gov.tr/Eklenti/55832,pervane-bey-mecmuasi-pdf.pdf?0> (ET:
26.12.2019).
- GÜLTEKİN, İbrahim, *Kilisli Zihnî Dîvânı (İnceleme-Metin)*, Kesit Yay., Ankara 2014.
- GÜRBÜZ, Mehmet, *Sultân-ı Hûbâna Münâsib Eş'âr Kâbilî*, Ankara 2018.
<https://ekitap.ktb.gov.tr/Eklenti/58582,sultan-i-hubana--munasib-esarpdf.pdf?0>
(ET: 26.12.2019).
- GÜZELBEY, Cemil Cahit, *Gaziantep Büyükleri ve Meşahirine Ek*, Ajans-Türk Matbaa,
Ankara 1988.
- HORATA, Osman, *Nedîm-i Kadîm Dîvânçesi*, KB Yay., Ankara 1987.
- İNCE, Adnan, *Tezkiretü's-Şu'arâ Mirzâ-zâde Mehmed Sâlim Efendi*, Ankara 2018.
[https://ekitap.ktb.gov.tr/Eklenti/57124,mirza-zade-mehmed-salim-tezkiretu39s-
su39arapdf.pdf?0](https://ekitap.ktb.gov.tr/Eklenti/57124,mirza-zade-mehmed-salim-tezkiretu39s-su39arapdf.pdf?0) (ET: 26.12.2019).
- İPEKTEN, Haluk, *İsmetî Dîvânı (Edisyon Kritik)*, Atatürk Üniversitesi Edebiyat
Fakültesi Yay., Ankara 1974.
- İPEKTEN, Haluk, *Nâ'ilî Dîvânı*, Akçağ Yay., Ankara 1990.
- İSEN, Mustafa, *Künhü'l-Ahbâr'ın Tezkire Kısmı Gelibolulu Mustafa Âlî*, Ankara 2017.
<https://ekitap.ktb.gov.tr/Eklenti/55739,kunhul-ahbarin-tezkire-kismpdf.pdf?0>
(ET: 05.10.2019).
- KAHRAMAN, Bahattin, *Nâlî ve Dîvânı*, Kömen Yay., Konya 2010.
- KAPLAN, Yunus, *Yümnî Dîvânı (İnceleme-Metin-Sözlük)*, Kesit Yay., İstanbul 2015.
- KARACAN, Turgut, *Bosnalı Alaeddin Sabit Dîvân*, Cumhuriyet Üniversitesi Yay., Sivas
1991.
- KARAHAN, Abdülkadir, *Kanunî Sultan Süleyman Çağı Şairlerinden Figanî ve
Divançesi*, İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Yay., İstanbul 1966.
- KAYA, Bayram Ali, *Azmizâde Hâletî Dîvânı*, Sakarya 2017.

- <https://ekitap.ktb.gov.tr/Eklenti/56159,azmizade-haleti-divanipdf.pdf?0> (ET: 02.10.2019)
- KILIÇ, Filiz, *Âşık Çelebi Meşâ'irü's-Şu'arâ*, Ankara 2018. <https://ekitap.ktb.gov.tr/Eklenti/59036,asik-celebi-mesairus-suarapdf.pdf?0> (ET: 26.12.2019).
- KIRBIYIK, Mehmet, *Kâtip-zâde Sâkıb Dîvânı*, Ankara 2017. <https://ekitap.ktb.gov.tr/Eklenti/56426,katib-zade-sakib-divanipdf.pdf?0> (ET: 26.12.2019).
- KÖKSAL, M. Fatih, *Edirneli Nazmî Mec'ma'un-Nezâ'ir*, Ankara 2017. <https://ekitap.ktb.gov.tr/Eklenti/56057,mecmaun-nezair-edirneli-nazmi-pdf.pdf?0> (ET: 26.12.2019).
- KURTOĞLU, Orhan, *Lebib Dîvânı Diyarbakırlı Lebib*, Ankara 2017. <https://ekitap.ktb.gov.tr/Eklenti/55756,lebib-divanipdf.pdf?0> (ET: 07.10.2019).
- KUTLAR OĞUZ, Fatma Sabiha, *Arpaemîni-zâde Mustafâ Sâmi Dîvân*, Ankara 2017. <https://ekitap.ktb.gov.tr/Eklenti/56084,arpaeminizade-mustafa-sami-divanipdf.pdf?0> (ET: 02.10.2019).
- KUTLAR OĞUZ, Fatma Sabiha -KONCU, Hanife -ÇAKIR, Müjgan, *Kâfile-i Şu'arâ Mehmed Tevfik*, Ankara 2017. <https://ekitap.ktb.gov.tr/Eklenti/56163,mehmed-tevfik-kafile-i-su39arapdf.pdf?0> (ET: 26.12.2019).
- KURTOĞLU, Orhan, *Zatî Dîvânı -Gazeller Dışındaki Şiirler-*, Ankara 2017. <https://ekitap.ktb.gov.tr/Eklenti/56164,zati-divanipdf.pdf?0> (ET: 26.12.2019).
- KÜÇÜK, Sabahattin, *Bâkî Dîvânı (Tenkitli Basım)*, TDK Yay., Ankara 2015.
- MACİT, Muhsin, *Erzurumlu Zihnî Divanı*, KB Yay., Ankara 2001.
- MACİT, Muhsin, *Nedîm Dîvânı*, Ankara 2017. <https://ekitap.ktb.gov.tr/Eklenti/56214,nedim-divanipdf.pdf?0> (ET: 26.12.2019).
- MERMER, Ahmet, *Mezâkî Hayatı, Edebî Kişiliği ve Divanı'nın Tenkidli Metni*, AKM Yay., Ankara 1991.
- ÖZDEMİR, Mehmet, *Mecmûa-i Gazeliyyât Nûh b. Mustafa Konevî*, Ankara 2017. <https://ekitap.ktb.gov.tr/Eklenti/55868,nuh-b-mustafa-konevi-mecmua-i-gazeliyyatpdf.pdf?0> (ET: 26.12.2019).
- SAKAOĞLU, Saim, *Bayburtlu Zihnî*, KB Yay., İstanbul 1988.

- SARAÇ, M. A. Yekta, *Emrî Divanı*, Eren Yay., İstanbul 2002.
- SARAÇ, M. A. Yekta, *Şeyhülislâm Kemalpaşazâde*, Şûle Yay., İstanbul 1999.
- SOLMAZ, Süleyman, *Ahdî ve Gülşen-i Şu'arâsı (İnceleme-Metin)*, Ankara 2018.
<https://ekitap.ktb.gov.tr/Eklenti/56733,ahdi-gulsen-i-suarapdf.pdf?0> (ET: 26.12.2019).
- SUNGURHAN, Aysun, *Kınalızâde Hasan Çelebi Tezkiretü's-Şu'arâ*, Ankara 2017.
<https://ekitap.ktb.gov.tr/Eklenti/55834,kinalizade-hasan-celebipdf.pdf?0> (ET: 26.12.2019).
- TARLAN, Ali Nihad, *Ahmed Paşa Divanı*, MEB Yay., İstanbul 1966.
- TARLAN, Ali Nihad, *Hayâlî Divanı*, Akçağ Yay., Ankara 1992.
- TUĞLUK, İbrahim Halil, *Ahmed Vesîm Dîvânı (İnceleme-Metin)*, Salkımsöğüt Yay., Erzurum 2010.
- TULUM, Mertol -TANYERİ, M. Ali, *Nev'î Dîvânı*, İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Yay., İstanbul 1977.
- YAKAR, Halil İbrahim, *Antepli Divan Şairleri*, Yaşar Cevizli Mağazaları, Gaziantep 2013.
- YAVUZ, A. Fikri -Özen, İsmail, *Osmanlı Müellifleri Bursalı Mehmed Tâhir Efendi*, İstanbul 1972-75.
- YENİKALE, Ahmet, *Sünbülzâde Vehbî Dîvânı*, Ankara 2017.
<https://ekitap.ktb.gov.tr/Eklenti/56212,sunbulzade-vehbi-divanipdf.pdf?0> (ET: 28.01.2020).
- YILMAZ, Ozan, *Necâtî Beg Dîvânı*, AKMB. Yay., Ankara 2015.
- ZAVOTÇU, Gencay, *Rızâ Tezkiresi Zehr-i Mâr-zâde Seyyid Mehmed Rızâ*, Ankara 2017.
<https://ekitap.ktb.gov.tr/Eklenti/60735,riza-tezkiresipdf.pdf?0> (ET: 26.12.2019).

Sürelî Yayınlar

- AYDEMİR, Yaşar, Metin Neşrinde Mecmuaların Rolü ve Karşılaşılan Problemler, *Turkish Studies*, Volume: 2/3, Ankara 2007, s. 123-132.
- ERSOY, Eren, XIV. Asır Şairi Azîzî'nin (ö. 1585) Bazı Gazelleri, *Celal Bayar Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, C. 10, S. 1, Manisa 2012, s. 140-160.

GÜRBÜZ, Mehmet, Şiir Mecmualarının Kaynakları Üzerine, *Turkish Studies*, Volume 8/1, s. 316.

İÇLİ, Ahmet, Zülfî ve Şiirleri, *Eski Türk Edebiyatı Araştırmaları Dergisi*, C. 2, S. 1, 2019, s. 182-204.

KAPLAN, Orhan, Tahran Üniversitesi Merkez Kütüphanesi 2701 Numarada Kayıtlı Şiir Mecmuasında Yer Alan Türkçe Şiirler (İnceleme-MESTAP-Karşılaştırmalı Metin), *Divan Edebiyatı Araştırmaları Dergisi*, S. 21, İstanbul 2018, s. 326.

KAPLAN, Yunus, Dîvânı Meçhul Bir 16. Yüzyıl Şairi: Edirneli Tîğî ve Şiirleri, *Dede Korkut Uluslararası Türk Dili ve Edebiyatı Araştırmaları Dergisi*, 7/16, Samsun 2018, s. 104-147.

KOYUNCU, Fatih, Alaşehirli Makâlî Mustafa Bey ve Mecmualardaki Bazı Şiirleri, *Celal Bayar Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, C. 9, S. 2, Manisa 2011, s. 303-322.

KÖKSAL, M. Fatih, Metin Neşrinin Ana Esasları, *Türklük Bilimi Araştırmaları Dergisi*, S. 31, Ankara 2012, s. 181.

KÖKSAL, M. Fatih, Şiir Mecmualarının Önemi ve ‘Mecmuaların Sistematik Tasnifi Projesi’ (MESTAP), *Eski Türk Edebiyatı Çalışmaları VII., Mecmûa: Osmanlı Edebiyatının Kırkambarı*, haz. Hatice Aynur vd., Turkuaz Yay., İstanbul 2012.

ÜNVER, İsmail, Çevriyazıda Yazım Birliği Üzerine Öneriler, *Türkoloji Dergisi*, C. XI, S. I, s. 51- 89.

Diğer Yayınlar

AÇIKGÖZ, Namık, “Riyâzî”, *Türkiye Diyanet Vakfı İslâm Ansiklopedisi*, C. 35, İstanbul 2008.

AFYONCU, Erhan, “Şemsi Ahmed Paşa”, *Türkiye Diyanet Vakfı İslâm Ansiklopedisi*, C. 38, İstanbul 2010.

AHISHALI, Recep, “Râmî Mehmed Paşa”, *Türkiye Diyanet Vakfı İslâm Ansiklopedisi*, C. 34, İstanbul 2007.

AK, Coşkun, “Rûhî-yi Bağdâdî”, *Türkiye Diyanet Vakfı İslâm Ansiklopedisi*, C. 35, İstanbul 2008.

AKKAYA, Mehmet, *Şemsi Paşa Divânı (İnceleme-Edisyon Kritikli Metin)*, İstanbul Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yayınlanmamış YLT, İstanbul 1992.

AKKUŞ, Metin, “Nefî”, *Türkiye Diyanet Vakfı İslâm Ansiklopedisi*, C. 32, İstanbul 2006.

AKSOYAK, İ. Hakkı, “Ârif, Abdülbâkî Ârif Efendi”, *Türk Edebiyatı İsimler Sözlüğü*, <http://www.turkedebiyatiisimlersozlugu.com/index.php?sayfa=detay&detay=2113> (ET: 11.10.2019).

AKSOYAK, İ. Hakkı, “Emînî, Mehmed Emîn Efendi”, *Türk Edebiyatı İsimler Sözlüğü*, <http://www.turkedebiyatiisimlersozlugu.com/index.php?sayfa=detay&detay=3506> (ET: 26.10.2019).

AKSOYAK, İ. Hakkı, “Fâiz, Mustafâ, Börekçizâde”, *Türk Edebiyatı İsimler Sözlüğü*, <http://www.turkedebiyatiisimlersozlugu.com/index.php?sayfa=detay&detay=2112> (ET: 13.11.2019).

AKSOYAK, İ. Hakkı, “Fennî, Mehmet Fennî”, *Türk Edebiyatı İsimler Sözlüğü*, <http://www.turkedebiyatiisimlersozlugu.com/index.php?sayfa=detay&detay=6807> (ET: 13.11.2019).

AKSOYAK, İ. Hakkı, “Kâşif, Es‘adzâde Seyyid Sa‘deddin Efendi”, *Türk Edebiyatı İsimler Sözlüğü*, <http://www.turkedebiyatiisimlersozlugu.com/index.php?sayfa=detay&detay=1795> (ET: 15.11.2019).

AKSOYAK, İ. Hakkı, “Nâdirî, Abdülganîzâde Mehmed Nâdir Efendi”, *Türk Edebiyatı İsimler Sözlüğü*, <http://www.turkedebiyatiisimlersozlugu.com/index.php?sayfa=detay&detay=7146> (ET: 20.11.2019).

AKSOYAK, İ. Hakkı, “Nâzım, Mehmed Nâzım Efendi”, *Türk Edebiyatı İsimler Sözlüğü*, <http://www.turkedebiyatiisimlersozlugu.com/index.php?sayfa=detay&detay=1219> (ET: 16.11.2019).

AKSOYAK, İ. Hakkı, “Nâzım, Ördekzâde Mustafâ Nâzım Efendi”, *Türk Edebiyatı İsimler Sözlüğü*, <http://www.turkedebiyatiisimlersozlugu.com/index.php?sayfa=detay&detay=2098> (ET: 16.11.2019).

AKSOYAK, İ. Hakkı, “Râmî, Abdurrahman Râmî Çelebi”, *Türk Edebiyatı İsimler Sözlüğü*, <http://www.turkedebiyatiisimlersozlugu.com/index.php?sayfa=detay&detay=3262> (ET: 20.11.2019).

- AKSOYAK, İ. Hakkı, “Ref’etî, Mustafa”, *Türk Edebiyatı İsimler Sözlüğü*, <http://www.turkedebiyatiisimlersozlugu.com/index.php?sayfa=detay&detay=1089> (ET: 20.11.2019).
- AKSOYAK, İ. Hakkı, “Rüşdî, Ahmed Efendi”, *Türk Edebiyatı İsimler Sözlüğü*, <http://www.turkedebiyatiisimlersozlugu.com/index.php?sayfa=detay&detay=6278> (ET: 21.11.2019).
- AKSOYAK, İ. Hakkı, “Sabrî, Ahmed Sabrî Efendi”, *Türk Edebiyatı İsimler Sözlüğü*, <http://www.turkedebiyatiisimlersozlugu.com/index.php?sayfa=detay&detay=1944> (ET: 21.11.2019).
- AKSOY, Hasan, “Kınalızâde Ali Efendi”, *Türkiye Diyanet Vakfı İslâm Ansiklopedisi*, C. 25, Ankara 2002.
- AKSOY, Hasan, “Nazmi Efendi, Mehmed”, *Türkiye Diyanet Vakfı İslâm Ansiklopedisi*, C. 32, İstanbul 2006.
- ALTUNEL, Melek, *Neyyir Abdülhalim Dede Hayatı, Edebî Kişiliği ve Dîvânı'nın Tenkidli Metni*, Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yayınlanmamış YLT, Konya 1995.
- ARSLAN, Fatma Şennur, *Âsım Ârif-zâde Divançesi (İnceleme-Metin-Dizin-Sözlük)*, Hacettepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yayınlanmamış YLT, Ankara 2010.
- ARSLAN, Mehmet, “Seyyid Vehbî, Hüseyin”, *Türk Edebiyatı İsimler Sözlüğü*, <http://www.turkedebiyatiisimlersozlugu.com/index.php?sayfa=detay&detay=2018> (ET: 22.11.2019).
- ARSLAN, Ömer, *‘Ubeydî Dîvânı (Metin ve İnceleme)*, İstanbul Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yayınlanmamış YLT, İstanbul 2013.
- ATALAY, Veli, *Vechî, Dîvân-ı Vechî*, Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yayınlanmamış YLT, Erzurum, 2017.
- AYDEMİR, Yaşar, “Behiştî, Ramazan b. Abdülmuhsin”, *Türk Edebiyatı İsimler Sözlüğü*, <http://www.turkedebiyatiisimlersozlugu.com/index.php?sayfa=detay&detay=959> (ET: 26.10.2019).
- AYDINER, Mesut, “Râgıb Paşa”, *Türkiye Diyanet Vakfı İslâm Ansiklopedisi*, C. 34, İstanbul 2007.

- AYPAY, A. İrfan, *Nahifî Süleyman Efendi (Hayatı, Eserleri, Edebî Kişiliği ve Divanı'nın Tenkitli Metni)*, C-I, Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yayınlanmamış DT, Konya 1992.
- BALTACI, Cahit, "Abbas Vesîm Efendi", *Türkiye Diyanet Vakfı İslâm Ansiklopedisi*, C. 1, İstanbul 1988.
- BEKTAŞ, Ekrem, "Nazmî, Şeyh Mehmed Nazmî", *Türk Edebiyatı İsimler Sözlüğü*, <http://www.turkedebiyatiisimlersozlugu.com/index.php?sayfa=detay&detay=4426> (ET: 20.11.2019).
- BEKTAŞ, Halime, *Şeyh Mehmed Nazmî Dîvânı (Edisyon Kritik, İnceleme)*, Cumhuriyet Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yayınlanmamış YLT, Sivas 2005.
- BİLKAN, Ali Fuat, "Nâbî, Yûsuf Nâbî Efendi", *Türk Edebiyatı İsimler Sözlüğü*, <http://www.turkedebiyatiisimlersozlugu.com/index.php?sayfa=detay&detay=1846> (ET: 16.11.2019).
- BİLKAN, Ali Fuat, "Râmî, Râmî Mehmet Paşa", *Türk Edebiyatı İsimler Sözlüğü*, <http://www.turkedebiyatiisimlersozlugu.com/index.php?sayfa=detay&detay=1988> (ET: 20.11.2019).
- BİLTEKİN, Halit, "Râşid, Mehmed Râşid Efendi", *Türk Edebiyatı İsimler Sözlüğü*, <http://www.turkedebiyatiisimlersozlugu.com/index.php?sayfa=detay&detay=3736> (ET: 21.11.2019).
- BOZYİĞİT, Eda, *Topkapı Sarayı Kütüphanesi Revan No: 1972'de Kayıtlı Mecmû'a-i Eş'âr (Vr. 280b-360a) (İnceleme-Metin)*, Marmara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yayınlanmamış YLT, İstanbul 2015.
- BULAN, Ayşe, *Hâşimî, Hayatı, Edebî Kişiliği ve Dîvânı'nın Tenkidli Metni*, Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yayınlanmamış YLT, Konya 1993.
- BULAN, Halil İbrahim, *Taybî Mehmed Çelebi Hayatı- Eserleri- Edebî Kişiliği, Dîvânı'nın Tenkidli Metni*, Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yayınlanmamış YLT, Konya 1995.
- BÜLBÜL, Tuncay, "Keşfi, Mustafâ Keşfi Efendi", *Türk Edebiyatı İsimler Sözlüğü*, <http://www.turkedebiyatiisimlersozlugu.com/index.php?sayfa=detay&detay=1952> (ET: 15.11.2019).
- BÜYÜKYILDIRIM, Ayşe, *Kâşif Divanı'nın Tenkitli Metni ve Tahlili*, Fırat Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yayınlanmamış DT, Elazığ 1998.

- CEYHAN, Adem -DURU, Necip Fazıl, “Nesîb, Yusuf”, *Türk Edebiyatı İsimler Sözlüğü*, <http://www.turkedebiyatiisimlersozlugu.com/index.php?sayfa=detay&detay=2403> (ET: 20.11.2019).
- ÇAKIR, Müjgan, “Tayyibî, Mehmed Çelebi”, *Türk Edebiyatı İsimler Sözlüğü*, <http://www.turkedebiyatiisimlersozlugu.com/index.php?sayfa=detay&detay=4283> (ET: 26.12.2019).
- ÇALDAK, Süleyman, “Veysî, Üveys Çelebi, Üveys b. Mehmed”, *Türk Edebiyatı İsimler Sözlüğü*, <http://www.turkedebiyatiisimlersozlugu.com/index.php?sayfa=detay&detay=2843> (ET: 22.11.2019).
- ÇAVUŞOĞLU, Mehmet, “Bâkî”, *Türkiye Diyanet Vakfı İslâm Ansiklopedisi*, C. 4, İstanbul 1991.
- ÇEÇEN, Mehmet Korkut, “Sabrî, Mehmed Şerîf”, *Türk Edebiyatı İsimler Sözlüğü*, <http://www.turkedebiyatiisimlersozlugu.com/index.php?sayfa=detay&detay=880> (ET: 21.11.2019).
- ÇETİN, İsmail, *Derzi-zâde Ulvî (Hayatı-Edebi Şahsiyeti ve Divanının Tenkidli Metni)*, Fırat Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yayınlanmamış YLT, Elazığ 1993.
- ÇIPAN, Mustafa, Fasîh Ahmed Dede, *Türkiye Diyanet Vakfı İslâm Ansiklopedisi*, C. 12, İstanbul 1995.
- ÇINAR, Bekir, “Âsım, Ârif-zâde Mehmed”, *Türk Edebiyatı İsimler Sözlüğü*, <http://www.turkedebiyatiisimlersozlugu.com/index.php?sayfa=detay&detay=82> (ET: 26.12.2019).
- DEMİR, Tarık, *Edirneli Fâiz Divanı İnceleme-Metin-Dizin*, Gazi Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yayınlanmamış YLT, Ankara 2006.
- DEMİRALAY, Mehmet, *Hüdâyî-i Kadîm (16. yy.) ve Divânı İnceleme-Tenkidli Metin*, Süleyman Demirel Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yayınlanmamış YLT, Isparta 2007.
- DEMİRBAĞ, Ömer, *Koca Râgıb Paşa ve Divân-ı Râgıb*, Yüzüncü Yıl Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yayınlanmamış DT, Van 1999.
- DEMİREL, Şener, “Mânî”, *Türk Edebiyatı İsimler Sözlüğü*, <http://www.turkedebiyatiisimlersozlugu.com/index.php?sayfa=detay&detay=975> (ET: 16.11.2019).

- DEMİREL, Şener, “Şehrî, Malatyalı Ali Çelebi”, *Türk Edebiyatı İsimler Sözlüğü*, <http://www.turkedebiyatiisimlersozlugu.com/index.php?sayfa=detay&detay=92> (ET: 21.11.2019).
- DİKMEN, Hamit, “Seyyid Vehbî”, *Türkiye Diyanet Vakfı İslâm Ansiklopedisi*, C. 37, İstanbul 2009.
- DİKMEN, Hamit, *Seyyid Vehbî ve Divanının Karşılaştırmalı Metni*, Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yayınlanmamış DT, Ankara 1991.
- DONUK, Suat, “Ref’î”, *Türk Edebiyatı İsimler Sözlüğü*, <http://www.turkedebiyatiisimlersozlugu.com/index.php?sayfa=detay&detay=196> (ET: 20.11.2019).
- EKİNCİ, Ramazan, “Emîn, Abdülhâdîzâde Seyyid Mehmed Emîn Efendi”, *Türk Edebiyatı İsimler Sözlüğü*, <http://www.turkedebiyatiisimlersozlugu.com/index.php?sayfa=detay&detay=1619> (ET: 13.11.2019).
- ERDEM, Melike, *Bursalı Tâlib ve Divanı (Tenkidli Metin ve İnceleme)*, Boğaziçi Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yayınlanmamış YLT, İstanbul 1994.
- ERDEM, Sadık, “Sabrî”, *Türkiye Diyanet Vakfı İslâm Ansiklopedisi*, C. 35, İstanbul 2008.
- ERDOĞAN, Mustafa, “Kabûlî, Gedizli”, *Türk Edebiyatı İsimler Sözlüğü*, <http://www.turkedebiyatiisimlersozlugu.com/index.php?sayfa=detay&detay=314> (ET: 15.11.2019).
- ERDOĞAN, Mustafa, *Kabûlî İbrahim Efendi Hayatı, Edebî Kişiliği ve Divanı (İnceleme-Tenkitli Metin-Dizin)*, Gazi Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yayınlanmamış DT, Ankara 2008.
- ERDOĞAN, Mustafa, “Rahmî, Bursalı Pîr Mehmed”, *Türk Edebiyatı İsimler Sözlüğü*, <http://www.turkedebiyatiisimlersozlugu.com/index.php?sayfa=detay&detay=315> (ET: 21.11.2019).
- EREN, Aysun, *Defterdâr-zâde Ahmed Cemâlî'nin Metâli'-i Cemâlî ve Şehr-engîz-i İstanbul Adlı Eserleri (İnceleme-Metin)*, Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yayınlanmamış YLT, Konya 2012.
- ESİR, Hasan Ali, *Hafız-zâde Seyyid Mehmed Sa'dî Çelebi Dîvânı (İnceleme-Metin-Sözlük-İndeks)*, İstanbul Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yayınlanmamış DT, İstanbul 1994.

- HİDAYETOĞLU, Ahmet Selahattin, *Nesîb Dede, Hayâtı, Eserleri ve Dîvânı'nın Tenkidli Metni*, Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yayınlanmamış DT, Konya 1996.
- GÜFTA, Hüseyin, *Sâlim (Mirzâ-zâde) Hayatı, Edebî Kişiliği, Eserleri ve Divanının Karşılaştırmalı Metni*, Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yayınlanmamış DT, Erzurum 1995.
- GÜMÜŞ, Nevin, “Nazîm, Yahyâ Çelebi”, *Türk Edebiyatı İsimler Sözlüğü*, <http://www.turkedebiyatiisimlersozlugu.com/index.php?sayfa=detay&detay=5123> (ET: 16.11.2019).
- GÜMÜŞ, Nevin, *Yahya Nazîm Dîvânı I (İnceleme-Metin)*, Erciyes Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yayınlanmamış YLT, Kayseri 1992.
- GÜNAY, Fatih, “Râşid Mehmed Efendi”, *Türkiye Diyanet Vakfı İslâm Ansiklopedisi*, C. 34, İstanbul 2007.
- GÜNAY, Fatih, *Râşid (Vak'anüvis) Hayatı, Edebî Kişiliği, Divanının Tenkitli Metni ve İncelemesi*, Trakya Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yayınlanmamış DT, Edirne 2001.
- GÜZEL, Bilal, *Kemiksiz-zâde Safvet Mustafa ve “Nuhbetü'l-Âsâr Min Ferâidi'l-Eş'âr” İsimli Şair Tezkiresi*, Gazi Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yayınlanmamış YLT, Ankara 2012.
- HAYAT, İlker, *Mecmua-i Eş'âr [AEMnz] (Metin-İnceleme)*, İstanbul Kültür Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yayınlanmamış YLT, İstanbul 2016.
- HOCA, Fadıl, *Veysî Divânı Tahlili*, İstanbul Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yayınlanmamış YLT, İstanbul 2002.
- HORATA, Osman, “Nedîm-i Kadîm, Mehmed”, *Türk Edebiyatı İsimler Sözlüğü*, <http://www.turkedebiyatiisimlersozlugu.com/index.php?sayfa=detay&detay=15> (ET: 20.11.2019).
- HORATA, Osman, “Nedîm-i Kadîm”, *Türkiye Diyanet Vakfı İslâm Ansiklopedisi*, C. 32, İstanbul 2006.
- İÇLİ, Ahmet, “Zülfî”, *Türk Edebiyatı İsimler Sözlüğü*, <http://www.turkedebiyatiisimlersozlugu.com/index.php?sayfa=detay&detay=7874> (ET: 22.11.2019).
- İPEKTEN, Haluk, “Azmîzâde Mustafa Hâletî”, *Türkiye Diyanet Vakfı İslâm Ansiklopedisi*, C. 4, Ankara 1991.

İPEKTEN, Haluk, “Atâî, Nev‘îzâde”, *Türkiye Diyanet Vakfı İslâm Ansiklopedisi*, C. 4, Ankara 1991.

İPEKTEN, Haluk, “Atâî, Nev‘îzâde”, *Türk Edebiyatı İsimler Sözlüğü*, <http://www.turkedebiyatiisimlersozlugu.com/index.php?sayfa=detay&detay=5326> (ET: 16.11.2019).

İPEKTEN, Haluk, “İsmetî, Mehmed”, *Türkiye Diyanet Vakfı İslâm Ansiklopedisi*, C. 23, İstanbul 2001.

İPŞİRLİ, Mehmet, “Vassâf Abdullah Efendi” *Türkiye Diyanet Vakfı İslâm Ansiklopedisi*, C. 42, İstanbul 2012.

İSEN, Mustafa- AKSOYAK, İ. Hakkı, “Âlî/Çeşmî, Gelibolulu Mustafa”, *Türk Edebiyatı İsimler Sözlüğü*, <http://www.turkedebiyatiisimlersozlugu.com/index.php?sayfa=detay&detay=943> (ET: 11.10.2019).

İSEN, Mustafa, “Ârifî Hüseyin Çelebi”, *Türkiye Diyanet Vakfı İslâm Ansiklopedisi*, C. 3, İstanbul 1991.

İSEN, Mustafa, “Rezmî, Bahadır Giray”, *Türk Edebiyatı İsimler Sözlüğü*, <http://www.turkedebiyatiisimlersozlugu.com/index.php?sayfa=detay&detay=1766> (ET: 20.11.2019).

KADIOĞLU, İdris, *Lebîb-i Âmidî Hayatı, Edebî Kişiliği, Eserleri ve Divân'ının Tenkitli Metni*, Dicle Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yayınlanmamış DT, Diyarbakır 2003.

KALPAKLI, Mehmet, “Fevrî, Ahmed”, <http://www.turkedebiyatiisimlersozlugu.com/index.php?sayfa=detay&detay=5905> (ET: 26.12.2019).

KALPAKLI, Mehmet, “Fevrî”, *Türkiye Diyanet Vakfı İslâm Ansiklopedisi*, C. 12, İstanbul 1995.

KARTAL, Ahmet, “Ahmedî, Tâceddîn İbrâhîm bin Hızır”, *Türk Edebiyatı İsimler Sözlüğü*, <http://www.turkedebiyatiisimlersozlugu.com/index.php?sayfa=detay&detay=6551> (ET: 05.10.2019).

KAPLAN, Mahmut, Neşâtî, “Ahmed Dede”, *Türk Edebiyatı İsimler Sözlüğü*, <http://www.turkedebiyatiisimlersozlugu.com/index.php?sayfa=detay&detay=2177> (ET: 16.11.2019).

- KAPLAN, Hasan -MACİT, Muhsin, “Bâkî”, *Türk Edebiyatı İsimler Sözlüğü*, <http://www.turkedebiyatiisimlersozlugu.com/index.php?sayfa=detay&detay=2462> (ET: 01.11.2019).
- KAPLAN, Mustafa, *Milli Kütüphane 06 Mil Yz FB 402 Numarada Kayıtlı Mecmû‘â-i Ebyât’ın Mecmuaların Sistematik Tasnifi Projesi’ne (MESTAP) Göre Tasnifi (Vr. 1b-113b)*, Necmettin Erbakan Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yayınlanmamış YLT, Konya 2019.
- KAPLAN, Yunus, “Cemâlî, Defterdar-zâde Ahmed Cemâlî Çelebi”, *Türk Edebiyatı İsimler Sözlüğü*, <http://www.turkedebiyatiisimlersozlugu.com/index.php?sayfa=detay&detay=1683> (ET: 01.11.2019).
- KAPLAN, Yunus, “Hâtemî/Mâtemî, İbrahim Bey”, *Türk Edebiyatı İsimler Sözlüğü*, <http://www.turkedebiyatiisimlersozlugu.com/index.php?sayfa=detay&detay=1121> (ET: 13.11.2019).
- KAPLAN, Yunus, “Kadîmî, Hafid-i Hamdî Çelebi”, *Türk Edebiyatı İsimler Sözlüğü*, <http://www.turkedebiyatiisimlersozlugu.com/index.php?sayfa=detay&detay=4830> (ET: 15.11.2019).
- KAPLAN, Yunus, “Kelîm, Seyyid Kelîm Mehmed”, *Türk Edebiyatı İsimler Sözlüğü*, <http://www.turkedebiyatiisimlersozlugu.com/index.php?sayfa=detay&detay=839> (ET: 15.11.2019).
- KAPLAN, Yunus, “Kurbî, Emîr Şâh Çelebi”, *Türk Edebiyatı İsimler Sözlüğü*, <http://teis.yesevi.edu.tr/madde-detay/kurbi-emir-sah-celebi> (ET: 25.03.2020).
- KAPLAN, Yunus, “Meşâmî”, *Türk Edebiyatı İsimler Sözlüğü*, <http://teis.yesevi.edu.tr/madde-detay/mesami> (ET: 25.03.2020).
- KAPLAN, Yunus, “Meşkî, Mehmed Meşkî Çelebi”, *Türk Edebiyatı İsimler Sözlüğü*, <http://www.turkedebiyatiisimlersozlugu.com/index.php?sayfa=detay&detay=4325> (ET: 15.11.2019).
- KAPLAN, Yunus, “Reşîd, Hüseyin Çelebi”, *Türk Edebiyatı İsimler Sözlüğü*, <http://www.turkedebiyatiisimlersozlugu.com/index.php?sayfa=detay&detay=4380> (ET: 20.11.2019).
- KAPLAN, Yunus, “Sâni‘î, Yoluk Mehmed Çelebi-zâde Mahmud Sâni‘î Çelebi”, *Türk Edebiyatı İsimler Sözlüğü*, <http://www.turkedebiyatiisimlersozlugu.com/index.php?sayfa=detay&detay=1580> (ET: 21.11.2019).

- KAPLAN, Yunus, “Selîm, Kavsara-zâde Mehmed”, *Türk Edebiyatı İsimler Sözlüğü*, <http://www.turkedebiyatiisimlersozlugu.com/index.php?sayfa=detay&detay=1410> (ET: 21.11.2019).
- KAPLAN, Yunus, “Semâ‘î, Solak-zâde Hasan”, *Türk Edebiyatı İsimler Sözlüğü*, <http://www.turkedebiyatiisimlersozlugu.com/index.php?sayfa=detay&detay=1477> (ET: 21.11.2019).
- KAPLAN, Yunus, “Vânî, Mehmed Efendi”, *Türk Edebiyatı İsimler Sözlüğü*, <http://www.turkedebiyatiisimlersozlugu.com/index.php?sayfa=detay&detay=5931> (ET: 22.11.2019).
- KARABEY, Turgut, “Ahmed, Veliyüddîn-zâde Ahmed Paşa”, *Türk Edebiyatı İsimler Sözlüğü*, <http://www.turkedebiyatiisimlersozlugu.com/index.php?sayfa=detay&detay=4615> (ET: 07.10.2019).
- KARACAN, Turgut, “Sâbit”, *Türkiye Diyanet Vakfı İslâm Ansiklopedisi*, C. 35, İstanbul 2008.
- KARADENİZ, Mustafa Uğur, *Süleymaniye Kütüphanesi, 34-Sü-Tarlan 67/1 Numaralı Şiir Mecmuası (1a-54a Varak) (İnceleme-Metin)*, Kocaeli Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yayınlanmamış YLT, Kocaeli 2014.
- KARAGÖZLÜ, Volkan, “Hayâlî Bey, Hayâlî, Mehmed Hayâlî Bey, Bekâr Memî”, *Türk Edebiyatı İsimler Sözlüğü*, <http://www.turkedebiyatiisimlersozlugu.com/index.php?sayfa=detay&detay=6318> (ET: 15.11.2019).
- KARAHAN, Abdülkadir, “Figânî”, *Türkiye Diyanet Vakfı İslâm Ansiklopedisi*, C. 13, İstanbul 1996.
- KARAHAN, Abdülkadir, “Fuzûlî”, *Türkiye Diyanet Vakfı İslâm Ansiklopedisi*, C. 13, İstanbul 1996.
- KARAHAN, Abdülkadir, “Nâbî”, *Türkiye Diyanet Vakfı İslâm Ansiklopedisi*, C. 32, İstanbul 2006.
- KARAKÖSE, Saadet, *Nev‘i-zade Atayi Divanı (Kısmi Tahlil-Metin)*, İnönü Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yayınlanmamış DT, Malatya 1994.
- KARAVELİOĞLU, Murat Ali, “Gavsî Ahmed”, *Türk Edebiyatı İsimler Sözlüğü*, <http://www.turkedebiyatiisimlersozlugu.com/index.php?sayfa=detay&detay=3125> (ET: 13.11.2019).

- KARAVELİOĞLU, Murat Ali, “Nahîfî, Süleyman”, *Türk Edebiyatı İsimler Sözlüğü*, <http://www.turkedebiyatiisimlersozlugu.com/index.php?sayfa=detay&detay=2663> (ET: 16.11.2019).
- KARDAŞ, Sedat -KÖKSAL, M. Fatih, “Tâli‘î”, *Türk Edebiyatı İsimler Sözlüğü*, <http://www.turkedebiyatiisimlersozlugu.com/index.php?sayfa=detay&detay=1096> (ET: 21.11.2019).
- KAVRUK, Hasan, “Şeyhülislâm Yahyâ”, <http://www.turkedebiyatiisimlersozlugu.com/index.php?sayfa=detay&detay=3604> (ET: 22.11.2019).
- KAVUKÇU, Fatma Zehra, *Râmî Divânı*, Uludağ Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yayınlanmamış DT, Bursa 2000.
- KAYAALP, İsa, “Kabûlî”, *Türkiye Diyanet Vakfı İslâm Ansiklopedisi*, C. 24, İstanbul 2001.
- KAYA, Bayram Ali, “Hâletî, Azmîzâde”, *Türk Edebiyatı İsimler Sözlüğü*, <http://www.turkedebiyatiisimlersozlugu.com/index.php?sayfa=detay&detay=280> (ET: 13.11.2019).
- KAYA, Bayram Ali, “Necâtî Bey, İsbâ”, *Türk Edebiyatı İsimler Sözlüğü*, <http://www.turkedebiyatiisimlersozlugu.com/index.php?sayfa=detay&detay=217> (ET: 16.11.2019).
- KAYA, Bayram Ali, “Necâtî Bey”, *Türkiye Diyanet Vakfı İslâm Ansiklopedisi*, C. 32, İstanbul 2006.
- KAYA, Bayram Ali, “Neşâtî”, *Türkiye Diyanet Vakfı İslâm Ansiklopedisi*, C. 33, İstanbul 2007.
- KAYA, Bayram Ali, “Veysî”, *Türkiye Diyanet Vakfı İslâm Ansiklopedisi*, C. 43, İstanbul 2013.
- KAYA, Bayram Ali, “Yahyâ Efendi, Zekeriyâyâzâde” *Türkiye Diyanet Vakfı İslâm Ansiklopedisi*, C. 43, İstanbul 2013.
- KAYA, Bilge, *Hisâlî, Hayatı-Eserleri ve Metâliü'n-Nezâir Adlı Eserinin Birinci Cildi (İnceleme, Metin)*, Gazi Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yayınlanmamış DT, Ankara 2003.
- KAYA, Bilge, *XVII. Yüzyıl Divan Şairi Mantıkî Ahmet Efendi ve Divançesi*, Hacettepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yayınlanmamış YLT, Ankara 1991.

- KAYA, Resul, *Mehmet Nâil Tuman ve Tuhfe-i Nâil'si* (s. 301- 400), Balıkesir Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yayınlanmamış YLT, Balıkesir 2008.
- KAYABAŞI, Bekir, *Kâf-zâde Fâ'izî'in Zübdetü'l-Eş'âr'ı*, İnönü Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yayınlanmamış DT, Malatya 1997.
- KAYA YİĞİT, Bilge, “Mantıkî, Ahmed Efendi”, *Türk Edebiyatı İsimler Sözlüğü*, <http://www.turkedebiyatiisimlersozlugu.com/index.php?sayfa=detay&detay=1432> (ET: 16.11.2019).
- KAZAN, Şevkiye, “Sırrî, İbrâhim Sırrî Efendi”, *Türk Edebiyatı İsimler Sözlüğü*, <http://www.turkedebiyatiisimlersozlugu.com/index.php?sayfa=detay&detay=281> (ET: 21.11.2019).
- KAZAN, Şevkiye, “Sırrî”, *Türkiye Diyanet Vakfı İslâm Ansiklopedisi*, C. 37, İstanbul 2009.
- KAZAN, Şevkiye, *Üsküdarlı Sırrî Hayatı, Eserleri, Edebî Kişiliği, Divan'ı (Tenkitli Metin-İnceleme ve Şerhu Medhi'n-Nebî*, Gazi Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yayınlanmamış DT, Ankara 2003.
- KESİK, Beyhan, “Abdurrahman Efendi”, *Türk Edebiyatı İsimler Sözlüğü*, <http://www.turkedebiyatiisimlersozlugu.com/index.php?sayfa=detay&detay=2626> (ET: 01.11.2019).
- KESİK, Beyhan, “Bâhir, Arabzâde Abdurrahman Efendi”, *Türk Edebiyatı İsimler Sözlüğü*, <http://www.turkedebiyatiisimlersozlugu.com/index.php?sayfa=detay&detay=2469> (ET: 26.10.2019).
- KESİK, Beyhan, “Koca Râğb Paşa”, *Türk Edebiyatı İsimler Sözlüğü*, <http://www.turkedebiyatiisimlersozlugu.com/index.php?sayfa=detay&detay=3207> (ET: 20.11.2019).
- KESİK, Beyhan, “Râğb, Bursevî Râğb Ali Efendi”, *Türk Edebiyatı İsimler Sözlüğü*, <http://www.turkedebiyatiisimlersozlugu.com/index.php?sayfa=detay&detay=2911> (ET: 20.11.2019).
- KESİK, Beyhan, “Şâkir, Gümrükçü Hüseyin Paşazâde Hüseyin Şâkir Bey”, *Türk Edebiyatı İsimler Sözlüğü*, <http://www.turkedebiyatiisimlersozlugu.com/index.php?sayfa=detay&detay=2831> (ET: 26.12.2019).

- KESKİN, Neslihan İlknur, “Mezâkî, Süleymân”, *Türk Edebiyatı İsimler Sözlüğü*, <http://www.turkedebiyatiisimlersozlugu.com/index.php?sayfa=detay&detay=7500> (ET: 16.11.2019).
- KILIÇ, Mustafa, “İsmetî, Mehmed İsmetî Çelebi”, *Türk Edebiyatı İsimler Sözlüğü*, <http://www.turkedebiyatiisimlersozlugu.com/index.php?sayfa=detay&detay=7877> (ET: 15.11.2019).
- KIRBIYIK, Mehmet, “Sâkıb, Kâtibzâde Mustafa”, <http://www.turkedebiyatiisimlersozlugu.com/index.php?sayfa=detay&detay=73> (ET: 21.11.2019).
- KOÇAK, Fatma, *Fâik Mahmud ve Dîvânı*, Gazi Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yayınlanmamış YLT, Ankara 2006.
- KÖKSAL, M. Fatih, “Ârifî, Hüseyin Çelebi”, *Türk Edebiyatı İsimler Sözlüğü*, <http://www.turkedebiyatiisimlersozlugu.com/index.php?sayfa=detay&detay=395> (ET: 11.10.2019).
- KÖKSAL, M. Fatih, “Figânî”, *Türk Edebiyatı İsimler Sözlüğü*, <http://www.turkedebiyatiisimlersozlugu.com/index.php?sayfa=detay&detay=5422> (ET: 13.11.2019).
- KÖKSAL, M. Fatih, “Fîrâkî”, *Türk Edebiyatı İsimler Sözlüğü*, <http://www.turkedebiyatiisimlersozlugu.com/index.php?sayfa=detay&detay=375> (ET: 11.10.2019).
- KÖKSAL, M. Fatih, “Vechî”, *Türk Edebiyatı İsimler Sözlüğü*, <http://www.turkedebiyatiisimlersozlugu.com/index.php?sayfa=detay&detay=344> (ET: 21.11.2019).
- KURNAZ, Cemal, “Hayâlî Bey”, *Türkiye Diyanet Vakfı İslâm Ansiklopedisi*, C. 17, İstanbul 1998.
- KURTOĞLU, Orhan, “Zâtî, İvaz”, *Türk Edebiyatı İsimler Sözlüğü*, <http://www.turkedebiyatiisimlersozlugu.com/index.php?sayfa=detay&detay=802> (ET: 22.11.2019).
- KUT, Günay, “Ahmedî”, *Türkiye Diyanet Vakfı İslâm Ansiklopedisi*, C. 2, İstanbul 1989.
- KUT, Günay, “Ahmed Paşa, Bursalı”, *Türkiye Diyanet Vakfı İslâm Ansiklopedisi*, C. 2, İstanbul 1989.
- KUTLAR OĞUZ, Fatma Sabiha, “Mustafa Sâmî Bey”, *Türkiye Diyanet Vakfı İslâm Ansiklopedisi*, C. 31, İstanbul 2006.

- KUTLAR OĞUZ, Fatma Sabiha, “Sâmî, Arpaemînzâde Mustafa”, *Türk Edebiyatı İsimler Sözlüğü*,
<http://www.turkedebiyatiisimlersozlugu.com/index.php?sayfa=detay&detay=14>
(ET: 21.11.2019).
- KÜLAHLIOĞLU, Mehmet, *Kadrî Hayatı, Edebî Kişiliği ve Divanı'nın Transkripsiyonlu Metni*, Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yayınlanmamış YLT, Konya 2008.
- KÜLEKÇİ, Numan, *Ganî-zâde Nâdirî Hayâtı, Edebî Kişiliği, Eserleri, Dîvânı ve Şeh-nâmesi'nin Tenkidli Metni*, Atatürk Üniversitesi, Fen-Edebiyat Fakültesi, Türk Dili ve Edebiyatı Bölümü, Yayınlanmamış DT, Erzurum 1985.
- KÜTÜKOĞLU, Bekir, “Âlî Mustafa Efendi”, *Türkiye Diyanet Vakfı İslâm Ansiklopedisi*, C. 2, İstanbul 1989.
- MACİT, Muhsin, “Fuzûlî”, *Türk Edebiyatı İsimler Sözlüğü*,
<http://www.turkedebiyatiisimlersozlugu.com/index.php?sayfa=detay&detay=624> (ET: 13.11.2019).
- MACİT, Muhsin, “Nedîm, Ahmed”, *Türk Edebiyatı İsimler Sözlüğü*,
<http://www.turkedebiyatiisimlersozlugu.com/index.php?sayfa=detay&detay=573> (ET: 16.11.2019).
- MERMER, Ahmet, “Mezâkî Süleyman Efendi”, *Türkiye Diyanet Vakfı İslâm Ansiklopedisi*, C. 29, Ankara 2004.
- ODABAŞI, Mihrican, *Tuhfe-i Nâilî Metin ve Muhteva 1. Cilt s. 234-467*, Cumhuriyet Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yayınlanmamış YLT, Sivas 2009.
- ÖRDEK, Şerife, “Nimetî, Nîmetullâh Çelebi”, *Türk Edebiyatı İsimler Sözlüğü*,
<http://www.turkedebiyatiisimlersozlugu.com/index.php?sayfa=detay&detay=4674> (ET: 16.11.2019).
- ÖRDEK, Şerife, “Şemsî, İsfendiyâr-zâde Şemsî Ahmed Paşa”, *Türk Edebiyatı İsimler Sözlüğü*,
<http://www.turkedebiyatiisimlersozlugu.com/index.php?sayfa=detay&detay=2297> (ET: 21.11.2019).
- ÖRDEK, Şerife, “Tîgî, Mehmed Bey”, *Türk Edebiyatı İsimler Sözlüğü*,
<http://www.turkedebiyatiisimlersozlugu.com/index.php?sayfa=detay&detay=2365> (ET: 22.11.2019).

- ÖZCAN, Abdülkadir, “Şehid Ali Paşa”, *Türkiye Diyanet Vakfı İslâm Ansiklopedisi*, C. 38, İstanbul 2010.
- ÖZCAN, Nuri, “Abdurrahman Bâhir Efendi”, *Türkiye Diyanet Vakfı İslâm Ansiklopedisi*, C. 1, İstanbul 1988.
- ÖZCAN, Nuri, “Tâlib Efendi”, *Türkiye Diyanet Vakfı İslâm Ansiklopedisi*, C. 39, İstanbul 2010.
- ÖZCAN, Nuri -UZUN, Mustafa, “Nazîm”, *Türkiye Diyanet Vakfı İslâm Ansiklopedisi*, C. 32, İstanbul 2006.
- ÖZEROL, Nazmi, *Topkapılı Feyzî Dîvânı*, Fırat Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yayınlanmamış YLT, Elazığ 1996.
- ÖZTEKİN, Özge, *Râsih Dîvânı (İnceleme-Tenkitli Metin-Özel Adlar Dizini)*, Hacettepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yayınlanmamış YLT, Ankara 1997.
- ÖZTOPRAK, Nihat, “Rûhî, Bağdatlı”, *Türk Edebiyatı İsimler Sözlüğü*, <http://www.turkedebiyatiisimlersozlugu.com/index.php?sayfa=detay&detay=2428> (ET: 20.11.2019).
- ÖZTÜRK, Murat, “Dürrî-i Yek-Çeşm (Vâfi), Ahmed”, *Türk Edebiyatı İsimler Sözlüğü*, <http://www.turkedebiyatiisimlersozlugu.com/index.php?sayfa=detay&detay=4731> (ET: 13.11.2019).
- ÖZYILDIRIM, Ali Emre, “Sâbit, Alâaddin (Ali)”, *Türk Edebiyatı İsimler Sözlüğü*, <http://www.turkedebiyatiisimlersozlugu.com/index.php?sayfa=detay&detay=6939> (ET: 21.11.2019).
- ÖZYILMAZ, Kezban, *Kâmî Hayatı, Eserleri, Edebî Kişiliği ve Dîvânı'nın Tenkidli Metni*, Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yayınlanmamış YLT, Konya 1994.
- PAZARBAŞI, Erdoğan, “Mehmed Efendi, Vânî”, *Türkiye Diyanet Vakfı İslâm Ansiklopedisi*, C. 28, Ankara 2003.
- PEKTAŞ, Mehmet, “Beliği”, *Türk Edebiyatı İsimler Sözlüğü*, <http://www.turkedebiyatiisimlersozlugu.com/index.php?sayfa=detay&detay=421> (ET: 26.10.2019).
- SAĞLAM, Hacer, *Abdî-i Karahisârî ve Divanı*, Gazi Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yayınlanmamış YLT, Ankara 2011.

- SAK, Vesile, *Nâzım (İstanbul) Hayatı, Eserleri, Edebî Kişiliği ve Divanının Tenkidli Metni*, Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yayınlanmamış YLT, Konya 1994.
- SARAÇ, Yekta, “Emrî, Emrullah”, *Türk Edebiyatı İsimler Sözlüğü*, <http://www.turkedebiyatiisimlersozlugu.com/index.php?sayfa=detay&detay=3630> (ET: 15.11.2019).
- SARAÇ, Yekta, “Emrî, Emrullah”, *Türkiye Diyanet Vakfı İslâm Ansiklopedisi*, C. 11, İstanbul 1995.
- SARAÇ, Yekta, “İbn Kemal”, *Türk Edebiyatı İsimler Sözlüğü*, <http://www.turkedebiyatiisimlersozlugu.com/index.php?sayfa=detay&detay=6798> (ET: 15.11.2019).
- SEFERCİOĞLU, Mustafa Nejat, “Nev‘î” *Türkiye Diyanet Vakfı İslâm Ansiklopedisi*, C. 33, İstanbul 2007.
- SEFERCİOĞLU, Mustafa Nejat, “Nev‘î, Yahyâ”, *Türk Edebiyatı İsimler Sözlüğü*, <http://www.turkedebiyatiisimlersozlugu.com/index.php?sayfa=detay&detay=3071> (ET: 16.11.2019).
- SELÇUK, Bahir, “Nâlî, Mehmed Efendi”, *Türk Edebiyatı İsimler Sözlüğü*, <http://www.turkedebiyatiisimlersozlugu.com/index.php?sayfa=detay&detay=282> (ET: 16.11.2019).
- SELÇUK, Bahir, “Nef‘î, Ömer Efendi”, *Türk Edebiyatı İsimler Sözlüğü*, <http://www.turkedebiyatiisimlersozlugu.com/index.php?sayfa=detay&detay=911> (ET: 16.11.2019).
- SELÇUK, Engin, “Râsih, Balıkesirli Râsih Ahmed Bey”, *Türk Edebiyatı İsimler Sözlüğü*, <http://www.turkedebiyatiisimlersozlugu.com/index.php?sayfa=detay&detay=1377> (ET: 20.11.2019).
- SERDAROĞLU COŞKUN, Vildan, “Zâtî”, *Türkiye Diyanet Vakfı İslâm Ansiklopedisi*, C. 44, İstanbul 2013.
- SABUNCU, Zeynep, *Enverî: Hayatı, Divanı*, Boğaziçi Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yayınlanmamış Eser, İstanbul 2000.
- SAVRAN, Ömer, “Enverî”, *Türk Edebiyatı İsimler Sözlüğü*, <http://www.turkedebiyatiisimlersozlugu.com/index.php?sayfa=detay&detay=4825> (ET: 26.12.2019).

ŞAHİN, Ali, *Abdûlbâkî Ârif Efendi (Hayatı, Eserleri, Edebi Kişiliği ve Divanının Tenkidli Metni)*, Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yayınlanmamış YLT, Konya 2002.

ŞAHİN, Esmâ, “Ulvî, Terzi-zâde Mehmed Ulvî Çelebi”, *Türk Edebiyatı İsimler Sözlüğü*, <http://www.turkedebiyatiisimlersozlugu.com/index.php?sayfa=detay&detay=3891> (ET: 22.11.2019).

ŞANLI, İsmet, “Ubeydî, Abdurrahman Çelebi”, *Türk Edebiyatı İsimler Sözlüğü*, <http://www.turkedebiyatiisimlersozlugu.com/index.php?sayfa=detay&detay=1694> (ET: 22.11.2019).

ŞENER, Osman Zahit, *Tuhfe-i Nâilî Metin ve Muhteva (II. Cilt, s. 1000-1263)*, Cumhuriyet Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yayınlanmamış YLT, Sivas 2013.

ŞENÖDEYİCİ, Özer, “Nâ’îlî-i Kadîm, Mustafa”, *Türk Edebiyatı İsimler Sözlüğü*, <http://www.turkedebiyatiisimlersozlugu.com/index.php?sayfa=detay&detay=7136> (ET: 20.11.2019).

TALAY, Aydın, “Dürrî Ahmed Efendi”, *Türkiye Diyanet Vakfı İslâm Ansiklopedisi*, C. 10, İstanbul 1994.

TIĞLI, Fatih, *Bursalı Rahmî Çelebi ve Dîvânı*, İstanbul Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yayınlanmamış YLT, İstanbul 2006.

TIĞLI, Fatih, “Rahmî”, *Türkiye Diyanet Vakfı İslâm Ansiklopedisi*, C. 34, İstanbul 2007.

TUĞLUK, İbrahim Halil, *Abbas Vesîm Efendi, Hayatı, Eserleri, Edebî Kişiliği, Divanı'nın Tenkitli Metni ve İncelemesi*, Gazi Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yayınlanmamış DT, Ankara 2007.

TUĞLUK, İbrahim Halil, “Abdî (Vassâf), Abdullah Efendi”, *Türk Edebiyatı İsimler Sözlüğü*, <http://www.turkedebiyatiisimlersozlugu.com/index.php?sayfa=detay&detay=1181> (ET: 22.11.2019).

TUĞLUK, İbrahim Halil, “Ali Çelebi, Kınalızade”, *Türk Edebiyatı İsimler Sözlüğü*, <http://www.turkedebiyatiisimlersozlugu.com/index.php?sayfa=detay&detay=6171> (ET: 02.10.2019).

TUĞLUK, İbrahim Halil, “Azîzî, Mustafa”, *Türk Edebiyatı İsimler Sözlüğü*, <http://www.turkedebiyatiisimlersozlugu.com/index.php?sayfa=detay&detay=1366> (ET: 11.10.2019).

- TUĞLUK, İbrahim Halil, “Tâlib”, *Türk Edebiyatı İsimler Sözlüğü*, <http://www.turkedebiyatiisimlersozlugu.com/index.php?sayfa=detay&detay=1421> (ET: 21.11.2019).
- TUĞLUK, İbrahim Halil, “Vesîm, Abbas”, *Türk Edebiyatı İsimler Sözlüğü*, <http://www.turkedebiyatiisimlersozlugu.com/index.php?sayfa=detay&detay=710> (ET: 22.11.2019).
- TUNADURUR, Melike, *Edirneli Ahmed Rüşdî Divanı*, Trakya Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yayınlanmamış YLT, Edirne 2012.
- TURAN, Şerafettin -ÖZEN, Şükrü -ÇELEBİ, İlyas -SARAÇ, M. A. Yekta, “Kemalpaşazâde”, *Türkiye Diyanet Vakfı İslâm Ansiklopedisi*, C. 25, Ankara 2002.
- TÜRK BEN, Hakan, *Fahrî Dede ve Mecmuası (İnceleme ve Seçme Metinler)*, Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yayınlanmamış YLT, Konya 2008.
- ULUDAĞ, Erdoğan, “Bahâyî, Mehmed Efendi”, *Türk Edebiyatı İsimler Sözlüğü*, <http://www.turkedebiyatiisimlersozlugu.com/index.php?sayfa=detay&detay=572> (ET: 11.10.2019).
- ULUDAĞ, Erdoğan, *Şeyhülislâm Bahayî Divânı (İnceleme-Karşılaştırmalı Metin)*, Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yayınlanmamış YLT, Erzurum 1992.
- ULUDÜZ, Ekim Ortaç, *İstanbul Büyükşehir Belediyesi Atatürk Kitaplığı Bel_Yz_O0043 Numarada Kayıtlı Şiir Mecmuası'nın (1b-75a) Transkripsiyonlu Metni ve Şiir Mecmualarının Sistemik Tasnifi Projesi'ne (MESTAP) Göre Tasnifi*, Zonguldak Bülent Ecevit Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yayınlanmamış YLT, Zonguldak 2018.
- UZUN, Mustafa, “Abdülbâki Ârif Efendi”, *Türkiye Diyanet Vakfı İslâm Ansiklopedisi*, C. 1, İstanbul 1988.
- UZUN, Mustafa, “Behiştî Ramazan Efendi”, *Türkiye Diyanet Vakfı İslâm Ansiklopedisi*, C. 6, İstanbul 1992.
- UZUN, Mustafa, “Ganîzâde Mehmed Nâdirî”, *Türkiye Diyanet Vakfı İslâm Ansiklopedisi*, C. 13, İstanbul 1996.
- UZUN, Mustafa, “Mecmua” *Türkiye Diyanet Vakfı İslâm Ansiklopedisi*, C. 28, Ankara 2003.

- ÜNAL, Mehmet, “Fâsîh, Ahmed Fasîh Dede”, *Türk Edebiyatı İsimler Sözlüğü*, <http://www.turkedebiyatiisimlersozlugu.com/index.php?sayfa=detay&detay=4981> (ET: 26.12.2019).
- ÜNLÜ AYDIN, Yücel, *Mecmû‘a-i Eş‘âr (Milli Kütüphane FB 533) İnceleme-Metin*, Gazi Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yayınlanmamış DT, Gaziantep 2018.
- ÜSTÜNER, Kaplan, “Fâik, Mahmud Efendi”, *Türk Edebiyatı İsimler Sözlüğü*, <http://www.turkedebiyatiisimlersozlugu.com/index.php?sayfa=detay&detay=1485> (ET: 13.11.2019).
- YAKAR, Halil İbrahim, “Kadrî, Abdülkadir Çelebi”, *Türk Edebiyatı İsimler Sözlüğü*, <http://www.turkedebiyatiisimlersozlugu.com/index.php?sayfa=detay&detay=4403> (ET: 15.11.2019).
- YAKAR, Halil İbrahim, “Kelîm, Mehmed Kelîm Efendi”, *Türk Edebiyatı İsimler Sözlüğü*, <http://www.turkedebiyatiisimlersozlugu.com/index.php?sayfa=detay&detay=4489> (ET: 15.11.2019).
- YANMAZ, Eşref, *Vecdî (Hayatı, Edebî Kişiliği ve Divânı'nın Karşılaştırmalı Metni)*, Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yayınlanmamış YLT, Erzurum 1995.
- YAVUZ, Beytullah, *Milli Kütüphane Adnan Ötüken Koleksiyonu 06 HK 984'te Kayıtlı Mecmûa '-ı Eş‘âr (Vr. 1-135) (İnceleme-Metin)*, Akdeniz Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yayınlanmamış YLT, Antalya 2018.
- YAZICI, Gülgün, “Kâmî, Edirneli Mehmed Kâmî Efendi”, *Türk Edebiyatı İsimler Sözlüğü*, <http://www.turkedebiyatiisimlersozlugu.com/index.php?sayfa=detay&detay=4386> (ET: 21.11.2019).
- YAZICI, Gülgün, “Kâmî”, *Türkiye Diyanet Vakfı İslâm Ansiklopedisi*, C. 24, İstanbul 2001.
- YEKBAŞ, Hakan, “‘Alî, Damad Şehid ‘Alî Paşa”, *Türk Edebiyatı İsimler Sözlüğü*, <http://www.turkedebiyatiisimlersozlugu.com/index.php?sayfa=detay&detay=1898> (ET: 11.10.2019).
- YEKBAŞ, Hakan, “Hüdâyî-i Kadîm, Mustafa”, *Türk Edebiyatı İsimler Sözlüğü*, <http://www.turkedebiyatiisimlersozlugu.com/index.php?sayfa=detay&detay=145> (ET: 13.11.2019).

- YEKBAŞ, Hakan, “Vecdî, Abdülbâkî”, *Türk Edebiyatı İsimler Sözlüğü*, <http://www.turkedebiyatiisimlersozlugu.com/index.php?sayfa=detay&detay=1900> (ET: 22.11.2019).
- YEŞİLOĞLU, Ayşegül Mine, “Nâilî”, *Türkiye Diyanet Vakfı İslâm Ansiklopedisi*, C. 32, İstanbul 2006.
- YILDIZ, Ayşe, “Hâşimî, Bakkâlzâde Seyyid Mehmed Çelebi” *Türk Edebiyatı İsimler Sözlüğü*, <http://www.turkedebiyatiisimlersozlugu.com/index.php?sayfa=detay&detay=5079> (ET: 13.11.2019).
- YILDIZ, Ayşe, “Riyâzî, Mehmed Riyâzî Efendi”, *Türk Edebiyatı İsimler Sözlüğü*, <http://www.turkedebiyatiisimlersozlugu.com/index.php?sayfa=detay&detay=5056> (ET: 21.11.2019).
- YILDIZ, Seyhan, *XVIII. Yüzyıl Divan Şairi Şâkir Hayatı, Eseri, Edebî Kişiliği ve Dîvânının Tenkidli Metni*, Gazi Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yayınlanmamış YLT, Ankara 2002.
- YILMAZ, Müslim Cahid, *Sabrî-i Şâkir Dîvânı*, Dumlupınar Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yayınlanmamış YLT, Kütahya 2010.
- YORULMAZ, Neslihan, *Şem‘î Mecmu‘ası (Çeviriyazılı Metin-İnceleme)*, Gaziantep Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yayınlanmamış YLT, Gaziantep 2011.
- YUVACI, Bünyamin, *Tuhfe-i Nâilî Metin ve Muhteva (II. Cilt s. 735-999)*, Cumhuriyet Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yayınlanmamış YLT, Sivas 2014.

TIPKIBASIM

لا بن کمال

همت لیدرید بیضا اولن ارفسیدردم عیسی اولن
همتله بولدی شرف آدمی همتله طوبدی طوفن عالم

صوفی نجا آغدی بار چشم
عالم کیم بولدی کندی چشم
بر کوه کیم کف خاک سار ابرو چشم
مهرت دهر نرسد نوری چشم

انشار کتله لیدرید چو کویا
بر خاک کتله لیدرید بویا
منبر و بر خرم کتله لیدرید
چو خط لیدرید بر کتله لیدرید

عاریت کتله لیدرید کل آرزو آرزو
کیمی و بر کتله لیدرید بر باه
کیسه با کتله لیدرید می حیار

قطعه
قطعه لایق دور و رخ ابرو
بلورینی ندر بو سمن و رخ
بر بر دهر کیمی عکس لیدرید
بین آغشا بو در برین بو
آه رق قابوکه و اردی ام
بند ایصاله کوکل عاز مدار
صله رنک او مار بودن ار
ماد موصله صلله لاز مدار

قطعه
نقد و چون اسیر جسم و نایک
بند و رسکا هفت ن اولد خانی
اول و در حیرت قهر سو غالب
یوز زلف در جلالت حیا
قطعه
بوی آینه غیب تو کتا و استغیا
آزار اولدی چشم بری اوز بر بسند آزار اولدی
سکله خور انبیا سینه کتله لیدرید
ماشش کتله لیدرید سوون آزار اولدی

قطعه
آنکس کی کین آه کلام
آغدا کتله لیدرید بویا
بر نیک بوی بر نیک دانق سفید
بر نیک دانی و بر کتله لیدرید
کلا عشق دید اولدی تو یقین
که طریقه کولاسته ولی التوفیق
سیاه کلک اینه اجهل کوروب
شکسته می حوایدیم ایچیک فکر دین

آریه کتله لیدرید کیم صحن ایله بیزه چو حسن چو کیم بر آرد کیم

قطعه
توکل کیم کیم کیم کیم کیم
ویر راحه سن کیم کیم کیم
قناعت کیم کیم کیم کیم کیم
ویر راحه سن کیم کیم کیم کیم

قطعه
عدل لیدرید خدایا
کویم کیم کیم کیم کیم
عفو لیدرید کیم کیم کیم کیم
کندیک لایق کیم کیم کیم کیم

ایسل سر کوز کرک اوس بند اول
 عرض است سیاه کاری جان موبو
 ای شاه با پای زلفه دوش نازک
 عرض ایله جان کئی جوانه بو بو
 ای تیغ نیر خطه کاک جالدوستر
 دفع ایظلم خطه سیاه کار بو بو
 هر صاحب خطه نولونه شرم
 آنورده می حالت زار بشرد
 عاشق طغش و پیوری قزین بیگ
 قزاق بوایدین قونیا شرم
 هر کس کز ای غایب بر ایله اولدر
 ایله کبرسه و التم بوین بواردیم التک
 دیدیم کما کدر ترک ندن بوینر
 اول فتنه خاتم دیر کین بوینر
 قودیشم بوق من کت سیاه کار
 عم درخیز بکاسن قویله چکرز

سینه شتر در کمال نوز یکدم من
 و خوشتر ح المذنبون
 شمشیر بود اولم کلفه اکتاش ششم
 ایکسینه فطرون قوش قوش بو کولک
 او من من سواد کسل او قویله قبا
 شاه قویله جازده و طلیه الفی
 لای کاله
 قاتک کاله اولنده فخر کین و انالین اولدر
 شاه خیر کله کنده صا کله کین کاهور کین
 طالع زو اولدر کله کیم که انعم اعقاد
 کوب ختم کیم کیم سینه ایش
 قویله معارض لدر بر دین خطه ایش
 یکینه ضد دین معشر قفا اولدی جانانه
 روی سیاه واسطه رحمت اولدر
 مور سیاه فام سفید اولدی کوه
 صولار هر دم غم سار در که والا
 اکی حمله که هر دلا اولدر در که
 سور ساقیا کیت کیت کیت با ده
 کرده در بلائی اولوش با غنه

ایسل سر کوز کرک اوس بند اول
 عرض است سیاه کاری جان موبو
 ای شاه با پای زلفه دوش نازک
 عرض ایله جان کئی جوانه بو بو
 ای تیغ نیر خطه کاک جالدوستر
 دفع ایظلم خطه سیاه کار بو بو
 هر صاحب خطه نولونه شرم
 آنورده می حالت زار بشرد
 عاشق طغش و پیوری قزین بیگ
 قزاق بوایدین قونیا شرم
 هر کس کز ای غایب بر ایله اولدر
 ایله کبرسه و التم بوین بواردیم التک
 دیدیم کما کدر ترک ندن بوینر
 اول فتنه خاتم دیر کین بوینر
 قودیشم بوق من کت سیاه کار
 عم درخیز بکاسن قویله چکرز

سینه شتر در کمال نوز یکدم من
 و خوشتر ح المذنبون
 شمشیر بود اولم کلفه اکتاش ششم
 ایکسینه فطرون قوش قوش بو کولک
 او من من سواد کسل او قویله قبا
 شاه قویله جازده و طلیه الفی
 لای کاله
 قاتک کاله اولنده فخر کین و انالین اولدر
 شاه خیر کله کنده صا کله کین کاهور کین
 طالع زو اولدر کله کیم که انعم اعقاد
 کوب ختم کیم کیم سینه ایش
 قویله معارض لدر بر دین خطه ایش
 یکینه ضد دین معشر قفا اولدی جانانه
 روی سیاه واسطه رحمت اولدر
 مور سیاه فام سفید اولدی کوه
 صولار هر دم غم سار در که والا
 اکی حمله که هر دلا اولدر در که
 سور ساقیا کیت کیت کیت با ده
 کرده در بلائی اولوش با غنه

Handwritten text in Persian script, likely a manuscript or collection of letters, covering both pages of the open book. The text is written in a cursive style and is densely packed across the pages.

اولور سر بایش اولور سر بایش
اولور مهر کن کا معبره محضه صنه

سر شمس جهات رنج کونانم
صدی باره نغمه شش ساری کم کلر

سالم
ز قلعه دل نشون و کلکله با طوز
کویک شمشک کله با شمشک طوز
صنعتان همی فلک و قهر لولوب
دستند بول چو علمه باره با طوز
دلک منصفیم شرم باب دل کله
خو چایده اولش و خوشای با طوز
مگر اولسه راه روی ارفا طوز
زلفک نوزن لولوب اندک لولوب
ایتمیز شربت با طوز
سالم و سوج ایستیم حرم با طوز
اوستند و دوا هم آهنگ با طوز
نمانه
فغانی تیغ اولو صیقین با طوز
جغای تیغ در آسوم درم کار با طوز
بجعی شانه آساجا کجا کول شمشک
سپاه خط نوزینه فقا در کول
کسور

طوبی خطه اولور دی تعلقه زایلیک
فرخ همی اید پرده سحاب با طوز
دکل منصفیم شرم باب دل کله
خو چایده اولش و خوشای با طوز
مگر اولسه راه روی ارفا طوز
زلفک نوزن لولوب اندک لولوب
ایتمیز شربت با طوز
سالم و سوج ایستیم حرم با طوز
اوستند و دوا هم آهنگ با طوز
نمانه
فغانی تیغ اولو صیقین با طوز
جغای تیغ در آسوم درم کار با طوز
بجعی شانه آساجا کجا کول شمشک
سپاه خط نوزینه فقا در کول
کسور

لخا تیغ ای تنک آفتاب سکا
فروغ دیدم در اول کز آفتاب سکا
مردی کله سکنه سینه سکا
ایدری بید باینه سینه سکا
آنچه جامه کل کل اولدر سکا
مگر کینه اوق دیدم سینه سکا
دل از سر اولدر سینه سکا
صاید اولدر سینه سکا
نیم تنک در نوزن سینه سکا
ز ما عوار اولور سینه سکا
بجه اعدایه دوش در اول سینه سکا
شعر الیز سینه اولور سینه سکا

کلور کنت نظر و در سینه سکا
نیچو تیغ ایتمیز سینه سکا
سین آفتاب سینه سکا
نکته سینه سکا
بوز اولور سینه سکا
کله سینه سکا
صدا اولور سینه سکا
کجه سکرک ما دصبا سینه سکا
رو نازه خبر و کجه اول سینه سکا
صفحه سینه سکا
ظاهر سینه سکا

چون نازم روی تو با مندرجا
میکنم بار و آینه که در کلام
اشکم با کسب کج کلخند با
خنده ما که در روی ما در خند با
لیک عیبت در زمان خند با
حفظ آه آتشین و خنق خون کز
بیشم زور دل بر آید خند با
غمزه بر خنده ز خوف بیم سر
چون نازم بر روی ما در خند با
ایب
سنگین بر صید خنده آوار
سست اول و خنده خنده آوار
بمال اول و دستباز خنده آوار

باید اولم که خنده کلخند با
او هم ز یاد خنق کلخند با
اوله خنده ز یاد خند با
ایله ز یاد خند با
رو و خند با
بلین حال دل در دست آگاه
خیم کلان این خط که دست
جیسر خنده که در خنده
عاز زاده هم
بسیخ می آید که خنده
بیتقد و دست خنده آوار

سپه افتر
اول ز یاد کلخند با
شکار اندامی خنق کلخند با
خیم خنده ز یاد خند با
کس ز یاد خند با
صد آتش ز یاد خند با
صدن ز یاد خند با
خیم خنده ز یاد خند با
مثال خون خنده ز یاد خند با
مسافت خنده ز یاد خند با
کله ز یاد خنده ز یاد خند با
کل ز یاد خنده ز یاد خند با
کل ز یاد خنده ز یاد خند با
کل ز یاد خنده ز یاد خند با

اوشوی با خنده که در دست
الند بر کل خنده ز یاد خند با
تر ز یاد خنده ز یاد خند با
خیم ز یاد خنده ز یاد خند با
مرد خنده ز یاد خنده ز یاد خند با
دره با یاد خنده ز یاد خند با
اوانانیک اولو بیست خنده ز یاد خند با
سیار و ز یاد خنده ز یاد خند با
طروت خنق ز یاد خنده ز یاد خند با
جهان و اولو یاد خنده ز یاد خند با
بر در خفا فلک آینه کار
عسقی اولو یاد خنده ز یاد خند با
ما یوس خنده ز یاد خنده ز یاد خند با
کوبک مست ز یاد خنده ز یاد خند با

سرب کس و کس خنده ز یاد خند با
اولو کس کس خنده ز یاد خند با
سبب الی خنده ز یاد خنده ز یاد خند با
او خنده ز یاد خنده ز یاد خند با
بمالان کس کس خنده ز یاد خند با
ببج خنق کس کس خنده ز یاد خند با
نیب ز یاد خنده ز یاد خنده ز یاد خند با
بوتو کس کس خنده ز یاد خند با
بود ز یاد خنده ز یاد خنده ز یاد خند با
چکله بر در خنده ز یاد خنده ز یاد خند با
توید عسقی کس کس خنده ز یاد خند با
روز کار خنده ز یاد خنده ز یاد خند با
مست با یاد خنده ز یاد خنده ز یاد خند با

نه خیلای زنده در محبت اینش اولی
 نه در دایمی استکاره زینش اولی
 خلافتش از پیش زده قدر بودن
 زمانه غنچه عشق سادت اینش اولی
 نشانی دردی با برتر استانه شد
 فلک دیدگار نامش سادت اینش اولی
 نیامدی بجز کزین عذیب زین خلک
 برکی که مملکت نداد و اختیار اینش اولی
 غدا کار کوی زدی چشم خوشی سادت
 سخای سینه خدی خالی اینش اولی
 قنوه کتک از کلک کبر بود قدرانی
 ای سجد را و قره یوز لو کس تا فانی
 کورن دیر رقص بدرگم کرد باد دشت و ناموس
 سماعه قوبدی ایسلانک هواسی خاک مجوس

نولیش هر همه آقا اینش اولی
 دل نکلین کمان از غلبت اینش اولی
 بوی اینش هر ما نسیم گل کیم
 زه در اینش آن غنچه اینش اولی
 مستال سوز اولی در جهان سوز
 حصول طلب بجز اولی در دشت اینش اولی
 بوجیم بجز اولی زدی چشم سادت
 خلوص قلب کیم کز نسیان اینش اولی
 مجتبی حوصله نوز وضع بید کیم
 نوالدم هر خورشید اینش اولی
 کیم نکلید درونه ایله سماعه ناز
 ای شوخ نکلید کرد مراد ک کولک

فتنه خود کجا او را کیم زینش
 بد قدر اولی بجز نکلید کیم زینش
 جینش است سینه زینش اولی
 دیسوا وقت سادت عالم زینش اولی
 سینه زینش غافل کیم کیم
 دیسوا زینش آن دل و سر زینش اولی
 کیم کار از خط خوش کیم کیم
 ماجرا کیم او را رنگ داد و دم زینش اولی
 نانی کیم است سینه زینش اولی
 بکیم در بکیم اولی کیم زینش اولی

این بخت کیم کور در زینش اولی
 عالم اولی طوطی کیم صطیم زینش اولی
 کور خود کیم کیم کیم کیم
 بونه افکار طفول کیم کیم کیم
 کور زینش زده صفا کیم کیم
 بزینش اولی کیم کیم کیم کیم
 دل کیم کیم کیم کیم کیم
 بولور کیم کیم کیم کیم کیم
 نانی کیم است سینه زینش اولی
 نقد کیم کیم کیم کیم کیم

باغ دشت ال کیم کیم کیم کیم
 یا خود کیم کیم کیم کیم کیم
 لطف خورشید کیم کیم کیم
 اولی نمانی کیم کیم کیم کیم
 یا دانش کیم کیم کیم کیم
 آورده اولی کیم کیم کیم
 این کیم کیم کیم کیم کیم
 بوش کیم کیم کیم کیم کیم
 نمانی کیم کیم کیم کیم
 نقد کیم کیم کیم کیم کیم
 اشعار کیم کیم کیم کیم کیم

خط و غیر از آنست همانند
رویکه اول این کتاب صحیفه ثانی
تختگاه ای که میسر مدلی
نور خورشید جلالک کشفانید
سختک آجیات الیدیرجان
دینک منیع حشره روم
سرمینش او چشم اول الهیار
خال پاک دولت کل صفایانید
کیمینش قورره نریختن کاندز
غزه لهر بر سر خراسانید
کشتن چشم کله لور و سید
چو سس چشمم بود طوقانید
یوق نظیری لادم ای که و سیک ستم
و ایسه عری سیر ز باغ فاسد

چاکه کوسر بر طریح و لب
قالو صبح خوش آفتاب بر جالیه
نخای رسلو کوش خطی تقسیم
اول و ششای در کس کار و ساق
بوسیا سپهر عالم اول مر خراک
کوز کویو مع غلک فافوس جالیه
اول و تصور بویض و فایض خاند
اول کیمت جلالک لیدم در ایلیه
لطافت اول و خوش مع بر ستم کوم
بدیدار اول کیم و خط اول ایلیه
کلیما عتقا نیر غزل طح الیدر فاک
که نادر بونور ستم آفرنج و سالیه
و سیماسا نایب نزل نظم الیدی
که ستماسی تک در دنیا بزرگ و سالیه

الای تک نزلک چاکه کربانی
کل چو کوش ایسه سوزنی بار
اگر بود این ستم ایسه سوزنی بار
یه شکر کرم و آسوزانی چو در
کر او را چو کوش ایسه سوزنی بار
عجب ایورک چو لوزم جوالان
زان اوسط کیمان ارض خفین
بیماری ستم ما کفایه
سرس کانات اسر عشق کشت
دینار ای رخ بویس ایله کچو در
نور و جبهه ز سیماسا
نقطه جوق ستم و سیماسا
ایض نقطه رویند و سیماسا
وسند و سیماسا
کویونر صورت طایف نقطه
حرف غلیر انا حرف ستم
بار هم درم انا حرف دو هم
نور و جبهه ز سیماسا
نقطه جوق ستم و سیماسا
ایض نقطه رویند و سیماسا
وسند و سیماسا
کویونر صورت طایف نقطه
حرف غلیر انا حرف ستم
بار هم درم انا حرف دو هم

دلبر عذری کنی که درده کوستر
کل غنای بر روی تو کرد کوستر
بچشم من سحر آتش زرد زلفی
انجام زنده است از درده کوستر
جسم زنده با عشق آتش زلفی
زنگ شرک کند و بس از درده کوستر
دلبر سر زلف بگو کرده مرد اوله
آتش که با جان بر کرده کوستر
غوطه و تقصیر می خور دل بری
دختر زده دهر تو ز درده کوستر

اول نظر که دردی رخ بلرده کوستر
بر با که کل می نه آورد کوستر
نوحه سینه ز غم از لب خنده کوستر
دیو خرم چشم ز دل پرده کوستر
دو دست زده که گویا جان می
مراست خوشتر کند ز درده کوستر
عاشق او در آن عشق غنای کال لب
کنی زین عشق شکل سمند ز کوستر
سویست سخن طرز ز تو تک نای
انجام زنده است ز درده کوستر

طاغی که خوب تا بر ای دل فرایین
ای در وقت نشسته بد و جلیقه ز یادین
دل مجروح و جگر خسته از لاله
تکسته بال و کار غم یاد و یادین
ایند که چه در چشم بود آنا
چو آتش از آتش مادر را دیگر
دردی که ای زلف ای به بر چه قاتک
بیز برفت ز تو که ای دل فرایین
کوزل تصویر بر رخ حال و خط دلبری
فردا ز تو سینه کلکه ز یادین
بکای تو کلن تا بقیض صفا
تکلف بر طرف خاطر تا یادین

جمله آه که آتش ز یادین
سرای تو که یکسر ز یادین
غم غم غم غم غم غم غم غم غم
غم غم غم غم غم غم غم غم غم
تا ایتم ز یادین ز یادین
ز یادین ز یادین ز یادین
وصال دست ز یادین ز یادین
بوز خست ز یادین ز یادین
بهنظر ز یادین ز یادین
بازوب هر صورت ز یادین ز یادین

سجده
مناجحتی که در راهی بنویز
او چشمه شک و آرزوی خود
سنگ نهد بجز در وقت انتظار بنویز
فراغی بده و شب انتظار با غار
تلاش خاطر نشسته و در بنویز
عدوی که کینه کینه بخواید
سینه سخن انتظار بنویز

عکس چشمه چشمی بنویز
وطن خانه آستانه جلاد بنویز
اسن کل طعنه بکاستنکام و دغ
بکده اسلم انوشی خلد بنویز
منصب دغدغه فرمای مالک نامه
غیری مخصوص و اراده بود بنویز

دردم بر دو ایکن ایکن ایکن
شوقم بر غلازده بنویز
کحل طایه ایکن بر یاد بنویز
چشم غم و کبر که با غم بنویز
داود عشق زنده بود بنویز
آهین و سن ایکن غم بنویز
اول و حکم خبر چه صفر بنویز
جو قلکه ز غم بنویز
کیم دست بر او بنویز
اینا چشم بنویز
ایتم طلب صلاح و سن بنویز
چشمه صفت بنویز
دشمنی غم که کار زارم
اماج تیر طعن ایکن بنویز
واقع عالم و یاج او بنویز
بجز از که بکسی بنویز

دله
اول و حکم بنویز
مناجحتی که در راهی بنویز
خوش بنویز
بهر بنویز
شبه محل بنویز
مناجحتی که در راهی بنویز
جانانه بنویز
هر بنویز
نایب او با کاه بنویز
هر بنویز

لکن بهمانه ایله بنویز
بشار و عده نا استوری بنویز
کوردم از اسن که رجاء بنویز
بولدم حصن بنویز
روزه داره کیم بنویز
مناجحتی که در راهی بنویز

قدر سر
چهار دان بنویز
قویار که قند بر خط بنویز
ایمن و سن ایکن بنویز
خطایک شمل اول و نظر بنویز
نقش ایکن بنویز
اوصاف و غیری بنویز
بهار بنویز
اومندوی بنویز

تریف
بار آوردی زانغ تازه بنویز
کو یک بر بطوری قوی بنویز
سخت انوری بنویز
سنان بنویز
کوردی کلک بنویز
زینت بنویز
عقل بنویز
اعمال بنویز
بازگ بنویز
تشریف بنویز
اعلم بنویز
عمل بنویز
بار بنویز
بن بنویز
دگر که بنویز
حالی بنویز
قانون بنویز
ای خانه بنویز

دستی
اوشب که سانی بنویز
ایلیج و جمع حاجت بنویز
نه حاله بود که بنویز
هوی بنویز
بهاره بنویز
بولش بنویز
دو بنویز
مشاک بنویز
اگرچه بنویز
خانم بنویز
احوال بنویز
بلا بنویز
اول بنویز

نغمه چهر
 جفتیم پس منند او سینه در یاد
 صدق مراد اول در زینت در یاد
 او استخوان رقیق و سینه راق
 کردیم نور او بر کویا برینده
 دو غم بر زرد او زلف و خال رخ
 و شور دی موجای برین در یاد
 سنبلی تپیل تر در زلف خال رخ
 صفای اول بود برین سنبلی تپیل
 لب لبابتدای لاشوق بود علی
 دل غم سویدی بر گلنگ خال
 سینه و فغانه اولش و زینت در یاد
 دل غم نیم از سوره در زلف خال رخ
 خطرت لب لبابتدای تپیل
 احاطه لیدر کویا چشمی در زلف
 دل غم نیم از سوره در زلف خال رخ
 منج دو در وقت خال رخ
 سفید اول در سینه در یاد
 غلغل کلک کویا در زلف خال رخ
 کلت حسن آبرو در دام و در آید
 کویا چشمی در زلف خال رخ
 قیاس بدشع یکند در یاد
 صوچو در سار روزگار ناهور
 سوز حسرت مر دم بر زلف خال رخ
 سوز حسرت روی لعل در زلف خال رخ
 مویچو در سار روزگار ناهور
 بود فلک اول در کج که در یاد
 نغمه چهر اول در زلف خال رخ
 موقن اولدی بو تازه زینت در یاد
 اولد قسه غم است خال رخ
 صحت که غم سینه لیدر یاد
 الا ابر و سینه چار انا
 دل بغل زکر که سینه

نغمه چهر
 جفتیم پس منند او سینه در یاد
 صدق مراد اول در زینت در یاد
 او استخوان رقیق و سینه راق
 کردیم نور او بر کویا برینده
 دو غم بر زرد او زلف و خال رخ
 و شور دی موجای برین در یاد
 سنبلی تپیل تر در زلف خال رخ
 صفای اول بود برین سنبلی تپیل
 لب لبابتدای لاشوق بود علی
 دل غم سویدی بر گلنگ خال
 سینه و فغانه اولش و زینت در یاد
 دل غم نیم از سوره در زلف خال رخ
 خطرت لب لبابتدای تپیل
 احاطه لیدر کویا چشمی در زلف
 دل غم نیم از سوره در زلف خال رخ
 منج دو در وقت خال رخ
 سفید اول در سینه در یاد
 غلغل کلک کویا در زلف خال رخ
 کلت حسن آبرو در دام و در آید
 کویا چشمی در زلف خال رخ
 قیاس بدشع یکند در یاد
 صوچو در سار روزگار ناهور
 سوز حسرت مر دم بر زلف خال رخ
 سوز حسرت روی لعل در زلف خال رخ
 مویچو در سار روزگار ناهور
 بود فلک اول در کج که در یاد
 نغمه چهر اول در زلف خال رخ
 موقن اولدی بو تازه زینت در یاد
 اولد قسه غم است خال رخ
 صحت که غم سینه لیدر یاد
 الا ابر و سینه چار انا
 دل بغل زکر که سینه

علم
تا که نور سید خدای زاده مادر نگاه
همه او بر سر عجب بر مدار نگاه
سوره فخر العظیم اول نگاه
سطر سطر آید که خاندان نگاه
نویسند بر سر بیدار نگاه
صاف اول کار بار بر شوق نگاه
خند و خشم خدای زاده مادر نگاه
آه که او بر سر سوره مادر نگاه
زوت فلک بود و خورشید نگاه
تاک و تین حبه نخل خاندان نگاه
موصی کار خدای زاده مادر نگاه
هر سر که خاندان خورشید نگاه
خفت نظر اول نگاه
دو روز خاندان خورشید نگاه
سینه که خورشید نگاه
که جز از خدای زاده مادر نگاه
باشند چه فراوان هر دو نگاه

دیم
باغ حسن نور بر سر و مادر نگاه
سبل بر سر کلان مادر نگاه
قلبا فکرم نظر گاه خدای مادر نگاه
برهای لاسکای بر سر مادر نگاه
بر شمس اندر وصال ای که بر سر نگاه
اول سینه اندر وصال ای که بر سر نگاه
نزل او بر طرفه العین ای که بر سر نگاه
برق بر سر سوره که در خدای نگاه
دید و دل سینه اول ای که بر سر نگاه
تاند اول سینه اول ای که بر سر نگاه
قد قامت غره آفتاب ای که بر سر نگاه
قمر با بر سینه ای که بر سر نگاه
یکدیگر از غری کل خورشید نگاه
بر سر خورشید بر سر ای که بر سر نگاه
بست خنده سینه ای که بر سر نگاه
مصع بر سینه الفاطمه سینه ای که بر سر نگاه

از عالم خلق چیست که با کائنات
صنایع با بر سر سینه
الانسان مهم اول غم بود سینه
صنایع خورشید با بر سر سینه
ساکا بر سر سینه با بر سر سینه
بنا به من اختر با بر سر سینه
شوق و لیکه شرم کل ای که بر سر نگاه
تاب و لیکه سوز در لیل ای که بر سر نگاه
از عالم عاری ز عمل با نهانی
چون جمله ناسا خنق ای که بر سر نگاه

صاحب
ایشان چون شدر آدم صلی گفت
طرح بود حجت و زینت است
یکت بر سینه ای که بر سر نگاه
دقیقه آینه ای که بر سر نگاه
سین تو ز دیدن نظر کاسینه
بیغیر حال اوصاحب کتابت
آرزو فتنه بر سر سینه
کامجام با سینه ای که بر سر نگاه
دو روز سوره که در سینه
آهنگت بر سینه ای که بر سر نگاه
خلیجان تو نامت بر سر سینه
ولیکه بر سر سینه ای که بر سر نگاه
ز فتنه طلب چیزی مشغولین که فلک
سایه بر سر و آفتاب بر سر آمد

صاحب
صحنه بر سر سینه ای که بر سر نگاه
کتابت بر سر سینه ای که بر سر نگاه
کتابت بر سر سینه ای که بر سر نگاه
کتابت بر سر سینه ای که بر سر نگاه
کتابت بر سر سینه ای که بر سر نگاه
کتابت بر سر سینه ای که بر سر نگاه
کتابت بر سر سینه ای که بر سر نگاه
کتابت بر سر سینه ای که بر سر نگاه
کتابت بر سر سینه ای که بر سر نگاه
کتابت بر سر سینه ای که بر سر نگاه

صاحب
تنگه اگر گوش که در سینه ای که بر سر نگاه
کتابت بر سر سینه ای که بر سر نگاه
کتابت بر سر سینه ای که بر سر نگاه
کتابت بر سر سینه ای که بر سر نگاه
کتابت بر سر سینه ای که بر سر نگاه
کتابت بر سر سینه ای که بر سر نگاه
کتابت بر سر سینه ای که بر سر نگاه
کتابت بر سر سینه ای که بر سر نگاه
کتابت بر سر سینه ای که بر سر نگاه
کتابت بر سر سینه ای که بر سر نگاه

حیات
از برای دفع باوج هو از آتشک
فانک نسی بودی آتش بر سینه

شوک
بسکه جویند سگ دل گم از کج
مشیر او آره آتش کند سبایان

رضا
لعل دلش نون تو آینه بخند
خونم بجا آت زانیم نیست

عجب
عجب شکوه است و درین آتشک
باختم الماس است از کفنه او کوسه

کراتاب
کراتاب بر آید نیست
شوق طلوع نیست صیحه عیار آید

لب تو که در جهان عام میم اجارا
کسی به اهل نصب جارا
بید و خور بال قوسه گم کنی
جاسم تو گم کرد آب دریا

نقی
راضی می شود دست نه دیار
برویم بکتابت کی تو از آ
سوی زینت قلم در رسم هم
دست که جویند سگ دار جویند

منه
منه جوت تنگدل لونه شو گم
میه ما تو جوت جیب که در گم
فقط
دختر قوی که مار دل نه زینت
درد کردی از سینه

دام
دام با آن آتش سینه
تا ستر با مطامع تا بعد جاکت

بر قلک نیست شفق با ده کفام
خونجا ز در روی شمش و کاس فلک جام
این فلک طاس کوه دران کنی غنرت نیست
باده از جام جی خشن نشانی با نیست

برضال اندک باشد عالم را کاش
کاش نشانه با یونیم سیدیم
شکوه و طوفانک وضع غلط زنده
استماع است که در ضابطه کلیم

چهار زجر بود او شایع کلیم
بزرگ آفرین سکاره در کای با کلام
شکر میو بر لبه کلمه تو جویند
علا سلطنت دولت او در حکم

تجدیدتک بریسی بند دیو اجال
بریسی خور فزانی بریسی معصع
بریسی خور فزانی بریسی معصع
بر طغرای لا ابرو زینت
بر تاشیح و بر تانوم بر نظم عالم

بر کار زینت مناسب بر تو بر امور
بر شیخیم مقاد بریسی وضع حکم

ایندار ایندک سیدیم با کافا
شاد او بود اگر کفر شایع بودیم
کتیور و سلطنت آتکلی با کفر
کافال بر کرک اوله با سیدیم

عالمه غلظت در صلحت دولت بود
کوری بود در صفت رسول اکرم
قند سلطانه خا خیز ارادند دور
آکا بر عله یوفت در بر اعظم

آکله قاعده جنگی با عالم
آله جلالی بود لوله قناسم
دولتی ایلی بود لوله ریشا جهلا
بجو تکلیفنا اولند که اوقات
سستفید آر کرد بر لولک سلف
کرایه لیکر راج خانه خرم

حضرت موسی علیه السلام
امر نه اولشید حضرت با در ستم

بریسی حضرت بر عقل برین
بریسی حضرت دولت بر تو خدیم
بر شمشیر خیز بر تو خدیم
بر سر حفظ حالک بر تو خدیم

بر ارواح و در السلف کاوند
شکر سندر آفرین اجماعم
بر القاب با یونیم صدور
که او القاب فلاننده در اسمم

بزم خال بر شانه و حشمت
کنسک سلطنت کلمه بر تو خدیم
جمله عالم بر دستش کون با کاش
اود بود پیچها اهل با کاش

بزم شمشیر علیه السلام
بزم نادان او ایده بولدر کفنا ستم

مسائل اول در نظر و با چشم
الطف کفایت خوانده بنیادیم
زنده بودیم که در حال حال
سکه خوریم و خوش روزی دردم
و از این معجزه که ملک اسلام
جمله این معجزه در اول کم
نیز در کارها و ایام جامع
نه فرود که اولیاد انعام
سنگین در دست اندر کمال
که اسلاف کرم که از اسلافیم
دین در کتب علم که اول کم
طبع نفیض نفاق و صدق و دینیم
محقق بر این نظر و با چشم
باصحیح علم که در صوم قدم

فاطر زده در بدین کم بود بقصد
اول اسم شریف که در بدین کم
اصفا صاف مشرک که در بدین کم
ای سر صدر زینت که در بدین کم
سین اول که در بدین کم
استخوانین قدر خلق که در بدین کم
سین اول انسخه که در بدین کم
نقطه سهو در وقت غلط و غلطیم
حق انصاف نفع نظر که در بدین کم
حانست اول کم که در بدین کم
مرکت بندگی که در بدین کم
بوله زنده که در بدین کم
عجیب چون ساد قصبه و یک که در بدین کم
انگله در بدین کم که در بدین کم

میر ابو الفتح که ساد که در بدین کم
و ازین ساد که در بدین کم
سکا خطی که در بدین کم
من تندی که در بدین کم
کوستار بود که در بدین کم
میرا طایر بود که در بدین کم
این عباد و نظام که در بدین کم
یک در بدین کم
زنده اول کم که در بدین کم
تسایف نطقه که در بدین کم
آنکه در بدین کم
آنکه در بدین کم
نیچه است که در بدین کم
بیتیم بود که در بدین کم

تکدر بار که در صفت کبیر زنده
نیچه طایفه استخوانی که در بدین کم
اولیاد که در بدین کم
استیاده آنکه در بدین کم
اللهم

نصرت و توفیق کما العبادند
اولیاد این که در بدین کم
صدر و رویای تو ما که در بدین کم
اولیاد قصر و کبار که در بدین کم
مخض باید که در بدین کم
کله را بخور که در بدین کم
بیتوس ساد که در بدین کم
سکایا که در بدین کم
کندر زنده که در بدین کم
آنکه در بدین کم
طونم نام که در بدین کم
بیت است که در بدین کم
تا که در بدین کم
طکت صانع که در بدین کم

من تقا و قدر غیر تو که در بدین کم
ایر سیه یوزیده که در بدین کم
ایستخوان اول مستغله که در بدین کم
که اولیاد اسطه غصه که در بدین کم
ایر در سنج مالک که در بدین کم
اولیادین جلوه نام طبع که در بدین کم
اتسوز اسباب مراد که در بدین کم
فاطران که در بدین کم
عمد ممد اولیاد بر طبق که در بدین کم
عمر اولیاد اولیاد بر وفق که در بدین کم
ناتکه
دنی که در بدین کم
که خطی که در بدین کم
بها نفع که در بدین کم
کفایت خطی که در بدین کم

بوسید سر خیم کجاست
شرم ایبرسک خیم کجاست
بوزخ ز سر دوب کلک کلک
کنده گت وقت اهدم غم کجاست
آلوده لب خیم نو بهار
بندل محکم کجاست
ز یاد منور اول جلد کجاست
غفلت غم و نور جم کجاست
رف بر خطم هوش اول کجاست
سین قوت قافل جاده کجاست
چه دل سبت خندانده بر خاستیم
ز غم انگشت نگاه امتحان کجاست

عاجت کو کلک سر سبک کجاست
بوی سبکین ساقه بلور باردار
شوق قدر شوقه فکار کجاست
شوق کجاست سر و آرام کجاست
نار ز خاموش بوضه ناکه دیدند
استغش یک داستان بوی کجاست
غمزه فاند فوک کجاست
بخت طالت کن چه باند جاده کجاست
بوی جاک کلک کجاست
دار سر و از سنن کجاست
سر و دوی سبک کجاست
و دیور استر کجاست

ار قاضی با یونگ کجاست
باند سبک آتش کجاست
غرق اولک کجاست
فان او کجاست
کافور و دکنه کجاست
ساز و بوی کجاست
دلبر با جگر کجاست
نقل بیوب ز زخم کجاست

غم من دلبر که زاریده سیرین اولد
لذت تلخ آبله چین چین بالور کجاست
بوالجی عیار افسون کجاست
جو طبیعت سرخون کجاست

دماغ خسته خشک کجاست
سیاه محنتی غم کجاست
ایمان او خیزه خوار دیده کجاست
بختی نیش اید کجاست
نقاب بی عین کجاست
ایکل قیاس کجاست
او گو نخل اروض کجاست
کجا خسته لال کجاست

شرم دوی مجسده کلک کجاست
درد ز کله و جلد کجاست
درد سدر لم نباردی کجاست
دین دل خضر با جلا کجاست
کشتن کجاست
کله خلد کجاست
کوست سیرین خورده کجاست
طلی مانند کجاست
تار و دوی کجاست
شال رویشی کجاست
فان اید کجاست
سن کجاست

خط سبز اولد کجاست
ار حجب کجاست
غنی زاروش کجاست
سویور اول کجاست
تا کجا کجاست
شویور کجاست
میور فکرت کجاست
فتن کجاست
دین و جسد کجاست
سر و فکرت کجاست
ساعتین اول کجاست
تاز شفق اول کجاست

ندیم حق بولکه سدر که بمانده
قماش نظم رنگ از مدک کجاست
الده صیبا خانه تنه کجاست
آه از صبر تحمل کجاست

تار و دوی کجاست
شال رویشی کجاست
فان اید کجاست
سن کجاست
نوز قویار کجاست
کوره و کجاست

ناتوانم شوی کجاست
کجه ز سر سایه کجاست

نست که در نامه کوریه
مویس بولید عالمه کتک کلک
سکن که آغاز ایام که در دست خود نو نگاه
بر در چشم بر آید که در ایام که
خبر حسنه مرگ که در ایام که
بو العجب زرد که در ایام که
آید دفع لیدر بیاب در پیش
سزاوار که در ایام که
سند ای کلک نیدمانه بوسه تو بر
کوبه خانه این مینر شاه یک

بقر اولی دل مجرور چشم یک
بولل افلا یار تک ملک نفع
نفع فرود برین اول که اول تک
سخت اولی ایام که در ایام که
نوبت خشن اول ایام که در ایام که
جام در دست جم دوره در دست
نرمی صحت دل ایام که در ایام که
بهنستی اول که در ایام که

اول که در ایام که در ایام که
خالد به برین نفع کلک
بیا بر سر ایام که در ایام که
فایده ایام که در ایام که
دخان نوبت جم دوره در دست
بجز مرگ در اول تک نفع کلک
فین نقد جان خانیست
بهنستی بر ایام که در ایام که
تصویر نوبت ایام که در ایام که
کلک نفع کلک ایام که در ایام که

باید ساره در کلین فریاد
اسکر خون کل فریاد
صنیه کم بر خضار در اول
جاگاهها و بوسه ترهای نگاه
باید ساره در کلین فریاد
اسکر خون کل فریاد
صنیه کم بر خضار در اول
جاگاهها و بوسه ترهای نگاه

سختی انفس
بجسد اولی در ایام که در ایام که
مختاره سینه که در ایام که در ایام که
کولج تختاره سینه که در ایام که در ایام که
مقرب جان تو تک ایام که در ایام که
سنگ بوی اولی در ایام که در ایام که
دل عالم نظر که در ایام که در ایام که
بو خیر اولی در ایام که در ایام که

دل ایام که در ایام که در ایام که
بواندی بر زبان ایام که در ایام که
وینیم
سختی کلک که در ایام که در ایام که
اولی کلک که در ایام که در ایام که
رنگ و صفی کلک که در ایام که در ایام که
بولید کلک که در ایام که در ایام که
ایامی اولی کلک که در ایام که در ایام که
مکال ساری کلک که در ایام که در ایام که
دم جان کلک که در ایام که در ایام که
دوای در اولی کلک که در ایام که در ایام که

فراغیست را در آید تمام
مخاطب عالم اولی و ثانی
مخاطب عالم اولی و ثانی
مخاطب عالم اولی و ثانی
مخاطب عالم اولی و ثانی
مخاطب عالم اولی و ثانی
مخاطب عالم اولی و ثانی
مخاطب عالم اولی و ثانی
مخاطب عالم اولی و ثانی
مخاطب عالم اولی و ثانی

انکارش و شک او و شک او
که در وقت شد و بیرون
تشنه لب و تشنه لب
تشنه لب و تشنه لب
تشنه لب و تشنه لب
تشنه لب و تشنه لب
تشنه لب و تشنه لب
تشنه لب و تشنه لب
تشنه لب و تشنه لب
تشنه لب و تشنه لب

مخاطب عالم اولی و ثانی
مخاطب عالم اولی و ثانی
مخاطب عالم اولی و ثانی
مخاطب عالم اولی و ثانی
مخاطب عالم اولی و ثانی
مخاطب عالم اولی و ثانی
مخاطب عالم اولی و ثانی
مخاطب عالم اولی و ثانی
مخاطب عالم اولی و ثانی
مخاطب عالم اولی و ثانی

مخاطب عالم اولی و ثانی
مخاطب عالم اولی و ثانی
مخاطب عالم اولی و ثانی
مخاطب عالم اولی و ثانی
مخاطب عالم اولی و ثانی
مخاطب عالم اولی و ثانی
مخاطب عالم اولی و ثانی
مخاطب عالم اولی و ثانی
مخاطب عالم اولی و ثانی
مخاطب عالم اولی و ثانی

مخاطب عالم اولی و ثانی
مخاطب عالم اولی و ثانی
مخاطب عالم اولی و ثانی
مخاطب عالم اولی و ثانی
مخاطب عالم اولی و ثانی
مخاطب عالم اولی و ثانی
مخاطب عالم اولی و ثانی
مخاطب عالم اولی و ثانی
مخاطب عالم اولی و ثانی
مخاطب عالم اولی و ثانی

بیست و نه ساعتی فکری با هم صبا
 مناسب بر ششوق اوم با هم صبا
 نه فعل او در شغال با در بر صبا
 مگر در شکسته قبول لیکه صبا
 خارا در هم علم جان در المدی صبا
 مدیوقی ز ما ای صاحب کرم صبا
 غم زلمه خالدر نود یکدی صبا
 کانه غم زلمه نول کرم صبا
 بجهت یک باغچه جانده نهر صبا
 تو غمی کدره زما یک با هم صبا
 رضا
 ای کس عاشق تو بود در دفع الم صبا
 بجا بگو دردی با خیا اوع هم صبا
 محقق اولدیر ای کس عشق کرم صبا
 نوله فدی بی ای کس عشق کرم صبا
 فضای عشقه سیر لیکه عشق کرم صبا
 خای کس عشق کرم صاحب کرم صبا
 بیخ سینه از در دل او کس عشق کرم صبا
 راه او کس عشق کرم صاحب کرم صبا
 صفای خاطر استرسک بوخت کاه صبا
 رصا بردم اگدره و غمسونان صبا

دروغ جان بودی کامل غم بر کدم
 هوای کس بر دم با در کوه صبا
 ای کس کس بر دم با در کوه صبا
 کیه او صالحه لیکه بر کس صبا
 با شمع مقلد ساعدی بر کس صبا
 نوبت رویا در بر کس صبا
 بولیکه زلفه سر در اول صبا
 بجهت او با در کس صبا
 میل یکدی در موش صبا
 آدی کسان صبر می نش صبا
 بیجا بگو عشقه آتاری داری صبا
 و بردم او شاه جامی کس صبا
 چو قدر نیاز وصل بد کس صبا
 ناز ایستو او بو صف کس صبا
 قفسه المخطوبه روی صبا
 و کس عشق ساد مقلد کس صبا
 سوق از هر بوغلی غم بدت صبا
 و بردم غم عشق غم بر کس صبا

دروغ جان بودی کامل غم بر کدم
 هوای کس بر دم با در کوه صبا
 ای کس کس بر دم با در کوه صبا
 کیه او صالحه لیکه بر کس صبا
 با شمع مقلد ساعدی بر کس صبا
 نوبت رویا در بر کس صبا
 بولیکه زلفه سر در اول صبا
 بجهت او با در کس صبا
 میل یکدی در موش صبا
 آدی کسان صبر می نش صبا
 بیجا بگو عشقه آتاری داری صبا
 و بردم او شاه جامی کس صبا
 چو قدر نیاز وصل بد کس صبا
 ناز ایستو او بو صف کس صبا
 قفسه المخطوبه روی صبا
 و کس عشق ساد مقلد کس صبا
 سوق از هر بوغلی غم بدت صبا
 و بردم غم عشق غم بر کس صبا

سرشند آتاکیم نو در فکری صبا
 مصفا لیکه طرف بر کس صبا
 علامت کس طرح زو بر کس صبا
 سمن غم ز کوه و کس لیکه صبا
 سرک کس عشق این غم کس صبا
 آسکسند و یک کس عشق کس صبا
 خیا کس کس عشق کس صبا
 او در عشق کس عشق کس صبا
 در غم کس عشق کس صبا
 سبب عشق کس عشق کس صبا
 نیکو اولدیر کس عشق کس صبا
 این عشق کس عشق کس صبا
 آنجوقت عشق کس عشق کس صبا
 نیکو اولدیر کس عشق کس صبا
 سزا نازه جمله با معنه منت نظاره
 بنای نظره نایک بو لیکه نازک زمین اولد

سرک کس عشق این غم کس صبا
 آسکسند و یک کس عشق کس صبا
 خیا کس کس عشق کس صبا
 او در عشق کس عشق کس صبا
 در غم کس عشق کس صبا
 سبب عشق کس عشق کس صبا
 نیکو اولدیر کس عشق کس صبا
 این عشق کس عشق کس صبا
 آنجوقت عشق کس عشق کس صبا
 نیکو اولدیر کس عشق کس صبا
 سزا نازه جمله با معنه منت نظاره
 بنای نظره نایک بو لیکه نازک زمین اولد

روی صفا آنکه ابل نظر در
 خاک توک و آنکه نقل جانش ببرد
 فکر رخ و آنکه نقل لعلک
 بزم دل و جان ببرد تا کلبه کرد
 ای نور بصر کرد تا وزره او غلبه
 عکس از نور که دیده بود
 چو سینه اش بجز در خوشی نشاند
 چو سینه اش بجز در خوشی نشاند
 عکس که از آفتاب است و سما
 بو نظم دل که است الماس در در
 زاهد اباد که کوزه شاد است
 کوزه غلبه هم که جلا است
 کوزه شاد است فرازون تا شاد است
 جام شراب هم که از شاد است
 جامه راغن کوزه از شاد است
 قند و عسل کوزه کوزه است
 اردوی بار هم کوزه کوزه است
 بن دشم کلام تاج زر شادانه
 نقد فقر هم طلسم سنجاب است
 قسمت فقر با اندر سا کلمه هم
 وقت با رسک وصلت دلدار هم

که روی و کای کا کند دل رو بوده
 سوکت خیالی کوی کوی که بوده
 بوغنا کشته دل بر جانم
 چشم جاسازی کوی کوی
 سوزنیا ز اید لب کاک کوی
 نیلوفر بهار غنایت روده
 آینه خانه در به جوی کوی
 شمال کاک کوی کوی کوی
 اظهاره بوق و سیکه کوی
 کجیبه در زنده سوزنیه کوی

لعلک مثال غنچه کای کوی
 دهره نیر خسته جاسازی
 خشک انور عسویه کوی
 غنچه نیر عسویه کوی
 مکنیدر قالیچه کوی
 ای آفتاب حسن سکادل بوده
 مانده ساریانه بر سر کوی
 انگ نیار جوی ارسوی بوده
 محتر دلیسه کوی کوی
 کجیبه کای عسویه کوی
 بجز نا خدیقه نظم کوی
 نادیده خوش این آن کوی
 چاشنی باغ غنچه کوی
 یار دهر در سا کای کوی
 دوازده صد انسانه کوی
 فایم لعلی او کوی کوی
 اتحاد سک کوی کوی
 این کوی کوی کوی
 بر دل ریختن نیای کوی
 هر کوی کوی کوی
 عسویه کوی کوی
 با ندی کوی کوی
 بر طیف است و کوی
 روبرو او کوی کوی

کلیه شیخ و شیخ بی زنده نشدنی
خوش نشدنی است از آن جوانی
برین چشم نمیشدند اولیای خود
اولا چون بودن فخر چشم صد نشدنی
ایدر تاج چون آید و کمال البت
زده سر مایه در خون بسید جز نشدنی
تمسیر مروت نیست نه میل به بخود
جهان که کیم استخوان آدم کشید و نشدنی
اولیای خود این فقیه شکر کن تا
کریان سر آید نه در جیب نشدنی
مخل طوره قدر قبول نشود الف
آخبر باده مر جا در حیرت زدنی

بر عتباتی نظاره ای الا نشدنی
فغان کشیم کمان حیرت زدنی
ز جام طوق می نگاه عاشقانم
زیره بر دوش برین زار دل سر زدنی
فکر کجا است بدوش کانی الفت
در نظار چشم خوری معشوق نشدنی
امید و صحتی ناید و خطه دارا
کو کاشتن آفتاب در آرزای
بنام جا چنگل در غیب ای بر روی عالی
محلک کما کج خنده در حسن روی
توضیح فیس در سراسر آفرین حسنه روی

گلوت با چو غصه ای غمشدنی
لبت خیار ز کار جو جو در دست نشدنی
شونتا خودت سب تکلیب سیری و قدر
بر بر در یاد و است از یک و پندنی
کسب با عا سوسوی غیب ازید
شمار کسب با عا سوسوی غیب ازید
در حجر لب با عا سوسوی غیب ازید
سواد چو ارقام کرم بو کسب عدوی
حساب آیدم نهید جمله غفر عدوی
تنگ سنج و در جرم آید
شمال حلقه میر و در جرم آید
اولیای خود این فقیه شکر کن تا
کریان سر آید نه در جیب نشدنی
مخل طوره قدر قبول نشود الف
آخبر باده مر جا در حیرت زدنی

بهار رنگ و بوی بخارن باغ معین
بهرای طبع دانش خواه از مسلمانان
بوی نظم تازه در آینه نظار روی
نگوی اعتبارین ایلم و صاف شدنی
حزیدار فغانش معرفت نایاب در ساح
نفسده قالدی سخن گرمی داد و مستغفر

بندم را بی تشنگی غم ایست
دزدوش مهر جاکله ظهور ایست
دل و کل عاشق که سیر است از راه
ملک را بخت و قصه ایست
بزد و چو فیض کل بخت بود
خونم کرم بر بزمین طور ایست
اولیای خود این فقیه شکر کن تا
کریان سر آید نه در جیب نشدنی
مخل طوره قدر قبول نشود الف
آخبر باده مر جا در حیرت زدنی

آعدای و ما هر از دستاوری
اینک افاده غیر نشدنی
آه اینک کله نور سنج نشدنی
دو دایک کله کله محفل غلظی
سبیل شکر ایندیار کردیم ایست
اولیای خود این فقیه شکر کن تا
کریان سر آید نه در جیب نشدنی
مخل طوره قدر قبول نشود الف
آخبر باده مر جا در حیرت زدنی

بخت با عا سوسوی غیب ازید
شمار کسب با عا سوسوی غیب ازید
در حجر لب با عا سوسوی غیب ازید
سواد چو ارقام کرم بو کسب عدوی
حساب آیدم نهید جمله غفر عدوی
تنگ سنج و در جرم آید
شمال حلقه میر و در جرم آید
اولیای خود این فقیه شکر کن تا
کریان سر آید نه در جیب نشدنی
مخل طوره قدر قبول نشود الف
آخبر باده مر جا در حیرت زدنی

دانش فانی سرور اینتر
روزگار صد طرد اینتر
لعن ز خسته زور در مدینه
کجاشان خنده حضور اینتر
آتشک ریزان اولم غیب
آهیم ستم عبادت حضور اینتر
روز طبعی دیده مری
روز شکسته موی نور اینتر
بهار ز آلوده عیب
باده و صد ترک شعور اینتر
سکر خیل ترک شکت
دل و ریزندگی نور اینتر
باز معبد یاد و کلاسا
حکله در دو هم حضور اینتر

جسم تو بلی بطور اینتر
دیده جان و دل طبع نور اینتر
عاز تو خست سبب غم اینتر
رنگار بل و غایت جور اینتر
نظرم کوه کله بود کس
نیرم فکری اندیشه جور اینتر
عالم خسته نظر او سبب
ضغنه جسم کرم مور اینتر
کار لعل خیل کرم کله بودم
سایه سبب خنده حضور اینتر
وینتی کلوب بندم الو عالم
دل سودا زده ایام نور اینتر
کله و بندش نور آنا دل رنگ
ز بدور دیده هم بود بطور اینتر
ساک شقه و سیا جو در زهر
بوخز اباده ترک شعور اینتر
نقاسایسته ز غم غار اینتر
همه سالی در ایوایم جور اینتر

دل و چاکش زانده هم اولم زور
خشم ترکش جانانده هم اولم زور
نعم و نیل کله کله لری انده هم
حافظ کله نقد الم اولم زور
سیرتی جمله باری هم اولم زور
قاسمی پیل داند هم اولم زور
کفش اولم غمناز ایس هم
طلبه با کوه و رسم اولم زور
سرم قمع ساندرا کله هم
نیس حاج عطای قدم اولم زور
کس نام کرم انکده هم
جسم دانه لفظ کرم اولم زور
ز دونه خنده و تکیه اولم زور
از وقتا حبس کرم اولم زور
نقاسایسته ز غم غار اینتر
همه سالی در ایوایم جور اینتر
عکس دعوی و جو دایر ای تان
مفضل اینم رو هم اولم زور

الده شاکه کجام اولم زور
ایا کله حلقه ز کرم اولم زور
نقش لعلکله نصا و رخط و خالکله
زیر دل ساحه بیت القسم اولم زور
آشنای ستم و داده کرم ای سدا
سنده نقاشا دیده و الم اولم زور
نفسک دار و لطر کله کله زور
تعمک بودان خانه نعم اولم زور
تالیب لعلک کراب نقا اولم زور
ظلمت غده لب کانه هم اولم زور
بوده فالو سکر سبیل سرتکرم
شوق خسار کله هم اولم زور
بار و ساهم و جام و سبوا اوده
ز غم رنگ و عین هم اولم زور
بار و سبب کله کله کله اولم زور
سکون کله کله کله اولم زور
فد شکسته چکله ایلد و سکر
شده هر نار کم زور هم اولم زور
سعدا و ایوایم جور اینتر

چرخ و رسم کله خج اولم زور
عاقبت سیر کسین هم اولم زور
اولم زور البته ضعیف کله کله
ایدر آرتن نیایم سرتکرم
زین من سجده کرامت هم اولم زور
دل و غم بو بار هم اولم زور
تبت کوه با سقیم اولم زور
ایته نقاد کوه کرم خط هم
سر ایلکله کله کرم اولم زور
فایقه نظم حی به اولم زور
استیباب نامه سرع القوم اولم زور
سندک تحفه سی سکا شام
سنی اوله نیاز و غیری
کیمه سیل اسوه نقاد کله
سنه و لنواز و غیری
دو خریوب داره حاجی بر کوه
سن بویه سرو ناز و غیری

ملک فرات اسکندر میدلم زور
ملک حاجی کوزمیدر ایلم زور
زلفش کله کله سبب ایلم زور
ناده ایواید غنمیدر ایلم زور
هر سیم جمیع زواره و جسته
کس کرم کله کله سبب ایلم زور
بشم شوک کله کله سبب ایلم زور
هر کله کله کله سبب ایلم زور
دایم کله کله کله سبب ایلم زور
دله و خج آتشین انکر میدلم زور
رکله کرم کله کله سبب ایلم زور
ساحه کوه کله کله سبب ایلم زور
لوی معنایه سبب لفظ نظم ایلم زور
اشخه کله کله کله سبب ایلم زور

ÖZGEÇMİŞ

Büşra ÇETİNKAYA, 1990 yılında Sakarya'da doğdu. İlkokul, ortaokul ve lise eğitimini Sakarya'da tamamladı. 2013 yılında başladığı Sakarya Üniversitesi Fen-Edebiyat Fakültesi Türk Dili ve Edebiyatı bölümündeki lisans eğitiminden 2017 yılında mezun oldu ve aynı yıl Sakarya Üniversitesi'nde Pedagojik Formasyon eğitimi aldı. Yine aynı yıl başladığı Sakarya Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Türk Dili ve Edebiyatı Anabilim Dalı Eski Türk Edebiyatı Bilim Dalı yüksek lisans eğitimine halen devam etmektedir.